

༡༡། ཚད་མའི་མཐའ་དཔྱིད་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་ཚད་མའི་
འོད་བརྒྱ་འབར་བ་ལས་ལེའུ་མཐའ་དཔྱིད་སྒོ་གསལ་
མགུལ་རྒྱན་སྐལ་བཟང་འདུག་འགས་
བཞུགས་སོ།།

མཇུག་པ་པོ།
ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ།

ལྷན་པ་སྐྱོད་ལྟ་བུའི་འཛམ་གླིང་འཕོ་འགྱུར་གྱི་དུས་སྐབས་
སྟེ་བདེ་འཕྲིན་གྱི་དུས་རབས་དུ་འབོད་པའི་སྐབས་འདིར། གྲུས་པས་
ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བཀའ་
བསྟན་འགའ་རེ་དུས་དང་བསྟུན་ནས་འབྲུལ་དེབ་སྟེང་བཅོས་ཁུལ་
བྱས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་དགོ་ཅས་ལ་གོང་ས་ལ་མཆོག་གི་ཐུགས་
དགོངས་ཟབ་མོ་ལེགས་པར་འབྲུབ་པ་དང་། བྱེད་ཅག་གི་སྟོབ་གཉེར་
གྱི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ཅིག་གུ་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ནང་གི་སྟོག་པ་པོ་
རྣམས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞིག་ལ། གྲུས་པས་གང་ཐུབ་ཅི་རུས་གྱི་བསྐྱིགས་
ཁུལ་བྱས་མོད། འདིའི་ཐད་ཉམས་སྟོང་ཞན་པ་དང་། ཉིན་རེའི་སྟོབ་
གཉེར་ཐན་ཐུན་གྱི་ཁྱོད་ནས་དུས་ཚོད་ཡང་དགོན་པས་ནོར་སྟོན་མི་
ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་པས། དཔྱོད་ལྡན་གྱི་སྟོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བཀའ་སྟོབ་ལམ་སྟོན་གང་མང་ཐུགས་སྟོལ་ཡོང་བར་བྱ་བ།
གྲུས་བཀྱར་དང་བཅས་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་ངེས་ཡིན།

གཡུ་སྐང་དགོ་ལེགས་རྒྱ་མཆོ།
སྐད་འཕྲིན། pencil1772
ཁ་པར། +919845863630
ཀུན་བདུས་འབྲུལ་དེབ་ནས། མཛུ་ལོ།

དཀར་ཆག་

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།	1
སྐད་ཀྱི་དོན་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།	5
གཞན་ཕྱགས་དགག་བ།	5
རང་ཕྱགས་བཞག་བ།	19
འགྱུར་ཕྱག་གཞན་ཕྱགས་དགག་བ།	30
རང་ཕྱགས་བཞག་བ།	35
གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན།	35
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ཕྱགས་དགག་བ།	41
རང་ཕྱགས་བཞག་བ།	49
ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་གཞུང་དོན།	50
མཐའ་དབྱེད་བ།	51
ཕྱགས་སྒྲ།	59
ཕྱགས་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་ཚུད་བ།	60
དགོས་མེད་ཀྱི་ཚུད་བ།	61
ཉེ་བའི་རིགས་པའི་ཚུད་བ།	65
རྒྱུས་པའི་རིགས་པའི་ཚུད་བ།	66
ཆིག་གི་ཚུད་བ།	69
མཆོམས་སྐར་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་བ།	73
རང་ཕྱགས་བཞག་བ།	74
ཕྱགས་སྒྲའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ཕྱགས་དགག་བ།	74

རང་ལུགས་ནི།	87
ཚོད་སྤྱོད་བ།	89
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་བཤད་བ།	90
རང་ལུགས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།	117
རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ།	118
དམ་བཅའ་བཅོ་བརྒྱད་བཞག་བ།	119
བཞི་བ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་བ།	120
ཚོད་བ་སྤྱོད་བ།	128
གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་བ།	133
རང་ལུགས་བཞག་བ།	137
གཏན་ཆིགས་སྟར་སྟངས་བཤད་བ།	140
རང་ལུགས་བཞག་བ།	142
ཚོད་བ་སྤྱོད་བ།	147
འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་.....	148
མདོ་ལས་བཤད་ཚུལ།	150
བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་ཚུལ།	153
འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་དབྱེད་བ།	177
རང་ལུགས་ལ་འབྲས་རྟགས་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།	178
རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།	181
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་བ།	186
རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་བ།	187

རང་ལུགས་བཞག་པ།	190
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	193
མི་སྒྲིང་བའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	196
རང་ལུགས་བཞད་པ།	205
ཚོད་པ་སྒྲིང་བ།	210
སྒྲིང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ།	213
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	214
རང་ལུགས་བཞག་པ།	224
ཚོད་པ་སྒྲིང་བ།	236
གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྲུབ་པ།	237
མཐའ་དབྱེད་པ།	239
དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་པ།	245
ལྟར་སྒྲིང་གི་བྱེད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུ་བ་དགག་པ།	250
ལྟར་སྒྲིང་གི་བྱེད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུ་བའི་མཐའ་དབྱེད་པ།	253
མཉམ་བྱ་གོང་མ།	254
རང་ལུགས་བཞག་པ།	259
ལྟག་ལྟན་གྱི་རྟགས།	261
མཉམ་བྱ་རགས་བཤད།	264
མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	268
ཚུལ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ།	270
མཆན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ།	290

སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་དབྱད་པ།	298
དོན་ལ་བཅར་བའི་འབྲུལ་བ་དགག་པ།	304
བྱབ་པའི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པ།	318
དཀར་གནད་སོགས་ལ་མཁས་དབང་གི་དབྱད་ཚུལ།	325
ལྷགས་འདྲིའི་བློ་དབང་རིགས་སྤྱོད་དག་གིས་དབྱད་ཚུལ།	328
རྗེ་ཡབ་སྐུ་དང་པཌ་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཚུལ། ...	329
རང་ལྷགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད།	355
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་སྒྲ་བཤད།	365
སྤྱོད་པ་ཚོས་རྗེས་བྱབ་ལྟོག་བྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བཤད་པ།	367
མཆན་གཞི་བཤད་པ།	377
སྐབ་བྱེད་སྤྱོད་བཤད་པས་རྟོགས་སྒྲ།	378
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་ངས་བྱེད་ཆད་མ་བཤད་པ།	392
སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོགས་གཅོད།	400
ཆོད་སྤོང་བ།	408
ལྷང་འགལ་དུག་སོགས་བཤད་པ།	411
རང་ལྷགས་བཞག་པ་ནི།	423
མཉན་བྱ་འོག་མ།	429
སྐབ་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་འཕྲོས་དོན།	434
ཐ་སྙད་སྐབ་སོགས་ལ་དབྱད་པའི་གཞན་ལྷགས་དགག་པ།	436
རང་ལྷགས་བཞག་པ།	449
འབྲེལ་བ་ངས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	454

ཚད་མ་ཕྱགས་གསུམ་ལ་དབྱད་པ།	455
འབྲེལ་བའི་མཐའ་དབྱད་པ་ལ་གཞན་ཕྱགས་དགག་པ།	459
རང་ཕྱགས་བཞག་པ།	461
དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ།	462
ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་བཀོད་པའི་ཉེས་སྒྲོང་སོགས།	465
དགག་པའི་མཐའ་དབྱད་པ་ལ་གཞན་ཕྱགས་དགག་པ།	467
རང་ཕྱགས་བཞག་པ།	486
ཚུད་པ་སྒྲོང་བ།	494
གཞན་སེལ་གྱི་མཐའ་དབྱད་ལ་བ་གཞན་ཕྱགས་དགག་པ།	494
རང་ཕྱགས་བཞག་པ།	503
རང་བཞིན་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བའི་མཐའ་དབྱད་པ།	509
རང་ཕྱགས་བཞག་པ།	513
ཚུད་པ་སྒྲོང་བ།	515
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	515
མཐའ་དབྱད་པ་ལ་གཞན་ཕྱགས་དགག་པ།	517
རང་ཕྱགས་བཞག་པ།	521
ཚུད་པ་སྒྲོང་བ།	524

ལེབ་གཉིས་པའི་ནང་གསེས་དཀར་ཆག་

མཚོད་བརྗོད།	528
-------------------	-----

ཚད་མ་བཤད་པ།	529
ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཚད་མའི་དོན་དབྱེད་པ་ལ།	529
རང་ལུགས་བཞག་པ།	532
ཀུན་བདུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འཆད་པ།	535
ཚད་མ་སྤྱི་མེད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ།	537
རང་ལུགས་ལ་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད།	554
མཆོན་ཉིད་དེ་བསྟན་ཚུལ།	555
དབྱེ་བ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་ཡོད་བསྟན་པ།	556
མི་བསྐྱེད་བའི་དོན་བཤད་པ།	558
ཚད་མའི་ཀྱི་སྒོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	564
སྒོའི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།	574
རང་ལུགས་བཞག་པ།	587
ཚུད་པ་སྒྲིང་བ།	587
མཆོན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།	589
མཆོན་གཞི་ལ་པཎ་ཆེན་སོ་སོའི་ལུགས་དགོད།	590
དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ།	592
རང་ངེས་གཞན་ངེས་ལ་དབྱེད་པ་ཁ་ཅིག་དགག་པ།	594
རང་ལུགས་བཞག་པ།	600
ཚུད་པ་སྒྲིང་བ།	603
ཐུབ་པའང་མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ།	607
འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་བཤད་པ།	618

གཞན་ལུགས་དགག་བ།	619
རང་ལུགས་བཞག་བ།	627
ཚེད་བ་སྒྲིང་བ།	634
དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་བཞགས་ནས་དགག་བ།	637
གཞན་ལུགས་དགག་བ།	638
རང་ལུགས་བཞག་བ།	648
ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་བསྟན་བ།	651
བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་ངོས་བབྱང་བ་སོགས།	656
སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱེ་བཤད་བ།	663
གཞན་ལུགས་དགག་བ།	666
སྐྱེ་བ་སྐྱ་མ་སྐྱབ་པའི་རིགས་བ།	675
སྐྱེ་མ་སྐྱབ་པའི་རིགས་བ།	677
མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་གི་རིགས་བ།	681
སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་དགོས་བ།	682
མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་གི་རིགས་བ་བཀོད་པའི་དགོས་བ།	686
ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རྟེན་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་ཚུལ།	687
ཉེར་ལེན་ངོས་བབྱང་བ།	695
གཞན་ལུགས་དགག་བ།	696
རང་ལུགས་བཞག་བ།	704
ཚེད་བ་སྒྲིང་བ།	706
རིགས་བརྗོད་དང་ཆོགས་བརྗོད་བཤད་བ།	707

གཞན་ལུགས་དགག་བ།	709
རང་ལུགས་བཞག་བ།	712
ཚུང་བ་སྤྲོང་བ།	714
ལྷག་བ་བཞི་བཤད་པའི་ལེའུ་འི་གཞུང་སོ་སོར་སྟོན་བ།	716
ལུགས་བརྒྱུག་བཤད་བ།	722
འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་སྐབས་དགག་བཞག་.....	729

ལེའུ་གསུམ་པའི་ནག་གསེས་དཀར་ཆག་

མཆོད་པར་བརྗོད་བ།	736
གཞལ་བྱའི་གྲངས་ངེས།	737
གཞན་ལུགས་དགག་བ།	739
རང་ལུགས་བཞག་བ།	742
ཚུང་བ་སྤྲོང་བ།	743
ཆོད་མའི་གྲངས་ངེས་བཤད་བ།	744
རང་ལུགས་བཞག་བ།	752
ཚུང་བ་སྤྲོང་བ།	754
གཏན་ཆོག་རྣམས་གྲངས་བཞིའི་མཐའ་དབྱེད་བ།	756
རང་ལུགས་བཞག་བ།	763
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་.....	766

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མཛོད་བསྐྱུས།

༡༣། །སྤང་མཐའི་སྤྱུ་འབྱུལ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་དཔལ་གྱི་འགྲུར་ལས། དག་གི་དབང་
 ལྷག་འཇམ་མགོན་སྤྲུལ་ཡི། །མདོ་སྤྲུགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བ་
 ལ། །བཙུན་འབྲུས་སྟོན་པ་མེད་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་མའི་
 ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྤྲུགས་པ་སྤྱིད་གསུམ་མཁས་པའི་
 གཞུག་རྒྱུ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་མ་འཇམ་དབྱེད་ས་
 བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་དག་དབང་བཙུན་འབྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་
 གཅིག་པའི་ས་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༩ལོའི་ཉེར་ལྷ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་
 བསང་གི་རྡོ་གོར་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་རྒན་གྱི་ཉིང་རིང་ལྷས་ཁྱ་
 ཉིང་ཞེས་པར་སྟོང་ལྷལ་ཆེན་བཙུན་གྱི་ནང་ཆོན་དཔལ་ལྷལ་གྱི་དཔོན་
 རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔལ་འབྱུལ་ཟེར་བ་དང་ལྷལ་ཐར་མོ་བྱམས་ །རྣམ་ཐར་བཙན་
 པོ་མར་ཁ་གྱུར་མཁར་མོ་སྤྱིད་གསུངས་༽ ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་
 མཆོར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་སྤྱོད་བསྟནས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཞེས་པའི་
 ཆེ་ལྷལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོ་རྒྱ་པོབས་སྐབས་མཚོ་སྟོན་པོའི་ཁར་མཇུག་
 ཉེ་ཆོས་འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ཆེ་ཁུ་པོ་བསོད་
 བསྟན་ལྷན་གྲུབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་རི་མོ་འབྲི་བ། སྤྱོད་ཐབས། སྤྲུལ་
 དབྱེད། ཟ་ཡིག་ས་དབྱེད། སྤྲུགས་འབྱུལ། མཁྱེད་དབྱེད་སོགས་རིག་པའི་
 གནས་མཐའ་དག་ཐུགས་སྤྱོད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་
 འདྲིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འདྲིགས་བྱེད་

ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན་ནས་སྐྱབ་ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྐྱ་མཚམས་མཛད་དེ་
ཡ་མ་ར་ཇོ་མཆོ་སོང་སྐྱབས་མཚན་ལམ་དུ་རྩ་ལོ་རྩོ་རྗེ་གྲགས་ཆེན་པོ་
ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགོ་
སྦྱར་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ཆེངས་བཀོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་
ཐེབས་ཁར་སྐྱ་བསྐྱུན་པར་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་ནས་
འཇམ་དཔལ་ནག་པའི་རྗེས་གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་
སར་དངས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆེབས་
བསྐྱར་མཛད་པར་སྤྱི་ཉིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་
འཆར་བ་དང་། གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་སྐྱེལ་བསྐྱེན་བཀུར་སོགས་
ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལྷང་ལར་ཐེབས་མཚམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་
ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་པའི་ལྷས་མང་པོ་བྱུང་། ལྷ་སར་མཆོད་
མཇལ་སྐབས་ཇོ་མོ་ལྷ་ཀྱུ་ལྷ་ཞི་དང་། འཇམ་དབྱངས་གྲུང་ཐེམ་མ་གཉིས་
ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཇུག་པ་མཛད་ཅིང་གསུང་བྱོན་
པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་། འཛིག་ཏེན་དབང་ཕྱུག་ལྷ་བ་ཆེན་པོར་འཇལ་
བར་ཐེབས་སྒོ་དང་དགེས་བཅེ་ཆོད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤངས་སུ་ཐེབས་
པར་འབྲས་སྤངས་ཆོགས་དྲུང་བཏང་བ་དང་། དན་འབག་སྤྱ་ནས་དགོན་པ་
མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང་། འབྲས་སྤངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་༡རྒྱལ་
དབང་གོང་མའི་ཕྱེར་སྐྱ་ཞིག་བཞུགས་པ་སྐྱ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་
པོ་བྱོན། ༡རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་
པའི་སྐྱ་བརྟན་ཡང་རྗེ་དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང་། ལོ་དེའི་
ཏོར་ཁྲ་དགུ་པའི་ཆོས་ཉེར་ལཱ་འཛིན་སྒོ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྐྱེ་གནས་དཔལ་

ལྷན་བཀའ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲར་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་གྱི་འབྲུམ་སྒོ་
 གོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བཙེ་བཞག་གསལ། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་
 ཅོད་གྲ་རྟེན་ཅིང་སྟོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བཤོ་སྤྱོད་ཤར་ཤར་བྱེད་
 ཐུབ་པ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་
 སྒོ་ལྷང་སྤྱོད་དག་དབང་ཆོས་ལྷན་དགེ་ལྡན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕྱི་ལ་དུ་བྱུང་བའི་
 ལེགས་བཤད་གྲིས་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས། ཐུགས་བྲིའི་
 ལོ་དགྲུང་ལོ་ཉིར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་གྲ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་
 བཀོལ་བཞེ་དང་། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་པལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་བྱུང་བར་
 བཟུང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཞིབ་གཞིགས་
 མཛད་པས་ཐུགས་སྤྱོད་ཆེ་བར་བྱུང་། བཙེ་བཞག་སྒྲིར་ལམ་དུ་སྤེལས་དུས་
 འཇམ་དབྱངས་མིའི་པོངས་ཆོད་ཅམ་པ་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤིས་པ་ཞིག་ཡུན་
 རིང་པོའི་བར་གཞིགས་པས་ཤིན་ཏུ་གྲི་དོན་ལྟག་མ་མེད་པར་ཐུགས་
 སུ་ཚུད། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་ཆུ་དྲངས་དེའུ་ལྟར་
 ཐུགས་ལ་འཆར་བ་བྱུང་། ཆོས་གྲར་འཕྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྤྱོད་ཆས་
 བཤེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ཐུན་མ་ཚུར་སྤངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་
 མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཞེ་བར་འཛིན་གྲ་པར་ཕྱིན་ཏུ་ཕེབས། རྣམ་བཤད་
 གསེར་སྤོང་གི་དཀའ་གནད་དང་། འབྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་
 སྤྱོད་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་བཅས་བཟུང་། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་གོ་སྟོད་ཆ་པལ་ཆེར་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཞར་ལ་རྩེ་
 བཅུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྤངས་པས་རྣམ་
 དཔྱོད་ཀྱི་སྒྲོང་བརྗོད། དེ་གའི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་སྤྱགས་རིམ་འཛིགས་བྱེད་
 ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་སྤངས་ཤིང་། སྤྱོད་དང་

སྟོན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གཞིགས་ཏེ་ག་མཛད་པས་ལེགས་པར་
 དགོངས། བར་ཕྱིན་སྟོན་མོའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མཛད། དགྲའ་ལོ་ཉིར་
 ལ་ཆུ་བྱེ་ལ་འཛིན་གྲ་དབྱ་མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 བཟུང་ཞིང་། རྒྱ་ལོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབྱ་མའི་གཞུང་
 ལ། སྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་གཞིགས་ཀྱིས་ལྷ་བའི་གནད་ལ་དབྱུང་བ་
 རྗེགས་པར་མཛད། དགྲའ་ལོ་ཉིར་དུག་པར་གསང་ཕྱ་ནེ་ཅུ་ཐོག་དུ་དཀར་
 བཅུའི་གྲ་སྐོར་མཛད། བསེ་ཁབ་པ་ཞལ་གཞིགས་ཏེ་ཁྲིད་ཀྱི་སྟོན་གྲགས་ས་
 སྟེང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།

དགྲའ་ལོ་ཉིར་བདུན་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་
 ལ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྟེན་རྗེགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མཐོས། དགྲའ་ལོ་ཉིར་དགྲ་བར་
 རྒྱད་སྟེང་དུ་ཕེབས། རྗེ་རྗེ་འཆང་སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་
 ཆོས་ཀྱི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་རྗེ་ཀླུང་བའི་སྐྱོར་དཔོན་
 མཛད། ཆུ་མིག་ལུང་། ཕྱི་མིག་ལུང་ཟེར་དགོས་གསུངས་དུ་ཁྲི་ཁང་བཙེ་
 བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་
 སྟོང་ཁྲད་པར་ཅན་སྟེས།

དགྲའ་ལོ་ལོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྤངས་རྒྱལ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་
 ཁྲིད་དུ་སྐྱབ་པ་མཛད། ཁྲི་སྟེན་པ་རྒྱ་མཚོ། སྟོན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱད་
 ཆེན་དགོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱད་མན་ངག་མང་
 དུ་གསན། དགྲའ་ལོ་ལོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲིད་དུ་བྲང་ངེས་མཐའ་
 དཔྱད་ཆེན་མོ་བཙུམས། དགྲའ་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་
 གཞུགས་ཆེན་མོ་བཙུམས། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགྲའ་ལོ་ཞེ་གཉིས་
 པ་ས་སྤྱལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་བཙུམས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་

ཆེན་མོ་ཚུམ་པའི་དབུ་བཅུགས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ས་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོར་
 གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྫོགས་པར་བཅུམས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་པག་
 ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་བཅུམས། སྡེ་
 སྤེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་བསྟུས་ཆོན་དུ་ཡོད་ཟིན་པའི་ལན་དུ་བསྟུས་གྲའི་
 ཅ་ཆོག་བཅུམས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་
 འགྲེལ་གསལ་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་མཛད། དགུང་ལོ་
 ང་གསུམ་པར་སྡེ་སྤེད་ཀྱིས་བསྟུས་དོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་ཚུམ་འཕྲོར་
 ལུས་པ་དེ་མཛད། ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོད་སྟུལ་སྟུའི་དོར་མ་ཏི་ལུགས་ཀྱི་
 འཇམ་དཀར་སྟུབ་ཐབས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་
 བར་རི་པོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྟུབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་ཅིང་སྤྲ་མ་དང་ལྷག་
 པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོང་བརྒྱུད། ཞར་
 ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འབྲིད་ལྷ་བཅུར་ཉེ་བ་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་
 མཐའ་ཡས་པ་གནང་།

སྒྲོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་། གྲུལ་བ་ཆངས་དབྱངས་
 རྒྱ་མཆོད་བཀའ་བརྒྱུག་མ་རྣམས་པར་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་
 སྟེ་ལོ་ ༡༧༠༠ ཏོར་རྩ་བཅུ་པའི་ཆོས་ལྷ་ལ་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོ་མང་
 གོ་མི་འཛིགས་སེང་གའི་ཁྱི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་
 གྲས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཆོན་སོ་སོའི་དགེ་རྒྱན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་
 གྲར་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་འབྲུལ་ཆོན་བཅས་སྟུལ་ཏེ་བྲ་ཆང་གི་བཙེ་བཞག་ལ་
 གཏོང་རྒྱའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་པར་ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུམ་བསྟུལ་ཞུས་
 པ་ལྟར་བཅུམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡབ་སྟུལ་སྟུས་ཞུས་དོར་འཛིགས་བྱེད་
 ཆོས་འབྲུང་བཅུམས་པ་སོགས་གསུང་ཚུམ་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་

བ་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་གྲུ་ཆང་གི་སྤྲོ་མར་ཉི་ཐང་བ་སྤྱོ་བཟང་ཤེས་རབ་
 བསྐྱོས་ཏེ་རང་ཉིད་མེ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་གི་ཁང་པར་སྤོས་ནས་བྱར་བཞུགས་
 མཛད། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་ཉིད་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་དབྱས་གཅོང་དུ་
 མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསལ་སྤྱོད་མཐའ་ཆོད་པར་མཛད།
 དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རེ་ལོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་
 མཆོན་བསྐྱེད་ས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐལ་ལྷན་
 མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐྱངས། དགྲུང་གུངས་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་
 ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་བར་སྤོ་མང་སྤྲོ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱིས་
 གྲུ་ཆང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་པ་ལོང་ཁའི་
 མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པབ་པ་སོགས་དབྱས་གཅོང་གི་ཕྱོགས་སུ་
 བསྐྱོན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྤྲུག་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟེན་པའི་
 ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་བྱ་གཏེན་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་
 ། དཔོན་རྒྱ་ནང་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རབ་འབྲུམས་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་། རབ་འབྲུམས་པ་སྤོ་བཟང་དོན་
 གྲུབ། རྒྱགས་སྐུ་ལ་དབང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་
 མང་པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྤྲུག་དུ་བྱགས་བཏེགས། རབ་བྱུང་བཅུ་
 གཉིས་པའི་ས་སྤྱང་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་སྤྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་བྱ་བཏབ།
 དགྲུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏེར་ལུང་དུ་གཏེར་བུམ་བཞེས། རྒྱགས་སྐུ་
 གཙོ་ལོ་ནི། སྤྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་སྤྱན་ཆོགས། སྤྱི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན།
 རྒྱགས་སྐུ་ལ་དབང་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོ་རྩེ། སྤྱེ་སྤྱི་སྤོ་
 བཟང་དོན་གྲུབ། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་
 གྲུབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྤྱོན་མེ་གཅིག་ཕུ་དེ་ཉིད་

སྐྱོད་དོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལྷགས་མོ་སྤང་
གོ་ལོ་སྐྱེ་ལོ། ༡༢༡༡ ཉོར་རྩ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉོན་གཟུགས་སྐྱེའི་བཀོད་པ་
ཉེ་བར་བསྟུས་སོ། ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་རྩོམ་པོད་བཙུ་ལྷ་
བཞུགས། །འདིར་མདོར་བསྟུས་ཅམ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་
ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་།
ཐུགས་སྐྱེས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་
ལ་གཟིགས་འཆོལ། །

༡༡། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱད་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་ཚད་མའི་
འོད་བརྒྱ་འབར་བ་ལས་ལུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་སྟོ་གསལ་
མགྲུལ་རྒྱ་སྐལ་བཟང་འཇུག་འོགས་
བཞུགས་སོ།།

མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།

ན་མོ་གྲུ་རུ་ཅ་རྒྱ་ཐ་མཐུ་སྟོ་ཕྱ་ཅ་སྤ་ར་སྤ་སཱེ། རྩེ་བཙུན་ལྷ་མ་དང་རྩེ་ཡབ་
སྤ་སྤ་གྱི་ཞབས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱག་འཆོལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།།
མ་ལུས་ཆོས་ཀྱན་རི་བཞིན་གཟིགས་དང་ཕུན་ཆོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་བས་
ཚད་མར་གྱུར་པར་བསྐྱེད།། འགྲོ་ལ་བྱ་གཅིག་ལྟར་བཅེས་ཐག་མེད་ཆོས་སྐྱ་
མཛོན་བྱས་ཐེག་གསུམ་བདེན་བཞི་སྤ་རགས་སྟོན།། ཆགས་སོགས་མཛོན་
གྱུར་ས་བོན་བག་ཆགས་སྟོན་སྤངས་དེ་ཉིད་མཐུན་བཟུན་མ་ལུས་བདེ་བར་
གཤེགས།། སྤིང་ཞིའི་གཡང་ལས་དོན་བཞིན་སྟོན་པས་སྐྱེ་བ་མཛད་སངས་
རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་དུས་ཀྱན་གཙུག་ན་མཛེས།།

རྒྱལ་སྤ་སྤ་གཞོན་བྱའི་སྐྱ་ཅན་རྒྱལ་ཀྱན་ཡབ།།
ལྟ་ངན་ཀྱན་གཅོད་མཐུན་རབ་རལ་གྱི་གདེངས།།
འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱིང་གི་བད་མཆོ་ལ།།

བཞུགས་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་དེང་སྟོལ།།

སྐྱེད་པའི་ཆང་གིས་སིལ་དང་།།
བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱིས་ཀྱུན་བཞིན།།
དབྱངས་ཅན་མ་གྱི་བདག་ཅག་སྟོ།།
ནམ་དཔྱོད་ཆོན་བརྒྱས་བཟླ་བར་མཛོད།།

རྒྱལ་པོ་ལོག་རྟོག་ཆེས་རྗེའི་ཐུན་ཆོགས་ཀྱན།།
རྩེམས་ལ་མཁས་དབང་ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི།།
ལེགས་བཤད་སྤང་བས་འཛིག་རྟོན་གསུམ་བཀལ་བའི།།
གྲགས་སྟན་འདིར་གཟིགས་རྒྱལ་ཀྱན་འཇུག་ཞིང་བཞད།།

ནམ་འབྲེན་ཟླ་མེད་ཀྱང་ཀྱང་འགྲོ་སྟོར་འཆོམས་བའི་གསང་གསུམ་ཅི་ཡང་
འཆར།།

མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་བདུད་སྡེ་མ་ལུས་
འཛོམས།།

དབང་ཕྱག་བརྒྱད་ལྟན་གྲགས་པ་རབ་འབར་ས་གསུམ་སྤྲ་མ་ཙཱ་ཁ་པ།།
རྒྱལ་བ་ཀྱན་དངོས་ཅི་བཞིན་མཁས་བྱུང་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ན་མཛེས་དེར་
འདུད།།

ཀྱན་གསལ་ངོས་ལ་རྒྱ་སྐར་བཞིན།།
ཐུགས་ལ་སྤྲ་ཞིབ་ཤེས་བྱའི་ཆོགས།།

བཟ་བའི་མཁས་རྣམས་གཙུག་གི་རྒྱ།
ཀྱན་མཁེན་སྲས་གཉིས་སའི་ཉི་ཟླ།

སྲིད་ཞིའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་གཅིག་བསྐྱས་ན།
མཚུངས་པའི་ས་གསུམ་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁེན།
རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྲས་རབས་དང་བཅས།
སྲིད་འདིར་ཟླ་མེད་བཙུ་གཉིས་བདག་བཞིན་གསལ།

བྱང་དང་གོལ་བའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་ཀྱང་།
བསྐྱས་ཀྱང་ཁྱིད་ཀྱི་གསང་གསུམ་དབལ་སྤྱད་ཆ།
མཚོན་མིན་དག་གི་དབང་སྤྱད་ཐམས་ཅད་མཁེན།
ལྷོ་བཟང་རྒྱལ་མཚོའི་ཞབས་ལ་སྦྱང་ནས་འདུད།

ལྷོ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྐྱར།
སྤེལ་མཛད་སྤྱང་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གར།
སྤྱང་མཛད་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་གཙོ།
དབལ་ལྷན་སླ་མ་དེ་བསྐྱགས་འོས།

འཛིག་ཉེན་དབང་སྤྱད་མི་ཡི་རྣོས་གར་གྱིས།
ཐུབ་བསྐྱར་པན་བདེའི་སྦྱང་པོ་མཚོག་གཅིག་བྱ།
རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྐྱར་བ་ས་གསུམ་དུ།
སྤེལ་མཛད་པད་དཀར་འཛིན་པའི་ཞབས་ལ་འདུད།

འཇམ་མགོན་སངས་རྒྱལ་གཉིས་པའི་བཤའ་སྐྱབ་བསྟན།
མཁྱེན་བཅེ་རྣམ་པས་རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་མར།
དར་ཞིང་རྒྱལ་མཛད་འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་འབྱུང་ཆེས།
སྐྱུར་མཛད་བཤེས་གཉིན་མཆོག་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ།

ཀུན་དགའ་བོ་བཞིན་མདོ་སྤྲུགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ།
འཛིན་མཛད་ལེགས་སྟོན་མཐོན་པོའི་རི་དབང་བཞིན།
མཁས་བཙུན་བཟང་འཛོམ་འཇམ་མགོན་རྣམ་བཞི་སོགས།
བཀའ་བློན་ལྷ་མེད་བཤེས་གཉིན་རྣམས་ལ་འདུད།

མི་དབང་གནས་ལྷ་གཟིགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས།
རྒྱ་གཞུང་འཐད་ལྷན་གཞིར་ཞོག་བཀའ་བསྐུལ་བཞིན།
ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ཅན་ལུང་རིགས་བརྒྱས།
མདོ་དང་སྡེ་བདུན་དགོངས་དོན་དེ་དང་དེའང་།

ཆོས་གསལ་སྟོང་ཁུན་ཟེ་འོག་རི་མོ་ལྟར།
ཕྱོགས་སྒྲང་གྲགས་པ་མེབས་བཞིན་ངས་འདིར་འཆད།
དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་མདོ་སྤྲུགས་མ་ལུས་དོན།
ཐར་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྟོད་པའི་ཚུལ།

མ་འབྲེས་གསལ་བཤའ་མཁས་གྲུབ་མཐའ་དག་གི།

འདུག་དོགས་མཆོག་འདོད་སློ་ལྟན་དོན་གཉེར་ཉོན།
རང་ཉིད་སོམ་ཉིད་སློག་བརྒྱས་བཅེངས་བཞིན་བྱ།
གཞན་དག་སློ་འདོགས་འདམ་ལས་སློལ་འདོད་བ།

སློན་པས་སྤང་ཆེན་འདུལ་ལྟར་བཞད་གད་རྒྱ།
མི་བྱེད་འཕགས་ཡུལ་བཞ་ཆེན་ཚུལ་དེར་སློ།

ཡང་གི་དོན་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།

དེ་ལ་འདིར་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གི་དོན་བཤད་བ་ལ་ཡང་གི་དོན་དང་།
གཞུང་གི་དོན་དང་མཐུག་གི་དོན་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོན་དོན་དང་འགྱུར་
ཕྱག་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་བྱ། བ་ལྷ་ཏ་བླར་ཏི་ཀླ་ཀླ་རི་ཀ་ བོད་
སྐད་བྱ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་བ་ཞེས་བྱུང་། འདིའི་དགོས་
སོགས་ཆོས་བཞིའི་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས།

གཞན་ལུགས་དགག་བ།

དང་པོ་ལ། དགོས་སོགས་གི་བརྗོད་བྱ་ལ། རྒྱ་གི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་བ་
ཅན་ན་རེ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཆད་མ་ནི་གསུང་རབ་སྤྱི་ལ་བྱེད་
ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་རྒྱ་གསུང་རབ་སྤྱིའི་དགོངས་བ་ཡིན་གྱི།
ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་གི་དོན་འགྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་དེའི་གཞུང་ཁོ་

བོས་བཤད་ཅེས་པའི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་ལ་བརྟམ་
 པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མཛད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་ཟེར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། སློབ་དཔོན་ལ་བརྟམ་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བོ་
 ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བར་འདོད་པའི་ཐུགས་རྗེས་དེའི་གཞུང་གི་བཤད་པར་གྱུར་
 པ་ཆད་མ་རྟམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལ་
 ཆད་མ་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེའི་གཞུང་ལ་ཁོ་བོས་བཤད་ཅེས་པའི་ཆོག་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན། ཆད་མ་མཛོད། ཆད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་
 བན་བཞེད་པ། །ཞེས་པའི་ཆད་མ་དང་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུའི་དོན་འཆད་པར།
 འདིའི་ལེའུ་གཉིས་པར། ཆད་མ་སྐྱེ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་
 བཅོམ་ལྟན་ཆད་མ་ཉིད། ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་མ་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ཀུན་བརྟམ་
 ལས་ཆད་མར་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདོད་ན། གཞུང་འདི་འཆད་མི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེའི་
 གཞུང་ཁོ་བོས་བཤད་ཅེས་པའི་ཆོག་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། ལེའུ་གཉིས་
 པར། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བསྐྱོད་དོན་དུ། གྱུར་པ་ཞེས་ནི་བཛོད་པ་ཡིན། །གསུངས་
 པ་འདི། ཆད་མ་མཛོད། ཆད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་གྱུར་པའི་འགྲེལ་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་པའི་ཆད་མ་
 འགོག་པའི་ཆད་དུ་ཆད་མ་མཛོད་གྱུར་པ་ཞེས་སློབ་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདིའི་བཛོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་
 བཛོད་ཚུལ་བཤད་མི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་བརྟམ་ལས།
 སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། །ཞེས་པའི་སྟོན་པ་དང་བདེ་
 གཤེགས་དང་སྐྱེ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་རེ་རེ་ནས་རྟམ་འགྲེལ་འདིར་རྩ་འགྲེལ་

སྐྱར་ནས་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། རྟོན་པའི་དོན་བཤད་པར། ལེའུ་གཉིས་པར། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་
 བོར། །ནས། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་རྟོན་པ་ཡིན་པར་
 འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། བདེ་གཤེགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པར། དེ་ཉིད་
 ལས། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེར་གཤེགས། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་
 བདེར་གཤེགས་སུ་ག་ཏའི་སུའི་དོན་ལེགས་པར་དང་། ག་ཏའི་དོན་སྤངས་པ་
 དང་སོང་བར་བྱས་ནས་ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་། ཐབས་ལེགས་པ་སྟོན་
 དུ་སོང་བ་དང་། ཡང་སུའི་དོན་ཤིན་ཏུ་དང་ག་ཏའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱས་ནས།
 སྐྱར་མི་ལྟོག་པར་གཤེགས་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའམ་ལེགས་པར་སྤངས་
 པ་ཞེས་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་རྟོན་མིན་ཕྱིར། །ལེགས་ཡིན།
 སོགས་དང་། ག་ཏའི་དོན་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་
 དོན་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་བྱང་ཞེས་སྐྱར་ནས་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་
 དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་འཆད་པར། འདི་ཉིད་
 ལས། ཕྱོགས་ཚུས་དེ་ཚུས་བྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆོགས་ཞེས་དང་། ཀུན་
 བརྟུས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་
 པའོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་བྱད་པར་ལ་ངེས་པ་སྐྱར་ཚུལ་བཤད་
 པར། རང་དོན་ལེའུ་ལས། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་
 མ་བྱུབ་བཞྱོག་དོན་དང་། །འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་སོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་
 པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིས་ཞེས་པ་དང་། མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་
 དོན་བཤད་མི་ཤེས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། ལེའུ་དང་སོའི་སེལ་འཇུག་

སྒྲོར་སོགས་དང་། མངོན་སུམ་ལེན་དང་ལེན་བཞི་བ་རྒྱས་པར་སྒྲོར་ཞིག
 བྱས་པ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས་། གཏན་
 ཆེགས་གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ནས། དེས་བ་བརྗོད་པ་མཛད་པ་
 ཡིན། །སོགས་ལུང་འགལ་དུག་གི་དོན་དང་མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་དུ་འདོད་པ་
 རྣམས་ལ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱི་མཐུན་དགོངས་པ་བཟུལ་རྒྱ་མཐོང་པར་ཐལ།
 འདི་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།
 ལྷན་སྟེ། ཕྱོགས་སྤང་གཅིག་ཕྱི་དགོངས་འགྲེལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མཐུན་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ས་བཀོད་པ་ཕྱོགས་སྤང་གིས་རྗེས་
 རྒྱུ་སྤྱི་བཀོད་ལ། དེ་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་རྗེས་རྒྱུ་སྤྱི་བཀོད་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐོགས་མེད་གྱི་ས་སྟེར་རིག་པའི་གནས་ལྗེ་སྐབས་
 ལ། སྤྱི་དང་དེ་ཡི་ཞལ་སྟེ་བ། །དེ་ནི་གནས་དང་རྒྱན་རྣམས་དང་། །དེ་ནི་ཆད་
 པས་བཅད་པ་དང་། །འབྱུང་དང་གཅེས་སྤྱི་བཤད་པའོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྤྱི་
 མཆེད་གྱིས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་བཞིན། རི་སྐད་དུ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་བ་
 ཅན་ལས། དེ་ནི་དེའི་གཞུང་ལུགས་གང་ཡིན་པ་འདིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི་
 སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་བརྒྱད་པ་ལས་འོངས་པ་རྟོག་པ་དང་བྱལ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་འདིར་
 ཡང་རྗེས་སྤྱི་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་དོན་དུ་
 རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཀྱང་རྗེས་སྤྱི་བཀོད་པ་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་གཞུང་
 གི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། བརྒྱན་པར་སྤྱི་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་གཞུང་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ལུང་གྱི་མ་འདིས་

ནི་སྤྱུགས་ཚུལ་སོགས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་བྲངས་ལ་མདོ་བསྟན་བཅོས་
 གཞན་མ་བྲངས་པ་ནི་བསྟན་སྒྲ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། དེ་ལ་རྩ་བའི་
 ཐལ་འགྱུར་ལ་མ་བྱུང་བར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་ཆད་མ་མདོའི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་དང་བཀའ་དང་སློབ་དཔོན་སྒྲ་མའི་བཞེད་པ་འགྲེལ་བ་
 གསུམ་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར་མ་བྱུང་ན། ཆད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ་ཚུལ་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་ལའོར་གསུམ་ཁས་དེ་བཞེན་དུ་མདོན་པ་མཛོད་གྱི་
 རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བ་འདད་སོགས་འཕེན་ལ། ཆད་མ་མདོ་གཅིག་ཕྱི་
 འགྲེལ་བར་འདོད་པའི་བོད་དག་འདིས་ལེགས་པར་ཁེགས་སྒྲུང་ངོ་། རྒྱས་
 པར་དེར་སྟོས་དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་རྟོག་གི་ཆོག་དོན་བརྒྱུད་རང་ལུགས་སུ་གཙོ་
 བོར་བའདད་པས་སྤྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་དུ་འདོད་པ་ལ། འོ་ན། འདིས་
 ཆོག་དོན་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་རང་ལུགས་སུ་གཙོ་བོར་བའདད་པར་ཐལ། འདིས་དེ་
 བརྒྱུད་ཀ་གཙོ་བོར་རང་ལུགས་སུ་བའདད་པའི་སྤྱིར་ལྟགས་ཁས། འཁོར་
 གསུམ་མོང་དེ་འདོད་ན། ལྟགས་ཚུལ་གཅིག་པ་དང་ཚུལ་གཉིས་པ་དང་ཚུལ་
 རྟག་པ་དག་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་མདོན་རྗེས་གཉིས་དང་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པའི་སྒྲ་བྱུང་ཆད་མ་གསུམ་དང་། རིག་པ་ཅན་པའི་མདོན་རྗེས་དཔེ་དང་
 སྒྲ་བྱུང་གི་ཆད་མ་བཞི་དང་། རྒྱལ་དཔོགས་པའི་མདོན་རྗེས་གཉིས། དཔེ་
 དང་སྒྲ་བྱུང་གཉིས། དོན་གྱིས་གོ་དང་། དངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆད་མ་རྟག་
 དང་། ཅ་ར་ཀ་བའི་རིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དང་སྤྱིད་པ་དང་། ཞེས་
 གྲགས་དང་། ལྷམས་སེམས་གྱི་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོར་རང་ལུགས་སུ་
 བའདད་པར་ཐལ། ལྟར་སྒྲུང་བཞི་གཙོ་བོར་རང་ལུགས་སུ་བའདད་པའི་སྤྱིར་
 ལྟགས་ཁས། སྐབས་འདིར་དེ་དག་གཙོ་བོར་བཀག་པ་དེ་དེ་དག་གཙོ་བོར་
 བའདད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར་ལའོར་གསུམ། འདོད་

ན། འབྲུམ་པ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གཉིས་ཆོས་བདག་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་
 མདོར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྱིས་ཆོས་བདག་གཙོ་བོར་བཀག་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་
 ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་པ་རྒྱས་
 པར་གཙོ་བོར་མི་འཆད་པར་ཐལ་བ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་
 ཐལ་ལོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཀུན་བརྟུས་
 དང་ཆད་མ་བཟགས་པ་བར་འདོད་པ་དང་། སྡོ་སེར་སོགས་ཤེས་པར་འདོད་
 པ་འགལ་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོ་པོ་དེ་སྡོ་འཛིན་མདོན་སུམ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་སྡོ་འཛིན་ཤེས་པ་གང་ཞིག་སྡོ་པོ་དང་སྡོ་འཛིན་རྟོག་པའི་
 གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡོ་
 འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྡོ་པོར་སྤང་བ་སྡོ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་
 སྤང་བ་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་བྱ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་ཁྱོད་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་དེ་རང་ཉིད་འཛིན་
 པའི་མདོན་སུམ་དུ་ཐལ། སྡོ་པོ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བརྟུས་དེ་ཆད་
 མར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་
 ཆོས་ཅན། མདོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་པའི་མདོན་རྗེས་
 གཉིས་ཀའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། ཡང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་
 ཆད་མའི་ཤིང་རྟ་བ་ཁ་ཅིག་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཆད་མ་བཟགས་པ་བ་དང་།

དེ་ཁོ་རང་ཚུལ་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པར་སྒྲུས་སྒྲི། དེ་ལྟར་ན་ནང་
 རགལ་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། མདོ་བརྒྱད་སྒྲོང་བ་དེ་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ཁོ་རང་གསུངས་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཆ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁས་ཤིན་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་
 བརྒྱད་སྒྲོང་བ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 གསལ་དངོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ལ་ཡིད་སྒྲུར་བྱེད་པའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འབྲའི་
 གང་ཟག་ཚུལ་ཅན། ཁྱིད་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ལ་ཡིད་འདོན་བྱེད་པའི་གང་
 ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱིས་ཡིད་སྒྲུར་བྱེད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་
 ཀུན་བརྟུས་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། དེར་ཐལ།
 ཁྱིད་ཀྱི་ཡིད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་དེ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་ཤིན་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚད་
 མ་ཀུན་བརྟུས་ལ་ཡིད་སྒྲུར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་གང་ཟག་དེའི་
 རགལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ལ་ཡིད་སྒྲུར་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་གང་ཟག་དེའི་རགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྲལ། ཏྲགས་དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཀུན་བརྟུས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཀུན་བརྟུས་རགལ་ཆོག་གང་ཞིག་གཞན་རྒྱུད་
 ཀྱི་རགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རགལ་གིས་བརྩམས་
 པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་ན། གང་ཟག་དེའི་ཡིད་སྒྲུར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་རགལ་ཡིན་ན་གཞན་རྒྱུད་
 ཀྱི་རགལ་མ་ཡིན་པས་བྲལ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་
 དེས་སྒྲུ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་གསུལ་ལ་ཡིད་

སྐྱོར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་གང་ཟག་དེས་
 མིང་ཆེག་ཡི་གེ་སྐོམ་པ་ལ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་སྐོམ་པ་དང་སྐྱའི་གཞུགས་སྐོམ་པ་
 གཉིས་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན། བྱས་པ་ལ། ཐ་སྐྱད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 འོ་ན། དབྱངས་ཅན་མ་ལས། དབྱངས་ཉམས་པ་གསལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསལ་བྱེད་ལ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་མ་ཞུགས་པ་
 ཞིག་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་དང་བད་སྟོད་པའི་ལྷགས་
 ཀྱི་མིང་ཆེག་ཡི་གེ་མི་གཅིག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་གངས་ཅན་
 ལྟར་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་སྐྱ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་སྐྱ་མདོ་ལས། དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རོལ་དུ་བྱངས་ཞེས་པ་ལྟར་
 གཙོ་ཐོར་ཡི་གེའི་གཞུགས་བྱི་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱར་ལྟར་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱོར་ཡུལ་ཀྱི་ཀུན་བརྟུས་སྐྱ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ཀུན་བརྟུས་ལ་
 ངག་འདོན་བྱེད་བཞིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ། འོ་ན། དེ་འབྲེལ་
 གང་ཟག་གིས་རང་གཞན་ཀྱི་ལོ་སྤྱ་མར་སྤྱས་པ་ལ་ཡིད་སྐྱོར་བྱེད་ཚུལ་མེད་
 པར་ཐལ། དེའི་ཡིད་སྐྱོར་བྱེད་ཡུལ་ཀྱི་ངག་ལ་སྐྱབས་འདིའི་རང་ངག་ཅིག་
 དགོས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདིས་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་དང་ཞེས་
 པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་གོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་དེ་མདོ་སྟེ་བའི་སྐྱབས་འདིར་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་
 ཐལ། མཛོད་ལས། གཞུགས་སམ་འདུ་བྱེད་དག་དུ་འདུས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཆོས་ཕུང་གི་ངོ་ཐོ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་མིང་ཆེག་ཡི་གེའི་
 རང་བཞིན་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པས་གཞུགས་ཡིན་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་བས་མིང་
 ཆེག་ཡི་གེ་འདུས་པའི་ཆོགས་སྟེ་ལ་ཕུང་ཐོར་བརྟགས་པས་ན་ལྷན་མིན་

ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རེ། དེས་ན་མིང་གི་ཞེས་པ་མིང་གི་སྤྱི་དང་
 མིང་གི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི་མིང་གི་ཆོག་སྤྱི་ཡིན་པས་ད་ལྟ་སྤྱི་བས་
 སྤྱི་བྱངས་སུ་བསྐྱར་སྤང་ཞིང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་དོན་སྤྱི་དང་སྤྱི་དང་
 ཆོག་སྤྱི་དང་རྟོགས་སྤྱི་དག་སོ་སོར་མ་ཞེས་ན། བ་སྤྱི་ཡོད་མེད་ཅིང་པའི་
 སྐབས་དང་ནགས་ཆའ་སོགས་སྤྱི་ཡིན་པས་རྩལ་སུ་མེད་པར་བཤད་པ་
 དག་གི་སྤྱི་སྤྱི་ལས་མི་གོ་བས་འོས་ཆོད་མ་བྱེད་ཅིག་དགོས་པ་ལ་ཡང་
 གསུང་རབ་ལ་སྤྱངས་མ་སྤྱང་གི་བོད་ཀྱན་ཀྱམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བདུད་ཡིན་
 པར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། ཀྱམ་འགྲེལ་སོགས་སྤྱི་བདུན་ཐར་བ་དོན་གཉིར་ལ་
 མི་མཁོ་སྟེ། རྟོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་ནང་རྟོག་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ལས་ཕྱི་
 རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། འོ་ན། རྟོག་གི་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་
 སྤྱིང་སྤྱིས་ལ་སོགས་པས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་རྟོག་
 གི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྟོག་གི་ཡིན་ན་ཐར་བ་དོན་གཉིར་ལ་མི་མཁོ་བས་
 ཁྲབ་པ་དང་རྟོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ནང་རྟོག་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས་ཀྱི་འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྤྱི་ལས་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་གྱི་གནས་ལུགས་སྤྱིང་ཉིད་ངེས་
 བྱེད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་དབྱེད་བྱེད་སྟོ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན་ཕྱི་
 རོལ་པའི་སྟོན་པས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱིས་རྟོག་གིར་ཐལ། རྟོག་གི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་ཕྱིས་པ་སྟེ་སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་
 པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་ཀྱི་རྟགས་སྤྱི། ཁྲབ་སྟེ། གནས་
 ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ལ་བརྟེན་
 ནས་དབྱེད་པའི་སྟོ་ཐམས་ཅད་རྟོག་གི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།
 རྟོག་གི་རྟོན་ཅིང་མ་ངེས་ལ། མ་ཁྲབ་ཀྱན་རྩོམ་སྤྱི་བ་ཅན། ཕྱིས་པ་ལ་ནི་

བརྟེན་པར་འདོད།། ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་དབྱིག་གཉིན་གྱིས། རྟོག་གོ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཡུང་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
 རོ།། ཞེས་སོགས་དང་། དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་འད་དུ་སྒྲོ་བརྟེན་གྱིས། རྟོག་
 གོ་བ་དག་ནི་རྟོག་པ་དང་སེལ་བྱས་པ་དག་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱེད་པའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྟོག་གོ་ལ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། དམིགས་བརྟག་
 རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་གཏན་ཆེགས་པ་དག་ནི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་
 དུལ་ལྟས་མཛད་པ་ལས། གང་དག་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོད་པ་དེ་དག་
 རི་གཏན་ཆེགས་པ་དག་སྟེ་རྟོག་གོ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་ཆེག་གོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གཞན་སྒྲེའི་སྤྱིང་སྤྱེས་སོགས་ལ་གཉིས་སྟོང་གི་ཟབ་
 མོའི་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་བྱས་ཡོད་པར་ཐལ་
 ལོ།། དེ་དག་དེས་འདོད་པས་བཞག་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འབྲེ་
 ཅིང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་སྤྱིར་དེ་ནི་དེ་ཡུལ་མིན། །ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དེའི་སྤྱིར་དེ་ནི་རྟོག་གའི་སྤྱིད་ཡུལ་མ་ཡིན་རོ་ཞེས་
 དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་སྒྲོག་བྱུར་བ། །དེ་འཆད་པ་ནི་
 དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་རྟོག་གོ་བ་
 ཡིན་ན་རྣམ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པས་འབྲེ་ཟེར་བ་དང་། རྟོག་གོ་ཡིན་ན་རྣམ་
 འབྱོར་མ་ཡིན་པས་འབྲེ་སྟམ་པ་དེ་སྤྱར་ལྟར་འདོད་པ་དག་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། རྟོག་གའི་སྤྱི་གཏན་ཆེགས་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀར་འཇུག་ཅིང་། རྟོག་
 གོ་བ་ལ་ཡང་རྟོག་གའི་ས་ཅིམ་ལ་གནས་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ས་ལ་གནས་པ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྟོག་གོ་
 དཔྱེད་པ་ཅན་དག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འབྲེ་སྟེ། དག་ཅེས་པའི་

གཉིས་ཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཅིང་། འདིའི་རྟོག་གི་བ་དང་དབྱེད་པ་ཅན་
 ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་དུ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས། རྟོག་གི་བ་དག་ནི་གང་དག་དབྱེད་པ་ཅན་དག་སྟེ། སྤྲ་མ་
 བསྟན་པར་བསམ་ནས་ཆོག་ཕྱི་མ་བཤད་པའོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་དག་གྲང་རྟོག་གའི་ས་དང་། སྒྲིམ་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པ་
 གཉིས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་གི་བ་དག་ཅེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོག་གའི་སྐད་དོད་ཏེ། ཞེས་པ་རྟོག་པ་དང་གཏན་
 ཆོགས་གཉིས་ཀར་འབྲུག་པས། རྟོག་གི་ཡིན་ན་ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལ་མི་
 མཁོ་བས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་ཐར་པའི་མིག་འབྱེན་པའི་ཐུར་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པར་གྱུར་པའི་གཟུངས་བཞི་དང་གཞན་ཡང་
 སྦྱོར་ལམ་སྐབས་སུ་ཏིང་འཛིན་ལྷ་བརྒྱ་སོགས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་
 རྟོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་གི་
 གང་ལའང་མི་བརྟེན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དྲིས་པ་ལ་ནི་
 བརྟེན་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དོན་དམ་དབྱེད་
 པའི་རྟོག་གི་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དྲིས་པས་བྱུང་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་ན། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་ལྟེན་སྦྱོར་འགྲོ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡིན་ཡང་ཅིག་ཅར་བ་འགའ་ཞིག་མ་
 གཏོགས་པལ་ཆེར་སྤྱད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ལ་སྒྲོས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིད་ཆེས་གྱི་ལུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་མི་བརྟེན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟོག་གི་
 ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། གཞན་ཡང་ས་ལྷ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཅིས་དང་གཏན་ཆོགས་

སོགས་སློབ་པར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་
 མཁས་པར་མ་བྱས་ན་འཕགས་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་མི་
 ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་མི་སློབ་
 པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བ་དང་། ས་བཙུའི་བྱང་
 འཕགས་བཙུ་གས་སངས་རྒྱས་དུ་མ་ལ་ཆོས་ཉན་པར་བཤད་པ་སོགས་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་གཞལ་བ་རྟོག་གོ་
 སྟེ་གཏན་ཆོགས་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་། རི་སྟེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་ཡས་
 པ་ཐོས་བསམ་གྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་རྟོག་གོ་གང་ལའང་མི་བརྟེན་
 པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རིག་གནས་
 ལྷ་ནང་པན་ཚུན་འགལ་ཟེར་བ་དང་དེ་ལྟའི་ནང་རིག་དང་གཏན་ཆོགས་རིག་
 པ་འགལ་ཟེར་རོ། །ཅུ་ཤེ་སོགས་རིགས་ཆོགས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་ཡང་ཆོས་ཅན། ནང་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་པ་ཁས། སྤྱོད་དང་སྤྱོད་འབྲེན་གྱི་གཏན་
 ཆོགས་སྟོན་ནས་བདག་མེད་དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རིགས་ཆོགས་གྲགས་ཆེ་བས་སྤྱོད་མི་དགོས་
 ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་
 སྤྱིར་འདུས་མ་བྱས། །ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅན་སྤྱིར། །སྤྱོད་གྱིས་བྱུང་ཅས་བྱ་
 བར་བརྟེན། །སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཆེའི་སྤྱིར་དང་གྲངས་མེད་
 སྤྱིར། །རྟོག་གའི་ཡུལ་ནི་མིན་སྤྱིར་དང་། །འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅོམ་པའི་
 སྤྱིར། །གཞལ་མེད་ལ་སོགས་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་རྟགས་ལྷས་ངོ་བོ་ཉིད་
 སྤྱིར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོད་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་གྲངས་མེད་དང་བསམ་མེད་དང་

མཉམ་མེད་དང་དག་པའི་མཐར་ཐུག་ལྟར་རིམ་བཞིན་སྐབ་པ་ལྟ་བུའི་གཏན་
 ཆེགས་མང་པོ་མགོ་མཐུག་ཀྱན་ཏུ་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤར་
 ལུང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་བྱུང་། །སྤྱིད་ལུལ་མ་ཡིན་བྱུབ་པ་དང་། །ཡོད་དང་
 མེད་ན་ཡོད་མེད་དང་། །གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྱ་གཞན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་
 འདིས་འབྲུམ་སོགས་བཀར་སྐབ་པའི་ཉགས་སོགས་ཀྱིས་ཚྱོད་སྤོང་བཅས་
 ཉེ་སྐབ་ཅིང་འདི་ནས་བཅུམས་ཉེ་མགོ་མཐུག་ཀྱན་ཏུ་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་སྤར་ལུང་མ་བསྟན་ཅིས་པས་
 བསྟན་པའི་གཞོད་བྱེད་ཏུ་སྤར་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཉགས་ཀྱིས་། འབྲུམ་
 སོགས་བསྟན་པ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 ཉགས་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་བྱུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་བྱུབ་བྱེད་
 འགལ་དམིགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདིའི་འགྲེལ་པར་
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཡོག་པར་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བཀའ་ཉིད་ཏུ་སྐབ་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་ཆེགས་སུ་
 བཅད་པ། སྤར་ལུང་མ་བསྟན་ཅིས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉགས་
 ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་འགྲེལ་པ་ཉི་འོད་སྤང་བར་བལྟ་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་གཏན་
 ཆེགས་རིག་པའི་གཞུང་ཏུ་མི་འཛོག་ན་དེའི་འཛོག་ཚུལ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་
 རོ། །གཞན་ཡང་རིག་གནས་ལྟ་བུ་འཛོལ་པར་འདུ་བ་དང་རིག་གནས་ལྟ་
 འགལ་བར་འདོད་པ་ནང་འགལ་བར་མ་ཟད་རྟོག་གཏེ་ཆེག་དོན་སྟོན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ལ་ནང་རིག་མི་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཡིན་
 པར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་སྤོ། །ཡང་བོད་ཀྱི་ལ་ལ་ན་རེ། མདོ་དང་སྡེ་བདུན་སུ་
 རྟེགས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་བསྐྱོག་ཕྱིར་བྱས་པ་ཡིན་པས་སུ་རྟེགས་མེད་པའི་ས་
 རྒྱུགས་སུ་དེ་མི་དགོས་ཉེ། རོ་བོའི་བདེན་གཉིས་ལས། མདོན་སུམ་རྗེས་

དབག་དགོས་པ་མེད།། པ་རོལ་རྒྱལ་བ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར།། མཁས་པ་རྣམས་
 གྱིས་བྱས་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདི་ནི་དགོངས་
 པ་སྟོ་དམན་འགའ་ཞིག་གི་ཞུམ་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་ལྷགས་ལ་འདིའི་རང་མཆོན་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་གཉིས་མི་དགོས་ཞེས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཆོས་སྟོང་རྒྱབས་ཅན་ཡིན་ཅིང་། འོ་ན།
 ལུ་སྟེགས་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་བསྐྱོག་རྒྱར་
 འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ཀུན་བཏགས་བཅུ་དྲུག་གི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྲེན་མི་དགོས་
 པར་ཐལ། ལྷ་བ་ཀུན་བཏགས་ནི་གྲུབ་མཐས་སྟོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཀུན་བཏགས་བཅུ་དྲུག་སྤང་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་དག་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བར་དེ་དག་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོར་མ་དབྱུང་བ་ལྷ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོག་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་སྤང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྟོང་བར་ནི་རྣམ་མ་
 ཡིན།། ཡོན་ཏན་སྟོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བ།། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཐེག་གསུམ་གང་གི་ཡང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་
 དང་། བཞི་བརྒྱ་སོགས་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐེན་པར་བཟོད་པའི་ལམ་རིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མས་ནི་
 མ་རེ་རེ་ལའང་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་བསམ་ན་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་
 ལམ་ལ་བསྐྱོག་དུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་སོ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་གསོག་པར་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་ལས་
 བཤད་པ་རྣམས་སྤང་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྷ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་དབང་
 རྟོན་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བསམ་པའི་བསོད་ནམས་དང་བག་ཆགས་ནི་

སྤྱན་པོ་དོན་མེ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་གཅེར་བྱ་བ་ལྟར་ཐར་བ་དང་ལམ་འབྲུལ་
 བ་ལ་དཀའ་སྤྱད་བསྐྱལ་བར་བྱས་ཀྱང་མི་འོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་།
 བྱད་པར་དེ་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་འབྲེལ་འདིར་
 བཤད་བ་ལྟར་གྱི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དང་རིགས་པ་
 དབྱུང་སྒོམ་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་
 སྡེ་རྒྱན་གྱིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོས་སོགས་ཀྱི་གྲོལ་ཚུལ་
 དང་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱད་པར་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་
 བ་བཤད་བ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར། འདིས་ནི་ཡང་ཐོད་ཀྱི་
 མཁས་སྤྱན་དུ་མས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་སྦྱངས་ན་གསུང་རབ་ལྟོག་ལ་
 བན་ཀྱང་དགོས་པ་ཆེན་པོ་མེད་སྟུང་བ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་
 དོན་རྒྱས་པར་སྡེ་བདུན་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་སོགས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་
 རྣམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དང་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་བ་
 དང་ཉིང་དགོས་དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་ལས། ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་དང་ཆད་མ་རྣམ་
 འབྲེལ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ཆད་མ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
 ཏེ། གཉིས་ཀ་ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མའི་
 བསྟན་བཅོས་རིགས་སྒོ་སོགས་ནི་སྤྱི་མའི་ཆད་མ་དང་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་ནི་
 ཕྱི་མའི་ཆད་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆད་
 མ་ལ་རང་ཡིན་གྱི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་

བཤད་ཟེན། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་ཙུ་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། བདེན་པ་གཉིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོད་མ་ཡིན་ལ། དེ་
 བརྗེད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་དང་ཀུན་བཏུས་ལ་ཡང་ཆོད་མའི་སྐྱས་
 བསྟན་ལ། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་རྣམ་པར་འགྲེལ་བས་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་ཞེས་པ་ལ་སྟོ་རྣམ་རྟོག་དང་གཏན་ཆེགས་
 གཉིས་ཡོད་དེ། གཏན་ཆེགས་རྣམས་དང་གཏན་ཆེགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེད་
 སྟོ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་རྟོག་གེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅས་དང་
 གཏན་ཆེགས་རིགས་པའི་བསྟན་བཅས་དོན་གཅིག་ལ། དེ་དང་ནང་རིག་
 པའི་བསྟན་བཅས་ཡིན་མིན་ལ་སྟུ་བཞི་ཡོད་དེ། ནང་རིག་ཁོ་ན་འདུལ་བ་
 མདོ་ཙུ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རིགས་ཆེགས་དང་སྡེ་བདུན་དང་མདོ་
 སྡེ་རྒྱན་ལྟ་བུ་དང་། རྟོག་གེ་ཁོ་ནའི་ཡིན་པ་རྒྱང་མིག་གི་ཆེག་དོན་བཅུ་དྲུག་
 སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྟན་དབྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅས་འདིའི་བརྗེད་བྱ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
 ཐམས་ཅད་བྱང་དེས་གཉིས་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ལམ་དུ་
 བསྐྱས་ཏེ། དོན་ཀུན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེའུ་གཉིས་པ་འདིར་
 དེ་དག་གི་དོན་ཀུན་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱས་ནས་
 བཤད། ལེའུ་གསུམ་པར་བྱང་དེས་སུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་ཅིང་། ལེའུ་སྡེ་
 མས་དོན་དེ་དག་རང་གིས་དེས་ཐབས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་
 གཉིས་དང་ལེའུ་བཞི་པས་དོན་དེ་དག་གཞན་ལ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་
 སྤང་བྱེ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དེ་དག་རང་གཞན་གྱིས་དེས་
 པའི་ཐབས་སུ་རྟོག་གེའི་ཆེག་དོན་ཡང་དག་བཞི་གཙོ་བོར་བཤད་པ་དང་།
 དོན་དེ་དག་ལ་རང་གཞན་འབྱུལ་བའི་གོལ་ས་བཅད་པའི་ཆོད་དུ་རྟོག་གེའི་

ཚེག་དོན་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་སྟོགས་སྒྲུང་བྲས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རིགས་སྒྲོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག ། ལྟར་སྒྲུང་བཅས་པ་
 བདག་རིག་ཕྱིར། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱེན་དག ། ལྟར་སྒྲུང་བཅས་པ་
 གཞན་རིག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་གཏི་ཚེག་དོན་བརྒྱད་ལས་
 རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་རྗེས་
 དཔག་དང་། མངོན་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་སྟེ་མངོན་རྗེས་
 ཡང་དག་གཉིས་དང་། གོལ་ས་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་སྟེའི་བདག་ཏུག་
 བར་སྐྱབ་པའི་ཏུགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྒྲུང་སོགས་རྗེས་དཔག་
 ལྟར་སྒྲུང་དང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། རྟེན་པ་ཕྱི་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གིས་ངེས་ནས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་
 ཏུ་སྐྱབ་དག་དང་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གཉིས་དང་། གོལ་ས་བཅད་པའི་ཕྱིར་
 གཞན་སྟེའི་སྐྱབ་དག་དང་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་བཤད་པར་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་དོན་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་གསལ་བར་བཤད་
 བ། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། རང་གཞན་གྱི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་རྟོག་གཏི་
 ཚེག་དོན་བརྒྱད་དགོས་པར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་
 མངོན་རྗེས་ཡང་དག་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་དགོས་པ་གང་ཞིག་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྐྱབ་དག་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གཉིས་དང་། གོལ་ས་
 བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་དག་དང་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་ཤེས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཏུགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་གིས་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་གཉིས་
 རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་གི་རྟེན་
 གཏན་ཚེགས་ཡང་དག་ལ་རག་ལས་ལ། ཏུགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་
 གྱུར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའམ་མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་ཐུག་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེའི་ཚུལ་མཐའ་དག་སྐྱབ་
བྱེད་གཏན་ཆེགས་ལ་སྟོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གང་
ཡང་མི་འགྲུབ་པ་དང་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་སྟོན་ཡོང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་
དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་པལ་ཆེར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གིས་གཞལ་བྱ་སྒྲིག་གྱུར་རྟགས་པ་ལ་མངོན་རྗེས་
ཡང་དག་དེ་ལྟར་དགོས་ཤིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་མི་བསྐྱུ་ལ། དེ་
ལྟར་སྟོ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་མངོན་རྗེས་ལྟར་སྐྱང་གི་སྟོ་ཡི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ན་སྐྱུ་བར་འགྱུར་བས་ན་ལམ་གྱི་གོལ་ས་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་
རྗེས་ལྟར་སྐྱང་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་བདུན་གྱི་དཀའ་འབྲེལ་ཡིད་
ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་གཏན་ལ་བབ་པ་ལྟར་དོན་
ལ་གནས་མི་གནས་ནི་གཏན་ལ་འབབ་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་ཡང་དག་དུ་སོང་མ་སོང་
ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་སྒྲིག་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་སྟོན་མེད་རྗེས་
དཔག་དང་། མངོན་གྱུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྟོ་སྟོན་མེད་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་
བས་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། སྟོ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ན་བསྐྱུ་བར་འགྱུར་བས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་བཅོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་
མངོན་རྗེས་ལྟར་སྐྱང་གཉིས་གསུངས་ཤིང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཅེ་རྟགས་གཉིས་པ་ཅོད་པའི་སྟོ་ནས་མ་ཟད་འཆད་པའི་སྟོ་ནས་
གཞན་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཡང་སྐྱབ་དག་སུན་འབྲིན་ཡང་
དག་གཉིས་དང་གོལ་ས་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་སྐྱང་གཉིས་ཤེས་དགོས་
པར་ཐལ། འཆད་ཅོད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་
དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པའི་སུན་

འབྲེན་ནམ་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་དགོས། མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་ཀྱི་
 མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་
 བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོལ་ས་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སུན་འབྲེན་
 ལྟར་སྤང་དང་སྐྱབ་དག་ལྟར་སྤང་གཉིས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རང་གི་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མ་མཐོང་བར་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་མི་སྟོག་ལ། ཉགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་མ་ངེས་པར་ཉགས་
 མི་མཐུན་སྟེགས་ལ་འཇུག་གམ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་སོགས་མི་སྟོག་པས་ཡང་
 དག་གཉིས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྤང་གཉིས་ལྟར་སྤང་དུ་མ་ངེས་ན་ཡང་དག་
 གཉིས་ཡང་དག་ཏུ་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱ་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་གཉིས་
 ལྟར་སྤང་དུ་མ་ངེས་ན། སྤྱ་མི་ཉག་ཏུ་སྐྱབ་འདོད་ནས་བཞུད་པའི་ཡང་དག་
 གཉིས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྲོ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་སུན་སེལ་ལས།
 རང་གིས་ངེས་ནས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དག་དང་
 ལྟར་སྤང་ཕྱི་མ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་
 རྟོག་གི་དཔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་སུན་འབྲེན་བསྟན་ལ། མཐའ་གཉིས་སུ་
 དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་དག་གསུངས་ཤིང་། གོལ་ས་
 བཅད་པའི་ཕྱིར་ལྟར་སྤང་གཉིས་གསུངས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོ་
 རིམ་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་ངེས་དང་རིགས་ཐེགས་དང་ཆོད་
 མ་མདོའི་མདོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་པ་དག་མི་མཐུན་པས་བཤད་ཚུལ་
 གཉིས་གང་རུང་ཞིག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་སྟམ་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་མི་
 འཐད་པ་དང་པན་ཚུན་འགལ་སྟེན་དག་མེད་པར་ཐལ། མདོན་སུམ་དང་པོར་
 བཤད་པ་ནི་སྐྱེ་ཚུལ་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་
 དང་པོར་བཤད་པ་ནི་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་བསལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་

འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གོ་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་སྤྱི་
 ཚུལ་ལྟར་དང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་མངོན་སུམ།
 དེ་རྗེས་སྒྲིག་གྱུར། དེ་རྗེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་འཐད་དེ།
 སྤྱགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའམ། དེ་ལ་ཐུག་པའི་མངོན་གྱུར་གྱིས་
 ཏྲགས་ལས། ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་གཙོ་བོ་བདེན་བཞི་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་
 གྱུར་ཚད་མས་ཏྲགས་པའི་རྗེས་སུ་རན་སོང་སྤྱག་བསྐལ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྤྱིད་
 བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་ལྟའི་བྱེད་པར་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་
 ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཚད་མས་ཏྲགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་
 སྟོན་པའི་ལུང་དེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
 སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་བར་སྤྱབ་པའི་
 ཏྲགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། ལྷང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡི། གཙོ་
 བོའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་སྒྲིག་གྱུར་ལ། གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་
 སྤྱི་གྱུར་པ། དེ་ཡི་སྟོང་བ་ཉིད་རྟེན་ཏེ། འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་དང་པོར་མངོན་མཐོའི་ཆོས་དང་
 པའི་སྒྲོར་དང་། དེ་རྗེས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་གཉིས་ཏྲགས་པ་ལ་
 འདུག་ཀྱང་གཏན་ལ་འབེབས་རིམ་ལ་བསྒྲིགས་ནས་བཞད་མ་ཐག་པ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་
 ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་བར་སྤྱབ་
 པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞན་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པ་
 རྫོགས་པའི་གང་ཐག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་དང་

མ་མཐོང་བ་དག་ལ།།རིགས་པས་སྐྱབ་དང་རང་ཆོག་གིས།།གཞོད་མེད་
 བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་པ།།གཟུང་བར་བྱ་བྱིར་དཔྱོད་འཇུག་འགྱུར།།ཞེས་
 དང་། དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ན།།དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་
 ཡིན།།འདོད་པའི་དུས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་གིས་
 གྲང་། དགོ་སྒྲོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་གིས།།བསྐྱེད་པ་བཅད་བཟར་བའི་
 གསེར་བཞིན་དུ།།ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ།།སྒྲང་བར་བྱ་ཡི་
 གུས་བྱིར་མིན།།ཞེས་གསེར་བསྐྱེད་པ་བཅད་བཟར་གསུམ་གིས་བརྟགས་
 པ་བཞིན་དུ་བཀའ་དོན་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ལ་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གསུམ་གིས་བརྟགས་ནས་དག་པ་ན་
 འཇུག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། བསྟན་བཅོས་གི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་ལེའུ་
 གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ་དང་
 གཞན་དོན་ལེའུ་གསུམ་དུ་འདུས་གྲང་། ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུས་སྟོན་པ་དང་
 བསྟན་པ་སྟོན་མེད་བསྟན་ནས་སངས་རྒྱས་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་མཐར་
 ཐུག་གི་སྐྱབས་སུ་བཞད་པའི་བྱིར་རོ།།དེས་ན་ཆད་མ་མངོ་དང་རྣམ་འབྱེད་
 དེས་རིགས་ཐེགས་བཞིས་ཆོག་དོན་ཆང་བར་སྟོན་པས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་།
 གཏན་ཆོགས་ཐེགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་བརྟགས་པ་དང་རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པ་
 དང་ཚུད་རིགས་བཞི་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོགས་
 ཐེགས་པ་ནི་འདིར། རྒྱུགས་ཆོས་དེ་ཆོས་བྲུབ་པ་ཡི།།གཏན་ཆོགས། ཞེས་
 པའི་འཕྲོས་དོན་ཚུལ་གཅིག་པ་གཉིས་པ་བཞི་པ་རྒྱག་པ་དག་བཀག་ནས་
 ཚུལ་གསུམ་ཁོ་ནར་སྟོན་བྱེད་དང་། འབྲེལ་བ་བརྟགས་པ་ནི། འདི་ཉིད་ལས།
 མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་བྱིར་རོ།།ཞེས་པའི་འཕྲོས་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷན་པའི་
 དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་རྗེས་ཡོད་བཀག་ནས་འབྲེལ་བ་

ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་ཡན་
 ལག་དང་། རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པས་སེམས་ཅམ་ལ་གཞན་རྒྱུད་བྱུང་བར་བཤད་
 བས་མངོན་སུམ་ལེའུའི་འཕྲོས་དོན་དང་། ཚེད་རིགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དང་སུན་
 འབྲེན་སྒྲོ་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པས་ན་ལེའུ་བཞི་པའི་འཕྲོས་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅས་འདིའི་དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་
 གསུམ་དུ་མ་ཟད་རིགས་ཆད་འཛིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་ཅམ་འཆོལ་བ་དང་།
 རྒྱུད་པན་ལྟ་བུའི་ལོག་ལམ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་དག་གྲང་ལེགས་པ་ལ་སྦྱར་
 བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་
 ཐབས། །སྦྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྫོང་བྱེད་དག །ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་
 གྱུ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན། །ཞེས་ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་གོལ་
 འདོད་ཀྱི་སྦྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དང་། དེ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་རྗེས་
 མཐུན་ཀྱི་ཐབས་དམ་པ་དང་། འདོད་དོན་དེ་དག་གྲང་རྗེས་མཐུན་ཀྱི་ཐབས་
 དམ་པར་ཞུགས་ན་ཐོབ་ལ་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཐབས་ལོག་པར་སྤྱད་གྲང་
 མི་འཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་འབྲེལ་དང་། བསྟོད་པ་ལས། དུས་
 གསུམ་ཆ་དབྱེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་ལས་གཞན་ལ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པ་
 ལྟར། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པའི་བྱུང་
 ཆོས་གསུམ་ལྟར་དུ་སྦྱེས་བུའི་དོན་ནི་ཞེས་དང་། རྗེས་མཐུན་ཐབས། ཞེས་
 དང་། འབྲེལ་བ་དང་ཞེས་པ་གསུམ་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱུང་བར་གསུམ་ལྟར་ཀྱི་ལུང་དེ་སྟོན་
 མེད་དུ་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་དེའི་བརྗོད་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་སྒྲོག་གྱུར་དག་ཆད་མས་
 བྱུང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཆ་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་
 ཀྱིས་དག་པར་བསྐྱབས་ནས་ལུང་སྟོན་མེད་པར་འབྲུབ་ལ། རྟོགས་པའི་

བསྟན་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དོ་བོ་ངེས་པ་
 བྱངས་ངེས་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལེ་སྟོན་སྟོན་མེད་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་
 བས། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཉག་གཅིག་ཆད་མའི་སྟེས་བྱ་མཐར་ཐུག་དུ་
 བྱལ་པ་ན་བསྟན་པ་ལེ་ཆོས་དེ་སྐྱབ་པ་ལེ་དགེ་འདུན་ཡང་སྟོན་མེད་པར་བྱལ་
 ལ། དེ་ལྟར་བྱལ་པ་ན་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆོམ་པ་ལེ་
 དགོས་པ་ཡང་དག་རེ་འབྱལ་འོང་བ་ལེ་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱལ་པ་ལེ་ཆོ་
 རིགས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱ་བར་འདོད་པ་ལེ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དག་
 བློ། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་རིགས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱེད་པ་ལེ་རུས་
 པ་མེད་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྣམ་དག་རྟེན་ནས། སངས་རྒྱས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་སྟམ་
 པ་ལེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྒར་མ་སྟེས་པ་སྟེ་ཞིང་སྟེས་པ་རྣམས་སྒར་མི་
 སྟོག་པ་ལེ་རྒྱར་འབྱར་བ་དང་། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པ་ལེ་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་གྱི་ལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོན་པ་དང་དེའི་
 ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དང་པ་འཛོལ་ཅིང་སེར་སྐྱ་བ་སོགས་
 གཞན་སྟེའི་ལམ་ལ་གྲོལ་བ་མེད་ཚུལ་གྱི་ངེས་ཤེས་གཞན་གྱིས་བཀྲིང་མི་
 ཐུབ་པ་སྟེ་ལ། རིགས་ཆད་གྱི་གདུལ་བྱ་འཛིག་རྟེན་སྟེ་མའི་བདེ་བ་ཅམ་དོན་
 དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་
 སྐྱབས་སྟོན་པ་དང་། དེའི་བཤད་པ་ལེ་མདོན་མཐོའི་ཆོས་ལ་འཇུག་དོགས་སུ་
 འཛིན་ཅིང་། དབང་ཐུག་ཆངས་པ་སོགས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་གྱི་འཆིང་བ་
 ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ངེས་ཤིང་། ཐུགས་གྱི་མཆོད་སྦྱོར་
 གྱིས་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་། ཟབ་དོན་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལེ་
 དབང་ཐུག་གི་དབང་སྐྱར་དང་། ལུས་གདུང་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བར་སྐྱ་བ་མཐའ་
 དག་གྱིས་པ་ལེ་རྟོལ་ཐབས་སྐྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཆད་པས་ཉེན་པ་མེར་འཇུག་པ་

ལྟ་བུའི་ཐབས་མེན་པ་ཆེན་པོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་པན་ལྟ་བུའི་ཉེས་
 བཤད་ཀྱིས་མིག་ལོང་བ་འདྲིལ་རྟོན་འདི་ཙམ་གྱི་བདེ་བའི་ཕྱིར་སྟོག་གཙོད་
 སོགས་ལ་ཅི་དགར་འཇུག་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཀ་ཆེ་འདི་
 ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་སྤྲོ་བ་དང་འདྲིན་པ་ནི་ཆེ་འདིའི་ཉེ་མ་གཅིག་གི་ལོངས་
 སྟོང་གིས་ཆོག་པར་སྤྲོ་བ་དང་འབྲེལ་བར་རྟོགས་ཤིང་། སྟོག་གཙོད་སོགས་
 རང་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་སྤྲོ་གྱིའི་ལམ་འབྲེལ་བར་དེས་
 ཉེས་དེ་དག་སྤངས་ཏེ། འདི་ཕྱིའི་ལམ་དཀར་པོའི་ལམ་རྣམས་དང་དུ་ལེན་
 བར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་གཉིས་
 བར། སྟོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བརྟན་དང་། མ་ལུས་བྱད་པར་མཐེན་པར་
 བྱུང་། གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པ་དང་སྟོབ་། མི་
 སྟོབ་ལས་ལྟག་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཞན་དོན་མཐེན་སྦྱར་དེ་སྟོན་པ། ཞེས་དང་།
 བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། སོགས་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཉེས་པ་
 ཡི། སོགས་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཉམ་སྦྲེལ་མ་ཅན། སོགས་དང་། གཉིན་
 པོ་དང་ནི་རང་གི་ཕྱོགས། སོགས་ལྟ་བུའི་དེ་དག་རྒྱས་པར་ཆོད་མ་གྲུབ་པར་
 བཤད་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཆོད་ཆེན་འགྲེལ་པར་བསྒྲའི་ངང་ཚུལ་
 གྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་
 ལྡན་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། དེ་ཐོས་ནས་རེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 པ་རྣམས་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྦྱར་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དད་པ་སྦྱེའོ་གང་
 ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ལ་དང་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་དང་བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་
 ཏན་མངོན་པར་འདོད་པ་རྣམས། དེའི་གསུང་རབ་དང་དེ་ལ་བརྟན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འདྲིན་པ་ལ་སོགས་

པའི་དོན་དུ་གྲུས་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་
 བས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་སོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་ཚུལ་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་
 ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱིད་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་རིམ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་
 དོན་དུ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་གྱི་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟར་གཞིགས་པའི་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་ཚད་མ་དང་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་བསམ་
 པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །སེམས་ཅམ་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་
 ལྟར་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མི་སྟོབ་ལམ་དང་ཐར་པ་གསུམ་ཡང་ཉིང་དགོས་
 བྱའོ། །ལྟ་བུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། འདིའི་ཉིང་དགོས་ཀྱི་རྣམ་
 མཁྱེན་དང་ལོངས་སྐྱེད་དགོས་པའི་ས་བཅུ་ལ་འབྲེལ། དེ་འདིའི་བརྗོད་དོན་གྱི་
 ཐོས་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་དོན་ལེགས་པར་
 བཤད་ཅིན་ཏོ། །སྐྱེས་པ། བརྗོད་བྱ་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་དཀར་ཆ་
 རྫོགས། །གནས་གསུམ་སྐྱེབ་པའི་ཐུན་ཆོགས་མཐར་བསྐྱད་ཅིང་། །འཆད་
 ཅོད་ཅོམ་པའི་བདུད་ཅི་འབྲུམ་འཇག་པས། །སྟོ་ལྟན་ཀྱུན་མ་ལུས་བཞད་པའི་
 དཔལ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །།།

གཉིས་པ་འགྱུར་བྱུག་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་
 གྱུར་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། གཞུང་དོན་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་དག་པའི་
 སྟོ་གོས་དང་རྫོགས་སྟོ་ལྟན་ཤེས་རབ་དང་། ས་ལོ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་
 མཆོན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་འབྲེལ་བསྐྱུར་བའི་ཐོག་མར་འཕགས་པ་འཇམ་
 དཔལ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་
 པ་དང་། ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་། འདི་མངོན་པའི་དགོངས་འབྲེལ་དུ་ཤེས་

པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན།

འགྲུར་ཕྱག་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

ཡིག་རྙིང་ལ་འཁྲུལ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་མི་འགལ་ཟེར་ན། འོ་
ན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གསུམ་མི་འགལ་བར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་ཡིན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཞི་གནས་དང་། ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་དགོས་པར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
ཤེས་རབ་གསུམ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
ཞི་གནས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་ཤེས་རབ་དགོས་པར་རྗེ་སྒྲ་
མའི་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེའི་བྲིས་ལན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དབང་བྲིས་
ལན་ལས། རྗེས་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་
མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཞི་གནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཛོག་ཅིང་། ལྷག་མཐོང་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་
རབ་ལ་བྱ་དགོས་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་
བསྐྱབ་གསུམ་མི་འགལ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐེག་བསྐྱབས་
སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཡིན་མིན་ལ་སྟུ་བཞི་བཤད་པ་
སོགས་དང་འགལ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྒྱུད་པ་གཙོ་བོར་བརྗོད་བྱུང་བྱེད་
པའི་ལེགས་བཤད་དེ་འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོན། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྒྱུད་

བ་གཙུག་པོར་བརྟེན་བྱས་ཐོབ་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་མདོ་སྡེ་སྡེ་སྦྱང་། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྒྱུ་བ་གཙུག་པོར་བརྟེན་བྱས་ཐོབ་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་
 མདོན་པའི་སྡེ་སྦྱང་དུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་གཙུག་པོར་
 བརྟེན་བྱས་ཐོབ་པ་སྡེ་སྦྱང་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་པར་འདོད་པ་སོགས་སྡེ་
 སྦྱང་གསུམ་བརྟེན་བྱ་ཅམ་གྱིས་འབྱེད་འདོད་པ་དག་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་
 སྡེ་རྒྱན་ལས་སྡེ་སྦྱང་གསུམ་བྱུང་པར་བཞི་བཞིས་བཤད་པས་སོ་སོ་ལ་དེར་
 བཤད་པའི་བྱུང་པར་བཞི་མ་ཚང་ན་མདོན་པའི་སྡེ་སྦྱང་སོགས་མ་ཡིན་པར་
 བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་འབྱུང་པ་ཚུལ་ཅན། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གཙུག་
 པོར་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་
 བསྐྱབ་པ་རྒྱུ་བ་གཙུག་པོར་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་
 བ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་སྡེ་སྦྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་བ་ཁས།
 འཁོར་གསུམ། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། མདོ་སྡེ་སྡེ་དེ་གསུམ་ག་གཙུག་པོར་
 བཤད། འདུལ་བའི་སྡེ་སྦྱང་གྱིས་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་། མདོན་པའི་སྡེ་སྦྱང་
 གྱིས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་སོགས་གཙུག་པོར་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་སོགས་མེད་སྟེ་མཆོད་དང་རྒྱལ་
 པོའི་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྡེ་སྦྱང་གསུམ་
 དུ་འདྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤང་བྱ་ཐེ་ཚོམ་དང་མཐའ་གཉིས་སུ་སྦྱོང་པ་དང་།
 ལྟ་བུ་གྱི་གཉེན་པོར་སྡེ་སྦྱང་གསུམ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་གསུམ་དང་། སྤང་
 བྱའི་གསུམ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་དགའི་སྟོན་ས་བཞག་པའི་བྱིར་ཉེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས། སྡེ་སྦྱང་དགའི་གསུམ་མམ་ཞེས་དང་། རྒྱ་ནི་དགའ་འདོད་དོ། །ཞེས་
 དང་། དེའི་འབྲེལ་པར་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཅིའི་བྱིར་གསུམ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་
 དགའ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཉེན་པོར་ནི་མདོ་སྡེ་སྡེ་། ཞེས་པ་ནས། ཡང་མདོ་སྡེ་སྡེ་

ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བཤད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བདུས་ལས་
ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་རྣམ་
པར་བཞག་ཅེ་ན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་
སྡོད་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་པ་ནས་ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བཤེད་པའི་
ཕྱིར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་
རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། ཡང་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བྱང་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལས་དེ་རྒྱས་པར་བཤེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་མི་འགལ་
བར་འདོད་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྡོད་མི་འགལ་
བར་འདོད་ན་ལེགས་མོད། དུམ་འབྲུམ་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འདོད་པ་
མི་འཐད་དེ། འབྲུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་འདུལ་བའི་སྡེ་
སྡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་། བྱང་སེམས་
ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པ་གཉིས་གང་རུང་བཤེད་བྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྡེ་སྡོད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱེད་སྟེ། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་བཤེད་
བྱ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དགོངས་འགྲེལ་
ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མདོ་སྡེའི་ནི་གང་ལགས། འདུལ་བ་ནི་གང་ལགས།
མ་མོ་ནི་གང་ལགས་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ངས་གང་
དུ་ཉོན་ཐོས་རྣམས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པ་འཕམ།
སོ་སོ་ཐར་པ་དང་ལྡན་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུལ་བའི་
དངོས་པོ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འདུལ་བའི་
བཤད་པའང་ལུང་སྡེ་བཞི་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱེད་མཆོམས་
ཀྱི་ཉགས་དར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སོ་སོ་ཐར་པའི་བཤེད་བྱ་གཙོ་བོར་

འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 གྱིར། ཉགས་གཉིས་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནང་
 ཚན་གྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པའི་གྱིར། ཁྱུང་སྟེ། མངོན་པ་ཀུན་
 བརྟུས་ལས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དང་། མཛད་བྱ་བྱང་བའི་སྡེ་
 གང་ཡིན་པ་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་གྱིར་དང་། ཉན་ས་ལས་སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དང་།
 གཏུན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་བྱས་ནས་ལྷག་མ་བཅུ་ཀ་མདོ་
 སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དུ་བཤད་པའི་གྱིར། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མདོ་སྡེ་དང་།
 ཞེས་པ་ནས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་མཛད་བྱ་བྱང་བའི་ཚུལ་གྱི་སྡེ་ཞེས་
 གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་མདོ་སྡེ་ཡིན་ནོ།། སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་ཞེས་གང་གསུངས་
 པ་དེ་ནི་འདུལ་བ་ཞེས་བྱའོ།། གཏུན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ཞེས་གང་
 གསུངས་པ་དེ་ནི་ཚུལ་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། སྐྱེད་གཞིའི་སྡེ་དང་རྟོགས་
 པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱང་བའི་སྡེ་དང་སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་འདི་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པས་རྟོགས་
 བརྗོད་སོགས་གསུམ་འདུལ་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་སར་
 དེ་གསུམ་མདོ་སྡེར་བཤད་ཀྱི་འདུལ་བར་མ་བཤད་པའི་གྱིར་ན་མ་ཁྱུང་
 སྟེ། སྐྱེར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་དང་མདོའི་སྡེ་མི་འགལ་ལ། གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་རབས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འདུལ་བ་ཡིན་ཡང་།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་མ་ཡིན་པས་ཉན་སར་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ལ།
 གཞན་གཉིས་ནི་མདོ་འདུལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྟོན་པས་སོ་སོར་
 བཤད་པ་ཅུམ་ཡིན་པའི་གྱིར། གཞན་ཡང་། འདུམ་པ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ལ་

དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
 སོ་སོ་ཐར་བ་རྣམ་པ་དུས་བསྐྱེས་པར་རིག་པར་བགྱིལ་གས། འཇམ་དཔལ་
 རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྦངས་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་དང་པམ་
 པའི་གནས་ལྟ་བུའི་དངོས་སོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷུང་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་དངོས་
 སོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། ལྷུང་བ་ལས་བྱུང་བ་བསྟན་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་གཏོང་བ་
 བསྟན་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཆང་བར་ཐལ་ལོ།། ཁྱིད་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་ལུལ་གྱི་
 ཤིང་རྩ་ཆེན་སོ་གཉིས་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་དག་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་སོགས་
 གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆོག་དང་པམ་སོགས་བཤད་པའི་སྐབས་གང་དུ་
 ཡང་འབྱམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདྲན་པར་ནམ་སྟོང་དང་དགོན་བཅེགས་པལ་
 ཆེན་སོགས་བྲངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ།། དེ་མཆོན་ཉིད་དེ་ཆང་བའི་ཕྱིར་
 སོགས་གཞོད་བྱེད་རྣམ་དག་དུ་མ་མཐོང་། ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། རང་གི་
 འདུལ་ལའང་སྤང་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པའི་འདུལ་ཞེས་པ་ཆ་ཤིག་སོགས་ལས་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པས་ན་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ལ་སྤང་བར་བཤད་
 པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུལ་ཞེས་པ་
 དེ་སྡེ་སྡོད་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པར་ཐལ། དེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སོང་། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་གྱིས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འདུལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
 ཁས། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་གྱི་དེའི་འགྲེལ་པར་དབྱིག་གཉིན་གྱིས།
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་འདུལ་
 ལའང་སྤང་སྟེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་སོགས་མི་འཐད་པར་དེས་
རྟོགས་སྒྲ་ལ་འདི་དག་ལ་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ།།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྡེ་སྟོང་གསུམ་
དུ་འཛོག་སྟེ། རྒྱ་དགྲའི་སློན་ནས་སྤར་ལྟར་འཛོག་པ་དེའི་བྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་
སྡེ་སྟོང་གསུམ་འགལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་གསུམ་མི་འགལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དང་སྡེ་སྟོང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མཆོན་གཞི་དཀོན་བཅེགས་དང་། སངས་
རྒྱུ་པལ་ཆེན་དང་མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་ས་བཅད་ཆེན་པོ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འཇུག་
པའི་བྱ་བ་དང་། བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་། བཤད་པ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སློན་ནས་མཆོད་
པར་བརྗོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོང་འབྲེལ་
གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། འདི་ཉིད་ལས། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་
།། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྒྲ་མངའ་བ།། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག ། ཀུན་
ནས་འཕྲོ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་

དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྐབས་འདིར་
སྐྱ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པར་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བདག་ཉིད་དམ་པར་བསྟན་པ་དང་། བསོད་ནམས་
འཕེལ་ཞིང་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དང་སྐབས་འགྲོ་རྣམ་དག་གྱེད་ཚུལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་
རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་ཕྱན་ཆོགས་
བཞི་ཆང་བ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ཡིད་ཆེས་སྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
བཛྲོད་ནས་སྐབས་སུ་སོང་བས་ནི་གནས་སྐབས་རྩེ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་
སོགས་དང་མཐར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་དང་། དཔའ་བོས་ཀྱང་།
སྐབས་ཀྱི་མཆོག་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་། །སྟོབས་བཅུའི་ཆོས་ཤེས་དེ་འཆོལ་
ཞིང་། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་ལ་དད་སྐྱེད་ན། །སངས་རྒྱས་སྐབས་སུ་སོང་བ་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དུ་མའི་བཤད་ཚུལ་ལ་མཆོན་སྒྲུང་བས་དེར་
བལྟ་ལ། ལྷ་ཀྱའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཡང་། ཡ་རབས་དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་
བཙུང་སྟེང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོག་མར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་གྱེད་དོ། །དེ་
བས་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་དམ་པ་རྣམས་དང་སྟོད་པ་མཐུན་པར་
བྱ་བ་དང་། བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་
ལ་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་ཀྱང་བསྟན་བཙུང་བཙུང་གོགས་མེད་པར་མཐར་
ཐུན་པ་དང་། ཞེས་སོ། །བཤད་ཚུལ་གཉིས་མི་འགལ་ཡང་དགོངས་པ་སོ་
སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་ན་རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ཆོགས་བཅད་འདིས་ནི་
ཆོས་ཅན། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོན་ཅན་བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་ཕྱན་ཆོགས་
བཞིའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་

བས་སྤངས་པ་སྤྱོད་ཆོག་གས་དང་། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཆོག་གས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པས་ཇི་སྟེང་པ་
 ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་སུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པས་ཆོག་གས་པ་སྤྱོད་
 ཆོག་གས་དང་། རང་དོན་གྱི་སྒྲུ་དེ་གཉིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངའ་ཚུལ་སྒྲུ་
 མངའ་བ་ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང་། གུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཞེས་པས་གཞན་དོན་
 སྤྱོད་ཆོག་གས་གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་དང་གཞན་དོན་བཤད། འོད་ཟེར་དག་གུན་
 རས་འཕྲོ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་ཆོག་གས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟོད་པ་ལ་རང་དོན་སྤངས་པ་དང་
 ཆོག་གས་པ་སྤྱོད་ཆོག་གས་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་གཞན་དོན་ལ་ངོ་པོ་དང་དེ་
 སྒྲུབ་པའི་ཐབས་གཉིས་དེ་ནས་རྒྱུ་པ་ཕྱིད་དང་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འབྲུ་སྟོན་གྱིས་ཤེས་ཚུལ་མཐའ་དཔྱད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གུན་ཏུ་
 བཟང་པོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཆི་མེད་
 མཛོད་ལས། བདེ་གཤེགས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཐུན། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་སོགས་
 དང་། འདོད་འཇོ་ལས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་སྤྱོད་སུམ་ཆོག་གས་པ་
 བསགས་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་འདིར་མཆོད་
 པར་བཞེད་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྲམ་ཟེའི་གསུང་ལྟར་རྣམ་
 བཤད་གྱིས་བཤད་དོ། །ཤྱུ་སྒྲོའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ན་ཆོག་གས་བཅད་འདིས་གུན་
 ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་ལ་དང་།
 བྱང་སེམས་གུན་བཟང་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་
 དོན་སྤྱོད་ཆོག་གས་དང་། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོག་གས་

དང་། འོད་ཟེར་དག ། གུན་ནས་འཕྲོ་ཞེས་པས། དེ་སྐབ་པའི་ཐབས་སུན་
 ཆོགས་དང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་དངོས་བསྟན་
 གུན་བཟང་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། བསྟོད་པ་ལ་ཡང་རང་གི་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་
 དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཐབས་
 དང་ནུམ་པ་གསུམ་མོ། ། ཞེས་སོགས་དང་། བཟང་པོ་ནི་དགེ་ལེགས་ཏེ། ཞེས་
 པ་ནས། འདིས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་
 བཤད་དོ། ། ཞེས་སོགས་སོ། ། རང་དོན་སུན་ཆོགས་ལ་སྤངས་པའི་དང་ཟབ་
 པའི་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱད་པར་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རིམ་བཞིན་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་
 ལོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་བྲ་བ་ནུམ་བསལ་ཞེས་
 བསལ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་དང་། ཟབ་ཅིང་སྐྱེ་མངའ་ཞེས་པས་ལོངས་སྐྱེ་དང་། རྒྱ་
 ཆེའི་སྐྱེ་མངའ་ཞེས་པས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་ལ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས་དང་པོར་སྤྱེད་
 གོང་མས་རང་གི་དོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་
 སྐྱེ་བ་པ་སྤངས་པའི་བྱད་པར་དང་ཟབ་པའི་བྱད་པར་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱད་པར་
 དང་བྱད་པར་ནུམ་པ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།
 སྐྱེ་གསུམ་པོ་དོ་བོ་ཉིད་དང་ལོངས་སྐྱེ་དང་གསུམ་པ་དང་སྐྱེ་ལ་པ་ཞེས་བྲ་བ་
 ཡོད་པ་དེ་ནི། རྟོག་པའི་བྲ་བ་ནུམ་བསལ་ཞིང་། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱེ་མངའ་
 བ། ། ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་བྲ་བ་བསལ་བ་དང་། ཟབ་པ་
 དང་རྒྱ་ཆེ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་
 གྱི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཆིང་བས་ན་བྲ་བ་ཡིན་ལ་དེ་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ནི་ནུམ་པར་བསལ་བའི་དོན་དང་། ལོངས་སྐྱེ་ཉན་
 རང་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ན་ཟབ་པ། སྐྱེ་ལ་

སྐྱུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ས་ན་
 རྒྱ་ཆེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཕྲུལ་ཏྲིག་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱུ་གང་ལ་
 དེ་རྣམ་པར་བསལ་ཞིང་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་སོགས་
 ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་ཏྲིག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་
 དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཐབ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་བྱུང་
 བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱུ་གསུམ་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 བྱང་སེམས་ཀྱང་བཟང་ལ་ཡང་སྐྱར་རྩལ་ཡོད་དེ། ཆོག་དོན་སྐྱར་ལྟར་ལ་
 སྐྱུ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཏྲིག་པའི་བྱ་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་སྐྱེ་བ་བདག་
 འཛིན་གཉིས་ཅེ་རིགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་
 གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོ་རྗེའི་སྐྱུ་དང་ཕྱིན་དུག་
 སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱང་པར་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕྲུལ་
 ཀྱང་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་སེམས་བྱང་པར་
 ཞིག་ལ་གྲགས་པས་འདི་བྱང་སེམས་ལ་མཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་
 ཆེ་བ་ནི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐྱུ་མངའ་བ་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་བྱང་
 སེམས་ལ་རུང་ངམ་ཞེ་ན་མདོ་དུ་མ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་ཆོས་དབྱིངས་
 བསྟོད་པར་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱུ་བཤད་པས་ཆོས་སྐྱུ་སོགས་སྐྱུ་གསུམ་
 རྗེས་མཐུན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འཕྲུལ་། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་སྐྱུ་གསུམ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྡེ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ས་
 བཅད་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གྲང་ཡིན་ཏེ། ལུས་རྣམ་གཞག་
 གཞན་མེད་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་ཏྲིག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་དུ་འདུས་

ཤིང་དེ་ཡང་ཆོག་མ་བཅད་འདིས་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ཆོག་མ་བཅད་འདིས་
 བཤད་པའི་སྐྱོ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཞི་ཀ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་རྒྱས་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཞལ་བྱ་
 རང་གིས་ངེས་པའི་ཐབས་བཞི་བཤད་པ་དེ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་
 །།ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱོ་མངའ་བ།།ཞེས་པས་བཤད། དེས་ནས་གཞན་གྱིས་
 ངེས་པའི་ཐབས་བཞི་ལེའུ་བཞི་པས་བཤད་པ་དེ།།ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་
 ཟེར་དག། ཀུན་ནས་འཕྲོ་ཞེས་པ་རྒྱང་པ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དག་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཐབས་གཉིས་སུ་འདུས་པ་སྤྲ་མ་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་དང་།
 ཕྱི་མ་བཞི་པས་སྟོན་ཅིང་། དེ་དག་རིམ་བཞིན་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་།
 ཕྱི་མ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་
 པ་བྱུ་བ་སྟེ། ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་སྤངས་པ་རྒྱ་བཅས་དང་། ཟབ་
 པའི་བྱེད་པར་བཤད་ལ་ལེའུ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པས་སྟོན་པ་བཤད་པས་
 ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག། ཀུན་ནས་འཕྲོ་བ་ཡང་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་ཆེ་
 བ་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་གས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྤངས་པ་དང་བཅས་
 པ་ནི་ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་སྟོན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལེའུ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་པོ་གསུམ་ག་ནས་
 སྟོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ག་
 ཐལ་པལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཐོན་སྤང་བས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ།།

མཐའ་དབྱང་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱང་པ། དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་སྐྱེ་
 གསུམ་འཕྲིན་ལས་རྣམས་པར་ཕྱིན་རྒྱུ་ལས་བཤད་པས་དེར་སྟོས། འདིར་
 གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་སོགས་ཅུང་ཟད་དབྱང་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་
 འདིར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་
 ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཟབ་ཅིང་ཞེས་པས་སངས་
 རྒྱས་སའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཉིད་མ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ཚུལ་གཉིས་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་དེ་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 གི་ཆར་འགྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་འདས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་སའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་འདས་ལ་རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་
 རུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་གྲུབ་སྐབས་སུ་མ་
 སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་ན་ལས་
 འདས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟོ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་ཚུལ་དང་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་

ཟབ་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁོ་ནས་བྱུང་པར་འདོད་ན་འང་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་ཤྲུལ་སྒྲོ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་ཡང་ཡོད་པར་མ་ཟད་བདག་མེད་གཉིས་
 དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 རྟོགས་པ་ཕྱུན་ཆོགས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད།
 ཅེས་པ་ནས། སྒྲ་ཙམ་ལས་རིམ་བཞུགས་ཏེ་ཤེས་མི་རྣམས་པས་ཟབ་ཅིང་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཞུང་འདིའི་རྟོགས་པ་ཕྱུན་ཆོགས་ནི་
 ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ལོངས་སྤྱོད་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། རང་དོན་གྱི་སྤྱར་ཐལ། རང་དོན་ཕྱུན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་གཉིས་ཕྱུན་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་
 གཉིས་མཐར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རང་དོན་ཆོས་
 སྤྱར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་པའི་
 བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཤྲུལ་སྒྲོས་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་འདིར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀླང་པ་གཉིས་པས་
 རིམ་རིམ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་པའི་མ་བཟུན་པར་ཐལ། དེས་
 ལོངས་སྤྱོད་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་པའི་འཆད་བྱེད་ཀྱི་
 གཞུང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ལུས་མདོར་བཟུན་དང་
 སྐབས་བརྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རྣམ་བཤད་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཀླང་པ་དང་པོ་བྱེད་དང་གཉིས་མདོན་རིམ་ཡང་དག་
 གཉིས་དང་ལྟར་སྤྱང་གཉིས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྤྱར་ནས་
 བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྤངས་རྟོགས་འཆད་བྱེད་ལ་སྤྱར་རིགས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་པ་སོང་། འདོད་ན། སྤངས་རྟོགས་གཉིས་དང་། དེ་བཞུགས་
 བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདོད་ན།

བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་གཞུང་གཞན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལུགས་ལ་རྟེན་པ་གྱི་མ་གཉིས་གྱིས་གཞུགས་སྐྱ་
 གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ལ་རྟེན་པ་གཉིས་པས་གཞུགས་སྐྱ་གཉིས་དངོས་སུ་
 མ་བསྟན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་བཤད་གཞིར་བཞག་ལ། སྐྱ་མངའ་བ་ཀྱན་ཏུ་
 བཟང་པོ་ཞེས་སྐྱར་ནས་གཞུགས་སྐྱ་བཤད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཞེས་པའི་འབྲུ་སྟོན་འཆད་བྱེད་ལ། རྣམ་
 བཤད་ལས། དེ་གང་ལས་འབྲུབ་པའི་གཞུགས་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གཞན་
 དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་འབྲུ་འཆད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱིད་གྱི་སྟོ་མིག་གཉིས་
 ཆར་ལོང་བར་ཡང་གསལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསྐྱུས་དོན་སྐབས་སུ།
 རྣམ་བཤད་ལས། བསྟོད་པ་ལ་ཞེས་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། སོ་སོར་བཤད་པ་ཅུམ་ཡིན་གྱི་གཞུང་གཉིས་མི་འགལ་
 བར་བཤད་མ་ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས། འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་བྱག་
 འཆལ་ནས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས་བརྒྱ་ལྟན་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་བརྒྱ་ལྟན་ཚུལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་གོང་ལོག་དུ་མར་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
 སེམས་བསྟོད་པར་སྐྱར་ཡང་མི་འགལ་ཚུལ་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་བཤད་པས་
 ཤེས་པར་གྱིས། ཡང་ཁ་ཅིག་ལོངས་སྐྱའི་མཆན་གཞིར་ལོངས་སྐྱའི་ཕྱང་པོ་
 ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་མི་འདྲི་ཟེར་ན། འོ་ན་རང་གི་གདགས་
 གཞི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཡིན་ན་ལོངས་སྐྱ་མ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ང་ལ་སྐྱ་

འབགས་གང་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་
 གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། བརྟེན་ནས་ཤིང་ལྟར་
 བརྫོད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་ཞེས་ནི་བརྫོད་
 པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བྱངས་ནས་ང་འཛིག་ཚུལ་
 བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་སྲིད། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་
 འབྲེལ་བའི་བཏགས་ཙམ་ཁོ་ན་དགོས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་འབྲེལ་བ་ལ་རྣམ་
 ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དགོས་ཟེར་ན། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གསུམ་དང་རང་རྒྱུད་
 པའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་རང་སྡོག་བཏགས་ཡོད་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་དང་།
 གཞི་སྡོག་ལ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཡོད་རེ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། དམ་བཅའ་གཉིས་འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དགོངས་པ་རབ་
 གསལ་དང་འགལ་ལ། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། འོ་ན་དེ་འབྲེལ་བ་ཚོས་
 ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་བཏགས་དོན་བཅའ་
 ན་མི་རྟོད་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་
 གདགས་གཞི་གང་རུང་ཞིག་བྱིད་དུ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཉགས་
 སོང་། མ་བྱུང་ན། ཐག་ཁའི་སྐུལ་དང་སྐུ་མའི་སྐུལ་གཉིས་དང་བྱིད་ལ་བདེན་
 རྒྱུ་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་གཞི་གང་ཡང་དེ་གཉིས་
 གང་དུ་མི་འཛིག་པ་ལྟར་བྱིད་ཀྱང་རང་གི་གདགས་གཞི་གང་གི་སྡེང་ནས་
 ཀྱང་མི་འཛིག་པར་འབྲེལ་བའི་སྲིད། ཉགས་ཁས། བྱུང་ཅིང་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེ་འབྲེལ་སྐུལ་གཉིས་འཁོར་བར་མི་འཁོར་ཡང་དེ་འབྲེལ་སོ་སྐྱེ་འཁོར་བར་
 འཁོར་བའི་སྲིད། ལམ་རིམ་ལས། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ལམ་སྒྲིམ་པ་སོ་དང་
 འཁོར་བར་འཁོར་མཁན་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཐ་སྐྱད་འཇུག་པའི་དོན་ང་
 ཙམ་དང་། ང་དེའི་མཚན་གཞིར་ཀུན་གཞི་སོགས་འཛིག་པའི་ཚུལ་གཉིས་

ཤེས་དགོས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ངེས་པ་ལྟ་བུར་གྱི་
 ལོངས་སྤྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལོངས་སྤྱིར་ཁས་ལེན་པ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ་
 དེ་འབྲེལ་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལོངས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུབ། ཟུབ་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱི་གཞན་དོན་
 གཟུགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཟུབ། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། དེའི་རྣམ་
 མཐེན་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་ང་ཆོས་ཅན། འཁོར་བྱང་འཕགས་ལ་མངོན་
 སུམ་དུ་སྤང་བར་ཐལ། ལོངས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། འཁོར་
 གསུམ། མ་ཟུབ་ན་ཟུབ་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱི་འཁོར་བྱང་འཕགས་ལ་མངོན་
 སུམ་དུ་སྤང་བའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། ལོངས་སྤྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་
 འཕགས་ཡིད་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྤྱིར་ལུགས་སྤྱིར་
 ཅན་ཏེ། འོ་ན། སུམ་པའི་རང་དུས་སུ་སུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིད་པར་
 ཐལ། བྱིད་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་
 སོ།། ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་རྣམ་མཐེན་ཟབ་པར་
 བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་ཆེ་བར་འཐད་ལ་ཟབ་པར་མི་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། ཟབ་མོ་སྤྱིར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་རྒྱ་
 ཆེ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུབ། འོ་ན། ཟབ་པར་བཤད་ན་ཟབ་
 མོའི་དེ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། དོན་དམ་དུ་བཤད་ན་དོན་དམ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུས་མཐའ་ལས།
 དོན་དམ་ཐོབ་དང་སྤྱོད་པ་དང་། དོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། ཅེས་དོན་
 དོན་དམ་དང་ཐོབ་པ་དོན་དམ་དང་སྤྱོད་པ་དོན་དམ་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱི་
 མ་ལམ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་གྲངས་མ་

ཡིན་པའི་དོན་དམ་དང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་དམ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡུལ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་རེ་དང་། ཡུལ་ཅན་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ་ལ་དང་། རྗེས་
 དཔག་གཅིག་ཕྱི་མར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ནོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་འདིའི་དོན་ཀྱི་འོད་ཟེར་གསུང་ཁོ་ན་ལ་འཆད་ཟེར་ན། སྐབས་འདིའི་
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོས་པའི་མཐོང་ན་ལེགས་པའི་འོད་ཟེར་དང་། ལྷའི་འོད་
 ཟེལ་གཞོན་ཀྱི་འོད་ཟེར་དང་སྒྲོལ་བའི་འོད་ཟེར་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན།
 གསུང་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་འོད་ཟེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྐབས་འདིའི་འོད་ཟེར་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་འོད་ཟེར་
 མཐའ་ཡས་པས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་འདུལ་བ་གང་ཞིག་དེ་དག་ཐོས་ནས་
 དད་ནའང་བདག་གིས་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་བམ་སྙམ་པའི་
 ཐེ་ཆོམ་སེལ་ཅིང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་དོན་གཉིར་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཤིག་ཆེན་ལས། འདིར་སྐྱབས་གསུམ་
 དང་ཆོ་འབྱུལ་གསུམ་དང་རི་ལྷ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གནས་དུ་མ་ཞིག་
 བཤད་པར་བྱ་བ་ཡོད་མོད་ཅིས་དང་། རྒྱུས་ཀྱང་། འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་
 རྒྱག་འཆལ་ནས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས་བརྒྱ་ལྟན་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དབང་སྒྲོ་དང་ཀ་ཤེས་མདོ་དུ་མ་བྲངས་ནས་
 བཤད་ལ། དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལས། དེ་དག་འགྲོ་བ་དེ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་མདོན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། འོད་ཟེར་བསམ་གྱིས་མི་
 གྲུབ་རབ་བཞེ་སྟེ། འོད་ཟེར་བཞེ་ནས་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་བྱེད། མཐོང་
 ན་ལེགས་པའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་། སེམས་ཅན་རྗེ་སྟེང་འོད་ཟེར་དེ་
 ཤེས་པ། དེ་དག་མཐོང་ལེགས་དོན་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 མཆོག་གི་རྒྱ། ཞེས་པ་ནས། མིག་རྣམས་སྒྲོང་བའི་འོད་ཟེར་རབ་གཏོང་ཞིང་།

།།དེ་ཆེ་ལོང་བས་སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་།།ཞེས་པ་ནས། འོད་
 ཟེར་སྒྲོ་མོ་དེ་དག་ལ་སོགས་པ། དང་སྒོང་རྣམས་ཀྱི་བ་སྒྲུའི་སྒྲོ་གཅིག་
 རས། འོད་ཟེར་གསུམ་གྱི་མ་སྒྲུང་འབྱུང་སྟེ། ཀུན་གྲང་ལས་སྒྲུར་ཐ་དད་ཚུལ་
 ཅན་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་སོ་སོའི་རྒྱ་དང་བྱེད་ལས་གྲང་ཐ་དད་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་གྲང་། ཀུན་རྒྱ་བཟང་པོའི་
 འོད་ཟེར་དག །ཀུན་ནས་འཕྱོ། ཞེས་པའི་ཀུན་ནས་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་
 སྒྲུ་ཞི་སམ་ཀུན་དང་། ཨ་རྒྱ་མཐའ་དང་སྒྲིགས་དང་ཆ་སྟེ་འོད་ཟེར་ཆ་ཀུན་
 རས་འཕྱོ་ཞེས་བཤད་ན་ཆེས་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་སྟེ། འོད་ཟེར་དག་ནི་
 འོད་ཟེར་རྣམས་སོ། །ཞེས་འོད་ཟེར་དངོས་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། གཏུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀུན་ནས་མ་
 ལུས་པར་འཕྱོ་བར་བྱེད། འབྲུག་སྟེ། འོད་ཟེར་ཀུན་ནས་འཕྱོ་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། གསུང་གི་འོད་
 ཟེར་ཁོ་ན་ལ་འཆད་ཟེར་ནའང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་དེ་
 ལས། འདིར་ནི་དངོས་སོ་ཞེས་པ་ནས། འོད་ཟེར་དང་འབྲུག་ན་འོད་ཟེར་
 དག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། འདིར་འབྲུག་སོགས་
 བཤད་ཟེན་པས་འོག་མ་ཡང་དེར་སྒྲུར་ན་རྒྱུས་སྒྲུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས་
 པས་ཆོག་གོ། །རྩ་རྒྱགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་རྒྱ་ལ་ལས། གང་
 དག་འོད་ཟེར་གྱི་བ་འདི་ཐོས་ནས། །དད་ཅིང་ཐོས་ལ་དང་བ་སྒྲུས་སྒྱུར་
 བ། །བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཞེས། །དེ་དག་དོགས་དང་སོམ་
 ཉི་མི་སྒྲུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ན་མཆོད་བརྗོད་འདི་བརྗོད་རེས་ཀྱིས་འོད་
 ཟེར་དེ་དག་གྲང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཀུན་ལ་ཐལ་མོ་སྒྲུར་འཆོལ། དེ་
 ལས་གཞན་དུ་ན་རྒྱལ་བ་ལའང་སོ་སྟེ་དང་ཉན་རང་ལྟར་ཆོས་མ་གསུང་བར་

དུ་གདུལ་བྱ་རིགས་ལྔ་གཤམ་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་འདུལ་
ཚུལ་བསམ་མི་བྱུང་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་བསམ་མི་བྱུང་གི་ཆད་བྱུང་གིས་
མི་བསྟོད་པར་ཀུན་དང་ཐུན་མོང་བ་བརྗོད་པས་བསྟོད་པར་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། རྒྱལ་བས་དག་སྤྱོད་ཞེས་པ་བཞིན། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་
དུས་སྤྱོད་ཆོགས་མཐའ་ཡས་བསམ་གསལ་ཤིང་སྒྲིན་ལམ་མཐའ་ཡས་བཏབ་པའི་
འབྲས་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་དུ་མ་སྟོན། གལ་ཏེ་ནུམ་བཤའ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
དངོས་སྤྱོད་མ་གསུངས་པས་མི་འཐད་སྟུང་ན། འོ་ན། ནུམ་བཤའ་འདིར་
དངོས་སྤྱོད་མ་བཤའ་ཀྱང་རང་འགྲེལ་གྱིས་སྟོགས་སྤྱོད་ལན་དང་། གཏན་
ཆོགས་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བཤའ་པ་མང་པོ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
དང་རྒྱལ་འགྱུར་མངོན་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་རིགས་དང་སྤྱོད་ཀྱིས་ལམ་རིམ་དང་
སྤྱོད་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་བྱུང་ཆོན་དཔལ་འཛིན་དང་མཆོག་
བརྟེན་པའི་བཤའ་བྱུང་དུ་མས་བཤའ་པ་མཐའ་དག་སྟོང་རིགས་པར་ཐལ། དེ་
དག་ནུམ་བཤའ་འདིར་དངོས་སྤྱོད་མ་བཤའ་ཅིང་བཤའ་ནའང་ཡིག་ཆོགས་
འབྲུམ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆེ་ཡོང་བའི་ཕྱིར་སོགས་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ།
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱང་དེའི་ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་
བཅོས་འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ལུས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་འཐད་པ་གང་ཞིག་
མཆོད་བརྗོད་དེས་ཀྱང་དངོས་པོ་བརྒྱུད་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟོད་
ཅིང་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱལ་པར་བཤའ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་ལ་ལུས་མངོན་བསྟན་བྱུང་བ་མེད་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་དེ་ཡོད་
ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་མཆོད་བརྗོད་དེ་ལུས་མ་བྱས་ན་ཡན་ལག་རྒྱས་
བཤའ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་མ་བརྗོད་པར་ཡན་ལག་
རྒྱས་བཤའ་བྱེད་པ་རྟོགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅོད་རིགས་

འགྲེལ་བ་དོན་རྒྱུ་འབྲེད་ལས། ཞི་འཆོས་ཉིད་གས་བ་དང་ལྷན་བ་རྒྱུ་ལས་རབ་
 ཏུ་བྱེད་པའི་ལུས་མ་བཟོད་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་ཞེས་བ་
 བས། ལུས་ཀྱང་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་ཞེས་སོགས་
 བས་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དབྱུང་བ་ཉིད་ལུས་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་
 ལུས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོད་བཟོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། འོ་ན། ཅ་
 ཤེས་ཀྱི་མཆོད་བཟོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། འགྲེལ་ཆེན་གསུམ་བ་དང་འགལ་ལོ།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

དེས་ན་རང་ལུགས། སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་སྤངས་པ་ཅི་རིགས་
 གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱོ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་རང་བཞིན་རྒྱུ་དག་
 གི་དེ་དང་སྐྱོ་བུར་རྒྱུ་དག་གི་དེ་གཉིས། བྱད་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱོ་
 དེ་ལོངས་སྐྱོའི་མཆོན་ཉིད། བྱད་པར་ལྷ་དང་ངེས་པ་ལྷ་མི་འབྲ། གཤུལ་བྱ་
 འདུལ་བའི་དོན་དུ་སྐྱོ་ཆོགས་པར་སྐྱུལ་པའི་སྐྱོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྐྱོ་
 དེ་སྐྱུལ་སྐྱོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི། ཇི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་གཟིགས་པ་མཐར་
 ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱོའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཉིས་དང་ལྷ་
 སོགས་ཡོད། རང་རྒྱུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་
 དགར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དེ། རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་
 མཆོན་ཉིད། ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱུ་པའི་བར་ན་ཡོད།
 དབྱེ་ན། བཅུ་གཉིས་དང་ཉེར་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་སོགས་ཡོད་དོ། །ཡང་ན་མདོ་

སྡེ་རྒྱན་ལྷར་གནས་གྱུར་སྒོ་ནས་འཛོགས་ལ་འོན་ཀྱང་འདིར་ཀུན་གཞི་མི་རུང་
བས། དེ་གནས་གྱུར་ཚུལ་བྱང་དོན་དུ་བྱའོ།།

ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་གཞུང་དོན།

གཉིས་པ་འཆད་པར་འདི་ཉིད་ལས། སྡེ་བོ་པལ་ཆར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་
ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་ནམས།། དོན་དུ་མི་གཉེར་ཁོ་
ནར་མ་ཐད་ཕྱག་དོག་ངི་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡང་། །ཡོངས་གྱུར་དེས་ན་
བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད།། སེམས་
ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་སྤུང་ལོན་སྡེད་ཕྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་
སྡེས།། ཞེས་བྱུང་། གཞུང་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩམ་པ་ལ་དགོས་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། སྡོན་བཞི་ལྷན་གྱི་གཞན་ལ་མི་པན་ཡང་རང་ལ་སྟོས་པའི་
དགོས་པ་དངོས་བསྟན་ཆོག་ཟེན་གང་ཞིག་སྡོན་དེ་བྲལ་བའི་སྟོད་ལྷན་མང་
པོར་པན་པ་སོགས་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། སྡོན་བཞི་ལྷན་ལ་པན་པ་ཆར་དགའ་བ་ནི། སྡེ་བོ་པལ་ཆར་ནས།
བསམ་པའང་མེད།། ཅེས་བྱུང་། རང་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། སེམས་ནི་
ཞེས་སོགས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡེ་བོ་པལ་ཆར་ཞེས་སྟོས་པས་ན་
སྡོན་ལྷན་དེ་འདྲ་པལ་ཆར་ལ་མི་པན་ཀྱང་སྟོད་ལྷན་མང་པོ་ལ་པན་པ་ནི།
གཞན་ལ་པན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་ཞེས་པས་བསྟན་ལ་འདིས་བསྟན་
བཅོས་རྩམ་པའི་རྒྱ་སྤྱང་ཇི་ཡང་བཤད་ལ། སྤྱང་ཇིའི་རྒྱ་ནི་ཕྱོགས་སྤང་ལ་
སྤང་བ་དང་ཕྱག་དོག་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ནམ་བཤད་
ལས། སྤྱང་ཇི་བསྟན་བཅོས་རྩམ་པའི་རྒྱར་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནས། སྤྱང་ཇི་

ཚུམ་པའི་རྒྱུར་སྟོན་བཞེད་ནས་སྤག་དོག་ཅེས་དང་། སེམས་པའང་ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ།

མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན་ཆོགས་བཅད་འདི་མ་འགྱུར་ལས་མཐུག་ན་ཡོད་
པར་བརྟེན། ཁ་ཅིག་འདི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་མིན་ཟེར། ལ་ལས་མཆོད་
བརྗོད་དང་འདི་གཉིས་ལ་རང་འགྲེལ་མ་མཛད་པས་གཉིས་ཀ་ཅ་བ་མིན་
ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་འགྲེལ་འདི་སྡེ་བདུན་གྱི་དང་པོ་དང་། ཚུད་རིགས་ཐ་
མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྡེ་བདུན་ཐོག་མར་རྣམ་འགྲེལ་ལ་མཆོད་བརྗོད་
ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཐ་མ་ཚུད་རིགས་སོགས་སྤྱི་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱ་སྡེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཡོད་
གཞན་ལ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཆོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམས་ཆོས་ལྷ་
བཞེན། ཅ་བར་འདོད་ན། རྣམ་ངེས་རྣམ་བཤའ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཐ་མ་ཚུད་རིགས་ཡིན་
ནོ། །རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཞེས་པ་སྤྱིའི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་གྱི་
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱམ་
ཟེ་ཆེན་པོ་ཤི་ཀ་ར་གྱི་འགྲེལ་བཤའ་ལས། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་
། །ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རབ་རྩ་བྱེད་པ་ལ་གྱུས་པ་སྦྱེད་པའི་དོན་དུ་ལྷ་
དང་བྲང་སྟོང་གི་སྦྱེ་བོས་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱལ་བྱག་བྱས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ལ་བྱག་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
ཀྱང་རབ་རྩ་བྱེད་པ་མཛད་པ་ན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རབ་རྩ་

བྱེད་པ་མཛད་པ་ན་ཞེས་པས་འགྲེལ་པ་མ་ཡིན་པར་རྩ་བའི་རབ་བྱེད་རྩོམ་
 དུས་ཟླ་ག་འཁོར་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 སྤྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྒྱུས། ཡ་རབས་དག་ནི་པལ་ཆར་
 བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ཟུག་བྱས་སོ།། དེ་བས་ན་
 སློབ་དཔོན་འདི་ཡང་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་རྩོམ་
 པའི་ཐོག་མར་མཆོད་བརྗོད་མ་བཞུགས་པའི་སྤྱིར། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། རྩོམ་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་སོགས་ནས། གོམས་
 པ་ཙམ་གྱིས་རབ་རྩ་བཅུག་པ་ཉིད་རྩོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
 བྲི། སྤྱི་བོ་པལ་ཆར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། འདི་རྩ་བའི་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྲམ་
 སྤྱི། འགྲེལ་པའི་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོག་དགོས་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། འོག་རྩ་འགྲེལ་པའི་མཆོམས་སྦྱར་འདེན་པ་ན། དེ་ཉིད་ལས།
 འགྲེལ་པས་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། དོན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
 ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 གཉིས་པ་སྤྱི་བོ་པལ་ཆར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སློབ་སོ།། ཞེས་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་དེ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པར་
 མ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། གཞན་ཡང་རྒྱུས། སེམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་
 ར་སེམས་ཡུན་རིང་ཞིང་དུས་རིང་སོ་ནས་ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྣམ་
 པར་གྱུར་པ་རྣམ་འགྲེལ་བྱ་བ་འདི་ལ་དགའ་བ་སྤྱིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 འདིས་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་བྱ་བ་འདི་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཆོགས་བཅད་འདིའི་དུས་སུ་རྣམ་འགྲེལ་བྱ་ཞེས་དམ་བཅའ་བྱས་ཀྱང་

རྣམ་འགྲེལ་བྱས་མ་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདི་སྐོར་ལ་སློ་
 གྲོས་གཉིས་དང་རྒྱན་གྱི་སྐོར་གྱི་ཚད་ཚུལ་མང་བ་ཡ་མ་རེའི་འགྲེལ་བ་དང་
 རེགས་རྒྱན་སོགས་སུ་སྟོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་
 རྟོག་གི་བ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ཅམ་
 ཏུ་འདོད། འོ་ན། ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ས་བཅུའི་རྒྱས་སྤྲས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱིད་རྟོག་གི་བ་དང་ས་ཐོབ་ཅམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། ཁྱིད་རྒྱལ་སྤྲས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་འབྱུང་ཏུ་ལན་ཏུ་མར་
 རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཤ་བྱུ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་
 བྱུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྗེ་ཏུ་རིས་
 བདེ་གཤེགས་གཞུང་གི་རང་འགྲེལ་ལས་རྗེ་བཅུན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྲུལ་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟགས་པ་བརྗོད། ཅིས་དང་། བོད་
 གྱི་མཁས་པ་ཏུ་མས་ཀྱང་བྲངས་བ་མགོན་པོ་མངོན་བྱུང་རྒྱུད་ལས། བརྟེན་
 རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་པ་འདི་དང་། རྟེན་ཏུ་
 ཏུག་བསྟན་པ་ལ་མན་པ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུ་བ་
 བ་འཕྲོབ་པོ་ཞེས་དང་། རང་རེའི་མཁས་པ་སྤྲ་མ་དག་གིས་ཀྱང་མགོན་པོ་
 མངོན་བྱུང་གི་རྒྱུད་ལས། དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་
 པོའི་སྤྲུལ་བ་ཡིན། ཞེས་བྲངས་པ་དག་ལྟར། རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་
 པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། ས་བཅུའི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་སྤྲས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་
 ཉིད་ཏུ་གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྤེ་བདུན་
 གྱི་སྐོ་ནས་གསལ་བར་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇམ་དཔལ་
 ཅན་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། ཡི་གེ་རྩ་ཞེས་སྟོམ་བཅོན་ཉིད། སྟོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་
 པར་གྲགས། ས་རོལ་ཆོལ་བ་བསྟོག་ནས་ནི། དེ་བཞིན་སྟོམ་བཅོན་སྤྲུལ་

།ཀྱང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་
 སོ་གང་གི་ལུགས་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་དང་འཁོར་
 ལོ་དང་སོ་ཁོ་ནའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། འདིས་འཁོར་ལོ་དང་སོ་འི་བསྟན་
 འོན་འདུས་བྱས་མི་ཏྲག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ལེའུ་གཉིས་པར། སྟུག་བསྐལ་འཁོར་
 བ་ཅན་བྱང་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་ཏྲག་རྣམས་ལ་ཡོད་མིན། །ཞེས་དང་།
 དེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། སྟུག་བསྐལ་འདི་རྒྱ་བཅས་ཉིད་གྲུབ། །ཅེས་
 སོགས་དང་། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། རྒྱ་ལ་འགག་སོགས་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་བྱང་པར་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱིད་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ཇི་
 ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམས་པ། །ཞེས་པ་ནས། ཕྱི་རོལ་སྟོད་ལ་འཇུག་པར་
 མཛད། །ཅེས་པ་དང་། དོན་རིག་གང་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་ཅེས་
 བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེས་པར་སྟོང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །ཞེས་པ་ནས།
 མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཛྲོད་འདི་ཡོད། །ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་དོན་སྐྱ་ཇི་
 བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདི་
 ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རང་
 གཞུང་དང་མདོ་སྡེ་བའི་རང་གཞུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
 སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་དགོངས་པའི་མཐེལ་སེམས་ཅམ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཡང་
 དེ་དག་སེམས་ཅམ་དུ་འགྲེལ་པ་གང་ཞིག་ བསྟན་བཅོས་འདིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དང་སོར་ཤ་ར་ཁྲ་

སེར། ཞེས་པ་ནས། དང་བའི་དོན་རྩྱུང་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས།
 ཞེས་པས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་ལོ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས། དང་བའི་དོན་རྩྱུང་པའི་
 གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། ཞེས་པས་འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་གཉིས་
 པ་དང་དོན་དུ་བཤད་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས། རྩྱུང་པའི་
 གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལེགས་ཕྱེ་ངེས་
 དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདིར་བསྟན་འཁོར་
 ལོ་དང་ལོ་དང་དོན་དུ་བཤད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡང་དང་དོན་དུ་བཤད།
 གསུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་ལོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་
 གསུམ་པ་ལས། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྟོམས་ཅན། རྣམ། ཕྱི་རོལ་སྦྱོད་ལ་
 འདུག་པར་མཛད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་
 སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞུང་དང་འཛིན་བའི་རྣམ་པ་ལས། མཆོན་ཉིད་གཞན་
 རིམ་ལོང་མ་ཡིན། དེས་ན་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པ་རབ་
 དུ་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བོད་སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཞི་འཆོ་
 ཡབ་སྲས་དང་རྒྱུན་མཁན་པོས་རྣམ་འགྲེལ་རིལ་བོའས་རྣམ་འགྲེལ་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་བར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་སུ་བཀའ་ཐེར་ན། རིམ་རིམ་ལྟར་དོན་བསམ་
 པ། སོགས་གཞུང་དུ་མས་གཅི་བོར་གདུལ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་
 རྟགས་མི་རྣམས་པ་རྗེས་སུ་གཞུང་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་བསྟན་པར་
 མི་འདོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དབྱ་མ་
 སྤང་བ་དང་རྒྱུན་དང་འགལ་ཚུལ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
 ར་དེ་དག་གིས་འདིའི་གཞུང་གི་ཆ་འགལ་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལུགས་
 སུ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རབ་

གསལ་ལས། སློབ་དཔོན་རྒྱ་མཁན་པོས། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཉམ་
ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་
གཞག་རྩ་བའི་དགོངས་པར་མཛད་ཅིང་། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོའི་
དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་ཀྱང་ཞེས་
བ་ནས། ཡང་དབུ་མའི་སྟོང་ཉིད་རྩར་ཅམ་བསྟན་བ་མ་གཏོགས་མགོ་མཇུག་
ཀུན་ཏུ་དབུ་མའི་ཕྱགས་བསྟན་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་གཞུང་གི་ཐོག་
མཐའ་ཀུན་གྱིས་དབུ་མའི་ཕྱགས་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི། ཁོ་པོ་ལ་གྲུབ་
མཐའ་གོང་འོག་གང་གི་ཡང་རྣམ་གཞག་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་འབྲེད་པའི་
རྣམ་པ་མེད་པ་གསལ་བར་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ཕྱགས་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་མཐའ་
གཅིག་ལ་བཀྲལ་མི་རུང་ཡང་དགོངས་པ་མཐའ་ཐུག་བཀྲལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་
དེ། རྒྱ་མཁན་པོ་ཤེར་འབྱུང་སློ་བྲོས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་
དང་། །ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྐུ་དང་རྩེ་རྩེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དབུ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་དང་། ལྟ་བུ་གཉིས་ཆོས་མཆོག་དང་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་
བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཕྱགས་འཐད་ལ་རྣམ་བདེན་རྩུབ་གཉིས་
ལས་ཆོས་མཆོག་ལྟར་གྱི་རྣམ་རྩུབ་དང་། རྣམ་བདེན་བྱེད་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་
གཉིས་མེད་པ་རྩེ་རྩེས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིས་མདོ་
སེམས་ཐུན་མོང་གི་ཕྱགས་བཤད་པ་མང་ཡང་སེམས་ཅམ་པའི་ཕྱགས་གཙོ་
བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་སྐབས་སོ་སོར་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡོངས་རྫོགས་སེམས་
ཅམ་དུ་ཡང་བཀྲལ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
བཀྲལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་སེམས་

ཅམ་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བསྟན་
བཅོས་འདི་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་གིས་བྱུང་འདིའི་གཞུང་ལ་དེ་
ལྟར་བྱུང་མི་དགོས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོག་ནས་
འཆད་འགྱུར་ལྟར་ལུགས་བརྒྱ་ཕྱག་སོགས་གཞུང་སོ་སོས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལྷ་ལྷོས། འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས་
བརྒྱ་ལྟར་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་ལ། ས་བཅད་ཆེན་མོ་ལྟར་རང་ཉིད་
གྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བསྟོད་པའི་ལམ་ངེས་ཐབས་དང་།
ཐབས་ངེས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
ཀུན་བདུས་བཤད་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྒྲིག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ཀུན་
བདུས་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་སྒྲིག་སྟོན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབ་ཚུལ་
དང་། སྐབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་
ལ་རྗེས་དཔག་ཉེན་གྱི་སྒྲིག་བཤད་པ་དང་། འོག་རྟོག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་
བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཏན་ཆེགས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཉེན་གཏན་ཆེགས་ཐོག་
མར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྟོན་པར། རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དང་དོན་མ་
ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ལ། དེ་ལ་འོག་པར་རྟོག་པས་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཞེས་
བྱུང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ། བྱངས་ངེས་པའི་རྒྱ། བསྒྲིག་
ཆེ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་དང་བཅས་པ་འཆད་པར། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་
བྱུང་པ་ཡི། གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་
རོ། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།

སྤྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ།། ཞེས་པ་ནས་། རག་མ་ལས་པའི་ངོ་མོ་རྣམས་ནི་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།། ཞེས་བྱུང་།

འདི་ལ་འཕྲོས་དོན་དང་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གསུམ།
དང་པོ་ནི། འདི་དག་བཀའ་དང་ཆོད་མ་མདོ་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ཡོད་
དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས་།
།བསྐྱེད་བཅད་བཟུང་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།། ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་
བཀའ།། ལྷང་བར་བྱ་ཡི་གུས་སྤྱིར་མིན།། ཞེས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་
དབྱུང་གསུམ་ཀྱིས་དག་ནས་ལེན་དགོས། གུས་པ་ཅམ་དང་འདོད་པ་ཅམ་
ཀྱིས་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་དོན་རིགས་པའམ་རྒྱ་མཚན་ནམ་རྟགས་
ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་འཆད་པར། ཆོད་མ་
མདོར། རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན།། ཞེས་བཤད་
པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་འཆད་པར་འདིར།
སྤྱགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི།། གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད།། ཅེས་
བྱུང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་པའི་འབྲེལ་
བ་དང་། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གང་ཅུང་ཟད་ཀྱན་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་
པ་དེ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་
ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་གཏན་ཆིགས་ལ་བྲབ་པར་བརྟན་པ་འཆད་པར།
ཀྱན་བརྟས་ལས་། སོ་སོར་བཀའ་པའི་མི་འབྱུང་བ།། གང་སྤྱིར་འབྲེལ་བ་ལ་
སྟོས་ཡིན།། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་འདིར་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ལས་གཞན་
ལ་མེད་ཅེས་འཆད་པར། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་སྤྱིར་རོ།། ཞེས་བྱུང་། ཀྱན་
བརྟས་ལས། ཚུལ་རེ་རེ་དང་གཉིས་གཉིས་བ།། རྟགས་དོན་མིན་པར་དོན་
ཀྱིས་བྱས་། ཞེས་བཤད་པས་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤྲང་འཆད་པར། གཏན་

ཆེགས་ལྷར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་བྱང་། བཤད་ཚུལ་དེ་ལྷར་འཐད་དེ།
 རྒྱུས། ཆེགས་སྒྲུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་རྒྱགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་གངས་ངེས་
 པ་དང་། ངེས་པའི་རྒྱ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལས་བསྒྲོག་པ་བཤད་དེ། ཞེས་
 པ་ནས། རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ངེས་པའོ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

ཕྱགས་སྒྲུ

རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དོན་བསྐྱུས་ཅན་བཞུགས་སྐབས་འདིར་ཆོས་
 ཅན། དོན་ལྡན་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་
 ཆས་ཁྱབ་པའི་དོན་དང་། གཏན་ཆེགས་གསུམ་གྱི་དོན་དང་འགྲེལ་བའི་སྒྲ་
 རྣམ་གཉིས་སྒྲུ་བཤད་པ། དེ་ལ་ཅུང་སྤངས་ཤེས་བྱེད་དང་ལྡོག་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། མ་ཡིན་
 ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་
 ཆ་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས།
 གསུམ་པ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་དང་། ཞེས་
 པ་ནས། ཡོད་པ་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱང་། བཞི་པ་ནི། རང་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་
 པའི་གཏན་ཆེགས་ཏེ། རྣམ། དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 བྱང་། ལྷ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ཞེས་པ་
 རྣམ། རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མ་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། འདིར་
ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོད་མདོ་རྩ་འགྲེལ་དང་དར་ཤིག་རྣམ་ངེས་རྩ་འགྲེལ་དང་
འགྲེལ་བཤད་འཐད་ལྡན་དང་དར་ཤིག་དང་འདིའི་རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་
དང་། གཏན་ཆོག་གས་དེའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤངས་
པ་གཉིས།

ཕྱོགས་སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་ཚད་པ།

དང་པོ་ལ། དངོས་དང་དགོས་མེད་ཀྱི་ཚད་སྤངས་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཚད་མ་མདོ་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟགས། །དེ་ལྟར་སྤང་
བ་པལ་ཆེ་བས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འདིར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཞེས་བ་དང་། དེའི་
རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམས་པ་དགྲུར་བལྟན་པ་དེའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྤང་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ལ། འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་
ལ་བྱེད་པར་ཐལ། རྟོག་གཤེད་གཞུང་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོག་གས་པའི་སྤྱི་
ནི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཕྱོགས་ཞེས་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གྲགས་
པས་གཞོད་ལ། འདོད་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་
ལོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོག་གས་དོན་གྱི་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་ཆོག་གས་དོན་གྲུབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པར་བྱད་ཆོས་གྲུབ་པར་ཐལ་
པའི་སྤྱོན་ཡོད་པས་ཞིགས་སོ། །འདོད་ན། གཏན་ཆོག་གས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པའི་ཚད་ཚུལ་ནི། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཞིག་

ཅེ་སྟེ། ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན་ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྱང་མདོ་ལས་ཕྱགས་
 ཆོས་ཞེས་བཤད་པ་ཕྱགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་བྱ་ན་གཏན་
 ཆོག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་བྱེད་ཆོལ་བ་ལ་མ་གྱུབ་པོ། འོན་ཏེ་གྲུབ་
 བ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྤྱི་ནི་ཆོག་མེད་
 སྤྱི་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ། འཐད་ལྡན་ལས། འདིར་ཕྱགས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞན་ཅི་ཞིག་
 ཡོད། ཅེས་བྱུང་། དེ་ལ་སྤྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་
 པའི་ཕྱགས་སྐྱ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱ་ནི་ཆོག་མེད་ལ་བྱས་ན་སྤྱོན་དེ་ལྟར་
 ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་
 པའི་བྱེད་དང་ཆོས་ཅན་ཕྱགས་མཆན་ཉིད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱུར་ཡང་མི་འདོད་
 པའི་བྱེད་རོ། རི་སྐད་དུ་མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་མི་འགྱུར། ཆོས་
 ཅན་ནི་གྲུབ་ཐོན་པའི་བྱེད་སྐྱབ་པར་མི་འདོད་པས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་
 དང་། དེའི་དོན་འཆད་པར་། རྣམ་ངེས་ལས། ཕྱགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱགས་ཡོད་
 མེད་དང་། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་དང་།
 ལྷ་ཀྱང་། ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་བྱེད་
 རོ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་བྱེད་ཕྱགས་
 ཀྱི་སྐྱ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཕྱགས་
 ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱས་ནི་འདིར་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་གསུངས་པའི་བྱེད་།

དགོས་མེད་ཀྱི་ཚུད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ཚུད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ཚུད་མཁན་ནི་ཆ་བའི་

ནམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ཉི་ཐེང་ལས་དབང་ཕྱག་སྡེ་ཡིན་གསུངས། ཕྱོགས་ལྔ་དང་
བསོད་ནམས་གྲགས་པས་བརྟེན་སྲུང་བར་འདོད་དོ། །སྲུང་ཐེང་པོ་མདོ་དང་
ནམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤར་འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལོ་རྩྭ་བ་སློ་
ལྷན་ཤེས་རབ་དང་ནམ་བཤད་ལྟར་བཅད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱི་རིན་པོ་
ཆེ་ཤེས་རབ་དང་ཀྱི་སྡེ་བདུན་སྡེ་དོན་ལུང་རིགས་བང་མཛོད་ལས། ཚུད་
པ་འདི་བརྟེན་སྲུང་ཐེང་པོས་ལོ་རྩྭ་བ་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་
ཞེས་གཏམ་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ལས་གྲགས་འདུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དབང་ཕྱག་སྡེ་ཡང་ནམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤར་མཆོན་གཞིར་རུང་ཡང་
དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་ནམ་འགྲེལ་ངེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤར་གཙོ་བོ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་
སྡེ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོགས་ཐེགས་པའི་འགྲེལ་པར་ཨ་ཆ་ཏས། འདིར་སློབ་
དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ལ་དབང་ཕྱག་སྡེ་སློངས་པའི་ལན་བཏབ་པར་འདོད་
པས་ཕྱོགས་སྤར་མ་ནི་གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་སློབ་ཏེ། ཞེས་དང་། རྩོམ་གྱིས་ནམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། འདིར་
སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྡེ་ན་རེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གདགས་པར་མི་
བྱའོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་འདོད་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་
གདགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་རིག་ལས། དགོས་པ་མེད་པར་གཙོ་བོ་
ཡི། །སྤྱི་དོན་ལས་འདས་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པ་གང་
ཞིག་འདིར་ཡང་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུད་ཚུལ། རང་འགྲེལ་
གཉིས་ལས། གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉི་ཐེང་གདགས་པར་མི་བྱའོ་
ཞེ་ན་ཞེས་བྱུང་། ལྷ་ཀྱས་པ་རོལ་སོས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོ། །འདིས་ཚུད་མཁན་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །ལན་ནི་ཚུད་གཞི་སྤྱི་ལྟ་བུ་ལ་

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱགས་སྐྱས་བཏགས་པ་དགོས་མེད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་མཚན་ཡང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་སྐྱས་བཏགས་ན་ཕྱགས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་གོ་ནས་
 ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་སམ་རྟགས་ཡིན་པར་
 བྱུང་བ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་མིང་གིས་མ་
 བཏགས་པར་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཏགས་ན་ཆོད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་
 ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་ཆོས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 སམ་ཕྱགས་ཆོས་ཆང་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་ཆོས་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་སོགས་སྐྱས་ཆོགས་པ་འདྲིག་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚུལ་དང་པོ་དང་། སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡང་ཕྱགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ་པའི་སྟོན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། ཉེ་བར་བཏགས་པ་དང་བྲལ་པའི་ཆོས་ཅན་སྟོས་
 པས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ངོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཅན་ཀྱི་
 དཔེའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཅན་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་

བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་སྤྱིང་དུ་
 བྱམ་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ་ནམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་དགག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཡིན་
 དང་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཅེས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་འདྲ་ལ། འཐད་ལྡན་ལས། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་བྱེ་བྱག་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།
 །དེས་ན་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་
 གཏན་ཆོག་པ་ཡིན་པར་བཀག་པ་ནི་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་
 ཏྲིགས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། གོང་གི་ཅ་ཏྲིགས་
 གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྒྱགས་ཀྱི་གདགས་གཞིའི་ཆའམ་ཡ་གྲལ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྤྱོད་
 གདགས་གཞིའི་ཆ་ལ་དེའི་མིང་འདོགས་པ་འདིག་ཏེན་ན་གྲགས་པས་བྱམ་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རས་ཡུག་གི་རྒྱགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་
 ཆོག་ཅེས་ཟེར་བྱི་ལ་བ་ཆོག་མི་ཟེར་བ་ལྟར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་
 རྒྱགས་དངོས་ཆོགས་དོན་དང་ཚོད་གཞི་དང་ཆོས་གཉིས་ལ་བཏགས་ནས་
 འདུག་གི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་ཏྲིགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱགས་ཞེས་མི་འདོགས་པའི་
 བྱིར་དང་། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོའི་རྒྱགས་སྐྱ་རྒྱགས་ཆོས་སམ་ཏྲིགས་སྐྱབ་པ་
 དང་འགྲེལ་པས་ཚོད་གཞིར་མི་འབྲལ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཆད་མ་མདོར། བསྐྱས་
 པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་བ། །དངོས་སུ་མིན་
 ཡང་དེ་རྒྱགས་གཅིག །ཡིན་བྱིར་བསྐྱབ་བྱར་བཏགས་ནས་བརྗོད། །ཅེས་དང་
 །དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་གི་དོན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་

བ་ལ་ནི་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ། །དེའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེས་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན། རས་ཡུག་ཆིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཡིན་པས་དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུས། སྤྱི་ཡན་ལག་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་
 པའི་རྒྱ་ནི། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ཉེ་
 བར་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས། གང་ཞིག་གང་གི་
 ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེའི་རང་བཞིན་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི་སྐམ་
 བུའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆིག་པ་ལ་ལྷ་བ་ཆིག་གོ་ཞེས་ཉེ་བར་གདགས་པ་མེད་དོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉེ་བའི་རིགས་པའི་རྩོད་པ།

ཉེ་བའི་རིགས་པས་ཀྱང་རྩོད་གཞིར་གོ་མི་རུས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་དེ་རྩོད་གཞི་ལས་
 མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་མི་འདུག་པར་ཐལ། ཆོས་ཞེས་བརྟེན་ཅམ་གྱིས་
 ཀྱང་ཁྱད་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་འགྱུར་ལ། འདིར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་
 སྒྲོས་པ་ན་ཆོས་ཅན་ཞེས་ལྷག་པོ་སྒྲོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྩོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་
 ཉེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་གཞིར་སྒྲོ་ལ་
 གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རྟེ། རི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། གལ་ཏེ་
 ཆོས་ཞེས་བརྟེན་པས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་གཞི་ལྟ་བུར་སྟེ། ཆོས་ཅན་

ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་པར་བྱུང་པོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་ལ་འདྲིའི་གཞི་ལྟ་ཞེས་པ་ནི། བྱད་
གཞི་དེ་ལྟ་ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཤུགས། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཤུགས་
ཀྱིས་འདྲིར་ཉེ་བ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། བྱུང་བཞིན་དུ་ཡང་ཆོས་ཅན་
ཞེས་སྒྲོས་པའི་ནི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ཉིད་དུ་སྒྲོ་ལ་
གནས་པས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་
ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ན་རོ། དེ་ལྟར་སྒྲོས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་དུ་
རྟོགས་པ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུད་གཞི་ཁོ་ན་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་
པ་ལ་ཡང་ཉེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་སོར་ཐལ་
སོ། །རྗེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཉེ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོས་པའི་རིགས་པའི་ཚུད་པ།

སྒྲོས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཚུད་གཞི་ཁོ་ནར་གོ་མི་རུས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུད་གཞི་ཁོ་ནར་འཇུག་
ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་དང་
སོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རྟོགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆས་བྱུང་ཅེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་

བྱམས་སྤྱོད་པའི་ཆོག་ལས་གཏན་ཆོག་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་
 ཡོད་པར་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་ན། སྐར་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པས་
 གྲང་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ན་སྒྲིག་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་སྒྲིག་
 པར་གོ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་གིས་སྒྲིག་པའི་
 ཕྱིར་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བརྩུང་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁོའི་ཚུང་
 ཚུལ་ནི། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཆས་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བས་དཔེ་ཆོས་
 ཅན་ལ་ཡོད་པར་བྱམས་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཞུང་ངོ་ཞེ་ན་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་
 གྲང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བརྟེན་པས་སོགས་དང་། འཐད་ལྷན་
 ལས། དཔེའི་ཆོས་ཅན་འཛིན་ན་སོགས་དང་ཤུགས། དེ་ཆས་བྱམས་པ་ཞེས་
 པ་ནས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲིག་པ་ནི་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་
 ཡོངས་སུ་གཞུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་
 ཅན་ཞེས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་
 གཞུང་ངོ་ཞེས་གསུངས། ལན་ནི་དེ་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་འདི་ན་རེ། ཚུང་པ་དེ་ཞིན་
 ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
 ར་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་ན་མཐུན་དཔེ་བྱམས་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་བྱམས་
 པ་ཡང་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་ཆོག་སྟེ་མས་བསྟན་པར་བྱམས་ཐེན་པ་སྐར་
 བསྟན་ན་སྒྲིག་སྒྲིབ་འོངས་པས་བྱམས་པ་ཡང་མི་འཐད། ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་
 དགོས་ན་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྒྲིབ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 རེས་བྱམས་བྱམས་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱམས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་
 རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས་བྱམས་པ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བྱམས་ན་མཐུན་

དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་
 གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲིབ་དཔོན་
 རྩོགས་སྤང་གིས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་
 མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅན་དུ་
 ཐལ། དེས་ཚུལ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ན་མཐུན་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་
 རས་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་
 སྒྲ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྤྱོད་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཟེན་ཀྱང་ཁྲབ་
 པ་གཅིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་གཉིས་པ་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར་པའི་དབྱེ་བ་
 བསྟན་པའི་མེད་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་ཀྱང་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པ་དང་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་གཉིས་ལའང་
 སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟེན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡང་
 བསྟན་ནས་སམ་སྤྱོད་ནས་བཤད་པ་ནི་དེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་
 དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་ཡང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱགས་ལས་བསྒྲོག་པ་གྲུབ་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་མེད་པ་ལ་མེད་པ་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་འདོད་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་ལ་གཙོ་
 བལ་དང་ཤེས་འདོད་ལ་བྱ་བ་དེས་པ་དག་གིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་
 བ་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་
 དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤུགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ན་རྟོགས་པར་
 དཀའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱགས་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་།
 ཤུགས་སྤྱོད་པའི་དོན་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ནི་རྟོགས་

བར་དཀའ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་ཡང་ཞེས་པའི་ཡང་སྤྱི་དོན་
 ཡོད་དེ། བཤད་ཟིན་བསྟུ་བ་དང་མ་བཤད་བ་བསྟུ་ས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། རྒྱུ་ས། ཡང་ཞེས་བཤད་ཟིན་བ་བསྟུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 རོ།།ཞེས་སོ།།གཉིས་བ་བྱ་བ་སྟེ། སུམ་པ་རྩེ་ཏ་ན་རེ། ཕྱོགས་ཞེས་བཏགས་
 བ་དང་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྟོས་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པས་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་མི་འཁྲུལ་བའི་
 ཕྱིར་ཟེར་བའི་ཚུད་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་ས། གལ་ཏེ་པ་རོལ་པོ་ཉི་བར་བཏགས་བ་
 ཡང་མི་བྱ་ལ་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྟོས་པར་ཡང་མི་བྱའོ།།འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་
 བར་འདོད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟུ་བར་འགྱུར་
 བ་ཞེས་བྱང་། དེ་ལ་ཤུགས་སྟོན་ན་རེ། དེ་ལ་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་
 བ་གཞུང་མང་བ་དང་། སྤེབ་སྤྱོར་ཉམས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་
 རྒྱུ་ས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཕྱོགས་གཞན་ལ་འཆེལ་ན་གཞུང་མང་བ་དང་ཆོག་
 ལེན་བྱས་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་
 བཤད་བ་བསྟུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་དེ།
 རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་བ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཞེས་
 བརྗོད་པས་སྤངས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་
 ལ་ཚུད་པ་བྱས་ཤིང་། འདི་མན་ཆད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ལ་ཚུད་དོ།

ཆོག་གི་ཚུད་པ།

གཉིས་བ་ཏགས་དེའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཏགས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པར་
 ཐལ་བ་སྤངས་བ་ལ་ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཁོ་ན་རེ། ཅུ་བར།

ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་ཆོག་སྤྱད་འདི་དྲུག་པའི་བསྐྱུ་བར་ཐལ། འབྲུ་མང་པོ་དང་
 རྒྱས་དབྱེ་དང་ལས་འཛིན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ཤྲུགས། འདི་ལྟར་
 རེ་ཞིག་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པས་ཞེས་བྱ་བར་འབྲུ་མང་པོ་བ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ་སོགས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་འདི་རྒྱས་དབྱེའི་བསྐྱུ་
 བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་མཁས་འདོད་མ་ཡིན་
 ཏེ་འདི་མ་གོ་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་ཆོག་དོན་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 དགོས་ཚུང་ཆོས་ལ་མ་བྱེད་ཅིག ཅེ་བར་འདོད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་བསྐྱུས་པ་འབྱེད་པ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞེས་དྲུག་སྐྱ་བཏོན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ཤྲུགས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་
 པར་ཆོག་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། དྲུག་པའི་བསྐྱུ་
 བ་ཡིན་པར་བསམ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་པ་རོལ་པོ་ན་རེ། འོ་ན། དྲུག་སྐྱ་ལ་རྒྱལ་པོའི་
 རྒྱེས་བྱ་ཞེས་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱེས་བྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་པར་སྟོན་
 པ་གཅིག་ཡོད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཏེ་ཚོད་གཞི་
 རྒྱའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་བསྟན་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་བདག་པོའི་སྐྱས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་མོད། འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་ཚོད་ཚུལ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་
 རྒྱད་པར་ལ་སྟོས་པ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་དང་། རྣམ་ངས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དང་། འཐད་ལྡན་ལས།

དུག་པའི་བསྐྱབ་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས་ཚུལ་། རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་
 རྗེ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་གྱི་གཞན་
 གྱི་རྗེ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་ལྷས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡང་ཕྱགས་ཁོ་ནའི་
 ཆོས་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་རྗེ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་
 པ་ཡིན་ལོ་སོགས་བྱུང་།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ན་མེ། སློབ་དཔོན་
 ཕྱགས་སྒྲུབ་གིས་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་བདག་སྤྲེལ་དུག་སྒྲུབ་བསྐྱབ་པའི་བདག་
 པོའི་སྤྲེལ་དུག་པའི་སྒྲུབ་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་
 ལ་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུག་པའི་སྒྲུབ་ལ་ཡང་མི་ལྟར་རྣམ་གཅོད་གཅིག་
 དང་གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་གཅིག་དང་མི་སྤྱིད་རྣམ་གཅོད་གཅིག་དང་
 གསུམ་ཡོད་པའི་བྱེད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་བུ་ཞེས་པའི་འཕྲོང་
 སྐྱེན་ལོ་ཞེས་ནག་པའི་མདའ་འཕྲོང་པ་སྐྱེན་པར་བཤད་པའི་དུག་སྒྲུབ་དེ་མི་
 ལྟར་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་བྱེད། དེར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་བུ་འཕྲོང་ལ་སྐྱེས་
 ལྟར་ནག་པས་བྱེན་པའི་བྱེད་ནག་པ་ནི་འཕྲོང་སྐྱེན་པར་མ་གྲགས་པས་དེ་སྐྱེན་
 མི་སྐྱེན་དེས་པའི་ལན་ཡིན་པའི་བྱེད། ལྷ་ལྷ། དེ་ལྟར་གཞན་མདའ་སྐྱེན་པ་
 མི་གཅོད་པར་ནག་པ་འཕྲོང་སྐྱེན་པ་དང་མ་འགྲེལ་བའམ་མི་ལྟར་པ་གཅོད་
 པའི་བྱེད། དེར་ཐལ། ལྟར་པའི་འཕྲོང་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་པའི་དུག་སྒྲུབ་བསྐྱབ་ནས་
 ལྟར་པ་འཕྲོང་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་མི་ལྟར་རྣམ་གཅོད་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུབ་
 གིས་ཀྱང་བྱས་པ་དེ་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱགས་ཏེ་ཆོད་གཞིའི་ཆོས་སམ་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཞེས་པའི་དུག་སྒྲུབ་བསྐྱབ་ནས་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པ་ཡང་ཆོད་གཞི་རྟགས་སུ་
 འགོད་སྒྲུབ་དང་མི་ལྟར་པ་གཅོད་ཀྱི་གཞན་དང་ལྟར་པ་མི་གཅོད་པའི་བྱེད། རི་
 ལྟར་དུ་རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས་། མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནག་པ་འཕྲོང་སྐྱེན་

རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་མ་འབྲེལ་བ་ནམ་པར་གཅོད་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། མ་འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་མི་
 ལྟན་པ་ཞེས་བྱུང་གཞན་འདྲ། ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སྐྱུ་བསང་
 ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བྱིན་པའི་བྱ་སྤྱིད་སྐྱུ་བ་ཀྱི་འཕོང་སྐྱེན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་
 ཡོད་དམ་སྟམ་པའི་ངོར་སྤྱིད་སྐྱུ་བ་ཀྱི་འཕོང་སྐྱེན་རོ་ཞེས་པས་སྤྱིད་སྐྱུ་བ་ཀྱི་
 འཕོང་གང་ཟག་གཞན་ལས་སྐྱེན་རོ་ཞེས་གོ་བྱས་པས་དེའི་དྲུག་སྐྱུ་སྐྱུ་བས་
 སྐྱེན་གྱིས་གཞན་ལ་མི་ལྟན་པའི་འཕོང་སྤྱིད་སྐྱུ་བ་ལ་ཡོད་པར་སྐྱེན་བྱས་
 པས་ན་གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་
 ལྟན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དྲུག་སྐྱུ་བསྐྱུ་བ་ནས་སྤྱིད་སྐྱུ་བ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་ལྟར་
 འདིར་ཡང་གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དྲུག་སྐྱུ་བསྐྱུ་བ་ནས་སྤྱོགས་ཆོས་ཞེས་
 བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། དཔེར་ན། སྤྱིད་སྐྱུ་བ་འཕོང་
 སྐྱེན་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་གཞན་དང་ལྟན་པ་ནམ་པར་བཅད་པས་ན་མ་ཡིན་
 རྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། ལྷན་ལ་མིག་ཅན་
 ཞེས་པ་ལྟར་ཨན་ལ་སྤྱོ་བ་ཞིན་ཏུ་མང་ལ་དམར་བ་དཀོན་ཆེང་། མེ་ལོང་
 ལས། མངོས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ནི། རྒྱ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་དམར། ཞེས་
 པརྒྱ་ལ་དམར་པོ་མང་ལ་སྤྱོ་པོ་དཀོན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ན་པརྒྱ་
 སྤྱོ་པོ་མི་སྤྱིད་དམ་སྟམ་པའི་ངོར་སྤྱོ་པོའི་པརྒྱ་སྤྱིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་འདི་
 མི་སྤྱིད་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། དེའི་དྲུག་སྐྱུ་བསྐྱུ་བ་
 ནས་པརྒྱའམ་མཆོ་སྐྱེས་སྤྱོ་པོ་སྤྱིད་ཅེས་བཤད་ན་མི་སྤྱིད་ནམ་གཅོད་དུ་
 འགྲོ་ལ། དེ་མ་ཡིན་ན་འདི་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་གོ་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་
 ན་མཆོ་སྐྱེས་དང་སྤྱོ་པོ་དང་དཀར་པོ་ནམས་ཡོད་ཅེས་པའི་དང་སྐྱུ་བསྐྱུ་བ་
 ནས་མཆོ་སྐྱེས་སྤྱོ་པོ་དཀར་པོ་ནམས་ཡོད་དམ་སྤྱིད་ཅེས་པས་མི་སྤྱིད་

ནུ་གཅིད་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ལྟར་མ་གོ་བར་སྒྲུབ་པོ་དག་གིས་སྒྲ་
ཆོག་ས་སྒྲ་སྒྲ་བ་ཅུང་ཟད་མཐའ་དཔྱད་དུ་འཆད་དོ།།

མཆམས་སྒྲར་གྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་པ།

གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། མཆམས་སྒྲར་གྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་དང་།
ཕྱོགས་སྒྲ་ལ་དཔྱད་པ་དང་། ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆམ་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་རྒྱ་གར་གྱི་པརྟེ་ཉ་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་པན་པ་དང་མི་པན་པ་
ལ་བྱེད། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པས་རྗེས་དཔག་
དང་པོར་བཞད་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས། དོན་ནི་པན་པ་ལོ།། དོན་མ་ཡིན་པ་
ནི་མི་པན་པ་ལོ།། ཞེས་པ་ནས། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་སྐད་དུ་འཆད་དོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ནམ་པར་
འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རག་ལས་བྱས་ན་འང་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་དོན་དང་
དོན་མ་ཡིན་པ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ་ཡང་
མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། པན་མི་པན་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་
བཏགས་སོགས་བཏང་སྟོམས་པ་ནམས་ཀྱང་ནམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་
ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས། བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནམ་པར་
འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། པན་མི་པན་ནམ་པར་འབྱེད་པ་
མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ནམ་ངེས་རྩ་བའི་མཆམས་སྒྲར་ལས།
པན་པ་དང་མི་པན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྟོང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་

འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་སྐབས་འདིའི་དོན་ཡོད་དེ། སྤྱགས་སྒྲུང་གིས་བཤད་
པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་རྟོག་གཏི་ཆོག་དོན་ཡང་དག་ནམས་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་
མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱེགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སོགས་རྟོག་
གཏི་ཆོག་དོན་ལྟར་སྒྲུང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། རིགས་མི་རིགས་དག་འབྱེད་པ་ཚུར་མཐོང་གིས་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་
རག་ལས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དབྱེད་ལུལ་དེ་དག་རིགས་མི་
རིགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དཔག་གི་ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
དང་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱའོ། །ཡང་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་དེ་ཡོད་
དེ། དོན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་
དང་གཙོ་བོ་དང་ཉག་པའི་དབང་ལྷན་དང་རི་བོང་རྩ་སོགས་མེད་པ་དག་ལ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དོན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་
པའི་ངོ་བོའོ། །དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྤྱེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའམ་གཙོ་བོ་དང་དབང་ལྷན་དང་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་
པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱགས་སྒྲུའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།
གཉིས་པ་སྤྱགས་སྒྲུའི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། དབང་ལྷན་སྤྱེ་དང་

སུཅ་བ་ན་རེ། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲིམ་པའི་ཉེས་པ་ཕྱོགས་སྐྱས་
 བཏགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་
 པས་ཆོས་དེ་སྐྱའི་ཆོས་དང་། མི་རྟག་པའི་ཆོས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་
 གྱི་ཆོས་གསུམ་རེ་རེ་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་
 སྐྱམ་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 ཕྱོགས་སྐྱ་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་གསུམ་
 ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་ཡིན་ཏུ་མ་ཁུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་ཅོད་གཞི་དང་ཆོས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་
 གསུམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་ཆོག་ཟེན་གྱི་ཕྱོགས་
 སྐྱ་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་རྟོག་གི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བཤད་པའི་ཆོག་ཟེན་གྱི་
 ཕྱོགས་སུ་བཞག་སྐྱ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཆན་ཉིད་པའི་གདགས་གཞི་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཆན་ཉིད་པའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པར་འདྲ་ཡང་མི་རྟག་པ་
 རོ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་མེད་ལ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡང་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁུབ་མཆོམས་དང་
 འདིའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དེའི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ཡིན་པས་དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཆོད་མ་མདོར། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ལེགས་གནས་པའི། ཞེས་དང་།

དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་གི་བའི་བསྟན་བཅོས་ནམས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་ཅམ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐྱེར་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་ཞེས་དང་རྟོག་གིའི་བསྟན་
 བཅོས་སུ་གྲགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་ཅམ་ནི་ཚྱད་གཞི་དང་ཆོས་དང་ཚྱད་གཞི་ཆོས་གཉིས་
 ཀྱི་ཆོགས་དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་བཤད་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་
 ཕྱོགས་སྐྱ་ཚྱད་གཞི་ཁོ་ནར་གོ་མི་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་
 དང་ཕྱོགས་ཆོས་བཤད་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་གཉིས་ལ་ཐུང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ཕྱོགས་
 སྐྱ་ཡང་དེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དངོས། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་ཅམ་ཚྱད་གཞི་དང་ཆོས་དང་ཆོགས་
 དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་
 ཕྱོགས་སྐྱ་ཚྱད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གནས་སྐབས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྱད་གཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཕྱོགས་དངོས་
 ཡིན་ལ་ཚྱད་གཞི་དང་ཆོས་གཉིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་
 གང་གས་གཞིའི་ཡ་གྲུལ་དང་ཡན་ལག་ཡིན་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་མཐོང་བ་ལ་རས་ཡུག་མཐོང་བ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོ་ལས། བསྐྱས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་བ། །དངོས་སུ་མེན་ཡང་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ །ཡིན་ཕྱིར་
 བསྐྱབ་བྱར་བཏགས་ནས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱའམ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་རེ་རེ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་མ་ཡིན་པ་ནི། དངོས་སུ་

མིན་ཡང་ཞེས་པས་བཤད། ལྷག་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་
 ཆམས་སམ་ཕྱགས་རེ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་
 ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 བསྐྱས་པའི་ཡན་ལག་གི་དོན་ཆོས་ཅམ་དང་། ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་བ་ལ་ནི་ཉེ་
 བར་བཏགས་ནས་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་
 གི་དོན་ཞེས་དང་བཏགས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་
 ལྟུངས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 སྒྲིམ་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲིམ་ཡན་ལག་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་སྒྲིམ་ཉི་ཤེས་
 ཕྱགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཅ་ཏགས་
 གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་འཆད་པའི་དངོས་ཟེན་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱིད་སྐབས་སྐྱབས་ཀྱིས་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་ཟེན་ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་
 ཁབ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་ཟེན་ཀྱི་
 ཕྱགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཅོད་གཞིས་ཁབ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁབ་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་དངོས་ཟེན་ཀྱི་ཕྱགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཁབ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་མི་བྱས་ཅོད་པའི་དངོས་ཟེན་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཅོད་གཞིའི་ཆོགས་དོན་ཀྱིས་ཁབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་
 སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཕྱགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ལོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཆ་ནི་སྐྱབ་པའི་བསམ་པའི་དབང་
 གིས་དེའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱི། དེའི་ཕྱགས་གཅིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱགས་ཞེས་པའི་
 སྐྱ་སྒྲིམ་ལ་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཅ་བ་ལས། ཕྱགས་ཆོས་
 མཐུན་ཕྱགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱགས་ནི་

ཆོས་ཅན་ལོ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་བ་དེ་ནི་ཕྱགས་
 ཞེས་བརྗོད་པས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་འཐད་
 ལྟན་ལས། ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ལོ་ཞེས་སྒྲིབ་ཏེ། ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི་འདྲིར་
 ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་སྟེ། འདྲིའི་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་གཉིས་ལ་མི་འཇུག་པར་རྗེ་ཡབ་
 སྲས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་ཞེས་དང་།
 ཡང་འདྲི་ཉིད་ལས། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཆོགས་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་
 བ་ལ་བྱེ་མ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་སོགས་ལུང་རིགས་དུ་མ་སྟོ་ཤེས་པར་གྱིས། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པ་གྲུབ་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཕྱགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱགས་མཚུངས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་
 ཕྱགས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ་ཞེས་དང་། ཚད་མ་མདོར།
 གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་གང་། །མེད་ལ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ།
 །ཞེས་དང་། འདྲི་ཉིད་ལས། གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །བསྐྱབ་
 བྱ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ནི་ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་དཔག་པར་བྱ་བའམ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་
 སྐད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱིས་བྱུང་པར་བྱས་པའི་ཚུད་གཞི་དང་ཚུད་གཞིས་བྱུང་པར་བྱས་པའི་ཆོས་
 དང་ཆོགས་དོན་རྣམས་ཁོ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འཆད་པའི་ཕྱགས་དང་།
 བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དོན་

མཐུན་ལ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས།
 ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྟགས་པ་ཞེས་དང་།
 གཏན་ཆེགས་ཐེགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱགས་རིམ་བྱ་ཞེག་བསྟན་པར་བྱ་ཞེ་
 བ། ཞེས་པ་ནས། རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་
 འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེན་བཞེ་བ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་ཕྱགས་ཀྱི་ཆེག་ །བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་རུས་པ་མེད། །ཅེས་དང་། རྒྱན་གྱི་
 བཞེ་བ་ལས། ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་པོ་པན་ཚུན་བྱུང་པར་
 ཅན། །བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་ཚེད་
 ག་ཞེས་བྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 ཕྱགས་ལ་ཚེད་ག་ཞེས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
 རྟགས་བསྟན་གྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་
 ངག་གི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྟེ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཚེད་ག་ཞེས་
 མ་བྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་
 པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་
 པའི་ཆོགས་དོན་ཞེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཆོགས་དོན་ཞེག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྲུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་
 པའི་ཚུལ་དང་པོ་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཚེད་ག་ཞེ་དགོས་
 ཀྱང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་

རྩོགས་ལ་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་རྩོགས་སྐྱུ་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཆེག་དེའི་ནང་གི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོགས་
 དོན་ནུམ་རྩོགས་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་དང་པོའི་རྩོགས་མ་ཡིན་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྐྱ་མི་རྟག་པའི་ཆོས་བཤད་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་
 བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་ཆེག་དེ་དམ་
 བཅའ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པའི་ཆེག་ཡིན་ཡང་རྩོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཆེག་
 མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྩོགས་ཆོས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྩོགས་ལ་ཚུད་གཞིས་མ་ཁྲབ་
 པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 རྩོགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་ཐལ། ཆེག་དེས་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་རྩོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་རྩོགས་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཅེས་པའི་སྐྱས་དངོས་སུ་བསྟན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྐྱ་ལ་རྩོགས་བཏགས་པ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྩོགས་མིང་གིས་གདགས་རུང་གི་ཆོས་
 ཅན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། བུམ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྩོགས་མིང་གིས་གདགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ།།འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། གྲགས་རྟགས་དང་འགལ་ལོ།།ཡང་ཁ་ཅིག་
 འདི་འབྲར་འབྲུལ་ནས་བུམ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་མིང་གི་
 གདགས་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་དང་ཚུད་གཞི་གང་རུང་དུ་ཐལ་ལོ།།འདྲོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུད་གཞིར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྩོགས་

སྐྱུ་བདག་གཞིར་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
 ཁུ་མེ། རྒྱུ་ལས། ཉེ་བར་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་རྒྱུང་བ་ནི་
 ཕྱགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁུ་བར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རྒྱུང་
 བ་སོགས་ཀྱིས་གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་རྒྱུང་བ་སྐབས་འདྲིའི་
 ཕྱགས་མ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་ཚེད་གཞི་དང་དཔེ་
 གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ཤིང་དཔེ་ཆོས་ཅན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་
 གདགས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་གདགས་
 གཞི་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཆོགས་དོན་གསུམ་དུ་
 དེས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཆོགས་པ་
 ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག །གཙོ་བོ་མཉམ་ཡང་ཕྱགས་གཅིག་
 ཕྱིར། །བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 དག་རིགས་པ་སྤྱོད་དགོས་སོ། །འདི་སྐྱོར་ལ་འབྲེལ་མེད་དག་དོར་ཏེ།
 མཁས་པའི་ལུགས་དབྱེད་ན། བོད་ཀྱི་རྟོག་གཏེ་གཞུག་རྒྱུ་ཆ་བདག་ན་ལེ།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་སོ་རྗེས་ཁུ་མི་སྒྲོས་པའི་ཆེད་དུ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ལ་ཕྱགས་སྐྱུ་བདག་ ཉགས་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་
 པ་ན་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བས་
 དེ་གཉིས་སྒྲོས་སྒྲིན་འོང་གསུངས། འདི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་རང་འབྲེལ་
 དང་འབྲེལ་བཤད་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱགས་
 ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའམ་ཆོས་ཞེས་གཉིས་པ་བསྐྱུ་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་དུ་འཆད་དོ། །ཡང་རྟོག་གཏེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་
 ལེ། .....ཚུལ་ཅིགས། ཉགས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་
 བརྗོད་ན། རྗེས་འགོ་སྟོན་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྟོན་ཆོགས་པའི་སྤྱི་ལ་ཡོད་

བར་བསྟན། དེས་ཡ་གྲུལ་ལ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ། ཅེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱགས་ནི་རིམ་བཞིན་དུ་
 ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་མཁས་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉགས་བཤད་ཟེར།
 ཡང་རྟོག་གོ་དང་ཐ་སྟད་མཁས་པ་གཞན་དག་ན་རེ།.....ཅའི་ནག ཉགས་
 ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཆོས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་
 ཆོས་ཟེ་ལ། ཉགས་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་
 པས་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་
 ཕྱགས་ཆོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པས། དབག་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་
 ངེས་པོ་ཟེར་བ་ལ། རྟོག་གོ་བ་ལ་ལ་ན་རེ།.....དན་འབགས། ཉགས་ལ་ཆོས་
 ཀྱིས་མ་བྱུང་ན་ནི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགལ་ལ། བྱུང་ན་ནི་བྱུང་བྱེད་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པས། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། ཆོགས་དོན་ལ་བསྐྱབ་
 བྱའི་མཚན་ཉིད་མེད་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱར་འགལ་ལ། ཡོད་ན་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉམས་པོ་ཟེར། འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉགས་
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་དང་པོའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་མེད་འཆད་པའི་
 སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཕྱགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱུང་བ་ཞེས་
 བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པས་ཉགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་
 ལ་བྱུང་མ་བྱུང་བཤད་ཟེར་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་ཉག་པ་ནི་སྐྱ་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་
 པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་དེ་གཞི་
 ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་སོགས་
 བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་ངེས་སུ། རྗེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་
 ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། ངེས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཆད་མ་མདོའི་ཆོག་
 འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན་འོ་ན། ཆད་མ་མདོའི་རྩ་ཆོག་ལ་འདིའི་སྐབས་སུ་

ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བཀོད་པར་ཐལ་ལོ།། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མདོའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། ངེས་པ་ཞེས་པ་
རྩ་བའི་ཆོག་ལ་དངོས་སྤྱོད་པ་བསྟན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་ལོ།། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་མདོ་རྩའི་འགྱུར་ལས།
རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ།། ཞེས་དང་།
དེའི་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དོན་མཐུན་ལ། ཡོད་མེད་
ཉིད་ལ་མེད་པའོ།། རྗེས་སྤྱོད་པ་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སོགས་འབྱུང་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་
གདུང་སེལ་ལས། རྣམ་ངེས་སྤྱོད་ཐ་མར་སྒྲིམ་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་
ག་ལ་བཟླ་བར་བྱའོ།། ཞེས་པ་ཡང་དེ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཡིན་གྱི་ཞེས་
དང་། རྣམ་ངེས་རྩ་བར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཆོངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་པ་
མེད་པར་ནི།། ངེས་པ་གཏན་ཆོག་མི་དམིགས་དང་།། བདག་དང་འབྲས་བུ་
ཞེས་བྱ་གསུམ།། ཞེས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བའི་དགོངས་གསལ་ལས།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྐྱར་བ། རྩ་བ་
དང་འགྲེལ་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། འཐད་ལྟན་
དུ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་བརྩམ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོག་མཐུན་བཅད་དག་ཀྱང་འགྲེལ་པའི་མ་ཡིན་པར་རྩ་བར་ཐལ་བ་
དང་། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་རྒྱས་བསྟན་གོ་ལོག་པར་ཐལ་བ་སོགས་འབྱུང་ངོ་
།། འདི་ལྟར་མ་གོ་ནས་སྒྲུབ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་བཤད་ལུང་མ་བསྟན་སྒྲ་
ཆོག་བྱས་སོ།། འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་ལུང་བྲངས་པ་ལ་ངེས་
པ་བྱུང་བ་དང་རྣམ་བཤད་འདིར་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་གསུང་བཀོད་པར་བཤད་

བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གསུང་
 གི་དོན་བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་ངེས་སུ། སྟོགས་
 ཆོས་མཐུན་སྟོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་པ་མདོ་ཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་ཆོས་ཅན་དག་སྟོན་པ་ན།
 མདོ་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཏྲགས། དེ་ལྟར་སྣང་བ་པལ་ཆེ་
 བས། དེས་ན་གཏན་ཆོགས་སོགས་དོན་ཀྱི། སྟོན་དུ་རྒྱས་པར་དེ་བསྟན་
 བྱ། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་རྣམ་གཉིས། སྟོགས་ཀྱི་སྟོགས་ལ་ཡང་རྣམ་
 གསུམ། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འང་སོ་སོར་ནས། ཡོད་མིན་གཉིས་ཀའི་བྱེ་
 བྲག་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟུང་
 དང་རྣམ་བཅད་གསུམ་གོ་བ་མ་ཆགས་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་པལ་ཆེ་བ་མི་
 གོ་ལ། བྱད་པར་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་ཆོག་ཐད་སྟོར་ས་མ་ཤེས་པར་གདུགས་
 དཀར་ཀྱི་སྟགས་འདོན་པ་ལྟར་འགྱུར་ལ། དེ་ཁོ་ན་འང་གཞུང་དུ་མའི་ཆོག་
 སྟོར་ལ་རྒྱས་པ་བྱད་པར་ཅན་གོ་བར་སྣང་བས་ན། དེ་དག་ལ་དཔྱད་པའི་
 སྟོ་རེ་བསྟན་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ལ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པས་ཞེས་པའི་
 དོན་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་བསྐྱས་ནས་སྟོགས་ཆོས་ཞེས་
 བཀོད་ཟེར་ན། འོ་ན་སྟོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟུང་འདི་འབྱུ་མང་པོའི་
 བསྐྱ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན་རྣམ་སྟོགས་དེ་དང་
 ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་བསྟན་ནས་དངོས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ལས་དོན་གཞན་
 གོ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆ་བསགས་ལས། གལ་
 ཏེ་ཆོག་གཉིས་དག་གྱུར་རམ། གལ་ཏེ་མང་པོར་གྱུར་པའང་བྱང་། དེ་རྣམས་
 ཆོག་དོན་གཞན་ལ་ནི། འབྱུ་མང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་ལ་
 ཆོག་གཉིས་པའི་འབྱུ་མང་ཤར་སྟོ་ཞེས་པས་ཤར་སྟོ་ལས་གཞན་མཆོམས་

བསྟན། ཆོག་མང་པོའི་འབྲུ་མང་མཆོད་བཟོད་དུ། རྟོག་པའི་བ་བ་རྣམ་བསལ་
 ཅིང་། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སྤྱུ་མངའ་བ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོས་གསུམ་
 ལས་གཞན་བ་དེ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་སྟོན་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པས་ཚུད་གཞི་སྤྱུ་ལྟ་བུའི་ལྟན་ཆོས་
 བྱས་བ་རྟགས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ལྟུངས། འདི་ལ་ཕྱགས་གྱི་ཆོས་
 ཡོད་པས། ཞེས་བྱ་བར་འབྲུ་མང་པོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་
 ཕྱགས་དང་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། འཐད་
 ལྟན་ལས། འབྲུ་མང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རུས། དོན་ཀྱང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཡིན་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པ་ལས་འཛིན་གྱི་བསྟན་བ་ཡིན་
 ཟེར་ན། འོ་ན་ཕྱགས་སམ་ཚུད་གཞི་ཡང་ཡིན་ཆོས་རྟགས་ཀྱང་ཡིན་བ་ཞེས་
 པའི་དོན་བསྟན་ནས་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟོ། དེ་ལྟར་གཞི་མཐུན་ཞིག་ལ་སྤྱད་པའི་ཆོག་གཅིག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཆ་བསགས་ལས། གཞི་མཐུན་བ་ཡི་ཆོག་དག་ནི། ལས་འཛིན་
 གྱེད་པར་རྣམ་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་ཕྱགས་
 དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཚུད་གཞི་འམ་རྟགས་གང་རུང་ཞིག་ལ་གྱེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་བྱས་བ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་མི་རྟག་པར་
 སྤྱབ་པའི་ཕྱགས་ཆོས་སུ་ཐལ་དང་གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར་འདོད་ན། དེ་ཆས་བྱབ་ཅེས་བཤད་པ་ནི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ལྟུངས་
 གཞི་མཐུན་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་གཞི་ཡང་མ་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྟན་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལས་འཛིན་བ་ཡང་མ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཕྱགས་དང་ཆོས་

དང་ཞེས་པ་བསྐྱུས་ནས་ཕྱོགས་ཚེས་ཞེས་ཟླས་དབྱེད་ཆོག་སྤྱད་སྤྱར་ཟེར་
 བཤུན་ཕྱོགས་ཚེས་ཞེས་པ་ཟླས་དབྱེད་ཆོག་སྤྱད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་
 ཚེས་ལ་མིང་གཉིས་ལས་མེད་པས། ཟླས་དབྱེད་གཉིས་ཀྱི་མིང་གསུམ་པན་
 ཆད་ཀྱི་མང་པོའི་ཟླས་དབྱེད་མ་ཡིན་ལ། མིང་གཉིས་པའི་ཟླས་དབྱེད་ལ་པན་
 ཚུན་སྤྱིར་བའི་དང་ཀུན་སྤྱད་ཀྱི་ཟླས་དབྱེད་གཉིས་སུ་ངས་པ་ལས་དེ་གཉིས་
 གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། པན་ཚུན་གཞན་སྤྱིར་ཀྱི་མིང་གཉིས་
 པའི་དེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། ཀུན་སྤྱད་ཀྱི་མིང་གཉིས་པའི་ཟླས་དབྱེད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། ཕྱོགས་ཚེས་དག་ཅེས་གཉིས་ཆོག་གི་
 མཐའ་ཅན་དུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཚེས་ཞེས་པ་པན་ཚུན་གཞན་སྤྱིར་རམ་ལྡན་སྤྱིར་
 ཀྱི་མིང་གཉིས་པའི་ཟླས་དབྱེད་ཆོག་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁས།
 གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལ། ཕྱོགས་དང་ཚེས་ཞེས་བྱ་བར་ཟླས་དབྱེད་བ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཉེ། པན་ཚུན་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཉམས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཚེས་ཞེས་པ་མ་ཞིང་གི་
 མཐའ་ཅན་དུ་ཐལ། ཟླས་དབྱེད་ཀུན་སྤྱད་ཀྱི་གཅིག་ཆོག་གི་མཐའ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁས། གྲུབ་སྟེ། ཆ་བསགས་ལས། དེ་ནི་མ་ཞིང་ཉམས་
 སུ་འགྱུར། ། ཟླས་དབྱེད་གཅིག་དེ་བཞིན་པ་གཉིས། ། ཞེས་པའི་མ་ཞིང་ཞེས་པ་
 དང་ཟླས་དབྱེད་གཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་མཆམས་ལ་
 འདོད་ན། ཕྱོགས་ཚེས་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེད་དང་པོའི་རྗེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཇི་
 སྐད་དུ་ལྟུགས། གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ན་ནི་མ་ཞིང་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་ཐལ་
 བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཟླས་དབྱེད་གཞན་སྤྱིར་དང་
 ཀུན་བསྐྱུས་གང་བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ནི། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་
 འདི་ཟླས་དབྱེད་བསྐྱུ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། མ་ཞིང་གི་ཉམས་དང་། གཉིས་ཀྱི་

ཆོག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷས་དབྱེར་འདོད་པ་
ལ་སྒྲིན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར། ཅུ་བར། དེ་ཆས་ཁྲབ་གསུངས་པ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཏེ་སྤྱི་བྱས་པ་ལ་དེ་
ཆས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
ལྟུགས། ཕྱོགས་དང་ཆོས་ལ་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་མི་ལྷན་ནམ་གཅིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོག་
བསྐྱུས་གསུམ་པ་དེའི་སྤྱི་བྱའི་བསྐྱུ་བའི་ནང་ཆོན་དུག་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱས་
ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་དུག་སྤྱི་བསྐྱུས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཤད་
པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་སྤྱད་དུག་གི་འབྲུ་མང་དང་ལས་འཛིན་དང་ལྷས་དབྱེ་གསུམ་
མིན་ཚུལ་བཤད་ཟེན་ལ། དེ་གཉིས་པའང་ངག་གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ཟད་
པའི་བསྐྱུ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་ལ་
གངས་ཀྱི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་ལ།
མི་ཟད་པའི་ཉེར་སྦྱར་སོགས་སྒྲིན་དུ་མ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་དག་ནི་རང་
གི་རྗེད་བྱང་ཁོ་ན་ལགས་སོ།།

རང་ལུགས་ནི།

རང་ལུགས་ནི། དེ་སྤྱི་བྱའི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་
བསྐྱུན་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་དེ་འབྲེལ་བའི་བྱ་དང་དེ་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་བྱ་དང་། དེ་
སྤྱི་བྱའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྤྱི་བྱའི་དཔག་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་
སྤྱི་བྱའི་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་དེ་སྤྱི་བྱའི་ཚོད་གཞི་དང་དེ་སྤྱི་བྱའི་གཞི་
ནས་ས་དོན་གཅིག་ནམ་གངས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གོལ་བ་མཁས་པས་དཔག་

འདོད་ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་གཟུང་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་
 ཕྱོགས་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་དཔག་བྱ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་
 ཆོགས་དོན་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་བྱད་པར་བྱས་པའི་ཚད་གཞི་དང་།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚད་གཞིས་བྱད་པར་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་དང་དཔག་བྱའི་སྒྲ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་གསུམ་
 དངོས་བཅུགས་སོ་སོར་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་ཆོས་
 ལ་བཅུགས་ནས་འཇུག་ཆོགས་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་བྱབ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་ཆོས་གཉིས་ཕྱོགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་
 ལ་གྲུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཅུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ཏུགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ལང་དག་
 གིས་བྱིད་ཆད་མས་བྱབ་ཐེན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཆོས་ཅན།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་ཆོས་
 ལྟན་ཅིག་བསྐྱེམས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་དེའི་སྤྱོད་མེད་མ་
 ཡིན་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱོད་མེད་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་བ་ལ་
 དེའི་དོས་སྐལ་དུ་གྲགས་པ་བཞིན། རི་སྐད་དུ་འཆི་མེད་མཛོད་ལས། བསྐྱ་
 ཕྱོགས་དང་སྤྱོད་ཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་
 སྐད་ཆོགས་དོན་དང་ཆོས་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གསུམ་ལ་འཇུག་གྲང་
 སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་དུ་བོད་ཁོ་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་འཕགས་ཡུལ་བཤ་ཆེན་དག་གིས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྟན་ལས། རིས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྐད་ནི་
 རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་པར་བྱེད་པ་ལས་ཏྲིགས་པ་ཆོས་དང་ཆོས་

ཅན་གྱི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་།
 བྱེད་པའི་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ནི་བཏགས་ནས་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། བྱེད་སྤྱི་ ཡིན་ཞིང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་སྒྲོས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཏགས་བཀོད་ནས་ཏྲགས་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་ནི་ཆོགས་དོན་གང་ཞེག
 བྱེད་པའི་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཞེས་པས་བྱེད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དངོས་
 བསྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆོས་དགོས་པར་བཤད། ལྷག་མས་ཏྲགས་ཚུལ་དང་
 བའི་དངོས་བསྐྱབ་ཕྱོགས་ལ་ཅོད་གཞིས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཏགས་
 དང་པོ་སྤྱི་ ཏགས་གཉིས་པ་བྱེད་སྤྱི་ འཐད་ལྷན་ལས། ཆོས་ཅམ་ཡང་
 འདྲིར་རྗེས་སུ་དབག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་སྒྲོས་དེ་ལྷ་
 བྱེད་ཆོས་ཅམ་ལ་ཡོད་པ་འཆད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་
 སྤྱི་ འདྲིས་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་ཡུལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆོས་ཅམ་མམ་ཆོས་
 ཁོ་ནས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། ཏྲགས་གསུམ་པ་བྱེད་སྤྱི་ འཐད་ལྷན་
 ལས། འདྲིའི་ཡུལ་ལ་སྤྱི་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་བྱེད་
 སྤྱི་ལ་ཏྲགས་མ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལ་སྐྱབ་ན་ཡང་ཏྲགས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཅོད་སྦྱོར་ག།

ཅོད་སྦྱོར། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་དེ་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཚུལ་
 དང་པོ་འཆད་པར་དངོས་བསྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དངོས་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐམས། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་

བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་
བཏགས་ནས་འཇུག ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་
བྱུང་གི་ཕྱོགས་ལ་དགོངས་གི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོགས་མིན་ལ། དེ་སྐབ་
གི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་
གི་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་
གི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དངོས་གནས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ག་དངོས། བྱུང་སྟེ། དངོས་བཏགས་གཉིས་འགལ་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་འགལ་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་
མདོར། བཏགས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་སྲིད་ཕྱིར། ། འབངས་ལ་རྒྱལ་པོར་བཏགས་
པ་བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་མིང་དང་
སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལེས་
བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་བྱམ་པའི་དངོས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱམ་པ་ལ་
དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་གང་
ཞིག་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

གཏན་ཆོག་གས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དག་ག་གཞག་སྤང་
གསུམ་མ་ལས། དང་པོ་ལ། རིགས་གཏེར་ལས། ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་བྱུག་
གི་བར། ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཚུལ་སོ་སོའི་ངོས་འདོན་དང་འདོད་ཚུལ་མ་
བཤད་པས་མཁས་སྐྱ་དུ་མས་ནམ་ཉིག་འབྲུལ་བའི་བྱ་བ་སྐྱ་ཆོག་གས་བྱས་ཏེ།

ཁ་ཅིག་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་དུ་མ་གྲགས་ཟེར་སྐད། འོ་ན། འཕགས་
 ཡུལ་དུ་ཚུལ་གཅིག་ནས་དུག་གི་བར་འདོད་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་གཞུང་རྣམ་
 དག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན།
 མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་ལས་རྒྱལ་བའི་བྱིས་པ་འདུག་པའི་རྟོག་གི་ལས།
 ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོས་པས་ནི། ཚུལ་གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། བཞི་
 དང་། ལྔ་དང་། དུག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ཕྱིར་
 བརྒྱུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་གསུང་དང་འགལ་བ་འཆད་པར་
 འགྱུར་རོ། །འོ་ན་འདི་དག་འདོད་མཁན་དང་ཚུལ་སོ་སོར་འདྲེན་ཚུལ་རི་ལྟར་
 ལྟམ་ན། འདི་ལ་རིགས་གཉིས་རང་འགྲེལ་མཁན་པོ་འང་མགོ་བོ་མགལ་མེ་
 ལྟར་འཁོར་བར་མཐོང་ལ། དེ་ཞིག་འདི་ལྟར་ཁ་ཅིག་ཚུལ་རེ་རེ་འདོད་མཁན་
 དང་བཞི་སོགས་འདོད་མཁན་འགལ་ཟེར། ལ་ལས་གཞུང་འདིར་ཚུལ་
 གསུམ་མ་སྟོས་པས་ཚུལ་གསུམ་འདོད་ཚུལ་མཐུན་ཟེར་ན། དང་པོ་ནི།
 རིགས་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་རིག་པ་ཅན་པ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་
 གྲུབ་པ་སྤྲོ་མ་ཅན་དང་། མཐུན་སྤྱོད་ལས་ཡོད་པ་ལྟག་མ་ཅན་དང་། མི་
 མཐུན་སྤྱོད་ལས་མེད་པ་སྤྱི་ལ་མཐོང་བ། མདོན་སུམ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་
 མི་གཞོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞི་ཞེས་དང་། ཡང་ཚུལ་གསུམ་དང་
 དེ་ཤེས་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྔ་མ་ཅན་དང་།
 ལྟག་མ་ཅན་དང་། སྤྱིར་མཐོང་ཅན་ཞེས་པ་གསུམ་ནི་གཏམ་ཆོག་ཐ་དད་པ་
 གསུམ་དང་རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱི་མིང་ཡིན་གྱི་གཏམ་ཆོག་གཅིག་གི་ཚུལ་
 སོ་སོ་ལ་མིང་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲས་རང་མི་
 དམིགས་པ་ཞེས་པ་གསུམ་རྟགས་གསུམ་ལ་བྱེད་གྱི་རྟགས་གཅིག་གི་ཚུལ་

གསུམ་སོ་སོའི་མིང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 སྟོགས་སྒྲུང་སོགས་མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས།
 རིག་པ་ཅན་ནུམ་པ་ལྟེ། དེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་
 གསུམ་སྟེ། སྡེ་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྱིར་མཐོང་བ་
 ཅན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྡེ་མ་དང་
 ལྷན་པ་ཅན་ཞེས་པའི་ལྷན་པའི་སྡེ་མཚུངས་པའི་དོན་ལ་བྱས་ན་རྒྱ་ལས་
 འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་སྡེ་མི་
 སྤྱིར་ན་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདིའི་
 འགྲེལ་བཤད་ཡངས་པ་དང་དེ་མ་མེད་པ་རྒྱལ་དབང་སྟོས་མཛད་པ་ལས།
 སྡེ་མ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྡེ་མ་དང་འབྲ་བ་སྟེ་རི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་དུས་ན་
 མདོན་སུམ་གྱིས་དངོས་པོ་རྟོགས་པ་དེ་ལྟ་ཁོ་ནར། དུས་ཕྱིས་རྟགས་མཐོང་
 བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལས་ཤེས་པ་ཉི་བར་སྟེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སྡེ་མ་དང་འབྲ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་དར་རྟེན་ལས་
 ཀྱང་། མདོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་ཚོས་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་གཟུང་བའི་དེ་མ་ཐག
 རྟགས་ཅམ་མཐོང་བའི་རྟགས་ཅན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྡེ་མ་མདོན་སུམ་
 དང་མཚུངས་པའི་སྡེ་མ་དང་འབྲ་བ་དང་། སྡེ་མ་ཅན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བོད་གཞན་ཡང་འབྲུལ་བ་མཐོང་རོ། །རྟགས་
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཡང་ན་སྟོན་མ་ནི་རྒྱ་སྟེ། དེ་
 འདིའི་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་སྟོན་མ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་པ་ནས།
 གང་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའོ། །ཞེས་དང་། ཤུགས། རིག་པ་
 ཅན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྡེ་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་དང་།
 སྤྱིར་མཐོང་བ་ཞེས་སྟེ་བཤ། རྒྱས་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་སྡེ་མ་དང་

ལྷན་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མ་དག་
 གྲང་གཞན་དུ་བཤད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་རིགས་གཉིས་རང་འགྲེལ་མཁན་ནི་
 འོས་ཆོད་པ་གཅིག་སྟེ་ཆོས་རྗེ་པཎ་ཆེན་ག་ལ་ཡིན་ཞིང་། ཡིན་ནའང་ཡིན་ཏུ་
 འཁྲུལ་ལོ། །རྒྱས་པར་མ་སྟོས། གཞན་ཡང་། ཚུལ་རེ་རེ་འདོད་པ་དང་ཚུལ་
 བཞི་སོགས་འདོད་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལྷན་གསུམ་སྟོན་གྱི་རྗེ་དེ་གཞན་དུ་
 མི་འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་གྲང་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཤུགས་ལ་
 འབངས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་གསུམ་བསྐྱན་པའི་རྟགས་མཆན་ཉིད་བཞི་
 བ་ཡང་འདོད་པ་དང་། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་མེད་
 བའི་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་འདོད་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རིགས་མཐུན་གྲུབ་
 བས་མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དང་། ཡང་ན་དེའི་རིགས་མི་མཐུན་གྲུབ་པའི་
 མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དང་། ཡང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། རིགས་མཐུན་ལ་
 འདུག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་ཆེན་ལེན་ཉེར་གཉིས་པ་
 ལས། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཉིད་ནི། གང་འདི་གཏམ་ཆོག་མ་ཡང་ཡིན་པར་
 འདོད། །ཅེས་དང་། དེའི་དཀའ་འགྲེལ་ཀ་ཤེས་མཛད་པ་ལས། གཞན་དུ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། གཏམ་ཆོག་མ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་མེད་ན་མི་འཐད་པ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཤུགས་གྱིས་
 ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་གྱིས་འཕེན་པའི་ཕྱིར།
 མཆན་ཉིད་བཞི་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རགས་པའམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདིས་ནི་དངོས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་མི་འདོད་གྲང་ཤུགས་ལ་ཁས་སྐྱངས་
 བས་རྟགས་ཚུལ་བཞིར་སོང་ཞེས་པའོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཀའ་
 འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་དུ་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་ཅན་

ནམ་མཁོན་ཉིད་གཉིས་པ་ཅན་ནམ་མཁོན་ཉིད་གསུམ་པ་ཅན་ཡང་རིགས་ཏེ།
 འདི་ལྟར་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཉིད་གཅིག་པོ་དེས་མཁོན་ཉིད་གཅིག་ཅས་
 བསྟན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཏྲགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འཆད་
 པའི་དང་པོའི་མཁོན་གཞི་ཚུལ་གཅིག་པ་ཕྱི་མས་བཞད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཏྲགས་
 གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་གཉིས་བྱམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་
 དང་ལྟན་ཅིག་པའི་རིགས་མཐུན་པ་ལ་བྱམ་པ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་པ་
 ལས་ལྟོག་པ་མངོན་པར་དབྱེད་ནས་མཁོན་ཉིད་གཉིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ལྷ་པ་བྱམ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཉིད་
 དང་། རིགས་མཐུན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བསྐྱམ་པར་བྱ་བའི་མི་མཐུན་པའི་
 རྩོགས་ལས་ལྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཁོན་ཉིད་གསུམ་ཡིན་གྱི། རྩོགས་ཀྱི་
 ཆོས་ལ་སོགས་པའི་མཁོན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྟན་པས་ནི་གཏན་ཆོགས་
 མཁོན་ཉིད་གསུམ་དུ་མི་འདོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་
 ལྟར་འདོད་མཁན་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཚུལ་གཅིག་དང་ཚུལ་བཞི་དང་ཚུལ་
 ནུག་རིག་པ་ཅན་དང་དཔྱོད་པ་བས་ཀྱང་འདོད་དེ། གཏན་ཆོགས་ཐེགས་པ་
 ལས། གཞན་དག་གཏན་ཆོགས་མཁོན་ཉིད་ནུག་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། གསུམ་
 པོ་དེ་དག་དང་། གཞོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དང་། ཤེས་པ་ཉིད་
 ཅས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཨ་ཙ་ཌས་ཀྱང་རིག་པ་ཅན་
 དང་དཔྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་པས་བསམ་པ་གཏན་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་
 ཚུལ་ནུག་ཏུ་འདོད་པས་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་གི་རིགས་པར་བརྟེན་ནས་ཚུལ་
 ལྷ་པ་དང་ནུག་པ་རང་སྟེའི་སྟོབ་དཔོན་དབང་ལྷག་སྟེ་ཡང་འདོད་ལ། ཚུལ་རེ་
 རེ་བ་དང་གཉིས་གཉིས་པ་ཅན་འདོད་མཁན་གྱི་རིག་དག་ཡོད་ཚུལ་འོག་ཏུ་

འཆད་དོ། །འདི་དག་ནི་རྟགས་མཐུན་སྤྱིགས་ལ་མཐོང་ཅམ་རྗེས་འགྲོ་དང་།
 མི་མཐུན་སྤྱིགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་སྤྱིག་པར་སྐྱབས་ཞེས་ཆ་མི་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲོད་ཀྱི་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་བྱ་དང་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བ་དེ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་དོན་དུ་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟགས་
 བསྐྱབ་བྱ་ལས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྐྱབ་བྱེད་དང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། ཀྱན་བརྟམ་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་མེད་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །མི་འཐད་པ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་ལུས་པ་
 མེད་པ། ཞེས་པ་ནས། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལས་ཕྱི་
 རོལ་ཏུ་འདོད་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མེད་པ་ཞེས་པ་ཡིན་
 ཆད་ཀྱིས་གཞན་དུ་དང་མི་འཐད་པའི་དོན་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མས་བསྐྱབ་བྱ་
 དང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁོས་རྟགས་ཚུལ་དེ་གཅིག་
 ལུས་ཆོག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་
 མ་བཟུང་བར་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནས། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་བཟུང་ནས་
 ཡིན། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ཡང་ཞེས་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡིན་ནས་
 དཔེའི་ཡིན་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། མིག་གི་གཟུང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་གོའམ་སྐྱབ་མི་
 ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ཉིང་གཉིས་པ་ལས། དེར་ནི་སྤྱི་ཡིས་རྟགས་ཤེ་
 བ། །སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ། །གཏན་ཆོགས་ཡོད་པར་བརྟན་པ་
 བ། །བརྗོད་འདོད་ཐུབ་པ་མིན་པ་བསྟེན། །དཔེར་ན་མིག་གི་གཟུང་བའི་མི་
 རྟག་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱིགས་ཆོས་

ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གི་ཚུལ་གསུམ་ཁྱོད་གྲང་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
 དུ་མི་འཐད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ཁས་སྒྲངས་ཟེན་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲང་
 སྒྲར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུལ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་མི་འཐད་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་
 པར། །ཤེས་བྱ་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན། ཚུལ་གསུམ་པོ་ནི་ཁྱོད་དག་གི་ །གཞུང་ལུགས་
 ལ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དཀའ་འགྲེལ་
 ལས། ཅི་སྟེ་རི་སྐད་དུ་བཞད་པའི་སྒྲིན་དུ་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྟུང་པས་གཏན་
 ཆེགས་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཁོ་པོ་ཅག་
 གི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད། བྱེད་ཅག་གི་ལྟ་བ་ལ་
 ཡང་འགྱུར་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྟགས་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཏན་
 ཆེགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་དེ་ནས། བསྐྱབ་བྱེད་གས་
 པར་མ་གྱུར་ན། །གཏན་ཆེགས་ལ་ཡང་ངེས་པ་མེད། །སོགས་བྱུང་། བརྟགས་
 པ་གསུམ་པ་དཔའི་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་ཟེར་ན། ཤེས་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་
 འགྱུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཐ་དད་པ་སྟེ་
 འགལ་བ་འདི་དཔེ་ཅུ་ལ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཉིད་ལས། དཔེ་ཡི་ཡིན་ན་དེ་གྲུབ་ཀྱང་། །བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཅན་སྒྲོར་མི་
 འགྱུར། །དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་ལ། །བྱུབ་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་བ་དཔོན་དབང་ལྷག་སྟེའི་གསུང་ལས།
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་དྲག་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་
 ཆོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅུ་གྱིས་རྗེས་འགྲོ་དང་། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅུ་གྱིས་ལྷོག་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་གཞོན་
 པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་། ངེས་པའི་ཤེས་པ་

ཉིད་དང་རྒྱག་ཏུ་བཞེད། ཚུལ་སོ་སོའི་དབྱེད་པ་འོག་ཏུ་བྱ། འོ་ན་སློབ་དཔོན་
 རྒྱགས་སྦང་གིས་མདོར། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་
 དང་། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་འདིར་བཤད་
 པ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། རྟགས་མཐུན་རྒྱགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་ན་ཤུགས་ལ་སློབ་ཁྲབ་བྱུང་བས་ཚུལ་གཉིས་
 རི་ལྟར་མ་བྱས་ཞེ་ན། འཕགས་ཡུལ་དུ་འང་ལུགས་གསུམ་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་
 བེ། སློན་གྱི་དབང་རྒྱག་སྟེ་སོགས་རྟོག་གི་ཀན་པོ་རྣམས་ན་རེ། དེའི་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་རྒྱགས་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་རྒྱགས་ལ་གཞན་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་མེད་
 ཅམ་དང་འགལ་བ་གསུམ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ཐར་འབྱུང་གི་
 རྟོག་གི་སྐད་ལས། སློན་གྱི་ཀན་པོ་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་རྒྱགས་ངེས་པའི་དོན་
 དུ་འོ་ཞེ་འོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་མི་མཐུན་རྒྱགས་གསུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 སེམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་
 སྐབས་པར་མི་མཐུན་རྒྱགས་གསུམ་སློབ་དགོས་ཀྱང་དེ་ཚུལ་གསུམ་བཤད་
 པའི་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམ་ངེས་སུ་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་
 རྟོག་གི་གཞན་དག་ན་རེ། སྦྱར་བ་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་
 ཉིད་ལས། སྦྱར་བ་ངེས་པའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྟེ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་
 སྦྱར་བ་ལས། སློབ་པ་དང་ལྟན་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྦྱར་བར་བྱ་ཡི་གཉིས་དག་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དང་དུས་འདི་ལྟར་འཆད་པ་མང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི་
 རྟོག་གི་བ་ལ་ལ་ན་རེ། ཆོས་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་སྦྱར་བ་བྱེད་
 ཚུལ་མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་མཐུན་པ་དང་

ལྷན་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱོར་བ་གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་
 དུའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་གོ་ཞེས་སོ།། འདི་དག་རིགས་ཐེགས་ན་གསལ་ལ། རི་ན་
 མི་ཉམ་བསྐྱད་པ་ལས། ཚུལ་དགུ་རྟགས་གསུམ་སྐྱོར་བ་དང་། ཞེས་བཤད་
 བ་ལྟར་སྐྱོན་རས་གཟེགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྟགས་
 སྐྱོར་ཡང་དག་གསུམ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྟགས་
 གསུམ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྟགས་གསུམ་
 བཤད་པ་སོགས་དང་མཐུན་ནོ།། བོད་ཀྱི་རྟོག་གོ་བའི་དབང་པོའི་གསུང་ལས།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྟོག་བྱུང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གོ་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་ལྟོག་པས་སེལ་མི་རུས་པའི་
 ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་གང་ཡང་རྗེས་འགྲོས་སེལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར། .....ཆ་བ། འོ་ན། རྟགས་ཡང་དག་གོ་མཆོན་ཉིད་ཟུར་དུ་ཚུལ་གསུམ་
 སྐྱོས་པ་ལ་ནུམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་སོ་སོ་བ་རེ་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདི་ཉིད་ལས།
 གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་སྒྲིག་དོན་དང་
 །།འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་སོར་ནི།། ཞེས་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྗེས་འགྲོ་ངེས་པས་འགལ་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་
 མཐུན་སེལ་བ་དང་ལྟོག་པ་ངེས་པས་མ་ངེས་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
 བ་ལྷག་ལྷན་སེལ་ཞེས་སོ་སོར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྟོག་བྱུང་གིས་
 མི་སེལ་བའི་རིགས་མཐུན་དང་ལོག་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པས་ནི་འགལ་བ་དང་དེའི་
 ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནུམ་བསལ་ཏོ།། ལྟོག་པས་ནི་མ་ངེས་བ་དང་དེའི་
 ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་

བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
 ཏུ་བཤད་པས་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ལ་དཔེ་ཡང་འདྲིལ་དགོས་སྟུང་བ་མི་
 སེལ་བར་ཐལ། ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་
 ལས། གཏན་ཆོག་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཕྱིར། དཔེ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་
 བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཆོག་གི་མཆན་
 ཉིད་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ཅུང་གིས་དོན་རྟོགས་པས། དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་
 སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རིག་པ་ཅན་དེས་སྟོག་ལྟན་གྱི་ལུས་སུ་ཆད་མས་
 དམིགས་པ་དེ་གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་སྟོམ་པ་
 རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་འདོད་བར་ཐལ། རིག་
 པ་ཅན་པ་དེས་དེ་འབྲེལ་ལུས་དེ། གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་
 སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་དང་སྟོག་བྱུང་གྱི་གཞི་མཐུན་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། སྟོགས་ཆོས་དང་སྟོག་བྱུང་གྱི་གཞི་མཐུན་
 དེས་སྟོག་པ་རྒྱང་བ་ཅན་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་
 སེལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། འདི་ཉིད་ལས། སྟོག་
 ཅན་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་ཆད་མ་མདོར། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་རེ་རེ་བ། །རྟགས་དོན་
 མིན་པར་དོན་གྱིས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། སྟོགས་སྒྲང་
 གིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་
 པས་རྣམ་བཅད་གྱིས་སྟོགས་ཆོས་རྒྱང་བ་དང་རྗེས་འགྲོ་རྒྱང་བ་དང་སྟོག་
 བྱུང་རྒྱང་བ་དང་སྟོགས་ཆོས་དང་སྟོག་བྱུང་གཉིས་རྒྱང་ཅུང་སོགས་རྟགས་
 ལྟར་སྒྲང་བྱུག་བྱེ་བྲག་པས་འདོད་པ་གཅོད་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། འདི་ནམ་རྟོག་ཟབ་མོ་ཞིག་འདུག་
 བས་ཅུང་ཟད་དབྱད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་
 ཏགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ཏེ། ནམ་ངེས་ལ་འབྱུང་བ། འོ་ན།
 རི་བོང་རུ་ཆོས་ཅན། ཏགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། ཏགས་བྱུང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་བྱས་ཏེ། མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་
 ལྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཏགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ནའང་རི་བོང་རུ་
 ཡང་འཕེན་ལ། བྱས་ཏགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲོ་ཆོལ་ནམ་དག་
 ཆོས་ཅན། བྱས་ཏགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོད་བྱ་དར་ཐལ། བྱས་ཏགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་ལྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཏགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོལ་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། རང་གིས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་
 ལ། འངས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཏགས་ཡང་དག་གི་
 མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆད་
 མས་དམིགས་པར་ཐལ། ཆད་མས་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན།
 ཆད་མས་གཞལ་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏགས་ཡང་དག་ཏུ་
 ཐལ། སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་
 ངེས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཞེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། མི་ཏག་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་ཆད་མས་གཞལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། རིགས་གཏེར་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་

གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་སྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 རིགས་གཏེར་ལས། རྟོགས་ཆོས་བྱུང་ཅིང་འབྲེལ་བ་དེས། གཏན་ཆོག་སྟགས་ཆེན་མོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་སྟོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱིམ་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། མ་བྱུང་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་བྱས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིམ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། ཁྱིམ་བྱས་དང་གཅིག་ཡིན་ན་ཁྱིམ་བྱས་ཀྱི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱིམ་བྱས་ཀྱི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་སྟོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིམ་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། མ་བྱུང་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བར་ཐལ། མ་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱས་པ་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡོད། བྱས་པ་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱས་ཀྱང་ཡོད། དེ་

དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
 བྱས་པ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱིད་སྐྱའི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་
 པ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་
 ཁྲབ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་སྟེ། དེ་དེའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་པའི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་མ་
 ཁྲབ་མཆམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱིད་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད། ཁྱིད་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་དེས་རིགས་འགྲེ་བྱ།
 གཞན་ཡང་བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་འཛོག་པ་ན་
 བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་འཛོག་པར་ཐལ་
 ཡོ།། བྱས་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་བྱས་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་
 རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་ཚུལ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཉི། བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་དང་བྱས་པ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་ཚུལ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། སྟེ་བདུན་གྱི་རྒྱན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། དེ་ཡང་ཁྲབ་པ་
 ལ་རྣམ་པ་བཞེ་སྟེ། རྗེས་ཁྲབ་ཕྱོག་ཁྲབ་དང་དངོས་ཁྲབ་ཕྱོག་ཁྲབ་རྣམས་
 ཡོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་འབྲེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཁྱིད་རང་གི་རིགས་
 གཉིར་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཡོ།། འོ་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྦྱོན་མེད་ཡིན་པར་འདོད་སྦྱུམ་ན།

འོ་ན་གང་བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་
 བ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི་སྐྱབ་ངག་
 ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱོན་
 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྩས་གཤག་ལ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱར་བས་
 གྱང་སྐྱོན་སྐྱོན། འོ་ན། བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་
 ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་མ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་
 ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོག་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩམ་བཤད་ལས།
 དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་།
 རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་སྟོགས་ཆོས་ཡོད། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡོད། སྐྱ་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་སྟོག་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་བྱུང་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡང་
 ཡོད་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད་ད་ལྟར་བ་ཡང་ཡོད་ན། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་
 བ་གསུམ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་
 སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 གྲོག་གི་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་ཤིང་། སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐིགས་ལས། བྱས་པ་ཉིད་དང་བཅུལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་
 ཉིད་ནི། རྟག་པ་ཉིད་སྐྱབ་ལ་འགལ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་གཉིས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
 པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་
 མ་གཉིས་བྱུབ་ཀྱི། ཆོས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེ་སྐྱ་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་རྟག་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཡང་ཡོད་རྟག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ།
 སྐྱ་རྟག་པ་ཞེས་གཅིག་ཆོག་ལས་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཆོགས་པ་སྟོན་ཀྱི་ཐ་
 དད་མི་སྟོན་ལ། ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་སྐྱས་པས་གསུམ་ག་གང་བྱུབ་མ་
 བྱུབ་དབྱུད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་འཛིན་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་འཛིན་སེམས་དེས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཅིག་གི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི། རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མིང་འདོགས་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་དེ་རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་བཟགས་པའི་

སྤྱིར། སྤྱིགས་སྤང་གིས། རྗེས་དཔག་རྗེས་སྤྱད་པག་ལས་སྤྱང་། ། ཞེས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། སྤྱ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་དེ་ཡང་ཡོད་
 གཞི་དེ་ཡང་ཡོད་ན་ཆོས་དེ་དང་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱ་
 རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་ན་སྤྱ་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་མེད་
 པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ཀ་བ་ཡང་ཡོད་བྱམ་བ་ཡང་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར། དེ་ལ་འོ་ན། ཆོས་དེ་ཡང་ཡོད་གཞི་དེ་ཡང་ཡོད་ན་ཆོས་
 དེ་དང་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱ་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་
 སྤྱིགས་ཀྱང་ཡོད་མི་མཐུན་སྤྱིགས་ཀྱང་ཡོད་ན་སྤྱ་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་
 སྤྱིགས་མི་མཐུན་སྤྱིགས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱ་རྟག་པར་
 སྤྱབ་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཆད་མ་མདོར། ཚུལ་གཉིས་བ་དང་རེ་
 རེ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་མེད་པ་ཆོས་ཅན།
 ཀ་བྱམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ཀ་བ་ཡང་ཡོད་བྱམ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 ཁྱབ་པ་ཁས། དང་པོ་མ་གྱུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀ་བའི་དགག་གཞིར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཡོད་ཀ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 མེད་ན་ཀ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པ་ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། བྱམ་མེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདིར་
 དགག་གཞིའི་རྒྱས་པས་ཚད་གཞིའི་ཁྱིད་དགོས་སོ། ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱ་རྟག་
 པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། སྤྱ་
 རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱིགས་
 ཆོས་ཀྱང་ཆད་མས་ངེས། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱང་ཆད་མས་ངེས། དེ་སྤྱབ་

གྱེ་ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱང་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། གླ་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གླ་མའི་ཏྲགས་གསལ་ལ་ཚེད་གཞི་མི་འཐེན་ལ་ཏྲགས་
 འདི་ལ་ཚེད་གཞི་འཐེན་དགོས་པས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ལ་འང་ཅི་རིགས་དེ་སྐར་
 ཤེས་དགོས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གླ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་
 ཚད་མས་ངེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་
 ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བསྐྱབས་ཟེན། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན།
 རོ་ཐོང་ར་ཆོས་ཅན། གླ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གླ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་
 མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་སྒྲོམ་སོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་
 གླ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་མ་བཀོད་ཀྱང་གླ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་
 ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ཟེར་ན། འོ་ན།
 བྱས་པ་ཆོས་ཅན། གླ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། གླ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 ཏྲགས་སྟེ། ཡང་དེ་ལས་སྒྲུན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་
 མ་བཀོད་པར་མ་ཟད། དེ་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ཡང་བྱས་
 པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་མ་བཀོད། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲོལ་རྣམ་
 དག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་རྣམ་དག་གི་རོར་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་གླ་མི་ཏྲག་
 སྐྱབ་ལ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ཟེར། ཡང་དེ་བས་སོ་ཏྲ་ཁ

ཅིག་དེ་གསུམ་གཤིང་ཏུ་མ་བཞུགས་ཀྱང་། གང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་།
 དཔེར་ན་བྱུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་བཞུགས་པའི་ཆེ་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཏྲགས་སུ་བཞུགས་ཟེར། འདི་དག་སྐྱ་མས་ལྷགས་ལ་ཞིགས་ཤིང་དགག་ཤིན་
 ཏུ་སྐྱ་ལ། འབྲུལ་བའི་རྒྱ་དགག་ཏྲགས་སྐྱབ་ཏྲགས་ལ་སྐྱོངས་པས་སོ། །ཡང་
 དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གང་བྱུང་དོན་དམ་ཏུ་བྱུང་དགོས་སྐྱམ་
 པའི་ཐོད་གན་ལྷག་ཆུང་འབབ་ཀྱི་རིགས་སྐྱ་དག་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་
 ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཞུགས་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་
 སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་དེས་ཁྱིད་སྐྱ་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་འབྲེལ་སྐྱོར་བ་བཞུགས་
 པའི་ཆེ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སུ་བཞུགས་པའི་བྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་པ་
 ཞིག་གོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་སྐྱོར་བ་དེ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱོར་
 བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱུས་བྱའི་ཁས་ལེན་ཀྱི་བསྐྱུས་ཆན་དང་རིགས་པ་
 འདི་གཉིས་ཐོད་ཀྱི་འབྲུལ་བ་བརྒྱ་ཐག་སྐྱོག་བྱེད་ཡིན་པས་རིགས་པའི་སྐྱོ་རེ་
 དང་རྒྱ་མཆན་གསལ་བ་རེ་བསྟན་ན་དཔྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་དཔྱེད་པར་
 པན་པས་འདི་ལྟར། འོ་ན་རང་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ཁོ་བོ་སྐྱ་ཆོས་དང་མཁས་པ་
 ཁྱིད་ཀྱིས་བྱི་ཆོས་བྱས་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་
 བཞུགས་པའི་ཆེ་ན་གང་ཟག་གཞན་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་སྐྱོར་བ་དང་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱ་ཏྲག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བཞུགས་པ་ཏུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་

རེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་དེ་བཞེད་དུས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་རྟག་མི་རྟག་དཔྱད་མཁན་ཡིན་
 བ་རང་ཅག་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་བྱ་ཞིག་
 གི་དཔྱད་མཁན་མང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 རང་ཅག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིབ་བ་དེ་བཞེད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱལ་
 པའི་རྟགས་སུ་བཞེད་པར་ཐལ། སྒྲིབ་བ་དེ་བཞེད་པའི་ཆེ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱལ་
 པའི་སྒྲིབ་བ་བཞེད་པ་ཡང་ཆོས་མང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། འདོད་ན། སྒྲ་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བ་དེས་བྱས་པ་སྒྲ་
 རྟག་པར་སྒྱལ་བའི་རྟགས་སུ་བཞེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་སྒྲིབ་བ་དེ་བཞེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱལ་ཚུལ་
 ཡིན་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱལ་ཚུལ་ཡིན་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱལ་བའི་སྒྱལ་ཚུལ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བཞེད་པའི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
 སྒྱལ་བའི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲིབ་བ་དེ་
 བཞེད་དུས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འགོད་མཁན་
 དང་ཐལ་འགྱུར་བཞེད་མཁན་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདིས་ནི་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དཔྱད་
 པའི་སྐབས་སུ་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་བ་ལ་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 དོན་དམ་ལ་ཆོས་ཕྱིར་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་སྐབས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
 དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པའི་
 སྐབས་ཡིན་པས་གང་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ལ། མ་
 བྱལ་ན། དངོས་འགལ། འདོད་ན། དེ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱི་ཆོས་
 གཉིས་དང་དམ་བཅའ་དང་རྒྱ་མཚན་སོགས་འདོད་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་
 ཕྱི་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་

དེའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ན་རྟག་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མཐོང་
 ཆེ་བ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་མི་འདོད་ན་ནི་དབྱ་མ་
 པའི་རིགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱེད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས།
 སྐབས་དེ་འཛོག་ན་ནི་དཔྱེད་པ་མོ་དང་དཔྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། དཔྱེད་
 པའི་གཞི་དང་གང་དང་ལྷན་ཅིག་དཔྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་དེས་པར་
 འདོད་དགོས་པས་དེའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ག་ལ་
 དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པས་དོན་དམ་ལ་
 ཅོད་ཚུལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་སོགས་ལ་ལན་
 འདེབས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལན་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་དག་མ་ཤེས་ན་སྡེ་བདུན་འདིར་དབྱ་སེམས་ཀྱིས་ཅོད་ཚུལ་མི་
 གོ་བས་བཤད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། སོགས་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 ཆད་མས་མ་དེས་ཞེས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་ཞེས་དུག་སྐྱ་བྱས་ནས་ཟེར་ན།
 དེ་འབྲའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་དེས་
 པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱིད་ཀྱི་དག་མི་རྟག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་ཞེས་རྣམ་དཔྱེ་དུག་པ་འབྲེལ་བའི་སྐྱ་
 ཡིན་པས་གང་ཟག་དེ་རྟགས་མཁན་དུ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་ལས། དུག་
 པ་འབྲེལ་བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་ཞེས་ས་མཐའ་བྱས་ན་རྣམ་དཔྱེ་
 གསུམ་པ་བྱེད་ཆོག་ཡིན་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་དེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 པས་འབྲེ་དུས་དང་བརྗོད་དུས་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་མ་འབྲེལ་ཞིག་འོག་གི་

ཚུད་པ་པལ་ཆེ་བ་འདི་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་ཚུད་པར་སྒྲུང་ངོ་།།དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་ཆོད་མས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་
 ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདྲིང་བྱས་པ་ལ། དངོས་འགལ་ཟེར་ན།
 དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་
 ཆོད་མས་ཏྲགས་པར་བྱེད་མཁན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་དེའི་སྐྱ་
 རྟེགས་ཞེས་བྱས་སྐྱ་བྱས་ཆེ་ངག་དེས་སྐྱ་གང་ཟག་དེའི་ཡིན་པར་སྟོན་གྱི་
 གང་ཟག་དེ་སྐྱ་གཅོད་མཁན་དུ་མི་སྟོན་ལ། གང་ཟག་དེས་སྐྱ་བཅད་ཅེས་
 གསུམ་པ་བྱས་ཆེ་ངག་དེས་གང་ཟག་དེ་སྐྱ་གཅོད་པར་བྱེད་མཁན་དུ་སྟོན་གྱི་
 སྐྱ་གང་ཟག་དེའི་ཡིན་པར་མི་སྟོན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྐྱ་ཕྱི་ལ་དོན་
 སོ་སོར་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་སྐྱོན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་ཞེས་བྱས་སྐྱ་སྐྱས་ཆེ་
 སྐྱ་དེ་ལྷ་སྐྱོན་གྱི་ཡིན་པར་སྟོན་ཀྱང་ལྷ་སྐྱོན་ཤེས་མཁན་དུ་མི་སྟོན། ལྷ་སྐྱོན་
 ཕྱིས་སྐྱ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱས་ཆེ་ངག་དེས་ལྷ་སྐྱོན་སྐྱ་ཤེས་
 མཁན་དུ་སྟོན་ཀྱང་སྐྱ་ལྷ་སྐྱོན་གྱི་ཡིན་པར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་
 སྐྱོན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་ཞེས་པ་འབྲེལ་ཆོག་དང་། ལྷ་སྐྱོན་ཕྱིས་སྐྱ་ཤེས་ཞེས་པ་བྱེད་
 ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མ་རྣམ་དབྱེ་བྱས་པ་དང་ཕྱི་མ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་
 ཡིན་པས་འབྲེལ་པའི་སྐྱ་དང་བྱེད་པའི་སྐྱ་དོན་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅན་
 པ་ལས། བྱས་པ་འབྲེལ་པ་ལའོ་ཞེས་དང་། བྱེད་པ་སོ་ལ་གསུམ་པའོ།།བྱེད་
 པ་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ།།དེས་ན་གཞལ་
 བྱ་ཆོད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་། བྱངས་ཅན་གྱི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ངེས་
 མ་ངེས་དག་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། ཡང་ཁ་ཅིག་དཔལ་ལྷན་ཆོས་
 གཤགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤོད་པའི་ཆེ་

བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། བྱས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་བྱས་པར་
 ཐལ། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་དེས་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་བྱས་ཟེར་ཡང་། འདི་དྲུག་སྐྱ་བྱས་ན་
 བརྗོད་བྱས་སྟོང་བས་གསུམ་པ་དགོས་པས། འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 སློབ་དཔོན་དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་
 ཀྱི་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་
 བྱས་སྟེ། སློབ་དཔོན་དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་
 སློབ་དཔོན་དེས་བཀོད་དུས་ཀྱི་བྱས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 བ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སློབ་དཔོན་དེས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དུས་ཀྱི་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁྱིད་སློབ་དཔོན་དེས་སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱས་སྟེ། སྐྱར་བ་བཀོད་
 དུས་ཁོ་ནའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། བུམ་པ་མ་ཐུན་དཔེ་གཉིས་ཐུན་དུ་
 མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སློབ་དཔོན་དེས་སྐྱར་
 བ་བཀོད་ཉིན་ཀྱི་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱིད་ཡིན་ན་
 ཉི་མ་གཅིག་བྱ་དེའི་དུས་ཀྱི་བྱས་པས་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་
 བ་ཁྱིད་ཡིན་པས་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱིད་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ན། སྒྲིལ་ལུགས་སྒྲིལ་ཅན་ཡིན། འདོད་ན། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་
 བྱང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 ཁས། དེ་བཞིན་དུ་དེས་དེ་ལྟར་མ་བཀོད་གོང་གི་ང་ལས་ཅུ་སྟོགས་ཀྱིས་
 ག་ལག་གོ། ཁོ་རང་ལ་བྱས་པའི་དུས་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱིད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་
 ན། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྟོགས་
 བྱ། གཞན་ཡང་། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་
 ཡིན་ཡང་། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་དུས་ཀྱི་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་མ་
 ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་ཀྱི་བྱས་པར་ཐལ། དེས་དེ་
 ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ།
 འདོད་ན། དེས་དེ་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་དུས་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཀོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་བྱས་ནས་བཀོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་ཀྱི་
 དེ་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་དེ་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཉགས་གྲུབ་ཉྱེ། དུས་ཆེ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་ཉྱེ།
 མི་ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་བ་ཉགས་ཆོས་ཐ་མི་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྟོགས་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་སྒྲ་མི་ཉག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འབྲས་བུ་དུ་འཇུག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གིས་འབྲས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཞེས་པ་དུག་སྒྲ་བྱས་ནས། སྒྲིལ་འཛིན་ཆད་མ་

རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟགས་
 དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
 ཟེན། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འོ་ན། མངོན་
 སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་
 རུང་དུ་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། འདོད་ན། གཅིག་དུ་ཐལ། འདོད་
 པ་གང་ཞིག་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་དུ་
 ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐ་དད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྒྲིན་པོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
 རྟགས་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་འཛིན་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱས་
 པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ས་རྟགས་
 ཆོས་ཅན། སྒྲིན་འཛིན་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲིན་
 འཛིན་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་
 ཅིག་མ་བྱས་ཟེར་ན། འོ་ན། བདག་མེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་བྱས་
 པར་ཐལ། མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། མ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་
 བཞིན་དུ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་འདོད་ན།

རིག་བྱེད་པས་རྟག་པའི་སྐྱ་འདོད་པ་དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། ། ཡང་
 འདི་འབྲར་འབྲུལ་ནས་དུག་སྐྱ་བྱས་ནས། སྐྱ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 གྲགས་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་
 པ་བྱས་པ་མིན་ཟེར་ན། དེ་འབྲའི་སྐྱར་བ་བཀོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་
 སྐྱར་བ་ལྟར་སྐྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱ་བྱས་པ་མ་
 ཡིན་པས། དེ་འབྲའི་སྐྱར་བ་ལྟར་སྐྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་
 སྐྱར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སྐྱར་བ་
 བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་གྲགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་
 པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་སྐྱར་བ་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དུག་སྐྱས་དེ་འབྲའི་
 ཆོས་གྲགས་དེ་འགོད་མཁན་དུ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུག་སྐྱ་བྱེད་ཆོག་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གསུམ་པར་བྱས་ནས་སྐྱ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 ཆོད་མ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་ཆོས་གྲགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཆོད་མ་རྒྱད་ལྟན་
 གྱི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 སྐྱར་བ་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 འགལ་ཁྲབ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་ན་དེ་འབྲའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་འབྲའི་
 སྐྱར་བ་མ་བཀོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཞེས་
 གསུམ་པའི་ཆོག་གིས་དེ་འབྲའི་ཆོས་གྲགས་དེ་དེ་འབྲའི་སྐྱར་བ་འགོད་
 མཁན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གསུམ་པའི་བྱེད་ཆོག་གི་རྣམས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་མི་རྟག་

བ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆོག་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
 སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བ་རྟགས་ཆོས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན་ཟེར་ན་སྒྲིབ་ཅན་ལོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་འཛིན་ཆད་མ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་དོར་
 བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་
 ཏུ་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ལ་སྒྲིབ་ལུགས་སྒྲིབ་ཅན་ཡང་
 ཡིན་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་བ་སྒྲིབ་གཅིག་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྒྲིབ་
 བ་སྒྲིབ་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་
 ཏུ་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འདི་ཆོག་འཁྲིངས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་བྱས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་པའི་དངོས་ཁྲུབ་མེད་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་ཅ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་
 རིག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
 ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་འབྲ་བའི་རྗེས་
 དཔག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་
 བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་ཞེན་རིག་ཆད་
 མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲུབ་ཟེར་། རྟགས་
 དེར་ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་ཞེན་རིག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མ་ཁྲུབ་སྟེ། གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ་
 བྱས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆད་མར་སྐྱབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ།།འདིས་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་མེད་ཅོད་པ་ལྷག་མའི་རྒྱ་མཚན་གོ་
 བར་གྱིས། ཅུ་བར་འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། བྱས་པའི་
 བྱིར། བྱབ་པ་སོང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན།
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་
 ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་འཛིན་
 མཛོན་སུམ་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ།
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་རྟོགས་ནས་ཆོས་དེ་ཚད་མར་མ་རྟོགས་པ་མེད་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འིང་ཤ་བར་ཚད་མས་ངེས་ནས་འིང་དུ་མ་ངེས་པ་མེད་
 པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འིང་ཡང་ཡིན་ཤ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
 དུ་ངེས་ན་འིང་དུ་མ་ངེས་པ་འགལ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་ངེས་
 རིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་དེ་རྣམ་བཤད་དོ།།གོང་གི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་
 སྟོང་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ།།ཅུ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་རྗེས་དཔག་
 ཚད་མར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་
 དེ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་
 སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱས་པའི་
 མཚོན་བྱ་ཐ་དད་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། རང་དོན་ནི།།ཚུལ་གསུམ་
 རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན།།ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་

བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ན། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་
 གཅིག་གི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མ་
 ཡིན་པས་སྐྱབ་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཅན་གཏན་ཚིགས་དངོས་
 གྱུར་ནི། ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྱུབ་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
 བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་
 རིག་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་ཞེན་རིག་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་སྐྱབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་སྟག་མ་ཚུངས་ཤེས་པར་གྱིས།

རང་ལུགས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། དམ་
 བཅའ་བཞག་པ། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཡིན་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། གུས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་གུས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ།

རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་
ནས་གསུམ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དང་། སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི་
དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་དང་། མཐུན་སྤྱོད་གསལ་འཇུག་ཚུལ་
གྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་དང་། ཆོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་རང་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་ཡོད་དེ།
རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མི་གཅིག་སྒྲོ་ནས་འབྲས་རང་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲོ་
ནས་དངོས་སྟོབས་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཡིད་ཆེས་གྱི་དེ་དང་། གྲགས་
པའི་དེ་གསུམ་བཞག་སྟེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཡུལ་ཅུང་
ཟད་སྒྲོག་གྱུར་དང་། ཡིད་ཆེས་གྱི་ཡུལ་གོན་སྒྲོག་དང་། གྲགས་པའི་ཡུལ་
འདོད་པས་བཞག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་ཚུལ་སྒྲོ་ནས་དོན་སྐྱབ་གྱི་
དེ་དང་། དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་དེ་དང་། ཐ་སྟོད་སྐྱབ་གྱི་དེ་དང་། ཐ་སྟོད་
འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་དེ་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱི་ཆོལ་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་ནམ་མཆོན་
བྱ་སྐྱབ་དགོས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་ནས་
དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དགག་རྟགས་དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་གྱི་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་སྐྱབ་པ་འཕེན་པས་འབྲས་རང་གི་
རྟགས་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། མཐུན་སྤྱོད་གསལ་འཇུག་ཚུལ་སྒྲོ་ནས་ནམ་
གཉིས་སུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

བ་ལ་ཚུལ་བྱུང་དང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་
གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་དེ་དང་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་དེ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དམ་བཅའ་བཙུག་བཞག་པ།

གསུམ་པ་ནི། གཞི་བྱུང་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང། དངོས་པོ་ཡིན་
ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང། གཞི་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང། གཞི་བྱུང་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པས་བྱུང། མིང་མཐར་དགག་ཆོག་ཅན་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་ན་འབྲེལ་
ཆེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང། མ་ཡིན་དགག་དང་
སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
བྱུང། གཞི་བྱུང་ན་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང། གཞི་བྱུང་ན་དགག་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང། གཞི་བྱུང་ན་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པས་བྱུང། གཞི་བྱུང་ན་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
བྱུང། གཞི་བྱུང་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང། གཞི་
བྱུང་ན་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་མ་བཞོད་ན་ཡང་བྱས་པ་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་གནས། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། བྱས་པ་གངས་ཅན་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་

གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་དུ་སོང་བ་དེའི་ཆེན་བྱས་པ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱི་
ཚོལ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཆེན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱི་
ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད། ཤེས་བྱ་ལ་ལ་རྟག་ཤེས་བྱ་ལ་ལ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟར་
འདི་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་དོ། །སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེན་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་
འགོད་ཡིན། དུ་ལྟན་ལ་ཆོས་ཅན། མི་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆེན་དུ་ལྟན་ལ་མི་ཡོད་པར་སྤྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་
ཡིན།

བཞི་པ་སྤྱབ་བྱེད་འགོད་པ།

བཞི་པ་སྤྱབ་བྱེད་ནི། གཞི་བྱ་བ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱ་བ་
པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱ་བ་ན། གཞི་བྱ་བ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་
ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱ་བ་ན། འོ་ན། རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྤྲ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་དུ་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྤྲ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གོང་གི་མ་བྱ་བ་མཆོམས་ཀྱི་ཅ་

ཏྲགས་མ་བྱུང་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བས་བྱུང་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་ན་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་བས་བྱུང་
 བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་ཏེ་འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། འགལ་
 ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་བྱུང་ན་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མ་བྱུང་ན་སྐྱོན་མི་
 རྙེད་ལ། མ་བྱུང་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ཏྲགས་ཡང་དག་གིས་
 བྱུང་བར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐོལ་ཚད་གཅིག་ཡིན་
 རོ།།འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆོག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱུང་བ་ཡི།།གཏན་ཆོག་ལ་
 ཞེས་པས་བྱས་པ་ཏྲགས་ཡང་དག་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞིར་བསྟན་པར་ཐལ་
 ལོ།།གཞུང་དེ་གཏན་ཆོག་ལ་གསུམ་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་བྱུང་ན་བྱུང་བར་ཐལ། བྱས་པ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་
 དག་གསུམ་ག་ཡིན་པས་དེ་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་སོགས་
 བྱོལ།།འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ཁས། བྱུང་སྟེ། གཏན་ཆོག་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན།།ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུས། གཏན་ཆོག་ལ་གསུམ་སོ་དེ་ལས་གཞན་པ་
 རི་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྐྱ་
 ཏྲག་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ལྟར་
 སྤང་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་གྱིས། གཞན་ཡང་། ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་

བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཚེད་
གཞི་ཁ་ཡར་བ་ཆོས་དྲར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན།
རྟགས་ཡང་དག་མི་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། བསྐྱབ་བྱ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་སོགས་ལུང་རིགས་དང་འབྲེལ་བར་འཕེན་
ཤེས་པར་བྱཏོ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་
མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་དངོས་པོ་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པའི་སྐྱ་རང་རྩ་ལས་སྦྱེས་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་འབྲའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་འདྲ། ཅ་
རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྩ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་
པོ་ཡིན་ན་རང་རྩ་སྟོན་སོང་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་རྩ་སྟོན་

མོང་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་
 མོགས། གཞན་ཡང་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ལྷ་ལས་ཆེས་མང་བ་འཛོག་
 མི་ཐུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འདི་དག་གྱང་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ཤེས་
 འདོད་དང་སྤྱོད་ཆོལ་གྱི་དཔག་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཇི་
 ལྟར་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་ཐ་སྣད་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་དང་
 དཔག་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར།
 འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་གྱི་རིགས་ཇི་སྟངས་བཤད་པ་འདི་དག་ཏུ་གངས་
 དེས་པ་ནི་མིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་འགོད་ཚུལ་གྱི་རིགས་མཐའ་ཡས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དངོས་པོ་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་སྟོ། འདི་ཡང་སྟོ་གོས་ཡངས་པ་རྣམས་ལ་རིགས་
 པའི་སྟོ་བརྒྱ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞི་བྱུང་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སྐར་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་རིགས་པ་ལྟར་འབྲེས་ལ་སྐྱབས་ཤིག ཙ་རྟགས་མ་བྱུང་
 བ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྐར་ལྟ་བུའི་ཙ་གཞི་དེ་
 མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་གི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དེར་སྐྱབ་པའི་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཆོས་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། གཏན་ཆོག་ཀྱི་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་

བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་
 འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཏན་
 ཆེགས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ། །ཤི་ཤ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཤི་ཤ་བ་སྟེ་ཨ་
 ཀ་རུ་དེ་བྲག་རྫོང་གི་ཨ་ཀ་རུ་ཤིང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཚན་གཞིར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་མ་བྲལ་པའི་ཕྱིར།
 སོགས་ལུང་སོ་སོར་སྦྱོར། གཞི་བྱལ་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པས་བྲལ་པར་ཐལ། གཞི་བྱལ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་ན་སྤར་གྱི་རིགས་པ་བསྐྱེ། མ་
 བྱལ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱ་ལྡན་དང་དངོས་སོ་དང་ཤེས་བྱ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
 གང་རུང་ཡིན་ན། རྩོད་གཞི་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལྟ་བུའི་མེད་དགག་
 ཅིག་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་བྱས་པ་དེར་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཤེས་བྱ་དེ་ས་སོགས་
 འབྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་སོ་དང་བརྗོད་བྱ་དང་རྒྱ་ཅན་སོགས་རེ་རེ་ནས་
 ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་དོན་
 དམ་པར་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་བཞིན་
 ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དབུ་མ་སྟོང་སོ་ལས། འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག་ཤོད་དམ་པར་ན་

འབྱུང་བ་ཡི། རོ་བོ་ཉིད་མེན་བྱས་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ལྡན་སོགས་ཕྱིར་ཤེས་པ་
 བཞིན། ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། གང་དང་གང་རྒྱ་དང་ལྡན་
 པ་ཉིད་དང་། དངོས་སོ་ཉིད་དང་། ཤེས་བྱ་ཉིད་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི། འབྱུང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
 ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ན་
 འབྱུང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བར་སྒྲུབ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། འདི་དག་གི་རིགས་པ་གོང་ལོག་པན་ཚུན་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདི་
 དག་ལ་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་དཔེར་བཞོད་ན། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་དང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དང་སྐྱབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་
 རྣམས་སྒྲ་མ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བྱུབ་ཐོན། གཞི་བྱུབ་ན་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུབ་པར་ཐལ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་
 བྱ་བྲིད་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་དོན་སྐྱབ་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་བྲིད་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བསམ་
 པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
 གཞན་ལ་ཏུ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་མ་བྱུབ་ན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
 དག་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། རྒྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་
 དེ་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་སོ་སོ་ནས་སྐྱབ་སྟེ། མ་
 བྱུབ་ན་བྱུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མཆོད་ཉིད་གང་རུང་

ཞིག་བཀོད་པའི་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་ཀྱང་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་བྱ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྐབ་པའི་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྡེ་མ་ལྟར་རོ།། གཞི་བྱུང་ན་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གིས་བྱུང་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་དབྱེ་ན་སྤྱི་ནང་གང་ཟག་དུ་མའི་དག་གི་ཐལ་འགྱུར་དེ་འདྲ་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སྐྱོབ་དཔོན་དཔྱེག་གཉིན་
 གྱིས་བཀོད་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་མི་རྟག་པ་མཆོན་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱིད་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་ཐལ་བ་ཅམ་བཀོད་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱིད་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་སྡེར་བཞིན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཐལ་འགྱུར་སྡེ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་

གྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་བྱུང་བ་དང་ཐལ་འགྱུར་རང་གི་རྟགས་བྱུང་བ་
 གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་གསུམ། དེས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་བསྐབས་ཟེན་ཏེ། སྐྱ་བདག་མེད་ཏུ་སྐབ་བ་དང་། མི་རྟག་པར་
 སྐབ་པའི་རྟགས་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་བདག་མེད་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་དངོས་
 སྟོབས་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོགས། གཞི་བྱུང་ན་
 གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཡང་བྱམ་བ་ཀ་བ་ཞེས་པའི་སྐས་བརྗོད་རུང་ཏུ་སྐབ་པའི་གྲགས་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པས་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐབ་པའི་རྟགས་སུ་ཕྱི་ཚོལ་གཅིག་གིས་མ་བཀོད་ན་ཡང་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དུས་ཀུན་ཏུ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་
 འགོག་པའི་ཆེན་ཡང་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པ་ལ་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་
 བྱས་པ་འགོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ཞིག་འོག་ཏུ་བྱའོ། །སོ་ན་ལེ།
 དུས་ཀུན་ཏུ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་དུ་སོང་བའི་
 དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དུས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཚོལ་བའི་དབང་གིས་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་གཅིག་ཕྱི་ཚོལ་གཅིག་
 ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་དུ་སོང་བ་འགལ་ཡང་། ཕྱི་ཚོལ་ཐ་དད་
 བ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་སོ་སོར་སོང་བའི་དུས་འགལ་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་རང་དོན་སྐབས་དང་གཞན་དོན་ཀྱི་རྟགས་མི་འགལ་པར་སོང་

ཚུལ་ཤེས་པར་གྱིས། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡིན་འགོད་དང་ཡོད་འགོད་གང་རུང་གང་ཞིག་ཡོད་
 འགོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རི་བོ་རྩ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་
 ཆེ་ན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། མ་བྱུང་ན། ཡོད་འགོད་
 ཡིན་པར་བྱད། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཡིན་འགོད་དང་ཡོད་འགོད་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ཡིན་འགོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱི་ གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། དེའི་ཆེ་ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཏུ་བ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཏུ་ལྡན་ལ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་
 འགོད་དང་། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་འབྱུང་པས་དངོས་འགལ་ལོ།

ཚིག་པ་སྤྱོད་བཤུ་བ།

གསུམ་པ་ཚིག་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་

མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་ས་ཡང་དག་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་
 ཅད་སྐྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
 ཆོག་སྟར་སྟངས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྟར་སྟངས་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་ཁྲབ་
 མཆོམས་ལ་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟར་
 སྟངས་ཡིན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྟར་སྟངས་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི་གཙོ་
 ཆེ་ཆུང་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ཁྱིད་ཡང་ཡིན་མེད་
 དེས་ཀྱང་ཡིན་པ་བཞག་ཆོག་ན་ཁྱིད་མེད་དེས་ཡིན་མི་དགོས་ལ། ཁྱིད་ཀྱང་
 ཡིན་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་ན་ཁྱིད་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པ་ནི་གཙོ་ཆེ་ཆུང་དབང་གིས་བཞག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མ་ཡོད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཆད་མ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། གང་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་ཆད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་
 ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞི་བྱབ་ན་རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། རྟག་ས་ཡང་དག་གི་ལོག་ཕྱོགས་གཏན་ཆོག་སྟར་སྟངས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། མེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ལོག་ཕྱོགས་མེད་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། རྟག་ས་ཡང་དག་གི་ལོག་ཕྱོགས་
 གཏན་ཆོག་སྟར་སྟངས་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

ན། ཉགས་ཡང་དག་གི་ལོག་ཕྱིགས་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་ཆོས་ཅན།
 ཉགས་ཡང་དག་གི་ལོག་ཕྱིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།
 འདྲི་ན། ཉགས་ཡང་དག་གི་གོལ་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟོག་གའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་
 པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
 ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པས་
 ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན་སོང་། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་
 ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་རྟོགས་
 པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་
 གི་ཆད་མས་མ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
 པའི་ཡོད་པ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། དེའི་ཆད་མས་
 མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཅ་ཉགས་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅ་
 ཉགས་དེར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་
 གི་ཆད་མས་མ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྲབ། དེའི་ཆད་མས་
 མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། ཉགས་ཡང་
 དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་
 ཅན། ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་
 རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་
 ཟག་གི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་གྲུབ་

བའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྲབ་པ་ཁོ་ན། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་འོ་ན། བྱས་པ་གང་ཡང་རུང་
 བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཡིན་དགོས་
 བར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཚད་
 མས་མ་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་
 བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉགས་ཡང་དག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
 དངོས་སུ་འགལ་ལ། དེར་ཐལ། སྤྱི་མའི་ཚད་མས་ངེས་ན་ཕྱི་མའི་ཚད་མས་
 ངེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ཅི་བར་འདོད་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
 ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་བབས་
 ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱས་པ་སྐྱབ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་
 པ་སྐབས་བབས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 ཁས། འདོད་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་
 དག་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་མའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ངེས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འཁོར་གསུམ་དང་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། ཉགས་དེར་
 ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ་མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཚུལ་ཅན།
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་རང་

ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་
 གྲ། ཡང་ཁ་ཅིག་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་
 ཆོས་ཅན། གཞི་གྲུབ་ན། ཁྱིད་ཀྱི་ཆོད་མས་གྲུབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱིད་
 རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུང་ན། ལ་ལ་མ་གྲུབ་ཟེར། བྱུང་བར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་
 གིས་བྱུང་བ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདི་
 འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཆོག་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དོ། །འོ་ན། ཤེས་བྱ་དེ་སྐྱབ་
 ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གཞི་
 གྲུབ་ན་ཁྱིད་ཀྱི་ཆོད་མས་གྲུབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱིད་ཤེས་བྱ་དེ་སྐྱབ་ལ་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 བ་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་བྱུང་ན་བྱུང་བར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཤེས་བྱས་
 བྱུང་བ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 ཆོག་སྐྱོན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ན་རྟགས་སྐྱོར་ཡང་
 དག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་ཀྱི་
 ཕྱི་རྟོལ་དེ་ཕྱི་རྟོལ་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན།
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་ཆོས་ཅན། རྟགས་སྐྱོར་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་
 དེ་ཁྱིད་འགོད་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱོར་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྟགས་
 ཡང་དག་ཅེས་པའི་རྟགས་སུ་འགོད་རྒྱ་འོས་བཟུང་ནས། ཕྱིར་ཞེས་པས་དེ་

རྟགས་སམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བདག་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་
བྱས་པ་ངོས་བཟུང་། ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱས་བྱས་པ་གཏན་ཆོག་སུ་བཀོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་གི་འབར་བ་ལས། གཏན་ཆོག་སུ་ཉེ་བར་འཛིག་པ་ནི་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆོག་སུ་ཉོན་དུ་ཕྱིར་
ཞེས་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལྷག་
ཆད་ཅན་མི་མཛད་ཀྱང་པོད་ཀན་དག་གིས་ཆོག་སྒྲིམ་ཅན་མང་ངོ་། ཅུ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱོར་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟགས་
ཅམ་བཀོད་པའི་སྐྱོར་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཅམ་བཀོད་པའི་
སྐྱབ་དག་ལྟར་སྒྲུང་བྱེ་བྲག་པས་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་
པ་སོགས་ཀྱིས་འདི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་ཚུལ་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་
འགྲེལ་ལས། རྟག་གི་འབར་བ་ཅམ་སྐྱུ་ཉེ་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅམ་
གཏན་ཆོག་སུ་ཉོན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་ཏེ་ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་ལྷག་
མ་ནི་སྐྱོར་བ་མ་བརྗོད་པས་དེའི་དོན་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དར་ཤིག་
མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས་ཀྱང་། རྟག་གི་འབར་བ་ཅམ་གཞན་རྣམས་
ལས་སྐྱགས་ཆོས་ཅམ་སྐྱོན་བ་སྐྱོར་བ་ཡང་དག་དུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་
རྟག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་།

གཏན་ཆོག་སུ་ཉེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་པ།

རྟགས་ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་ལ། གཏན་ཆོག་སུ་ཉེ་ནམ་གསུམ་

ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཉི། འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། ཞེས་བྱ་ཚེས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་
 གངས་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཞིར་བཞག་ཟེར་ན།
 འོ་ན། སྐྱ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱ་དངོས་པོར་སྐྱབ་
 པའི་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་གསུམ། དེར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད། དེ་ལས་མང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དོན་བྱེད་ལུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ། དངོས་པོ་སྐྱད་
 ཅིག་ཕྱི་མའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འབྱུང་འབྲེལ་སྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ།
 འདོད་ན། སྐྱ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་གསལ་བ་སྟ་
 མ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་

སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་ཁས། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
 སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ཁྱོད་ཁྱོད་དང་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྲབ་དེ་སྐྱབ་ལ་སོང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་གངས་
 ངེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་
 ངེས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གངས་ངེས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་དང་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་
 གངས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རང་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
 པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱར་བཞིན་བསྟེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཟེར་ན། འོ་

ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་
 མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁོ་རང་གི་རྟགས་དེའི་ཕྱིར། འབྲས་པ་བསྐྱེགས་པ་ཡིན་པས་གཤགས་ན་ངོ་
 ཚ་ཡིན་ནོ།། འདྲོད་ན། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ཡིན་འབྲས་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ཡོ།། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དུ་བ་ཚེས་ཅན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་མེད་པར་
 སྐབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་པ་ཁས་སོ། །འདྲོད་
 ན། དུ་བ་ཚེས་ཅན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འབྲས་པ་ཁས་སོ།། འདྲོད་ན། དུ་
 ལྡན་ལ་ལ་ཚེས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 ཁས། ཡང་དེ་ཚེས་ཅན། མེ་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ཁས། འདི་དག་ལ་ཆེག་འཁྲི་ཆེ་ཡང་གོ་ཐོབ་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་རིགས་
 པ་སྤྱ་བར་པན་པས་སྒྲུང་ཚུང་མི་བྱ། ཡང་སྤྱ་ཕྱིའི་མཁས་པ་མང་པོས་གཞི་
 གུབ་ན་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་གིས་
 འབྲས་པ་ཁས་སྒྲངས་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་གྲངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཆེག་ལ་དངོས་འགལ་
 ཡིན་པར་གོ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་གཞལ་བྱ་དང་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་གསུམ་དུ་
 གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་དང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།
 མ་འབྲས་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་གཉིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འབྲས་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཡ་གྲུལ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དང་

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་
 དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གསུམ་བྱུང་ཆེ་ཆུང་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མ་གཉིས་སྤྱི་མའི་ཡ་གྲུལ་དང་། སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་
 གཉིས་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རྟགས་
 ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་གྱི་དབྱེ་གཞི་དང་ཁྱོད་ཁྱོད་གྱི་ཡ་གྲུལ་གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་
 ཅི་རིགས་སྒོ་ནས་སྤྱི་ན་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་
 ཁོ་ནར་ཟད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་དེ། མེད་ན་
 མི་འབྱུང་གི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་སྤྱི་གསུམ་ཆོས་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པ་དེ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆོག་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་
 ངེས་ཏེ་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འབྲེལ་ལས། མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་
 པའི་གཏན་ཆོག་མ་དམིགས་དང་། བདག་དང་འབྲས་བྱ་ཞེས་བྱ་གསུམ།
 ཁོ་ནའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞུང་འདིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་གངས་
 ངེས་མ་བསྟན་ཡང་བཤད་མི་རུང་སྟེ། འབྲས་ལ། རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཅི་གངས་ངེས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་
 ཆོགས་བཅད་འདིས། མཆོན་ཉིད་གངས་ངེས་སོགས་འཆད་པར་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཚུལ་ཅི་

རིགས་སྒོ་ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་
 གངས་ངེས་ཕྱེ་བ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀར་མི་འགལ་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་
 ཆོས་དངོས་ལྷགས་གང་རུང་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་སྐབ་པ་སྐབ་པའི་སྐབ་པ་འབྲེལ་
 ཚུལ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་དགག་
 བྱ་བ་ཀག་ཅམ་ཁོ་ན་ལས་དངོས་ལྷགས་གང་ལ་ཡང་སྐབ་པ་མི་སྐབ་པའི་མ་
 དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 སོགས་བྱ་སྟེ། སྐབ་ཆོས་དང་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་གངས་ངེས་ཡིན་
 ཏེ། སྐབ་ཆོས་ཀྱི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལ། སྐབ་རྟགས་ལ་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་བྱང་
 བས་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཕྱེ་བས་གསུམ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་ལྟར་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ནི། འདྲིའི་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་
 གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཏེ།
 རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དོན་འབྲུལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་འབྲེལ་བར་ཡང་ངོ་།།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་པོ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འབྲས་རང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པ་
 ཤེན་ཏུ་གསལ་བར་ཉོགས་སྒྲོལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
 རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆོགས་དོན་ཞིག་
 མི་འཛོག་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཁོ་ནར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆོགས་
 དོན་ཞིག་མི་འཛོག་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཚུལ་གཞན་གཉིས་འཆད་

བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབ་གྱི་ཚུལ་དང་
 བོ་འཆད་པའི་སྐབས་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འང་ཚོགས་དོན་ཞིག་མི་རུང་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྲལ་སྟེ། ཚུལ་དང་བའི་ལྷགས་བསྟན་གྱི་གཙོ་
 བོ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་
 ཚུལ་དང་བོ་འཆད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱ་འཇུག་གཞི་ལ་སྐྱ་ཁོ་ནས་
 བྲལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཚོགས་དོན་དང་ཚོས་གང་ཡང་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྲལ། འདོད་ན། དེའི་སྐབས་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྲལ་བ་ཁས། མ་བྲལ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བྱིད་བྱིད་ཅེས་པའི་
 སྐྱ་འཇུག་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། རྟག་པས་སྐྱོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་གྱི་རྟགས་
 ཚོས་དོན་གསུམ་ཀ་རྟག་པས་སྐྱོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་རྣམས་བཏགས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །སྐྱས་
 པ། འཕགས་བོད་པའི་གྲུབ་བྱ་དང་སྤྱོད་བརྒྱས་བསྐྱབས་པའི། །དག་བྱེད་སྒོ་
 གྲོས་རལ་པའི་སྤྱོད་ཡངས་ནས། །གངས་མེད་རིགས་པའི་སྐབས་འཕྱོ་གང་
 གྲུའི་རྒྱན། །ས་གསུམ་བྱི་མ་འབྱུང་བྱེད་མཆོད་ཡོན་བསྐྱབ། །ཕྱོགས་སྤང་རི་
 བཞིན་རྟག་གའི་མཐར་མོན་ཀྱང་། །ཕྱོགས་སྤང་ལྟ་བུར་དབེན་པ་ལ་དགའ་
 བས། །ཕྱོགས་སྤང་རིགས་པས་སྐབ་བསྟན་ཀུན་འགྲེལ་ཚུལ། །ཕྱོགས་སྤང་
 གཞུང་བཞིན་ཚིག་དོན་མ་འབྱུལ་བཤད། །ཅེས་བར་སྐབས་གྱི་ཚོགས་སུ་
 བཅད་པའོ། །

གཏན་ཆོག་སྟངས་སྟངས་བཤད་པ།

འདི་ཉིད་ལས། གཏན་ཆོག་སྟངས་སྟངས་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པའི་
མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། དགག་གཞག་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག
ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་གཏན་ཆོག་སྟངས་སྟངས་ཡིན་པས་བྱུང་
བྱེད། མཁས་པ་མང་པོས་གཞི་གྲུབ་ན་ཉག་སྟངས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བྱེད།
དང་པོ་ལ། འོ་ན། ཆོས་དེའི་ཉག་སྟངས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་འགོད་
ཚུལ་ལ་ཡིན་སྐྱབ་དང་ཡིན་འགོད་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། བྱུང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཉག་སྟངས་ཡང་དག་ཡིན་ན་བྱུང་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རྒྱུ། ཉག་སྟངས་སྟངས་དེར་ཐལ། བྱུང་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་བྱུང་
གཏན་ཆོག་སྟངས་སྟངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཏུ་བ་ཆོས་
ཅན། བྱུང་ཀྱི་ཉག་སྟངས་ཀྱིས་ཏུ་ཕྱན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་
སྐྱབ་དང་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་ཏུ་ཕྱན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་སྟངས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། ཏུ་
ཕྱན་དེ་མེ་ཏུ་གཉིས་ཀར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
དེས་མཆོད་ནས་ཤེས་པར་བྱ། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མ་
བྱུང་པར་ཐལ། གཏན་ཆོག་སྟངས་སྟངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཏན་
ཆོག་སྟངས་སྟངས་གི་མཆོད་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱུ་ལས།
དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དོན་ཐོབ་རགས་བཤད་སྟེ་ཉག་སྐྱབ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ལ་སྐྱབ་
ལྟའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཅོད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པས་སོ། འོན་ཀྱང་གཞི་གྲུབ་ན་

ཉགས་ཡང་དག་གིས་བྱུང་བ་དང་མཛོན་ལྷོག་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དག་
 གཞུང་བྱེད་གནས་གསུམ་འབྱེད་པ་སོགས་སྐབས་མི་བདེ་ཡང་བཏགས་
 རོན་བཅའ་ན་རྟེན་པར་འདོད་དགོས་པས་གཤེས་ཀྱིས་འདོད་དགོས་པར་
 སྤྱོད་པོ། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་བྱུང་ན་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
 བྱུང་བའི་བྱེད། དེར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་མེད་པའི་
 བྱེད། མ་བྱུང་ན། འོ་ན། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་དེ་ཉགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པའི་ཀ་བྱུང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་སོགས་ཡོད་པའི་
 བྱེད། འདོད་ན། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། ཉགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀ་བྱུང་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱེད། འཁོར་གསུམ།
 ཡང་ཁ་ཅིག་བྱུང་བ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སུ་མ་བཀོད་པའི་ཆེ་
 བྱུང་བ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་
 བཀོད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱུང་བ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སུ་མ་བཀོད་
 པའི་ཆེ་ལས་དུས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱུང་བ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་དང་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། ཉགས་ཁས། མ་
 བྱུང་ན་དང་འདོད་ན་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན། རི་བོང་རྩེ་དུས་སུ་བྱུང་བ་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་
 ལོ། དེ་ལ་མ་བྱུང་བའམ་འདོད་པ་དེའི་བྱེད། འདི་དམ་བཅའ་དང་དངོས་
 འགལ་ཡིན་བྱུང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱུང་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་མ་བཀོད་པའི་
 ཆེ་ན་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། ཉགས་སུ་བཀོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་
 བྱེད་ན་སྦྱོར་ལུགས་སྦྱོར་ཅན་ལོ། འོ་ན། རི་བོང་རྩེ་དུས་སུ་བྱུང་བ་ཆོས་

ཅན། རྟགས་སུ་བཀོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱིད་རྟགས་སུ་བཀོད་མཁན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རི་བོང་རྩེ་དུས་སུ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་རྟག་མི་རྟག་ཅོད་མཁན་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱིད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་མཁན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 བ་དེ། སྦྱོར་སྦྱོར་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་དེ་སྦྱོར་སྦྱོར་གཅིག་གི་
 གཏན་ཆོག་སྟར་སྟངས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩེ་ཆོས་ཅན། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟར་སྟངས་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་
 ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྐྱེ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལྟ་བུར་སྦྱར་ནས་མཆོད་
 ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དམ་བཅའ་བཞག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་
 མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྟར་སྟངས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་དེ། མ་
 བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟར་སྟངས་ཀྱི་
 མཆོད་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། འདིར་བསྟན་རྟགས་སྟར་སྟངས་ལ་མ་གྲུབ་
 པའི་རྟགས་དང་། འགལ་བའི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གསུམ་ཡོད།

དང་པོ་ལ་མཆོད་ཉིད་ནི། སྐྱེ་ཏུག་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའི་ཏུག་ས་སུ་བཀོད་ཀྱང་དེ་སྐྱེ་བ་
 གྱེ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཏུག་ས་དེ་དེ་སྐྱེ་བ་གྱེ་མ་གྲུབ་
 པའི་ཏུག་ས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་ན་དོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
 ཏུག་ས་དང་། སྐྱོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དེ་དང་། རྒྱུ་ལ་ལ་ལྟོས་ནས་
 མ་གྲུབ་པའི་དེ་དང་གསུམ་ཡོད། དེའི་དང་པོ་ལ་ཡང་། ཏུག་ས་གྱེ་དོ་པོ་མི་
 སྤིང་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དེ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱེ་དོ་པོ་མི་སྤིང་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
 དེ་དང་། གཞི་ཏུག་ས་གྱེ་འབྲེལ་བ་མི་སྤིང་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དེ་དང་། ཏུག་ས་
 གྱེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྤིང་པའི་དེ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱེ་ཕྱོགས་
 གཅིག་ལ་ཏུག་ས་མི་སྤིང་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཏུག་ས་ལྟ་བུ་ཡོད། སྐྱོ་ལ་ལྟོས་ནས་
 མ་གྲུབ་པ་དུག་བཤད་དེ། ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་དང་
 ཏུག་ས་ལ་དང་། དེ་གཉིས་གྱེ་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་
 དང་། ཤེས་འདོད་ལ་ལྟོས་ནས་གཞི་ཏུག་ས་ཐ་དད་མེད་པའི་དང་། གཞི་ཆོས་
 ཐ་དད་མེད་པའི་དང་། ཆོས་ཏུག་ས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་སྟེ་
 དུག་བཤད་པའི་སྤྱིར། རྒྱུ་ལ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་བཤད་དེ། སྤྱི་རྒྱུ་ལ་
 ལྟོས་ནས་དང་། སྤྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་
 པའི་ཏུག་ས་ཉེ་གསུམ་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པའི་ཏུག་ས་
 ལྟར་སྒྲུབ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་། རིགས་ཐེགས་ལས། སྐྱེས་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་
 དང་གོ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་འཕམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡང་དོ། །ཆོས་
 ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་འཕམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འགལ་བའི་
 ཏུག་ས་ལ་མཆོད་ཉིད་ནི། བྱས་ཏུག་ས་གྱེས་སྐྱེ་ཏུག་པར་སྐྱེ་བའི་ཏུག་ས་སུ་
 བཀོད་ལ་དེ་སྐྱེ་བ་གྱེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བྱུང་བ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་བ་

དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་འགལ་ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་
 རིགས་པ་འགྲེ། དེ་ལ་དུ་མ་བཤད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དང་། ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་བྱད་པར་འགོག་པ་བཞི་བཤད་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། འདི་དག་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིབ་
 དུ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་འགོག་པ་སོགས་འབྲེལ་བ་གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་འགོག་
 ཚུལ་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་དབྱེ་བ་ཅུ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། རྒྱགས་སྒྲིབ་གིས་འདི་ནི་
 ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐབ་པར་བྱེད་པ་ལས་འགལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་སྒྲིབ་དེ་ནི་སྒྲིབ་ནས་ཆོས་དག་དང་། ཆོས་ཅན་བྱད་
 པར་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་བཞག་པ་
 ཅུ་ཞེས་ཐ་དང་བ་ཡིན་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་
 ལ། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐབ་ལ་ཉན་བྱ་ཏྲགས་
 སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའི་བྱིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་
 ཀྱང་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱུང་བ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཏེ། སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐབ་པའི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་། དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གོ་
 དོན་ནི། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མོང་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལའང་མ་མཐོང་པའི་ཏྲགས་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད། དེ་ལ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་པའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐབ་ལ་ཉན་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་
 ཀར་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་པ་
 རོལ་པོ་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པར་སྐབ་པ་ལ་མིག་ལྟན་ལྟ་བུ་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་བ་སྐྱེ་ཉག་སྐྱེ་བ་
 ལ་ཉན་བྱ་ལྟ་བུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་
 ལ་གོ་དོན། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཉག་སྐྱེ་བ་གཞལ་བྱ་བཞེད་པ་
 ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ། དེ་
 སྐྱེ་བའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གོ་དོན། དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་མ་
 ངེས་པ་དང་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གོ་དོན་དང་། དབྱེ་
 བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུང་སྐྱེ་ཅོལ་བྱུང་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་རྟག་པ་བཞེད་པ་
 ལྟ་བུའི་རང་དེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་ངེས་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ། དེ་སྐྱེ་བའི་ཐུན་མོང་
 གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནོ།། བྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀར་བྱེད་བྱེད་ལྟུག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ལྟུག་པ་
 དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ལྟུག་
 པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་བྱེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ལྟུག་
 པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ལྷན་ལ་ཡང་དག་དང་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་
 གཉིས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། ལྟར་སྒྲུབ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་
 པ་གསུམ་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྗེས་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
 དང་། དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་ངེས་པ་འབྱུང་བས་དེ་བཞིས་བསལ་བྱ་རེམ་བཞིན་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མེད་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་སྟོན་གཉིས། སྟོན་སྟོན་དེ་
 ལྟར་ཐེ་ཆོམ་པ་གཉིས་དང་བཞི་བསལ་ཞིང་སེལ་བུའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་བཞི་

ཡོད་ཅིང་། འདིར་འགལ་རྟགས་བསལ་བྱའི་གཙོ་བོར་བཤད། རྟོག་བྱ་གི་
 མཆོན་ཉིད་རྟོན་པ་ན་མི་མཐུན་སྟུགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་
 མི་མཐུན་སྟུགས་ལ་མེད་ཅམ་དང་དེ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དང་། དེ་ལ་མེད་པར་
 ངེས་པ་དང་། དེ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་བཞེས་བསལ་བྱ་བརྒྱུག་ཆེའི་དོན་
 རྟོན་གཉིས་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་བཞེ་སེལ་བས་
 དེ་ལྟན་གི་རྟགས་མ་ངེས་པ་བཞེ་ཡོད་ཀྱང་འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱང་ཡོད།
 སྟུགས་ཆོས་གི་མཆོན་ཉིད་རྟོན་པ་ན་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་
 ངེས་པ་ཞེས་བས། དེ་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལ་ཡོད་
 པར་ངེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་བཞེས། ཅོད་གཞི་ལ་གཏན་
 མེད་དང་། དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་རྟོན་གཉིས་དང་། དེ་
 གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་རེ་རེ་སྟེ་བཞེ་སེལ་བས། དེ་ལྟན་གི་མ་གྲུབ་
 པའི་རྟགས་ནུམས་ནི་བརྒྱུག་ཆེ་ཡིན་པས་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་གི་རྟགས་ལྟར་
 སྐར་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ངེས་པ་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་འདིར་ལྟར་སྐར་རྒྱུང་རྗེས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཆོད་མས་
 ངེས་པའི་གོ་རིམ་མ་ཡིན་གི་སྟེ་བས་སྐྱོར་རམ་བཤད་པའི་དབང་ཅམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟམ་བཤད་ལས་སྐར་མ་གསུམ་གི་རྗེས་སུ་རྟམ་པ་སྐྱོས་པ་དོན་མེད་
 དོ་ཞེ་ན། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྐར་སོ་སོར་ཤེས་པའི་དོན་དང་སྟེ་བས་སྐྱོར་གི་
 དབང་ལས་ཐ་མར་བསྟན་གི་ཆོད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས་།
 ལྟར་སྐར་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྟན་པར་མ་ངེས་པར་ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གོ་ཐོབ་
 བྱས་ལ་ཅོད་ཆེ་གཞི་ལ་སྐྱོར་ཤེས་པར་གྱིས། མཆོན་ཉིད་ཀྱང་གཞི་ལ་སྐྱོར་
 ཅིག་གསུམ་པ་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ནི། སྐར་རྟག་སྐབས་ལྟ་བུའི་འགལ་རྟགས་

ཡུལ་ཀུན་ཁྲབ་ཀྱང་མི་མཐོང་གཤེས་ལུགས་དང་།
མགྲིན་མཆོར་གནས་ཀྱང་མྱང་དཀའི་སྟོན་ཆོག་དག །
སྟོབས་འབྱོར་དེགས་པས་ཐོབ་མིན་མཁས་པའི་རྒྱ།
སྤྲོ་སྟོན་མས་བྲིན་ཨ་ཏོ་འདི་སྐལ་བཟང་།

གསལ་གསལ་དེ་བྲལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་སྟོབ་ཞེན།
སྟོད་སྟོད་མ་འཁྱལ་ཀྱི་ཤེལ་ཅི་མོ་ལྟར།
འགྲིགས་འགྲིགས་ཆོག་དང་རིགས་པ་རྩལ་གྲངས་ཀྱིས།
ཞིབ་ཞིབ་དཀའ་གནད་མ་ལུས་ངས་འདིར་བྱེ།

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།།།

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག

གཉིས་པ་ནི་ཆོགས་བཅད་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
དེ་སོ་སོར་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀྱང་པ་དང་སོ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་དང་།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་དང་། བཞི་པ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་དང་།
གསུམ་པ་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་ཡོད་དེ། ལྷོགས་
ཆོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཡི། གཏུག་ཆོགས་ཞེས་པ་དེ། རྒྱལ་རང་བཞིན་རི་སྟོད་
ཅིག ། ཅེས་སོགས་ལེན་ལྟག་མའི་གཞུང་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ཡོད་དེ། གཏུག་ཆོགས་དེ་ནི་ནམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་པའི་དོན་རྒྱས་པར། རྒྱ་
ལ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྟེ། ཞེས་པའི་

བར་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆེག་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་
 གཞན། ། ཞེས་པའི་དོན། རྒྱུ་མ་ཆོག་གས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་
 ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད། ། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞེ་པ་ཡོད་
 དེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པའི་དོན་རྒྱས་པར། གཏན་ཆེག་གས་
 གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་ཞེས་སོགས་ལེན་ལྷག་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་པར་བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་དམ་
 ཡང་ན་མ་འབྲེལ་བའི་སྒྲིན་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། རྟེན་པ་གཉིས་པའི་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་གཞུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་གྲངས་ངེས་མི་འབྱུང་
 བ་དེ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་ན། དེ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་རྟེན་པ་གསུམ་པའི་
 རྒྱས་བཤད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་མི་
 དགོས་ན་འབྲེལ་བ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་མ་འབྲེལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་དོགས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། རྟེན་པ་གཉིས་པའི་ཞེས་པ་ནས།
 གསུམ་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་སྒྲིན་
 དུ་འགྲོ་བ་ལ་མི་སྟོས། འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 ཞེས་བྱང་། སྒྲིན་དེ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆེག་གས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་
 གསུམ་ལའང་། སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྒྲིར་ཚུལ་གཉིས་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུ་ལ་ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
 རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཅུས་ལ། རྒྱུ་ལ་ཞེས་སོགས་གཞུང་འདི་ཡང་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་གྲངས་ངེས་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱས་བཤད་གཏན་ཆེག་གས་
 ཀྱི་སོགས་དང་མཐུན་པར་སྤྱར་བས་གཏན་ཆེག་གས་ཀྱི་ནི་སོགས་དོན་མེད་
 པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲིན་མེད་དེ། གཞུང་གི་སྒྲིར་

ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྟོན་མེད་པར་མི་འབྱུང་རོ། ། ཞེས་སོ། ། འོ་
ན། རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཞུང་སོ་སོར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བཤད་མ་
ཐག་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་རང་བཞིན་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་གསུམ་
ཀྱི་གངས་ངེས་དང་དེའི་མཆན་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་
སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
འོ་ན་དེ་གཉིས། རྣམ། རྟོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ལས་བཤད་ཚུལ།

རྒྱལ་རང་བཞིན་ངེ་སྟེད་ཅིག ། མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། ། གཏན་
ཆེགས། ཞེས་པའི་རྟོན་ལ་གཞུང་རྟོན་དང་། མཐའ་དབྱང་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་མདོ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། བསྟན་ཆོས་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། ། རྒྱ་སྐྱུར་ལས་
ནི་རྒྱ་ཤེས་ལྟར། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྒོ་ལྟར་གྱི། ། རིགས་ནི་མཆན་
མ་དག་ལས་ཤེས། ། ཞེས་པས་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལར་མེ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱུར་ལྟེང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྱི་ཐང་ལ་རྒྱ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པ་དང་། སེམས་སྟན་རྒྱུང་ལ་ཉན་ཐོས་ཐེག་པའི་ཆོས་བཤད་པས་མཆེ་
མ་དང་སྐྱུ་ལྟེང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་དང་། ང་རྒྱལ་དང་
གཅིག་བྱང་དགའ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་བཤད་པས་བ་སྐྱུ་ལྟེང་བ་སོགས་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོར་དགའ་ལ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་དེ་ལྟར་བཤད་པས་སྟོང་རྗེ་ཆེ་བས་སྐྱུ་ལྟེང་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་རྣམས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ཆོག་ཟེན་གྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། །དངོས་བསྟན་ལ་ཡང་ཀུན་ཉོན་དང་
 རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་དཔག་མེད་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 འདིའི་མཆན་མ་ནི་ཏྲགས་གྱི་མིང་ཡིན་ལ་ཏྲགས་སམ་མཆན་མ་དེའི་སློ་ནས་
 བཏྲགས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་སློ་ནས་ལུང་མ་བསྟན་བཏྲགས་
 ཚུལ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱང་ཡོད། དད་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱང་
 ཡོད། བྱང་སེམས་སུ་སྐྱབ་པའི་དེ་ཡང་ཡོད། ཆགས་ཅན་དུ་སྐྱབ་པའི་དེ་
 ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་གྱི་བར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས། ཏྲགས་ལས་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་གང་ཞེ་ན། ད་ལྟར་རམ་སྟོན་མཐོང་བའི་མངོན་ཆོད་དང་མཆན་
 མ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲེལ་བ་ལས། ཡུལ་མངོན་པར་བཏྲགས་པ་གང་ཡིན་
 པ་སྟེ། དཔེར་ན། རུ་མཆོན་ལས་ཤིང་རྟ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། དུ་བ་ལས་
 མེ་དང་ལོག་དང་རུ་ལས་བ་ལང་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། ཏྲགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། མངོན་
 པར་བཏྲགས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་
 ཆོག་དང་། ལྷག་མ་དཔེར་བརྗོད་ཡིན་ཞིང་། མདོར་བསྟན་གྱི་མངོན་ཆོད་
 དང་མཆན་མ་འགའ་ཞིག་ཅེས་པ་ནི་མཆན་གཞི་རུ་མཆོན་དང་དུ་བ་དང་།
 སེར་སྒྲ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འཕགས་
 པ་རྣམས་ལ་ལྟ་འདོད་ཆེ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་ལྟར་གྱི་སྦྱེ་བོ་དད་ཅན་དུ་སྐྱབ་
 པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་
 ཉན་འདོད་ཆེ་བ་དང་སེར་སྒྲ་དང་བྲལ་བ་ཡང་དེ་ལྟར་གྱི་དེ་དད་ཅན་དུ་
 སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་སྟེ་ལས། འཕགས་པ་
 རྣམས་ལ་ལྟ་འདོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། སེར་སྒྲ་དང་བྲལ་

བ་ལས་དང་བ་ཅན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་བྱུང་སྟེ། མི་
 བཟོད་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་བ་དང་། སྟོང་རྗེ་དེས་བྲངས་པའི་སྟན་
 སྤྱང་དང་། གཞན་དོན་ལ་སྟོང་བ་བསྟན་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སྤར་བ་མ་
 འཆུམ་བ་དང་། འབྲུམ་སོགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟོང་གིས་མི་ཟད་
 བ་ལྟར་འགྲེལ་བའི་རྟགས་ལྡན་དེ་ལྷན་ཀྱི་སོ་སྟེ་བྲང་སེམས་སུ་སྤྱུང་བའི་
 འབྲས་རྟགས་ལྷ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་སྟེ་ལས། སྟོང་བཅེ་བ་དང་། སྟན་
 བར་སྤྱོད་བ་དང་། སྤར་བ་མ་འཆུམ་བ་དང་། ཟབ་མོའི་དོན་ཀྱི་དགོངས་པ་དེས་
 བར་འགྲེལ་བ་ལས། བྲང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྲང་ས་སོགས་ལས་བཤད་པ་ཤེས་པར་བྱ། ཡང་ན་ཆོག་
 ཟེན་ཅམ་ཀྱི་བྲད་ཆོས་ལྷ་ལྷན་ཀྱི་རྟགས་གཅིག་བྲས་ན་ཡང་བྲད་རོ།། བཞི་
 བ་བྱུང་སྟེ། ས་སྟེ་ལས། རྟོན་བ་དང་འབྲུར་བ་དང་ཅོ་འབྲི་བ་དང་ཅེ་བ་དང་
 ཅེ་ཅེ་ཆེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་བ་ཞེས་བ་ལྷ་ཀའི་མཐར་སྐྱར་རོ།། ལྷ་བ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་
 དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་སྟེས་བྲའི་རྟགས་སམ། མཆོན་དཔེ་དང་མཐུ་བསམ་
 མི་བྲལ་ཀྱི་སྟེས་བྲའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྤྱུང་བའི་འབྲས་
 རྟགས་བཞི་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་སྟེ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་མཆོན་དང་དཔེ་བྲད་བཟང་པོ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། སྤྱུང་བ་དང་། མཐུ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 བ་དག་བཅོམ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྤྱུང་ན་སྤར་ལྟར་
 དང་དངོས་ཟེན་ལ་བྲད་པར་ལྷ་ཀ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱར་བ་ལྟར་
 བྲས་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་སྤྱུང་བའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལྷ་

བྱེད། འདི་ཡང་སློ་གསར་རྣམས་ཀྱི་སློ་བྱིས་ཀྱི་གེ་སར་བྱེ་བ་བཞད་པའི་འོད་
ཟེར་དུ་སློས་པ་ལགས་སོ།།

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་ཚུལ།

དོན་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འགྲེལ་འདིར་ལྷ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དེ།
འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ལྷ་ཡོད་པ་ལས། རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་
ཡང་དག་ནི། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེ་སྟེད་ཅིག །སོགས་ཀྱིས་
བཤད། རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ནི། འདི་ཉིད་གཉིས་
པར། སྟེ་བ་ཡོངས་སུ་ལོན་པ་ན། འབྲུང་རྩལ་དབང་པོའི་སློ་དག་དང་། ཞེས་
པས་བཤད། རྒྱ་སྟེའམ་རང་སྟོག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་བཤད་
པ་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་གཉིས་པ་ལས། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། སྐྱབ་
བསྟེན་འདི་རྒྱ་ཅན་ཉིད་གྲུབ། ཅེས་བྱུང་། རྒྱ་བྱད་པར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་
ཡང་དག་ནི། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། དབང་པོའི་སློ་
དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་
དག་ནི། འདི་ཉིད་ལས། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རོས་ཏྲགས་པ། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། དུ་བས་བྱད་ཤིང་
འབྲུང་བ་བཞིན། ཞེས་བྱུང་། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་འདི་ལྷ་ཁོ་ནར་མ་རེས་
ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་སོགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱན་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་མཛོན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཆོགས་སོགས་
སོ། འདིར་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་

དེ། སྤྱིར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཀུན་ཉོན་ཀྱི་རྒྱ་
 རྒྱེན་དང་། དེ་རྫོགས་བྱེད་ནམ་བྱ་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མཁས་པ་དང་། ཞེས་བྱུང་རྒྱུ་
 འཕེན་གྱིས་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་གྲངས་ཅན་
 དང་དབང་ཕྱག་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་པ་དང་སྤྱོད་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་རྟག་
 པ་དང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་འབྲས་བྱ་སྤྱི་བར་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་བའམ་བདེ་སྤྱོད་
 བའམ་ལྱང་སྟོན་པ་ཁ་ཅིག་མེ་མེད་པའི་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྤྱི་བོར་ཡང་དུ་བ་ཡོད་
 པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཀུན་བཏགས་དུ་མ་བརྫོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། ས་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་ལས། ལྷ་གྲུ་དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བྱས་གཞན་
 ཀྱིས་མ་བྱས། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་དང་རྒྱེན་མ་ཆང་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་
 ནས། མིང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་མདོན་པར་སྤྱབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 ཆད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བྱེན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྤྱིར་དེའི་དོན་ངེས་པར་བཟུང་བ་ལས་བདེ་འགྲོའི་
 རྒྱ་ལས་དང་འབྲས་བྱ་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྤྱི་ཞིང་། ངེས་པར་
 ལོགས་པའི་རྒྱ་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཐོས་པ་
 དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་ངེས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་གིས་
 མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་དང་ཆད་མ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་
 དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་བསལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བ་
 བཞེན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཆོན་ཉིད་
 དང་། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་རྣམས་ལ་དབྱེད་ན།
 ཁ་ཅིག་ན་མེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱབ་རྟགས་གང་ཞིག་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྤྱབ་

བྱེ་ཆོས་ཀྱི་གཟུང་བྱེ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
 གི་མཆན་ཉིད་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱེ་ཆོས་དང་དེ་བྱང་དུ་
 འབྲེལ་ཞེས་བྱུང་བྱེད་པ་དག་ལ། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ཏུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 པར་སྐབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་
 བྱེ་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱེ་
 ཆོས་དང་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱེ་
 ཆོས་ཇས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་ཏྲག་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབ་
 པའི་བསྐབ་བྱེ་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་གཉིས་ཇས་སུ་གྲུབ་
 པར་ཐལ་ལོ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་ཏྲག་པ་གཉིས་དེ་
 མཛོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་སྒོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲུང་བར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་སོང་། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་ཏྲག་པ་གཉིས་སྒོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་
 སྒྲུང་བར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་
 ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཏུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་
 བསྐབ་བྱེ་ཆོས་ལ་མེ་ཁོ་ན་འཛོག་ཅིང་མེ་ཡོད་པ་མི་འཛོག་ཟེར། ལ་ལས་
 ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་ཏྲགས་ཆོས་
 ལ་དུ་ཡོད་དང་མེ་ཡོད་ཁོ་ན་འཛོག་ལ་མེ་དུ་གཉིས་མི་འཛོག་ཟེར། དེ་དག་
 ལ་འོ་ན། ཏུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་ལ་མེ་
 དང་ཏྲགས་ལ་དུ་བ་བཀོད་ཀྱང་འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་ཡིན་ཞེས་བཤད་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 གཉིས་མེ་ཆོས་དང་དུ་བ་ཏྲགས་ལ་འགོད་ཀྱང་ཡོད་འགོད་བྱས་པའི་འབྲས་
 ཏྲགས་ཡང་དག་གི་སྒྱུར་ངག་གཉིས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱུང།
 དཔེར་ན། ཚང་མང་བཞིན། ཅུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་ཅེས་པའི་སྐབ་
 ངག་འདི་དེ་འབྲའི་སྐབ་ངག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 རིགས་ཐེགས་ལས། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། གང་ན་དུ་བ་
 ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཚང་མང་བཞིན་ཏེ། འདི་ནའང་དུ་བ་ཡོད་
 རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
 བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐབ་ངག་དེ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 པར་སྐབ་པའི་སྐབ་ངག་དང་དུ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 པར་སྐབ་པའི་སྐབ་ངག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སོ་སོར་ཞོག་ཅིག་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་དུ་བ་ཡོད་པ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། འོ་ན། མེ་
 ཡོད་པ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པ་མེ་ཡོད་པ་དང་བདག་ཉིད་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སོང་། འདོད་ན། མེ་ཡོད་དུས་དང་དུ་བ་ཡོད་དུས་སྔ་ཕྱིར་གྲུབ་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། གཞན་ཡང་། བདག་སྐྱེ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དུ་བའི་རྒྱ་མེ་ཡོད་དུས་ན་དུ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་གཉིས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དངོས་སོ་དང་དེ་
 རིང་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁོ་བོས་མེ་ཡོད་པ་དང་
 དུ་བ་ཡོད་པ་གཉིས་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དུ་བ་དང་མེ་དེ་བྱང་འབྲེལ་
 གཉིས་མི་འགལ་བར་འདོད་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་བྱང་
 འབྲེལ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་འཛོག་མ་ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་དེ། ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ལ། དགག་ཏྲགས་ཡང་
 དག་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་པའི་གཞི་མཐུན་
 ཡོད་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཟེར་ཅིང་། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལ་འབྲུལ་ནས་རྟོག་
 གཏུ་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ཞི་འཆོས་སེལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་འགོག་ཅིང་མ་
 ཡིན་དགག་དགག་པ་མིན་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དག་གིས་མ་ཡིན་དགག་
 དགག་པ་ཡིན་པར་བྱགས་གཏད་ནས་དགག་པ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་སྐྱབ་
 ཆོས་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དགག་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པ་
 སྡོན་དང་བར་དང་ཕྱིས་སྟུ་སྟུ་ཆོགས་འབྱུང་ངོ་། །འདི་དག་ལ་འཕགས་ལྷུ་ལ་
 བཞ་བྱབ་ཆེན་པོ་དག་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་རིགས་
 ཀྱིས་མཆོན་པ་རེ་དབྱེད་ན། འོན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྟུ་བརྒྱུང་བའི་མི་རྟག་པ་དགག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་བྱབ་ན། མི་རྟག་པ་
 ཆོས་ཅན། དགག་པར་ཐལ། དངོས་མིང་ལ་དགག་ཆོག་སྐྱར་བའི་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་མི་ཞེས་པ་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་
 འགོག་གོ། ཅེ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཏྲགས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས་དེ་ལ་གཉིས་ནི་
 དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཉེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཛིག་པའི་ངང་ཅན་དེ། གཟུགས་སོགས་
 སྟུ་རང་དུས་འདས་མ་ཐག་ཏུ་མི་གནས་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དུས་འདས་མ་ཐག་ཏུ་མི་གནས་པ་དགག་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རྩེ་རྩེས། སྦྱར་བ་ནི་
 གང་ཞིག་གང་གི་ཆེ་འདིག་པའི་རང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཆེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་
 བཞིན་ནོ།། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྦྱེ་བའི་དུས་ན་འདིག་པའི་རང་ཅན་
 ཡིན་ནོ།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དུ་བ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་རྟག་
 དངོས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་
 ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དང་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་དངོས་ལ།
 མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་སྦྱབ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ་ནམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིད་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་སྦྱབ་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་
 དགག་ཅིག་བྱུང་ན་ཡང་དགག་རྟགས་སུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། འཁོར་
 གསུམ། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དུ་བ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་མེ་
 དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དུ་བ་རྟག་དངོས་
 ཀྱིས་སྟོང་བའི་མེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་། ལྷ་ཀྱའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྦྱར་བ་
 ཡང་གང་དང་གང་ཉི་བ་ལས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་
 ནི་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར་བ་ནི་དེ་དག་གིས་གཞོན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 མེད་པ་ཅན་གྱི་འདིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མེ་ལ་སོགས་པ་ནི་
 ཚུལ་སོགས་པ་གིས་གཞོན་པ་འཕེལ་བ་ལྟ་བུའོ།། ཉིས་པ་དག་ཀྱང་

བདག་མེད་པ་མཐོང་བ་ཉི་ལ་ལས་གྲང་ཉི་ལ་བྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགག་པ་སྐྱབ་ཆོས་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་པ་དངོས་གྱི་སྐྱབ་ཆོས་བྱས་པའི་ཏྲགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 ཁས། འཁོར་གསུམ། དེ་ལྟ་བུ་མང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་
 དེ་བུམ་པ་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སོགས་བྱ། གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ཏྲགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་
 དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཏྲག་
 དངོས་གྱིས་སྟོང་བའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་
 གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ངོ་བོ་འབྲེལ་
 ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་ངོ་
 བོ་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སོ། །མ་བྱུང་ན། བྱུང་བ་
 བྱུང་ཅིང་འདོད་མི་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཏྲགས་ཆོས་སུ་བཞུགས་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་
 གཅིག་འབྲེལ་ཁོ་ནས་བྱུང་བས་ན་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་ངེས་རྩ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ།
 གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སོ་ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་འདད་འཐད་
 ལྡན་ལས། ཅིའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་པར་བྱད་པར་མེད་པ་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་

ན། བཤད་པ་གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཉིས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱབ་
 བར་བྱ་བ་ལ་སྟོས་ནས་གཏན་ཆེགས་ནུམ་པར་འདྲིལ་པ་ན་དེ་ཐ་དད་པས་ཐ་
 དད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ནས། སྐྱབ་པའི་དོན་ཡང་གཏན་ཆེགས་ལས་ཐ་དད་
 བ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་དེ་ཐ་
 དད་པས་གཏན་ཆེགས་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདིས་
 སྐྱབ་པའི་དོན་ཡང་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དང་རྟགས་སུ་འགོད་རྒྱ་
 གཉིས་ངོ་མོའམ་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ།
 བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཐ་མི་དད་དེ་གཉིས་འགལ་བས་ན་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 ངོ་མོའི་སྟོན་ནས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་གསུམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་ལ་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་གཉིས་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མེད་དགག་ལ་དབྱེ་བ་
 མེད་པས་མི་དབྱེ་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་དབྱེར་ཡོད་པས་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། མེད་དགག་
 ཡིན་ཡང་ངོ་མོ་སོགས་ལ་སྤྱ་རགས་དུ་མ་འབྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མེད་དགག་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུམ་མེད་དང་འདུ་མ་བྱས་
 ཀྱི་ནུམ་མཁའ་དང་རྟག་པའི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཞི་ཆོས་
 ཅན། ངོ་མོ་ལ་སྤྱ་རགས་འབྱེད་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྤྱ་མ་དབང་མངོན་ཀྱི་བྱེད་པས་
 འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་ཐུབ་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐུགས་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་ངེས་པར་
 ཐལ། སྤྱ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ།
 དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཆོས་གཉིས་ཀར་མེད་དགག་ཅིག་
 དགོས་པས། མེད་དགག་གང་ལ་ཡང་དེ་བྱང་འབྲེལ་མེད་པས་སྐྱབ་རྟགས་

ཡང་དག་ལྟར་གཉིས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་སྡེ་ཞེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་
 ལུ་འགོད་རྒྱ་ལ་སྐབ་པ་ཁོ་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་
 བྱའི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་རེ་བྱས་ཀྱང་སྐབ་པ་རེ་སྐབ་པའལ། གོ་བར་བྱེད་
 བས་ན་སྐབ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 འབྲས་ཏྲགས་དང་དེ་སྐབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས་སྐབ་
 ཏྲགས་ལུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་ནི་སྐབ་པ་དང་སྐབ་པ་ཡིན་ཞེས་བ་ཏྲགས་པའལ་གོ་བྱེད་
 ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྡན་ལས། གཏན་ཆེགས་
 གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་སྐབ་པ་སྐབ་པ་སྟེ་གོ་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ཐེར་ན། འོ་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་
 ལ་སྐབ་པ་སྐབ་པར་བྱེད་པ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་
 ཆོས་ལ་སྐབ་པ་ཞིག་བཀོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །རང་འགྲེལ་དང་འཐད་
 ལྡན་གྱི་ཕྱང་བྱངས་མཆོམས་གཉིས་ལ་མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འཛིག་པའི་རང་ཅན་ཏྲགས་ཀྱིས་གཟུགས་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་
 སྟོད་པའི་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐབ་པ་ཞིག་བཀོད་པར་
 ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐབ་པ་སྐབ་པའི་ཆོས་ཞིག་བཀོད་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་
 པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་དགག་བྱ་འགོག་པ་དང་སྐབ་པ་སྐབ་པ་གཉིས་
 ཀ་དངོས་ལུ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་
 སྟོད་པ་དངོས་ལུ་བཀག་པ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་ཡང་དངོས་ལུ་བརྗོད་པའི་

བྱིར། རྟགས་གཉིས་སྒྲ། གཞན་ཡང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ལ་སྐབ་པ་དངོས་ལྷགས་གང་ལ་ཡང་མི་སྐབ་པར་དགག་
 བྱ་དེ་བཅད་ཅམ་ཀྱི་མེད་དགག་ཅིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐབ་
 ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་བཟུང་བའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར།
 འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་
 ལོ། །དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་དོན་དང་། སྤྲ་མ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་
 ཆོས་ལ་སྐབ་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་བཞོད་ཀྱང་སྐབ་པ་སྐབ་པ་གཙོ་ཆེ་བས་
 རྣ་སྐབ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དགག་རྟགས་ཀྱི་དོན་
 དེ་ལྟར་གང་ཞིག་སྐབ་རྟགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུ་སྟེ།
 འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞི་པ་ལས། འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་
 གླངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུ་སྟེ། འདིས་ནི་
 ཞེས་སྐྱབྱ་བྱེད་ཀྱིས་མཆོན་ནས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད།
 དངོས་ལ་ཞེས་པས་ཚུད་གཞི་དངོས་པོ་དང་འང་སྐས་དངོས་མེད་ལ་ཡང་
 དངོས་པོའི་ཆ་སྟེ་སྐབ་པའི་ཆོས་གང་མི་སྐབ་ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་སྐབ་པར་བྱེད་
 པས་མ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། སྐྱབྱ་བྱེད་
 བྱེད་མ་དམིགས་པ་འདིས་ནི་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་ལའང་འབྲས་བྱ་དང་
 བྱུ་བྱའི་དངོས་པོའི་ཆ་ཁས་གླངས་པ་མེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་བཅད་
 ཅམ་ཀྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་སྐབ་པར་བྱེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 སྟེ་བདུན་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་བསྐབ་
 བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྐབ་པར་བྱེད་པས་བྱུ་བྱའི་བྱིར།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞི་པ་ལས། སྐྱབ་
 བྱེད་སྤྱི་མ་དག་གིས་ནི། མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྤྱི་མ་འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་
 དང་ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། མ་ཡིན་པའི་སྣོན་ས་དགག་པ་སྐྱབ་ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་སྐྱབ་ཏྲགས་
 ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱི་མ་བཤད་པའི་ལུང་
 རིགས་དང་ས་བཅད་ཆེན་མོ་ནས་ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་
 བཅད་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་
 ཀྱིས་མེད་དགག་གི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་། སྤྱི་མ་འབྲས་རང་
 གི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ཞིག་བཟུང་ན་ཡང་ཤུགས་
 ལ་དགག་པ་ཞིག་བཟུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་བདུན་རྒྱན་དང་རྣམ་
 བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པས་མཆོན་ནས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ལྷན་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ལ་ཡང་མེད་དགག་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐེགས་
 ལས། དེ་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ་རང་བཞིན་མི་
 དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་
 པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་འགལ་བ་
 དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་བའི་རིག་པ་མེད་
 དོ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་མེད་དགག་ཁོ་ནར་
 ལྷང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་

ཡང་། འདིར་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་དགག་བ་གཙོ་ཆེ་བ་སྐབ་པའི་རྟགས་ལ་དགག་
 རྟགས་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་སྐབ་པ་ལས་ཆེ་བའི་རྟགས་ལ་སྐབ་
 རྟགས་ཞེས་བཤད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དེ་ལ་གཉིས་
 བེ་དངོས་པོ་སྐབ་བ་ཡིན་ལ་གཅིག་པེ་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། དེའི་སྤྱི་མ་སྐབ་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ལ་མ་
 ཡིན་དགག་གྱང་བྱང་ལ། སྤྱི་མའི་དཔེར་བརྗོད་ལ་མེད་དགག་བསྐབ་བྱའི་
 ཆོས་བྱས་བ་བཅུ་གཉིས་སོགས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་བཟུང་བའི་རྟགས་ལ་སྐབ་རྟགས་ཀྱིས་བྱུང་
 པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ལ་སྐབ་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་དགག་བ་ཞིག་དགོས་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་བ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ན་
 བེ། དེ་སྐབ་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་གྱང་། དེ་
 སྐབ་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་བ་དེ་ནི་སྐབ་བ་
 གཙོ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་། དེ་སྤྱི་བྱུང་མང་རོ་
 །།གཞན་ཡང་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱི་སྐབ་ཆོས་ལ་
 མེད་དགག་ཅིག་དགོས་པར་ཐལ། རྩོད་གཞི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་
 ཡིན་ཡང་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དངོས་ཀྱི་བསྐབ་
 བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་དགག་བཟུང་བས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ལེན་བཞི་བ་ལས།
 འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་སྒྲངས་མེད་པར་དགག་བ་
 ཉིད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་སྟོད་དབང་སྒྲོས། མི་དམིགས་བ་འདིས་དངོས་ཏེ་
 དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དགག་བ་སྐབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
 གི་སྤྱི་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་བ་ལ་ཡང་རོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཆ་ནི་ཁས་
 སྒྲངས་བ་མེད་བ་ཅན་ཏེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་འཕེན་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་འདིས་མ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱི་
 ཐུན་མོང་དུ་བཤད་ཅིང་། ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅི་ན་ཞེས་པའི་དགག་ཚུལ་དང་དགག་
 རྒྱ་ཅི་འདྲ་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། ཆ་ནི་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཆ་གང་ཡང་
 དངོས་ཤུགས་དང་སྐབས་ཐོབ་གང་གིས་ཀྱང་མ་འཕངས་པ་དང་། ཁས་ལེན་
 པ་དང་དམ་བཅདེ་ཡུལ་དུ་མེད་པར་དགག་པ་ཅམ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ལུང་དེའི་མཆུག་ཏུ་རྒྱ་དང་བྱམ་པར་
 བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་དག་གིས་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འདི་མ་དམིགས་པ་སྐྱེ་ལ་འཆད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་བྱམ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་ཐ་
 སྟད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱིས་བྱམ་ལ། མ་དམིགས་པ་གཞན་ལ་དོན་སྐྱབ་ཀྱང་
 ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་བཀར་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ལེ་བྱ་བ་ཞི་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་དང་། དངས་མ་ཐག་དེའི་མཆུག་ཏུ་དེ་ཉིད་
 ལས། རྒྱ་དང་བྱམ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་དག་གིས་ནི་དངོས་པོ་རྣམ་
 པར་གཅོད་པ་ཅམ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 འོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མེད་པའི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཆ་འདིས་རྣམ་བཅད་ཀྱང་ཤེས་པར་གྱིས། གཞན་
 ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཅམ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་བྱས་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དགག་ཏྲགས་ཀྱིས་མ་བྱམ་པར་ཐལ། ཏྲགས་གསུམ་གྱི་
 སྤྲ་མ་འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་
 པའམ་དེ་མི་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་དགག་པར་སྐྱབ་པ་གང་
 རུང་གིས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། བྱས་པས་སྤྲ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པ་དང་། དུ་བས་ལ་ལ་ཏྲག་དངོས་མ་ཡིན་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་སྟ་

བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 འདྲིའི་བཞི་པའི་མཐུག་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱབ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། མ་ཡིན་
 གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ལྟ་དབང་སྒྲོས་དེའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས།
 སྔ་མ་དག་གིས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆེགས་དག་གིས་དོན་
 གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 ནོ། ། ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། ། དངོས་པོ་ཅམ་ཉེ་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་བ་ཤད་དུ་
 ལྷན་སྒྲོས། གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་
 གཏན་ཆེགས་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་སྟེ། དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ནི་ཡོད་པ་
 སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། གཏན་ཆེགས་གཉིས་
 ནོ། ། དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ཡོད་པ་སྐྱབ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་ནི་དགག་པའི་
 གཏན་ཆེགས་སོ་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་ནི་དགག་པ་བྱེད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དེས་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་དངོས་སུ་
 སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་གཏན་ཆེགས་སུ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་མ་ཡིན་དགག་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བའི་
 དགག་ཏྟགས་ཡོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ལྷན་སྒྲོས། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མི་དམིགས་པ་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཁོ་ན་ཡིན་
 ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ཡང་། ལུང་དེས་
 གཏན་ཆེགས་གསུམ་ཀྱི་མི་དམིགས་པ་གཅིག་བྱ་བ་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་

བྱེ་ཆོས་ལ་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་
 བསྐྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཆོས་ལ་དགག་པ་བཟུང་
 བའི་འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་མི་མྱོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 ཏྲགས་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཆོས་ལ་དགག་པ་བཟུང་
 བའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་དངོས། འཁོར་གསུམ། གཟུགས་སོགས་གཉིས་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
 སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྒྲ་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་དངོས་སོ་དེ། གཟུགས་
 སོགས་གཉིས་སྟོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲ་མ་འབྲས་རང་གི་
 ཏྲགས་ལ་འང་དགག་བྱ་བཅད་པ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེ་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་ཡོད་
 གྲང་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་
 ཏྲགས་མེད་པའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་ཀྲས། གཅིག་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་
 བར་ངེས་པར་བཟུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གྲང་དགག་བྱ་རྣམ་
 པར་བཅད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ཏྲགས་གསུམ་ལས་དགག་ཏྲགས་དང་སྐྱབ་ཏྲགས་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ལྟ་
 ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤ་ཆེན་དུ་མས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྟན་ཚུང་བ་ལས། གཅིག་ནི་དགག་པ་གོ་
 བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆེགས་སོ། །དགག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་པ་དང་། མེད་
 པའི་ཐ་སྐད་སྐྱབ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིས་དགག་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཞེས་པའི་དགག་པ་མེད་དགག་ལ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་།
 སྐམ་ཟེ་ཆེན་སོ་ཤིང་ཀར་ནུས་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེས་ན་སྒྲ་མས་ནི་

ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱེད་མང་བའི་
 ཕྱིར། ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་
 གི་དངོས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཅིག་དགོས་པར་ཐལ།
 མེད་དགག་ནི་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་ཡིན་པས་ཕྱང་པོ་ལ་བདག་མེད་ཅམ་
 ཡང་སྐྱབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིལ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཐར་བ་འབྱུང་གནས་
 སྤུངས་པའི་རྟོག་གི་སྐད་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོའི་དངོས་པོར་
 མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་དམིགས་པ་བརྗོད་ཀྱི། མེད་པ་དགག་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པ་ལོག་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཅི་ཡང་
 མ་ཡིན་པས་ཅི་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་དང་། འདིས་སྤར་ཐ་སྟད་སྐྱབ་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐ་སྟད་བྱ་བུང་བ་ཆོས་དང་རྟགས་ལ་སྤར་བ་ཡང་འཁྱུལ་བ་ཆེ་
 ལ་སྒྲོན་གཞན་ཡང་ཆེན་པོ་དག་དང་མི་མཐུན་པ་ཆེས་མང་ལ། རྒྱ་ནག་གླིས་
 གྲང་། ཕྱི་མ་གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པར་བཀོད་པ་ཡང་
 དེ་དང་ཉེ་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་དག་རྗེ་རྒྱ་རིའི་གཞུང་ལ་འཁྱུལ་བར་མངོན་ཅིང་
 བོད་ཀྱི་དབུ་ཆད་པ་མང་པོས་གྲང་དེ་ལྟར་སྤུངས་པ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་ནི་སྤེ་བདུན་ཅུ་འགྲེལ་ལས་དགག་རྟགས་བཅུ་ལོགས་བཤད་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་མེད་དགག་གཅིག་བྱ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་རྣམས་དང་།
 འཕགས་པ་ཡབ་སྤུངས་དང་བྱེད་པར་དུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་མི་བྱང་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཞི་འཁོ་ཡབ་སྤུངས་ལོགས་དུ་མས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་
 དབུ་མེམས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གང་གི་འདུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་
 དུ་ཕྱོགས་སྤེའི་དོགས་སྒྲོང་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། འོ་ན། གང་ཟག་

དང་ཚེས་ལ་རང་བཞིན་ཏྲགས་ཀྱིས་བཀག་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མ་སྐྱབ་ཅེས་སྐྱ་
 བ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེས་དང་། དེ་དགག་བ་ལ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས་།
 འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཅེས་བ་ནས། རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་
 བཀག་བ་ཉིད་། རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་པར་འདོད་པར་བྱ་ཡི། ལུང་ལ་བརྗོད་
 བྱ་དང་། ཤེས་བ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་། ཏྲགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་མེད་ཅེས་སྐྱ་བར་མི་
 བྱའོ།། དེའི་སྤྱིར་རིགས་པས་རང་བཞིན་བཀག་ཙམ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་
 པ་སྐྱབ་པ་མིན། ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་དབྱ་ཚད་གང་གི་རིགས་པར་མི་སྒྲིང་ངོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེས་ལ་མ་ཡིན་དགག་བཟུང་བའི་
 ཏྲགས་ལ་སྐྱབ་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ནི་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་
 བས་དགག་བ་ཡིན་པར་སྐྱབ་རས་གཟིགས་བརྟལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་
 སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
 ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་པར་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཚེས་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་བཟུང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་
 ཡང་དག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེས་ལ་སྐྱབ་པ་
 དངོས་ལུགས་གང་ལའང་མི་འཕེན་པར་དགག་བྱ་བཀག་བ་ཙམ་བྱེད་པའི་
 ཚེས་སུ་བཟུང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཏྲགས་
 ཡང་དག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་རང་འགྲེལ་གཉིས་
 ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་
 ཚིགས་སོ།། ཞེས་པས་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བཞ་ཆེན་ལྷུ་སྒྲིའི་
 འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ཡི་
 དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ་དགག་བ་ཡང་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་རོ།། གཅིག་
 ནི་དགག་བ་ཁོ་ནའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལུང་གསལ་བ་

འདི་ལ་མ་ཁྲབ་བྱས་ཆེ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྒྲིགས་བཅ་བྱར་
 གྱེ་འཛིན་གོང་ལྷ་བྱ་དག་གིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། འདིར་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཉགས་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་
 སྐབས་པ་བརྒྱུད་ཡང་ཤུགས་ལ་དགག་པ་སྐབས་པ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་
 ཉགས་ཡང་དག་གི་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀར་དགག་པ་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་།
 སྐབས་པའི་ཆོས་མི་འཕེན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མི་བྱེད་པའི་
 བྱེད་ཐེར་ན། དངོས་འགལ་སྐབས་སྟེ། འོ་ན། དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ཆོས་ཅན་
 ཁྱིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐབས་པའི་དངོས་
 ཤུགས་གང་ལའང་སྐབས་པ་ཞིག་མི་འཕེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱེད། ཉགས་ཁས་སྒྲུངས་ཀྱིས་གྲུབ། ཁྲབ་
 པ་ཁས། འདོད་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བརྗོད་པའི་སྐས་དངོས་
 པོ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་མི་འཕེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱེད།
 འཁོར་གསུམ་ཁས་། གཞན་ཡང་། འདི་ལྟར་སྐབས་དག་གིས་མི་ཉག་པ་དགག་
 པར་མ་ཞེས་པས་ནོངས་པས་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འགོག་གོ། །འདི་ལ་ལུང་
 རིགས་མང་མོད་ཡི་གེས་མི་ལངས་སོ། །འདི་ནི་སྤྱི་བར་གསུམ་གྱི་མཁས་
 ལྷན་གྱི་རྟོག་གི་བ་འབྱུང་པའི་ཆང་གིས་སྦྱོས་པའི་ལག་ལྷན་དག་གི་ལོག་
 པའི་ང་རོ་བསྒྲིག་པའི་ཆེད་དུ། ལེགས་བཤད་གདོང་ལྡེ་ངར་སྐད་ཅུང་ཟད་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་བོད་ཀྱི་ཟོལ་ཚུད་གྲིས་ཀྱང་མཁས་པར་བགྲངས་པ་
 དང་གསུང་རབ་ལྟ་བུ་ལ་མི་ཕན་པས་བོར་ཅིང་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་
 གཉིས་ཀྱི་དོགས་པ་ཅམ་བཤད་ན། འཕགས་ལུལ་གྱི་རང་གཞན་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། སྐབས་འདིའི་འབྲས་ཉགས་དུ་བས་དཔག་བྱར་མེ་ཁོ་ནར་རིགས་ཏེ། དུ་
 བ་དང་མེ་ལྷན་ཅིག་པ་མི་འབྱུང་ལ། དུ་ལྷན་གྱི་ས་སྦྱོགས་ལ་ངེས་པ་མེད་

བའི་ཕྱིར་ཞེས་བའི་ཅོད་ཚུལ་ནི། ཚད་མ་མདོ་ལས། ཁ་ཅིག་གཏན་ཆེགས་
 མི་འབྲུལ་བས། རྩོམ་གཞན་དཔག་བར་བྱ་བར་འདོད། ཅེས་བྱུང་། དེ་ལ་འོ་
 བ། ཏྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དེ་སྒྲིན་མེ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བྱེད་བར་ཐལ་
 ལོ། དུ་བ་ངེས་ཅམ་གྱི་མེ་ཡང་ཚད་མས་ངེས་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་མེ་ངེས་བ་ལ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བ་
 སྒྲིན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དུ་བ་དང་
 མེའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་བ་དེ་ལས་གཞན་ཅི་ཞིག་སྟེ་དཔག་རྒྱ་མེད་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་མེ་ཁོ་ན་དཔག་བྱ་ཡིན་ལ་དེ་དུ་བ་དང་
 མེའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་བ་ན་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཆོས་ལ་
 གཏན་ཆེགས་གྲུབ་ན་ནི། རྟེན་ཡིས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་དཔག་ ཅེས་སོ། འདིས་ནི་
 ཏྲགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་མཆན་ཉིད་བར་འདོད་ན་ཡང་
 དགག་ཚུལ་འདི་ཁོ་ནས་རིགས་བ་ཤེས་བར་གྱིས། ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་
 བ་གི་རྟོག་གི་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དཔག་བྱར་
 ཅོད་གཞིས་ཕྱོགས་དང་སྐབས་ཆོས་མེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་
 རིགས་བར་ཐལ། དེ་ལྷན་གྱི་ས་ཕྱོགས་དང་མེ་དག་གི་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འདོད་ཚུལ་འཆད་བར་ཚད་མ་མདོར། ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་དག་གྲུབ་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དཔག་བྱར་ཁ་ཅིག་འདོད། ཅེས་སོ། དུ་བའི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཅོད་གཞི་ལ་དང་། ཆོས་མེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་བ་
 རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་བ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་འང་གང་ན་དུ་
 བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དོ། ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཁྱོད་ལྟར་གྱི་
 ལྷན་འབྲེལ་དང་འདྲ་འབྲེལ་གཉིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་
 མདོར། འབྲེལ་བ་འང་གཉིས་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་

ལས། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ལྟར་ཐ་སྟད་བྱེད་ཀྱི་
 མེ་འཕམ་དུ་བས་འབྲེལ་བ་ལོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་དུ་
 བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ལ་ཡོད་འགོད་མི་རུང་སྟུང་བ་ཡང་བཀག་པར་ཞེས་
 བར་གྱིས། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐབས་བྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 སྟུང་དུ་མི་འཇལ་བར་ལ་དང་མེའི་འབྲེལ་བའོ་སྟུང་དུ་འཇལ་བར་ཐལ། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དཔག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་
 ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་བ་བརྗོད་པའི་ཆེ་ན་དུ་ལྟན་ཀྱི་ལ་དང་མེའི་འབྲེལ་བའོ་
 ཞེས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མེའི་ཞེས་དུག་སྐྱབས་ནས་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དཔག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དུ་ལྟན་ཀྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཞེས་ཆོས་ལ་མེ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་
 དང་པོ་དོ་པོ་བརྗོད་པ་བྱས་ནས་འགོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མཐུན་གྱུ་བ། མདོ་
 ལས། དེ་བཞིན་དུག་པའི་སྐྱ་རུ་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་
 ལས། །འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་པའི་ལྟར་ན། འབྲེལ་བ་ཅན་ཀྱི་མེའི་
 མེ་འདི་ཞེས། དུག་པའི་སྐྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཀྱི་ཞེས་དང་། གང་གི་འབྲེལ་བ་
 ནི་མེ་འདི་ལའོ། །ཞེས་དང་པོའི་སྐས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདིས་ནི་གཞི་ཆོས་རྟགས་གསུམ་དང་འགོད་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་
 བས་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །འདི་དག་དང་ཡོད་འགོད་ལ་འབྲེལ་ནས་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་ཚུལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་
 ན་འགོད་པས་བྱུང་བར་ན། འོ་ན་རང་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་འདི་
 ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལ་
 འདི་ལ་མེ་ཡོད་ཅེས་འགོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དུ་བ་ལས་ཞེས་པ་
 འབྱུང་བྱུངས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། དུ་བ་ཡོད་པ་

དང་དུ་བ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བ་འབྲུལ་བ་
 ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཞེས་པར་གྱིས། འཕགས་
 ཡུལ་གྱི་རྟོག་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐབས་པའི་ཚྱོད་གཞིའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐབས་པའི་སྤྱགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། བྱིད་ཀྱིས་འདིའི་བྱར་གྱི་
 སྤྱགས་ཚྱོད་གཞི་དང་དེའི་ཆོས་ཞེས་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། ཅུ་བར་འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་ལའི་ཆོས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་དང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱགས་ཆོས་བྱ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཚྱོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་
 དེས་ཅུ་བའི་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན། འོ་
 བ་དེ་དེའི་ཆོས་སུ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་གསུང་
 ལས་དུ་བ་ཆོས་ཅན། བྱིད་དུ་ལྡན་ལ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ན་བྱིད་དུ་ལྡན་
 ལའི་ཆོས་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་བྱིད་ཀྱི་རྟོན་དང་བྱིད་དུ་
 ལྡན་ལ་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ལྷག་
 བཞིན། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། དུ་བ་ཆོས་ཅན། བྱིད་དང་དུ་ལྡན་ལ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་དང་བྱིད་གཉིས་རྟོན་བརྟེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་བ་སྟེ།
 དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་ལ་བྱིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་བྱིད་ཀྱི་དོན་
 གཞན་གྱི་རྟོན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཁར་གཞོང་དང་དེའི་ནང་
 གོ་ཚུ་སོགས་བཞིན། བྱ་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་བྱིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
 པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བྱིད་དང་དུ་ལྡན་ལ་དོན་གཞན་ཡང་ཡིན་ལ་རྟོན་བརྟེན་
 པར་ཡང་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་འེ་

དངོས་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རྟེན་མི་འབྲས་
 པའི་སྤྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་ནི་འབྲས་བུ་གང་དང་གང་རྒྱ་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞེས་པའི་རྟེན་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་
 ཆོས་དང་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་
 གཉིས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་
 བྱར་བྱེད་པ་འདྲ་བའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། མེ་ཆོས་ཅན། མེ་ཆད་མས་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དུ་ལྡན་ལའི་མེ་དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱི་ཆོས་ཡང་དག་གི་ཆད་མས་རྟགས་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱི་ཆོས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་མེ་ཡོད་པའི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ཆ་ཞིང་སྒྲེག་པ་སོགས་ལ་སྒྲིབ། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། དེས་འགའ་བ་དེ་ཉིད་ལེན་ཀྱི་སྤང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་
 པའི་རྒྱ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན། བུམ་པའི་སྤྱོད་པ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བུམ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་
 མེད་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེས་འགའ་སྤྱེ་བ་
 མེད་དོ་ཟེར་ན། འོ་ན་སྤྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། དེས་འགའ་སྤྱེ་བ་ཡང་མེད།
 རྟག་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་

སྐྱེ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཏྲགས་དང་པོ་ཁས། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 ཟླ། སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལན་རེ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་
 པར་ཐལ། དེས་འགའ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་ལྷན་གྱི་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་དེས་འགའ་སྐྱེ་བ་དང་ལན་རེ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ལྷན་པའམ་བསྐྱར་ནས་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་འགའ་བ་དང་དེས་འགའ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 པར་ཐལ། དེས་འགའ་བ་མི་སྐྱེ་ན་དེས་འགའ་ཡང་མི་སྐྱེ་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁས་འདོད་ན། བདག་སྐྱེ་དང་བྱ་བའི་སྐྱེ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལེན་
 གྱི་ཕྱང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཟེར་ན།
 འོ་ན། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉིད་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་དེས་
 འགའ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཆོས་ཅན་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉིད་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་དེས་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་དེས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་དེས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་གི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་
 པོ་དེ་སྐྱར་སྐྱང་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་སྒྲིལ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྒྱ་བྱེད་པར་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། འབྲེལ་བསྐྱབ་ལ། དེས་
 སྐྱོན་པོ་མེད་པའི་ས་སྟོགས་ཀྱིས་གཤགས། ཡང་ན། སྐྱོན་པོ་མེད་པའི་ས་
 སྟོགས་ཆོས་ཅན། མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་ཐལ། སྐྱར་སྐྱང་དབང་ཤེས་རང་གི་

བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལུ་རྩེ་སྤྱ་མའི་དུས་སུ་ལུ་རྩེ་སྤྱ་མ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་བྱལ། ཉགས་བྱལ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཁྱོད་ད་ལྟར་བ་ཡོན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུ་རྩེ་སྤྱ་མ་ཆོས་ཅན། ལུ་རྩེ་སྤྱ་མའི་དུས་སུ་ལུ་རྩེ་ད་ལྟར་བ་
 ཡོན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་ཡོན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ། འོ་ན། སྤྱ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཁྱོད་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་འགྲིག

འབྲས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་དབྱེད་པ།

མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་དུ་མེ་
 མེད་པར་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དུ་བ་
 མེ་ལས་སྐྱེས་པར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་
 སུ་མི་འབྲས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲས་པ་ལ་ཆད་མ་སྤྲུག་
 གསུམ་སོགས་བཤད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆད་མ་གཅིག་གིས་
 འབྲས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྲས་ཀྱང་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དང་། མི་
 མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ལོག་ཏྱིག་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་ན་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་གཉེར་བ་སོགས་ན་རེ། དང་པོ་
 མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དེ་རྗེས་མེ་དམིགས་
 པའི་དེ་གཅིག་དེ་རྗེས་དུ་བ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་གཉིས་ཀ་
 དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་དེ་རྗེས་མེ་མ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་དེའི་རྗེས་དུ་
 བ་མ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་སྟེ། ཆད་མ་སྤྲུག་སྤྲུག་ཟེར་ན་ཆོག་དོན་གཉིས་
 ཀར་སྐྱོན་ཞུགས་པ་སྟེ། འོ་ན། དེ་དུག་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་བྱུང་སྤྲུག་ཡོན་པར་

ཐལ། ཚད་མ་སྤྱག་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཚད་
མ་ཡ་བརྩ་གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། ཚད་
མ་རེ་རེ་བ་དྲུག་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྟ་ཐོང་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་
སྤྱ་ཚད་མ་སྤྱག་དྲུག་གིས་བྱུ་བར་ཐལ། དང་ཐོར་རྟ་ཐོང་གཉིས་ཀ་མ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དེ་རྗེས་སྤྱ་རྟ་དམིགས་པའི་གཅིག་སོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་འབྲས་ཉགས་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་བ། ཉགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། འབྲུབ་བྱེད་ཚད་མའི་བྲུབ་
པར་བཞི། དང་ཐོ་ནི། འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། འབྲས་བྱའི་ཉགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱའི་
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། ཁྱོད་
ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྤྱ་བཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་
ཡིན་ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་ཉགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན་མ་ཡིན་
དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡིན་ཡང་དགོས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་དེ།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་

ཚེས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
 པ་དེ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གོ་ཐོབ་བྱས།
 གཉིས་པ་ནི། ཚེས་བཅུ་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་གྱི་དང་། རང་རྒྱལ་
 གྱི་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་དང་། མ་ངེས་པའི་དང་། རིགས་ཆད་པའི་རིགས་ལྷ་
 སོ་སོར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལྷ་ཡོད་དེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཉན་
 ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན། སོགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན་
 སོགས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན་སོགས་དང་། མདོ་
 རྟེན་རྒྱན་ལས། ལ་ལ་གཅིག་དུ་ཉིས་པར་སྦྱོད་ངེས་ཡོད། ལ་ལ་དཀར་པོའི་
 ཚེས་རྣམས་ཀུན་དུ་བཅོམ། ལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད། དཀར་
 པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བྲལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་གྱིས་ཤེས་
 དགོས་ཚུལ་མཆོན་ཅིང་གཞུང་དོན་དུ་བཤད་པས་སོ། དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་
 དུ་བ་ཅིང་འབྲས་བྱ་ཡིན་མིན་ལས་མ་བཤད་པས་རྣམ་འགྲེལ་གསུང་རབ་
 གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་དཀའོ། རིགས་སོ་སོ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་
 སམ་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཁམས་དང་མོས་པ་སྐྱབ་པ་འབྲས་བྱ་
 སོགས་ཐ་དད་པ་དམིགས་པ་དེ། སོ་སྦྱེ་རྣམས་ལ་རིགས་ལྷ་སོགས་རིགས་
 ཐ་དད་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 རྟེན་རྒྱན་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་
 དང་། འབྲས་བྱ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་འབྲས་ཏྲགས་ལྷའི་རྒྱ་བྱང་པར་
 སྐྱབ་ལ་སྐྱར་ལ་འགོད་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱང་ཡོད་དོ། གཞུང་འདིར་
 བཤད་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་སོགས་བྱག་ཡོད་དེ།
 མཆོན་གཞི་ནི། དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་གྱི་

འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱེས་ཙམ་ནས་ཟ་སོགས་ཤེས་པ་དེ་བེད་ཀྱི་རང་
 གི་སྐྱེ་བ་སྐྱ་མའི་གོམས་པ་སྒྲོན་སོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་སྒྲོན་སོང་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་
 ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རང་
 རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་སྐྱེའམ་རང་སྒྲོག་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་
 དག་དང་། རང་གི་དམིགས་སྒྲོན་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ། སྒྲོར་སྒྲུང་
 དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་སྒྲོན་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་བྱུང་པར་སྐྱབ་
 པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། བྱ་རོ་སྤྱི་མ་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་
 སྤྱིང་དུ་བྱ་རོ་སྤྱི་མས་བྱར་གཟུགས་སྤྱི་མ་སྤྱིད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། རང་གི་ཉིད་ལེན་
 དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྒྲོན་གངས་མ་ཆང་བར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ། ལྷ་གྲ་
 རང་གི་རྒྱ་སྒྲོན་དུ་མ་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་གངས་ཆང་
 སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སྒྲོན་སོང་གི་དེ་ནི།
 དབྱ་མ་སྤྱིང་པོ་ལས། བེད་ཡང་སྒྲོན་ཆད་གོམས་བྱས་པས། །བྱང་མ་ཐག་ཏུ་
 ཟས་འཆོལ་བྱེད། །ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན་དབང་པོ་སྒྲོན་
 པ་བཞིན། །ཞེས་པས་སོ། །ཡང་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་
 ཡོད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་
 འཇུག་པའི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་དུ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་
 མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་དང་། དུ་བ་དུ་ལྷན་ལ་
 ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འབྲས་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོན་པས་གཞན་ལའང་རིགས་པ་བསྐྱེལ། སྤྱི་མ་བཤད་
 པ་མང་ཞིང་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ནི།
 དེའི་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག །ཅེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

ཏྲགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།

གསུམ་པ་ཏྲགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་དང་ཏུ་བ་འབྱུང་བ་དང་ཏུ་བ་འཐུལ་བ་ནམས་རེ་
 རེ་ནས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་
 ཏེ། དེ་རེ་རེ་ནས་ཏུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་
 རྒྱུ་འབྲེལ་ངེས་ཅི་འབྲེལ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་དང་། ཏུ་བ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་འབྲས་
 ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཏུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གྱང་
 མ་ཡིན་ནོ། །མེ་དང་མེ་ཡོད་པ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྦྱར་སྒྲོར་
 གཅིག་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། མེ་ཆོད་
 མས་དམིགས་པ་དང་ཆོ་ཞིང་སྟེག་པ་ནམས་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་སྒྲོར་གཅིག་གི་
 ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཡང་། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་དང་མེ་ཡོད་དག་གཉིས་གང་དང་མི་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར། སོགས་སོ། །ཡང་ཆོ་ཞིང་སྟེག་པ་ཆོད་མས་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་ཏུ་ལྡན་ལ་བྱོད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱབ་ཆོས་གཞན་ལ་རིགས་འགྲེལ། ཏུ་
 བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཞན་ལ་འདྲ། ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་བྱས་ན་མི་རུང་
 མེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལའི་དུ་བ་ཡང་ཁོ་བོ་རྟགས་སུ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་
 རྣམ་ལའི་མེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ལའི་དུ་བ་ཡང་ཆངས་མང་
 ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་རྗེས་བྱུང་ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་།
 ཡང་དག་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གསུམ་
 གྱི་དང་པོ་ནི། དུ་ལྟན་ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་
 ལྟན་ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་ལྟན་
 ལའི་མེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་བྱུང་ན་ཁྱིད་བྱུང་དགོས་པར་ཐལ།
 ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཉེས་པ་གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་ཆོས་
 ཅན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱིད་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་བྱུང་
 ཅི་ལོག་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཆངས་མང་སྟེང་དུ་དེ་ལྟར་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་
 ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་གང་ཞིག་ཆངས་མང་གི་སྟེང་དུ་དེ་གཉིས་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གསུམ་པ་ནི། དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དུ་ལྟན་ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སོང་། རྟགས་མ་བྱུང་ན། དུ་ལྟན་ལའི་
 དུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་སུ་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་

ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག་གང་ཟག་དེས་
 ཁྱོད་ཏུ་ལྷན་ལའི་མེ་ཡོད་ཏུ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ལའི་ཏུ་བ་ཏྲགས་སུ་བྱེད་ཟེར་ན་སྐྱོན་
 སྤྲོ་མ་གསུམ་འོངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་སོགས་
 སོ།། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཏྲགས་འགོད་པའི་ཆེ་ཏུ་བ་ཅམ་བཀོད་ཀྱང་སོང་བ་ནི་
 ལའི་ཏུ་བ་ཏྲགས་སུ་སོང་ཟེར་རོ།། དེ་ལ་ཡང་སྐྱོན་སྤྲོ་མ་གསུམ་ཡང་ཡོད་
 ལ། དེ་ལྷར་སྐྱ་མཁན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ཏྲགས་སུ་སོང་ཞེས་
 སྐྱས་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཏྲགས་སུ་གང་སྐྱས་བ་དེ་ཏྲགས་སུ་
 མ་སོང་། ཏྲགས་སུ་གང་སོང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 གསལ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱས་ན་ཁྱོད་ལ་ཐོག་ལྷུང་བའམ་
 བད་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱ་རྒྱས་ཀྱང་མ་སྐྱས་པར་གཞན་
 ཞིག་ནན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྣམ་བཤད་ལས། གང་
 སོང་བ་དེ་སྐྱས་རྒྱས་ན་ཡང་དེ་ཉིད་བཀོད་པས་ཆོག་མོད། བད་འོང་བར་
 མཐོང་ནས་མ་བཀོད་དམ་ཞེས་སོ།། ཡང་ཁ་ཅིག་འགོད་པའི་ཆེ་ལའི་ཏུ་བ་
 རང་མཆོན་བཀོད་ལ། ཏྲགས་སུ་སྐྱ་མཆོན་སོང་བར་འདོད་དོ།། དེ་ལའང་
 ཉེས་པ་གསུམ་དང་། ཁྱད་པར་ཏུ་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱན་གྱིས་ན་
 དབང་གསོས་ནས་ལེགས་པར་གསན་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ན་བས་
 ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་གཞན་གྱིས་སྐྱས་ཀྱང་
 མ་ཐོས། གཞན་གྱིས་མ་བཀོད་པའི་ལའི་ཏུ་བ་རང་མཆོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་ཐོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷར་ཐོས་ནས་དེ་ལྷར་བཀོད་ཀྱང་ལའི་ཏུ་
 བ་སྐྱ་མཆོན་པ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྣམ་བཤད་

ལས། དེས་ཀྱང་སྒྲན་གྱི་སྒྲུབ་བས་རྣ་བའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པར་བྱས་ལ་
 ལེགས་པར་ཉན་དགོས་སོ།། ཞེས་སོ།། ཡང་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གཞན་
 གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཏུ་བ་དང་མེ་ལ་གོ་བྱེད་དང་གོ་བྱར་འདྲི་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་ཏུས་མེ་འགག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འོ་ན། ཏུ་
 བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། བན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་
 པའི་ཆེ་བན་གདགས་བྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གམ་གོ་བྱེད་ཏུ་མི་
 རུང་བར་ཐལ། ཏུ་བ་བྱབ་ན་པན་གདགས་བྱའི་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
 བྱབ་དགོས། ཏུ་བ་མ་བྱབ་ན་འང་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱབ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཏུ་བ་བྱབ་ན་པན་གདགས་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མིན་ན་པན་གདགས་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་བ་འབྲས་བྱར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་
 བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་སོགས། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཏུ་
 བ་མ་བྱབ་ན་པན་གདགས་བྱ་ཏུ་བའི་སྟེང་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 མི་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྩམ་ཐ་དད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་དང་
 མེ་གཉིས་ཡོད་རྩམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གང་རུང་ཞིག་
 ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོག་སྒྲ་བྱི་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
 ཅོད་པ་དེ་ཆོག་དོར་རམ་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ལ་སྒྲོན་གང་བསྟན་
 ཚུར་ལ་རང་གི་ཆོག་དེ་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆོད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས།
 ལྟག་ཆོད་རྣམས་ལ་ཅོད་སྐྱབ་ཏུ།། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་རྩན་ཉིད་དང་། །འགལ་
 བ་ཉིད་དེ་སྒྲོན་གསུམ་སྟེ།། གསུམ་པ་ཐ་དད་ཏུ་མཆོན་མིན། །ཞེས་ཅོད་སྐྱབ་
 གྱི་ལྟག་ཆོད་གསུམ་བཤད་ཀྱང་ལྟག་ཆོད་རེ་རེ་ལའང་སྒྲོན་དེ་གསུམ་ཡོད་

བས་དེ་གསུམ་ཐ་དད་མི་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་ཆོད་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 པ་དང་། འགལ་བ་ཉིད་རྣམས་འདྲེས་པས་སྒྲིན་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་རུས་
 སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཉེས་པ་དུ་མར་
 འགྱུར་པས་ལྷག་ཆོད་འབའ་ཞིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 མི་གསལ་བ་དང་འོད་རྫོ་བ་དང་ལྷ་བ་ལྷ་བ་འབར་བ་སོགས་ཀྱང་དུ་བ་སྐྱེད་
 བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་དག་
 མེད་ཀྱང་དུ་བ་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད། དེ་དག་གང་རུང་ཡོད་ཀྱང་དུ་བ་མི་སྐྱེད་
 པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུ་བ་ཤིང་གཞུ་བ་པ་ལས་གསལ་
 བ་དང་འོད་དང་འབར་བ་གསུམ་གང་ཡང་མེད་པའི་མི་ལས་དུ་བ་འབྱུང་བ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་གཞུ་བ་ཤིང་
 གཞུ་བ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་མི་མེད་ཀྱང་དུ་བ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་ཤིང་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཤོ་བའི་རེག་པའི་བྲད་པར་
 བྲི་མི་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཞེ་ན་ཡན་ཆད་མེ་དམར་
 འབར་བ་མེད་པས་རྩོད་པ་བཀོད་ནས་ལན་དུ་ཤོ་བའི་བྲད་པར་ཞེས་པའི་ཆ་
 ཞིང་སྟེག་པའི་མེའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྟེ་གཞུ་བ་ཤིང་
 རུང་ཟད་ཆོག་པ་དང་སོལ་བར་བྱས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་མེའི་གོ་
 གོན་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་དུས་འཁོར་ལྷར་ཚུ་ལྷ་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་དང་།
 ས་སྟེ་ལྷར་འབྱུང་བ་གསུམ་ལྷན་སོགས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་ཤིང་ཞིབ་ཆ་གལ་
 ཆེ། ཅེ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེད་པར་ངེས་
 པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱད་ཤིང་ཡིན་ན་མི་སྐྱེད་པར་ངེས་པས་
 ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བ་མེད་པའི་སྟོག་སྤྲོ་མོ་དང་། རྩོ་

ལྷགས་བདེ་བའི་མེ་སྟག་སོགས་ལ་དུ་བ་སྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ། ཞེས་པ་ནས།
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་དར་ཤིག་ལས། རྒྱུ་རྗེ་གསུང་དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱ་
དེ་ལས་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་
འདིའི་རང་འགྲེལ་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱང་ཤིག་སྟེ་ཐལ་གསུམ་གྱིས་མ་
ཐོན་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དེ། འབྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་སྒོའོ།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་དག་ལས། དག་སྟོང་དག་གང་སྟེ་བའི་
བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་བདག་ཉིད་དོ། ། ཞེས་སོགས་
གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་དེའི་སྐྱབ་དག་བཤད་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་མཆོན་ཉིད་སྟོས་སྟོན་པ་ལ། འདི་ཉིད་ལས།
རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། འགྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་། རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འགྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དམ་བཅའ་སྟོན་པར། རང་
བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། ། ཡོད་པ་ཅེས་དང་འགྲེལ་བ་ཡིན། ། ཞེས་བྱུང་།
སྐྱབ་བྱེད་སྟོན་པར། དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག ། མེད་འབྱུར་ཐ་དད་མེད་
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱུང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མི་རུང་བའི་ཅོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་
གཏན་ཆོགས་ཡོད་རང་བཞིན། ། ཡོད་པ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མིན། ། ཁྱད་པར་

རྗེས་འགོ་མེད་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་བསྐྱབ་བྱ་དག་ལས་ཉམས། ཞེས་བྱང་།
 དེའི་ལན་འཆད་པར། ཡོད་པའི་བྱང་པར་ཅམ་དུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། གཞན་
 ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། ཞེས་བྱང་། སྒྲིབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། རང་བཞིན་བྱང་
 པར་གྱི་བྲག་ལ། ལྟོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་པ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་བརྗོད་དེ། འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་བྱང་། འདིས་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བྱང་པར་ལྟོས་པ་དང་། བྱང་པར་དག་
 པ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དོ། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་བདག་གཅིག་པའི་རང་
 བཞིན་ཅམ་བཤད་ནས། འོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མི་རུང་བའི་ཚིང་སྤང་
 དང་སོགས་གསུངས་སོ།

རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་དགག་པ།

མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་བདག་ཉིད་
 གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཟེར་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དང་
 སོ་སྤྱ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་
 གང་ཞིག་དེ་དེ་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་བྱུབ་སྟེ། དུ་བ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རིགས་གཏེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་མང་པོ་
 དང་། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པར་དག་པ་
 པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། འཇིག་
 ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་པའི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་བ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་དང་འབྲུང་བ་སོགས་
 དོན་བཅུ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་སྐབས་འདིར་དངོས་པོར་བསྐྱར་དགོས་པ་
 ལས་ཡོད་པར་བསྐྱར་བ་འབྱར་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་
 བསྐྱར་བ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་ལ་
 དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་རྟག་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཟེར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་
 འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ་ལོ། །ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས།
 འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། བྱུང་སྟེ། རྣམ་ངེས་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་
 བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་གཞན་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་བུའི་
 ཆོད་མ་དག་གིས་དེ་ཅུང་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་
 ཅུང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། ཡོད་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས།
 འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཅན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་དེའི་འབྲེལ་
 བ་ཡང་མི་རྟག་པར་དགོས་པར་བཤད་ལ་ཁོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་མི་རྟག་པར་

འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཅན་མི་
 རྟག་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་སྲོད་ཀྱི་རྟགས་
 གྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། སྲོད་དང་
 བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་སྲོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པ་དེ། སྲོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ལ་སྒྲིན་གཉིས་ཆགས་ཏེ། སྲོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་
 ཡིན་པའི་ཞེས་བ་དང་། ཡང་སྲོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་སྲིད་པའི་སྲོད་ཅེས་བ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་དང་པོ་ལ། ཏུ་བ་ཆོས་
 ཅན། སྲོད་ཏུ་བའི་རྟགས་གྱིས་ཅན་དན་གྱི་ཏུ་བ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲོད་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། སྲོད་དང་བདག་ཉིད་
 གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་དེ་ཏུ་
 བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
 རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་ན་སྲོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། སྲོད་ཏུ་བ་དང་
 བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་བྱུང་ན། ཞེས་བྱ་ཡང་ཏུ་བ་
 དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འཇིག་
 ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་
 ཏུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འབྲས་བྱའི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡང་ཡིན་འབྲས་
 ཏུ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དངོས་པོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བྱལ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་དང་
 བདག་ཉིད་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་
 རས་ཀྱི་ལྷ་གྱའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་དེ། རས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཚུ་ལུད་འོད་
 གཤེར་ཆོགས་པའི་ཞིང་སྟེང་དུ། རས་ཀྱི་ལྷ་གྱ་འབྱུང་བུ་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། རས་ཀྱི་ལྷ་གྱའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་
 ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞིང་སྟེང་དེར་ཁྱོད་ངེས་ན་རས་ཀྱི་ལྷ་
 གྱ་འབྱུང་བུ་དུ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞིང་སྟེང་དེར་ཁྱོད་ངེས་
 ར་རས་ཀྱི་ལྷ་གྱའི་རྒྱ་ཆོགས་པར་ངེས་ཟེར་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འབྲེལ་
 རས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རས་རས་ཀྱི་ལྷ་གྱ་སྟེང་པར་མ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྟེང་བྱེད་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོན་མཆོན་ཤེས་ཚུལ་གོ་
 མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ། རང་བཞིན་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གོ་ཐོབ་དང་གཞི་ལ་སྐྱར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་

གྱེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། བྱས་
 པའི་རྟགས་གྱེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཆོམ་ཉིད། ཡང་ཁྱིད་གྱི་རྟགས་གྱེས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཁྱིད་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ་ཁྱིད་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཆོམ་ཉིད། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུང་པར་སྐྱོས་པ་བའི་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐུབ་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། རང་གི་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་འཕང་བའི་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་གི་བྱེད་ཆོས་ལྷགས་
 ལ་འཕང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཆོམ་གཞི་
 ར། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་སྐྱ་སྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་
 མཆོམ་གཞི་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། ཁྱད་
 པར་དག་པ་བའི་མཆོམ་གཞི་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱག་དོས་གྱི་ཨ་ཀ་རུ་ཤི་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཤི་ཤ་བ་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས་ཤི་ཤ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ། བོད་གྱི་མཆོམ་ཉིད་རྒྱ་
 བོ་དག་གིས་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲས་མོད། མཁས་པ་གནས་དུག་པས་ཤིང་ཤ་བ་
 རི་ཆོས་ཤིང་ལ་འདོད་པ་དང་། མང་པོ་ཞིག་ཤི་ཤ་བ་ཞེས་སྒྲས་ནས་བྱུང་གྱི་
 ཤིང་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དང་ཤིང་ལ་འདོད་པ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤི་ཤ་
 བ་ཞེས་པ་ཨ་ཀ་རུ་ཤི་སྐྱ་སྐྱད་གྱི་མིང་ཡིན་པའི་བྱུང་ཏེ། འཆེ་མེད་མཛོད་ལ་
 བྱགས་གྱི་འགྲུར་ལས། དེ་ནས་རྒྱ་དང་ཨ་ཀ་རུ། ཤི་ཤ་བ་དང་སྐྱ་བོ་དང་
 །ཐལ་བའི་སྐྱེད་པོ་ཅན་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱུང་། རྟགས་ཆོས་དོན་

གསུམ་བཤད་ན། དངོས་པོ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། སྐྱ་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན། སྐད་ཅིག་མ་བྱས་པའི་རྟགས་
 གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་
 ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་ས་དོན་དང་། སྐྱས་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་རྣམས་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་དང་། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ་སྐྱ་དང་སྐད་
 ཅིག་མའི་ཆོག་ས་དོན་དང་། སྐད་ཅིག་མས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་དང་།
 སྐྱས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་བྱས་རྟགས་གྱི་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 དང་བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཡང་།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་དང་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་
 རྟེན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་
 གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་ཁྱིད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་
 གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་
 རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་ཁྱིད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་ཁྱིད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཀོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་
 དང་ཁྱིད་གྱི་ཆོག་ས་དོན་དང་ཁྱིད་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་དང་སྐྱས་
 བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱིད་དང་གསུམ་རེ་རེ་ནས་སྐྱ་ཁྱིད་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཁྱིད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་ཁྱོད་དུ་
སྒྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་མའི་
མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

༄ གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མི་སྣང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་དང་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་
ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་འཆད་པ་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་བཤད་པ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། འདི་ཉིད་ལས། ཆད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་
པ། མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་དོན་དང་།
གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། གང་
ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་འཕྲོས་
པའི་དོན་རང་ལ་མི་སྣང་བ་ཅམ་གྱིས་གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཏན་དེ་མེད་ཅེས་
བཤད་མི་རུང་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཆད་མ་རྣམས་ནི་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་
བྱུང་། གང་ཟག་དེ་ལ་དེ་འབྲའི་བསྐྱལ་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་རིམ་བུ་ཡོད་ཅེ་
ན། བསྐྱལ་པའི་དོན་གསུམ་ཡོད་དེ། དུལ་གྱིས་དང་དུས་གྱིས་དང་ངོ་བོས་
བསྐྱལ་དོན་དུ་གྱུར་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདིར་གནས་
པལ་པ་ལ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་དང་།
དེར་གནས་པའི་པལ་པ་ལ་ཞིང་ཁམས་འདིའི་དབྱིབས་བཞོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ལྟ་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དུལ་དང་གང་ཟག་དེ་དག་དུས་མཉམ་པར་ཡོད་པས་

དུས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་མ་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེ་དག་པལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་
 ཡིན་པས་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྐྱལ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། གང་ཟག་
 དེ་དག་ལ་ཡུལ་ཐག་རིང་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱལ་དོན་དུ་གྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དུས་ཀྱི་དེ་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བོ་ན་གང་ཟག་
 གི་བྱང་པར་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ད་ལྟའི་པལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ལས་མེད་
 བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའང་བསྐྱལ་དོན་གཞན་གཉིས་མིན་ཚུལ་ཤེས་
 བར་བྱའོ། །ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་གྱི་དེ་ཡོད་དེ་ཡུལ་ཐག་རིང་བ་དང་དུས་
 རིང་བ་མ་ཡིན་པར་ད་ལྟ་རང་དང་ཉེ་བར་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོ་སྤྱི་བའི་དབང་གིས་
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྟ་མིའི་བར་སྤིད་པ་དང་། ཤ་བ་
 དང་དེའི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་རི་སྐད་དུ། རྣམ་ངེས་རང་
 འགྲེལ་ལས། ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བས་ན་བསྐྱལ་བ་
 བྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་
 ཟག་དེ་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་དེ་ཡང་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མངོན་སུམ་དང་
 རྗེས་དཔག་དང་ལུང་གི་ཚད་མ་གང་རུང་གིས་བསྒྲུབ་རྒྱས་པར་ཐལ། དོན་
 དེ་གང་ཟག་དེའི་ངོར་གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱལ་སྟེ། གང་ཟག་དེའི་ངོར་དོན་དེར་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ལས་ཚད་མ་གསུམ་
 གང་ཡང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ། འདི་ཉིད་ལས། ཚད་མ་རྣམས་
 བྱི་མི་འཇུག་པ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམས་བྱི་ལུང་གི་ཚད་མ་
 སོགས་མང་ཆིག་གོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེར་ཡང་ཡོད་
 ན་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ལུང་རྣམས་ལས་གཅིག་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས། རྟགས་གསུམ་དང་མངོན་རྗེས་སོགས་

རང་ལུགས་སྐྱབ་པ་ལ་རྣམ་ངེས་ཅ་འགྲེལ་རྒྱས་པས་དར་ཤིག་དང་སྐྱར་
 རས་ལྟ་དགོས་སོ།།ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་བཤད་
 པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱང་པན་གྱིས་རང་གིས་མ་མཐོང་བ་དང་རྒྱང་པན་
 གྱི་བསྟན་བཅོས་ན་མ་བཤད་པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱི་དང་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་བསྒྲིག་པ་དང་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་ཆོད་འཛིན་
 པའི་ཉེས་པ་དགག་ཆེད་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱེས་
 བྱ་དམ་པ་ལ་སྟོན་པ་ནི་ངན་འགྲོ་མི་ཟད་པའི་རྒྱ་ལུས་དུ་བྱིན་པར་མདོ་རྒྱུད་
 ཀུན་ནས་གསུངས་པས། ཞེས་དང་། སྤར་གྱི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་
 གྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་
 སེམས་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་པ་དོན་གྱིས་འཕང་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དོན་གྱིས་འཕང་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞུང་འདིའི་འཆད་བྱའི་མདོ་དུ་མས་
 དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས།
 བཅོམ་ལྡན་འདིས་བདག་ཅག་དང་སྤྲད་ཆད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་
 པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།ཞེས་པ་ནས། འདྲ་སྤང་ངས་དོན་གྱི་དབང་
 འདི་མཐོང་ནས་དགེ་སྟོང་དག་ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་འོད་བརླང་
 གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ལ་འོད་མི་བརླང་ངོ་།།དགེ་སྟོང་གང་ཟག་གིས་
 གང་ཟག་ལ་འོད་བརླང་ན་སྤྲས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཁྱོད་
 ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་
 པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།དེས་ན་དེར་བདག་བསྐྱང་བར་བྱའོ།།ཞེས་
 གསུངས་པ་ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས།
 དེའི་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མོས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོན་

པ་ནི་ཤེས་པར་དཀའ་བས་བདག་གིས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་མི་ཤེས་སོ་སྟུང་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་གྱི་
དབང་འདི་གཞིགས་ནས་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་མི་བཟུང་གི་ངའམ་
ང་དང་འབྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བཟུང་ངོ་ཞེས་དེ་སྐད་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་
སོགས་ལྟ་བུའི་མདོ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གྲུང་རང་གི་སྒོ་སྤྱོད་དུ་བྲིས་
ཀྱི་གཞན་པན་གྱི་རེ་བ་མིན་ནོ། །

མི་སྤང་བའི་རྟགས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞན་སྤངས་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ཤིང་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཤིང་ཆོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། གཞི་འདིར་ཤིང་
ཆོད་དེས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། རྟགས་དེ་གཞི་འདིར་ཤིང་ཆོད་དེས་
ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར། འོ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤིང་
ཆོད་པར་ཐལ། ཤིང་ཆོད་ན་ཆོད་མས་དམིགས་དགོས་པ་ལ་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཆོད་པར་ཐལ། ཤིང་ཆོད་པར་
ཆོད་ཅེས་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ཆོད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། ལྷན་
སྟེ། གང་ཟག་དེས་ཆོད་ཅེས་དེས་པ་འདྲེན་སྒྲུབ་ན་དེ་དེ་ལ་བསྐྱེད་དོན་མ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དེས་ལས། བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཆོད་པར་
དེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཆོད་པར་དེས་རུས་པ་

དང་མེད་པར་ངེས་པར་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །གཞན་
 ཡང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་
 ཐལ། འ་ཟ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། འ་ཟ་མེད་པར་ཁས་སྦྱངས་པས་
 འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཁས་སྦྱང་བར་སོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 གསལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འ་ཟ་ཆད་མས་དམིགས་མ་
 དམིགས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
 དང་། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་
 མི་ཟ་བས་བྱུང་བ་དང་མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་
 ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 ཆོས་ཅན། འ་ཟ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།
 མ་བྱུང་ན། བྱུང་པར་ཐལ། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟའོ་ཟེར་ན། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
 ན་མེད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཐལ། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་
 ཟ་བས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། གསལ་བ་དངོས་
 འགལ་ཡིན་ཡང་། འདོད་ན། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་མེད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་སྦྱང་བ་ལ་མདུན་གྱི་འ་ཟ་སྐྱོན་དུ་འཇུག་
 མི་འཇུག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏང་བའི་ཆེན་རྟགས་ཆད་མས་
 གྲུབ་ཅིང་གསལ་བྱུང་གཉིས་ལ་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་འ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། དེ་
 ལ་མདུན་གྱི་འ་ཟ་དངོས་སྐྱོན་དུ་འཇུག་མི་འཇུག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ན་མི་

མཚུངས། མ་གྲུབ་ན། མདུན་གྱི་ཤ་ཟ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་གསལ་ཁས། ཉགས་སོང་། དེས་རིགས་འགྲེལ་མཐོང་ན།
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་མེད་པས་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། ཡོད་ན་ཡོད་
 མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་བྱུང་པ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། མེད་ན་ཡོད་མེད་
 ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡོད་
 པས་བྱུང་པ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། དེ་དག་འདྲིར་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་
 པར་སྤར་གྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ཚིད་ཚུལ་ཤེས་སོ།། འདི་དག་
 གི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཚུལ་ནི་གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་བསྐྱལ་དོན་ཅན་གྱི་
 སྒྲོ་ངོ་གཞིར་བཞག་གི་གཞན་དུ་ན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་
 ཚུལ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེ་གཅིག་བཀོད་ན་
 མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བར་ཐལ། མེད་
 ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་བྱུང་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བསྐྱལ་དོན་གཞིར་བཞག་མ་ཡིན་ནོ།། སྒྲིན་མེད་པར་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་མ་
 བྱུང་ན། དེ་འབྲེལ་བྱུང་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་སོས་སྤྱོད་
 མེད་པར་ངེས་པ་དང་སྤྱོད་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྤྱོད་མེད་པར་ངེས་པ་དང་སྤྱོད་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
 གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉགས་
 གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད།། གཞོད་བྱ་གཞོད་
 བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར།། འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དཔེན་པ་ལ།། འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་
 པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དཔེན་པ་ལ་
 འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་
 བདག་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བྱ་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་

ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱོད་བསྐྱལ་དོན་ཡང་མ་ཡིན། ཁྱོད་
 མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་
 ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡོད་ན་དེ་
 ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བས་བྱུང་བར་ཐལ། མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྱུང་
 བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བར་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྱུང་བ་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡོད་པའི་བྱུང་བར་འཐད་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་དོན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། ཅ་བར་འདོད་ན། མདུན་གྱི་བྱམ་བ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་དམིགས་པ་འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་བ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིག་གྱུར་དུ་སོང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་རྣམས་ལ་དེས་མཚོན་དེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མི་སྣང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་ངེས་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་སྒྲ་བ་ཡོད་དེ།
 གཞན་དག་རྟགས་འདི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སྣང་བྱང་མི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་མིན་ཟེར། ལ་ལ་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་རྟགས་
 འདི་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཅིག་མེད་པར་ཐལ།
 རྟགས་འདི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན་ཡིན་པར་བྱད། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྟའི་བར་དོ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་ལྟའི་སྤྱི་ཚོལ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 ལྟའི་བར་སྤྱི་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ལྟའི་བར་སྤྱི་ཡོད་
 ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐབས་པའི་སྣང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། རྟགས་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་མདུན་གྱི་གཞིར་སྟེ་བར་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་དེ་
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་བཟླ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 སོ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་དེས་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པ་མེད་དགག་
 གང་ཞིག་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་
 གང་ཟག་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་སྟེ་བར་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་
 བཟླ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
 དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེར་དེ་ཡོད་ཀྱང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱུ་དེ་ཆད་མ་ལ་བཟླ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱང་དོན་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས། ཅུ་བར་འདོད་ན། སྟེ་བར་སྤྱོད་བསྐྱལ་
 དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་སྟེ་བར་སྤྱོད་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
 དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྟེ་བར་སྤྱོད་མེད་པ་
 དེ་བཟླ་རུང་བ་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པ་འདྲིན་རུང་གཉིས་ཀར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྣང་
 རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་
 གསུམ། ཐུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པའི་

རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་
 རྟོལ་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གིས་དགག་བྱའི་
 ཆོས་ཆད་མས་མེད་པར་ངེས་ཅུས་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་
 སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆད་མ་ལ་མི་སྤང་བ་དང་།
 དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་མེད་གང་
 དུ་མ་ངེས་པར་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདིའི་
 རང་འབྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པའི་འབྲས་བུ་
 ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རང་འབྲེལ་
 ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དགག་པའི་ཕྱིར། ཆད་མར་བཞད་ཀྱི་
 སྟོག་པ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྒྱས་བཞད་སྐབས་སུ། འདི་ཉིད་ལས། ཡོད་མེད་ངེས་
 པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཆད་མ་ཉིད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གཉིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་འགལ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ངེས་དགག་པ་ཅམ་དུ་འབྲེལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་
 ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྤྲ་མ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པས་ཡོད་མེད་གང་ལའང་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ལས་མི་བྱུང་ཅིང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པས་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོལ་ལ་དེ་དེའི་སྟེང་དུ་མེད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་བྱུང་པའི་བྱུང་བར་

སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པ་འདི་
གཉིས་ནི་རང་དང་བསྒྲིག་པའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དག་གི་ཕྱིར་། ཡོད་པའི་
ཐ་སྙད་དག་གི་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་དུ་འབྲས་སྟེ། གཅིག་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ལ་གཞན་ལ་ནི་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེའི་རང་དང་བསྒྲིག་པ་ནི་དག་གི་བྱའི་ཆོས་དང་། རྒྱ་གཏན་ཆོག་གས་དང་།
གཅིག་མི་སྤང་བ་དང་། གཞན་ལ་ཞེས་པ་སྤང་རུང་དང་འདིའི་བསྒྲིག་པ་ནི་ཐེ་
ཆོམ་ཡོད་པ་བསྒྲིག་པའོ། །གཏན་ཆོག་གས་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་
རིགས་པར་ཐལ་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་སྟེ་བདུན་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དང་། རང་འགྲེལ་
དང་། འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་སྟོགས་ཆོས་སུ་བྱུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཀྱི་ཐ་
སྙད་འགོག་པར་བྱེད་པར་མེད་ལ་འོན་ཀྱང་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་ནི་ཡོད་པའི་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱིས་མེད་
པའི་སྟོབ་མི་རྣམས་ལ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པས་མེད་པའི་ཀྱང་གོ་བར་བྱེད་
དོ་ཞེས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་སྤང་རུང་དང་མི་སྤང་བའི་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་གོ་བར་ལྟག་ཆོད་
འཕེན་པའི་རང་གཞན་དུ་མ་སྤང་སྟེ། གཞན་ལུགས་སྐབས་སུ་བཀག་ནས་
སྤང་ཡང་རང་ལུགས་སུ་བྱིས་པ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མེ་མེད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་པའི་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྟོབ་པ་ལ་
སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་དེར་དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་མི་རུང་བ་
ཡིན་ཟེར་ན། འོན་དེ་འབྲའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་རྒྱ་
མཆོར་དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འབྲའི་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་སྤང་མི་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འབ་པར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྐྱ་དང་འང་གི་སྐྱ་དོན་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འབ་ན། དེར་དུ་བ་ཡོད་པ་དང་གང་ཟག་དེ་ལ་མི་
 སྐྱང་བ་གཉིས་ཀར་ཐལ། མ་འབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པ་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་ཟེར་ན། འོ་ན་ཡོད་ནའང་
 བརྗོད་རིགས་ལ་སྐྱོན་ནི་དེ་འདྲའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་ཡོད་ན་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་
 ཡོད་དང་དབང་མངོན་གང་རུང་ལ་སྐྱང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདྲའི་
 ཕྱི་ཆོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྐྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དུ་བ་
 མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་བས་དཔེན་པའི་ཅིག་སྐོར་དུ་མེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་ཀྱིས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་གཞན་
 དང་གཞན་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྐྱབ་པ་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་བྱུང་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་དུས་མི་སྤིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འབ་
 ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ་ལས། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་མེད་པ་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དམིགས་པ་མེད་པ་ཡང་མི་དམིགས་པ་
 གཞན་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་
 རྟགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་
 རྟག་པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པས་སྤྱིང་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོལ་ལ་
 བསྐྱལ་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
 ཆོལ་ཡང་དག་ལ་བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱིད་ཡོད་པ་དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། འདི་
 ཉིད་ལས། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 གོང་གི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་
 ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་དེ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱད་ལ་འག་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དེ་གཞི་འདིར་འག་ཟ་བསྐྱལ་
 དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་འག་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། པལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་གནས་ལུགས་ཚད་མས་མ་ངེས་པ་དེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིགས་པ་དུ་མ་དང་རྣམ་བཤའ་ཀྱིས་གྲུབ། འདོད་ན།
 གང་ཟག་དེས་ཆོས་དེ་ཚད་མས་མ་ངེས་ན། གང་ཟག་དེས་ཆོས་དེ་ཡོད་
 ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པས་བྱམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པ་
 གཅིག་ཏུ་མ་བྱམ་སྟེ། བསྐྱལ་དོན་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ལ་ལུང་སོགས་སྐྱབ་
 རྟགས་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་མི་འཇུག་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ཅམ་
 ཡང་མི་རིགས་ལ། གང་ཟག་དེས་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དངོས་སྟོབས་དང་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅན་ཆེས་མང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱས་ན་སྟེ་བདུན་དང་
 རྣམ་བཤའ་སོགས་དང་མཐུན་ནོ། །འདོད་ན། མདུན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་
 པ་པོས་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མདུན་ཀྱི་
 ལན་འདེབས་པ་པོས་ཚད་མས་གྲུབ་པས་མ་བྱམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 འབྲེལ་ཆོས་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་པ་འདོད་མི་
 ལུས་ཉེ། དེས་དེ་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་བསྐལ་དོན་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་དེའང་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་དོན་དེ་
 བསྐལ་དོན་ཡིན་ན་དེའི་ཚད་མ་གསུམ་སོགས་མི་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས་
 བས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ་
 ཞིག་དགོས་པར་ཐུང་རྟགས་དུ་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

རང་ཕྱགས་བཞད་པ།

རང་ཕྱགས་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 མཆོན་ཉིད། མི་སྣང་བའི་རྟགས་འཇུག་དུས་དང་། དབྱེ་བ། སྐྱབ་ཆོས་དགག་
 ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་
 པའི་ཆོལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། མི་སྣང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་དུས་
 ཡོད་དེ། ཆད་མས་དགག་པ་བྱེད་དུས་གྱི་དགག་གཞི་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་
 ལ་སྣང་དུ་རུང་ཞིང་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
 དོན་ཕྱི་ཆོལ་དེ་ལ་བསྐལ་དོན་ཡིན་པའི་ཆེ་རྟགས་འདི་འཇུག་དུས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་མི་རུང་གསུངས་པ་མཆོན་
 གཞིར་བྱའོ། ཡང་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་སྣང་
 བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

སྐྱབ་ཤད་ནི། རྒྱུང་པན་གྱི་ཆད་མས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་

དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱང་པན་ངོར་དེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་
ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
དོན་སྒྲུབ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱང་པན་ལ་ངོ་བོའི་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པས་སྣང་མི་རུང་
ལ། ཁྱོད་དེས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
དགག་བྱར་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་སྣང་མི་རུང་བ་སོགས་
ཀྱིས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་དོན་གཅིག་རྟགས་སུ་ཡང་བཀོད་
པ་དེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་འདི་དང་འགལ་ཆེ་དམིགས་
པ་དང་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མིང་གི་བྱང་
པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་། མི་
སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འཛོག་པ་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གང་གི་ཡང་ངོས་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་
དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་མི་རུང་གི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མི་
སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས་སྐྱབ་བོའི་འདོད་པས་དམིགས་
པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྒྲུབ་ཡོད། དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་
ཀྱིས་དམིགས་སུ་རུང་བས་མ་བྱུང་བ་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་མ་སྐྱབ་པཤད་
དང་ཕྱི་མ་འདི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མི་སྣང་བའི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དང་། མི་སྣང་བའི་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡང་ཡིན། དགག་ཆིག་མཐར་འབྱར་བའི་
 མེད་དགག་གྲང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་དམིགས་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་
 བ་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 ཉིད། དབྱེ་ན། མི་སྣང་བའི་རྒྱ་བྱུང་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 གསུམ། འཁྱེད་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འཁྱེད་དམིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པ་དེ། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་འཁྱེད་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འཁྱེད་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྐབ་པའི་མི་
 སྣང་བའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན། བཅད་
 ཤེས་སྐྱེས་ཆོད་མཐུན་ཟེར་མི་དགོས་ལ་ཐ་སྐྱེད་ལ་དགོས། འདིར་ཡང་
 རྟ་བར་དོ་བའམ་ལྟ་འམ་ཐར་པ་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་ཞེས་བ་སྐྱེད་ཆོག་ལྟ་
 ཡོད་པ་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ལྟ་ཡོད་པ་ཆོད་མས་མ་དེས་
 པ་དེ། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ལྟ་ཡོད་པ་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གིས། ལྟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐབ་པའི་མི་སྣང་བའི་བྱུང་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན། འཁྱེད་བསྐྱེད་
 དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འཁྱེད་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོད་མས་
 མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་འཁྱེད་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འཁྱེད་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྐབ་པའི་མི་སྣང་བའི་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན། སྐབ་བྱེད་
 རེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁྱེད་བསྐྱེད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མེད་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་

ཞིག་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་
 གོ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་
 གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
 དོན་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤ་ཟ་དེ་དེ་ཡིན་པ་དང་ཁྱོད་ལ་བསྐྱལ་དོན་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
 སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོགས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ལ་བསྐྱལ་
 དོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱི་རྟོགས་
 ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་
 པལ་བ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤ་ཟ་དེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཞེད་ཆོད་ཅུང་ཀྱི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་པལ་བ་དང་། ཤ་ཟ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཞེད་ཆོད་
 དང་སྒྲ་རྟོགས་ཀྱི་བསམ་ཆོད་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་
 དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་རྟོགས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་བཅད་ཤེས་
 མེད་པར་སྐྱབ་པ་དེ་གཙོ་བོ་ཤ་ཟ་ཡོད་པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱི་ཤ་ཟ་ཉིད་སྐྱབ་པ་པའི་འདོད་པས་

དམིགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདིས་ཡོད་འགོད་དང་མེད་འགོད་འགའ་ཞེག་ལ་བཀོད་ཆོད་
 བསམ་ཆོད་གཉིས་གཉིས་ཤེས་པར་གྱིས། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། འ་
 ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་འ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཁྱིད་
 དེ་འབྲའི་ཆོད་མ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འབྲུག་པ་
 རྩོ་སྟོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འབྲུས། དེས་ན་རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་
 དོ་སྟུང་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གཉིས་ལ་དེས་
 རིགས་པ་སྟོར། གཉིས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་འགའ་ལྷ་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི།
 དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེག དེ་སྐབ་ཀྱི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགའ་ལྷར་གྱུར་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐབ་པ་གང་
 རུང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྤང་བའི་འགའ་
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཡོད་པ་དེ་མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་
 འ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་
 ཤེས་མེད་པར་སྐབ་པའི་མི་སྤང་བའི་འགའ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཆན་གཞི་ཡིན། འདི་སྐབ་ཆོས་སྟོན་ནས་མི་སྤང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ།

བཞེ་པ་སྐབ་ཆོས་དང་དགག་ཆོས་ངོས་བཟུང་ན། འ་ཟ་ཡོད་པ་དེ་
 གཞི་འདིར་འ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐབ་པའི་བསམ་དོན་
 ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་། དེ་སྐབ་
 ཀྱི་སྟོར་སྟོར་གཅིག་གི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་རིགས་
 པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྟོར་སྟོར་གཉིས་ཀའི་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་དེ་
 གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་

གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྦྱར་
 སྦྱར་དང་། དེ་སྐབས་གཉིས་ཀའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་།
 དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་སྟེ་བཞི་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་དེ་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་
 ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བཅད་ཤེས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་
 བྱས་ནས་དེ་མེད་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་བཅད་
 ཤེས་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ། སྦྱར་སྦྱར་གཅིག་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
 ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བཅད་ཤེས་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པ་དེ། སྦྱར་སྦྱར་གཅིག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་
 བཅད་ཤེས་མེད་པ་དེ་སྦྱར་སྦྱར་གཅིག་དང་། དེ་སྐབས་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་བཅད་ཤེས་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པ་དེ། སྦྱར་སྦྱར་གཅིག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བཅད་ཤེས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་
 དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པའི་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མི་རུང་
 པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅོད་པ་སྦྱང་བ།

གསུམ་པ་ཅོད་སྦྱང་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་

དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
 བ་ལ་ཟ་བསྐལ་དོན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྲབ། འདོད་ན། མདུན་གྱི་ལན་འདེབས་པ་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལ་ཟ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ལ་ཟ་
 བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ལ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྦྱོར་
 ལུགས་སྦྱོར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་ཡོད་ན་རྒྱ་
 གར་དོ་རྩེ་གདན་ཡོད་པས་ཁྲབ་ན། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་མེད་ན་རྒྱ་གར་དོ་
 རྩེ་གདན་མེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་མེད་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་
 གཞི་འདིར་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་ལ་ལ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་སྤང་མི་རུང་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྦྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་
 རྟོལ་ལ་སྤང་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱབ་སྟེ། དེ་སྦྱབ་
 ཀྱི་རྟོལ་བས་འདོད་པའི་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དུ་

གྲུང་པའི་ཤ་ཟ་དེ་དེ་སྐྱབ་ལ་སྤྱོད་ས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲང་
 མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
 ཤ་ཟ་དེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ས་ཆོས་ཅན་
 དུ་སོང་བའི་བྱི་ཆོལ་ལ་སྒྲང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་
 ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤ་
 ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་བཅད་ཤེས་
 འཇུག་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཆད་མ་རྣམས་
 བེ་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་
 རྣམ་མཐུན་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་
 བཅད་ཤེས་ཅམ་ཡང་འཇུག་པ་མེད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 དོན་དེ་གང་ཟག་དེ་ལ་བསྐལ་དོན་ཡིན་ན་ལུང་དང་དངོས་སྟོབས་གང་ལའང་
 བརྟེན་ནས་དོན་དེ་ལ་དེས་པ་སྐྱེད་མི་རུས་པས་བྱལ་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མི་སྒྲང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་བྱི་
 ཆོལ་ལ་མངོན་སུམ་དང་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་ལུང་
 གསུམ་ཀྱི་དེས་པ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། རྟགས་བྱལ་སྟེ། འདི་ཉིད་
 ལས། བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །དོན་རྣམས་དབང་པོ་
 ལས་འདས་པ། །རྟགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ནི། །མི་དམིགས་བྱིར་ན་རི་
 ལྟར་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྒྱང་པན་ལ་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལུང་དང་དངོས་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་རུས་
 ཀྱི་རྒྱན་བྱུག་སོགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 བསྐལ་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱན་བྱུག་གིས་ལུང་མི་འབྲེན་
 ཡང་ལུང་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་མེད་ལྟ་ལེགས་པར་བསྟོན།

ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་སྟོབས་
རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྤྱིའི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

.....གཉིས་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་ལ།

མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཅ་བའི་སྟོན་ས་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། འགལ་འབྲས་
དམིགས་པའི་ཚོད་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། གཏན་ཆེགས་
བྱེ་བྲག་ལ་སྟོན་ནས། །འགལ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་།
གཉིས་པ་འཆད་པར། འགལ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་དང་། །རྒྱ་དང་ངོ་བོ་
ལྟར་རུང་བའི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་གྲུབ་པ། །མེད་དོན་ཅན་མི་དམིགས་
རྣམས་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་འཆད་པར། དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནི་
རྒྱ། །ཞེས་པ་ནས། འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །དུས་ལ་སོགས་ལ་
སྟོན་པར་འདོད། །གཞན་དུ་འབྲུལ་འབྱུར་མི་གང་བ། །སྒྲུབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་
བཞིན། །ཞེས་བྱུང་།

འདི་དག་ལ་འཕྲོས་ཚུལ། གཞུང་དོན་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་
དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉི་མེ་སོགས་མདོ་ཆེ་རྒྱུད་དུ་
མས། དགེ་སྟོང་དག་ངམས་ང་འབྲ་བས་གང་ཐག་གིས་ཆོད་བཟུང་གི་ཞེས་
དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་དུ་ཡང་
། །གཏན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། །སེམས་མ་བརྟེས་ཤིང་ཆོས་མཁྱེན་
པ། །དམིགས་མི་མངའ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བསྟོད། །ཅེས་དང་། དཀོན་བཙུགས་
ལས། འོད་སྤང་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་མི་དམིགས་སོ། །གང་མི་དམིགས་པ་

དེ་ནི་ཉེ་བར་མི་དམིགས་སོ།།གང་ཉེ་བར་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་མ་
ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པ་བཤད་པ་ལྟར། དཔེའི་སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པ་མེ་
དུ་ལྟ་བུར་སྦྱར་ནས་དོ་སྤོང་དབྱེ་བ་དང་དེའི་གཏན་ཆེགས་དུས་སོགས་
འཆད་པ་ལ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་གསུམ་བྱུང་། དགག་ཏྟགས་འདིས་
དགག་བྱ་མེད་ངེས་སུ་ཆད་མར་འགྱུར་ཚུལ་འཆད་པར། ཏྟགས་ཀྱི་ཕུལ་
བྱུང་ཡོད་པ་ཅན།།སོགས་ཆེགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། དེའི་ངེས་ཚུལ་ལ་དུ་
མ་ཡོད་པ་ལས། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ངེས་ཚུལ་འཆད་པར། རྒྱ་མི་ཤེས་ན་
འབྲས་བུ་ནི།།མེད་པ་ཉིད་དུ་སྦྱབ་པར་བྱེད།།ཅེས་བྱུང་། དེའི་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་ངེས་ཚུལ་འཆད་པར། རོན་གྱི་རང་བཞིན་ཏྟགས་ཅན་
ལ།།རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན།།ཞེས་བྱུང་། དེའི་རྒྱ་དང་བྱུང་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཏྟགས་ཚུལ་འཆད་པར། གལ་ཏེ་གཏན་ཆེགས་འགའ་
ཞིག་གིས།།དེ་མེད་པར་ནི་ཏྟགས་པར་འགྱུར།།ཞེས་བྱུང་། རང་བཞིན་མི་
དམིགས་པར་དེ་དག་བསྐྱུས་ནས་དེ་དག་གི་ཏྟགས་ཀྱི་འཇུག་དུས་འཆད་པ་
ལ། སྤང་བྱང་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱ།།མི་སྲིད་པར་ནི་གྱུར་པ་ན།།སྤང་བྱང་
དངོས་སོ་མ་དམིགས་པའི།།དངོས་སོ་མེད་པ་ཏྟགས་པར་འགྱུར།།ཞེས་བྱུང་
། སྤར་བཤད་པའི་འགལ་ལྷན་དམིགས་པའི་ངེས་ཚུལ་འཆད་པར། འགལ་བའི་
དངོས་སོ་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཕྱིར།།དེ་དང་འགལ་བ་
དམིགས་པ་ནི།།མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་དགག་གཞན་སྤངས་གསུམ་ཅུང་ཟད་བཀོད་ན། དང་

མོ་ནི། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། འཇུག་དུས་དང་དགག་བྱ།
 སྤང་བའི་བྱེད་པར་བཞི་ལས། དང་མོ་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་།
 བརྒྱད་དང་། བཅུ་དང་། བཅུ་གཅིག་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་རིགས་ཐེགས་གསུམ་
 ལས་བཤད། གྲུབ་ཆེན་རྗེ་ཏུ་ངེས་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ལྟར་ཐར་བ་འབྱུང་
 གནས་སྤྲས་པས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་མཁས་པ་གཙང་ནག་
 བ་བཙོན་འབྲས་སེང་གེས་ཀྱང་མཛད་དོ། །ཆོས་མཆོག་དང་། བྲམ་ཟེའི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་ཡང་དེ་དག་གིས་མ་བཤད་པའི་བཅུ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ། རྩ་བུས་བ་
 ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགག་བྱ་གང་རེག་སོགས་བཞི་འགོག་པ་བཞི་བསྒྲུབ་ཏེ་ཉི་
 ་ཤུ་ཁ་ཆེ་རྩ་བུ་བཤད་དེ། འདི་བཞི་རྩ་རྟགས་བཞིར་སྤང་དོ། །རྩ་བུས་
 བ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དགག་བྱ་འབྲས་བྱ་གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། མེའི་རྩའི་རྟགས་ཀྱིས་མེའི་འགལ་རྒྱའི་འབྲས་བྱ་དགག་
 བྱར་བྱས་ནས་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དོར་བའི་ངན་སྒྲུགས་ལྟ་
 བུའི་རིགས་ལམ་ངན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགལ་འབྲས་དམིགས་
 པས་འགལ་རྩ་འགོག་ཐུབ་ཀྱང་། འགལ་རྩ་ཙམ་ཀྱིས་འགལ་འབྲས་འགོག་
 བ་འཁྲུལ་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ངེས་ལས། གལ་ཏེ་
 འབྲས་བྱ་དམིགས་པས་ཀྱང་མེད་པ་འགྲུབ་ན། དེའི་རྩ་དམིགས་པས་ཅི་སྟེ་
 མི་འགྲུབ་ཅི་ན། མ་ཡིན་ཏེ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། གང་བའི་རེག་པ་
 མེད་དེ། ཤིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས། དེ་ལྟར་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། རྩ་དེ་ནི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བུ་ཤི་
 འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་འགལ་ལོ། །བྲས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་
 བུས་བ་ཐོགས་མེད་འགོད་ཀྱི་རྩ་ཙམ་མི་འགོད་པས་སྒྲོན་མེད་ཟེར་ན། མ་
 བརྟགས་ཉམས་དགའ་བའི་ཆོག་སྟེ་མེའི་རྩ་བུས་བ་ཐོགས་མེད་

ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་རང་འབྲས་མེ་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱིམ་
 མེད་དངོས་རྒྱུ་ལས་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། འདི་ཉིད་
 ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གོགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་
 ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་མེད་རྒྱ་སྐྱེད་
 ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིམ་རང་འབྲས་མེ་སྐྱེད་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་
 མེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས་དེ་འཁོར་གསུམ། འབྲས་པར་ཐལ། མེད་
 རྒྱུའི་སྐྱེད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་དུ་མེ་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་སྲིད་ལ། སྐྱེད་ཅིག་
 ཐ་མས་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་མེད་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་
 ལས་དེ་མཐའི་སྐྱེད་ཅིག་གི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་སྲིད་ཀྱི། མཐའི་སྐྱེད་ཅིག་
 ལ་ནི་གོགས་མེད་པས་དེ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས་ཀྱང་། འདི་ལ་རྒྱུའི་རྒྱུ་
 གྱི་མཐའི་སྐྱེད་ཅིག་ལས་སྡོན་རོལ་གྱི་སྐྱེད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་
 འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་སྲིད་དེ། དེས་ན་དེ་དག་ལས་འབྲས་བྱ་
 རྗེས་སུ་མི་དཔོག་གོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། དངོས་རྒྱུའི་
 མཐའི་སྐྱེད་ཅིག་གི་བར་དུ་ནི་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་སྲིད་ཀྱི་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་གྱི་ཉུགས་ཀྱིས་མེ་
 རྒྱུ་པའི་སྡོན་ལས་གང་རེག་མེད་པར་ཉུགས་ལུས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིམ་ལ་
 དུས་མཐའི་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད། དུས་མཐའི་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་གི་ཡུན་
 ལ་དེ་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་རྒྱུ་
 གྱི་ཉུགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཉུགས་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེད་
 ཅིག་གཉིས་པར་ཉུགས་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དམ་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱེད་ཅིག་
 གསུམ་པར་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ཉུགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། དེའི་སྡོན་
 དུ་འབྲས་བྱ་མེ་མདོན་སུམ་གྱིས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། ཉུགས་དེ་

མཐོང་བ་ལས་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པ་ན་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྟོན་རོལ་ཏུ་འབྲས་བུ་
 སྐྱེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་མེའི་རྒྱ་ཁྱས་པ་ཐོགས་མེད་གཅིག་འདོད་ཟེར་ན་ཐེ་
 ཆོམ་ཅན་དང་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུན་བརྟན་མི་
 བརྟན་དབྱེད་པས་སོ།། འོ་ན། རྒྱ་འགལ་དམིགས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ། དགག་བྱ་དེ་དང་འགལ་བའི་མེའི་རྒྱ་ཙམ་གྱིས་འགོག་མི་ཁྱས་ཀྱང་
 དགག་བྱའི་རྒྱ་དང་འགལ་བས་འགོག་ཁྱས་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་གི་
 རྒྱ་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོའི་རྟགས་གྱིས་རང་གི་གཞིར་
 གང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་མེད་པར་སྐྱབ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། རྒྱ་མཚན་
 འགལ་ན་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདི་ན་སྐྱ་ལོང་ཞེས་
 བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དག་མེད་དེ། གཏུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཉི་
 བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོས་མེ་ལྟ་བུའི་མེ་ཙམ་གྱིས་
 གང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་མི་ཁྱེགས་པས་གཏུང་བྱེད་ཅེས་པ་ཆ་བ་དང་བྱེ་བྲག་
 ཅེས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལོ།། རེགས་པ་འདིས་སྤར་བཤད་
 པ་ལྟར་གྱི་དགག་རྟགས་ཉི་ཤུ་ཁྱེགས། མཁས་པ་རྟོག་གཏེ་བྱུ་རྒྱུན་བཙོན་
 སེང་ཆེན་པོས་བཅུ་དྲུག་འབྲེད་པ་ཡང་སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི་པོ་རྩུར་དུ་འབྲེད་པའི་དགག་བྱའི་བྱེད་པར་
 དང་འཇུག་དུས་གང་གི་ཡང་དོན་རྩུར་བ་དགག་རྟགས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མ་
 འདུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་སྟོན་ནས་མེད་པ་གང་ཞེག
 དགག་རྟགས་འཇུག་དུས་སྟོན་ནས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 གྲུབ་ཆེན་རྗེ་ཏུ་རིས་གྱིས་པ་འཇུག་པའི་རྟོག་གེ་ལས། རང་བཞིན་འགལ་

བའི་བྱུང་བ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་མེ་མེད་དེ། བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་བརྩུགས་པར་བྱས་པ་དང་། བཙུ་ལྷ་
 བ་རྩུ་འགལ་བའི་བྱུང་བ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞོད་ནས་
 དེའི་དོན་བཤད་ཅིང་ཆང་བ་ལྟར་འདི་རྩུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་
 པ་དང་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱུང་ཆེན་དེས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་
 གོ་དོན་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཅུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་བྱུང་
 སྟེ། དེ་གཉིས་སྒྱུར་བ་གཅིག་གི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེད་རང་གི་
 ཅན་ཅོད་ཀྱི་མེས་གང་རེག་སྒྱུར་བཞི་འགོག་པའི་བྱུང་བྱེད་དམིགས་པ་འཛོགས་
 པ་སྒྲ་མ་དག་ལས་རྩུར་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲ་མའི་སྒྱུར་
 ལྷག་མ་མེད་པ་འོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན་ཤུག་པའི་མེད་བཞི་དང་ཨ་
 ཀ་རུའི་མེད་བཞི། ལྷུ་བའི་མེད་བཞི། རྩའི་མེད་བཞི་སོགས་གངས་ཐུག་མེད་
 དུ་འགྱུར་བས་གངས་ངེས་གང་ཡང་མི་འཐད་པའི་རྟོག་བཏགས་སུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་དགག་ཉགས་བརྩུ་ལོ་འདི་ལས་མང་བར་འདོད་པ་ནི་རྟོགས་པས་སྒྲོ་
 བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དགག་བྱ་དང་
 དགག་ཉགས་འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གངས་ངེས་
 ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། དགག་ཉགས་ལ་བརྩུ་ལས་མང་བ་རྣམ་བཤད་
 དང་འགལ་ཟེར། ལ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྩུ་ལས་མང་བ་རྣམ་
 བཤད་གཉིས་དང་འགལ་ཞིང་དགག་ཉགས་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 བརྩུ་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཅིག་དང་བརྩུ་གཅིག་ཡོད་ཀྱི་དགག་
 ཉགས་བརྩུ་གཉིས་དང་བརྩུ་དུག་དག་མི་འཐད་ཟེར། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་
 ལས། དེ་ལྟར་འགལ་དམིགས་དུག་དང་འབྲེལ་ལྷེ་མ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ།

རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲིབ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་
 པ་བརྩུ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དག་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་སེམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་
 དག་གིས་དངོས་འགལ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དེ། དང་པོ་ལ་འོ་ན། རྣམ་བཤད་
 ལུགས་ལ་མི་སྣང་བ་ལ་ཡུལ་དུས་ངོ་བོའི་བསྐྱལ་བ་ཅན་གྱི་དགག་རྟགས་
 གསུམ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་སྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་
 བརྟེན་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་དུག་སྟེ་
 བརྩུ་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་སྟེ་བརྩུ་བཞི་རྣམ་ངེས་
 རིག་ཆེན་འདི་གཉིས་ཀར་མ་བཤད་པར་ཐལ། དགག་རྟགས་བརྩུ་ལས་མང་
 བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་
 གསུམ། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་རྩ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟེན་དང་དར་རིག་ཀྱང་གྱི་
 དངོས་ཟེན་དང་རྒྱབ་འགལ་སྤྱི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་ལས། ཡུལ་དང་
 དུས་གྱི་བསྐྱལ་བས་ན་བསྐྱལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་དང་། དེའི་དར་རིག་
 ལས། དང་པོ་ནི་བསྐྱལ་བའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་
 ཀྱིས། དེ་ལྟར་ན་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲིབ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩུ་
 ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། དར་རིག་ལས། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་དགག་རྟགས་བརྩུ་པོ་འདི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམ་
 བཅའ་སྤྱི་བྱེ་གཉིས་ཆར་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་
 ཞེས་པས་སྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་ལ་བརྩུ་པོ་
 དེར་མ་འདུས་པའི་སྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་
 རྒྱབ་བྱེ་འགལ་བ་སོགས་མེད་ཅེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དགག་
 རྟགས་སྤྱིའི་གངས་ངེས་ལ་སྒྲིབ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་རིག་

གཅིག་ཕྱུ་འགྲོག་པ་ལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
 དམིགས་བརྟུ་གཉིས་འདྲིལ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། ལྷན་པོ་སྤྱི་བ་རྩལ་ན་མཛེས་སོ།། འདྲོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་
 གྲང་སྒྲུར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྒྲུར་བ་བྱ་བ་སོ་
 སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། གྲང་རིག་གཅིག་ཕྱུ་འགྲོག་པ་ལ་ཡང་
 དུ་མར་དབྱེར་རུང་ངོ་ཞེས་དང་། སྤེ་བདུན་རྒྱན་ལས། དབྱེ་ན་འགལ་བའི་
 རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་སོ།། དང་པོ་བཞི་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 གྲང་རིག་གཅིག་ཕྱུ་འགྲོག་པ་ལ་སྒྲུར་བའི་བརྟུ་གཉིས་བཤད་པ་དག་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་ལོ།། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རིགས་ཐིགས་ལས། དེ་
 བྱེ་སྒྲུར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྟུ་གཅིག་སྟེ་ཞེས་གྲང་རིག་གཅིག་ཕྱུ་
 འགྲོག་པ་ལ་སྒྲུར་ནས་འབྲེལ་ལྷེ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་བྱག་བཤད་ཅིང་། མི་སྤྱང་བ་མ་བཟང་བར་
 བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་གཅིག་བཟང་བས་
 བརྟུ་གཅིག་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགག་རྟགས་བརྟུ་ལས་མང་མི་
 རུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ལ་བརྟེན་པ་བརྟུ་ལས་མང་མི་རུང་བ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། གཞན་ཡང་དགག་རྟགས་སམ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཉེར་གཅིག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། མི་
 དམིགས་པའི་རྟགས་བརྟུ་ལས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 འདྲོད་ན། མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་
 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་འབྲེལ་ལྷེ་མ་དམིགས་པ་
 བཞི་དང་འགལ་ལྷེ་དམིགས་པ་བརྟུ་གཉིས་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་
 བརྟེན་པ་གཉིས་དང་ཉེར་གཅིག་མི་འདྲོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་

གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རེ་རེ་ནས་བསྐྱབས་ཐེན་ཅིང་གོ་དོན་སོགས་
 བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་ན་ཤི་ལྟར་མེད་རྒྱ་རུས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གང་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་པའི་འགལ་བའི་རྒྱ་ཅམ་གྱི་
 རྟགས་བཞི་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཉེར་ལྟར་འདོད་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བྱལ་བྱེད་དམིགས་པ་བཞིའི་བྱལ་བྱ་དམིགས་པ་
 བཞི་ཡང་བགང་ཚོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་དང་རྗེ་དགོ་
 འདུན་གྲུབ་གཉིས་ཀས་གྲང་དགག་རྟགས་སམ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཉེར་
 གཅིག་མི་བཞེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་གྲང་རྣམ་འབྲེལ་ཤིག་ཆེན་དང་སྤྱི་
 དོན་རིགས་རྒྱན་དུ་དགག་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་བཅུར་དར་ཤིག་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ཤིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། བསྐྱབ་བྱ་དགག་
 པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། དགག་བྱའི་ཚོས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་
 དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཡོད་ན་སྤང་རུང་བ་གཉིས་སྤྱེད་ས་པས་དེའི་ཕྱིར། དགག་
 རྟགས་ལ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 གཉིས་སྤྱེད་ས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་འགལ་དམིགས་དུག་དང་
 འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་དེས་པས་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་དེས་ལས། དེ་ལྟར་
 བ་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ལས། དགག་བྱའི་ཚོས་ཕྱི་
 ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སྤྱེད་ས་ལ།
 ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞི་འགལ་རྒྱ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་དུག་སྟེ་དགག་རྟགས་བཅུར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱས་མཚོག་གསུམ་གྱིས་མཐུན་པར་བཤད་
 པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པ་འདི་ལ་རུང་ཟད་གྲང་མི་དཔྱོད་པར། རྒྱེས་བྱས་

གྱི་དཔྱོད་པ་ལྟར་སྒྲུང་འགལ་འདུའི་ཁྱི་མ་ཅན་ལ་དཔྱོད་པ་དང་། གསུང་རབ་
 གྱི་གཞན་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་པན་པའི་ཆེག་འབྲི་དང་ཐོལ་སྦྱོར་གྱིས་དལ་
 འཕྱོར་དོན་མེད་བྱེད་པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱིང་ནས་མཆིང་བུ་ཁོ་ན་སྤྱིར་འོངས་
 པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆེགས་གཞན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 གཞན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྦྱོར་བས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
 བྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་སྐད་ལས། འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སྦྱོར་བ་བཙུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་དོ་སྤྱོད་ཁོ་
 རྟོག་ཏེ་གས་པར་བྱ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་གཞན་དུ་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ན། འོ་ན། རིགས་ཐེགས་ལས་གསུངས་པའི་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་
 པ་སོགས་ལྷག་མའི་དགག་ཏེགས་བཅུ་པོ་དེ་བཅུ་གཅིག་གི་དང་པོ་རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ནང་དུ་བརྒྱུད་ནས་འདུ་ཡང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་ཏེགས་དངོས་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རིགས་ཐེགས་ལས། བརྒྱུད་པའི་
 སྦྱོར་ནས་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བརྒྱུད་པའི་སྦྱོར་ནས་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོད་པའི་
 བྱིར་དང་། དུལ་ལྟས་འགྲེལ་བ་སྦྱོར་པན་ལས། འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ལ་
 སོགས་པ་དག་ལ་ནི་དོན་གཞན་དགག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་འགལ་བ་
 དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། འོ་ན། ཇི་ལྟར་
 བ་དེའི་ནང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དང་།
 དགག་པ་དག་གིས་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པར་བརྒྱུད་ནས་འདིའི་ནང་དུ་འདུ་

བར་དགོངས་ཀྱི་དངོས་སྤྱི་མི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སོ་སོར་རང་
 བཞིན་མི་དམིགས་པར་འདུ་ཚུལ་བཤད་པས་དེར་སྟོས། འདིར་མདོར་
 བསྐྱུས་ན་དགག་རྟགས་སྟག་མ་བཅུ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་བརྒྱུད་ནས་
 འདུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་འབྲེལ་སྒྲི་མི་དམིགས་པ་ཡིན་
 ལ་ཕྱི་མ་བདུན་འགལ་སྒྲི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དེར་དངོས་སྤྱི་སྤྱང་རུང་མ་
 དམིགས་པ་བརྗོད་པར་མི་འདུ་ཡང་བརྒྱུད་ནས་འགལ་སྒྲི་བརྗོད་པས་ཀྱང་
 དགག་བྱ་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པ་འཕེན་ཞིང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དཔེར་ན། མེ་མེད་དེ། བ་མོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་
 དངོས་སྤྱི་མི་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་སྒྲི་དངོས་སྤྱི་བརྗོད་ནས་མེ་མེད་པར་འགྲགས་
 ལ་སྐྱབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དུ་ཆོས་
 མཆོག་གིས་། སྟོར་བ་དེ་དག་དངོས་སྤྱི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པ་བརྗོད་པ་མ་
 ཡིན་ཀྱི་སྤྱང་བ་མི་དམིགས་པ་ལ་མི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པ་
 དང་དགག་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ན་ཇོ་ཚུན་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འདི་
 དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་འདུས་པ་ཡིན་ཀྱི་དངོས་སྤྱི་མི་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་
 རྟགས་རྣམས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་རྣམས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་
 རང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་
 བར་མཚུངས་པས་དེ་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རང་དུ་འདུས་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། རང་འབྲེལ་སྟོང་ཐག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྒྱ་
 ལས་དེ་རྗེས་སྤྱི་དཔག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཀྱི་

གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་འཆད་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་ས་ཞེས་པ་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱལ་
 པས། ཅ་བར་ཡང་། རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་བྱུ་བ་པས་ན། འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་
 འདུས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་
 དེར་མ་ཟད་འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གྱི་མ་དམིགས་པ་དང་དེ་རྒྱུ་གྱི་
 འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་རང་བཞིན་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་
 རྟགས་གསུམ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། མེད་
 ར་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་སྟོང་ཐལ་ཕྱེད་དང་
 བཞི་པ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་རྒྱུ་བ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་
 པའི་གཏན་ཆེགས་ཏེ། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་མེད་
 དོ། །ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུ་ཡང་རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་
 བཞིན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། རང་
 བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཁོ་ན་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ལ་སོགས་པར་སྦྱར་
 བ་དགོད་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་མང་པོར་སྦྱོས་སོ་སོགས་དང་། གཞན་
 ཡང་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་འདད་དང་། ཆད་ཆེན་དཀའ་འབྲེལ་སོགས་དུ་
 མས་བའདད་པའི་ཕྱིར། དེང་དུས་རྟོག་གི་མཁས་རྣམས་དང་རྒྱན་པོ་དག་ལ་
 དོགས་པ་ཅུ་ཡང་མ་འདར་བ་དག་འཛུལ་སྤྱིད་རྒྱན་མཆོག་རྣམས་དང་ཇེ་
 ཡལ་སྤྲས་བཞི་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བའདད་གྱིས་གསལ་བར་བའདད་ཡོད་དོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་དང་

སོ་སོའི་སྤྱོད་དང་མཆོད་ཉིད་སོགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་
 བྱའི་སློན་ས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དགོས་པའི་སློན་ས་གསུམ་དང་བཞིར་
 དབྱེ་བ་དང་། དགག་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་སློན་ས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་
 ། སྤྱར་བ་དང་སྦྱར་བ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སློན་ས་ཉེར་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བ་
 བཞི། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་སྤང་རུང་
 གཞིར་བཞག་ཀྱང་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱབ་
 ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། སྤང་དུ་
 རུང་ན་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྤང་རུང་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པས་ན། དགག་
 རྟགས་ལ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་
 གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྤྱར་མི་དམིགས་པ་འདི་གཉིས་
 བེ་སོགས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་
 དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་
 མི་རུང་ན་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་མ་གཏོགས་རྟགས་གཞན་མི་འཇུག་གོ་
 ཞེས་དང་། མཁས་བྱུང་ཤིག་ཆེན་ལས། བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་
 ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དང་།
 ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་ལ་མི་
 སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ལས་ཀྱང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 དགོས་པའི་སློན་ས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་
 དང་འབྲས་བྱ་མ་དམིགས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
 དང་། འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་
 མ་དམིགས་པ་སྟེ་བཞིར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱེ་བ་སྤྱིའི་ཆེད་དུ་གསུམ་དང་

། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དག་གིས་སྐྱབ་ལུགས་དངོས་སུ་འགལ་ཆེ་
 བསྐྱབ་པ་གཅིག་དང་བརྒྱད་ནས་བསྐྱབ་པ་གཅིག་སུ་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་བཞིར་
 བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དངོས་སུ་དབྱེ་བ་བཞི་བསྟན་པ་
 རི་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁྲིགས་
 པས་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་མི་རུང་བ་རྟགས་ཀྱིས་དགག་དགོས་
 པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དུག བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བརྟགས་པའི་དོན་ཡོད་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་མི་རུང་ན་འབྲེལ་
 ཆེ་མ་དམིགས་པ་མི་འཇུག་པས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་སྣང་རུང་ལ་
 དགག་བྱ་དེའི་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཡུལ་ཁྲབ་ཆེ་བ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་ན་ཁྲབ་བྱེད་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། དགག་བྱའི་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཡུལ་ཁྲབ་མཉམ་ཡོད་
 ན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་
 པ་དང་། རྒྱ་སྣང་རུང་ཡིན་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་དངོས་འབྲས་
 སྣང་རུང་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པས་འབྲེལ་ཆེ་
 མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་བཞི་གའི་དགག་བྱ་
 ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་རུང་ཞིག་ཁོ་ན་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་དགག་གཞི་དེར་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་མངོན་སུམ་
 ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་ནས། རུང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱེད་ན། ཞེས་
 པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་

གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་དེ་ཞེས་དང་། སྤྱི་དོན་སོགས་ལས་ཀྱང་ངོ་། །རྟགས་
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་
 ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་མི་རུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་ཁྱེད་གས་པས་རྗེས་
 དཔག་གིས་འགོག་དགོས་པའི་འགལ་དམིགས་དུག་དང་པན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་དུག་ཏུ་ངེས་
 པ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་
 དགག་བྱའི་འགལ་རྒྱ་ལ་ཡང་དགག་བྱ་འགོག་ཅུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱ་འབྲས་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ལ་བྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་འགལ་རྒྱ་རྟགས་སུ་འགོད་
 བ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་འགལ་རྒྱའི་འབྲས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 བ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དགག་བྱའི་
 འགལ་རྒྱའི་ངོ་བོ་བྱབ་ཆེ་བ་འགོད་ན་བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་འཇུག་ཅིང་
 །རྒྱའི་འགལ་རྒྱ་ལ་ཡང་རྒྱའི་འགལ་རྒྱ་དངོས་བཀོད་ན་རྒྱ་འགལ་དམིགས་
 དང་། འགལ་རྒྱའི་འབྲས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་
 དམིགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་འགལ་རྒྱར་
 རྒྱར་པའི་ནང་ཚན་དངོས་འབྲས་བཀོད་ན་འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་གཅིག་
 འཇུག་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་དེར་འགལ་རྒྱ་སྤང་དུ་
 རུང་བ་དེ་སྤང་ནས་འགོག་པ་ལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་འགལ་དམིགས་
 དུག་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་སྤྱིར་གྱི་མཆོག་གསུམ་ག་མཐུན་
 རོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤང་བཤད་པའི་བཅུའི་སྟེང་དུ་པན་ཚུལ་སྤངས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
 བའི་སྤྱིར། འཐད་ལྗན་ལས། བཅུ་གཅིག་པ་འགལ་བའི་བྱབ་པ་དམིགས་པ་
 བེ་ལེ་ལྷ་གསུམ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། །ཤུགས། དེ་ཞིག་འདིར་

རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་བཤད་ཀྱི། མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་ཉགས་བརྒྱའི་གོ་དོན་མཚན་གཞིའི་སྟངས་
 དུ་བཤད་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི། འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ། དམིགས་
 པའི་རིག་བྱང་གྱུར་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་ནི་དུ་བ་
 དང་། དེའི་རང་བཞིན་འདིར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་མི་དམིགས་པ་
 བྱི། འདི་ན་དུ་བའི་རྒྱ་རྩ་པ་ཐོགས་མེད་དག་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དུ་བའི་རྒྱའི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་འདི་ན་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཐུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གོ་ཤིང་བ་མེད་དེ། ཤིང་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཨ་ཀ་རུའི་ཐུབ་བྱེད་ཤིང་ཡིན་ལ་འདིར་ཤིང་
 མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ།
 མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དུ་བའི་རྒྱ་མེ་ཡིན་ལ་འདིར་མེ་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བའི་
 རྒྱ་གྲོགས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་
 སྟེ། འབྲེལ་གཞི་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ནི། འདི་
 ན་གང་རིག་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་བའི་རང་བཞིན་
 དང་འགལ་བ་མེ་ཡིན་ལ་འདིར་དེ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འགལ་བའི་འབྲས་
 བྱ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གང་རིག་མེད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་རིག་དང་འགལ་བ་མེ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་འདི་ན་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་
 གང་རྒྱ་རྩ་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་
 རིག་གོ་རྒྱའི་འབྲས་བྱ་ནི་གང་རིག་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ནི་མེ་ཡིན་ལ་
 འདིར་དེ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ནི། དཔེར་ན་འདི་

ན་བ་མའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བ་མའི་རེག་པའི་
 བྱུང་བའི་གང་རེག་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་མེ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འགལ་དམིགས་ནི། སྤྱི་ལོར་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མེད་དེ། གཏུང་
 བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཟེང་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱ་གང་རེག་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ནི་གཏུང་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེག་པ་མའི་མིང་
 ཡིན་པས་མའི་བྱེད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
 དམིགས་པ་ནི། འདི་ན་སྤྱི་ལོར་སོགས་དང་ལྡན་པའི་མེ་མེད་དེ། ཏུ་བ་བྲག་
 སྤྱར་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་གང་རེག་དང་འགལ་བ་
 མེ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གཙོ་སྟོན་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་སྒྲིམ་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བཤད་དེ་དག་གིས་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་
 པའི་དགག་རྟགས་གསུམ་དང་། སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་སྤྱར་བཤད་པའི་
 འབྲེལ་ལྗང་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། ལྡན་གཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 གཉིས་དང་ཉེར་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་ན། གོ་ཚོབ་བྱས་ན་
 ཁྱིད་དེ་སྤྱི་བའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྱང་ཡིན། ཁྱིད་དེ་སྤྱི་བ་
 ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྤྱི་བའི་དགག་བྱའི་ཆོས་
 སུ་བཏགས་པའི་དོན་སྤྱང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་
 དེ། ཁྱིད་དེ་སྤྱི་བའི་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 མཚན་ཉིད། ཅོད་ཆེ་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་སྤྱང་རུང་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་

དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ།
མཆན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་
དང་། འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤང་རུང་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྱང་ཡིན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
བརྟགས་པའི་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་མ་བྱུབ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་
འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཅོད་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་
པའི་དང་། འབྲེལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཞི། དང་པོའི་མཆན་
ཉིད། ཆོས་དེའི་རྒྱ་བཀག་པ་དངོས་སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཆོས་དེ་དངོས་
སུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆིགས། གོ་ཐོབ་བྱས་ན། གཉིས་
པའི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྱང་
ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བཀག་པ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། ཡང་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་འབྲེལ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་
དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་
པའི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། བཞི་

པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དེ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་
 འབྲས་བུ་དེའི་དངོས་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད། འདི་དག་གོ་ཐོབ་སྡེ་བདུན་རྒྱན་དང་
 རིགས་རྒྱན་ལྟར་སྦྱར། འདི་དག་མེད་དགག་ཅམ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བའི་དགག་
 རྟགས་ཀྱིས་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པར་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། གནས་
 ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་སྐྱབ་པས་མ་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། ཤེན་ཏུ་སློ་སླ། ཚིང་ཆེ་ཚུལ་གསུམ་སྦྱར་ཚུལ་རིགས་འབྲ་བ།

གཉིས་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགལ་
 རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་གཅིག་དངོས་སུ་རྟགས་ལ་བཀོད་པའི་སྤང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
 ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེ་དམིགས་པ་དངོས་
 སུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་རང་དང་ལྟན་
 ཅིག་མི་གནས་པའི་དགག་བྱ་ཞིག་བཀག་པའི་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྐྱབ་
 པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད། ཚིང་ཆེ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། ལྟན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
 དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་།
 རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་

རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། བྱ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་
 པ་བཞི་སྟེ། མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བྱེད་པའི་གཞིར།
 གང་རེག་སྟོབས་ཅན་དང་། གང་རྒྱ་ལྷན་པ་ཐོགས་མེད་དང་། གང་འབྲས་
 སྤྲུལ་ལོང་བྱེད་དང་། བ་མེའི་རེག་པ་རྣམས་མེད་པར་སྤྲུབ་པ་ལ། མེ་སྟོབས་
 ཆེན་པོས་བྱ་བྱེད་པར་ལོན་པ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ།། བཞི་ཚན་གཉིས་པ་འགལ་
 བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་
 དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་
 དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་དང་། བྱ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
 བྱ་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་ཏེ། མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན། དུ་བ་དག་སྤྲུང་བས་
 བྱ་བྱེད་པར་ལོན་པའི་གཞིར། གང་རེག་སོགས་བཞི་པོ་སོ་སོར་མེད་པར་སྤྲུབ་
 པ་ལ། དུ་བ་དག་སྤྲུང་བས་བྱ་བྱེད་པ་སོ་སོར་རྟགས་སུ་བཞུགས་པ་
 ལྟ་བུའོ།། བཞི་ཚན་གསུམ་པ་བྱ་བྱེད་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་
 འགལ་བའི་བྱ་བྱེད་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བྱེད་དམིགས་
 པ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བྱེད་དམིགས་པ་དང་། བྱ་བྱེད་དང་
 འགལ་བའི་བྱ་བྱེད་དམིགས་པ་དང་བཞི་སྟེ། མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན། ཅན་
 དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བྱེད་པར་ལོན་པའི་གཞིར་གང་རེག་སོགས་བཞི་
 པོ་སོ་སོར་མེད་པར་སྤྲུབ་པ་ལ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བྱེད་པར་
 ལོན་པ་རྟགས་སུ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ།། འདི་དག་འགལ་དམིགས་དུག་ཏུ་འདུས་
 གང་ཡ་གུལ་གྱི་རྣམ་དཔྱེ་ལ་མཁས་ཆེད་དུ་བྱུང་ཆེན་རྩེ་རི་སོགས་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་བྱུང་ཏེ། བྱེད་པ་འདུག་པའི་རྟག་གེ་ལས། མེ་དམིགས་པ་འདི་
 སྤྲུང་བའི་དཔྱེ་བས་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་
 བཅུ་དུག་བཞུགས་པས་འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་བཤད་ཅིང་། ཐར་འབྱུང་

སྤྱི་པའི་རྟོག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། འདི་སྤྱིར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩ་
 རྟུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་འབྲེལ་ལྷན་དམིགས་པ་བཞི་དང་
 འགལ་དམིགས་བརྩ་གཉིས་ཏེ་བརྩ་རྟུག་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩོམ་ཁྱིམ་འགལ་
 དམིགས་བརྩ་རྟུག་བཤད་པའི་བཞི་ཚན་བཞི་པ་རྩུ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་
 བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྩུ་དམིགས་པ་དང་། རྩུ་དང་འགལ་བའི་རྩུ་དམིགས་
 པ། འབྲེལ་དང་འགལ་བའི་རྩུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རྩུ་
 དམིགས་པ་བཞི་སྟེ། མཚན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་
 འབྲེལ་པར་ལོན་པའི་ཤར་གཞིར་གྱང་རེག་དང་། གྱང་རྩུ་ཐོགས་མེད་དང་། བ་
 མའི་རེག་པ་དང་། གྱང་འབྲས་སྟེ་ལོང་བྱེད་བཞི་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མེ་
 སྟོབས་ཆེན་པོའི་དངོས་རྩུས་འབྲེལ་པར་ལོན་པའི་དངོས་པོ་བཞོད་པའམ་མའི་
 དངོས་རྩུ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིས་མཚན་ནས་དངོས་
 རྩུའི་རྟགས་ཀྱིས་གྱང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ངེས་གཉིས་དང་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་འབྲེལ་གཉིས་དང་ཤུ་གྲ་སྟོ་ཆོས་མཚན་སོགས་དུ་མས་
 བཀག་ཅིང་རྣམ་བཤད་གསུམ་དང་སྟེ་དོན་གཉིས་སོགས་དང་འགལ་བས་
 དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ།། རྩོམ་ཁྱིམ་དང་འབྲེལ་པོ་བཙོན་སེང་གི་བཤད་སྟེལ་དེ་
 རིགས་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀག་གོ། འདིའི་ལུགས་ལ་དགག་རྟགས་
 ཉེར་ལྷ་ཡིན་ནོ།། འོ་ན། འབྲེལ་དམིགས་པ་བཞི་འགལ་དམིགས་རྟུག་གི་
 གང་དུ་བསྐྱུ་སྐྱེས་ན། རང་བཞིན་འགལ་བ་སོགས་བཞིའི་ནང་དུ་འདུ་བར་
 ཐམས། རང་བཞིན་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་པོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 ཅན་དན་གྱི་མེས་ཆེག་པ་དེ་མེས་ཆེག་པ་དང་མའི་འབྲེལ་བའམ་བྱེ་བྲག་ཅན་
 དན་གྱི་མེས་ཆེག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རྣམ་
 ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཅན་དན་གྱིས་གྱང་རེག་འགོག་པ་

འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཟུར་བ་འདོད་པ་ནི། ཅན་དན་གྱི་
 མེད་སྤྱི་རིས་ཟིན་ན་ཡང་། མེས་གང་རེག་འགོག་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་
 འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དངོས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 བྱུང་སྟེ། འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་ཟུར་བ་ཞེས་དང་། མེས་གང་རེག་འགོག་
 པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
 དགག་དྲགས་འཇུག་ཚུལ་སྟོན་མ་འགལ་དམིགས་ལ་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་
 པས་དེར་མ་འདུས་པ་མེད་ཀྱང་། ཡན་ལག་སྟོན་མ་དབྱེ་ན་གང་རེག་འགོག་
 པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་
 གང་རེག་སྟོར་བཞི་འགོག་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་
 དུ་བྱུང་བའི་བྱུང་བྱུང་དམིགས་པ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་
 དང་། དེའི་ཡང་བྱུང་བྱུང་ཤར་རིའི་ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་དང་། དེའི་བྱུང་
 བྱུང་ཤར་གྱི་ནགས་རིའི་ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བ་རེ་རེ་ལ་སྟོར་
 བཞི་སོགས་དཔག་མེད་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་འདི་གཏན་ཆིགས་སྟོན་མ་ཡིན་
 ལ། དགག་བྱའི་སྟོན་མ་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་བྱུང་དེའི་བྱུང་བྱུང་སོགས་
 དང་སྤར་བས་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤར་དགག་བྱུང་
 འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་དགག་བྱུང་གང་རེག་སྟོར་བྱུང་ཞིག་གི་ཡང་ངོ་པོ་ལ་
 བྱུང་སོགས་འགོག་པར་མཁས་པའི་ཆེད་དུ་རྩེ་རྩེ་དང་སྟེ་བདུན་རྒྱན་དང་
 རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་ཟུར་ཅན་བཤད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་
 སྟོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྟོར་བར་བྱུང་བ་སོ་སོར་
 རེས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། གང་རེག་གཅིག་བྱུང་འགོག་པ་ལ་ཡང་དུ་
 མར་དབྱེར་རུང་ངོ་ཞེས་དང་། རྩེ་རྩེ་རིས་ཀྱང་། མ་དམིགས་པ་འདི་སྟོར་བས་
 དབྱེ་བས་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀས་གངས་མ་

བཟུང་བའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐར་བར་བྱ་བ་སོ་སོར་ངེས་པའི་དབང་
 གིས་མ་ཡིན་ཞེས་པ་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་སྐར་
 ཚུལ་མེད་དང་ཚུ་བཞིན་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པ་སྣ་ཆོགས་བྱས་ཆོག་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དཔེ་གང་རེག་ལ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་
 སྒྲོ་ཚུལ་སྒྲ། འདི་ཡང་དཔྱད་ལྡན་རྣམས་ལ་རིགས་པའི་སྒྲོ་བརྒྱ་ཕྱེ་བ་ཡིན་
 རོ། །དེས་ན་རྣམ་བཤད་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་དགག་རྟགས་བཅུ་ལས་ལྷག་མི་
 འདོད་པ་དང་། སྒྲོན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ཐོད་ཁ་ཅིག་ཀླུ་ཅང་ནག། སྒྲང་རུང་གི་
 དགག་རྟགས་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མ་འདུས་སྣམ་ནས་བཅུ་དྲུག་འདོད་པ་དང་།
 རིགས་གཉིས་མཁན་སོས་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་དགོས་པར་འདོད་པ་རྣམས་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། དུས་
 ལ་སོགས་པར་སྟོས་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཡུལ་
 དུས་དང་བྱད་པར་རྣམས་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འཇུག་པའི་
 ཡུལ་དུས་དང་བྱད་པར་ལ་སྟོས་ཚུལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་མ་འདུས་པ་མེད་པའི་
 དབང་གིས་སྒྲང་རུང་གི་དགག་རྟགས་ལ་རིགས་ཐེགས་དང་རྣམ་ངེས་སུ་
 བཅུ་གཅིག་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ལྷན་ཅིག་
 མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་བཅུར་ངེས་པ་དང་འོག་ནས་གཏན་ཆོགས་
 ལྟར་སྒྲང་གི་སྐབས་སུ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱབ་
 དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་མང་བ་
 མ་གསུངས་པས། ཁ་ཅིག་གིས་ཞེས་པ་ནས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་
 བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་དེའི་
 རང་ནས་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་བཞི་ལྟར་སྒྲང་རོ་ཐེར་བ་ཡང་དགག་
 རྟགས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་ན་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ་

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་དུ་འཐད་ལྡན་ལས་སོ།།

གཉིས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེའོ།། ཚེད་ན། པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་ངེས་པས་སྟོས་པ་འགོག་པའི་དེ་དང་། སྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་དེ་གཉིས། མཆན་གཞི་རིམ་བཞིན། བུམ་པ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མེད་ཅམ་སྟོན་འདོད་ནས། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་དེ། རང་བྱུང་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། གོས་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་དུ་མེད་དེ། ཆོན་ཅན་དུ་འབྱུང་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གོས་དཀར་པོ་བྱུང་ཅམ་ནས། ཆོན་ཅན་དུ་མ་བྱུང་པ་ཅམ་སྟོན་འདོད་ནས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ།།

ཚེད་པ་སྤྱང་བ།

གསུམ་པ་ཚེད་སྤྱང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟགས་སྤྱིར་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་སྤྱིར་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རུས་པས་དངོས་ཀྱི་སྤྱིར་ཆོས་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་དུ་སོང་བའི་སྐབས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་ལ་མི་སྟོས་

པའི་དངོས་པོར་སྟོན་འདོད་ནས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་པོ་དང་། གྲུབ་ཅུམ་ནས་ཆོན་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོར་སྟོན་འདོད་ནས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གཉིས་པ་བཞེད་ན་
 མ་ཡིན་དགག་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་འདིའི་རིགས་
 པས་སྒྲར་གྱི་དེ་དག་ཅི་རིགས་ལའང་ཞིབ་ཆ་ཤེས་དགོས་ཏེ་དགག་སྐྱབ་
 སྐབས་སུ་བཞེད་པར་བྱའོ།།

གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ཡང་དག་གི་བྱང་པར་གསུམ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་དག་
 གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ལྟར་སྒྲུབ་ཡང་དག་ཏུ་
 འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྒྲ་ཕྱི་ལ་སྟོས་པའི་ཅོད་པ་དང་། དུས་
 མཉམ་ལ་ཅོད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། རྒྱ་ཆོག་པས་པ་ལས་འབྲས་སྒྲི་
 བར། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དང་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཆེན་ལྷན་མདོ་དང་སྒྲར་ན་ངེས་པ་ཆེན་
 པོ་སྟེར་བས་རིག་པ་ཅན་སྒྲ་མ་ཅན་དང་ལྷག་མ་ཅན་དང་སྒྲིར་མཐོང་ཅན་
 གྱི་རྗེས་དཔག་གསུམ་འདོད་པའི་རྟོན་ཉག་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་དཔག་
 པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད། སྒྲ་མ་འགོག་ཚུལ་དུ་
 མ་ཡོད་པས་ལྷན་དོན་དགག་པར། མདོ་ལས། འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་ན་ལྷན་
 པ་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པར། རང་འབྲེལ་ལས། ལྷན་པ་བྱེད་པ་ནི་
 རིགས་ན། སྒྲར་འདི་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་འབྲས་བྱ་སྒྲ་མ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་ན་ནི།
 དུལ་དེ་ཤེས་པ་ཡང་སྒྲ་མ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། གང་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱར་

ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ནི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ཡོད་པ་
 བདེན་དུ་ཆུགས་ན་ཡང་གོགས་སྤིང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུ་མི་
 འབྲུང་བ་སྤིང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་དང་། རྩེ་བྲག་པའི་འདོད་
 ཚུལ་ལ་ཡང་། མདོ་ལས། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་བྱུ་བ་པ་མེད། །ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་
 གྱི་དོན་ཉགས་ཡང་དག་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་ལ། རྩོད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ནས་
 འཆད་པ་ལ། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྦྱེ་བར། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
 གཉིས་བྱང་། དོན་ནི། གཞན་སྤེ་རིག་པ་ཅན་དང་རྩེ་བྲག་པ་སོགས་གྱི་སྟོན་
 པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ནས་ས་ཚུ་བྱང་ཆོགས་པ་
 ཆང་བའི་དཔྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་དེ། དེ་འབྲའི་ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་སྦྱག་
 སྦྱེ་བར་སྦྱབ་པའི་ཉགས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 སྦྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གྲང་མ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 གྲང་མ་ཡིན། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གྲང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྦྱག་སྦྱེ་བའི་འབྲས་
 བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུ་བ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་
 སྦྱག་སྦྱེ་བ་དང་རྩམ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུ་བ་སྟེ། དེ་འབྲའི་
 ཞིང་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱ་མེད་ཅམ་སྦྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྦྱག་སྦྱེ་བར་སྦྱབ་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་ཚུལ་འཆད་པར་རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན། རྒྱ་
 ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བར་རྩམ་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་བཤད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་རི་ལྟར་གཏན་ཆོགས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུ་ཞེ་ན་ཞེས་
 དང་། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གཏན་ཆོགས་གཞན་སྤིང་པ་དགག་
 པའི་དོན་དུ་སོགས་དང་ཤུགས། གཞན་གྱིས་འོ་ན། རྒྱ་ཆོགས་པས་ཞེས་

བྱ་བ་སོགས་བྱང་། ལན་ནི་སྐྱོན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཞིང་དེ། དེ་
 འདྲའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་ཐུག་སྐྱེ་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་
 ཏྲགས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར། ཏྲགས་གསུམ་དུ་མི་འཐད་
 པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཞིང་དེ་དེ་འདྲའི་ཞིང་ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་
 ཐུག་སྐྱེ་དང་སྤྱི་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཟེར་གྲང་སྐྱོན་མེད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲས་ནས་ཐུག་སྐྱེ་རུང་དེ་
 དེ་འདྲའི་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེ་རུང་དང་དེ་སྐྱེ་བར་སྤྱིད་པར་སྐྱབ་པ་དོན་གཅིག་པའི་སྤྱིར།
 ཞེས་འཆད་པར། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། བས། དེ་ནི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པར་བརྟུན། ཅེས་བྱང་། རི་སྐད་དུ་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་ནི་རྒྱ་ཚོགས་
 པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བ་སྤྱིད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བད་དེ།
 ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བར་རུང་བ་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་སྤྱིར།
 རུང་བ་ཉིད་གྲང་ཚོགས་པ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
 པ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྲུབ་པ་ཆད་མས་མ་
 ངེས་པའི་སྤྱིར། འཆད་པར། ཚོགས་པའི་འབྲས་བྱ་རྣམས་པ་རྣམས་། འགྱུར་
 བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་བྱ་ལ། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གེགས་བྱེད་པ་དག་
 སྤྱིད་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་བྱང་།

མཐའ་དབྱེད་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བས་ས་རྩ་ལུང་བོད་གཤེར་ཚོགས་

བ་ཚང་བའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་ཡིན་རང་འབྲས་ནས་ལྷག་མི་སྤྱེ་བ་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། མི་སྲིད་ན་དེ་འབྲའི་ཚོགས་ཚང་ལ་
 འབྲས་བུ་སྤྱེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྤྲུལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མི་སྲིད་
 བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། སྲིད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་
 ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྤྱེ་རུང་དུ་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཉགས་ཁྲབ་
 གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷ་གྲུ་མི་སྤྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་
 བའི་ཕྱིར་ན་ཉགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་སྟེ། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་སྲིད་མི་སྲིད་
 ལ་སྒྱར་ནས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲར་བཤད་པའི་
 ཞིང་ཡང་ཡིན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་མི་སྤྱེ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་
 མི་སྲིད་ཅེས་བ་ནས། ཚོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཀུན་ནས་མཚུངས་
 སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་ངེས་བ་ནི་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྲབ་སྟེ། ནས་ས་ཚུ་ལུད་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་དེ་ཡིན་ན་ལྷ་གྲུ་སྤྱེད་
 བས་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་ལྷ་གྲུ་མི་སྤྱེད་པ་ཡང་ཡིན་
 བའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཚད་མས་
 མ་ངེས་པའི་དོན་ལོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ནས་ཀྱི་རྒྱ་ནས་ས་ཚུ་ལུད་བྱོད་
 གཤེར། ཚོགས་པ་གངས་ཚང་གི་དབྱིད་ཞིང་དེ། དེ་འབྲའི་དབྱིད་ཞིང་ཤར་
 མ་རང་འབྲས་ནས་ལྷག་སྤྱེ་རུང་དུ་སྤྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ཡང་། རང་འབྲས་ནས་ལྷག་སྤྱེ་ངེས་སུ་སྤྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མིན་
 ཟེར་ཞིང་། རྒྱའི་མཚན་ཉིད་རང་འབྲས་སྤྱེད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་སོགས་
 ཉིས་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འབྲའི་དབྱིད་ཞིང་དེ། དེ་འབྲའི་དབྱིད་ཞིང་ཤར་
 མ་རང་འབྲས་ནས་ལྷག་སྤྱེ་རུང་དུ་སྤྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཐལ།
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཅོད་གཞི་ལ་རྟགས་
 དེ་གྲུབ་པ་ནས་ཅོད་གཞིའི་ཞིང་དེ་ནས་སྐྱབ་འབྱུང་རུང་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཞིང་དེ་དེའི་རྒྱར་ངེས་ན་ཞིང་དེས་དེ་སྤྱིད་
 པར་ངེས་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། རང་འབྲས་སྤྱིད་པ་
 རྒྱུའི་མཆོད་ཉིད་དུ་ཁས་སྦངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྲའི་དཔྱིད་ཞིང་
 ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཁྱིད་རང་འབྲས་
 ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་པ་ཁྱིད་རང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་རྟགས་ཁས་སྦངས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱིས་གྲུབ། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་
 དཔྱིད་ཞིང་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྤྱིད་པར་ཆོད་མས་ངེས་པར་
 ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཐལ་བ་སྤྱི་གཉིས་ཀར་འཁོར་གསུམ་ཁས།
 འདོད་ན། དངོས་འགལ་ལོ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྤྱིད་པ་ལ་སྤྱིད་ངེས་
 ཀྱིས་མ་བྱུང་པོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་དེ་ལྟར་རྟགས་པའི་ཆོད་མ་
 ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། ཆོད་མས་ཁྱིད་དེ་ལྟར་རྟགས་
 པ་གང་ཞེ་ག ཁྱིད་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་
 བྱུང་ན། ལོག་ཤེས་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་
 ཁས། འདི་སྐྱོར་ཀྱི་རྣམ་པ་འདད་གསུམ་དང་སྤྱི་དོན་ལ་འབྲུལ་ནས་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་སྤྱིད་པར་ཆོད་མས་
 ངེས་པས་བྱུང་། དེ་ལྟར་སྤྱིད་པར་ཆོད་མས་ངེས་ན་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་
 འབྱུང་ངེས་ཀྱིས་བྱུང་ཐེར་ན། འོ་ན་རང་འབྲས་ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་རང་
 འབྲས་ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རང་འབྲས་
 ནས་སྐྱབ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆོད་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར།

འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པས་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་བྱེད་ན་བྱེད་པར་ཐལ། དེའི་
 རྒྱ་ཆོགས་པ་མ་ཚད་བར་དེ་སྐྱེ་རུང་ཙམ་ཡང་སྐབ་མི་བྱེད་པར་ཚད་
 མས་ངེས་པར་ཚད་མས་ངེས་པས་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་
 ལས། རྒྱ་མ་ཆོགས་པར་འབྲས་བུ་ནི། རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་ཏེ། ལྷག་
 མ་དང་ལྷན་ལྷན་མེད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤའ་ལས། རྒྱ་ལ་ཆོགས་པ་
 དང་མ་ཆོགས་པ་གཉིས་ལས། བྱེ་མས་འབྲས་བུར་མ་ཟད་རུང་བ་དཔོག་
 པའང་མི་ལྷན་པ་རྒྱ་མ་ཆོགས་ཞེས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་
 ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱ་ཆོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་བྱེད་
 དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་ན། ལས་ལྷག་གི་
 རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་མེད་པར་ཐལ། ལས་ལྷག་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་ཁ་ཡར་བ་མ་ཡིན་
 པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ལས་ལྷག་གི་ཉེ་བར་ལེན་
 པའི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་བྱེད་རྒྱ་དང་བདག་པོའི་རྒྱ་སོ་སོ་བ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྱི་བྱེ་གཉིས་ཀར་འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། ལས་ལྷག་
 གི་རྒྱ་ཆོགས་པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མ་ཆོགས་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུའི་ཁ་ཡར་བ་
 དང་རྒྱ་སོ་སོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤའ་ལས། རྒྱ་ལ་ཆོགས་པ་
 དང་མ་ཆོགས་གཉིས་ལས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་མ་ཆོགས་པ་ནི་
 ཤེན་ཏུ་ལྷན་པ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། ལྟ་ཀྱང་ཀྱང་། མ་ཆོགས་པ་ནི་མ་ཚད་
 བའོ། རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་
 པའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཅ་ཆོག་གིས་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་
 བྱེ་དོན་བཤའ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་ལས་ལྷག་གི་རྒྱ་ལ་དེའི་མ་
 ངེས་པའི་རྒྱ་དང་ངེས་པའི་རྒྱ་དང་ལས་ལྷག་དང་གོ་ལྷག་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་

གི་རྒྱ་ལོགས་ཆེས་མང་པོ་དབྱེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་ཞུགས་
 གང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལས་མ་རྫོགས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་
 པའི་བྱ་བ་བརྩམ་མ་ཐག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཆང་ནས་དངོས་རྒྱ་
 ལ་སླེབས་པའི་སྐབས་དུ་མ་མི་འདོད་པར་ཐལ། རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་
 རྒྱ་ཡིན་ན་ངེས་པར་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་བས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྲབ་ན་
 བྲབ་པར་ཐལ དེ་ལྟར་རྒྱ་ལ་དངོས་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འབྲས་བུ་ལ་འབྲལ་བར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདི་རྣམ་བཤད་གསུམ་དང་རང་འགྲེལ་གྱི་
 གཞུང་མང་པོ་༥༥འདོད་ན། ལས་ལྷན་སྐྱེད་ཚུལ་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་དང་
 འགལ་ལ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་པ་རྣམས། འགྱུར་བ་དང་
 འགྲེལ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཆོགས་པ་ལས་
 སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རྣམས་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་།
 རྣམས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགྱུར་བས་ཞེས་དང་། འཁྲུག་ འདི་ལྟར་ཆོགས་པ་སྔ་
 མ་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་པའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་ལ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་གསལ་བར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགྱུར་བས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་
 ཏེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་རྒྱུར་བས་རྣམས་པའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་
 བ་ནི་རྣམས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགྱུར་བའི་ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་
 གང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་བྱེད་སྐྱེས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ།
 རྣམས་པའི་སྔ་མ་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནས་སྐྱུག་གི་རྒྱ་དེ་རྣམས་སྐྱུག་སྐྱེ་བའི་
 བྱ་བ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་བྱེད་ལ་ཞུགས་
 པ་བཞི་བརྒྱ་པས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གཞུང་གོང་ལོག་
 མ་བསྐྱེགས་པར་མོངས་བཤད་སྔ་ཆོགས་བྱས་ཤིང་སོམ་ཉི་བརྒྱ་ལྟར་བྲིས་

སོ།། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་དེས་འབྲས་བྱ་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ན་
 རྒྱ་དེས་འབྲས་བྱ་དེ་བསྐྱེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དེས་དེ་སྐྱེད་པའི་
 བྱ་བ་བྱས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེ་དེའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་
 ན་དེས་དེ་བྱེད་ཅུས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ།། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་
 ཏེ། མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འོ་ན། རས་ས་ཚུ་ལུང་
 རྫོང་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་ཞིང་ནས་སྤྲུག་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་སུ་སྤྲུགས་པའི་
 དབྱེད་ཞིང་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རང་འབྲས་
 རས་སྤྲུག་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ།
 རས་ས་སོགས་ཆོགས་པར་བྱས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྤྲ། ཁྲབ་
 སྤེ། དེ་དུས་ནས་སྤྲ་བྱ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བྱ་སྐྱེ་
 བའི་བྱ་བ་རྒྱུའི་དུས་ནས་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་འགག་པ་
 དང་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་ནས་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། རྒྱ་དེས་འབྲས་བྱ་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ན་འབྲས་བྱ་དེ་སྐྱེ་བར་ངེས་
 པས་ཁྲབ་པ་སྤྲུགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་སོགས་མཁས་པ་སུ་གང་གི་ལུགས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་
 བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། འབྲས་བྱ་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་དེ་རྒྱ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་མ་རིག་པས་
 སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་
 བྱ་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་
 ཀྱང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱོད་
 དུ། འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པར། སྤེད་པའི་སྤེད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བས།། ལས་
 གཞན་འཕེན་ཅུས་མ་ཡིན་ཏེ།། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཐད་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་
 ། གྲང་རྒྱ་མ་ཆོག་ས་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱ་ཡོད་པ་བདེན་དུ་ཆུག་ན་ཡང་གོག་ས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་
 གཞན་མ་ཆོག་ས་པ་སྲིད་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཡངས་པ་དང་ངི་མེད་ལས། དེ་ལྟར་ནི་རྒྱ་ཡོད་ན་
 ཡང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཆང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱ་གཞན་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་
 སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཆོག་ས་པའི་ཞིག་སྲིད་པས་
 འབྲས་བུ་དེ་མི་འབྱུང་བ་སྲིད་པར་བསྟན། འགྲེལ་བཤད་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 རྒྱུ་མ་ཆང་ན་འབྲས་བུ་དེ་མི་འབྱུང་བས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདི་ནི་དབུ་པར་མདོན་སུམ་ལ་གྲགས་ཆེ་བས་མ་སྟོས། དཀའ་བའི་གནས་
 ཅུང་ཟད་དབྱད་ཐེན་ཏོ། །

དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚྭ་པ།

གཉིས་པ་དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚྭ་པ་དེ་འཆད་པར། ཆོག་ས་པ་
 གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་
 སྐྱེས། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཞན་གྱེ་རིག་གངས་གསུམ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ནི་
 རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་འདོད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྟགས་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལུན་པར་བྱ་རམ་དང་མ་དུ་ལུང་ཀ་སོགས་ཀྱི་རོ་ལུང་
 བས་གཞུགས་རྟགས་པ་དང་སོགས་སྐྱས་མེ་ཏོག་ཅམ་པ་ཀ་སོགས་ཀྱི་ངི་

མྱུང་བས་གཟུགས་ཉྱེགས་པ་དང་། མེད་རེག་བྱ་མྱུང་བས་གཟུགས་ཉྱེགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཚུལ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས།
 འོ་ན། རྩོད་དང་འབྲས་བུར་མ་གྱུར་བ་གཞན་རོ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་ཉྱེགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི་
 གཞན་ཞེས་པས་གཟུགས་སོགས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལས་གཞན་པའི་རོ་དང་
 སོགས་པས་བྱི་དང་རེག་བྱ་སོགས་ཀྱི་རྩོད་མཆན་མྱུང་བ་ལས་དཔག་བྱ་དེ་
 དག་ཉྱེགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་དང་བྱི་དང་རེག་གསུམ་དེ་འབྲེལ་དེ་
 ཉྱེགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཆོས་གཟུགས་གསུམ་སོ་དང་རྩོད་
 འབྲས་ཡང་མ་ཡིན། བདག་ཉིད་གཅིག་ཡང་མ་ཡིན། མེད་དགག་ཡང་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ། རྒྱུས། རྩོད་དང་འབྲས་བུར་མ་གྱུར་བ་རྗེས་སུ་
 དཔག་པར་བྱ་བའི་དོན་ལས་གཞན་པ་རོ་ལ་སོགས་པས་སོ།། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་ཁྱོད་ལྟར་རོ་
 སོགས་གཏན་ཆིགས་བྱས་ནས་དུས་མཉམ་གྱི་གཟུགས་ཉྱེགས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཟུར་བ་བཞི་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་
 དང་མ་དུ་ལུང་ཀ་སོགས་ཀྱི་རྩོད་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉྱེགས་ཡང་
 དག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དངོས་ལན་སྟོན་པར། གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་རོས་ཉྱེགས་པ། རྩོད་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་། དེ་
 ལྟར་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན་དུ་བའི་ཉྱེགས་ཀྱིས་མི་ཉྱེགས་པ་ན་
 བསྐྱེག་བྱའི་བྱད་ཤིང་ཡང་འགྱུར་བ་བྱས་ཚུལ་ཉྱེགས་པ་བཞིན་ཞེས་འཆད་
 པར། དུ་བས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། ཞེས་བྱུང་། ཉྱེགས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་
 མ་དུ་ལུང་ཀའམ་བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཉེར་ལེན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྐྱ་མ་མེད་པར་བྱ་
 རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་ལ། རོ་སྐྱ་མ་དེ་ཉིད་བྱ་རོ་ལས་གཞན་པ་

བྱུང་གཟུགས་ཀྱི་ཡང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྤྱོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་འཆད་པར་
 ལུས་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། རྩོམ་པ་ཉིད་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་། བྱུང་
 རམ་རྩོམ་གཟུགས་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་མེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་དངོས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་
 སྤྱིར། ཞེས་འཆད་པར། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་། ཞེས་བྱུང་། དེ་
 དག་གི་བྱུང་དོན་ཤོས་བྱེད་ཆོས་ཅན། རྩོམ་དཔག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྤྱོད་པས་
 ཉགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱང་ངེས་པར་མི་དགོས་པར་ཐལ། བཤད་མ་ཐག་
 དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཆོས་རྩོམ་དཔག་གི་འབྲས་ཉགས་གཅིག་ལས་རང་དུས་ན་འདས་
 པའི་བྱུང་རྩོམ་མས་བྱུང་གཟུགས་སྤྱོད་པའི་ལུས་པ་ཉོགས་པའི་རྩོམ་དཔག་
 དང་བྱུང་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཉོགས་པའི་རྩོམ་དཔག་གཉིས་སྤྱོད་བ་ཡོད་པ་
 དེ་སྤྱིར། ཞེས་འཆད་པར། དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་ཉོགས་། དེ་ནི་
 འབྲས་བྱའི་ཉགས་ལས་སྤྱོད་། ཞེས་བྱུང་། ཁ་ཅིག་ན་རྩོམ་བྱུང་རྩོམ་ད་ལྟར་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་བྱུང་རམ་གོང་བྱའི་སྤྱོད་དུ་བྱུང་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་
 པར་སྤྱོད་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
 ཆོས་རྩོམ་དཔག་གི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་ལ་
 ཤོགས་པ་རྩོམ་ཉོགས་པ། སྤྱོད་ཆོས་རྩོམ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྤྱོད། བྱུང་རྩོམ་བ་དེ་ཁ་ནང་བྱུང་རམ་གོང་བྱའི་སྤྱོད་དུ་
 བྱུང་རྩོམ་མ་དེ་བྱུང་གཟུགས་ད་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ལུས་པ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་
 སྤྱོད་ཆོས་རྩོམ་དཔག་གི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱུང་
 རྩོམ་བྱུང་རྩོམ་དཔག་པའི་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་ཆོས་བྱུང་རྩོམ་མས་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་
 སྤྱོད་པའི་ལུས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་རྩོམ་མའི་
 ཆོས་རྩོམ་སྤྱོད་པའི་ཉགས་ཀྱིས་རྩོམ་མའི་ཆོས་དཔག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་

གི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཅི་རེག་སོགས་
 གྱི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་ཚུལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། །རྒྱ་ནི་རོའི་ཉེར་ལེན་རོ་སྤྲ་མ་ཡིན་ལ། ཆོས་ནི་དེའི་
 བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་རོ་སྤྲ་མས་གཟུགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་ཐལ་བ་སྤྲ་མ་གཉིས་ལ། འདོད་ན། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་
 ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་གཟུགས་དེ་ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱིད་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྤྱིང་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་
 ཡོད་པར་སྐབས་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱིད་དང་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་
 བྱལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱ་རམ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རོ་གཟུགས་
 གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱལ་བར་ཐལ། ཁྱིད་རྒྱལ་རྗེས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྤྱིང་
 དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་
 བ། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱིད་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་
 དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་འབྲེལ། དེ་བྱུང་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱལ་སྟེ། ཁྱིད་དང་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱལ་སྟེ། དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱིད་དང་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་
 དང་ཐ་དད་དེ་མེད་ན་ཁྱིད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱལ་ཟེར་གྲང་
 འགོ་གི་འབྲེལ་བའི་དོན་དང་འགལ་བས་མི་ལེགས་པས། རྟགས་མ་གྲུབ་

བྱས་ན་ཆོག་སྟེ། རྣམ་དང་དུས་སོགས་ཀྱིས་བྱ་རོ་མེད་ལ་བྱར་གཞུགས་
 ཡོད་པ་དང་བྱར་གཞུགས་ཡོད་ལ་བྱ་རོ་མེད་པར་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དཔེར་ན་རྟོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོས་ཀྱི་གཞུགས་ཏེ་བཞིན། ཡང་དེ་དེ་དང་འབྲེལ་
 བར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་
 བྱར་མ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཆོས་
 རྣམས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་ནང་བྱ་རམ་
 གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱར་གཞུགས་ད་ལྟར་བའི་རྒྱའི་ཆོས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྲབ་སོ། །ཏྲགས་དེར་ཐལ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་རྣམས་དཔོག་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་
 ཅ་བར་འདོད་ན། གཞན་སྡེ་དེ་དག་ལྟར་དུས་མཉམ་པའི་རོའི་ཏྲགས་ཀྱིས་
 དུས་མཉམ་པའི་གཞུགས་ཏྲགས་པའི་ཏྲགས་དང་ཏྲགས་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་
 རེགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རྩས་ཉེ། དེ་
 གཉིས་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེའི་འབྲེལ་བ་འད་ལས་རང་བཞིན་
 མ་ཡིན་ཉེ། ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འདིའི་
 ཐ་དད་ནི་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་
 ལས། རོ་གཞུགས་ཏྲགས་དང་ཏྲགས་ཅན་དུ་སྟོན་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོན་པའི་
 བསམ་པ་ལ་བྱ་རམ་ཀྱི་རོ་ལས་གཞུགས་ཏྲགས་པ་སྐྱེས་པ་ན། བས། ལན་
 མ་འདེབས་ཤིག་དེ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་འབྲས་ཏྲགས་མཆོན་ཉིད་པ་
 མིན་ཞེས་སྒྲ་བས་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་བྱ་རོ་ད་ལྟར་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱ་རོ་སྐྱ་མས་བྱར་གཞུགས་ཕྱི་
 མ་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་

ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གང་བྱའི་སྡེ་དུ་བྱར་གཞུགས་ད་ལྟར་
 བའི་རྒྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱི་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་དུ་བས་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆོས་
 རྗེས་དཔོག་དང་གྲོག་མ་འཕོ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆར་བའི་རྒྱའི་འགྱུར་བ་འགྱུར་
 བ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་འཕར་བའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་སོགས་དུ་མ་ཤེས་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། རྣམ་ངེས་སུ་གྲོག་མ་འཕོ་བ་
 སོགས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྒྱའི་ཆོས་རྗེས་
 སུ་དཔོག་པ་འདིས་ནི་གྲོག་མ་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆར་བ་འབབ་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡང་རྒྱའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རང་བཞིན་
 དུ་བཤད་དོ་ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་གྲོག་མ་འཕོ་བ་དང་
 ཉ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་དང་། ཆར་བའི་རྒྱ་འགྱུར་བ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་
 གྲོག་མ་ལ་སོགས་པ་འཁྲུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་བཤད་ཤུགས། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་ནི་སྤྱོད་འགྱུ་བ་དང་སྐྱལ་
 བ་སྐྱད་འབྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟུན། ཆར་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། སོགས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་བསྟུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟར་སྒྲུང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུ་བ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལྟར་སྒྲུང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུ་བ་དགག་པ་ལ། གཞན་
 ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ལྟག་ལྟན་དུ་བཤད་པ་དང་། དེར་སྐྱབ་དང་། ལྟག་

ལྷན་གྱི་མིང་དོན་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བྱང་དཔོག་
 པའི་ལྷག་ལྷན་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱིས་རྒྱ་བྱང་པར་བ་དཔོག་པའི་ལྷག་ལྷན་
 གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། རྒྱ་མ་ཆོགས་པར་འབྲས་བུ་ནི། ། རྗེས་སུ་དཔོག་
 པ་གང་ཡིན་པ། ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་རྒྱས་མེད་ཕྱིར། ། ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་
 རྗེས་དཔོག་བཞིན། ། ཞེས་བྱང་། ། འཕྲོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱ་ཡོད་པ་བདེན་དུ་ཆུག་ན་ཡང་། བས། རྒྱ་གཞན་མ་ཆོགས་པ་སྤིང་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བྱེ་རིག་གི་སྒྲ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་
 དཔོག་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱང་པན་དང་དཔྱོད་པ་བས་ཀྱང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བ་
 ལུས་ཀྱིས་ཆགས་ཅན་དཔོག་པ་དང་གྲངས་ཅན་གྱིས་འདུས་པ་སོགས་མིག་
 སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀ་ཡང་། ཅ་
 བར། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤྲང་དེ་ལས་གཞན། ། ཞེས་པའི་ནང་གི་མ་ངེས་པ་
 དང་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར། རྒྱ་མ་ཆོགས་པར་འབྲས་བུ་ནི། ། རྗེས་
 སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་། ཞེས་བྱང་། དེ་ལ་གོང་དུ་
 འཕེལ་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བྱང་བ་ཅམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 འཆད་པར། རྒྱས་མེད་ཕྱིར། ཞེས་བྱང་། དཔེར་ན་དཔྱོད་པ་བས་ལུས་རྒྱས་
 དབང་སོ་དྲངས་སློ་གསལ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་དེ་བཞིན་
 དུ་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་དཔོག་
 བཞིན། ། ཞེས་བྱང་། འདིའི་འཕྲོས་གཞི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤྲང་སོགས་བྲམ་
 ཟེ་དང་ཕྱོགས་སྒྲ་དཔྱོད་པ་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེས། གཏན་ཆོགས་
 ལྟར་སྤྲང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་བྱ་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མ་ཆོགས་པའི་ཞེས་
 སློས་སོ། ། ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྱས། དཔྱོད་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གང་དག་རྒྱ་མ་
 ཆོགས་པ་ལས་ཀྱང་སོགས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དཔྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་

བ་དག་ན་རེ། ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས་སྤར་ལྟར་འདོན་ནོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་སྤྱིའི་རྒྱ་དཔོག་པའང་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ལྟག་ལྟན་སྤར་
 བཤད་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར། མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་
 ལ་མ་མཐོང་བ། ཅམ་གྱིས་འབྲས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལས། །གཏན་ཆེགས་ཞེས་པ་
 ཆད་ལྟར་སྤང་། ཞེས་བྱང་། དཔེའི་སྤང་ནས་མཆན་གཞི་འཆད་པར། ཆེག་
 ལས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་བཞིན། ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་ནི་ཆད་མ་མདོ་
 ལས། ལྟག་ལྟན་ལ་ཡང་ལྟ་བུར་རམ། ཞེས་སོགས་གྱིས་གཞན་གྱི་ལྟག་
 ལྟན་བཀག་ནས་མདོའི་ལུགས་གྱི་ལྟག་ལྟན་འཆད་པར། མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་
 ལ་མ་མཐོང་བ། སོགས་བྱང་། དོན་དེའི་ན་གཞན་གྱི་རྟགས་བཀོད་པ་ལྟག་
 ལྟན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ལ་ཐེ་ཆོམ་སོགས་གྱིས་འབྲེལ་མེད་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་སྡེ་གྱེ་རིག་གངས་སེར་རྒྱང་པན་གཅེར་དཔྱད་རྣམས་
 གྱིས་མཐུན་པར་རྟགས་དེ་སྐབས་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་
 གྱིས་དེ་སྐབས་གྱི་ལྟག་བྱུང་བུ་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར།
 མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་མ་མཐོང་བ། ཅམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་མིན། ཞེས་
 བྱང་། དེ་ལ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ལྟག་བྱུང་ལ་འབྲེལ་བ་སྤིང་བ་ཅན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྟ་བུ་གཅིག་ཏུ་བཅོས་པའི་རྟགས་གྱིས་དེ་ནང་གི་
 འབྲས་ཀྱན་ཆོས་པར་སྐབས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་པར། འབྲེལ་པར་
 སྤིང་བ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། ལྟ་བུའི་འབྲས་ནི་ཆོས་པ་བཞིན། ཞེས་བྱང་། གསུམ་
 པ་ནི། ཆད་མ་མདོ་ལས། འབྲེལ་གཞན་ལས་ཀྱང་རྟགས་མི་འགྱུར། ལྟག་
 མ་དང་ལྟན་ལས་འགྱུར་མིན། ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 གང་དུ་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པས་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ན་ནི་ཞེས་སོགས་
 གྱིས་གྱེ་རིག་གི་ལྟག་ལྟན་གྱི་སྤྱོད་བཀག་ཚུལ་དང་མདོ་རང་ལུགས་གྱི་

ལྷག་ལྷན་གྱི་སྐྱོད་ཀྱི་འཆད་པར། གང་ཞེག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། ལྷག་པ་
རབ་ཏུ་སྒྲོན་བྱེད་པ། དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་
བརྗོད། ཅེས་བྱུང་།

ལྷ་རྒྱུ་གི་བྱེད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུ་བའི་མཐའ་དབྱེད་པ།

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་དང་སྤྱི་དོན་ལྷ་རྒྱུ་ཐད་དབྱེད་ན།
ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ན་བྱོད་
དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཙན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་བྱོད་གྱི་རྟགས་གྱིས་
དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བས་བྱེད་ཅེས་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཙན།
སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཙན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་
པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཙན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་མེད་
ངེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཞལ་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་
མཐུན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཞེས་
སོ། །གཞན་ཡང་། ཁ་ཅིག་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ན་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བས་བྱེད་
ཟེར་ན། དག་སྐྱ་བ་ཆོས་ཙན། བྱོད་དག་སྐྱ་བ་དེ་སྤྱེས་བྱ་གཞན་ཆགས་བྲལ་
དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་བྱོད་དེ་སྐྱབ་
གྱི་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གང་ཟག་
དེ་འདྲའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་

གྱེ་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་དེ་
འདྲ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་ན་ཆགས་བྲལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་སྤྱན་འབྱེན་ཡང་དག་
འདྲུག་པར་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་
ཟག་གིས་ཁྱོད་སྤྱིས་བྱ་གཞན་ཆགས་བྲལ་དུ་སྦྱབ་པའི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་མ་
མཐོང་ཞིང་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ལས་ཡོད་པར་ཆད་མས་མཐོང་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གང་ཟག་དེ་འདྲ་དེས་ཁྱོད་
མཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ལ་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་བར་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་དེ་འདྲས་མཐུན་སྤྱོད་གས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ལ་མི་མཐུན་
སྤྱོད་གས་ལ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷག་ལྷན་བྱུང་བ་
ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་འདོད་ན་ཡང་། རས། དེས་ན་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་ལ་ཐེ་
ཆོམ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་རྗེས་བྱུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
སོ།།

མཉན་བྱ་གོང་མ།

མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་གས་ཆོས་གང་ཁྱོད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བྱུང་བ་མ་དེས་པ་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱོན་སྤྱར་ལྟར་གཏོང་། གོ་ཐོབ་བྱས་ཀྱང་ཉན་བྱ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
བ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏུན་
ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་གས་སྤང་གིས་སྤྱོད་གས་ཆོས་འཁོར་ལོ་

ལས། གུས་དང་ཉན་བྱ་ཚོལ་ལས་བྱང་། ། ཞེས་དང་། དབུས་ན་ཐུན་མོང་མེན་
 པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་བྱ་ཡིན་ན་མི་
 ཏྲག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 གང་ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྲབ་པ་རྣམ་མར་ཡང་མ་ངེས། ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐྱོན་སྣ་མ་དང་། གཞན་
 ཡང་ཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་པ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་ཏྲག་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་
 མ་མཐོང་ཞིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་ངེས་
 པའི་ཏྲགས་གང་ཞིག་ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
 ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་
 མཐོང་པའི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 མེ། ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་ཆད་མ་ངེགས་པའི་སྐོ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི།
 ཉན་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱ་ཏྲག་ཅས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ནི་ཏྲག་མི་ཏྲག་གི་ཕྱོགས་
 དག་ལས་སྒྲིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཏྲག་མི་ཏྲག་གི་རྣམ་པར་ངེས་པ་སྒྲངས་
 པའི་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་བྱ་འདི་རི་ལྟར་ན་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལའང་མ་མཐོང་བ་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། གཞན་
 འདྲ་བ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་ལ་ཡང་ཆད་མས་མ་མཐོང་བ་
 ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་
 པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བ་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་

འདོད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པ་ཟེར་བ་དག་སྐར་བ་འད་པས་ཁེགས་ལ། གཞན་
ཡང་། དང་པོ་གསུམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་གང་ཞིག དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དང་
པོ་སྐྱ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་
མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་གང་
ཟག་གི་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱོད་མི་རྟག་པར་མཐོང་བར་ཐལ། དེའི་
མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་གང་ཞིག ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱ་
མི་རྟག་པ་གཉིས་ལྷལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོམ་ཏེ་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་
ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་
བཅའ་བཞི་པ་ལ། སྟོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་གསོན་ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་བཅས་སུ་སྐབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
བྱས་ཤིང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་བར་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་ཚུལ་ཉན་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དཔོག་པ་དང་འདྲ་
བའི་ཕྱིར། འཁྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་མཉན་བྱ་དང་། །སྟོག་སོགས་འདིར་ནི་མཚུངས་
པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ཕྱོགས་སྐྱ་བསྐྱས་བར་ཀ་ཤིས། གྱེ་
བྲག་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་ངེས་
པ་ཡང་དངོས་སུ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན། གསོན་
པའི་ལུས་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་

རེ། ཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་
 རྣམ་མར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ཀྱང་
 རྣམ་མར་མ་ངེས། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ལྟོག་བྱབ་ཀྱང་རྣམ་མར་མ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། མ་གྲུབ་ན། ཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དངོས། ཁོ་རང་ལ། ཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་
 སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་ཤིང་འགྲིག་འདོད་མི་རྣམས་
 ཏ། མཉན་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཐལ་
 འགྱུར་ཀྱི་བྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་བྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན། འདོད་བྱས་པར་དེ་མ་ངེས་པར་
 ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཡང་མ་ངེས།
 ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་ཀྱང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་
 རོ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་
 ཞིག་ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱབ་པ་རྣམ་མར་
 ཡང་མ་ངེས། དེའི་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ་དེ་མ་ངེས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་མཆོན་ཉིད་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཤིང་། རྟགས་དང་རོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་
 ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་དངོས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གསུམ་པ་མ་

བྱུང་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་
 གྲྭ་ཏྲག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ཁྱིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱས་པ་རྣམ་མར་ཡང་མ་ངེས། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་པ་དང་ཏྲགས་དང་སོ་བྱུང་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་
 བ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་
 བྱས་པ་རྣམ་མར་ངེས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། ཏྲག་དངོས་སུ་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་ཏྲག་དངོས་སུ་བྱུང་ཀྱི་རྗེས་བྱས་རྣམ་མར་ངེས་པ་ལ་ཁས། གསུམ་པ་མ་
 བྱུང་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཏྲག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་
 ལྷོག་བྱས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ངེས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་
 བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ཁྱིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
 བྱས་རྣམ་མར་ཡང་མ་ངེས། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་ངེས་པ་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་སྐྱབ་ལ་མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་སྒོ་ལས། དེ་ལ་ཐུན་
 མོང་ནི་འདི་ལྟར་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱ་ཏྲག་ཅེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་གསུམ་ཀྱི་འཕྲེང་བ་བྱ་ལ། སྤར་བ་འད་པའི་
 ཏྲགས་ལྟར་སྤང་གི་འདོད་ཚུལ་འདི་དག་གིས་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། དངོས་
 བྱས་སོགས་མ་བྱེད་པའི་གཏུམ་ཡིན་པས་སོ་སོར་འབྱེད་ཤེས་པར་གྱིས།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ་མ་ངེས་པའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་ཟིན། དེའི་ན། ལྷགས་སྒྲང་
 གིས། ལྷག་ཡང་བཤད་དེ། རིགས་སྒྲོ་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ལྷག་ཏུ་དེའི་སྟེ།
 ལུན་མོང་དང་། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། མལུན་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་གཅིག་
 ལ་ཡོད་ལ་མི་མལུན་ལྷགས་ལ་བྱུང་བ་དང་། མི་མལུན་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་
 གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་མལུན་ལྷགས་ལ་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ལྷགས་གཅིག་
 གི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ཡང་ཞེས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོད་གཞིའི་གོ་དོན་བཤད་ན། དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་
 ཆོས་ཅན། ལྷ་རྟག་ལྷུབ་ཀྱི་ལུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཡིན་ཏེ་བྲོད་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལ་ལུན་མོང་དུ་འབྲུག་པར་བྱུང་
 ཅིང་། དེ་ལྷུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་བྱ་
 ཆོས་ཅན། ལྷ་རྟག་ལྷུབ་ཀྱི་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་དེ་ཡིན་ཏེ།
 བྲོད་དེ་ལྷུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲོད་ཆོས་ཡིན་པའི་སྒྲོ་
 རས་ཤེས་འདོད་ལྷ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པར་དུ་བྲོད་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་མི་
 སྟོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷའི་ལྷོག་པ་དང་ལྷ་དང་གཅིག་དང་ལྷའི་ཆོས་
 དང་ལྷའི་རྣམ་དང་ལྷའི་བྱས་པ་དང་ལྷའི་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྷུབ་
 ཀྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་དེ་ལྷུབ་ཀྱི་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་
 སྒྲོ་ལས། དེ་ནི་རྟག་མི་རྟག་གི་ལྷགས་དག་ལས་ལྷོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་
 དང་། གཏན་ཆོགས་དེ་ཉིད་ལས། ཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་
 ཆོགས་ནི་མལུན་ལྷགས་དང་མི་མལུན་པའི་ལྷགས་ལ་མི་འབྲུག་པས་ལུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མི་འཇུག་
 པ་དང་རིགས་སྒྲིའི་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་ལྷོག་པ་དོན་འབྲས་ལ་མི་འཇུག་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། སྡེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། ཉན་བྱ་སྤྱ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་པའི་
 དོན་ནི་ཉན་བྱ་དེ་སྤྱ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་སྒྲི་
 རས་ཞེས་སོགས། གསུམ་པའི་མཆོན་གཞི་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱང་སྤྱ་
 ཚུལ་བྱང་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པས་ཚུལ་བྱང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲིག་སོགས་ལ་ཡོད། རྟག་པ་སོགས་ལ་མེད་ཅིང་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཚུལ་བྱང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སྤྱ་ཆོས་
 ཅན། ཚུལ་བ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
 མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། སྤྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རུག་
 པ་ནི། རིགས་སྒྲི་ལས་འགལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་འདི་རི་རྣམ་སྤྱ་མི་རྟག་སྟེ།
 རུས་པའི་ཕྱིར། རུམ་པ་བཞིན། སྤྱ་རྟག་སྟེ། ཉན་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྤྱ་བཞིན་
 ཞེས་པ་འགལ་བའི་དོན་དག་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
 རྒྱུའི་ཞེས་^[02] གསུངས། རི་རྒྱ་རིས་འདི་རྟགས་སྒྲིལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་
 དོ། གཏན་ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། འགལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 གང་དུ་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་མ་ཡིན་པས་ཞེས་སོ།། ཡང་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱང་དཔྱེར་རིགས་ཏེ། སྤྱ་མ་བཞིའི་སྟེང་ལ་ལྷག་ལྷན་
 རྣམ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བ་བཞི་བསྐྱུན་ནས་བརྒྱད་ཀྱང་མཁས་པ་དུ་མས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། རིགས་ཐེགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་རི་ནི་ལྷས་མཛད་པ་ལས། མ་ངེས་པ་

ལ་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཅེས་དང་། རྗེ་ཏུ་ངེས། བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བ་ཞེས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བ་བཞི་ནི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བའི་
 མ་ངེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་རྒློག་གྱུར་གྱི་ངོར་དག་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སེར་སྤྱོད་
 སྟོགས་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 དང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པའི་མ་ངེས་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱེད་པོ་གྱི་
 ངོར་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱུ་མཆོག་དང་འཕེལ་བ་སྟོགས་
 ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྤྱབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སྟོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་
 མ་ངེས་པ་ནི་སྟོག་ལྟན་བདག་བཅས་སུ་སོང་ལ། བདག་མེད་ལ་རྒློག་གྱུར་
 ཏུ་སོང་བའི་ངོར་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྤྱབ་པ་ལ་སྟོག་ལྟན་བཞུགས་
 པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དེའི་ངོར་གསོན་ལུས་བདག་མེད་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་ལ་
 སྟོག་སྟོགས་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 སྟོག་གཉིས་ཀར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།

སྟོག་ལྟན་གྱི་རྟགས།

ཡང་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་དེས་བའི་རྟགས་ལ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་
 ངེས་པ་དང་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྟོག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པར་བཏགས་པ་གཉིས་ཡོད།
 སྤང་བཤད་པའི་དང་པོ་བཞི་ལྟ་བུ་མཆོན་གཞི་ཡིན། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཡང་ཡིན། བྱིད་དེ་སྤྱབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གིས། བྱིད་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས་
 མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་འཕ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་

བར་ཚད་མས་ངེས་ནས་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆོམ་བ་བཤམ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྟོག་གཉིས་ཀར་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྐབ་
 ཀྱི་ལྟག་ལྟན་དུ་བཏགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འདི་ལྟར་བྱས་ན་
 རྩེ་བདུན་རྒྱན་དང་རྩེ་དྲུ་པའི་གཞུང་སོགས་དང་འགྲེལ་ཅིང་ལེགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ལྟག་ལྟན་ཀྱི་དོན་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཚུལ་ལྟག་མ་གཉིས་གང་
 རུང་དང་བྱུང་བ་ཅི་རིགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལྟག་མ་དང་བཅས་པར་བཤད་
 དགོས་པའི་སྤྱིར་ཡང་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱང་
 ཡིན་ཁྱོད་དེ་སྐབ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 ཐེ་ཆོམ་བ་བཤམ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་
 རས་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེ་དེ་ལྟར་
 བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་བྱས་ན། སྤྱི་དོན་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ན་མཆན་
 ཉིད་མི་འདུག་ཀྱང་མཐུན་པར་སེམས། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་བྱུང་ཅིང་
 རྟགས་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཚད་མས་མཐོང་བའི་རྗེས་འགྲོ་དང་མི་
 མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་སྟོགས་སྤང་ཡན་ཆད་ཀྱི་
 རང་སྤྱེ་མང་པོ་དང་གཞན་སྤྱེ་ཀུན་འདོད་པས་ལྟར་ན་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་དགོས་ལ་སྟོགས་སྤང་སོགས་ཀྱིས་ལྟག་ལྟན་དུ་འདོད་པས་ཡང་
 དག་ལྟག་ལྟན་དང་། དེ་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཞིང་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 མཐོང་བས། དེའི་རྗེས་འགྲོ་མ་བྱུང་ལ་ལྟོག་བྱུང་བྱུང་པར་འདོད་ཅིང་སྟོགས་
 ཆོས་བྱུང་པས་ན་འགལ་རྟགས་སུ་འདོད་ཀྱང་ལྟག་ལྟན་ཡིན་པས་འགལ་
 བ་ལྟག་ལྟན་ཞེས་བྲ། ལྟག་ལྟན་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཡོད་དེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 ལས་དང་པོ་བྱུང་ཅིང་ལྟག་མ་ཅི་རིགས་མ་བྱུང་བས་ན་ལྟག་ལྟན་དང་ཞེས་

འོན་ཀྱིན་ནས་བཤད་པ་དང་རྟགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཆད་མས་བྱུང་
 ཅིང་ལྷག་མ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་པས་ལྷག་ལྷན་ཞེས་སྟོ་
 སྟོན་གྱིས་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱིན་གྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
 བཅ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་༥ རྟོགས་དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་དང་མི་མཐུན་
 རྟོགས་གྱི་ཆོས་ཅན་རྣམས་པ་གསུམ་ལས། གཅིག་ནི་གཏན་ཆོགས་ཡོད་པ་
 ཡིན་པས་དེ་ལས་མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་ལྷག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མི་མཐུན་རྟོགས་ནི་ཚུལ་གྱི་ཐ་མ་ཁོ་ན་ལྷག་
 མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་ཚུལ་གྱི་ལྷག་མ་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་
 བཤད་དེ་ཉིད་ལས། ལྷག་མ་ནི་ལྟོག་མཆོམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདིས་ཚུལ་དང་པོ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་ལྷན་མ་ཡིན་པ་
 དང་རྗེས་འགྲོའི་ལྷག་ལྷན་ཡོད་ཚུལ་ཤེས་པར་གྱིས། སྟོ་སྟོན་གྱི་ལྷག་མ་
 བཤད་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། བྱུང་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྷག་
 མ་ལུས་པས་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
 ལྷན་གྱི་ལྷན་སྐྱེལ་མཚུངས་སྟེན་ཡང་བྱིན་པར་གཞན་སྟེ་འདོད་དེ་ལྷག་མ་
 འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེལ་
 ཅན་དང་ལྷག་མ་ཅན་ཞེས་པའི་ཅན་ནམ་ལྷན་སྐྱེལ་མཚུངས་སྟེན། དཔེར་ན།
 ཅ་ཅྱུ་བ་ལས། འབྲ་བ་ལ་བཏིངོ་ཞེས་དང་། དབྱངས་ཅན་མ་ལས། མཉམ་པ་
 ལ་བཏིངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིན་པར་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སྐྱེལ་བྱ་དང་། ཤེ་ཤ་བྱ་ཞེས་པ་ལྷན་སྟེན་མ་ཏུ་བའི་དོན་ཅན་དཔེར་ན་
 ཅ་ཅྱུ་བ་ལས། དེ་འདིའི་ཡོད་ལ་འདིར་ཞེས་པ་མ་ཏུ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
 དབྱངས་ཅན་མ་ལས། ཡོད་པའི་དོན་ལ་མ་ཏུ་བའོ། །ཞེས་དང་། མ་དང་ཨ་
 མཐའི་ཁྱུ་བ་རྒྱར་ལས་བ་ཏུ་ཨི་ན་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བ་ཏུ་བྱིན་

ཤུལ་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་ལ་མི་འདྲུག་ཅེས་བཀག་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས།
 སྲ་མ་ལྷན་ཞེས་བྱ་འདི་ལ། ཐམས་ཅན་སྲིད་ཕྱིར་ལྟ་བུ་མིན། ཞེས་དང་།
 དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྲ་མ་དང་མཚུངས་པས་ན་སྲ་མ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དང་།
 མདོ་ལས། ལྷག་ལྷན་ལ་ཡང་ལྟ་བུར་རམ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 ལྷག་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཡང་གལ་ཏེ་ལྟ་བུར་བྱེད་ན་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་
 ཏུ་རྒྱལ་དབང་སྒོས། ལྷག་མ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་འདི་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལག་
 མ་དང་འབྲས་བུ་སྟེ་རྒྱུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པ་དགག་པར། འགྲེལ་
 བཤད་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་མ་ཏུ་པའི་ས་སྲ་མ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་སྲིད་པ་མ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་ཏིའི་ས་སྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཆད་ཅོད་
 ཅོམ་མཁན་དག་གིས་ཀྱང་ལྷག་ལྷན་གྱི་སྐྱེད་རང་གཞན་སོ་སོའི་འདོད་
 ཚུལ་གྱི་སྐྱེད་དང་དོན་ཞལ་མཇལ་ཅོམ་མཇེད་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །འདི་
 ཡང་རྒྱལ་དབང་གོང་མས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔེར་བཞེད་ནས་
 སྐྱེད་པ་ལྟར་བྱས་པའི་ལག་ཇེས་མཆོད་སྤྱོད་ཏུ་བྱས་ལ་དཔྱད་ལྷན་རྒྱལ་ས་
 ཀྱང་ཡིད་རངས་པར་མཛོད་ཅིག

མཉན་བྱ་རགས་བཤད།

དེ་རྒྱལ་ས་གྱི་རགས་བཤད་སྐྱེད་པའི་ཅོམ་བྱས་ནས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱིག་
 གཉིས་གྱི་གསུང་ལའང་འཕགས་ཡུལ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང་ཇེ་ཡལ་སྐས་
 གྱི་དབྱང་ཚུལ་གྱི་རིགས་པའི་སྒོ་རེ་བྱས་ན་མཉན་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
 གོལ་གང་ལའང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་

གྱེད་པེ་མེད་པས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པར་རིགས་སྒྲོ་མོགས་ལས་བཤད་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ན་པཎ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་དང་ཤུཌི་བ་གཉིས་ན་རེ། དེ་ལ་མ་བྲལ་
 པ་ཁོ་ནར་ཐལ། དབང་རྒྱལ་ལ་ཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་བྲལ་བ་ངེས་གཞིའི་དཔེ་མེད་པས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་
 ། གྲང་དབང་རྫོན་ལ་ཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་དཔེ་མི་དགོས་པར་
 འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག་སྤྱི་མ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གྲང་དབང་རྒྱལ་
 གྱེད་ཕྱི་རྫོལ་ལ་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་སྒྲོ་སྒྲོན་གྱིས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས། རང་བྲལ་ལས། སུན་
 མོང་མ་ཡིན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི། ཉེས་པ་སྒྲོངས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་
 ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་རི་ལྟར་
 གསུངས་ཞེས་དང་། འདི་སྐད་བསྟན་ཏེ་སྒྲོ་སྒྲོངས་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་གཞན་ཉིད་
 རྟགས་པས་དེའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་ལྟོས་ནས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་སུན་མོང་མ་ཡིན་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བར་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་དང་ཉན་བྱའི་སྒྲོག་པ་སོ་
 སོར་མཆོན་མཆོན་དུ་མ་ངེས་ཤིང་ཉན་བྱ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དངོས་སོར་
 སྒྲུབ་ནས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའམ། དངོས་སོ་ལ་མི་རྟག་བས་བྲལ་བ་གྲུབ་པའི་
 དབང་རྫོན་གྱི་ཕྱི་རྫོལ་ལ་དཔེ་མེད་གྲང་ཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་རིམ་ཅན་དུ་འགྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རང་བྲལ་ལས། སྒྲོ་གཡེར་གཅན་ལ་ནི་དཔེའི་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་དཔེ་ལ་ཆགས་རྣམས་ལ། ། བྱམ་པའི་དཔེ་ནི་
 བསྟན་པ་མཛད། ། དེ་མི་དགོས་ལ་དོན་མེད་ཡིན། ། རང་གི་བྲལ་བ་སྒྲོ་སྒྲན་

ལའོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས་ཀྱང་། ཅི་སྟེ་ཉན་བྱ་ཉིད་ཅི་ཉན་པའི་ཤེས་
 པས་རྟོག་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནམ། གཤམ་ཉེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་གོ་
 བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱ་དང་
 ཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པའི་སྤྱ་རོལ་ཉན་བྱའི་སྟོགས་པ་ཆད་
 མས་ངེས་ཤིང་ངེས་ཉན་ཤེས་སྦྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ངེས་པ་ན་ཉན་བྱ་དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་མི་རྟག་
 པས་བྱུང་བར་ངེས་པར་བྱས་ནས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་བྱ་ལ་མི་
 རྟག་པས་བྱུང་བ་ངེས་རྒྱས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་
 ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས་དཔེ་དགོས་པའི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་དཔེ་མེད་ཀྱང་ཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་
 སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བྱུང་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་དབང་རྟོན་ལ་སྦྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དབང་
 རྟོན་ལ་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་གྲུབ་ཐོན་མ་བརྗེད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་
 སྤྱ་དང་ཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་
 པ་གང་ཞིག་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་གྲུབ་ཐོན་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་
 ལས། སྤྱ་མི་རྟག་པར་གསར་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཚུལ་སོགས་དཔེ་ཡོད་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྷན་ལས། ཅི་སྟེ་ཉན་བྱ་ཉིད་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ། དེ་
 ཉིད་ལས། ཉན་པའི་ཤེས་པས་རྟོག་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནམ་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རྣམ་བཤད་ལས།
 བྱུང་བ་གྲུབ་ཐོན་མ་བརྗེད་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱ་དང་ཉན་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་
 གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱས་པས་ཉན་བྱས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་སྟོགས་

ཆོས་གྲུབ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་
 ལྟར་ངེས་པ་ལས་ཁྲབ་པ་བྱ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་བས་དེས་རྟགས་
 ཅན་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དར་ཤིག་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་རྟགས་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གསར་དུ་ངེས་པར་བྱར་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་།
 འཐད་ལྟན་ལས། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཅམ་ནི་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་འདིའི་ཡོད་པ་ནི་རྟ་བ་ཞེས་པ་
 དངོས་པོ་ཡིན་ལོ། །ཤེས་པས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བཟུང་བ་དང་། འབྲེལ་བ་
 ཡང་ནི་བྱ་བ་ཡིས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་འདོད་ན། དེ་བཞིན་ནང་ཁྲབ་
 ཀྱང་འདོད་ཀྱིས། ཞེས་དང་། གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལ་མཐོང་བའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་སྒྲ་
 རོལ་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྟག་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་གསར་རྟགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པ་དེས་སྐྱ་ལ་ཡང་མི་རྟག་
 པས་ཁྲབ་པར་ངེས་རུས་པས་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ན་རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པོ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མོང་བའི་ཆོལ་བ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་
 མ་ཁྲབ་སྟེ། དམིགས་བསལ་དེ་འབྲས་ཀྱང་སྐྱིར་བཏང་ལ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་ལ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ན་སྒྱུར་བཏང་འདོག་ཚུལ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་
ཀྱིས། སྒྱུར་བཏང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་དག །བྱབ་སྟན་བཅོས་ཀྱན་ལ་
རབ་ཏུ་གཅིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་རང་ལ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མིག་
ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱར་བྱེད་པའི་
གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། རྟགས་བྱབ་སྟེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་
མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྐྱས་པ།

གངས་ཅན་རྟོག་གའི་སྒོ་གྲོས་ཡོལ་གོ་བུ།

ཤོང་མིན་རྟགས་ཚུལ་གངས་དང་དེ་འདྲིང་གང་།

ལྷག་ལྷན་སྐྱ་དོན་གཏུན་ཆོགས་གངས་ངེས་སོགས།

སྤ་ཞིབ་ཀྱ་ཤེ་ཅེ་བཞིན་ལུགས་རྒྱས་བསྐྱབས།

བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།།

མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཆན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཆད་མ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་
ལས་པར་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྷོག་བྱབ་སྐྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་

ལས་པར་མི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པའི་བྱ་བ་དོན་དང་། མཐུག་
 བསྐྱུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ལྷོག་བྱུང་འབྱུང་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པ་ཕྱོགས་
 གྲང་བཞེད་པ་དང་། མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་
 ཅམ་ལྷོག་བྱུང་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་
 པར། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
 གཅིག་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་ནི། མདོ་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་
 ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་བ་རྩ་འགྲེལ་དང་། རིགས་སྒྲོ་ལས།
 ཚུལ་གསུམ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཡང་
 རོ་ཞེས་བ་གཉིས་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་ཚུལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 ལྷོག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཙུ་བོ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཚུལ་
 མཐོང་གིས་ངེས་མི་རུས་ཤིང་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པར་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱུང་བྱུང་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པས་ཕྱོགས་
 གྲང་གིས་ཚུལ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་འདི་ལྟར་
 ཞེས་འཆད་པར་བྲངས་མ་ཐག་བྱུང་སྟེ། ལྷོག་བྱུང་དེ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་
 སྡེ་དབང་བྱུག་སྡེ་སོགས་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བྱུང་བྱུག་དང་འགལ་ཞེས་སྟོན་པར།
 འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་བ་ནས། མི་ལྟན་འབྲུལ་བ་མེད་པ་
 ཅན། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་གཉིས་ཀ་ལ་
 མདོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྟོན་པར། ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་ནི། །ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང་གཞན་སྡེ་ལ་ནང་འགལ་གྱི་སྟོན་འཆད་པར།
 བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། མདོ་རྩ་
 འགྲེལ་དང་རིགས་སྒྲོས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་སོགས་འཕྲོས་ཚུལ་ནི། རྒྱུས།

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་དེས་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་པ་ནས།
སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆད་མ་ཀྱན་བཏུས་ལ་སོགས་པ་ལས་གཉིས་ཀྱི་ལ་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ནི་སློབ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ངེས་པ་བརྗོད་པ་མཛད་
པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱུང་ངོ་།།

ཚུལ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ།

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ལ་
རགས་པའི་འབྲུལ་བ་དགག་པ་དང་། རོན་ལ་བཅར་བའི་འབྲུལ་བ་དགག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་ཚུལ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་དང་། སློབ་བྱེད་
ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སློབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་
ངེས་པ་དེ་དེ་སློབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སློབ་
ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་དེ་དང་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་པ་དེ་
དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྗེ་བཏུན་རྒྱན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པ་ཡོད་པའི་རོན་ཡིན་འགོད་ལ་ཚུད་གཞི་དེ་རྟགས་དེ་ཡིན་པ་དང་།
ཡོད་འགོད་ལ་རྟགས་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རོན་དུ་སྤྲ་མ་
ཀྱན་མཐུན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། སྤྲ་མ་ལ་སྤྱི་ཆོས་ཅན་
ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སློབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སློབ་ཀྱི་
སྤྱི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སློབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་སྤྱི་ཁྱོད་ཡིན་སྤྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་

དེར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱས་པ་ཡོད་ན་མི་ཏྲག་པས་མ་བྱབ་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཙྴ་
 ཏྲགས་བྱི་མ་གཉིས་དེར་ཐལ། སྐྱ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཙྴ་བར་འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། གཞི་ཏྲགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་
 པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཁྱིད་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པ་གཞི་ཏྲགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱིད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་གཞིར་ཞོག་
 ཅིག་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། མི་ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 གྱི་སྤྱིང་དུ་དེ་དང་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་དེར་
 ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་དང་ཐ་དད་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་
 དུ་ངེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྐྱ་གཉིས་པ་སྐྱ་མ་ལྟར་སྐྱབ། ཙྴ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཆོས་ཏྲགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་ཁ་ཡར་བ་གཞིར་ཞོག་མི་ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཁྱིད་དུ་སྐྱབ་པ་ཏྲགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་
 པའི་གཏུན་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། ཁྱིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་
 ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱིད་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱ་ཏྲག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཆོས་དོན་གསུམ་

བན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་རྟག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འབྲུག་པ་དངོས། རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། འདོད་ན། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་
 དད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་སྙེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་
 དོན་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་གང་ཞིག་ཁྱོད་སྐྱའི་སྙེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དང་མི་རྟག་པ་
 དང་སྐྱ་གསུམ་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་གསུམ་ཆོས་
 ཅན། གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་པན་ཚུན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱ་ཡིན་པས་འབྲུག་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། དེ་གསུམ་ལ་སྐྱོན་སྐྱོན་སྐྱོ་
 འབྱེད་ཚུལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་གྱིས་ཆོས་དེ་གཞི་དེར་སྐྱབ་
 པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཆོས་དེའི་སྙེང་དུ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་ན་ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་
 ཡིན་འགོད་གང་ཞིག་བྱིད་སྐྱའི་སྤེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན་སྐྱ་བྱིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱལ།
 འདོད་ན་སོང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན་སོང་། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་བྱིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་གང་ཞིག་བྱིད་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྤེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། གཞན་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱར་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་པར་བསམས་ནས་སྟོགས་སྤང་བྲགས་པ་སོགས་རིགས་པའི་
 དབང་ལྷག་ཀྱན་དང་མི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱ་ཆོགས་སྐྱས་ཏེ། འདི་ལྟར་
 སྤྱར་བཤད་པ་དག་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོས་དེ་བྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་
 སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་གང་། བྱིད་ཆོས་དེའི་སྤེང་དུ་ཐ་དད་
 པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་དང་། ལ་ལས་
 སྐྱ་དེ་བྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 སྟོན་མེད་གང་། བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གང་ཟག་དེ་
 དང་འགོད་ཡུལ་གཉིས་ལས། བྱིད་སྐྱའི་སྤེང་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འགོད་

ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་བྲིད་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟོགས་ཚེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་འདོག་ཀྱང་རྟོགས་ཚེས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
 མེད་པར་འདོད། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་དེ་འདྲ་ལ་བྲིད་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟོགས་ཚེས་འགོད་པ་པོ་དང་འགོད་ཡུལ་གཉིས་ལས་ཞེས་དང་། ཡང་
 གཞན་དག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཚེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ཅེས་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་སྤྲེལ་སོ། །ཨེ་མ་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་ཟིན་པའི་
 བརྒྱུ་རྒྱུ་ལ་རྟོགས་བརྩེ་རྒྱལ་བ་སྤྲེལ་བཅས་དང་རྒྱན་དུག་སོགས་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་སམ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འོ་ན། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཚེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྒྲིན་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐམས་། བྲིད་
 ཅག་གི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སྤྲེལ་ཚེས་ཅན། བྲིད་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐམས་། བྲིད་དེ་སྤྲེལ་ཚེས་ཅན་པའི་
 ཡིན་ལ། སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཚེས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྤྲེལ་ཚེས་ཅན། བྲིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་ཐམས་། བྲིད་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐམས་། བྲིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་ཀྱང་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟུར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་མ་
 གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐམས་། བྲིད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་
 སྤྲེལ་བསྐྱབས་ཟིན། མ་བྲུབ་ན། མཆན་ཉིད་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་སྤྲོས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་

གྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་རྣམས་གསལ་བའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་
 གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བཤ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་
 ལྷན་ཚུང་བ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཚིག་གིས་ནི། མིག་གིས་བརྒྱུང་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་
 ན། མྱོངས་པ་བྲིད་གྱིས་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་རྩ་འགྲེལ་བཀག་ནས་འོལ་ཆོད་
 གྱི་ལུགས་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིན་བྱ་མེ་
 བྲིར་གྱིས་འོད་སྟོང་ལྷན་པ་ཐེལ་གྱིས་མནན་ནས་མེ་བྲིར་གྱི་འོད་འབྱུང་བར་
 ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྩ་རྒྱ་རིས་གཏུན་
 ཚིགས་གྱི་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གཅིག་གོ་ཞེས་པ་
 འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚིག་བསྐྱུས་ན་འདིས་མི་ཆོག་པར་ཐལ།
 བྲིད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་པས་དེ་སྐབས་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་རྣམས་སེལ།
 ཉིད་སྟོས་པས་ཤེས་འདོད་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་སེལ།
 ཡོད་ཅེས་པས་འབང་བས་འོག་གི་ངེས་པས་སྟོ་སྟོན་སེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བཤ་ཆེན་དུལ་བའི་ལྷས་རིགས་ཐེགས་གྱི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་པན་ལས།
 རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ལ་ཡོད་པ་སྟོས་པས་ནི་མིག་གི་བརྒྱུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་བཀག་གོ་བརྟན་པ་སྟོས་པས་ནི་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གྲུབ་
 པ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ཏེ་ཞེས་དང་། དེས་པའོ་ཞེས་ཐ་མར་སྟོས་པའི་ཕྱིར་
 གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཉིད་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བརྟན་པ་སྟེ། ཉིད་སྐྱས་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ཚུལ་ཤེས་

འདོད་ནི་ཕྱོགས་དང་དེའི་ཆ་གཅིག་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་
 མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 དེས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་དེས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ། འདོད་
 བ། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ལ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་དེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་སྤར་བཞིན། འབྲེལ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་
 དང་ཉིད་སྐྱ་དང་དེས་སྐྱ་གསུམ་ལས་རིམ་བཞིན་དོན་སྐྱོན་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་
 དང་ཕྱི་མས་སྐྱོ་སྐྱོན་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་སེལ་བ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་གོ་བ་
 རྟག་གོ་ལ་གྲགས་པས་གྲུབ་ལ། དེའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་དུས་སྐྱ་ལ་བྱས་པ་
 ཡོད་བྱས་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཕྱོགས་སྐྱ་
 དོན་གསུམ་ལ་འདུག་ཀྱང་ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོགས་སྐྱ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་མིང་ལ་གོ་
 བ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དེས་འགྲེལ་བའི་དེ་ལྟར་
 གྲགས་དང་རུས་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་འཐད་ལྡན་ལས། དཔེར་ན་སྐྱའི་
 དོན་རྟགས་པ་འདིག་ཏེན་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལས་རྒྱ་མཚན་
 གཞན་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱའི་དོན་ལས་གཞན་སྟོག་པ་ཡང་གྲགས་པ་ལས་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆེག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 མཁས་པ་གྲགས་ཚུལ་ཡང་། རྣམ་དེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་སྐྱོན་པ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པ་ཞེས་པའི་

ཆོག་གི་རྒྱས་ས་ཞེས་པ་ནས། བཞིས་ངེས་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་
 གཏན་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་སློན་ཞུགས་པ་
 དང་། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་སློན་ཞུགས་པ་རྣམས་སེལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཅུ་གྲུབ་ངེགས་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་ཐིམ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདྲིར་
 ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེད་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་
 མཐ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའོ་ཞེས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆོད་མས་
 མཐོང་བར་བཤད་པ་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཡོད་པ་དང་ཞེས་དང་། མདོའི་རང་
 འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་མཐ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་གི་
 ཞེས་དང་། བརྗེ་ཏེ་ཐར་པ་འབྱུང་གནས་སྤྲུལ་པའི་རྟག་གི་སྐད་ལས། ཆོས་
 ཅན་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་གང་དེ་ནི་ཚུལ་གཅིག་སྟེ་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་མིང་ཅན་ནོ།། འདྲིར་ཡོད་པ་སློས་པས་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ཏེ། དཔེར་ན་
 སྤྲུལ་མི་རྟག་སྟེ། མིག་གི་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 དང་། ཁོ་ནའི་སྤྲུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་སོགས་དང་།
 ངེས་པ་སློས་པས་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བའི་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེས་པ་
 འདུག་པའི་རྟག་གི་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་
 སྟེ་ཞེས་དང་། ཡོད་པའི་ཆོག་སློས་པས་ནི་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལོ།། ངེས་པ་སློས་
 པས་ནི་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བའི་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་སྟེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། དོན་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་
 ལུགས་དག་ལས་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆོགས་ཐེགས་

བ་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འདི་དག་ནི་གྲགས་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར་བྱང་མང་པོ་བྱངས་པ་ཡིན་
 བོ།། གཞན་ཡང་སྒྱིར་སྐྱེལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པ་དང་རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་
 སྐབས་སུ་རྗེས་སུ་དབག་བྱེལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་པ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་བྱང་པར་འབྱེད་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བྱས་པ་སྐྱེལ་རྟག་པར་
 སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པས་སྐྱེལ་བ་
 ཡིན་པ་ཙམ་ལས་མི་སྟོན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ།
 རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དབྱེད་པ་ན་སྐྱེལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཚུད་
 གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པས་སྐྱེལ་མིན་
 ཙམ་ལས་མི་སྟོན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། མ་བྱུང་ན་དངོས། བྱུང་པར་ཐལ།
 སྐྱེལ་བྱས་པ་ཡིན་ཙམ་ནི་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་ཞེས་པས་བསྟན་ཟེན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་མེད་ཀྱང་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པར་དགོངས་ནས་དེ་
 ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། ཆོག་འདྲ་ཡང་སྐྱེལ་བ་པོའི་འདོད་པའི་དབང་
 གིས་ཆོག་ཏུ་མ་བཟོད་པའི་དོན་སྟོན་མི་སྟོན་ལ་བྱང་པར་ཆེན་པོ་མེད་པར་
 ཐལ། ཆོག་སྐྱེལ་གཉིས་ལ་སྟོན་ཚུལ་བྱང་པར་མེད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། མདོ་ལས་བདག་ཡོད་པར་བཤད་པས་ཀྱང་བདག་མེད་པར་ཡང་
 བཤད། ལྷ་སྟེགས་པས་བདག་ཡོད་པར་བཤད་པས་བདག་མེད་པར་མ་
 བཤད་པར་ཡང་གཤེགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་སྐྱེལ་བ་པོའི་
 བསམ་པའི་དབང་གིས་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར། འདི་ཉིད་ཀྱི་
 བཞི་བ་ལས། དེ་སྐྱེལ་མེད་ཀྱང་བཟོད་འདོད་ལས།། དེའི་དོན་ཉིད་ནི་རྟགས་

བར་འགྱུར། ། ཞེས་དང་། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་། ། བདག་གི་དོན་
 བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད། ཅེས་དང་། སྤྱི་མཐོང་འདོད་རྗེས་འབྲང་
 བྱིར། ། ཞེས་པའི་འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་མཐོང་གི་དོན་བསྐྱབ་པར་འདོད་
 པའི་བསམ་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཐེགས་པ་
 ལས། དེ་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་སུམ་
 མཐ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ངེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
 སྟོགས་ན་དུ་བཤམ། སྤྱི་ལ་བྱས་པ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 ཏུགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔག་བྱའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མངོན་སུམ་མཐ་རྗེས་
 དཔག་གང་རུང་གིས་བྱུང་བ་སྟོགས་ཆོས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་
 རེགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 སྐྱབ་པས་སྟོགས་ཆོས་བྱུང་ཅིང་སྟོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡང་དུ་
 ལྡན་ཀྱི་ས་སྟོགས་ན་དུ་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ཅིང་། སྤྱི་ལ་བྱས་པ་
 དེས་མི་འགྲུབ་པས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྟོགས་ཆོས་བཤད།
 མངོན་སུམ་མཐ་ནས། ངེས་པ་སྟེ་ཞེས་པས་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་ཚུལ་
 བཤད། དཔེར་ན་མན་ཆད་ཀྱིས་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་བྱའི་སྟོགས་ཆོས་
 གཉིས་རིམ་པས་བཞོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་བྲམ་ཟེ་ཨཛ་ཤའི་འགྲེལ་བ་
 ལས། སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱར་རོ། ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་ཅི་
 ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན་ཏྲིགས་པའོ། ། གང་ལ་ཞེ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་
 པའོ། ། གང་གིས་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒོས་སོ་ཞེས་
 དང་། འདིར་དཔེ་ནི་རིམ་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དཔེར་ན་སྟོགས་ལ་དུ་བ་ཞེས་

བྱ་བ་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེད་ཅག་གི་ཚུལ་
 གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་གོ་དོན་དེ་
 འབགས་ཡུལ་དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང་རྗེ་ཡབ་
 སྲས་གཅིག་གི་ཡང་བཞེད་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྟགས་དེ་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་དབག་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་དེ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད་དུ་བཤད་ལ་བྱེད་ཅག་གིས་དེ་ལ་མ་བྱུབ་པའི་རྟགས་སྒྲིན་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་ལས། རྗེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་སོགས་དང་། དེ་
 དང་མཐུན་པར་རྣམ་ངེས་ལས། རྗེས་དབག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། སོགས་
 ཅུ་འགྲེལ་བྲངས་པ་དག་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དབག་
 པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཆོས་མཆོག་གིས།
 ཚུལ་གསུམ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་རྗེས་སུ་
 དབག་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་
 རོ།། ཞེས་དང་། དུལ་བ་ལྷས་ཀྱ། རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་
 དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བའི་མཆན་
 ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། འཁྱི་བས་ཀྱང་། ཇི་
 ལྟར་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། བྱིས་བ་
 འཇུག་པའི་རྟོག་གི་ལས། རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་
 ལྟེ་སོགས་དང་། རྟོག་གའི་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་
 གཅིག་གོ་ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་
 ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ།། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་སྐྱོན་རས་གཟིགས་
 བརྟུལ་ཞུགས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ལ་

ཡོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱེ་མ་པ་དུ་མས་ཀྱང་བཤད་ལ། དེ་
 བཞེན་དུ་མདོའི་དར་རྟེན་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས་ཀྱང་། རྟོགས་ཆོས་
 གྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྟན་པའི་
 ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ་ཞེས་དང་།
 རྟོ་བདུན་རྒྱན་ལས། རྟོགས་ཆོས་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་
 ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱན་ལས། རྟོགས་ཆོས་
 གྱི་མཚན་ཉིད་རང་གི་རྟོན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྟེ། སྤྱི་
 གྱི་མཚན་གསུམ་གྱིས་མཐུན་པར་བཤད་པས་རྗེ་རེན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པ་བློ་མ་
 མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱིད་ཅག་གི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་
 མཚན་ཉིད་དང་རྟོགས་ཆོས་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 དག་གི་ཆོག་ཆོག་ས་ཆེན་པོ་སྤྱི་མཁའ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་དག་གི་ཚུལ་
 གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཟུར་གྱི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་གྱི་ཆོག་དང་
 རོན་གང་ཡིན་མི་གོ་ལ་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པའི་
 བྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། མན་ངག་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
 གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཞེས་དང་། བཀའ་
 དང་དགོངས་འབྲེལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེར་མི་རུས་པའམ།
 དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་ན་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱིད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
 སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པར་ཤེས་

འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིར་ནུམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་མོད། འདིར་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་
 བོ་བྱས་པ་ལ། རྟགས་དེར་ཐལ། བྱིད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་
 ཟེར། རྟགས་དེར་ཐལ། བྱིད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་སྟེ།
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཆད་མས་
 དེས་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 ཡོད་པའི་རྟགས་ཞེས་བཤམ་ཡོད་པའི་དོན་ཆད་བས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། འདིའི་ཆེག་བྱར་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞེས་བ་དེ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་
 བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 དང་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་ཞེས་བས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
 འགོད་ཚུལ་མཐུན་པ་བསྟན་ཟེར་ཅིང་། ཡོད་པ་ཞེས་བས་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་
 གྲུབ་པ་དང་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་
 མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དག་མེད་པ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཅིང་།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་
 སྟོན་བྱེད་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྟོན་ཚུལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཉིད་ཡོད་པའི་སྒར་མ་སྟོས་བས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྟགས་མ་གྲུབ་
 པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་གིས་རིགས་ཐེགས་འགྲེལ་བ་ལས། ཡོད་
 པའི་ཆེག་གིས་ནི་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ལོ། །ཉིད་ཀྱི་ཆེག་གིས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་
 བསལ་ཞེས་དང་། ཡོད་པའི་ཆེག་གིས་རྗེས་ལ་ཉིད་སྟོས་བས་ནི་སུན་མོང་མ་

ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། ཡོད་པ་
 སྟོས་པས་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ཏེ་ཞེས་དང་། ཁོ་ནའི་སྐྱས་སྟོགས་ཀྱི་སྟོགས་
 གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་དང་། ཡོད་པའི་སྐྱའི་བྱིས་ཁོ་ནའི་སྐྱས་སྟོན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་བར་
 མ་ཟད་རིགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འཐད་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་སྟོས་
 མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པས་
 འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་ན་
 ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་འབྲེལ་བའི་བྱིར།
 འཁོར་གསུམ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་འགོད་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་དུ་འགྲོ་བྱུ་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པ་དེ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ལ་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྟགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དངོས། དེའི་ཟུར་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ་དོན་གཞན་
 མེད་པའི་བྱིར་སོགས་བྱ། རྟགས་གཉིས་པ་འང་དེས་གྲུབ་པོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་འདྲ་བ་ལ་མཐུན་སྟོགས་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཟེར་ན། རང་
 སྟོག་ལ་འཁྲིས་ན་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར། འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་

རྩོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཐ་དང་
 ཁྱིད་དེ་ཡིན་ཅིང་དེ་མེད་ན་ཁྱིད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཁྱིད་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་རྟག་
 པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། རྟགས་སུ་འགོད་རྒྱ་དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་སུ་བཟུང་རྒྱ་དང་མ་འབྲེལ་ན་རྟགས་དེའི་རྗེས་བྱབ་སྟོན་བྱབ་
 གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་མེད་
 པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྟོན་པ་དག་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་རྩོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་པ་ཐེར་ན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཁྱིད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 མཐུན་རྩོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་གང་།
 ཁྱིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཁྱིད་ཡིན་པ་ཡོད་ཁྱིད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པའི་
 ཕྱིར། འདི་དག་ནི་རང་ཆོག་གིས་དངོས་འགལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
 གསུམ་ག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་འོ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྩོགས་ཆ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྩོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་

བར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཉལ་ཁས་ཁས། འཁོར་
 གསུམ། བྱུང་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་
 གཅོད་དང་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་
 གཅོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ལ་
 གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ལ་མི་
 ལྡན་རྣམ་གཅོད་མི་རུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉིད་དམ་ཁོ་ནའི་སྐྱ་ཡོད་
 བའི་སྐྱ་རོལ་དུ་སྒྲོས་པ་ནི་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་
 རྩལ་བྱུང་ཉལ་ཀྱིས་དུང་སྐྱ་མི་ཉལ་བར་སྐབས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཉིས་སུ་
 འཇུག་པའི་ཉལ་ལ་ཡང་དག་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 རིགས་སྒྲིགས་ལས། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་དང་། རིགས་
 སྒྲིགས་ཀྱང་། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། ཞེས་དང་།
 རི་དུ་རིས་ཀྱང་། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་
 གཞུག་གོ། ཞེས་དང་། ཉལ་གོ་སྐད་ལས་ཀྱང་། སྟོགས་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མིང་ཅན་ཚུལ་གཉིས་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
 དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉལ་གྱུ་ཅིང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། ཡོད་པ་སྒྲོས་པ་ལ་སྐར་ངེས་པར་གཟུང་བ་སྒྲོས་པ་
 ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་མ་བྱུང་བ་རྩལ་བ་ལས་བྱུང་བ་
 དག་ཀྱང་གཏན་ཆོགས་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བྱུང་སྟེ། རིས་གཟུང་ཞེས་པ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་དང་། ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ཞེས་པ་
 མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་དང་། མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
 བྱུང་སྟོགས་ཀྱིས་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཉལ་ལ་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། ཡོད་པའི་སྤྱི་སྟོན་དུ་
 ཁོ་ནའི་ཡི་གས་ནི་སྟོགས་དང་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་ཡང་རྩེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གཏན་ཆོག་གསུམ་ཉིད་དུ་བཤད་དེ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་དག་རྟགས་གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱེད་ཡིན་ནོ། ཅེས་
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ལ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་
 སྟོན་ཏེ་མི་ལྟན་ནུམ་གཅོད་བྱས་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྟགས་སུ་
 འགོད་རྒྱ་དེ་ཁོ་ནས་བྱུང་བར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱུང་ཅིང་རྟགས་
 བྱུང་བ་གཉིས་ཀར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ནུམ་གཉིས་སུ་འདུག་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྟན་ཆུང་བ་ལས། བྱིས་ངེས་པར་གཟུང་བ་
 བྱས་ན་ནི། དོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ་གང་དག་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་
 གཏན་ཆོག་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། མདོའི་དར་ཁྲིག་ལས། རྗེས་
 བྱུང་ལ་མི་ལྟན་ནུམ་གཅོད་ཀྱི་རྩེ་ལ་དུ་ངེས་གཟུང་མི་སྐྱར་ཏེ་མཐུན་སྟོགས་
 ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་རྗེས་བྱུང་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་བར་ཐལ། དེ་སྟོན་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་
 དགོངས་པ་སྤྲ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མཐུན་པ་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པ་
 ཁོ་ནའི་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡོད་
 པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་ཡིན་ན་ངེས་གཟུང་གི་ཆོག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན། སྟོན་སྐབས་འཕོང་སྟེན་པ་ཞེས་པ་དེ་དེ་འཕོང་སྟེན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་
 མི་ལྟན་ནུམ་གཅོད་དུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་བར་ཐལ། སྟོན་སྐབས་འཕོང་སྟེན་

ཞེས་པའི་དམ་བཅའི་ངག་དེ་མིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དམ་
 བཅའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཆོག་ཡིན་ན། ངེས་
 གཟུང་གི་ཆོག་ཡིན་དགོས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་
 བར་འདོད་ན། མིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་དེ་མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་གཞན་
 ལྟན་རྣམ་གཅོད་མི་མིད་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ལས་གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅོད་ཁོ་
 ན་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ནི་རྒྱས་
 ཏེ། མིད་སྐྱབ་ཁོ་ན་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་
 དེ་ལ་མིད་སྐྱབ་ཁོ་ན་ཞེས་ཆོག་སྤང་དངོས་སུ་སྐྱར་མེད་ཀྱང་དེའི་དོན་ཅན་དུ་
 སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་
 ལས། དེ་སྐྱར་མེད་ཀྱང་བཞིན་འདོད་ལས། དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་
 འགྱུར། ཞེས་དང། མིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་འམ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་བ་ལས། གང་ཕྱིར་ངག་འབྲས་རྣམ་གཅོད་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནག་
 པ་འཕོང་སྐྱེན་པའམ། མིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་འམ། སྟོན་པོ་འཆོ་སྐྱེས་
 འགྱུར་ཞེས་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཆོག་འདི་གསུམ་
 ལ་སྤང་མ་སྐྱར་ཡང་ཆོག་གི་དཔེ་གསུམ་འི་མ་བཞིན་མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་དང་
 གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅོད་དང་མི་མིད་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ལ་སྐྱར་མི་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ག་མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་ཆོག་ཡིན་ན་ངེས་བཟུང་ཅན་གྱི་ཆོག་
 ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་ཁོ་ནའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སྟོན་པས་བྱུང་རྒྱལ་དུ་ངེས་བཟུང་མེད་པར་ཡོད་ལས་ཆེ་མེད་ལས་ཆེ།
 ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་
 རྒྱས་ཏེ། དོན་འདི་སྟོན་གྱི་ངེས་བཟུང་བཞིན་འདོད་མེད་པའི་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་

སྒྲིན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། བཞི་བ་ལས། སྒྲིན་པའི་བརྗོད་འདོད་
 རྗེས་འབྲང་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། བྱད་པར་ཏེ་བྱད་ཆོས་ལ་སྤང་སྦྱར་བ་དང་བྱད་པར་ཅན་ཏེ་བྱད་
 གཞི་ལ་སྤང་སྦྱར་བ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། སྤང་དེ་དག་གང་དུ་
 སྦྱར་ཡང་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་
 དེས་ལས། བྱད་པར་དང་བྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་སྤང་གྲང་བྱད་
 པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་ལ་འདོད་
 རིགས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིན་དུ་
 མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྡན་ལས། སྒྲིན་འདིར་མ་ཐད། འོན་
 གྲང་བྱད་པར་དང་བྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་སྤང་གྲང་སྒྲིན་དེ་དག་
 གི་ཆོག་སྤང་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་
 རྒྱལ་གཅོད་ཀྱི་ཆོག་གམ་སྤང་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཆོག་ཡིན་ན་མི་
 ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྒྲིན་གཞན་ལྡན་
 རྒྱལ་གཅོད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཤེས་པ་ཁོ་ན་གསལ་རིག་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་
 དང་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་གཉིས་ཀའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཆོག་དེ་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཆོག་གང་ཞིག་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་
 ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱད་བྱད་པར་ཅན་ཀྱི་བྱད་
 པར་ལ་ཆོག་སྤང་སྦྱར་ནས་སྒྲིན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྒྲིན་ བཞི་བ་
 ལས། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྤང་ཐ་དད་པར། བྱེད་པས་མི་ལྡན་གཞན་ལྡན་པ། ཤིན་
 དུ་མི་སྤྱི་ནམ་གཅོད་བྱེད། བྱད་པར་བྱད་པར་ཅན་དག་དང་། བྱ་བ་དག་གི་

ལྷན་ཅིག་བཟོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། ཆོག་སྤང་ཐ་དང་
 པར། བྱེད་པས་མི་ལྷན་རྣམ་གཅིད་བྱེད། བྱེད་པར་ཅན་དག་ལྷན་ཅིག་
 བཟོད། ཅེས་སྐར་ནས་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་བྱེད་སྟེ།
 བྱེད་བྱེད་པར་གྱི་བྱེད་གཞི་ལ་ཆོག་སྤང་སྐར་ནས་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བྱེད་སྟེ། ཆོག་སྤང་ཐ་དང་པར། བྱེད་པས་ཞེས་དང་། གཞན་ལྷན་རྣམ་
 གཅིད་བྱེད། བྱེད་པར་ཅན་དག་ལྷན་ཅིག་བཟོད། ཅེས་སྐར་ནས་བཤད་
 དགོས་པའི་བྱིར། འདིས་རྣམ་ངེས་གྱི་དོན་ཡང་ཤེས་སོ། །ཡང་སྤྱི་སྟེང་རྒྱུ་
 འབྲང་ཁ་ཅིག་ཆོག་སྤང་ལ་བཟོད་བྱ་མེད་པས་བྱེད་ཐེང་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། བཟོད་བྱ་ཡོད་པའི་ཆོག་སྤང་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་བྱིར། རྩ་བ་ལས།
 བྱེད་བྱེད་གོས་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། ལྷན་ཏུ་ཁ་མ་ཐོ་བ། བུ་ཆོད་ཐོག་ལྷན་
 བྱེད་འདམ་མ་རྣམས་སྤང་བྱ་བཅོང་བྱ་འགོག་པ་མེད་པ་རྣམས་ལོ། །ཞུ་
 བྱེད་པའོ། .....ཐོབ་པར་བྱེད། མཐུ་རྩོ་བོ་དང་རྩོ་རིགས་དག་ལོ་ཞེས་པའི་
 ཆོག་སྤང་དེ་འབྲེལ་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར། ཡང་ཆོགས་གསུམ་གསལ་བའི་
 རྒྱུ་འབྲང་ཁ་ཅིག །ཆོག་སྤང་ལ་ཆོག་གཞན་ལ་མ་སྟོས་ཀྱང་བཟོད་བྱ་ཡོད་
 པས་བྱེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་ཆོག་སྤང་དམ་ནི་པ་ཏ་ཞེས་
 པ་ངེས་ཆོག་ཅེས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོག་
 གཞན་དང་སྤང་ནས་དོན་སྟོན་གྱི་རང་དབང་དུ་མི་སྟོན་པས་ན་ཆོག་སྤང་
 དང་། ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་ཡིན་པས་ན་ངེས་ཆོག་གམ་ནི་པ་ཏ་ཞེས་བཤད་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཐད་ལྷན་ཆེ་བ་ལས། ཆོག་སྤང་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། རང་དབང་དུ་ནི་བཟོད་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་ལྷན་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐུ་དང་ལྷན་ཏུ་
 སོགས་ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱི་དོན་སྟོན་པ་ཆོག་གཞན་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། བྱེད་

ཆེག་མཐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། སྤྱི་སྤྱོད་དང་འཐད་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་
མཐད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདི་དག་ཆེག་མཐད་གཙོ་ཆེ་བའི་ཆེག་
ལ་ཆེག་མཐད་དུ་བཞད་པ་དང་མཐད་སྐྱེན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་ཆེག་མཐད་དུ་བཞག་
པའི་ཆེག་ཡིན་གྱི་ཆེག་མཐད་རྒྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་སྤྱོད་ལ་ཕྱོགས་
འདི་མིག་ཅན་རྟོག་གོ་བ་དང་ཐ་སྐྱད་པ་དག་གིས་ཆོང་ཐོང་བཀྲམ་པ་མང་
ཡང་དེས་གོ་བྱས་པས་མ་སྟོས་སོ།།

མཚན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ།

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ལ། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་རིགས་ཐེགས་ལྟར་
བཞག་ནས་སྐྱ་བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་དེ།
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་དང་རྗེས་བྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
གཉིས་ཀ་ཡིན། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་དེ་དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱོག་བྱབ་དང་དེའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་དེ་བྱག་ཀ་མིན་ཟེར།
ཡང་ཁ་ཅིག་སྐྱ་བྱས་པ་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཚུལ་མིན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་ལའང་སྐྱ་མ་ཡིན་ལ་དེའི་
ཚུལ་མིན་ཚུལ་མཆན་གཞི་གོང་ལྟར་བཤད། མཆན་ཉིད་རིགས་ཐེགས་ལྟར་
སྐྱ་ཤིང་། བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཡིན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་མིན་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་མཆན་ཉིད་དང་མཆན་
གཞི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རྗེས་བྱབ་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་དང་།
ཕྱོག་བྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འདོད། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་
 གཉིས་སོགས་བྱུང་ངོ་། །འདི་དག་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་རྣམ་བཤད་དང་སྡེ་
 བདུན་རྒྱན་རིགས་རྒྱན་དང་ཡིག་རྟིང་སྤྱི་མ་དག་ཏུ་བལྟ་ལ་འགོག་གྲང་སྤྱི་སྟེ།
 དངོས་འགལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན། སྤྱི་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིལ་
 ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱིལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་
 རྟག་པར་སྤྱི་བའི་སྤྱི་གས་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། བྱས་པ་དེ་སྤྱི་བའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱིལ་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་མ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱིལ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བའི་
 མཐུན་སྤྱི་གས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་ཁས་ཀྱི་མ་བྱས་
 ར་བྱས་པར་ཐལ། དེ་སྤྱི་བའི་མཐུན་སྤྱི་གས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྤྱི་བའི་
 རྟགས་དེ་དེ་སྤྱི་བའི་མཐུན་སྤྱི་གས་དང་མི་མཐུན་སྤྱི་གས་གཉིས་ཀར་ཡོད་
 པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཏུ་ངེས་བྱས་རྟག་
 ལས། ཉིད་སྤྱི་བའི་ཐུན་མོང་པ་གཅོད་དོ་ཞེས་དང་། རྟག་གི་སྤྱི་ལས་
 གྲང་། ཁོ་ནའི་ཡི་གས་ཐུན་མོང་གི་རྟགས་བསལ་ཏེ་སྤྱི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྤྱི་དུ།
 མདོའི་དར་ཤིག་མཐར་འཇུག་གདུང་སེལ་ལས་ཁོ་ནའི་ངེས་གཟུང་ནི་ཞེས་པ་
 རས། མི་མཐུན་སྤྱི་གས་ལ་ཡོད་པ་དགག་པའི་དོན་ཅན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་ན་ཁྱིལ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། གཞལ་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིལ་སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་སྤྱི་བའི་མཐུན་སྤྱི་གས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིལ་མི་རྟག་
 པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་ཁྱིལ་ཀྱིས་བྱས་
 པ་བྱུང་ཅིང་ཁྱིལ་རྟག་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཅིང་། ཐལ་བ་སྤྱི་བའི་

གཉིས་ཀར་བྱུང་བར་ཐལ། མཐུན་སྦྲེགས་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་
 གིས་བྱས་པ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་གཅོད་ལ། དེ་
 སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྦྲེགས་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་གཅོད་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་སྦྲེགས་ཉིད་དམ་ཁོ་ནས་
 ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་གཅོད་དགོས་ཞེས་ཅོད་པ་གང་ཞིག་དེའི་ལན་དུ་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ལ་མཐུན་སྦྲེགས་ལས་གཞན་པ་མི་མཐུན་སྦྲེགས་
 ལ་མེད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་
 ངེས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་
 གྱི་དེ་མཚུངས་ལ་ཡོད་དང་ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་
 ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདིའི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ལ་ཞེས་པ་
 མཐུན་སྦྲེགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་བཤད་འཐད་ལྡན་ལས།
 མཐུན་པའི་སྦྲེགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་དེའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་
 བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་ཉེ་མི་བདོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དར་ཤིག་ནའང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཉེ་གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱིས་སོ་སོགས་དང་།
 དེའི་འགྲེལ་བཤད་འཐད་ལྡན་ལས། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། ཆོས་ཅན་ལ་མེད་
 པར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 གཞན་མི་མཐུན་པའི་སྦྲེགས་ལ་དགག་པའི་དོན་དགོས་པ་ངེས་པར་བཟུང་བ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོའི་དར་ཤིག་ལས། ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་ནི་
 ཞེས་པ་ནས། འདིའི་དོན་རྣམ་ངེས་སུ་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་

བྱམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་རྟག་ན་
 མ་བྱས་པས་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱམ་པའི་བྱིར། རྟགས་
 ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་བྱམ་ན་བྱམ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་དོན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། རིགས་ཐིགས་ལས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 ངེས་པའོ།། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་
 ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་། རིགས་སྒྲོས་ཀྱང་། མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཡང་ངོ་ཞེས་དང་། བྱིས་འཇུག་རྟོག་གི་
 ལས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་གཞུག་གོ་
 ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
 པ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལའང་མ་བྱམ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། བྱམ་སྟེ། མེད་པ་སྒྲོས་པས་འགལ་
 རྟགས་གཅོད། ཉིད་སྒྲོས་པས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་
 ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པ་གཅོད་པའི་བྱིར། བྱིས་འཇུག་རྟོག་གི་
 ལས། མེད་པའི་སྐྱས་ནི་ཐུན་མོང་བ་སེལ་ལོ། ཉིད་སྒྲོས་པས་ནི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་སེལ་ལོ་ཞེས་དང་། དུལ་ལྟའི་རིགས་
 ཐིགས་འགྲེལ་བ་སྒྲོབ་པན་ལས། འདྲར་མེད་པ་ཞེས་པས་ནི་ཐུན་མོང་ལ་མ་
 ངེས་པ་དང་འགལ་བ་བསལ་ཏི་བརྟན་པ་སྒྲོས་པས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོངས་སུ་སྤངས་སོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས།

དེ་ལ་མེད་པ་སྒྲིམ་པས་ནི་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་ནི་མི་
 མཐུན་པའི་སྒྲིགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཉིད་སྒྲིམ་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་
 སྒྲིགས་གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟོག་གི་
 སྐད་ལས་ཀྱང་། འདིར་ཡང་མེད་པ་ཉིད་གཟུང་བས་འགལ་བ་བསལ་ལོ། ཁོ་
 རྟེན་ཡི་གེས་ཐུན་མོང་བའི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཁྱིད་ཡིན་དགོས་པ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཉིད་སྒྲིམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། མེད་པ་སྒྲིམ་པས་
 འགལ་བ་དང་ཐུན་མོང་བ་སེལ་བའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་
 དང་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱིད་རང་ལ་འོ་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་
 སྒྲིག་ཁྲབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྗེས་ཁྲབ་བྱུང་བ་ན་དེ་ཡང་བྱུང་བའི་བྱིར།
 ཁྲབ་པ་ཁས། རྟོགས་བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་ལ་ཆོས་
 མཐུན་སྦྱོར་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་དག་སོ་སོར་གོ་བ་སོགས་ཀྱི་
 དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་
 སྒྲིག་པ་དག་ལས་ཁྲབ་པ་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གཅིག་སྦྱར་བས་ཀྱང་
 དོན་གྱིས་གོ་བས་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྦྱོར་བ་བསྟན་
 པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྦྱོན་མེད་དོ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་།
 གཅིག་སྦྱར་བས་ལྷགས་གྱིས་སོ། ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་ནི་དོན་གྱིས་གོ་བ་
 སྟེ། དེས་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དོན་གྱི་གོ་ཚུལ་དང་གཉིས་པ་
 རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། འགྲེལ་
 བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྒྲིག་པ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་དང་སྒྲིག་ཁྲབ་གང་ཡིན་ན་འང་། དེ་

སྐྱུ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱུ་བྱའི་ཚས་དང་འབྲེལ་བས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དབང་སྟོན་ཡིན་ན་ཅི་ཉུང་མ་ཉི་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེ། དབང་སྟོན་གྱི་
 ཏྲགས་གྱིས་སྒྲའི་ཨིན་ཏྲེ་ལ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱར་སྐྱུ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱུ་
 པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག་དབང་སྟོན་ཏྲགས་
 གྱིས་དེ་སྐྱུ་གྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱུ་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་མ་གྱུབ་ན། དབང་སྟོན་ཡིན་ན་ཅི་ཉུང་མ་ཉི་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེ་སྐྱུ་གྱི་ཚས་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། མ་གྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཅི་ཉུང་མ་ཉི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་ཚས་ཅན། དབང་
 སྟོན་ཡིན་ན་ཅི་ཉུང་མ་ཉི་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཅི་ཉུང་མ་ཉི་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་སྟོག་ཁྲབ་ཀྱང་གཤགས། གཞན་ཡང་རྣམ་ངེས་འབྲེལ་པ་ལས།
 ཚུལ་གཅིག་སྐྱར་བས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བས་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འདིའི་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
 ཞེས་བྱ་བས་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལས་སྟོག་པ་གྱུབ་མོད་གྱི་ཞེས་དང་།
 རྒྱུའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་ནི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ངེས་པར་གཟུང་བ་འདི་ཁོ་ནས་གཏན་ཚིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་སྟོག་པ་གྱུབ་
 མོད་ཅེས་དང་། གྱིས་འཇུག་ལས། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟོས་
 པས་ཚོག་མོད། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡང་
 དོན་གོ་བ་ཉིད་དེ། དེ་ཅི་འདིས་ཐ་དད་དུ་བྱས། བདེན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་རྣམ་
 དུ་བམ་ཐེ་སོགས་དུ་མས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོར་སྟོར་གཅིག་གི་
 རྗེས་ཁྲབ་བྱུ་ན་སྟོག་ཁྲབ་བྱུ་བས་ཁྲབ་པ་དང་སྟོག་ཁྲབ་བྱུ་ན་རྗེས་

བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཚུས་ཅན། མིག་
 ཤེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཡིན་ན་གཞུགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་སྒྲུབ་བ་ཚུས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་བ་ལས་ཐལ། བྱིད་ལྡོག་བྱུང་
 བྱུང་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འཁོར་གསུམ།
 ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྒྲོག་བྱུང་ཁས་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་
 སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མིག་ཤེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་མ་ཡིན་
 གཞུགས་ཡིན་ན་གཞུགས་བྱ་མིན་པ་དེ་དེའི་སྒྲོག་བྱུང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
 བྱ། གཞུགས་ཡིན་ན་གཞུགས་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། གཞུགས་ཡིན་ན་གཞུགས་བྱ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་པ་
 དེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་ནང་གི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་ཞིང་། སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
 བྱུང་བ་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་དེ་བྱུང་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 རྗེས་བྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་འདོད་
 བྱ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱང་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཡིན་
 ན་ཆད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ལོག་
 ཤེས་སྒྲུབ་པའི་མིག་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། གཞན་ཡང་། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཞེས་
 པ་ནི། སྒྲུབ་ཡང་དེ་ཉིད་ངེས་པའི་དོན་དུ་སྟེ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་དབང་སྒྲུབ་
 འགྲེལ་བ་ཤད་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་
 འདིས་རྗེས་སྒྲུབ་འགྲོ་བ་ཏྲགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་སྒྲོག་པ་མེད་པར་མེད་ལ།
 མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་སྒྲོག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྗེས་སྒྲུབ་འགྲོ་བ་

མེད་པར་མ་ཡིན་ན་ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་ཤི་ཀར་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་བ་ཤད་
 ལས་ཀྱང་། མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་མཐུན་པ་འདི་ཕྱོགས་ལ་
 ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བསྟན་ནས། མཐུན་པ་འདི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ལས་
 སྒྲིག་པ་བྱུང་མོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་མཆོག་དང་། ཞེ་འཆོ་ཡབ་
 སྲས་སོགས་དུ་མས་སྦྱར་སྦྱར་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྒྲིག་
 གི་བྲམ་པ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་བྱུང་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྒྲིག་གི་བྲམ་པ་
 གཉིས་ཀ་བྲམ་པས་བྲམ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱར་སྦྱར་གཅིག་
 གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྒྲིག་གི་བྲམ་པ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་བྱུང་ན་གཅིག་ཤོས་
 ཀྱང་བྲམ་པས་མ་བྲམ་པ་འདི་ཕྱིར། མ་བྲམ་ན་སོང་། སྦྱེས་བྲམ་ཆོས་ཅན། ཡོད་
 ངེས་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་བཅས་པ་འདི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་འདི་ཆེ་ན་བདག་དང་
 བཅས་པ་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱིས་བྲམ་པར་ཐལ། ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་ན་བདག་དང་
 བཅས་པ་མ་ཡིན་པས་བྲམ་པ་འདི་ཕྱིར། བྲམ་སྟེ། དེ་ནི་སྦྱར་སྦྱར་བཀོད་མ་
 ཐག་པ་འདི་རྗེས་བྲམ་བྱུང་ན་སྒྲིག་བྲམ་བྱུང་པ་འདི་ཚུལ་ཡིན་པ་འདི་ཕྱིར་དང་།
 མདོའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཡང་སྒྲིག་
 པ་མེད་པར་མེད་ལ་ཞེས་དང་། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་
 གི་འདོད་པ་སྦྱར་སྦྱར་གཅིག་གི་རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བྲམ་པ་
 རྗེས་བྲམ་དང་ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་བྲམ་པ་སྒྲིག་བྲམ་ཏུ་འདོད་པ་
 མི་འཐད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་བཅས་
 པ་མ་ཡིན་ན་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་བཅས་ལ་ཡོད་ངེས་ཀྱིས་བྲམ་
 པ་འདི་ཕྱིར། མ་བྲམ་ན་བྲམ་པར་ཐལ། བདག་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་མེད་
 ངེས་ཡིན་པས་བྲམ་པ་དེ་རྩ་བ་འདི་སྦྱར་སྦྱར་བཀོད་མ་ཐག་དེའི་སྒྲིག་བྲམ་གྱི་
 རྗེས་བྲམ་ཡིན་པ་འདི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཤིང་སྟེ། མ་བྲམ་ན་དངོས། བྲམ་པར་

ཐལ། སྒྲུང་སྒྲོར་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ན་དེའི་སྒྲོག་ཁྱབ་གྲུབ་པས་ཁྱབ།
 དེའི་སྒྲོག་ཁྱབ་གྲུབ་ན་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་དག་
 གི་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་དངོས།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྒྲུང་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྱབ་དང་
 སྒྲོག་ཁྱབ་གང་རུང་གཅིག་གྲུབ་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་གྲུབ་དགོས་པར་སྒྲུབ་
 རིགས་པ་སྒྲུབ་དག་གི་སྒྲིའི་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་བྱེད་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། ཉིག་གི་སྐད་ལས་ཀྱང་། བྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ན་ཤུགས་ཁོ་ན་ལ་བྱོགས་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་
 ཉིགས་ཏེ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། ཁྱབ་པ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་
 བརྗོད་པས་གཉིས་པ་འཕེན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྒྲུང་བཤད་པའི་ལུང་དེ་
 དག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྒྲོ་སྒྲ། འདི་དག་རང་རང་གིས་ཁས་
 ལྷངས་ཀྱི་ཚུལ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཁོ་རང་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ལ་སྒྲུང་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བཤད་ཟེན་ཏོ།། འདི་དག་ལ་
 གཞོད་བྱེད་རྒྱས་པར་ནུམ་བཤད་གསུམ་དང་སྒྲི་དོན་རིགས་རྒྱན་དང་སྒྲེ་
 བདུན་རྒྱན་དང་ཡིག་རྩིང་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་དབྱེད་པ།

གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་སྒྲོན་གྱི་བོད་ཀྱི་རིགས་སྒྲུ་མཁས་
 པ་དག་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་དང་སྒྲོག་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་བྱས་
 མི་ཉག་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དང་སྒྲུང་སྒྲོར་དེའི་ཉགས་ཀྱི་
 ཁྱབ་པ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གྲུབ་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་གྲུབ་དགོས་པས་

རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཅིང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབ་ངག་གིས་
 དངོས་སུ་ལྷོག་ཁྲབ་མི་བརྟེན་པར་ལྷོག་ཁྲབ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནིས་གསུངས་
 པ་ལ། བར་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་གི་བ་ཆེན་པོ་དུ་མ་ན་རེ། གནས་དྲུག་པ་སོགས་
 བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་ཏུ་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱིད་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཏུ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྲབ་པ་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ལ་ཁས་ཟེར་ན། འདོད་
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ལོག་པའམ་མ་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ལྷོག་ཁྲབ་ཏུ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པ་ཁོ་ན་
 དང་། རྟགས་བྱབ་སྟེ། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱབ་སྟེ། མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་མེད་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
 རྗེས་འགྲོའི་ཁྲབ་པ་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོའི་ཁྲབ་
 པ་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་
 ཁྲབ་པ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྲབ་འབྱུང་། རྟགས་བྱབ་སྟེ། ཁྱིད་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་
 སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་དེ་དག་ན་རེ།

དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་དང་ལྷོག་བྱུང་གཉིས་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཐ་དད་པ་སྟེ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱམ་
 དེས་ལས། འོ་ན། ཉགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་
 སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་ཉིད་དངོས་ལུགས་ལ་གོ་བའི་སྦྱར་དོན་ཐ་དད་དུ་
 བསྟན་ཀྱི་དེ་གཉིས་འགལ་བར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཀྱམ་བཤད་ལས། ཚུལ་
 ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་དངོས་ལུགས་ལ་གོ་བའི་སྦྱར་བ་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་ཀྱི་འགལ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་
 གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་ཀྱམ་པར་གཅོད་པའི་
 འོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཐེགས་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལྷོག་
 པ་ནི་པན་ཚུན་ཀྱམ་པར་གཅོད་པའི་འོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྟོག་ལྟན་བདག་མེད་ལས་ལྷོག་ན་
 བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོག་ལྟན་དེ་བདག་ལ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་དགོས་ན་དེ་མི་སྲིད་དེ། བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 དང་བདག་ལས་ལྷོག་པ་གཉིས་པན་ཚུན་ཀྱམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་འགལ་
 བར་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྟན་ཚུང་བ་ལས། གཏན་ཆོགས་འདི་
 ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལྷོག་པ་ཡང་མེད་པས།
 བདག་དང་བཅས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་མེད་པར་དེས་
 པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ནས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ནི་པན་
 ཚུན་ཀྱམ་པར་གཅོད་པའི་འོ་བོ་ཡིན་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་སོགས་

དང་། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་འཆད་པ་ན་ཡང་། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས་དེ་བས་
 རྒྱ་ལ་ཉེ་བདག་དང་བཅས་པ་དངོས་པོ་ནི་མེད་ལ། བདག་མེད་པ་ནི་དངོས་
 པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 དང་སྟོག་པ་གཉིས་མེད་དེ། དངོས་པོ་གཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་
 མེད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟོན་
 དངོས་པོ་གཅིག་ལ་དང་ཅིག་ཅར་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་འདད་
 ལས། རིགས་ཐེགས་ལས་ཞེས་པ་ནས་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བའི་སྐབས་བྱེད་
 དུ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་དག་
 གིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་བྱེད་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་
 སྟེང་དང་སྟོག་བྱེད་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་བྱེད་པའི་
 མཚན་གཞི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱེད་པ་དང་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱེད་པ་
 ཅམ་ལ་མི་འདོད་པ་ཡང་དངོས་འགལ་ངོ་མ་ཞེས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན།
 བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐབས་པའི་མི་མཐུན་
 དཔེའི་སྟེང་དུ་ཡང་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །སྟོང་འདུམ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་
 དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། མ་གྲུབ་ན། འདུམ་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་ཆོས་ཅན། སྟོང་བྱས་ན་སྟོང་མི་ཏྲག་པས་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། སྟོང་
 ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། སྟོང་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོང་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་རེ་རེ་ནས་དངོས། ཡང་ཏྲག་ན་མ་བྱས་
 པས་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། སྟོང་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡང་
 གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོང་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་བྱེད་པའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་གསུམ། སྒར་ལྷར་སྒྲ། རི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་
 རང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་ནས། འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་
 མཁའ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 ར་རེ། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲབ་པ་
 གཉིས་མེད་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲབ་པའི་བྲབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པས་
 སྒྲིན་མེད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཆོས་ཅན། བྲོད་རི་བོང་རྩེ་ཅེ་མོར་སྒྲིལ་
 གུང་བྱས་མེད་གུང་རི་བོང་རྩེ་ཅེ་མོར་སྒྲིལ་གུང་བཅས་ནས་འདུག་ཐུབ་
 པའི་བྲོད་པར་འཐད་པར་ཐལ། བྲོད་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ཞེས་ཆ་དེ་འདྲ་འབྱེད་
 མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པ་
 དང་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲབ་པ་གཉིས་ཡོད་ན་བྱམ་པའི་
 སྟེང་དུ་འམ་བྱམ་པ་ལ་རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རི་བོང་རྩེ་ཡོད་ན་རི་བོང་རྩེ་ཤེས་བྱ་ཡིན་མི་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་རི་བོང་རྩེ་ཡོད་པ་དང་རི་བོང་རྩེ་ཤེས་བྱ་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྣམ་བཤད་ལས།
 རྟག་ན་མ་བྱས་པ་དང་། རྣམ། འཆད་པར་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ར་རེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྲབ་པ་ཞེས་ན་བྲབ་མི་འཛིན་གྱི་ལ་སྐྱབས་
 རྣམ་རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་བྲབ་པའི་བྲབ་པ་དེ་འཛིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟག་
 ར་མ་བྱས་པས་བྲབ་པ་རྣམ་མཁའི་སྟེང་དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་དེ་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྲབ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྣམ་
 མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྲབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་
 ལ་གཞལ་བར་ཐལ་ལོ། །བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྲབ་གཞལ་བའི་

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་བྱུང་ན་བྱུང་པར་
 ཐལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་དང་པོ་ལས། གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱེས་པས། །དོན་
 གྱིས་གོ་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཉིས་ནི་བྱུང་བ་གཉིས་
 དང་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་སྐྱེས་པས་བྱི་ཚོལ་སྐྱབས་བབས་ཀྱིས་
 དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་བྱུང་བ་ཡང་དོན་གྱིས་གོ་བ་སྟེ་འུགས་ལ་རྟགས་
 ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གོ་ཞེས་བ་རྟགས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ལ་དེ་འདྲའི་རྗེས་བྱུང་ཚུལ་ཅན།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལྟོག་བྱུང་
 གཞལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་སྟེང་དུ་འུགས་ལ་གཞལ་བའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་དེས་དཔེ་གཅིག་གི་
 སྟེང་ནས་བྱུང་བ་གཉིས་དངོས་འུགས་སུ་འཇལ་བའི་དོན་མིན་གྱི་ཚུལ་མི་
 མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱུང་བསྟན་ཅིང་
 ལྟོག་བྱུང་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་དངོས་སུ་འཇལ་
 བ་ན་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་བྱུང་བར་འུགས་ལ་གཞལ་བའི་དོན་ཡིན་
 པས་སྟོན་མེད་ཟེར་ན། ཞེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། ལྟོ་ན་སྟག་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་ཡིན་ན་བྱང་ན་འགྲོང་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་
 འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་བྱུང་བ་ལ་བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་བྱུང་བ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་
 བཤད་ལས། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་ནས། བྱང་ཁ་ན་འགྲོང་ཡོང་བར་
 འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་
 གཅིག་གིས་བྱུང་བ་གཉིས་དཔེ་གཉིས་ལ་དེ་སྟར་གཞལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་

འདྲའི་སྐྱབ་ངག་གཅིག་བརྗོད་པ་ན་སྡོག་བྱས་འཇལ་བའི་ཚད་མས་མི་མཐུན་
 དཔེ་ནུམ་མཁའ་ལ་སྡོག་བྱས་དངོས་སུ་གཞལ་ཞིང་། དེའི་ཤུགས་ལ་དེ་སྐྱབ་
 གྱི་མཐུན་དཔེ་བྱས་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་བྱས་འཇལ་བའི་ཚད་མས་འཇལ་
 བ་ལུང་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱས་འཛིན་གྱིས་བྱས་
 བ་གཞལ་བ་སྐྱམ་བུ་འཛིན་པའི་ཚད་མའི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་ཐལ་ལོ། དེའི་
 ཚེ་བྱས་པ་ལ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་གཞལ་བ་
 དེ་ནུམ་མཁའ་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་ཤུགས་
 རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ནང་གང་ལའང་སྡོན་མ་བྱུང་བའི་རིགས་
 ལམ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་མ་གཅིག་གིས་མིན་
 བས། སྡོན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས།
 རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད། །གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་ངག་བཀོད་ཆེ་དཔེ་གཉིས་ལ་བྱས་པ་གཉིས་
 འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་མཛོན་གྱར་ཏུ་སྦྱེས་པ་དེ། འདི་ཉིད་ལས། དོན་གྱིས་
 གོ་བས་གཅིག་ཤོས་ལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ལྷག་
 མ་ཡིག་རྟིང་སོགས་ལས་ཤེས་པར་གྱིས།

དོན་ལ་བཅར་བའི་འབྲུལ་བ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དོན་ལ་བཅར་བའི་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ནི། སྤྱི་དོན་རིགས་
 རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་བཤད་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དོན་གྱི་དཀའ་བཀའ་
 རྣམས་སློ་གྲོས་ཡངས་པ་རྣམས་ལ་སློ་ཅམ་བསྟན་ན། སྐྱབ་ངག་གིས་བྱས་པ་
 གཉིས་བརྗོད་པ་རྗོགས་མ་རྗོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། བྱས་པའི་སྟོས་གཞི་

མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོད་ན་དང་། ཚུལ་གསུམ་འངལ་བྱེད་
 ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་བྱེད་པར་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། བྱས་
 པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་དང་ལྟོག་བྱབ་ཡིན་བྱས་པ་ལ་སྒྲ་ཚེགས་སྒྲ་
 ལྟོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚེས་གཅིག་ལ་བྱབ་པའམ་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྟད་གཏན་ནས་
 མི་རུང་བས་གཉིས་སོགས་དགོས་ཟེར། ལ་ལས་བྱས་པ་སྐྱབ་དག་གི་དངོས་
 །ལུགས་གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ནོ། །དང་པོ་ལ་འོ་ན། འདི་ཉིད་
 ལས། ཕྱོགས་ཚེས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཚེགས་ཞེས་པའི་བྱབ་པ་ཡི་
 གཏན་ཚེགས་ཞེས་པའི་བྱབ་པ་དེ་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་བྱབ་པར་བྱ་བ་
 གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདིའི་བྱབ་པ་ཚེས་རེ་རེ་ལ་འཆད་ཚུལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱབ་པ་དེ་དེ་ལ་བྱབ་
 པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་རྗེས་བྱབ་དང་། ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱབ་པར་བྱ་
 བ་ཡོད་ཅེས་པས་ལྟོག་བྱབ་བསྟན་པར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱབ་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་
 གཉིས་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། བྱབ་པ་ནི་དེ་ལ་བྱབ་པར་
 བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའམ། ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདིའི་བྱབ་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཚེས་དང་བྱབ་པར་བྱ་བ་གཏན་ཚེགས་ལ་བྱེད་ཅིང་རྗེས་བྱབ་དང་ལྟོག་བྱབ་
 ལ་རིམ་བཞིན་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། བྱབ་པ་ནི་ཞེས་པ་འདིའི་
 ཐད་ཀྱི་བྱམ་ཟེ་ཤི་ཀ་ར་ནཱིའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། བྱབ་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 བྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །བྱབ་པར་བྱེད་པས་བྱབ་པར་བྱ་བ་བྱབ་པའི་
 ཕྱིར་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་ལྟོས་ཀྱང་། བྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་
 བེ། བྱབ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཏེ། དེ་ནི་བྱབ་པར་བྱ་བ་དང་

བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་བོད་ཀྱི་
 སྡེ་ཕྱི་དག་གིས་མ་ཐོན་འདུག་པས་ཉུང་གསལ་ཞིག་བཤད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱེད་པ་གཏན་ཆེགས་ལ་བྱེད་རིགས་པར་
 ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱེད་པ་ཞི་གོ་བྱ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ཡིན་ལ། བྱེད་པར་བྱ་བ་གོ་བྱེད་དེ་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པས། བྱེད་པོ་
 བར་བྱ་བ་ཆོས་ལ། བྱེད་པོ་བྱེད་གཏན་ཆེགས་འཐད་པས་ན་བྱེད་པ་ཞེས་
 བ་གཏན་ཆེགས་ལ་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་དེ་
 སྐབས་འདིའི་བྱེད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་
 བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོས། དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་གོ་བར་བྱ་བ་ལ། བྱེད་པར་བྱ་བ་
 གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འཐད་པས་ན་དེ་ཆོས་བྱེད་པ་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བསྟན་ཏི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
 སྐབས་འདིའི་བྱེད་པ་གཏན་ཆེགས་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདིའི་བྱེད་པ་རང་
 འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཞེས་
 བཤད་ནའང་བྱེད་པ་གཏན་ཆེགས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་བཤད་ཆེ་དེ་ལ་ཞེས་པ་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པས་བྱེད་པ་གཏན་ཆེགས་
 ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་གཏན་ཆེགས་
 ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་ལྟན་པ་བཅད་ནས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
 བྱེད་པ་ཞི་དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའལ། ཞེས་དང་། འདིའི་ཐད་
 གྱི་ལྟའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་
 བརྗོད་ན། བྱེད་པ་བྱེད་པར་བྱ་བ་གཏན་ཆེགས་དེ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ།

དེ་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཆེ་ཡང་བྱབ་པ་ནི་བྱབ་བྱ་གཏན་ཆེགས་
 དེ་ལ་སྒྲིང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁྲུགས། བྱབ་པ་བྱབ་པར་བྱ་བ་གཏན་ཆེགས་
 དེ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམ་ཟེས་ཀྱང་། བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་
 བྱབ་པར་བྱ་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྒྲིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་རྗེས་
 བྱབ་དང་སྒྲིག་བྱབ་གཉིས་ཀ་གཏན་ཆེགས་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱབ་པ་གཏན་ཆེགས་ལ་སྒྲིང་ནས་བཤད་དགོས་
 པར་ཐལ། བྱབ་པ་གཏན་ཆེགས་ལ་མ་སྒྲིང་བ་དང་། རང་འགྲེལ་ལྟར་མི་ལྟན་
 རྣམ་གཅོད་མ་བྱས་པར་གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་དང་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་གང་
 བྱས་ཀྱང་ངེས་བཞེན་གོ་བྱེད་མེད་པའི་སྒྲིན་དང་། ཅོ་ལ་བྱུང་སྒྲི་མི་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་སོགས་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། བྱམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནས། གཏན་
 ཆེགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞེན་བརྗོད་པ་ན།
 དེ་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་།
 དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཞེས་གཞན་དང་ལྟན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་
 པ་ཡང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། དེས་ན་མི་ལྟན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་
 ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། འཁྲུགས་ཀྱང་། མི་ལྟན་པ་རྣམ་པར་བཅད་
 པས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱབ་
 པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་བྱབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་བྱེད་
 དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཆེ་ན་ཡང་བྱབ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱབ་བྱེད་
 དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱབ་བྱ་སྟེ་གཏན་ཆེགས་ལ་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་གཏན་ཆེགས་ཡོད་

བ་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་
 འགྲེལ་ལས། ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པ་བྱུང་བྱེད་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཁོ་
 ན་ལ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱར་བའི་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དགོས་པ་
 གང་ཞིག་བྱུང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཞེས་པ་གཏན་ཆོག་གས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་བཅད་ཚུལ་གྱིས་གཏན་ཆོག་གས་ཡོད་ཚུལ་
 བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་བྲམ་ཟེའི་
 འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱུང་བར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱར་པའི་བྱུང་བའི་
 མཆོད་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པ་ནི་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དང་།
 འདིར་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་ངེས་པར་བཟུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལས་
 གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཉིད་འདོད་དེ། ཞེས་སོགས་དང་།
 ལྷན་འགྲེལ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པ་
 ཁོ་ན་ལ་སྟེ་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་
 ཅོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཏུ་གསལ་ལོ། ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་བྱུང་བ་ཡང་གཏན་ཆོག་གས་ལ་བཤད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ལྷན་འགྲེལ་འགྲེལ་ལས། གང་གི་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་ནི། བྱུང་བ་ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་
 ཅོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བྱུང་བ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་འཆད་པར།
 དེ་ཉིད་ལས། བྱུང་བ་ཡང་ན་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་
 ཅོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཏུ་གསལ་ལོ། རྟོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན།
 རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་སྔ་མས་རྗེས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་བསྐྱབ་པར་

ཐམས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་
 ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 དང་ཕྱོག་པ་ངེས་པ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་བུའི་ཆོད་མས་བཤད་ལ་ཞེས་
 དང་། རྒྱུའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། འདིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་
 ཆས་བྱུང་བ་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདིས་སོ།། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཞེས་སྟོས་པས་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་དག་བཤད་དོ་ཞེས་དང་། བྱམ་ཟེའི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་བྱེད་པ་བྱུང་བར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་
 ཅས་བྱ་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཤད་ནས། བྱུང་བར་བྱ་བ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཕྱོག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་
 འདི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་ཕྱོག་བྱུང་གཉིས་ཡིན་པར་ཐམས། བྱས་པ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་ཡིན་ཞེས་གཏན་ཆོགས་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ལུང་
 རིགས་དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེས་ན་
 ཚུལ་གསུམ་ཉིད་གཏན་ཆོགས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་
 བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་དག་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་ཐེགས་པའི་འགྲེལ་བ་ཨ་ཆ་ཏུ་མཛད་པ་
 སོགས་དུ་མས་བཤད་དོ།། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་གཉིས་
 ཡིན་ལ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་རྗེས་བྱུང་མ་ཡིན་ཞིང་ཏྲག་ན་མ་བྱས་
 པས་བྱུང་བ་ཡང་ཕྱོག་བྱུང་མ་ཡིན་པར་སྐྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་གཞལ་བའི་རྗེས་
 དཔག་གིས་བྱོད་དངོས་སུ་ཏྲགས་པའི་ཤུགས་ལ་བྱས་པ་ཏྲགས་དགོས་པར་
 ཐམས། བྱོད་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་བྱུང་དང་བྱས་པ་དེ་ཕྱོག་བྱུང་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་ཁས་ཟེར་ན། མ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ནོ།། སེམས་ཅམ་པ་
གཞིར་ཞོག་ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་གིས་ཀུན་རྫོང་བདེན་པ་དང་། ཕྱི་དོན་དུ་མ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀུན་རྫོང་བདེན་པ་དང་། ཕྱི་དོན་དུ་མ་བྱུང་
བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་པ་དངོས་
སུ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ་
ལོ།། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་བྱུང་སྟེ། བྱམ་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མ་བྱུང་ཁྱད་དེ་
རྟོགས་ན་ཕྱི་དོན་དུ་མ་བྱུང་བ་རྟོགས་མི་དགོས་ལ། བྱམ་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ལ། བྱམ་པ་ཕྱི་དོན་དུ་མ་བྱུང་པའི་གོ་དོན་རྟོགས་དགོས་ཟེར་
ན། འོ་ན། བྱས་པ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་དང་ལྡོག་བྱུང་ཡིན་ཡང་བྱས་པ་
ཅམ་རྟོགས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་བ་གཉིས་རྟོགས་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཀྱི། བྱས་
པ་དེ་སྐྱབ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་ལྡོག་ཚུལ་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན་བྱུང་བ་
གཉིས་རྟོགས་པར་འདོད་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏུ་འགྲིག་གོ། རྣམ་བཤད་ལས།
ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ན་དེས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།། གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་ན། དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་
མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན་དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་སྤར་ལུང་རིགས་
དུ་མ་དང་། རིགས་སྒྲོ་ལས། གཏན་ཆོགས་ནི་ཚུལ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་
པས་གསལ་བར་བྱུང། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་

སྐྱུ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་
 དངོས་སུ་བརྟེན་ལ་གཞན་གཉིས་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་བྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། སྐྱུ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ཕྱོགས་དངོས་སུ་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་།
 བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་སྐྱ་དང་།
 བྱས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་སྐྱ་དེ་ལས་ཟུར་དུ་བཤད་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རིགས་སྒྲོ་ལས། འདི་ལྟར་སྐྱུ་མི་
 རྟག་ཅེས་པ་ནི་ཕྱོགས་བརྟེན་པའོ། །བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་
 བརྟེན་པ་ཉིད་དོ། །གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱུ་
 པ་བཞེན་ཞེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བརྟེན་དོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་། གཞན་ཡང་། བྱས་པ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ག་ཡིན་ཡང་སྒྲུར་ངག་དུས་སུ་བྱས་པ་བརྟེན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཚོས་ཅམ་ཞེག་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན་དེ་བརྟེན་པའི་ངག་གྲང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་
 པ་གཉིས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སུ་བརྟེན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་
 དངོས། འདོད་མི་རྣམས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱང་པར་འབྱེད་པ་རིགས་པའི་
 དབང་ལྷག་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས།
 ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཞེས་བརྟེན་པ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་ལེགས་གནས་
 པའི་། ལྷག་མ་ཚུལ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། བརྟེན་པ་ལས།
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་ལེགས་གནས་པའི་ཞེས་པའི་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཚོས་སུ་ལེགས་པར་གནས་ཚུལ་དང་། དེའི་ལྷག་མ་བྱབ་པ་བརྟེན་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་བྱིར་། འདིའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་རྒྱུ་དབང་སྒྲོས། གལ་ཏེ་ཡང་ཚུལ་

གསུམ་གཏན་ཆེགས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྦྱར་བའི་དུས་སུ་སྟོགས་
 ཚེས་སུ་ནི་ལེགས་གནས་པའོ།། ཞིའི་སྤྱོད་ཀྱི་ངེས་པར་བཟུང་བ་ལ་འོ། །སྟོགས་
 ཚེས་ཙམ་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་པར་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། སྟོགས་
 ཚེས་ཙམ་བརྗོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ནང་གི་སྦྱར་བའི་དུས་
 སུ་དང་སྟོགས་ཚེས་ཙམ་བརྗོད་ཅེས་པའི་དོན་ལ་ནམ་བཙད་ཡོངས་གཙུག་
 གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་འབྲེལ་ལུང་རིགས་དུ་མར་དགོངས་ནས། ནམ་
 བཤད་ལས། ཚུམ་གཉིས་ཡིན་ན་དེས་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་སྟོག་གི་བྲལ་བ་རྫོགས་པར་བརྗོད་པ་ལ་བྱས་པ་བརྗོད་པ་ཆང་མི་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྲལ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྱོད་
 ཡང་བྱས་མོ་ཞེས་པའི་སྦྱབ་ངག་དེས་སྤྱོད་བྱས་པར་བརྗོད་པའི་སྟོན་དུ་དེ་སྟོར་
 གྱི་རྗེས་བྲལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱབ་ངག་དེས་དེ་སྟོར་གྱི་སྟོགས་
 ཚེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་དེ་སྟོར་གྱི་རྗེས་བྲལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྦྱབ་ངག་དེ་རྗེས་བྲལ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་སྦྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་
 ཅོང་། ཏྲགས་བྲལ་སྟེ། མཐུན་དཔེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྲལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའི་
 རང་སྟོག་གི་སྟོགས་གཅིག་ལ་རྗེས་བྲལ་གྱི་མིང་བཏགས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞེ་བ་ལས། བྲལ་སྟོན་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་དང་།
 ནམ་བཤད་ལས། སྟོགས་ཚེས་མ་བརྗོད་གོང་གི་དཔེ་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་
 བསྟན་པ་ནི་འབྲེལ་བའི་རང་སྟོག་དང་དོན་སྟོག་གི་སྟོགས་གཅིག་བྲལ་བ་
 རེས་པའི་རྒྱར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་སྦྱབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་བྲལ་བ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྲལ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་པའི་སྦྱབ་

དག་གིས་བྱས་ཏེ་གསུངས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཏེ་གསུངས་སྤྲོ་བའི་ལྷོ་ག་བྱས་དངོས་སུ་
 བཟོད་པར་ཐལ། དེས་དངོས་སུ་བཟོད་པར་སྤྲོ་གསུངས་སྤྲོ་བའི་
 བྱིར། དེ་གསུངས་སྤྲོ་ལས། གང་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་སྟེ།
 དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྷོ་ག་བྱས་བཟོད་པའི་ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། འདིས་ནི་དངོས་སུ་ལྷོ་ག་བྱས་དེས་པའི་
 ལྷོ་ན་འགྲོ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོ་ག་གི་སྤྲོ་གསུངས་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གང་
 ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་སྤྲོ་གསུངས་ཆོས་བཞུགས་པ་ཀུན་བསྟོན་ནས་ཚུལ་གསུམ་
 བསྟན་ཅིང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཏེ་གསུངས་པས་བྱས་པས་བྱས་ཅིས་པ་དང་
 མི་ཏེ་གསུངས་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལོག་ཅིས་པ་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། མ་བྱས་ན་
 བྱས་པར་ཐལ། དེ་ལྷོ་ག་བྱས་དེས་པའི་ལྷོ་ན་འགྲོ་བྱས་པ་མི་ཏེ་གསུངས་པ་དང་
 འབྲེལ་བའི་སྤྲོ་གསུངས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་ཏེ་གསུངས་པ་དང་
 འབྲེལ་བའི་དོན་དེ་དེ་དང་ཐ་དད་མི་ཏེ་གསུངས་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྷོ་ག་
 བྱས་དགོས་པའི་བྱིར་སྤྲོ་མ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་བྱི་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྣམ་དེས་དར་ཤིག་ལས། དེ་ཡང་བྱས་པ་མི་ཏེ་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
 དོན་དུ་མི་ཏེ་གསུངས་པ་དང་ཐ་དད། མི་ཏེ་གསུངས་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷོ་ག་པའི་
 མཆོད་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། མི་ཏེ་གསུངས་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལོག་པ་དང་ཏེ་གསུངས་
 མ་བྱས་པས་བྱས་པ་སོགས་དོན་གཅིག་པས་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྤྲོ་བས་
 མི་མཐུན་དཔེ་ལ་བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོ་ག་གི་སྤྲོ་གསུངས་གཅིག་ལྷོ་ག་
 བྱས་དེས་པའི་ལྷོ་ན་དུ་དེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཏེ་གསུངས་དེའི་ལྷོ་ག་བྱས་
 བྱི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་སྟེ། དེ་ལྷར་བཞུགས་པ་ལྷར་བྱས་
 ཏེ་གསུངས་ཀྱིས་དེ་སྤྲོ་བའི་ལྷོ་ག་བྱས་དེས་པའི་ལྷོ་ན་དུ་བྱས་མི་ཏེ་གསུངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 དེས་དགོས་པ་གང་། ཏེ་གསུངས་པས་བྱས་པས་བྱས་ཅིས་པའི་བྱས་མི་ཏེ་གསུངས་པ་དང་

བར་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་ཡང་མ་བཞད་པས་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཚང་བར་
 ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་དང་པོ་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། དེས་བར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། དེ་དག་
 མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས། བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟགས་ཕྱིར། སོགས་དང་།
 གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། ཞེས་པའི་སྒྲ་འགྲེལ་ལས། དེའི་
 ཕྱིར་གཅིག་ལོག་པས་གཞན་ལྟོག་པར་འདོད་པས་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་
 འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཏན་
 ཆེགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་ན་དེ་
 གཉིས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་
 བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་ན། སྒྲིར་སྒྲིར་དེའི་ཆོས་ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན་
 སྒྲིར་སྒྲིར་དེའི་ལྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྒྲིར་སྒྲིར་དེའི་ལྟོག་ཁྲབ་
 གྲུབ་རྒྱ་དང་སྒྲུབ་ངག་གི་བརྗོད་རྒྱའི་ལྟོག་ཁྲབ་རྣམས་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་
 ལོག་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྲབ་པ་ཁོ་ན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས་ལ།
 འདོད་ན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་
 བར་ཐལ་ལོ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིར་སྒྲིར་དེའི་དངོས་ཁྲབ་དང་ལྟོག་ཁྲབ་གཉིས་དང་རྗེས་ཁྲབ་
 དང་ལྟོག་ཁྲབ་གཉིས་ཉི་བཞི་མི་གཅིག་པར་མཁས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་
 མངོན་སུམ་དུ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་བདུན་རྒྱན་ལས།

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ནི་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་ཡོད་ན་
 གཅིག་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དངོས་སྟོག་གཉིས་གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་
 ཡོད་པས་བྱུང་མི་དགོས་སོ། རྟེན་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 དང་སྟོག་པས་བྱུང་བ་ངེས་པར་གྱུ་དགོས་ཤིང་། མ་གྱུ་བ་ན་རྟགས་ཡང་
 དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། དངོས་བྱུང་དང་གོ་བསྟོན་གི་བྱུང་བ་གྱུ་ཅིང་།
 བྱུགས་ཆོས་གྱུ་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་མི་
 རྟག་སྒྲུབ་ལ་མཉན་བྱ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདྲིས་ནི་སྒྲུབ་
 དག་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཅམ་ལ་བྱུང་ཅེས་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་བྱུང་
 དང་སྟོག་བྱུང་གཉིས་མ་ཆང་བར་རྣམ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་དོན་
 གསལ་བར་བཤད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག འདི་དག་སྤར་མ་ངེས་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་ཡང་རིགས་པ་སྟོས་ཟེན་པས་སྤར་ཡང་མ་བཤད་
 དོ། །གཞན་ཡང་། སྦྱོར་སྦྱོར་གཅིག་གི་བྱུང་བ་གྱུ་མ་གྱུ་དང་། ཐལ་འགྱུར་
 ཀྱི་བྱུང་བ་གྱུ་མ་གྱུ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་སྦྱོར་
 དག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐལ་
 འགྱུར་དེའི་བྱུང་བ་གྱུ་བ་ན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྗེས་བྱུང་བས་བྱུང་བར་
 ཐལ། སྦྱོར་སྦྱོར་གཅིག་ལ་དེའི་བྱིར། རྟགས་སྤར་བྱང་རིགས་དུ་མས་བཤད་
 ཟེན། འདོད་ན། བདག་ལས་སྟེས་པར་འདོད་པའི་བྱི་རྟོལ་ལ་སྦྱ་གྱ་ཆོས་
 ཅན། བྱིད་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བར་ཐལ། བདག་ལས་སྟེ་བའི་བྱིར། ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་གྱུ་བར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་བྱུང་བ་གྱུ་
 པའི་བྱིར། རྟགས་སྤར། འདོད་ན། བདག་ལས་སྟེ་བ་དེ་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་ཁོ་
 ར་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྱུ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། སྟེ་བདུན་རྒྱན་
 ལས། དེས་ན་རྟོལ་བ་དེའི་ངོར། ཞེས་པ་ནས། ཐལ་འགྱུར་ལ་དངོས་བྱུང་

དེས་པར་ཆད་མས་བྱུང་དགོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱུང་བ་ཡོད་དགོས་
 པའི་དེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེང་པལ་ཆེར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་
 པ་བཞེན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན།
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་གིས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་དངོས་སུ་
 བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་
 དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་དེ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཆ་ནས་དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱུང་བ་ཁས།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པར་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེས་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ།
 དེས་བྱས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་གང་ཞིག་བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱས་པ་ཅམ་
 དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་བརྗོད་པ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
 གྲུབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མོ་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 སྐར་བཤད་ཟེན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མོགས་ཀྱི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་
 དག་གིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་གྲུབ་ཤུགས་ལ་མ་
 བསྟན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་གྲུབ་ཡིན་ན་དེའི་ཤུགས་ལ་མ་བསྟན་པས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་པ་ཅོད་ངོར་བྱའོ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་ཏྲགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་གྲུབ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཅེས་པའི་དག་དེས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཤུགས་ལ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་
 ན་དག་དེས་ཤུགས་ལ་མ་བསྟན་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གྲུབ་པ་
 འགྲིག་ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། ཅུ་བར་འདོད་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་པའི་དག་གིས་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། འདི་དག་གིས་རིགས་པ་སྤྲོ་མོས་ཅོད་ཚུལ་སྟག་མ་ཡང་ཤེས་པར་
 བྱིས་ཤིག

ཁྱབ་པའི་ལྷོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་ཕྱོགས།

གཉིས་པ་ཁྱབ་པའི་ལྷོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་
ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གང་ཡིན་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྒྲ་
ཆོགས་སྒྲ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
སྤྱིའི་དོན་མཐུན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་
དོན་མི་མཐུན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན།
གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པར་ཐལ་
ལོ།།སྒྲ་དང་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་སྒྲ་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་
དང་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའོ།།ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་སྒྲོ་ལས། སྒྲ་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོགས་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་
པ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ།།འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་།
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་
དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ།།སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་བྱུབ་སྟེ།
བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ངེས་
 པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གཞི་བྱུ་ན་སྐྱ་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བྱུ་པར་ཐལ། གཞི་བྱུ་ན་སྐྱ་དང་
 ཏྲག་པར་མི་མཐུན་པས་བྱུ་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་
 ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་དོན་མཐུན་
 པའོ། ། ཞེས་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་དེ་སོགས་བྲངས་ནས་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཚུལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་
 ཀྱི་སྤྱི་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱི་ཅམ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་བྱུ་དེའི་
 བྱེ་བྲག་ཀྱན་ལ་མི་བྱེད་པར་བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདིའི་སྤྱི་དེ་བྱེ་བྲག་
 ཅེས་པའི་སྤྱི་ལ་མི་བཤད་པར་ཆོས་གཉིས་ཆོགས་པའི་ཆོགས་སྤྱི་ལ་བྱེད་
 པའི་བྱིར། ཏྲགས་དངོས། མ་བྱུ་ན། གཞི་བྱུ་ན་རིགས་སྤྱི་དང་ཆོགས་སྤྱི་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་སྟམ་ནས་
 ཏྲགས་ལན་བྱས་པའི་བྱིར། བོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱབས་འདིའི་སྤྱི་ལ་འདོག་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས། དེས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་ནི་ཆོག་རྣམ་པར་མི་སྦྱོར་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 ཉིད་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེར་མ་ཐད་དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 ཤེས་ཏུ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཕྱོགས་སྤང་གི་དགོངས་པ་འི་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པར་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
 རྒྱུགས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུགས་མཚུངས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱུགས་ཞེས་བྱ་
 རྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱུགས་
 ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པར་
 ཐམས་ཅད་དེ་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་
 རིགས་ཐེགས་ལས། མཐུན་པའི་རྒྱུགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
 དང་དོན་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་ཐམས་
 འདྲེའི་སྤྱི་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བྱས་ནས་དེ་སྤྱི་རྒྱུག་དང་མཐུན་པས་ཆོག་
 ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀུན་དང་མཐུན་མི་དགོས་པར་ཤེས་པའི་
 ཆེད་དུ་སྤྱི་ཞེས་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐམས་ འདྲེའི་ཐད་ཀྱི་ཆོས་
 མཆོག་གོ་རྒྱུ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་
 །ཀྱང་སྤྱི་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་འདྲེའི་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱུང་བསྐྱར་ཏེ། དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
 རྒྱུགས་དང་མཚུངས་པ་ནི་མཐུན་པའི་རྒྱུགས་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
 ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བྱེ་བྲག་ནས་བསྐྱར་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་
 སྤྱི་མིང་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་། ལྷག་མའི་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཡན་ཆད་
 ཀྱིས་སྤྱི་དེ་གང་ལ་བྱེད་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སོགས་ཀྱིས་མཐུན་ཚུལ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཐད་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་དུ་
 མས་བཞེད་པར་ཐམས་ རིགས་ཐེགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་དུལ་བ་ལྷས་ཀྱང་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲེའི་ཐད་ཀྱི་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་སློབ་པན་
 ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་སོ། །དེ་ནི་བསྐྱབ་

བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཚོས་ཀྱང་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་ཚོས་ཏེ། དེའི་
 སྤྱི་ནི་བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་འོ།། བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
 རོ་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱེད། དེ་དང་ནི་འགལ་ཡང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པས་
 བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱེད། ཤེན་ཏུ་གསལ་ལ། དེ་ཚུགས་སྤང་གི་དགོངས་པར་ཐལ། ཚུགས་སྤང་
 གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་མཐུན་ཚུལ་སྟོན་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
 ཅམ་ཡིན་པས་མཐུན་ཚུགས་སུ་བཤད་པའི་བྱེད། དེགས་སྒྲོ་ལས། བསྐྱབ་
 བར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་འོ་དོན་མཚུངས་པ་ཉིད་མཐུན་པའི་ཚུགས་ཏེ། འདི་
 ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པས་མཐུན་པའི་ཚུགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་དང་། ཚུགས་ཏེ་ཡན་
 ཚད་ཀྱིས་མཐུན་ཚུགས་སྤྱིར་བཤད་ནས། འདི་ལྟར་སོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མཚན་གཞི་བསྟན་ཅིང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དང་མཐུན་པའི་དཔེ་བསྟན།
 ཡང་སྐྱས་མཐུན་དཔེ་སོགས་སྤྱད་ཅིང་དེར་མ་ཟད་མི་རྟག་གང་ཡིན་ཏེ་ཀུན་
 མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་མཐུན་ཚུགས་སུ་འཛོག་ཅེས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་སྟོན་པར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་མཐུན་ཚུགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱེད། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་དེ་ནི་མཐུན་
 ཚུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་
 མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་
 བར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཚུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད། བྱམ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བྱེད། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མ་ཡིན་པའི་བྱེད། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་

བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དེ་ཁྱིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན།
 ཆོས་དེ་སྐྱ་ཁྱིད་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱིད་
 བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་སྟོང་བ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་དེ་མ་སྟོང་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཟེར་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་
 སྟོང་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་ཁས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བརྩུང་བར་བྱ་སྐྱ་དེ་ཡིན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་རྣམས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཟེར་བ་
 དང་། དུ་ལྟན་ལར་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེ་ཁོ་ན་འདྲོད་
 པ་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །འོ་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་ལར་མེ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་
 ཁས། དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྟན་ལར་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་
 གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་དེ་སྐྱབ་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་དེ་ལྟར་ཟེར་
 རོ། །འོ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཞེས་
 པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་
 པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བྱེད་དགོས་

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་རྒྱུ་དེ་དང་མཚུངས་པས་
 ར་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 གླུ་དོད་ས་སྒྱུ་ཞེས་པའི་ས་ནི་སམ་སྟེ་མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བ་དང་མཐུན་
 པའི་དོན་དང་། སྒྱུ་ཟུང་དང་གཉིས་སོགས་ཉེ་ཆོགས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཡིན་པས་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྗན་ཆེ་བ་
 ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་འགའ་ཞིག་ཕྱོགས་དང་དོན་མཐུན་པ་དེ་ཡིན་
 རོ།།འདི་ལྟར་ཕྱོགས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་དོན་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་
 ཡིན་རོ།།འདྲ་བའི་དོན་ཡང་མཐུན་པའི་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་
 རི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ།།ཞེས་དང་། ཚད་ཆེན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མཐུན་པའོ།།ཞེས་དང་།
 མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ་
 ཞེས་དང་། རིགས་སྒྲིལ་ས་ཀྱང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
 མཚུངས་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཏེ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྗན་ཚུང་བ་ལས།
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་དོན་མཚུངས་པའོ།།མཚུངས་པ་འདྲ་བ་ནི་དོན་ཉེ་བར་
 བཏགས་ནས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་སོགས་དང་། རིགས་
 ཐིགས་རྒྱས་འགྲེལ་སྟོབ་པན་ལས། མཐུན་པར་དབག་པ་ནི་མཐུན་
 པའོ།།ཞེས་པ་འདྲ་བས་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། དོན་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ།།རྣམ་
 པ་གང་གིས་མཐུན་ཞེ་ན་དེའི་ཕྱིར། འདི་གླུ་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
 སྤྱི་དང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ།།ཞེས་དང་། བྱད་པར་དུ་ཐར་འབྱུང་སྐས་པའི་
 ཏྲིག་གོ་གླུ་ལས། ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ།

རྩོགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲ་བའི་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ནོ།། ཞེས་པའི་དོན་ནོ།། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྷན་དཔང་ལོས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཏུ་འཐད་པའི་བྱིར། རྩོགས་ལ་
 མཚུངས་སྐྱོན་དུ་ཡོད་པ་པལ་ཆེར་བསྐྱོལ་ནས་བསྐྱར་བ་ཆེས་མང་བའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྩོགས་ཁོ་ན་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པས་རྗེས་འགྲོའི་བྱིར་ཚུལ་
 དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྩོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་པས་རྩོག་བྱིར་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ།། དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་རྩོགས་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བྱེད་
 པ་ཁོ་ནས་མ་བྱིར་བའི་བྱིར། མ་བྱིར་ན་བྱིར་པར་ཐལ། བྱིར་པ་གཉིས་དེ་
 ལྷན་བརྗོད་པའི་དངོས་ཟིན་ཀྱི་རྩོགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་
 གསུམ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱིར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་
 བྱེད་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཀྱིས་བྱིར། རྟགས་བྱིར་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་དབྱེད་
 བའི་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་རྩོགས་མི་མཐུན་རྩོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དབྱེད་
 བའི་དངོས་ཟིན་ཀྱི་རྩོགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་
 བྱིར། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་སྐབས་ཀྱི་རྩོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་
 རྩོགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱིས་བྱིར་པར་མཁས་པས་
 གྲང་བཤད། བྱེད་ཅག་གིས་གྲང་དོན་མ་གོ་ཡང་ཆོག་སྐྱས་འདུག་པའི་བྱིར།
 འཐད་ལྷན་ཆེ་བ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བྱིར་བའི་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། གཏན་
 ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་གོ་སྐྱབས་མ་བྱིས་སོ།།

དཀའ་གནད་མཐར་ཐུག་སོགས་ལ་མཁས་དབང་གི་དབྱེད་ཚུལ།

གསུམ་པ་དཀའ་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བྱེད་ཚད་མས་སྒྲ་
 འདོགས་གཅོད་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་ལ། འཕགས་ཡུལ་མཁས་མཆོག་
 གིས་དབྱེད་ཚུལ་དང་། ལྷགས་འདིའི་བླ་དབང་རིགས་སྒྲ་དག་གིས་དབྱེད་
 ཚུལ་དང་། རྩེ་ཡབ་སྐུ་དང་པཎ་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཚུལ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ལ་གཞན་སྡེ་ཀུན་དང་རང་སྡེ་ཡང་ཕྱོགས་སྒྲང་མ་ཐེབས་གོང་
 གི་རྟོག་གི་བ་རྣམས་དང་། ཕྱོགས་སྒྲང་གི་དངོས་སྟོབ་པཎ་ཆེན་དབང་ལྷག་
 སྡེ་སོགས་ན་རེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་
 སྟོག་ཁྲབ་ལྟ་བུའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོག་ཁྲབ་སྒྲུབ་པ་ནི་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅོམ་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དང་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་གིས་འདྲི་ག་
 དགོས་ལ། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ཚུར་
 མཐོང་གིས་ངེས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱིས་བྱས་པ་རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་
 མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོག་ཁྲབ་
 གྲུབ་པ་གང་ཞིག་བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྲབ་
 ཁས། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་

བ་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུག་པ། འདོད་ན། ཕྱི་རྒྱལ་དེ་
 ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གིས་དེ་ལྟར་ངེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ལ་མ་མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།། ཐམས་ཅད་གཞིགས་པས་གཞིགས་པ་ལོག་
 པས་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ།། ཞེས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་
 ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས། རག་ལས་པ་
 མ་ཡིན་པ་གཞན་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་ཆེགས་མ་མཐོང་བ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཚུ་རྒྱལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཐམས་ཅད་
 གཞིགས་པས་གཞིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། དེ་
 ལྟར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྲམ་ཆེན་བདེ་བྱེད་དགའ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་
 གྲང་། ཐམས་ཅད་གཞིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་བ་ལོག་པས་ནི་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཐམས་
 ཅད་གཞིགས་པ་ཉིད་ཀྱི། ཚུལ་རྒྱལ་མཐོང་བས་ནི་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་ཆོད་
 པའི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱས་སྟོང་བ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་དབྱེད་པར་བྱས་
 པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་
 བཤད་ལས། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་དེ་ཉིད་ལྟོག་པ་ཡིན་
 གྱི། ཞེས་པ་ནས། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཞེས་སོ།། དེས་ན་དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་ཡང་
 ལཱ་བཞོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས། འོ་ན་སུ་ཞིག་གིས་དེ་སྐད་དུ་ལྟན་ཀ་
 བཅུ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 སྟོབ་མ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་སོགས་དང་། བདེ་བྱེད་
 དགའ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཉིད་བསལ་བ་

འདི་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་བ་དག་བཞིན་དུ། འདི་བ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དག་ལ་ཡང་
 མཚུངས་བ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་བ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་
 དག་ཅེས་དམིགས་ཀྱིས་མ་བསལ་བར་མང་ཆོག་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུབ་གི་སྒྲོབ་མ་གཞུང་ལེགས་བར་མི་ཤེས་
 བ་དག་དང་། གཞན་གྱི་སྟེ་བ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་མདོ་
 ལས། ཚེད་བ་སྒྲུབ་བ་ལ་བརྟེན་པ། དེ་མཐུན་མེད་ལ་མེད་བ་ཡི། ། ཆོས་བརྟན་
 ཏུགས་ཞེས་བ་དེ་ལ། སོགས་དང་། དེའི་གོང་དུ་དེ་ཉིད་ལས། ཚེད་སྒྲུབ་
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་མ་ཡིན། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཚེད་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་
 སོགས་ལ་དབྱེད་པས་སྐབས་འདིའི་རང་སྟེར་བྱ་ཡང་ལྟོག་བྱུང་འདིར་བཀག་
 ལྟར་གྱི་མ་ཡིན་ལོ། ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ལ་གོང་དུ་མ་བྱུང་མཚམས་ལ་མ་བྱུང་བ་
 ཁོ་ནར་ཐལ། བྱས་བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏུག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
 ལ་མེད་པར་ནི་བྱས་བ་མི་ཏུག་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་
 ངེས་བར་བྱེད་ཀྱི་ལྟོག་གཞིའི་དབྱེ་བ་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱན་གཤེར་མཐའ་དག་ཆད་མས་མ་ངེས་ཀྱང་། རྒྱན་གཤེར་
 མཐའ་དག་ལ་དམར་འབར་གྱི་མེ་མི་སྟོད་པར་རྟོགས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འབྲེལ་སྒྲུབ་སྐབས་སུ། ལེན་འདི་ཉིད་ལས། དེའི་
 ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། དེས་བར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། ། དེ་དག་མེད་
 བ་དེ་མེད་ཅེས། བརྟེན་བ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་རང་
 འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེའི་རང་གི་ངོ་མོ་དང་། རྒྱ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་རང་གི་ངོ་
 མོ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་གཞི་མེད་པར་ཡང་ཆོས་
 མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལ་ལྟོག་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས། དེ་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འགྲུབ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་

སྟོས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་མ་དགོངས་པའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་གསལ་ལོ།། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པས་ཤེས་སོ།།

ལུགས་འདིའི་བླ་དབང་རིགས་སྤྱད་གིས་དབྱད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལུགས་འདིའི་བླ་དབང་རིགས་སྤྱད་གིས་དབྱད་ཚུལ་ལ། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱབ་པའི་རྗེས་སྟོན་གི་བྲབ་པ་གཉིས་འཇལ་བའི་
རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་འདོགས་བཅད་མ་བཅད་རིམ་ལྔ་བྱ་སྟུང་ན་དབྱ་
པར་སྤྱི་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་
གིས་སྤྱི་ལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་མ་ཆོད་དེ། སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་
ལྟར་འཐད་ཅིང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཟེར། དེ་ལས་
བསྒྲིག་ནས་སྤྱི་བའི་དབྱ་པར་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ།། ཆོད་མ་སྤྱི་བ་མང་
པོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱི་ལ་
ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། རྗེས་དཔག་
དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པ་ངེས་
སུ་ཚུགས་ཀྱང་། སྤྱིའི་བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྲབ་པ་ངེས་མི་དགོས་ཤིང་རྗེས་
དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཏྲག་པས་སྟོང་བས་
བྲབ་པ་ཡང་མ་ངེས་ཟེར། བྱིས་ཀྱི་རེ་གཉིས་ཀྱང་དར་ཤིག་གཉིས་དང་རྗེའི་
རྣམ་བཤད་གཉིས་དང་ལམ་རིམ་གཉིས་སྟོང་ཐུན་དག་ཀྱང་མི་མཐུན་སྟུང་པ་
མང་ངོ་།། དབྱ་ཆོད་ཀྱི་ཡིག་འཛོགས་པ་པལ་ཆེར་ལ་འདི་དག་ལ་དོགས་གནས་
ཅིམ་ཡང་མི་བྱེད་པར་སྤྱབ་དང་སུན་འབྱེན་གྱི་ཡིག་ཆོགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་
རང་གཞན་གྱི་རྣོ་མ་སེམས་མཐོན་པོ་ཅན་རེ་མང་དང་། སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་

བྱང་ཚུལ་དང་རང་གི་ཡི་གེ་ན་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་ཡོད་དོ། །འདིས་
སྟག་མ་ཤེས་ཀྱས་ལ་འདི་དག་པལ་ཆེར་གྱིས་དམ་བཅའ་ཙམ་ལས་མེད་
ཅིང་། སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲོར་དག་རེ་ཙམ་ལས་ལྷང་རིགས་
མི་སྤང་བས། དགག་གཞག་གི་ངལ་བ་མ་བྱས་ལ་འོག་ཏུ་དབྱེད་པས་གོ་
ཀྱས་སོ། །

རྗེ་ཡབ་སྐུ་སྐྱེས་དང་པཎ་གྲུབ་གྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཚུལ།

གསུམ་པ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་སྐྱེས་དང་པཎ་གྲུབ་གྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཚུལ་ལ། རྟོགས་
གཞི་དང་། རྟོགས་འགོད་དང་། རྟོགས་གཅོད་གྱི་རིགས་པ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། འོ་ན། བོད་སྐུ་མ་དག་གིས་མ་བཀོད་པས་རྟོགས་པ་དར་ཤིག་
དག་དང་སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱ་དང་སྤྱི་བདུན་རྒྱ་དག་གིས་དབྱེད་ཚུལ་འདི་
རྟོགས་གཅོད་དང་བཅས་པའི་ཤེས་བྱེད་མ་བཀོད་པས་རྟོག་གཏེ་རིགས་པ་
སྐུ་པོ་དེ་ཙམ་ཡིན་ནམ་སྐུ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱིར་དབྱེད་ཆེད་ཀྱི་མདོ་
བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཆད་མ་མདོར་བསྐྱུས་ནས་གཞུང་སོ་
སོར་བཞད་པ་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་དང་རྣམ་ངེས་དང་རིགས་ཐེགས་
ལེའུ་གཉིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩལ་བཏོན་ནས་བཞད་པའི་ཚེད་ཚུལ་དང་ཚེད་
ལན་ཡིན་ཞིང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུབ་ཚུལ་འགྲེལ་
བ་ལ་རག་ལས་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་མ་དངོས་རང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཞད་ལས། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཅུང་ཟད་བཞད་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་འགྲེལ་བ་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྟོགས་པ་

འགོད་ཚུལ་དང་ལན་གཉིས་ནི་སྤྱོད་ན་ལྟར་སྒྲིམ་ན། ཚད་སོགས་རིགས་
 ལམ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་སོགས་
 གཞན་སྡེ་སྡེ་ཕྱི་མང་པོ་དང་། དབྱ་ཚད་སོགས་རིགས་ལམ་དུ་མར་སྦྱངས་
 པའི་ཕྱིས་གྱི་མདོ་སེམས་དུ་མ་དང་པཎ་ཆེན་དབང་ཕྱག་སྡེ་སོགས་ཅི་རིགས་
 ར་རེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་
 ཡང་དག་གི་རྒྱད་གྱི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟག་
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་
 དེས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་གང་རུང་ཞིག་དེས་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་རྗེས་དཔག་དེས་རྟག་པའི་བྱད་པར་གྱི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་རྗེས་དཔག་དེས་རྟག་པའི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པས་སྟོང་པས་བྱབ་པ་ངེས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱལ། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་
 ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་
 པས་སྟོང་པས་བྱབ་པ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 བྱས་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་གྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་
 དེས་དེ་སྦྱབ་གྱི་བསྦྱབ་བྱ་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་སྤྱི་བྱས་པ་དང་ཆོགས་པ་གཞལ་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན་བྱལ་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་ཅིང་སྐྱ་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྤྱོད་པས་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གཉིས་སོང་། རྟགས་དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སྤྱི་

བྱས་པ་དང་ཚོགས་པ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དོན་ལས་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 ངེས་པའི་ཚད་མ་ངེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་
 འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཚད་ཀྱང་བྱས་པས་སྟོང་བས་བྱབ་པ་མ་
 ངེས་ལ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོལ་གྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ངེས་
 བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་
 འདོགས་མ་ཚད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ངེས་བྱས་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པ་འཇུག་གམ་སྟམ་པའི་སྟོ་འདོགས་མ་ཚད་
 བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། ཕྱི་རྟོལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་རྟག་
 གམ་སྟམ་པའི་སྟོ་འདོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་རྟོལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་
 སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་ཐེ་ཚོམ་དེ་
 ཡང་སྐྱ་རྟག་གམ་སྟམ་པའི་སྟོ་ནས་སྐྱབས་འདྲིའི་ཚད་མས་གཅད་བྱའི་སྟོ་
 འདོགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། ལྷ་ཀྱའི་འགེལ་བཤད་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་
 བ་འགའ་ཞིག་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་མེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་
 ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
 པས། ཕྱོགས་ལ་དེར་འཁྱལ་བ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ནས། ཟེན་ཀྱང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྟོ་བྱར་བའི་
 རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་མ་ཡིན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 དེར་ཞེན་པའི་ལོག་ཞེན་གྱི་སྟོ་འདོགས་མེད་ཀྱང་ཞེས་བཤད་ཅིང་། འདྲིའི་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་ནི་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སོགས་

གྱེས་སྤྱོད་གསུམ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཡང་ལོག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའམ་
 ཞེན་པས་ལོག་ཞེན་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡིན་པས་སྤྱོད་གསུམ་ལ་དེར་འབྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་།
 སྤྱོད་གསུམ་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུ་རྟག་པ་དེར་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཤིན་
 ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་
 གཉིས་མི་མཐུན་ཟེར་བ་དེ་ལ་འོན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རང་འདྲེན་
 བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་སྒྲུ་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་ནས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་
 དོན་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱུན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ་བྱེད་པ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཚེ་ལ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་ཚེ་ལ་བྱུང་གི་སྒྲུ་ལ་མི་རྟག་པས་མ་བྱེད་པར་འདྲིན་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་གསལ་རྟུ་གཅོད་པར་མ་བསྐྱུན་པར་ཐལ། བྱུང་དེས་རྗེས་དཔག་
 དེའི་སྒྲོ་འདོགས་གསལ་རྟུ་གཅོད་རྒྱ་མེད་པར་བསྐྱུན་ལ། སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས་
 རྗེས་དཔག་དེས་གསལ་རྟུ་གཅོད་རྒྱའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་པར་བཤད་པས་མི་
 མཐུན་ཟེར་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བྱུང་
 དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདྲེལ་བའི་རྗེས་དཔག་དེས་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་
 མ་སྒྲུ་མས་ཚེ་ལ་སྒྲུ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་དེའི་སྤྱིང་རྟུ་བསྐྱུན་ནས་གཅོད་
 རྒྱའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པ་དེ་བཞག་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཚེ་ལ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་སྒྲུ་མི་སྤྱིང་རྟུ་གསལ་
 རྟུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེ་ལ་སྒྲུ་
 མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་དེ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་
 འདྲེལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་གཉིས་ཡུལ་ལ་ཆོད་མའི་སྒྲོ་ནས་སེལ་བས་
 འདུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་ལ་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་

མ་སྲ་མས་མ་བཅད་པའི་གསར་དུ་གཅོད་རྒྱུ་ལོ་སྟོ་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རྒྱས་ཤིང་། བྱལ་པ་བྱལ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སེལ་བའི་སྟོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་སྲ་ཕྱི་ལ་གཅོད་རྒྱུ་ལོ་
 འདོགས་སོ་སོར་མེད་ན་ཚད་མ་དེ་དོན་མེད་དུ་གྱུར་པ་རིགས་པའི་དབང་
 ལྷག་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་འདི་ཉིད་ལས། དོན་གྱི་
 རང་གི་ངོ་མོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་
 བརྟག་བྱ་གང་། །སོགས་ཀྱི་མཚམས་སྒྱུར་བའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་དང་
 ཏྲགས་དག་གིས་རྣམ་པར་གཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུབ་པའི་ངོ་མོའི་
 རང་གི་ངོ་མོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་ཤེས་ཤིང་། ཚད་མ་གཞན་
 དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་
 ལྷགས། གང་གི་ཆེ་ཆོས་གཞན་སྟོ་འདོགས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཕྱིར།
 ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་མི་ཚད་མ་གཅིག་གིས་སྟོ་
 འདོགས་པ་གང་ཞིག་བསལ་བར་མ་བྱས་པ་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཚད་མ་
 གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ།
 འདིས་རྗེས་དཔག་སོ་སོའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱུ་སོ་སོར་བཤད་ནས། དེ་
 ལྟར་སོ་སོར་གཅོད་པ་དེ་སེལ་འཇུག་གི་ཚད་མ་སོ་སོའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་
 འཇུག་ཚུལ་ཡིན་པར་དེའི་རྗེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་བས་ན་ཚད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དང་
 ཏྲགས་དག་གིས་རྣམ་པར་གཅད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཆོག་ལ་དཔྱེད་རྒྱས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་རང་
 འགྲེལ་ལས། དེའི་རྣམ་པར་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་
 གསུངས་པས་སྟོ་འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་སོ་སོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་ལ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་གཅིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 སོ་སོར་བཤད་ན་འགལ་བས་ཁྲབ་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་
 གྲངས་ཐུབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ལེན་ཏུ་གོ་སྟེ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་སྒྲ་ལ་རྟག་
 པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་ན་ཐེ་ཚོམ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རང་
 འགྲེལ་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཐེ་ཚོམ་འགལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། སལ་ཆེར་སྒྲ་རྟག་གམ་སྟམ་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་
 དང་རིག་བྱེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ན་སྒྲ་འདི་རྟག་
 གམ་སྟམ་པའི་དོན་མི་འགྱུར་ཤས་ཆེ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་
 ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་མི་འདོན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲོ་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །སྒྲ་རྟག་པར་
 སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཤིང་། ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་
 འདོགས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དུལ་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་པ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་
 སྒྲོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་འབྲུལ་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྱུར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས།
 ཐེ་ཚོམ་ནི་དེའི་བྱ་བ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་
 རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་
 སྒྱུར་མི་བྱེད་ན། །ཞེས་གང་བཤད་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་ཆ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱང་བ་
 ཤས་ཆེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་པའི་སྒྲོ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ན་ཐེ་

ཆོམ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཉུགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲེ་
 རོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རོན་དུ་འགྱུར་མི་
 འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ལ་རིམ་བ་དུ་མ་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་དང་། སྤྱང་བ་ལ་
 བཟུམ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བྱིར། དེས་ན་འཐད་ལྟན་ཆེ་བ་ལས། གཞན་
 ལས་ནི་ཆ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱང་ཡང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་མ་ལོག་པས་ཐེ་ཆོམ་ཉིད་ཡིན་
 རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། གཞན་ལས་ནི་ཞེས་པས་གང་ཟག་
 གཞན་ལས་ཞེས་བཤད། ཆ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱང་ཡང་ཞེས་པས་སྐྱ་མི་ཉུག་པ་ལྟ་
 བུའི་ཆ་གཅིག་ཏུ་དེའི་ཞེས་བརྒྱང་ཡང་ཞེས་བཤད་ནས་ལྟག་མས་རོན་
 འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་རོན་ཡོད་པའི་
 བྱིར། འདིའི་སྐྱ་སྐྱེའི་སྐྱོ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་དོ།། འདིའི་ཐད་དུ་བོད་
 དག་གིས་ཆོས་མཆོག་ལ་སྤྱགས་སྤེའི་ནམ་མ་ལངས་པའི་དགག་སྐྱབ་གྱི་ཉི་
 མ་འབྱེན་པར་ཚུལ་བ་མང་དུ་བྱས་སྐྱང་དོ།། གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་ཉུག་པར་
 ཉུགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱོ་འདོགས་གང་ཡང་གསར་དུ་མ་བཅད་པར་
 འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་སྐྱ་མས་མ་བཅད་
 པར་དེས་གཅོད་དགོས་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཡོད་པར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྐུ་
 བཞེ་ཀ་བཞེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ཉུགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱི་ཁོལ་
 དབང་རྣོན་འགའ་ཞིག་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱི་ཁོལ་རྣོ་འབྲིང་རྒྱལ་
 གསུམ་པལ་ཆེར་གྱིས་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱེའི་སྤྱང་དུ་ཉུག་འདོན་གྱི་
 སྐྱོ་འདོགས་རྫོགས་པར་མ་བཅད་ཀྱང་སྐྱ་མི་ཉུག་པར་ཉུགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་གིས་དེ་ལྟར་བཅད་པའི་བྱིར་པར་འཐད་པའི་བྱིར། ཅུ་ཤེའི་ཤིག་ཆེན་
 ལས། འདི་དཔེར་བརྗོད་ན་སྐྱ་མི་ཉུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་
 ཆད་མ་སྐྱེས་པ་ན་བར་དུ་ཆད་མ་གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་ཡི་མཐུ་

ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་
 འགལ་བའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་ལུས་ཀྱང་། སྤྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མ་སྤྱ་མའི་ཤུགས་ལ་
 བྱལ་བ་དང་། སྤྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆད་མ་སྤྱ་མས་བཅད་པ་མ་ཡིན་
 བ་བཞིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ལུས་ཀྱང་ཡན་ཆད་གྱིས་
 ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མའི་དངོས་གྱི་བྱེད་པ་བསྟན། ལྷག་མས་དེ་སྤྱབ་
 གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་གཅོད་པ་དང་བསྤྱབ་
 བྱ་དངོས་སུ་འཇལ་ཡང་། ཆད་མ་སྤྱ་མ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མས་དེ་
 དངོས་སུ་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མ་སྤྱ་མས་
 ཞེས་སྤྱ་མི་རྟག་པ་བཀར་བས་ནི་སྤྱི་སྟེང་དུ་སྤྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་
 རྩོགས་པར་ཆད་མ་སྤྱ་མ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆད་མས་མ་བཅད་པར་
 བཤད་ཀྱང་། ཆད་མ་ངེས་བྱས་སྟེང་དུ་སྤྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མ་
 བཅད་པར་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྱ་མི་
 རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྗེས་བྱལ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་
 རྟག་པ་ཁེགས་ཀྱང་སྤྱ་བྱེད་གཞིར་བྱས་ནས་རྟག་པ་མ་ཁེགས་པ་ཕྱིན་ཏུ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱལ་ངེས་རྟགས་དང་དཔེ་གཉིས་གྱི་སྟེང་དུ་
 བྱལ་བ་སོ་སོར་ཐོག་མར་ངེས་ཀྱང་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་
 པར་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ནུམ་བཤད་ལས། རྗེས་
 བྱལ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས་བྱེད་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་རྟག་པས་སྟེང་
 པར་བྱལ་ཀྱང་། སྤྱ་བྱེད་གཞིར་བཟུང་བ་ལ་རྟག་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། ཞེས་དང་། སྟེང་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ་བ་ངེས་
 པའི་ཆད་མ་ངེས་སྤྱ་བྱས་ན་སྤྱ་མི་རྟག་པས་མ་བྱལ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་གཅོད་དགོས་པས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་

འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱུ་ལས།
 ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཚོད་ཀྱང་བྱས་བས་
 སྟོང་བས་བྱབ་པ་མ་དེས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྣམ་དེས་དར་ཤིག་དང་།
 སྟོ་བདུན་རྒྱུ་ལས། ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་མི་སྲིད་པར་མ་དེས་ཀྱང་
 འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། འདི་དག་གིས་ཀྱང་ཚོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་མ་བཅད་པའི་ཕྱོགས་བཟུང་
 བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཚོས་ཅན། རང་འབྲེན་བྱེད་ཚད་མ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་དེས་པའི་ཚད་མས་མ་བཅད་པའི་སྟོ་འདོགས་གསར་གཅོད་ཀྱི་
 དེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་སྟོང་སྟོབས་དང་ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱས་
 ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་སྐྱ། བྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་སྟོབས་དང་ཏྲགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 ཏྲགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཏྲོགས་དགོས་ཀྱི་སྟོ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་བྱེན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་འདོགས་དང་ཐེ་ཚོམ་གང་རུང་གཅོད་སྟེ་
 ཡོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གང་ཡང་སྟོ་དེས་གཅོད་མི་དགོས་ན་
 སྟོ་དེ་སྟེད་པའི་ཏྲགས་འགོད་པ་དང་བྱབ་པ་བཅས་པ་མི་བྱེད་དགོས་
 པ་ལས་དེ་དག་བྱེད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་རྣམ་པར་སྟོ་
 འདོགས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བ་ནི། དེ་ཏྲོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཏྲགས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འབྲང་བར་ཡང་མི་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྟོག་པ་དག་ལ་
 གུས་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ།། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤུགས། ཏྲགས་

ཁོ་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
 བྱ་བ་དེ་ལ་གདོན་མི་བྱ་བར་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཐེ་ཆོམ་དག་དང་སྒྲན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་
 བྱའི་མིང་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གདོན་མི་བྱ་བར་ཏེ་དེས་པར་སྒྲོ་
 འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་རྒྱ་དགོས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གཅད་བྱ་སྒྲོ་
 འདོགས་ཡོད་པས་བྱིར་ཅིས་བཤད་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་ཏྲ་བས་ན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་
 སྒྲོ་འདོགས་པ་ནུམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདིས་ནི་གཞན་སྡེ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་བྱར་བའི་རྗེས་དཔག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
 གཅོད་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་ལྷགས་ངན་དེ་རང་ལྷགས་
 མ་བྱེད་ཅིག་གཞན་ཡང་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲོ་མི་ཏྲག་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་གསར་དུ་གཅོད་རྒྱའི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་བྱི་རྟོལ་རྒྱད་ལ་སྤར་སྒྲོ་ཏྲག་འདྲིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་མ་སྐྱེས་བར་
 དུ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་
 དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། མ་བྱིར་ན་བྱིར་པར་ཐལ། བསྐྱབ་
 བྱ་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྤར་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་མ་
 སྐྱེས་བར་དུ་ཐེ་ཆོམ་དེ་མ་ལོག་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཆད་ཆེན་ཉིར་དགྲ་པ་
 ལས། རི་སྤྱིད་དེས་པ་མ་སྐྱེས་པ། དེ་སྤྱིད་ཁོ་ན་ཐེ་ཆོམ་ཡོད། ཅེས་དང་།
 འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འདི་ཡུལ་སུན་སྤང་མེད་པར་ནི། དེ་སྤྱིར་བར་ནི་རུས་མ་
 ཡིན། ཞེས་དང་། འདོད་དང་སྤང་སོགས་སྤངས་པ་ནི། དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་

ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ན་
 བར་དུ་ཚད་མ་གཞན་བརྒྱད་མི་དགོས་པར་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཏུག་འཛིན་
 དངོས་སུ་སྐྱེན་འབྱེན་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པས་ན་དེས་དེ་གཙུག་རྣམས་ཞེས་འཛིན་
 བར་དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་
 ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་པར་ཏོགས་པའི་སྒོ་དེས་གང་ཟག་གི་
 གདགས་གཞི་ན་བ་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་མེད་དོ། །ཞེས་མི་འཛིན་གྲང་ན་
 བ་དེར་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་གཙུག་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་
 བྱ་མེད་པར་ངེས་པའི་སྒོ་དེས་དེའི་ན་བ་མེད་དོ་སྐྱེས་དུ་མི་འཛིན་གྲང་དེའི་ན་
 བ་ཡོད་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་གཙུག་རྣམས་པ་བཞེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེ་
 ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་
 དང་། བུ་རྒྱ་ལེ་ཏ་ལས། བདག་དེ་ཡང་མེད་དེ་དེ་མེད་ན་དེའི་འདི་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། དཔེར་ན་
 མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་ན་སྒོ་དེས་དེའི་ན་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་
 དོ་སྐྱེས་དུ་མི་འཛིན་ཡང་དེའི་ན་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདོགས་གཙུག་
 རྣམས་པ་ལྟར། བདག་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པར་དེས་ན་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་
 ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྒྲིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྒྲེ་
 བདུན་རྒྱན་ལས། འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་ཕྱིས་ཏུག་
 པའི་བྱད་པར་ལ་སྒོ་ཁ་སྒྲིགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མ་གཞན་ལ་སྐྱེས་མེད་དུ་དེ་
 ཉིད་བྱས་པས་སྒྲོང་པའི་ངེས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་སྒོ་དེས་པར་དུ་
 སྒོ་གཞན་མ་བརྒྱད་པར་སྒོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་
 ཚད་མ་སྐྱེན་རྣམས་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་སྒོ་དེས་ཚད་མ་གཞན་མ་

བརྒྱད་པར་དེ་ལྟར་འདྲོན་ཀླས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་ཀླས་པར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཉགས་འདྲོན་བྲན་པས་ཚད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། ཉགས་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བྲན་པས་
 བར་དུ་ཚད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འདིའི་ཉགས་
 ཤེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་དོན་ལྡོག་གཞུག་པའི་ཚད་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། དངོས་གང་རྗེ་ལྟར་བྱུར་བ། །དེ་འདྲ་
 དེ་ནི་ཉགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལ་ངེས་བསྐྱེད་
 ཉགས་ཅན་སྟོ། །ཞེས་དང། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དངོས་སུ་སྟེ་འཇལ་ཞེ་ན། མི་སྟེ་སྟེ།
 ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་ཤེས་པས་བར་དུ་ཚད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱི།
 ཞེས་དང། རིགས་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་སྐྱ་འདྲོན་མདོན་སུམ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་
 པར་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྟེས་ཤིང། དེ་ལས་སྐྱ་བྱས་པར་ཉགས་པའི་
 ཚད་མ་སྟེ། དེ་དང་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་འགྲེལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་
 ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་སྟེ་ལ། དེ་ལས་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་ཉགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་ལ་མི་
 ཉག་པས་ཁྲབ་པ་དང། སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་ཡང་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་
 མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལྟར་ངེས་སུ་ཚུགས་ཀྱང་མ་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་
 སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུད་གཞི་ཁྲབ་པའི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བའི་
 རྒྱ་མཚན་ཀྱི་ཚུད་གཞི་དང་ཚུད་གཞིའི་བྱད་ཚོས་སྐྱ་བྱས་པ་དང། སྐྱ་མི་ཉག་

བ་གསུམ་པོ་གང་ལ་ཡང་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་བས་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། རེས་སུ་ཚུག་ཀྱང་སྒྲུའི་བྱས་
 བ་ལ་མི་རྟག་བས་བྱབ་བ་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲ་དང་སྒྲུའི་བྱས་བ་ལ་དངོས་
 ཤུགས་གང་དུ་ཡང་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་བ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 བེ་ལུང་རིགས་རྣམ་དག་གིས་བྱབ་བར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་པས་། བྱབ་བ་
 རྟོགས་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་སྐྱབ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལ་
 དམིགས་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་བར་གྱི་ཆོས་དག་ཡོངས་སུ་མི་
 གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན།
 ཤེས་ཏུ་མི་འཐད་བར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་བས་བྱབ་བ་འཇལ་བའི་རྗེས་
 དཔག་གིས་སྒྲུའི་བྱས་བ་ལང་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་ཡང་མ་རྟོགས་ན།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་བ་སྐྱལ་ག་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དངོས་
 པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མས་བྱབ་བ་ངེས་བ་ན་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཏེ་
 གཏན་ཆེགས་དངོས་པོ་དེ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་མི་འཛིན་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སྐད་ཅིག་མ་ལ་དོགས་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་པས། འདིར་
 གང་ཡོད་བ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བས་བྱབ་བ་རྟོགས་བ་ནི་
 སྐྱབ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་མི་འདུན་སྐྱབ་
 བར་བྱ་བའི་ཆོས་སྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལུང་རིགས་
 མང་། དངོས་པོའི་སྐད་དོད་ན་བ་དོན་དུ་མར་འཇུག་ཀྱང་འདིར་དངོས་པོར་
 བསྐྱར་དགོས་བས་ཡོད་པར་བསྐྱར་བ་འགྱུར་ནོར་ལ། འདི་འབར་འབྲུལ་
 རས་པོད་འདིར་རྟག་བ་ཡིན་ན་ཡོད་བ་མ་ཡིན་བས་བྱབ་ཟེར་མཁན་བྱང་པོ་
 ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་བྱེད་བྱས་སྟོང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་བ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན་། བྱིད་ཀྱིས་རྟག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་བ་

འབྲུག་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། བྱིད་ཏྲག་པའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་
 མཚུངས་ཤིང་མ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ནི་སྤྱིས་སྟོང་ན་བྱེ་བྲག་
 གིས་སྟོང་བ་འབྲེལ་བས་བྱུང་ཚུལ་དང་ཆོས་དེ་དགག་བྱ་དེས་སྟོང་བར་ངེས་
 བ་ལ་བྱད་གཞིའི་དོན་སྤྱི་འཆར་དགོས་ཚུལ་མི་འདི་བ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་
 པའི་གཏམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཅམ་ལ་མི་སྤིད་པར་ངེས་ན་
 ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་ཞིགས་ཀྱང་དགག་བྱའི་
 ཆོས་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་སྤིད་པས་བྱུང་བ་དེས་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ངེས་པ་ན་ཏྲག་
 བ་གང་ལ་ཡང་བྱས་པ་མི་སྤིད་པར་ངེས་ཀྱང་དགག་བྱ་བྱས་པ་ཏྲག་པའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པར་ངེས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཏྲག་པ་གང་ལ་ཡང་བྱས་པ་མི་སྤིད་པར་ངེས་ཀྱང་ཏྲག་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་
 ནས་བྱས་པས་སྟོང་བར་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དཔེར་ན། ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་ན་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་དེ་
 གཉིས་གཞི་མཐུན་སྤིད་པའི་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་རེ་རེ་
 ནས་བཀར་བའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྟར་ངེས་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 ཅིང་། ཏྲགས་བྱུང་བ་གཉིས་ཀར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
 གཅིག་གིས་ཏྲག་པ་གང་ལ་ཡང་བྱས་པ་མི་སྤིད་པར་ངེས་ནས་ཀྱང་ཏྲག་
 པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ནས་བྱས་པར་མ་བྱུང་བར་སོ་སོར་ངེས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཟུར་དང་སོ་བྱུང་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལོག་པས་
 གཞན་ལྟོག་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་

།ཀྱང་འདྲི་བར་བྱ་དགོས་སོ།། ཞེས་དང་། ཀླུ་བཤའ་ལས། སྤྱིས་སྟོང་བར་
 དེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་བར་དེས་པའི་བྲལ་བ་བྱལ་བོ།། ཞེས་དང་། སྤེ་
 བདུན་རྒྱན་ལས། མི་མཚུངས་ཏེ་སྤྱིས་བྲལ་ཀྱང་དེའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྲལ་མི་
 དགོས་ཤིང་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་ན་དེའི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱར་གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་གཅིག་ལ་རྟག་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ནས་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ཡང་མེད། དེ་
 མེད་པར་རྟག་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ནས་བྱས་པར་སྟོ་འདྲིགས་པའི་ཆ་ལྟ་བུའི་
 དགག་བྱ་དང་བྱུང་ཆོས་མི་འཆར་བས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོ་
 འདྲིགས་པའི་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བར་དེ་བཞག་པའི་རྟག་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར།
 སྟོང་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། དེ་ཡི་དངོས་མེད་
 འཛིན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྲལ་མཆམས་ཀྱི་རྟགས་བྱལ་
 སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་ཆོས་རྣམས་ལ། འཛིག་
 ཏེན་ན་ནི་དཔྱེད་པ་འཇུག །བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་མེད་པར། བྱེད་པ་སོ་ཞེས་
 གང་ལ་བཏགས། ཞེས་གསུངས་པ་བྱུང་གཞི་ཆོས་ཅན་བདག་མེད་ན་དེའི་
 བྱུང་ཆོས་བྱེད་པ་སོ་མི་འཐད་པ་དང་། དབུ་མ་སྤྱང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྗེས་
 སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟོན་འདི་ཐམས་
 ཅད་ནི་སྟོ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་དེ། ཀླུ་
 བ་གཞན་མི་སྤིང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། སྟོ་ལ་
 ཡོད་པའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱལ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟག་
 པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ནས་དོན་སྤྱི་ཤར་ནས་བྱས་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་རྗེས་
 དཔག་གཅིག་སོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དང་བྱམ་པ་ཞིག་པ་དང་བྱམ་པའི་སྟོགས་པ་བཞི་ཀའི་དོན་སྤྱི་ཤར་

བའི་སྒྲོར་ཐལ། སྒར་གྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སེལ་
 འཇུག་གི་རྗེས་དཔག་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འབྲུག་པ་སྤྱི་
 རྣམས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སྒྲོ་
 འདོགས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་མི་གཅིག་གི་སྒྲོ་འདོགས་པ་
 རྣམ་པར་བཅད་པའི་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་དོན་དུ་གཞན་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་དང་། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་
 ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་
 པར་ངེས་པ་དག་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་བའི་སྒྲོ་རང་གི་རོ་བོར་མངོན་སུམ་
 དུ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་མཐའ་
 དག་གི་མགོ་ལ་རི་བོང་རྒྱ་མེད་པར་ངེས་ན་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སོ་སོ་ནས་རི་
 རི་བཞེན་བྱས་གཞི་བྱས་ནས་དེའི་བྱད་ཆོས་རི་བོང་རྒྱ་མེད་པར་རྟོགས་པས་
 འབྲུག་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་འབྲུག་པ་ངེས་པའི་ཆད་མས་བྱས་པ་
 མཐའ་དག་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་ན་བྱས་པའི་ཡ་གྲུལ་རི་རིའི་སྟེང་དུ་རྟག་སྟོང་
 ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་
 སུས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་མགོ་ལ་རི་བོང་རྒྱ་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་ཡང་
 དག་འཛོག་མི་སྤྱབ་པ་དང་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་ཚུར་མཐོང་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སོ་སོ་ནས་བྱད་གཞིར་ངེས་པའི་ཚུར་མཐོང་མི་སྟིད་
 པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་འབྲུག་པ་ངེས་ལ་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་འབྲུག་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱི་
 ཚོལ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་འབྲུག་པ་ངེས་ན་སྤྱོད་
 ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་འབྲུག་པ་ངེས་པས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

འདོད་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཁྱིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་དུ་སྤྱོན་དུ་
 དེས་ནས་སྤྱི་སྤྱི་དང་དུ་མ་དེས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལེན་
 འདི་ཉིད་ལས། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། སྤྱོན་
 ཏེ། ཞེས་པས་མཐུན་དཔེའི་སྤྱི་དང་དུ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་བདག་གཅིག་འགྲེལ་དང་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་དེ་བྱང་གི་འགྲེལ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བསྟན་པར་མ་བཤད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་དཔེའི་སྤྱི་དང་དུ་རྟགས་སྤྱི་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སོང་། མ་གྲུབ་ན་འགལ་ཞིང་། མ་བྱུང་ན་བྱུང་པར་ཐལ། དཔེའི་
 འགྲེལ་བ་གཉིས་གང་རུང་དེས་ཤིང་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་བྱེད་པས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱིར་འགྲེལ་ཤེས་ན། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེའི་ངོ་བོ་དང་ཞེས་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་དོན་
 སྤྱོད་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཚུལ་དང་། རྒྱ་དངོས། ཞེས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་
 རྟགས་དུ་བ་ལྟ་བུ་དེ་རྒྱ་མའི་ངོ་བོ་ལ་དེ་བྱང་གི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། དེ་དག་མི་
 ཤེས་ལ། སྤྱོན་ཏེ་ཞེས་པས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་དེས་པར་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་དཔེ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་གོད་པ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱི་རྟག་གིས་དོན་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་
 བཞིན་རྟགས་མི་བྱབ་པར་བཤད་པ་དང་། སེལ་འཇུག་གི་བཤད་ཚུལ་ཀུན་
 མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་པ་དུ་མ་དང་མདོ་སྤྱོད་བདུན་ཅུ་འགྲེལ་དུ་
 མ་དང་འགལ་བ་བསྟན་ཏེ་སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཚུལ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཡང་མང་པོ་ཞིག་ན་དེ། རྟག་པ་བྱས་སྤྱོད་དེས་པའི་ཆད་མ་

དེས་རྟགས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་མི་སྲིད་པར་མ་
 ངེས་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་རྟག་པའི་ཡ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་སྲིད་པར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་
 མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་རྟོལ་དེས་རྟག་པའི་ཡ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་ལ་
 བྱས་པ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད་སྟམ་པའི་དོགས་པ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། འོ་
 བ། དེ་འབྲའི་ཕྱི་རྟོལ་དེས་བྱས་པའི་ཡ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་ལ་རྟག་པ་སྲིད་པར་
 འཛིན་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པའི་ཡ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཐེ་
 ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱལ་སྟེ། དེས་སྐྱ་ལ་
 དེ་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་ན། ཕྱི་རྟོལ་དེས་
 བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་དམ་བཅའ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་བྱས་པའི་བྱེ་
 བྲག་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རྟག་པ་སྲིད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
 ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་པ་ཡང་དག་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པར་ཐལ། ཕྱི་
 རྟོལ་དེས་དེ་འབྲའི་དམ་བཅའི་སྟོན་མཐོང་བ་ན་དམ་བཅའ་དེ་འདོར་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དམ་བཅའ་དེའི་སྟོན་རིག་པ་ན་སྤར་དེ་ལ་དགའ་
 བའི་ཆགས་ཞེན་མེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས།
 འདོད་དང་སྤང་སོགས་སྟོང་བ་ནི། སོགས་དང་། ལྷ་དབང་སྒྲེས་དེའི་འགྲེལ་
 པར། དུལ་གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི། ཡོན་ཏན་
 མཐོང་བ་མེད་པས་འདོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་
 རྣམས་མཐོང་བ་ན་རང་གི་དོ་སྤོས་བྱལ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་

གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱི་
 སྒོལ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་ཏུག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྤྱོད་འདོགས་ངོ་མོ་གཞོམ་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤོང་དགོས་པར་
 ཐལ། སྤྱོད་འདོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེན་ཡུལ་ལ་གཅོད་པ་མཐོང་བས་དེ་སྤོང་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེས་སྤྱོད་ཏུག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་
 འདོགས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཏུག་པ་དེ་རྗེས་དཔག་དེས་སྤྱོད་ཏུག་འཛིན་
 གྱི་སྤྱོད་འདོགས་སུན་སྤྱང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་
 འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྤྱོད་ཏུག་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
 བྱས་པའི་སྤོན་སྤོན་བསྐྱབ་པ་དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རིགས་པས་དམ་
 བཅའ་དེ་སུན་སྤྱང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་
 ཏུགས་དང་དམ་བཅའ་བའི། སྤྱོན་བརྗོད་སུན་འབྲེན་དུ་ཤེས་བྱ། ཞེས་དང་།
 འདི་ཉིད་ཀྱི་གཉིས་པ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་སྤྱང་མེད་པར་ནི། དེ་སྤོང་བ་ནི་
 རུས་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། ལྷས་དེའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། བདག་ཏུ་ཆགས་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སུན་སྤྱང་བ་མེད་པར་ནི། དེའི་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་ཆགས་པ་སྤྱོད་བསྤོང་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 སྤར་ལམ་རིམ་གྱིས་བཤད་པས་ཤེས་སོ། ཅུ་བར་འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྤྱོད་འདོགས་དེ་ཆེར་མ་གཅོད་པ་ལྟར་དང་སྤྱུལ་
 གྱིས་ཐེན་པའི་སོར་སོ་དང་སྤྱོད་པའི་མཆེ་བ་གཅོད་པ་ལྟར་སྤོང་བར་ཐལ།
 རྗེས་དཔག་དེས་སྤྱོད་ཏུག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་སྤོན་སྤོན་
 མི་སྤོང་བར་ངོ་མོ་གཞོམ་པའི་སྤོན་སྤོན་སྤངས་པར་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་གཞན་སྤེལ་ཅིག་འདོད་པ་ལ་རིགས་པའི་དབང་
 ལྷག་མི་དགྱེས་ཤིང་དེ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། འདི་ཉིད་

ལས། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྔ་འགྲེལ་དུ་ལྟས། རོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱུལ་གྱིས་ཐེན་པའི་སོར་མོ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གཞན་དག་དེ་ལྟར་སེམས་
 སོ།། འདི་ཉིད་ལ་མི་མཉེས་པས་སོགས་གྱིས་མ་དགྱེས་ནས་ངེས་ཚུལ་བཤད་
 ཅིང། འདི་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །ཡིན་གྱི་སྤྱི་ཚུལ་དག་
 གིས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱབ་སྟེ། ཞེན་ཡུལ་མ་བཀག་པར་སྤྱི་
 རོལ་གྱི་ཆེར་མ་སོགས་ལྟར་གཅོད་མི་ཐུབ་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེའི་
 འགྲེལ་པར་ལྟས། སྟོང་བའི་ཐབས་ནི། འདིར་སྟོང་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ།། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་མེད་པ་
 ཞེས་པ་ནས། གོ་རེམ་གང་ཡིན་གྱི་ལ་མེད། །དེ་ལ་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པ་
 མངོན་པར་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱང་ནས་གཞན་དུ་འདོར་བར་བྱེད་པ་
 དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་འདོར་བ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང། བདེན་མོད་ཁོ་སོ་ཅག་ལ། རས། ཆད་
 མའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་སྤྱི་བའི་མཆེ་བ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལ་སྟོས་ཤིག་
 ཅེས་སོ།། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱབ་པའི་སྤྱི་
 རོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་གྱི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་བྱད་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་
 དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་རྟོགས་
 པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱབ་ཅིང། འདོད་མི་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 འབྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སྤྱི་བྱབ་གྱི་ཚུལ་དུ་
 བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་རྟོགས་ཀྱང་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་བྱད་
 གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་

བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱེ་ལ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་
 ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྐྱེ་ལ་སྒོ་
 ཁ་མ་སྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚྱོད་གཞི་སྐྱེ་མ་བཟུང་ཡང་བྱས་ན་མི་
 རྟག་པས་བྱབ་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་བྱིར། འཁྱི་བས། དེ་མེད་
 པས་ཀྱང་སྐྱི་ལ་དམིགས་པའི་བྱབ་པ་ཡོངས་སུ་གཙུག་པ་བྱབ་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་
 སོ་སོ་རེ་རེ་ནས་བྱང་གཞིར་བྱས་ནས་སྒོ་ཁ་སྟོགས་ཏེ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་
 སྐྱོ་འདྲིམས་མ་བཅད་བར་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་
 མཐའ་དག་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདྲིམས་སྐྱི་བྱབ་ཚུལ་གྱིས་གཙུག་པ་ཞིག་
 མེད་པར་ཐལ། བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པར་ངེས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་པའི་ཡ་གྲལ་མཐའ་དག་སྐྱའི་རྟག་པ་
 དང་བྱམ་པའི་རྟག་པ་སོགས་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་མ་ངེས་པའི་བྱིར།
 རྟགས་ཁས། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྟོལ་གྱིས་སྐྱེ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་
 འདྲིམས་ཆོད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ཚུལ་དེའི་བྱིར། འདོད་
 མི་བྱས་ཏེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ངེས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡང་
 དག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ནུམ་བཞད་ལས། ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་ཡོད་པའི་
 གངས་དང་མཉམ་པའི་རྟག་པ་ཡང་དེ་སྟེང་ཡོད་པས་ཞེས་དང་། གཞན་དུ་ན་
 ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་སྐྱོ་འདྲིམས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་
 ཞིང་། ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། དངོས་སོ་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་
 དུ་རྟོགས་ན་གཞན་ནུམས་ཀྱང་རྟོགས་བྱས་པས་ཞེས་པ་ནས། ཐོས་བསམ་
 གྱི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་འགའ་ཞིག་བྱས་པས་མི་གྲོལ་ན་རེ་དོགས་མཛུབ་ཅིས་
 གྱི་གཡོང་བ་བཞོལ་ནས་བཅས་སོ་ཞལ་དེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་

འདྲིག་པ་ཁྱེ་ཞེས་དང་། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཚད་མ་ངེས་བཅད་པ་མ་
 ཡིན་པར་དོགས་པ་དེ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་བསྟན་དགོས་ནའང་རྟེན་
 པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟེན་ན་ཚད་མ་མཐའ་མེད་བསྟན་དགོས་ཏེ། ཏྲག་པའི་
 གསལ་བ་ལ་མཐའ་མེད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ནས་བྱས་པ་སྤྱིད་པའི་དོགས་པ་
 གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ།
 བཤ་ཆེན་ཤེས་པས་ཀྱང་། སྐབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་མ་འབྲང་
 བའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་སུ་འབྲང་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཐུག་པ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་རྩིས་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང་། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་
 དུ་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་བྱའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 སྤྱིད་ཚད་རེ་རེ་ནས་བདག་མེད་དུ་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐབ་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 དེ་ཏྲར་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རིགས་
 སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཏན་ཆེགས་
 ཐེགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཏྲག་འབྲུང་བའི་དུས་ཁོ་ནར། ཞེས་པ་ནས། དཔེ་ཐུག་
 པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 དག་སྡེ་བདུན་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། དགག་བྱའི་བྱེད་པར་མ་གཏོགས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་གཙོད་ཚུལ་ལ་དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་མཐུན་
 ཅིང་། འདིར་དཔྱད་ཚུལ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟོ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་བསྟན་
 ཏོ། །གཞན་ཡང་སྐྱ་འཇལ་བའི་རྗེ་དབག་ངེས་སྐྱ་སྒར་ངེས་མི་རུས་པར་ཐལ།
 སྐྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་ངེས་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྐྱ་
 མ་ཡིན་པའི་བུམ་སྐམ་སོགས་ལས་ལོག་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 བ། སྐྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དབག་ངེས་སྐྱའི་སྟེང་གི་སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་སྟོག་པ་མཐའ་

དག་ལ་རེ་རེ་ནས་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་དག་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲར་རྟོགས་
 པར་ཐལ་ལོ། ། རྗེས་དཔག་དེས་སྒྲའི་སྟེང་གི་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་ལྟོག་པ་མཐའ་
 དག་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲུབ་གཉིས་ཁས་
 ཡིང་། མ་བྲུབ་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་འདྲམ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་
 བྱས་སྟེང་དུ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་ངེས་
 གུང་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་
 པར་ཐལ་ལོ། ། མ་བྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་བྲུབ་མཆམས་ལ་
 འདོད་ན། སྒྲ་འདྲམ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྒྲོར་
 ཐལ་ལོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་ཆད་མ་བྱེ་བྲག་པ་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲའི་སྟེང་གི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་མཐའ་དག་གི་
 རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་ཤར་བའི་ཆད་མ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གང་ཞིག་སྒྲའི་སྟེང་ན་
 ཞེས་བྱའི་གངས་མཉམ་གྱི་ལྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དངོས།
 རྟགས་གཉིས་པ་བྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་
 རོན། ། ལྟོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་གྱི། ། རིགས་དབྱེ། ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་བྱད་པར་
 གང་ཞིག་ཆོས། ། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ན་དངོས་པོ་གཅིག་
 ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རི་སྟེང་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོག་པ་དེ་སྟེང་ཡོད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་
 སྒྲའི་སྟེང་གི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་མི་འདྲམ་ཡང་སྒྲ་གཅིག་པོ་དེ་དེ་མ་
 ཡིན་མཐའ་དག་ལས་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲའི་ངོ་བོ་དབྱིས་བྱིན་པར་སེལ་
 འདུག་སྟོ་ནས་གུང་འདྲམ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་
 པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རིགས་དབྱེ་དེ་ཡི་བྱད་
 པར་གྱིས། ། རྟོགས་འགྲུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། ། ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་

ལས། སྐྱ་དེ་དག་གྲང་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཕེན་གྲང་ཐ་དད་པ་གཅིག་
 བརྗོད་པས་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
 དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ལྟ་བུ། སྒྲིག་པའི་རྟེན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གང་
 ཡིན་པ་དེ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་
 རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐྱད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་སྐྱ་འཇལ་
 བའི་ཚད་མ་ངེས། ཞེས་པ་ནས། སྤྱིས་སྟོང་བར་ངེས་ན་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོང་
 བར་ངེས་པའི་བྲལ་བ་བྲལ་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་
 བའོ།། ཡང་རྗེས་བྲལ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་ལ་རགས་པར་
 འཇུལ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྲས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཚད་མས་
 ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་
 དུ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། བྲས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རྟག་པ་ལ་
 བྲས་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་
 ན། རྣམ་བཤད་ལས་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་གསུངས་པ་དེ་སྤྱི་ཕྱི་ལ་དེ་དགོས་
 མི་དགོས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱིས་དགོས་ཞེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་ཕྱི་ལ་
 དགོས་མི་དགོས་མ་ཡིན་པར་བྱངས་གསུམ་ལས་མང་དགོས་མི་དགོས་ལ་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བྲས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་
 ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྟག་པ་བྲས་སྟོང་དུ་ཚད་མས་ངེས་
 པ་ལ་བྲས་པ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ།
 རྟག་པ་བྲས་སྟོང་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ལ་བྲས་མ་བྲས་དངོས་འགལ་དུ་དང་རྟག་
 པ་ངེས་བྱེད་དང་རྟག་པ་བྲས་པ་ལ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་

དགོས་པ་གང་ཞིག་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་།
 བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྦྲངས་སོ།། འདྲི་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་
 པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པར་
 ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གང་ཞིག་བྱས་
 པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་
 འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་པར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་ཤིང་། རྟག་པ་
 བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱི་
 རྟོལ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱི་རྟོལ་ཡིན་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་
 འདིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དང་བྱས་པ་རྟག་
 པར་མ་གྲུབ་པ་དང་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་དོན་
 གཅིག་པར་འདྲི་བ་ཡང་ཁེགས་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་རྟགས་ཀྱིས་
 རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་པ་རྟག་པར་མེད་པར་ངེས་
 ཅས་མི་རྟག་པ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་མ་

ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་
 ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉག་ས་མ་གྲུབ་ན། སྤར་བཞིན་ཡང་སྐྱབ་ལ། འོ་ན་བྱས་
 པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་དུ་སོང་བ་ཡིན་ན་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་
 དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་དུ་སོང་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཉག་པ་
 བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། བྱི་ཚོལ་སྤུ་མ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། སྤུ་མའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉོག་ས་ལ་བྱི་མའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་
 པ་ཞིག་མེད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྤངས་སོ། །ཤོང་དུ་འདོད་ན།
 བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉག་ས་ཡང་དག་དུ་སོང་
 ཆད་ལ་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདིས་ལོག་ཉོག་དུ་མ་ཞིགས་ཚུལ་
 ཞེས་པར་བྱོལ།

རང་ལུགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།
 མིང་གི་རྣམ་གངས་སྒྲ་བཤད་དང་བཅས་པ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བཤད་པ་
 དང་། མཚན་གཞི་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་

དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོགས་པ་བཅད་པ་བདུན།
 དང་པོ་ནི་མདོའི་དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་གཏུང་སེལ་འདི་རྒྱ་གཞུང་དག་
 དང་ཆིག་དོན་གཉིས་ཀ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 དཔག་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་དེས་
 པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དོན་མཐུན་ལ། ཡོད་མེད་ཉིད་ལ་
 མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་། ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྣམ་དེས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་ཞེས་
 དང་། རྗེ་ཏུ་རིས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པ་སྟེ་
 ཞེས་དང་། དུལ་ལྟས་རིགས་ཐེགས་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འོག་ནས་འབྱུང་
 པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གཅིག་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
 ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
 བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་ཐར་འབྱུང་སྐབས་པ་སོགས་དུ་མས་བཤད་དོ། །འདིར་ཚུད་གཞི་ལ་རྗེས་
 སུ་དཔག་བྱ་དང་ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། ཤེས་འདོད་དམ་དཔག་འདོད་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ལ། ཆོས་
 དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་ནས། དེས་རྒྱ་དང་ལྡན་པས་ན་ཆོས་ཅན་ཏེ་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོའི་རང་
 འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་དེས་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་
 བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་དཔག་པར་འདོད་པ་
 རྟོག་འབྲེལ་གྱི་བྲག་དང་བྱུང་པར་གྱི་སྐད་དོད་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་
 གྱུར་དོན་འབྲེལ་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་པཎ་ཆེན་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དར་
 རྟེན་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་
 རྣམ། བྱེ་བྲག་ནི་གང་དཔག་པར་འདོད་པའི་ཆོས་སོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྟན་
 ཆེ་བ་ལས། རྗེས་སྤྱད་པག་པར་བྱ་བ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བཤད་པ་ཤེས་པར་
 འདོད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་
 སྟེ། ཞེས་དང་། རྗེ་རྒྱ་ངེས་ཀྱང་། རྗེས་སྤྱད་པག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིས་ཤེས་
 པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་
 སྐྱའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་བཤད་ཟིན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་སོ་སོར་འོག་ཏུ་འཆད་
 དོ། །ཡང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
 ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཡང་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་
 པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 འདི་དག་གོ་ཐོབ་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་དོན་ལྟར་རོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ཀྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱམ་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། བྱེ་བྲག་ལ་སྐྱར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་
 དང་འབྲེལ་བ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྗེས་བྱམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དེ་མཐུན་ལ་ཡོད་དང་ཞེས་
 དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་

གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་མཚུངས་ལ་ཡོད་དང་།
 ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་
 རོ། ། ཞེས་དང་། རྩི་རྩིས་ཀྱང་། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་ཡང་ཡོད་པར་
 ངེས་པ་ཞེས་གཞུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བོད་སྐད་མ་འགའ་
 ཞིག་ཅོད་གཞི་མཐུན་སྟོགས་མིན་ཟེར་ན། དེ་འགོག་སྐྱེ་ལ། རྒྱ་གར་བ་ལ་ལ་
 ར་རེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་ཉིད་སྐྱ་
 གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་ཡིན་ཞིང་སྐྱ་དེ་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཅོད་
 གཞི་སྐྱ་ལ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྟོགས་དང་
 མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལས་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ཟེར།
 ཁོ་ནས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་
 ཤིང་། རྟགས་ཁྱབ་བྱུང་པ་གསུམ་ག་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དང་རྣམ་ངེས་
 གཉིས་ཀའི་ཅུ་བར། རྩིས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་ཅེས་པའི་དང་
 སྐྱ་ནི། རྩི་རྩིས། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་ཡང་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་
 རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་རོ། ། ཞེས་པ་དག་གི་
 ཡང་སྐྱ་དང་ཉིད་སྐྱས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་མི་གཅོད་པར་མ་ཟད་
 བྱུང་ཟེན་སྐྱད་པའི་ངེས་གཟུང་དང་གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དང་སྟོང་འདི་ལ་བྱ་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ་ན་ར་དང་སྟེང་མེད་

བུ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པས་ན་ར་བྱ་ཡིན་པ་མི་གཅོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟ་སྦྱོན་
 དང་མཚོད་སྦྱོན་ཁོ་ན་ལ་ཟན་བྱིན་ཞེས་པས་གྲང་སྟ་སྦྱོན་ལ་སྦྱོན་པ་མི་གཅོད་
 པར་གྱུ་བ་ཟེན་སྦྱད་པ་དང་གཞན་ལྟ་ན་ཆུ་གཅོད་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཆུ་ངེས་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དགག་
 པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་ཚྱོད་གཞི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པས་
 དེ་མི་གཅོད་གཞན་ཆུ་པར་གཅོད་ཅེས་བཤད། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་
 ཡོད་པར་གྱུ་བ་པ་སྦྱད་པའི་ངེས་པར་གཟུང་བས་ནི་གཞན་ཆུ་པར་གཅོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་གྱུ་བ་ཟེན་སྦྱད་པ་དང་གཞན་ལྟ་ན་ཆུ་གཅོད་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དཔེར་ན་སོགས་ཀྱིས་དཔེ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་ལྟ་ལས། མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ། ཞེས་པ་ནས།
 ཞེས་པ་རོལ་དོགས་པ་ལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།
 དཔེར་ན་སྟ་སྦྱོན་དང་མཚོད་སྦྱོན་ཁོ་ན་ལ་ཟན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་སྟ་བུ་
 ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་གདུང་
 སེལ་ལས། ཚྱོད་གཞི་མཐུན་སྟོགས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་འདིའི་དོན་ཆུ་
 ངེས་སུ་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆུ་
 བཅད་གསུམ་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྤར་ཡང་དགའ་གནས་དག་སྟོས་
 ཟེན་པས་སྤར་མ་སྟོས། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐབས་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རྒྱ་དང་འབྲེལ་
 སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་ལྟོག་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། ཡང་དེ་སྐབས་མ་སྤར་ཡང་ཆོག་སྟེ་མི་རྟག་པར་
 སྐབས་པའི་བསྐབས་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་མི་རྟག་པར་
 སྐབས་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་སྟེ་

མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མེད་
ལ་མེད་པར་ནི། རེས་པ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་
དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆེགས་དེའི་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་
ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཆོད་མ་མདོ་ལས།
མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་
པ་ཞེས་པས་ནི་སྐར་ཡང་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ་མེད་པ་ཉིད་ལ་
མེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། འམད་ལྷན་ལས། དེའི་མེད་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། ཞེས་དང་།
རྩ་རྒྱ་རིམ་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞིག་གཞུག་
གོ། ཞེས་དང་། དུལ་ལྷས་རིགས་ཐིགས་འགྲེལ་བར། རིགས་མི་མཐུན་ལ་
གཅིག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་སྣ་ཆོགས་སྐྱ་བ་མཁས་མི་མཁས་སྣ་
ཆོགས་བྱང་བ་བཀག་ཚུལ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཙམ་བྱས་ན། ཕྱོག་ཁྲབ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ། ཕྱོག་ཚུལ་ལ་ཅོད་སྟོང་གཉིས། དང་པོ་ཚུལ་གསུམ་པ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། རེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ། གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སྟོས་པའི་དགོས་
པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ཞེས་པ་ནས། གསུམ་ག་ལ་བཟླ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ལས། དོན་གཞན་དང་རང་གཞན་དག་ཅེས་པ་ནས། ཕྱོག་པ་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱང་། གསུམ་པ་ལ་དབང་ལྷག་སྟེའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དབང་ལྷག་སྟེས་
རྗེས་འགྲོའི་ངོས་བཟུང་གི་དོན་ངེས་པ་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱང་ངེས་ཀྱང་གཞན་པ་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་དམ་སྟེ་
 བའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་ནས་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སློམ་།
 ཞེས་འདོད་དེ། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་
 བ་ཞེས་བྱ་བས་ལྟོག་པ་བྱུང་མོད་ཀྱི་ནས། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་བ་འདད་འཐད་ལྡན་ལས། བྱུང་བའི་པ་ཚུལ་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་
 ཁ་ཅིག་རྟོགས་པ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རྟོག་ཆེན་ལས། དེའི་ལན་ལ་སློབ་
 དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ན་རོ། །ནས། དེ་ཉིད་ལ་འདོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཉིད་
 འགྲེལ་བ་འདད་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སློམ་པ་ཉིད་
 ཀྱིས། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ཟེར་རོ། །ཞེས་བྱུང་
 ། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ལྟོག་
 བ་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འགལ་བ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དེའི་དགོས་པ་
 མ་ཡིན་པ་དང་། ཁྱིད་ལྟར་ན་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སློམ་པ་དོན་མེད་དུ་
 ཐལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མི་སྲིད་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་དོགས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། རྗེས་བྱུང་ཀྱི་ངེས་བཟུང་རྟོགས་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཆོས་ཅན།
 རྟགས་ཆོས་གཞན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་གམ་སྟེ་བའི་དོགས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 ཆོས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པར་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་རྟགས་དངོས་པོ་
 ལའང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཞེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། འགལ་བ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལ་འགོག་
 ན་ནི་སློན་དུ་འགྱུར་ན། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པ་ལས་ལྟོག་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། སློན་བྱུང་ཚུལ་ནི། དུ་བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མི་རྟོགས་

ཆེ་ཆ་བ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། རྟགས་དུ་བ་དེ་མེ་དང་འགལ་བ་གང་རེག་ཁོ་
 བ་ལས་ལྟོག་ཅིང་། རྟགས་དུ་བ་དེ་གང་མེན་ངོ་མེན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
 བ་ལས་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུར་ཕྱི་མ་ཁས། ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།
 དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་འདི་ལ་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་པ་མི་བརྗོད་
 པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དོན་ནི་དབང་ལྷག་སྡེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
 བཤད་པའི་དོགས་པ་དེ་དག་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་གསུམ་པ་ལྟོག་བྱས་མི་
 བརྗོད་པ་བརྗོད་མི་རེགས་ཤིང་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྗེས་འགྲོའི་ངེས་
 བབྱང་ལ་མཁས་པ་འདི་དང་ངེས་བབྱང་འདི་གཉིས་གང་ལའང་འདི་གཉིས་
 གང་ལས་ལྟོག་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྟོབ་དཔོན་
 ཆོས་གྲགས་རང་ལུགས་ཀྱི་དེའི་དགོས་པ་བྱས་པ་གཉིས་གང་རུང་བརྗོད་
 པས་གཅིག་ཤོས་ལུགས་ལ་སྟོར་བ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ཡིན་པར་བཤད་པ་
 དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བར་བཤད་པའི་ཚུངས་སྤང་དང་།
 འཐད་ཀྱང་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་ཚུངས་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 རྟམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དག་ལས། བས།
 སྟོར་བ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཀྱང་
 སྟོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་
 བྱས་དང་ལྟོག་བྱས་པན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྟོག་བྱས་ཡིན་ཡང་རྗེས་བྱས་མ་ཡིན་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུངས་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། གལ་
 ཉེ་མཉན་པར་བྱ་བ་ལྟོག་པ་ཡིན་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
 ཞེས་བྱང་། དེའི་ལན་དུ་མཉན་བྱ་ལ་ལྟོག་བྱས་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་སྟོན་
 པར། དེ་ཉིད་ལས། མ་ཡིན་ཉེ་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། ཐེ་ཆོམ་དུ་

འགྱུར་རོ།། ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 དང་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་བྱུབ་ཅིང་རྗེས་འགྲོ་མ་མཐོང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཅམ་
 ཡིན་པའི་བྱེད། ཞེས་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་
 པའི་བྱེད། ཕྱོག་པ་དང་ལྡན་པར་བཤད་དོ།། ཞེས་བྱུང་། དེ་འདྲིའི་ཕྱོག་པ་
 གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མིན་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས། ཕྱོག་པའི་རྣམ་
 པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རས། སྐབས་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་རོ།། ཞེས་
 བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན། ཉགས་ཚུལ་གཉིས་པར་ཐལ་ལོ།། སྦྱོར་བ་གཅིག་
 གིས་བཤད་ཚུལ་དང་ཁྲབ་ཚུལ་པན་ཚུན་གཅིག་བྱུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་བྱུབ་
 པས་ཁྲབ་པའི་བྱེད་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སྦྱོར་ངག་གཅིག་གིས་བཤད་ཀྱང་ཚུལ་
 གཉིས་གཅིག་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེའི་བྱེད། ཞེས་འཆད་
 པར། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན། ཉགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རས།
 ཞེས་བཤད་དོ།། ཞེས་བྱུང་། འདྲིའི་ཤེས་བྱེད་ཆད་མ་མདྲོའི་རང་འགྲེལ་གྱི་
 ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་ཕྱོག་ཁྲབ་ལ་གཞན་སྡེའི་ཚོད་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་
 ལས། གཞན་དག་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་མི་འགྱུར་སྟེ། མེད་པ་ལ་གཞི་ལ་
 སོགས་པ་མི་འཐད་པའི་བྱེད་ཞེ་འོ།། ཞེས་བྱུང་། འདྲིའི་ཕྱོགས་སྒྲུང་ལ་སྟོང་
 མཁན་ནི་རྟེན་མིག་གི་རྗེས་འབྲང་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་པ་རྟེན་མིག་གི་མདོ་ལ་
 འགྲེལ་བ་བྱེད་མཁན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་དང་དུས་མཉམ་པ་དེ་ཡིན་
 གྱི་རྟེན་མིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྒྲུང་
 སྒྲུངས་པའི་བྱེད། དེས་ན་རྩྭ་ན་ཤིས་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད་ལས། གཞན་
 དག་ན་རེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསལ་བྱེད་པ་སྟེ། ཐུབ་པ་རྟེན་མིག་གི་མདོའི་རྣམ་
 འགྲེལ་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་དུས་མཉམ་

བར་བྱང་བའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྷན་ལས་འདི་མ་བཤད་ཀྱང་
 ། འདི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འཐད་པས་ཆ་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་མེད་ལ་བཤད་པ་ནོར་
 བར་མདོན། དེ་དག་ག་པ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་ཅིང་སྤྱོད་པས་སྤང་ལ་སྤང་བ་སྤྱོད་པས་
 ལས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ལས་དེ་ཞེས་སྤྱོད་པས་དག་
 ཀྱང་ནས། མི་ཤེས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད། ཅེས་བྱང་། འོད་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་ཆོས་
 ཅན་། སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་
 ཐ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་དང་རྣམ་རྟོག་འཇུག་བཞིན་དུ། དངོས་མེད་ལ་དངོས་མེད་
 ཀྱི་ཐ་སྤྱོད་མི་འཐད་ཅེས་གཞན་ལ་དག་ག་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཞེས་
 གཅིག་བྱ་དེས་རང་ཉིད་དངོས་འགལ་བྱས་ཆར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གཅིག་
 པོ་དེས་རང་ཉིད་སྤྱོད་པས་འབྱེད་དང་དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཉིད་ལས་འདི་སྤྱོད་པའི་དོན་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་
 ལ་ཐ་སྤྱོད་མི་འཐད་པར་སྤྱོད་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་ཡང་ཡང་
 བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་བཀག་གོ། རྣམ་དེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ཉེས་པ་འདི་དག་
 བྱེ། ཞེས་སོགས་ལྟར་རང་མཆོད་སྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཐ་སྤྱོད་ཀྱི་
 གཞིར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་དངོས་འགལ་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་རིགས་པའི་
 ལམ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལོ།། འདི་དག་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་གཏུན་ཆོགས་ལྟར་
 སྤང་ལ་འཕྲོས་ཤིང་རྣམ་དེས་སྤྱོད་པས་ཡང་དག་གི་སྤྱོད་པ་འཕྲོས་
 ཀྱང་གཉིས་ཀར་འགྲེལ་བས་མི་འགལ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྤྱོད་པས་
 སྤྱོད་པའདོད་ཅིང་རྣམ་དེས་ཀྱི་རང་དོན་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་ཡང་གཉིས་ཀར་
 འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དེས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འདྲ་བཤད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོར། རང་གིས་རྟོགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ། དེས་པ་
 སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ཡིས། ཞེས་དང་། སྤྱོད་པའོན་འཕགས་པས་བྱང་ཚུབ་

སེམས་འགྲེལ་ལས། རང་ལ་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། ངེས་བ་སྐྱེད་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། ཏྲག་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ནི། མཁས་ཀླམས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མིང་གི་ཀླམ་གྲངས་དང་སྐྱ་བཤད།

གཉིས་པ་མིང་གི་ཀླམ་གྲངས་དང་སྐྱ་བཤད་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཏན་
ཆོག་གི་མིང་གི་ཀླམ་གྲངས་ཡོད་དེ་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་སྟོགས་ཀྱི་
ཆོས་དང་གཏན་ཆོག་དང་ཏྲགས་དང་རྒྱ་མཚན་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་
ཁབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དང་དཔག་བྱེད་དང་དཔག་
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀླམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤ་ཆེན་ཐར་འབྱུང་སྐྱས་པའི་རྟོག་
གོ་སྐྱད་ལས། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་གཏན་ཆོག་གི་
དང་ཁབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་ཏྲགས་ཀྱི་མིང་གཞན་ཀླམས་སོ། ཞེས་དང་
། འབྲུག་ལ། ཁབ་པར་བྱ་བ་གཏན་ཆོག་དེ་ལ་ཞེས་དང་། བྱམ་ཟེས་ཀྱང་།
གཏན་ཆོག་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། སྟོགས་སྒྲུང་གིས་ཤེས་
བྱེད་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཆོག་གི་
ནི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཏྲགས་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་སོགས་དུ་མས་བྱུང་བོ། སྐྱ་བཤད་གཞན་ཀླམས་གོ་
སྒྲ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་བྱེད་སྟོན་མཚན་པར་བྱེད་
པས་ན་ཏྲགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་རྒྱུ་དང་ལས། མཚན་པར་
བྱེད་ཅིང་འདིས་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཏྲགས་སོ། ཞེས་དང་། དུལ་ལྟས།

འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་རྟགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་
 བྱེད་དང་རྗེས་འགྲོའི་བྱེད་པ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་རྗེས་འགྲོའི་བྱེད་ཚུལ་
 རྟམ་གྲངས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱེད་དང་རྗེས་
 བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བས་བྱེད་དེ་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་ཞིང་དེས་བྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་བྱེད་དང་བྱེད་བྱའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེད་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཆོས་མི་རྟག་པ་མེད་ན་བྱེད་ཀྱང་ལྟོག་དགོས་ཤིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
 རྟགས་ལས་ལྟོག་པའི་ཆོས་མི་རྟག་པའི་བྱེད་བྱ་ཡིན་པས་ན་ལྟོག་བྱེད་དང་།
 བྱེད་བྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སམ་བྱེད་བྱའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲི་འདོགས་
 ལ་གཞིན་པས་ན་ཚུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གཞན་རྟམས་སྤར་བྱེད་
 སྐྱབ་ཀྱིས་བཤད་ཅིན་ཅིང་ཚུལ་གྱི་སྐད་དོད་དུ་མ་ཡོད་པས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
 རྟགས་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྐད་དོད་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཤེགས་བྱེད་ལས་
 རྟེན་རྩ་བ་ཡིན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། སྒྲི་བ་
 དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་
 རི་གཞིན་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ།། ཞེས་དང་། གཞན་དག་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་
 རི་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲི་བ་ལྟོགས་
 ལ་རྟགས་དེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གིས་བྱེད་པར་བྱ་བའི་སྒྲི་བ་ནས་གཞིན་པར་
 བྱེད་པས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཞེས་བྱའོ་བྱས་ན་འང་ཆོག་
 དོན་གཉིས་ཀར་འབྱོར་བར་སེམས་སོ།། དབྱེད་གཞིའོ།།

ཕྱོགས་ཚོས་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་དང་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་དང་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆ་
 བཤད་པ་གསུམ་ལས་༥ དང་པོ་ནི། རིགས་ཐེགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་
 ཀྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
 ཚོས་མཚན་གྱི་མདོར་བསྟན་ཀྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དེ། མདོར་
 བསྟན་ནི། འཐད་ལྡན་ཆུང་དུ་ལས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་
 སུ་དབག་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་
 འོ།། ཞེས་གསུངས། ཀྱས་བཤད་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ངེས་པའི་སྐྱ་ཞེས་
 པ་ནས། མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་འོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེས་
 སུ་དབག་བྱ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་སྐྱ་པས་དོན་སྐྱོན་གྱི་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེག་ནམས་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལྟ་བུ་ཅོད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་
 པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་
 སྐྱབ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་གང་ཞིག་སྐྱ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ཆུང་དུ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆེག་གིས་ནི། མིག་གིས་
 གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་
 ཡིན་འོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་མས་བཤད་དོ། །རྟོག་གི་
 སྐད་ལས། ཡོད་པ་སྐྱ་པས་མ་གྲུབ་པ་བསལ་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མིག་གི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཟུང་བྱ་ཉིད་དོ་དེ་ཚོས་ཅན་སྐྱ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་ཐིགས་ལས་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་
 ཞེས་པ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐབས་
 ལྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དོན་གྱི་རྒྱས་སྟོང་དེ་འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ།། ཉིད་སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆོན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་
 ཏེ་ཉལ་བ་དེ་ལྟོན་ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་བཅད་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིད་སྟོས་པས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་
 གཅོད་རྒྱས་པར་ཐལ། མཆོན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ཏེ་ཉལ་བ་དེ་ལྟོན་ཤིང་ལ་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟོན་ཤིང་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ལྟོན་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོ་མ་མཆོན་མོ་མི་ཉལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལྟོན་ཤིང་ཡིན་ན་ལོ་མ་འཁུམས་ནས་ཉལ་བས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 འཐད་ལྡན་ཆུང་དུ་ལས། ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་བྱུང་པ་
 བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ལྟོན་ཤིང་ནི་སྟོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་ལོ་མ་འཁུམས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་
 བྱི་སྟོགས་གཅིག་ལ་མ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོན་
 མོ་ལོ་མ་ཁུམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་འགའ་ཅམ་ཁོ་ནར་བཅད་པ་ལྟ་
 བུའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཉལ་བ་ནི་ལོ་མ་འཁུམས་པ་ཅམ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ག་རྟེན་ན་ལོ་མ་འཁུམས་པ་ལ་ཉལ་བ་དང་ས་ལ་འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་
 ཉལ་བ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་སྐད་ལས། ལོ་མ་བྱུང་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ནི་ཉལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིང་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ལྟོན་ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་ཀྱི་ལྟོན་ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་

ཡིན་པའི་བྱེད་པར་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ལྷོན་ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་ ལྷོན་ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་རང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ།
 ལྷོན་ཤིང་གི་ལོ་མ་ལ་རིགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ལྷོན་
 ཤིང་ལ་ལོ་མ་ཡོད་པ་རྒྱང་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལོ་མ་ཡོད་
 མེད་གཉིས་འབྱེད་དགོས་པའི་བྱེད། འདིས་ལོ་མ་ཅན་ལའང་མཚན་མོ་
 འཁུམ་མི་འཁུམ་གྱི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་ལ་ཞིབ་ཆ་གྱིས། གཞན་དུ་དངོས་
 འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད། ཉིད་ཡོད་པའི་ཆོག་གི་སྤར་མ་སྟོས་པར་རྗེས་ལ་
 སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་སྟོས་ན་རྗེས་སུ་
 དཔག་བྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་འགྱུར་
 དགོས་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་མི་ཉག་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་སྤྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ཆོས་ཁོ་ན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་
 རྗེས་ལ་སྟོས་པའི་བྱེད། འཐད་ལྷན་ཚུང་དུ་ལས་ཡོད་པའི་ཆོག་གི་རྗེས་ལ་
 ཉིད་སྟོས་པས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།། ཇི་སྟེ་རྗེས་
 སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྤྱོད་ནི། མཉན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་
 གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། དེས་པ་སྟོས་པ་
 ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་
 ཉགས་ལ་སྟོས་ནས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆོགས་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་བྱེད་ཏེ། འཐད་ལྷན་ཚུང་དུ་ལས། དེས་པ་སྟོས་
 པས་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱེད། འདིས་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་ཚུལ། ལ་ལས་དོན་ཁོ་ནར་སྦྱར་བ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་དང་ཁོ་ནའི་སྐྱས་བཅད་ཟེན་པའི་བྱེད། དེས་ན་
 ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོ་སྟོན་གཉིས་ལས་སྟོ་སྟོན་ཁོ་ནར་སྦྱར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་

ཐལ། འདྲེ་དེས་སྐྱས་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བས་གཙོ་བོར་སྒོ་སྒྱུན་གཙོད་པར་སྒྱུར་
 ཡང་དོན་སྒྱུན་དང་སྒོ་སྒྱུན་ཅིག་ཅར་ཞུགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སྒྱུན་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་ཀྱི་ལུང་
 རིགས་མ་སྒྲིས་སོ།། རྣམ་དེས་ཤིག་ཆེན་སོགས་ལ་བལྟ་དགོས་སོ།། དེ་
 གཙོད་ཀྱང་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་དེ་གཞི་དེར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་
 ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པས་བྲལ་ཅིང་། གང་ཟག་
 དེའི་ངོར་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་བར་དུ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྗེས་བྲལ་ནི། རིགས་ཐིགས་ལས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པར། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས།
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་བའོ།། དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་
 ཆུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་མདོར་བསྟན། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ཡང་ཡོད་
 པ། ཞེས་པ་ནས། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པས་རྒྱས་པར་བཤད། འདིར་
 མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་བྲལ་བ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་ཡུལ་དང་བསྐྱབ་བྱའམ་ཕྱོགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྲལ་ཅིང་། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་
 ཐ་སྙད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། བྲལ་པའི་ཡུལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་ཆོས་དང་ཞེས་དང་། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
 ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཆེས་མང་བས་བཤད་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཏེ། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་དོན་མཚུངས་
 པའོ།། མཚུངས་པ་འདྲ་བ་ནི་དོན་ཉི་བར་བཏྲགས་ནས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
 བརྗོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་

དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་མེད་དེ། བྱས་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ལྟ་བུ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ངེས་
 འགལ་རྟགས་གཅོད་རྒྱས་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ལ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ཚུང་དུ་ལས། འདྲར་ཡང་ཡོད་པ་སྟོས་པས་
 འགལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐུན་པའི་སྟེགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྗེ་རྒྱ་རིས། ཡོད་པ་སྟོས་པས་འགལ་བ་རྣམ་པར་
 གཅོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་བྲལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟུར་དུ་ཉིད་སྐྱ་
 སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞལ་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྲལ་
 ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ངེས་དེ་གཅོད་རྒྱས་ཏེ། གཞལ་
 བུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་
 སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞལ་བུ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་མི་མཐུན་སྟེགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་ལ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། གཞལ་
 བུ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། གཞལ་བུ་
 དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ཚུང་དུ་ལས། ཉིད་སྟོས་
 པས་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ཉིད་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་

བ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཅེ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། རྩེ་རྩེ་
 རིས་། ཉིད་སྒྲོས་པས་སྐྱུན་མོང་བ་གཅོད། ཅེས་པ། རྟོག་གི་སྐྱད་ལས། ཁོ་
 རའི་ཡི་གས་སྐྱུན་མོང་གི་རྟགས་བསལ་ཏེ། སྐྱ་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཉིད་གྱི་
 ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཡོད་པ་སྒྲོས་པས་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་མི་སེལ་བར་ཐལ་
 ལོ། ། དེས་འགལ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་བས་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་སྐྱས་བསལ་བའི་ཕྱིར།
 ཉིད་སྐྱས་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་མི་སེལ་ཞིང་དོན་སྐྱོན་དེ་འདྲ་ཡོད་པས་
 ངེས་སྐྱས་ཀྱང་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར། དུལ་ལྟས། འདིར་ཡོད་པ་སྒྲོས་པས་ནི་
 སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་བསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། འགལ་བ་སེལ་བར་ཡོད་པ་དང་ཉིད་སྐྱ་གཉིས་སྒྲོས་དགོས་པར་
 ཐལ། དུལ་ལྟས་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པས་འགལ་བ་བསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཡང་འདིར། ཁོ་ནའི་སྐྱས་ཚད་གཞི་མི་གཅོད་པར་མ་
 ཟད་ཚད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་སྐྱད་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡོད་པར་བྱལ་བ་སྐྱད་པའི་ངེས་པར་གཟུང་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཞེས་པ་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། ། ཉིད་ཡོད་
 པའི་སྐྱར་སྒྲོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་བྱལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་ཀྱང་། ཚེ་ལ་བྱང་ལྟ་བུ་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེས་དེ་རྟུར་
 སྐྱོན་རུས་ཏེ། ཚེ་ལ་བྱང་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚེ་ལ་བྱང་མི་
 རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ཆུང་དུ་ལས། ཡོད་པ་སྒྲོས་པ་

ལས་སྤར་ངེས་པར་གཟུང་བ་སྒྲོས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ལ་མ་ཁྲབ་པ་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་གཏན་ཆིགས་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉོག་གི་སྐད་ལས། ཡོད་པའི་སྐྱ་ལས་སྒྲོན་དུ་ཁོ་ནའི་ཡི་
 གས་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་
 ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གཏན་ཆིགས་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་སྒྲོས་པ་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་ན་
 ཚུལ་བྱུང་ལྟ་བུ་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་དུང་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུར་དང་པོ་བསྐྱབས་ཐོན།
 རྟགས་བྱུར་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཚུལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་མཐའ་གཅིག་དུ་
 མི་འཇུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་མེད་ཆ་གཉིས་
 སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་མི་རྟག་པར་གྱུར་པའི་ཚུལ་
 མ་བྱུང་གི་བྲག་རི་དང་སྒྲོག་སོགས་ལ་མེད་ལ། ཚུལ་བྱུང་དེ་མི་རྟག་པར་
 གྱུར་པའི་བྱམ་པ་དང་ཁང་བ་སོགས་ཚུལ་བྱུང་དག་ལ་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་
 འབྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འཐད་སྟན་ཆུང་དུ་ལས། བྱིས་
 ངེས་པར་བཟུང་བ་བྱས་ན་ནི། རོན་འདྲིར་འགྱུར་རྟེ། གང་ཞིག་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དར་
 རིག་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། རྗེས་ཁྲབ་ལ་མི་སྟན་རྣམ་གཅིད་གྱི་
 ཚུལ་དུ་ངེས་གཟུང་མི་སྤར་རྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་རྗེས་ཁྲབ་མ་

གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྤར་སྤར་མི་ལྟོན་ནམ་
 གཅོད་དང་གཞན་ལྟོན་ནམ་གཅོད་དང་མི་སྤྱིད་ནམ་གཅོད་གསུམ་གྱི་བྱང་
 པར་ཤེས་ནས་གཞན་ལྟོན་ནམ་གཅོད་ཁོ་ན་དགོས་ཚུལ་ཤེས་པར་གྱིས།
 དེས་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་སྤྱུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་
 སྤྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ལྟ་བུའི་རྗེས་བྱུང་འདུག་ཚུལ་གྱི་དོན་སྒྲོན་དང་སྒྲོ་སྒྲོན་ཅི་
 རིགས་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ནམས་དེ་སྤྱབ་གྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྟོན་ལས། དེས་པའི་ཆོག་གིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་
 ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་མ་དེས་པ་ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤར་སྤྱུ་པའི་ཕྱིར་འགའ་
 ཞིག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་
 རྩོགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྤྱུ་བ་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གི་སྐད་ལས། དེས་པ་སྒྲོས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བ་ལ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་སྤྱབ་གྱི་སྒྲོག་བྱུང་ནི་རིགས་
 ཐིགས་ལས། མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པའོ།། ཞེས་དང་།
 དེའི་དོན་འཐད་ལྟོན་ཚུང་དུ་ལས། མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་འཆད་པར་འགྱུར་
 པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་
 མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནས། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
 བསལ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ།། རྟོག་བྱུང་གྱི་མཆོན་ཉིད་གྱི་
 རྒྱར་དུ་དེ་སྤྱབ་གྱི་མི་མཐུན་རྩོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་
 ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྱུ་རྟག་པར་
 སྤྱབ་པ་ལྟ་བུའི་འགའ་རྟགས་ནམས་དེ་སྤྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
 བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་གཅོད་ནུས་ཏེ། བྱས་པ་སྤྱུ་རྟག་པར་
 སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྩོགས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་
 ར་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་ཚུང་བྱ་ལས།
 དེ་ལ་མེད་པ་སྟོས་པས་ནི་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་ནི་མི་
 མཐུན་པའི་སྟྱགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་། རྟག་གི་སྐད་ལས། འདིར་
 ཡང་མེད་པ་ཉིད་བཟུང་བས་འགལ་བ་བསལ་ལོ།། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་སྟོབ་
 པན་ལས། འདིར་མེད་པ་ཞེས་པས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་
 འགལ་བ་བསལ་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུང་བྱི་མས་སྐྱ་རྟག་སྐྱབ་ལ་
 མཉན་བྱ་ལྟ་བུའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡང་བསལ་བར་བཤད་པ་
 ཤེས་ཏུ་ལེགས་ཚུལ་རྗེས་ཀྱི་རིགས་པས་ཤེས་སོ།། ཉིད་སྟོས་པ་ཆོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉིད་མ་སྟོས་ན་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དུང་སྐྱ་
 ཚེལ་བྱུང་བྱ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་མ་ངེས་པ་ཡང་སྟོག་ཀྱིས་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་གཙོད་
 པའི་ཆེད་དུ་ཉིད་སྟོས་པའི་བྱིར། ཉིད་སྐྱས་མ་ངེས་པ་དེ་འབྲས་སྟོག་ཀྱིས་ཡིན་
 པ་གཙོད་རྣམས་ཏེ། མི་རྟག་པ་དེ་དུང་སྐྱ་ཚེལ་བྱུང་བྱ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
 སྟྱགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚེལ་བྱུང་མ་ཡིན་པ་ལ་
 མི་རྟག་པ་མེད་པ་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་དང་མེད་པ་ཀྱན་འཛིག་ཀྱང་ཚེལ་བྱུང་
 མིན་པའི་བྲག་རི་དང་སྟོག་སོགས་ལ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འཐད་ལྡན་ཚུང་བྱ་ལས། ཉིད་སྟོས་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟྱགས་གཅིག་ཐུན་
 མོང་དུ་ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟྱགས་གཅིག་སྟོག་ལ་སོགས་པ་ལ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ལ། བཅ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བས་ན་ངེས་
 པར་བྱེད་པས་འདི་བསལ་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མི་རྟག་པ་
 དུང་སྐྱ་ཚེལ་བྱུང་བྱ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟྱགས་ལ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་

མཐུན་ཕྱགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
 ཕྱགས་གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་མ་དེས་པའི་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རིགས་སྒྲོ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱགས་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་
 ལ་ཡོད་ལ། མཐུན་ཕྱགས་ལ་བྱབ་པ་ནི་ངེ་ལྟར། སྐྱ་ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱང་བ་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིད་
 མེད་སྒྲའི་སྒྲོན་དུ་མ་སྒྲོས་པར་ཕྱིས་སྒྲོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཉིད་མེད་པའི་སྒྲ་སྒྲོས་ན་མི་མཐུན་ཕྱགས་ཉིད་ལ་མེད་ཅེས་ལྟོག་བྱུང་གི་
 མཆོམ་ཉིད་ལ་གཞན་ལྟར་རྟོག་གཅོད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དུང་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚེ་ལ་བྱང་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་རྟོག་གཉིས་སུ་
 འདུག་པའི་གཏན་ཆེགས་རྟོགས་ལྟོག་བྱུང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པས་དེ་བཅད་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིད་མེད་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོས་པས་དེ་གཅོད་རྣམས་ཏེ།
 ཚེ་ལ་བྱང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཀྱི་ཡང་ཚེ་ལ་མ་བྱང་གི་བྲག་རི་སོགས་ལ་
 ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་དར་རིག་ལས། ལྟོག་བྱུང་ལ་གཞན་ལྟར་རྟོག་
 གཅོད་ཀྱི་ལྟོག་ཚུལ་མི་སྤྱར་ཏེ། མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་ལྟོག་བྱུང་
 མ་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྟར་ཆུང་དུ་ལས། མེད་པའི་སྒྲའི་
 སྒྲ་རོལ་དུ་དེས་པར་གསུང་བ་བྱས་ན་ནི་དོན་འདྲིའི་འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་

རྟོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་
 རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡང་མེད་དོ། དེའི་ཕྱིར་དག་གཏན་
 ཆེགས་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་བས་དེ་ལྟ་ན་སྤར་མ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ངག་སྟོ་
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་ངག་སྟོ་པའི་སྟོས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་
 སྟུབ་པའི་སྟོག་ཁྲབ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་གཅོད་
 ལུས་ཏེ། དེ་སྟུབ་ཀྱི་སྟོག་ཁྲབ་ཡིན་ན། ངག་སྟོ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ངག་སྟོ་པའི་
 སྟོས་བྱ་གཞན་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྟུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོག་ཁྲབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 སྟུབ་ཀྱི་སྟོག་ཁྲབ་ཡིན་ན། དེ་སྟུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 ངེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། ངེས་པ་སྟོས་པས་ནི་མི་མཐུན་
 པའི་རྟོགས་ལས་སྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་དང་།
 རྟོག་གི་སྐད་ལས། ངེས་པ་སྟོས་པས་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་སྟོག་པར་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོས་བྱ་འདི་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་བ་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ནི་
 རྟགས་དེས་དེ་སྟུབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ལས་སྐྱེད་མི་བྱུང་པའི་རྟགས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྟགས་དེས་དེ་སྟུབ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་མི་བྱུང་པར་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཞིག་འདྲན་པའི་
 རྟགས་ལྟར་སྤང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྟུབ་ཀྱི་རྟགས་ཁྲབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་མ་ཁྲབ་པར་སྤར་བསྟུབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

མཚན་གཞི་བཤད་པ།

བཞི་པ་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོ་མི་རྟག་

པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། དེ་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། དེའི་
རྗེས་ཁྱབ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ཕྱོག་ཁྱབ་དང་ཕྱོག་པའི་ཚུལ་དང་།
དེའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་
ཚུལ་དང་། རྗེས་ཁྱབ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་། ཕྱོག་ཁྱབ་དང་ཕྱོག་པའི་
ཚུལ་དང་། དེའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་བསྟན་བྱུང་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཁྱབ་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་དང་། ཕྱོག་
ཁྱབ་དང་ཕྱོག་པའི་ཚུལ་བཙུག་པོ་ཀུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱབ་བྱེད་སྒྲར་བཤད་པས་རྟགས་སྒྲ།

ལྷ་པ་སྐྱབ་བྱེད་སྒྲར་བཤད་པས་རྟགས་སྒྲ། ཡང་དགའ་བའི་མིག་
འབྱེད་ཉུང་གསལ་བྱས་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྤང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་དེ་ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
སྟོན་མེད་གང་ཞིག་ཁྱིད་སྒྲ་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤེལ་སྤྱོད་
འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། སྒྲ་དེ་ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ལ་དཔག་འདོད་དམ་རྟགས་འདོད་ཞུགས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་
རྟགས་སྒྲར་ནས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲ། རྟགས་འདོད་དམ་ཤེས་འདོད་
ཞུགས་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་གོ་དོན་མཚན་
ཉིད་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྒྲ་དེ་ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དཔག་

འདོད་ལྷགས་ནས་ཚིད་གཞིར་བཟུང་བའི་རྟགས་སྒྲིབ་རྣམ་དག་གི་ཚིད་གཞི་
 ཡིན་པ་དེ། སྒྲ་དེ་ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིབ་
 མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུའི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་རྣམ་དག་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་རེ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། གོང་གི་མ་བྱུང་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་
 རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཤེས་པའི་རྟགས་སྒྲིབ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བའི་
 རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚིད་གཞིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་
 འགོད་ཡིན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ཁྱིད་ཡིན་ཁྱིད་དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་མ་བྱུང་པའི་གཏུན་ཆེགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་
 བསྒྲུབས་ཐོབ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚིད་གཞིར་བཟུང་བའི་སྒྲའི་
 སྟེང་དུ་ཁྱིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚིད་གཞིར་བཟུང་བའི་སྒྲ་
 ཁྱིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཡི། འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་སུ་
 དང་མི་མཐུན་པའི་རྩལ་རིམ་མང་པོ་མ་སྒྲ་ཞིག་རྟགས་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ།
 ཁྱིད་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་དོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་གཏུན་ཆེགས་སྒྲ་པོ་
 གང་རུང་ཡང་མིན། ཁྱིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་གཏུན་
 ཆེགས་དུག་པོ་གང་རུང་མིན། རྟོལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་གཏུན་
 ཆེགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱི་ངོ་པོ་མི་སྟོང་ནས་མ་བྱུང་པ་ཡང་མིན། ཁྱིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 མི་སྟོང་པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། ཁྱིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་པོ་མི་སྟོང་
 པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། ཁྱིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་

མི་སྲིད་པའི་རྟགས་ཀྱང་མེད། ཁྱིམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱགས་གཅིག་
 རྟགས་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁྱིམ་
 གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིམ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་
 སྟེ། སྐྱ་དེ་ཁྱིམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཅོད་གཞི་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིམ་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཁྱིམ་
 གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཕྱོག་གི་འབྲེལ་
 པ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིམ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་
 པ་མ་བྱུང་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཁྱིམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིམ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་མ་
 བྱུང་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཅོད་གཞི་ཡིན་ན་ཁྱིམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱིམ་བྱས་
 པའི་ཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱིམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྒོ་ལ་སྒྲོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་བྱུང་པའི་
 རྟགས་གསུམ་གང་རུང་མེད་པ་གང་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་སྒྲོས་ནས་
 མ་བྱུང་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 ཁྱིམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ཀྱང་མ་
 ཡིན། ཁྱིམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ཀྱང་
 མེད། ཁྱིམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
 པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁྱིམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་

མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚྭ་གཞི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་བྱུང་སྟེ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཚད་མས་བྱུང་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ།
 ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉེས་པ་བྱུང་སྟེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞི་
 རྟགས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་
 ཀྱང་མིན། རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དེ་གསུམ་ག་བྱུང་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་གཞི་རྟགས་འབྲེལ་གསུམ་ཚད་མས་བྱུང་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉེས་པ་མ་བྱུང་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་རུང་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་
 པའི་རྟགས་དང་གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་དང་ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་
 མེད་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་མ་བྱུང་ན།
 བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་
 བྱུང་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། ཕྱི་
 རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱང་མིན། དེ་གཉེས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་
 མ་བྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་ག་བྱུང་པར་ཐལ།
 ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་བྱུང་

པའི་སྤྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་ཕྱི་སྤྱོད་ལ་ཡང་ཡོད། དེ་མཐུན་སྤང་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱིད་བྱས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཅིག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྤྱོད་མཆོས་སྦྱབ་ཚུལ་མདོ་རྩ་འབྲེལ་འབྲེལ་བཤད་
དང་བཅས་པ་དང་སྡེ་བདུན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་
དབྱེ་ཆད་པར་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དག་གི་དགོངས་པ་ནང་བྱུང་ཚུད་པའི་
འབྲེལ་གཏམ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཡིག་རྩིང་གི་ཡང་སྐབས་འདིར་རགས་བཤད་
བཀོད་པའི་དགོངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་རིགས་སྤྱིའི་ལུགས་འཛིན་
ཅིང་སྤྱི་པའི་ཁྱུ་རྒྱུན་འདོད་ན་གཅིས་པར་འཛིན་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་
བཤད་པར་ཁྱིད་སྤྱོད་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཁྱིད་གྱི་རྟགས་གྱིས་སྤྱི་
མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་ཡིན། སྤྱི་ཁྱིད་ཡིན། སྤྱི་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཁྱིད་ཡིན་པ་ཅམ་ཡིན་ན། ཁྱིད་སྤྱིའི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་དོན་ཆང་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྤྱིའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱིད་སྤྱོད་དང་
པན་ཚུན་ཐ་དད་ཁྱིད་གྱི་རྟགས་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་འགོད་ཚུལ་
ཡིན་འགོད་ཡིན། སྤྱི་ཁྱིད་ཡིན་སྤྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཁྱིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྤྱིར་གཞན་བཀག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཐེན། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱིད་དེ་སྦྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་དང་ཉིད་དང་ངེས་
པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཆང་བར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
སྦྱབ་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྤྱོད། དེ་སྦྱབ་གྱི་མ་
གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་སྤྱོད་མཆོས་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་

འགྲེལ་བཤད་ལས། རྩོམ་གྱིས་འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉི་ཆེའི་དབྱེ་བ་ཡིན་
 བས་མ་གྲུབ་བ་ན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། རྗེས་སུ་
 དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་བ་ཁོ་ནར་ངེས་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་བ་ལས་རྗེས་སུ་
 དཔག་བྱ་བ་ཡོད་བ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་བ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལ་ཡོད་བར་ངེས་བ་
 དང་། དེ་ལ་ཡོད་བ་ཁོ་ན་ངེས་བ་བཞིས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་
 གཏན་མེད་བ་དང་དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་སྐྱོན་ཞུགས་བ་
 དང་། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་སྒྲོ་སྐྱོན་ཞུགས་བ་རྣམས་སེལ་ལ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་དོན་སྐྱོན་གཉིས་དང་དོན་སྐྱོན་ལྟར་དོགས་པའི་
 ཐེ་ཆོམ་ཅན་གཉིས་དང་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ན་ཡང་
 ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 དག་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆོགས་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆོགས་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། མདོའི་དར་རྟེན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡོད་
 བ་དང་ཡོད་བ་ཁོ་ན་དང་དེ་ལྟར་ངེས་བ་བཞིས། དོན་སྐྱོན་ཞུགས་བ་དང་སྒྲོ་
 སྐྱོན་ཞུགས་པའི་མ་གྲུབ་བ་བཞི་སེལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་
 རྒྱུང་བ་ལས། ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་ཞེས་བ་ནས། ངེས་བ་སྒྲོས་པས་ནི་ཐེ་
 ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟ་བུ་
 ཆོས་མང་བའི་བྱིར། དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཟུར་དུ་ཡོད་བ་ཞེས་བ་མཐུན་པར་
 ཡོད་བ་ཞེས་ཡར་སྐྱར་བ་དང་། ཡོད་བ་ཞེས་མ་གྲུབ་བ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་
 བཤད་བ་གཉིས་དགོས་སོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་
 དགོངས་སམ་ཡིག་རྩིང་འདི་ལ་ཞིབ་བཤད་མང་ཡང་རགས་བཤད་དང་
 ཕྱོགས་ཅམ་བཤད་བ་དུ་མ་ཡོད་པས་གོང་འོག་སྒྲིག་ཤེས་དགོས་སོ། །ཆོས་
 ཅན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་ན་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པས་མ་

བྱམ་པ་སོགས་ཤེས་དགོས་སོ། ། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 ཡོད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་རྟགས་བཀོད་པ་བཞིན་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་
 ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡོད་འགོད་ལ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ལ་རྟགས་དེ་
 ཡོད་པ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིན་འགོད་དགག་སྐྱེ་མེད་པ་ལ་ཆོས་
 ཅན་དུ་གང་བཟུང་དེ་རྟགས་དེ་ཡིན་པ་དང་། དགག་རྟགས་སྐབས་སུ་ཡང་
 ཡོད་ཡིན་གང་བཀོད་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་
 མ་དམིགས་པ་ནམས་ཡིན་འགོད་ལྟར་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་
 པ་ནམས་ཡོད་འགོད་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇིས་བྱམ་ནི། བྱམ་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཇིས་བྱམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་ཡོད། ཁྱིད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ། ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་
 ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱམ་པ་དེ་
 ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་བྱམ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱིད་བྱམ་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་
 མཐུན་དཔེར་སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད། ཁྱིད་བྱམ་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་སྒྲིབ་པ་དང་སྐབས་དག་ཡང་
 དག་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 མཐུན་དཔེར་བཟུང་སྟེ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་བྱམ་ན་མི་རྟག་པས་བྱམ་པ་ཆོད་མས་མ་
 དེས་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་ཁྱིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་ན་མི་རྟག་པས་བྱམ་པ་ཆོད་མས་
 དེས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱིད་བྱམ་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱལ་སྟེ། སྤྲ་མི་ཉག་པར་མ་ངེས་པར་བུམ་པ་མི་
 ཉག་པར་ངེས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་
 ཡང་དག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྲ། བོང་གི་ཉགས་གཉིས་པ་བྱལ་
 སྟེ། སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞེན་ཞེས་
 པའི་སྐྱོར་བ་ཡང་ཡོད། གང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བུམ་པ་
 བཞེན། སྤྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐབས་དག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྱོད་བྱས་མི་ཉག་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཆད་ནས་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་
 མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་
 གང་ཞིག་སྤེལ་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱལ་བ་མ་ངེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་
 སྤྲ་ཏུ་དེ་འདྲའི་བྱལ་བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱལ་སྟེ། སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་
 ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁྱོད་བཞེན་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། རི་བོང་རྩའི་སྤྲ་ཏུ་
 བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རི་བོང་རྩའི་སྤྲ་ཏུ་ཡང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱལ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། མི་མཐུན་དཔེའི་སྤྲ་ཏུ་མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་དག་གིས་
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྐབས་ཏུ་ཡོད་པར་བྱད། ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲ་ཏུ་བྱས་ན་
 མི་ཉག་པས་བྱལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཅེས་པ་ཆད་ནས་
 ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་གཟུང་བ་གང་ཞིག་སྤེལ་སྤེལ་བྱས་ན་མི་
 ཉག་པས་བྱལ་བ་མ་ངེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲ་ཏུ་བྱལ་བ་དེ་ངེས་པའི་

གང་ཟག་ཡོད། ཁྱིད་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱར་བཞིན། གཉིས་པ་
 བྱལ་སྟེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་སྤྱི་རྩལ་ཏུ་མཉན་བྱ་མི་རྟག་
 པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་མིང་
 མ་ངེས་པའི་སྤྱི་རྩལ་ཏུ་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁང་པ་དེའི་མིང་མ་ཤེས་པའི་སྤྱི་རྩལ་ཏུ་ཁང་པ་དེ་འཛིག་
 པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་
 ཏུ་བྱས་པའི་མཉན་བྱ་དེ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱས་པའི་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། རྟགས་གསུམ་པ་སྟེ། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྟུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་གི་ངོར་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་
 མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྟུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་
 གྱི་དེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཀྱི་འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་
 མི་རྟག་པར་སྟུབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་དེ་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། ཁྱིད་
 མཉན་བྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྱིད་སྤྱི་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་
 ཁྱིད་སྤྱི་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 རྟགས་གཉིས་ཀ་བྱལ་སྟེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྟུབ་པའི་ཕྱི་
 རྒྱུ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སྤྱི་ཕྱི་རྟགས་གཉིས་པ་
 མ་བྱལ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱིད་མི་
 རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་མི་རྟག་པ་
 དང་པན་ཚུན་ཐ་དང་། ཁྱིད་མི་རྟག་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྟོན་ས་

ཁྱིད་ཡོད་མེད་མི་རྟག་པ་ཡོད་མེད་ལ་སྟོས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱིད་དེ་ལ་
 བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་སྟོས་པ་དེ་ཁྱིད་
 དེ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་
 ལ་དེ་ལྟར་སྟོས་པ་དེ་ཁྱིད་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བ་
 བརྟགས་པ་ལས། གཞན་སྟོས་པ་ནི་འབྲེལ་བར་ཡང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་དེ་དེ་གཞན་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་བཤད་
 བས་ཡང་སྐྱས་འབྲེལ་ཆ་སྒྲོ་བརྟགས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་རང་འབྲེལ་
 ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་པོ་ཐ་དད་པ་ལ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བརྟགས་པ་
 ལ་མ་གཏོགས་པར་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་མེད། ཅེས་པ་ནས། འདིར་
 ཡང་གཞན་ལ་སྟོས་པ་ན་སྟོས་པས་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་
 སྒྲོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 ཡོད་པར་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱིད་སྒྲོ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་གྲུབ། ཁྱིད་དེར་ཡོད་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
 གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཡོད་ཅིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་
 གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཁོ་ནས་རྣམ་བཅད་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཐུན་
 ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་བྱས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་
 བྱིར། དེའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་
 མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་

ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་མ་ངེས་པའི་
 ཉགས་གང་རུང་མེན་ཞིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཉགས་ཀྱང་མེན། བྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་
 པའི་ཉགས་ཀྱང་མེན། བྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གཉིས་བྱལ་སྟེ། བྱིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་དང་ཐུན་མོང་གི་
 མ་ངེས་པའི་ཉགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཞིག་མི་སྲིད་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་མཚམས་ལ་ཉགས་བྱལ་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་གསུམ་པ་བྱལ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཉགས་གསུམ་
 པ་མ་བྱལ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་
 ཐལ། བྱིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་ཕྱི་
 རྒྱུ་ཡང་དག་གིས་དེ་ལྟར་བྱལ་བམ་མ་བྱལ་སྟེམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་
 ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བྱིད་བྱས་པའི་ཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། རྗེས་བྱལ་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་
 ཞེས་པ་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡང་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི་སེལ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དོགས་ལ་ཞེས་པ་ངེས་པའི་འགལ་སྐྱོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་པའི་རྗེས་བྱལ་ཡིན་མིན་རང་
 ཉིད་རྗེས་བྱལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་

ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་མིན་སྒྲོ་ནས་འཛིག་དགོས་ཀྱི་ཚད་མ་
 གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་མ་རྟོགས་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མིན་ཡང་མཉན་བྱ་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་
 མཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། རི་སྐད་དུ། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ཅེ་
 སྒྲུར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་མཐུན་ཕྱགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པ་དང་
 མཐོང་བ་དང་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རིམ་བྱ་ཞེ་ན་ནས། སྐབས་
 ཀྱི་ཚོལ་བ་དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་
 དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཚོལ་བ་དེའི་ངོར་ཕྱགས་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
 མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་ཁྲབ་ཅིང་། སྒྲུར་ཚོལ་བ་དེའི་ངོར་ཡོད་པ་ལ་ཚོལ་བ་
 དེའི་ངོར་མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་ཁྲབ་ཀྱང་ཚོལ་བ་དེས་མཐོང་བ་དང་ངེས་
 པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཚོལ་བ་དེས་ཡོད་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ངེས་པ་ཡིན་པར་
 བརྩུང་བ་ཙམ་ལ་ཚོལ་བ་དེས་མཐོང་བ་དང་ངེས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་རྟོགས་ན་རྗེས་ཁྲབ་ལྟོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་
 དུ་ཁོ་ནའི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ངེས་པ་སྒྲོས་པའི་དོན་ཀྱང་དབྱིས་བྱིན་པར་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དུ་ན་ཆོག་ཙམ་ཞེག་སྒྲོག་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་
 དང་། རིགས་པའི་རྒྱན་ལས། མཐུན་ཕྱགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མི་
 མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་
 ཞེས་གསུངས་པས་མཉན་བྱ་སྒྲ་རྟག་སྒྲུབ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རིགས་སྒྲོ་
 ནས་ཀྱང་བཤད་པ་དང་། མདོའི་དར་ཁྲིམ་ལས། དེས་ན་མཐུན་ཕྱགས་ལ་
 ཡོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞིས། དེ་ལ་མེད་པ་
 དང་། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་དོན་སྒྲོན་

ལྷགས་པ་དང་སྒོ་སྒྲོན་ལྷགས་པ་བཞི་མེལ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྷ་བྱ་རྗེས་ཁྱབ་ཏུ་སྐྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱིད་མི་རྟག་པ་དང་
 འབྲེལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་
 ཡོད་དེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གཉིས་སྟེ། རྟགས་གསུམ་པ་དེར་
 ཐལ། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་
 དང་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་ཡིན། ཁྱིད་ཡིན་པ་ཡོད་ཁྱིད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་སྟེ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པའི་བྱེ་
 བྲག་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟེགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 དེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་
 རྟག་གའི་དབང་པོ་དག་འདྲིའམ་ཁྱབ་ཟེར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱ་དབང་གཞན་དག་འདྲིའམ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་སུ་གཟུང་རྒྱ་དེ་མིན་པ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་དོན་མི་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་འགོད་དག་ལ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་ལྡན་ལ་མི་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལེགས། མ་ཁྱབ་མཆོམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ།
 རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟེགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མི་མཐུན་སྟེགས་ལ་ཁྱིད་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་
 ཡིན་པ་ལ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར། དེས་བརྟགས་ཡོད་ཆོས་

གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་
 དང་། རྗེས་བྲལ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་
 པ་དང་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཚུལ་སོགས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། ལྷོག་བྲལ་ནི། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་
 པའི་ལྷོག་བྲལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
 རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ།
 བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བྲལ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་སྒྲ། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བྱིད་དེ་ལྟར་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་
 དུ་ཡོད་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་རུང་མིན། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྲལ་སྟེ། བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་
 པར་སོང་བའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གིས་བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱིད་དེ་སྐབ་
 ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་ལྷོག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ལ་དཔེ་དང་འབྲེལ་བ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་
 དགོས་ལ་སྟོ་བྱ་མང་ཡང་མཚན་ཉིད་ཆ་བཤད་པས་ཤེས་བྱས་སོ།

རྣམ་ཐུ་འགྲོ་ཕྱོག་ངེས་བྱེད་ཆོད་མ་བཤད་པ།

རྣམ་པ་རྣམ་ཐུ་འགྲོ་ཕྱོག་ངེས་བྱེད་ཆོད་མ་བཤད་པ་ལ། བྱས་
 ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྣམ་ཐུབ་ཆོད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆོད་
 མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་། ཐུབ་པ་གཉིས་ངེས་པའི་སྡོན་དུ་འབྲེལ་བ་ངེས་
 དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཆོད་མ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་
 རོ་ལ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྣམ་ཐུབ་ཆོད་མས་ངེས་
 པ་ལ་ཆོད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཏེ། ཆོད་མ་འཆད་
 འགྱུར་གསུམ་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཉག་མི་
 ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་དང་། མཆོན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་བྱེད་
 གི་ཆོད་མ་དང་། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆོད་མ་གསུམ་ཀྱིས་ཆོག་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་རྩེ་ཡབ་སྐུས་
 གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིའི་ཆོད་མ་གསུམ་དགོས་
 ཚུལ་དེ་ཐུབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆོད་མ་གསུམ་ཆོད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་
 སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གསུང་གང་ནའང་ཟུར་ཅིམ་ཡང་མེད་ལ་རིགས་པས་
 ཀྱང་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། རྣམ་དཔག་གཅིག་གིས་བྱས་
 ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྣམ་ཐུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཐུབ་པ་གྲུབ་པ་
 ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཆོད་མ་ཐ་དད་པ་གསུམ་དགོས་པར་མ་ཟད་སྡོན་དུ་འང་
 འགྲོ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོད་མ་ཐ་དད་
 པ་དེ་གསུམ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་ཆོད་པའི་རྣམ་དཔག་
 གཅིག་གིས་ཀྱང་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུབ་པ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། བྱས་པ་རང་བྱུང་ཙམ་ནས་འདིག་ངེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གཅིག་གིས་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་པའི་བྱིར། རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་ལས། གསུམ་ལས་
 མང་བ་མི་དགོས་པས་གསུམ་ཁོ་ནར་བྱངས་ངེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ལ་ཡང་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་སྐྱབ་པ་ངེས་པར་དགོས་པར་ཞེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པའི་རྒྱལ་ལས། དེ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་གྱི་དོན་སྐྱབ་
 ངེས་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དོན་སྐྱབ་
 ཅེས་པས་ཆད་མ་གསུམ་ཆད་བས་ཆོག་གི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གསུམ་དགོས་
 གྱི་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཏེ་ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། སྒར་
 རྗེས་བྱབ་འབྱུང་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཐ་མའོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 བྱབ་འབྱུང་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་
 གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དགོས། དགག་ཆོས་རྟག་པ་དང་སྐྱབ་ཆོས་མི་
 རྟག་པ་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དགོས། རྟགས་བྱས་པ་དེ་དགག་
 བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་ལ་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱི་
 མ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་དང་པོ་དགོས་པ་རྟགས་མ་བྱུང་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩེ་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་བྱུང་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་
 དངོས་འགལ་དུ་ཆད་མས་ངེས། རི་བོང་རྩེ་ལ་རྟག་པ་ཁེགས་པའི་བྱིར། མ་
 བྱབ་ན། སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རྟགས་
 ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དགོས་པར་ཐལ་སོ། །མ་བྱབ་པ་
 དེའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་རྟགས་སྒྲ་མ་མ་བྱུང་སྟེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མི་

ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏྲག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་
 སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་དགོས་པ་གྲུབ་ཀྱང་དགག་ཚེས་སྐྱབ་ཚེས་དངོས་འགལ་ངེས་
 པའི་ཚད་མ་དགོས་པ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། དུང་མདོག་ཏྲགས་ཀྱིས་ཤར་སྟོགས་
 ཀྱི་དུང་མདོག་སྟོན་པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་གྲུབ་པར་ཐལ། དུང་མདོག་ཚད་
 མས་ངེས་དེ་སེར་པོ་ལ་ཁྲིགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཚེས་སྐྱབ་
 ཚེས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཚད་མ་དང་པོ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་ཚད་མ་གསུམ་པ་དགོས་པ་
 མ་གྲུབ་ཟེར་ན། གཞལ་བུའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་
 ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞལ་བུ་ཚད་མས་ངེས་
 ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་འགལ་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་སྐྱབ་པ་ལ་ཏྲགས་བྱས་པ་ལ་ཏྲག་པ་འགོག་
 པའི་ཚད་མ་དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། གཞོད་པ་
 ཅན་གྱི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྟ་
 བུའི་ཚད་མ་དང་གཞི་བྱས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཏྲག་མི་ཏྲག་དངོས་
 འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 བྱུང་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཀྱང་སྟོན་
 དུ་འགྲོ་བའི་བྱུར་ཅམ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་པ་ངེས་པའི་
 སྟོན་དུ་འགྲེལ་བ་ངེས་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འགྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྟོན་པ་དག་ངེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། སོགས་དང་རྗེས་འགྲོ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་ཚུལ་
 བློ་འདི་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། ཡོད་པ་ཙམ་དང་
 འབྲེལ་བ་ཡིན། སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉི་བའི་ཕྱིར། སོགས་
 དང་། སྟོག་པའི་འབྲེལ་བར་སྟོས་ཚུལ་བློ་འདི་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་
 དང་འབྲེལ་བའི་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་བོ་ཉིད་། སྟོག་པར་འགྱུར་བ་འཇམ། ཞེས་
 སོ། ། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་བྱས་པ་
 མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། འབྲེལ་བའི་དོན་སྟོག་
 གི་སྟོགས་གཅིག་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཐ་དད་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ཅིང་། དེའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་རྗེས་དཔག་
 གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟོན་གཏན་ཆོགས་
 ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་ཁྱབ་སྐབས་བྱེད་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་
 དང་སྟོག་ཁྱབ་སྐབས་པ་གཞིན་པ་ཙན་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་དང་ཚུལ་སྐབས་པ་གཉིས་ལས། དང་བོ་བློ་བྱས་པ་
 ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་ཙམ་ནས་འཇིག་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱིད་འཇིག་པར་
 འགྱུར་བ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་སོགས་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་རང་རྒྱ་
 ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོག་བཞིན་ཞེས་སོ། ། གཉིས་པ་
 བློ་ཁྱིད་ཁྱབ་པ་དེ་དཔེའི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་།
 སྟོགས་ཆོས་བློ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱས་བྱས་པའི་རོ་བོ་དངོས་མེད་ཀྱང་མི་སྐྱེད།
 བྱས་པའི་རོ་བོ་དངོས་པོ་ཡང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་འཇིག་པ་རང་ལས་
 ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་བྱས་པ་མི་རྟག་
 པ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་སྟོག་གི་སྟོགས་གཅིག་སྐབས་བྱེད་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་

ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་
 པ་སྟོག་པ་དེ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་སྟོག་གི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཆ་སྒྲུ་ཕྱི་ནི་
 རང་སྟོག་གི་སྟོགས་རེ་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་སྒྲུ་མ་ཐ་དད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 བྱལ་ཅིང་། ཁྱོད་དེའི་ཆ་སྒྲུ་མ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པས་ན་སྟོགས་
 གཅིག་སྐྱབ་བྱེད་དང་། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པས་ན་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པས་ན་བྱས་རྟགས་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་རི་སྐད་དུ། རྣམ་ངེས་
 དར་ཤིག་ལས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ། མི་རྟག་པ་དང་
 ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོག་པའི་བྱར་སྒྲུ་མ་ནི་མངོན་སུམ་
 ཆད་མས་བྱལ་ལ་ཕྱི་མ་ནི་ཞེས་དང་། མཁས་བྱལ་ཤིག་ཆེན་ལས། བྱས་
 པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་སྟོག་ནི་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་། མི་རྟག་པ་
 བཀག་ན་བྱས་པ་ཁྲིགས་པ་ཡིན་ལ་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་བྱས་མི་རྟག་གི་
 དོན་སོ་སོར་ཤར་བའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
 རྟགས་ལ་བྱལ་ཅིས་དང་། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འབྲེལ་བ་ནི་རྗེས་དཔག་ཆད་
 མས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་རྟོག་རྟགས་ལ་རྗེས་འབྲེལ་སྐྱབ་པ་སྟོས་
 མེད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞར་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། དབང་རྣོན་
 ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ངེས། དབང་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ལ་བཞེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྟོག་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་རྟགས་
 དཀོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་
 པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱས་པ་ཡོད་
 དེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར།
 རྒྱལ་ས་ཆོས་ནི་ཅིག་ཅར་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་
 རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་བྱིར། རིམ་གྱིས་འབྲས་
 བྱ་སྐྱེ་ན། འོ་ན་རྒྱ་ཡང་སྤྱི་རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་རྣམས་
 རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་པ་གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ་ཉམས་
 སོ། །རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱས་དང་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་གི་
 རྒྱལ་ས་གཅིག་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་དང་འབྲེལ་
 བའི་དོན་ལྷོག་གི་རྒྱལ་ས་གཅིག་མི་ཏྲག་པ་ལོག་ན་བྱས་པ་ལྷོག་མི་དགོས་
 སྟམ་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཏྲགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་
 སྐྱབ་བྱེད་སོ་སོར་བཤད་པ་དག་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཆོད་མ་གསུམ་སོ་སོའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ས་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་ནི་
 ཏྲགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། རྒྱལ་ས་ཆོས་ངེས་པའི་ཆོད་མ་ཏྲགས་
 ཀྱི་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཆོད་མར་འགྱུར། རྗེས་བྱས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས་དགག་
 བྱའི་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་འགལ་བ་ཤུགས་ལ་སྐྱབ་ཅིང་། ཆོད་མས་
 ཀྱང་དེ་ཉམས་ཏྲགས། ལྷོག་བྱས་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ནི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་འགོག་བྱེད་དངོས་ཡིན་ལ་དགག་ཆོས་སྐྱབ་ཆོས་འགལ་བ་ཤུགས་
 ལ་འཁེབ་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་
 རམ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་རྗེས་བྱས་འགྱུར་པ་ལ་ཆོད་མ་གསུམ་དགོས་པར་
 བཤད་པའི་ཐ་མའོ་ཞེས་དང་། ལྷོ་བདུན་རྒྱན་ལས། དེས་ན་ཏྲགས་འདི་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་གིས་མི་ཏྲག་པ་ལོག་

བའི་གཞི་ལ་བྱས་པ་ལོག་བས་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དེས་པ་དང་རྟགས་
 བྱས་པ་དེས་པའི་ཚད་མ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སྟོས་ནས་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་
 སུ་འགྲོ་ལྟོག་དེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་
 རྗེས་བྱས་དེས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དེས་པའི་ཚད་མ་དང་དེ་སྐབ་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཚུས་དེས་པའི་ཚད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་མ་
 བྱས་སྟེ། སྟོན་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚུས་བསྟན་དེ་ནས་བྱས་པ་མཁས་པས་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྗེས་དཔག་སྟེ་རིམ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་
 བྱས་འབྲེལ་ལ་ལོག་རྟོག་ཆེ་བས་བྱས་འབྲེལ་སྟོན་ལ་བསྐྱབས་ནས་ཕྱོགས་
 ཚུས་རྗེས་སུ་སྐབ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱས་སྟེ། འདི་ཉིད་
 ལས། ཕྱོགས་ཚུས་དེ་ཆས་བྱས་པ། ཞེས་དང་། མདོ་དང་རྣམ་དེས་ལས།
 རྗེས་དཔག་བྱ་དང་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཚུས་སྟོན་ལ་བསྟན་ཅིང་། རིགས་
 ཐིགས་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
 ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་སོགས་དང་། གཏན་ཆེགས་
 ཐིགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཚུས་དེ་ཆས་བྱས་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་
 གི་འབྲེལ་པ་ཀུན་དང་རྗེ་རྩ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས་པ་ཐར་འབྱུང་བ་སོགས་དུ་
 མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ཅིང་ཆེ་མེན་ཞེས་ཀྱང་
 སྤྲ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་དོན་སྐབས་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། རང་གིས་དེས་བཞེན་གཞན་དག་
 ལ། ཞེས་དང་། ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཀྱང་། རང་གིས་དེས་པ་བཞེན་གཞན་ལ་
 ཞེས་དང་། ཤེན་བས་ཀྱང་། དང་པོ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཚུས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཚད་མ་དེས་ཚུས་
 ཅན་ལ་ཡོད་པར་བྱས་པ་ན། ཕྱིས་བྱས་པ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་འདྲིན་ཏེ་ཞེས་

དང་། བྱིས་ཕྱོགས་ལ་ཡང་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་གཏན་ཆེགས་འདྲིན་
 ཅེང་བྱས་ནི་བྱ་བའི་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་འདི་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིས་ ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི།
 གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 གང་དག་ལ་དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་ངོ་བོ་དག་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་
 ལ་ནི། གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིས་
 བྱིས་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་དག་གི་འགྲེལ་བ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་
 ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་སྟེ། རྟགས་ཅོད་
 གཞིར་བྱུང་ཚུལ་དང་། འབྲས་རྟགས་སྐབས་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 འབའ་ཞིག་སྐབས་ཅེས་བཤད་པའི་བྱིས་ དེའི་སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་
 ལྷུགས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་མ་ངེས་པའི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ནི། དེའི་
 ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་ངོ་བོའི་བྱིས་གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ངེས་པ་
 ཞེས་གསུངས་པས་ཚུལ་གཞན་གཉིས་ངེས་པར་བཤད་པའི་བྱིས་རོ། ། གཞན་
 ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ངེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སམ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་
 མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཆོད་མ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཆོད་མས་སྟོན་ལ་ངེས་ནས་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་དགོས་ཤིག་ཡོད་པའི་བྱིས་ གཏན་ཆེགས་འབའ་
 ཞིག་སོགས་ཀྱི་བྱིའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་དོན་དུ་དཔེ་བརྗོད་པའི་དོན་
 དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་དེ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིས་ བྱིས་སྟེ། གང་གི་དོན་དུ་ཞེས་པ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
 དུ་ཡིན་ན་དོན་དེ་བྱུང་བའི་ཞེས་པ་དེ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་བཤད་

པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ལྷུགས། གང་གི་དོན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་
སྤྱི་འགྲོ་བ་དང་སྟོན་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལོ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་
ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེས་སྤྱི་འགྲོ་
བ་དང་སྟོན་པ་ངེས་པའི་ཆེ། དེ་བརྗོད་པས་དཔེ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་དང་རིགས་པ་འདི་འདྲ་ཐུགས་ལ་བཞག་
ནས། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འབྲེལ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་སྟོན་མཆོས་མི་
ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གཏན་ཆེག་འབའ་ཞིག་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བརྗོད་པའི་
ཆད་མ་སྟོན་དགོས་པར་ཟད་ཀྱི་ནས། རང་འགྲེལ་ལྷུགས་སྟོན་བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་
འགྲེལ་བཤད་སོགས་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཡོད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདིས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་
དང་རྗེས་འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་དེ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཟེར་བའི་སྒྲུབ་པོ་དང་
མཁས་སྟོན་དག་གི་ཁའི་དབུགས་རྒྱ་བ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་བྱས་མོད། རྒྱལ་
དབང་གོང་མའི་གསུང་ལས། ས་བསད་བྱ་ལའང་ལབ་རྒྱ་ཡོད་གསུངས་པ་
ལྟར་རྗེ་མེད་པ་འདྲ་ཡིད་དུང་ལབ་ལབ་བྱས་ཡོད་སྟེ་ཀྱང་ཁྱི་རྒྱག་པའི་
རྣམ་ཐར་ཅམ་མོ།།

སྐབས་སྤྱི་བབ་པའི་དོགས་གཅོད།

བདུན་པ་སྐབས་སྤྱི་བབ་པའི་དོགས་གཅོད་ལ་དམ་བཅའ་བ་དང་།
སྤྱི་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བ་
པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་འབྲེལ་བའི་
རྗེས་དབག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་

བྱེད་པ་རྟོགས་ཀྱང་། རེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ཀྱང་
 གཞིར་བཟུང་ནས་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱེད་པ་ཆད་མས་མ་ངེས། རེས་
 པར་བྱེད་ལྟས། སྤྱི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱེད་པ་ཡང་ཆད་མས་མ་ངེས་
 ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་ལྟས། རེས་དཔག་རེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྟགས་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་དང་སོམ་ཉིད་
 རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་གཉིས་ཆོད་ཀྱང་རེས་སྤྱི་བྱས་པ་དང་སྤྱི་གཉིས་
 ལ་སོ་སོ་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་སོམ་
 ཉིད་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་མ་བཅད་གཅོད་པར་བྱེད་ལྟས། བྱས་རྟགས་
 གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གི་སྤྱད་གྱི་བྱས་པ་མི་རྟག་
 པར་འཇལ་བའི་རེས་དཔག་རེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་
 རྟག་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེ་མཐའ་དག་ཀྱང་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་རྟག་པར་མ་
 རྟོགས། རེས་སྤྱི་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱེད་ལྟས།
 རེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སོམ་ཉིད་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་
 འདོགས་མ་ཆོད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་བཅད། རེས་སྤྱི་
 བྱས་པ་དང་སྤྱི་གཉིས་ལ་ཡང་སོམ་ཉིད་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་མ་བཅད་
 ཅིང་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མས་ངེས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་ལྟས། དེ་གཉིས་
 ལ་གཅིག་ཏུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་བཅད། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གིས་ཀྱང་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེ་མཐའ་དག་ཀྱང་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་
 རྟག་པར་མ་རྟོགས་པ་ནས། སྟོ་འདོགས་གཉིས་གཅོད་ཚུལ་བྱས་པ་མི་རྟག་
 པ་རྟོགས་པའི་རེས་དཔག་ལྟར་ཡིན། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་
 པའི་ཕྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གི་སྤྱད་གྱི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རེས་དཔག་

དེས་བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས།
 དེས་བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེས་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དང་།
 དེས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས། དེས་སྐྱའི་བྱས་པ་
 རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་
 ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་རྟག་པ་
 བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས། དེས་རྟག་པ་སྐྱའི་བྱས་
 པས་སྟོང་པར་རྟོགས། དེས་རྟག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་
 ཀྱང་། རྟག་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས་བྱས་སྟོང་དུ་
 རྟོགས་མི་དགོས། སྐྱ་རྟོག་གཉིས་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་
 མཆུངས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པ་རྟག་
 པ་ལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐྱ་
 དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་པ་སོགས་རིགས་པའི་སྤྲ་ཞིབ་གཙུག་
 སོ།། གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཆོས་ཅན། བྱུང་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་
 བྱབ་པ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱུང་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཆད་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་
 པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱུང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་
 རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་དཔག་དེ་
 ཆོས་ཅན། བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རེ་རེ་ནས་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་
 རྟོགས་པར་ཐལ། བྱུང་ཀྱི་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་
 པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། བྱུང་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་

ཅེས་བྱས་པར་བསྐྱས་ནས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་རྟོགས་ཀྱང་། བྱས་
 པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་སོ་སོར་བཀར་ནས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་
 རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་ན་
 ཞེས་བྱས་པར་བསྐྱས་པ་ལ་སྒོ་ཁ་སྤྲོགས་ནས་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་སྤྱིར་
 རྟོགས་ཀྱང་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སོ་སོར་སྒོ་ཁ་མ་སྤྲོགས་པས་མི་
 རྟག་པས་བྱས་པ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་སྤྱིར་དུ་སྤྱིར་
 རྟག་སྤྱིར་རྟོགས་ཀྱང་སྤྱིར་སྤྱིར་དུ་རྟག་སྤྱིར་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་སྒྲ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྤྲོགས་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་རྗེས་བྱས་ངེས་པའི་
 ཚད་མ་ངེས་བྱུང་གཞི་བྱས་པའི་སྤྱིར་དུ་སྤྱིར་རྟག་པས་སྤྱིར་བར་བྱུབ་ཀྱང་སྒྲ་
 བྱུང་གཞིར་བཟུང་བ་ལ་རྟག་པ་མ་ཁེགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་དང་། རང་བྱུང་ལས་པཎ་ཆེན་ཤིས་པས། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཉིད་སྤྱད་
 པས། སྤྱི་ཉིད་ལ་ནི་དཔེགས་པ་སྤྱི། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱུང་བ་ནི། བསྐྱས་པར་བྱ་བ་འགྲུབ་པའི་
 ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱས་པར་སྤྱོས་པ་མེད་པར།
 ཞེས་གསུངས་པ་འདྲིས། སྤྱི་བྱུང་བསྐྱས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་ཆོས་
 ཅན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་མི་སྤྱོས་པར་བཤད། སྤྱིར་ཡང་ཆོས་ཅན་མེད་ཀྱང་བྱུང་
 པ་འགྲུབ་པ་མི་གཞོད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་མེད་པས་ཀྱང་
 སྤྱི་ལ་དཔེགས་པའི་བྱུང་བ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་བྱུབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་སྤྱད་ཀྱི་དེ་ལྟར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན།
 བྱིར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་རྟོགས་ཀྱང་

བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་སོ་སོ་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་བྱང་གཞིར་བྱས་ནས་མི་
 ཏྲག་པས་བྱབ་པ་དང་སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་གཉིས་མ་
 ཏྲག་པས་པར་ཐལ། བྱིད་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་བྱང་གཞིར་བྱས་ནས་སྒོ་ཁ་མ་
 རྩོགས་པའི་ཕྱིར། བྱིད་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་
 ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
 རྩེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱའི་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་མ་ཏྲག་པས་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱའི་བྱས་པ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་
 བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ངེས་
 རིག་ཆེན་དང་རིགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་ལས། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་གང་ལ་
 ཡང་དངོས་ལུགས་གང་དུ་ཡང་སྒོ་ཁ་རྩོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་སྐྱ་གཉིས་མི་ཏྲག་པར་ངེས་པར་
 བྱེད་བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་པར་མ་ཆད་པར་ཏྲགས་འཛིན་སེམས་དང་
 བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་
 ཅན། བྱིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒོ་
 འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་ཆོད་པར་ཐལ།
 བྱིད་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ཆོད་
 མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲ། བྱབ་པར་ཐལ། རི་སྤྱིད་དུ་ཡུལ་དེ་ལ་སྒོ་
 འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཆོད་མིན་གཉིས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེའི་
 རྒྱུད་ལ་ཡུལ་དེ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་འཇུག་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་གང་ཏོ་གཉིས་བཞེན་དུ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པས་གཞི་
 གཅིག་ལ་མི་གནས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོད་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་དེར་ནི་
 ཆོད་མིན་གཉིས། །དོགས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ན། །འགྱུར་པས་དེ་ཡི་ཡུལ་

ཅེག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་ལས། ཇི་སྲིད་ངེས་པ་མ་
 གྲུས་པ། །དེ་སྲིད་ཁོ་ནར་ཐེ་ཆོམ་ཡོད། །ཅེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས་གྲང་།
 ངེས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལས་སྒྲོག་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
 དུལ་མ་བསལ་བར་བདག་ཉིད་གནས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པའི་རེག་
 པ་གྲང་བ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཅུ་བ་ངེས་འགལ་
 གྲུའི་ངེས་པ་མ་གྲུས་བར་དུ་ཐེ་ཆོམ་འཇུག་པ་དང་དཀའ་འགྲེལ་གྱིས་སྒྲོ་
 འདོགས་དང་འགལ་གྲུའི་ངེས་པ་གྲང་རྩོམ་བཞེན་དུ་ལྟན་ཅེག་མི་གནས་འགལ་
 དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་ནས་འགལ་གྲུའི་ངེས་པ་གྲུས་
 ན་དེའི་སྒྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོགས་པ་བསྒྲོག་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་སོ་གང་གི་ངོ་སོ་ལ་ཡིན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གྲུས་ན་དེའི་
 འགལ་གྲུའི་དོགས་པ་སྒྲོག་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དུ་བའི་རྟགས་
 ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ངེས་པས་མེ་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལོག་པ་
 བཞེན་ཞེས་པའི་དོན་དེ་འཆད་པར། ཚད་ཆེན་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་སོ་
 གང་ལ་ནི། །ངོ་སོ་གང་ལ་ངེས་གྲུས་ན། །དེ་ལས་སྒྲོག་པའི་དོགས་པ་ནི། །རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྒྲོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། དཔེ་དེ་འཆད་པར། ཚད་ཆེན་
 ལས། ཇི་ལྟར་དུ་སོགས་རྟགས་དག་གིས། །མེ་སོགས་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་
 །དེ་མེད་ཐེ་ཆོམ་ནམ་པར་གཅོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་
 གིས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སྒྲ་
 ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་ཐལ། སྒྲི་དོན་དང་ནམ་ངེས་དར་ཤིག་གིས་སྒྲོ་ཁ་མ་
 ཕྱོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱུང་གཞིའི་ཚུལ་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་སྒྲ་ལ་སྒྲོ་ཁ་
 ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་འཇལ་བའི་ནང་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མ་སྒྲ་

ལ་སྒོ་ཁ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་བྱུང་གཞིའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྟོགས་པར་
ཐལ། རིག་སྐྱེ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ཁ་མ་སྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱས་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་གཞིའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྒོ་ཁ་སྟོགས་
ན་ཤེས་འདོད་དེ་ལ་སྒོ་ཁ་ཏྲགས་ཀྱི་བྱུང་གཞིར་སྟོགས་ཀྱང་ཏྲགས་མི་བྱུབ་
པའི་བྱུང་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཚལ་སྐྱ་ཏྲག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་
དེ་ཏྲག་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པ་ལ་དེ་ཏྲག་སྟོང་བྱུང་གཞིར་བྱས་ནས་སྒོ་ཁ་སྟོགས་
དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་
ཁ་སྟོགས་ཤིང་ནས། དེ་ཏྲགས་པ་ལ་ཚལ་སྐྱ་དེ་ཏྲག་པས་སྟོང་བའི་བྱུང་པར་
ཀྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་སྒོ་ཁ་སྟོགས་དགོས་ན་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་
མ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་དེ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་སྐྱ་ལ་
བྱུང་གཞིའི་ཚུལ་ཀྱིས་སྒོ་ཁ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱ་
བྱུང་གཞི་དང་བྱས་པ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་སུ་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། བྱས་སྟེ། སྟོགས་དེ་ཅོད་གཞི་དང་ཆོས་ཞེས་པས་བྱུང་ཆོས་
སུ་སྟོན་ཚུལ་སྤར་སྟོགས་ཆོས་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདི་ལྟར་བྲ་ཞིབ་ཀྱི་རིགས་པའི་རལ་ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་ཀྱི་སོམ་ཉིད་བྲ་བ་གཙོད་
པར་བྱ་ཡི། དཀའ་གནད་དང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་མི་རིག་པའི་ཅོད་པ་དེ་
མདུང་ཅེད་ཀྱི་མཆེད་ཆེ་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྣམས་དེས་གོ་རུས། ཏྲག་པ་ལ་
བྱས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐྱ་དེས་བྱས་པ་ཏྲག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་ཡང་

རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་
 པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱ་དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་
 པར་སྟོན་པ་གང་ཞིག་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་
 པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་སོ་སོ་བ་
 གསུམ་གྱི་བཟུང་བའི་དོན་སྟོན་འདོད་ནས་ངག་གཅིག་སྐྱས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ངས་ལས། སྐྱ་ནི་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་
 ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ་རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྟག་ན་
 མ་བྱས་པས་ཁྲབ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་
 དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་བརྗོད་ཅིང་བསམ་པ་སྟར་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྟག་ན་མ་བྱས་
 པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་མ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་མ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 དང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་
 འབྲུག་ཚུལ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཅོད་སྟོང་ག།

གསུམ་པ་ཅོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་ག་གཏན་ཆིགས་བྱས་
 པ་ལ་འཛོག་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་ཁྲབ་པ་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁྲབ་པ་དེ་ལ་ཁྲབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནས་ཁྲབ་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏན་ཆེགས་ཐེགས་པ་ལས། དེ་ལ་བྱུང་བར་
བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལས། ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྤར་བ་འདད་
པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་ལྟགས་ལ་མ་གཞལ་བར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་
པས་བྱུང་བ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་
བ་ལྟགས་ལ་མ་གཞལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་འཇལ་
བའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཕྱོག་བྱུང་ལྟགས་ལ་གཞལ་བའི་དོན་ལའང་རྣམ་བཅད་
དོན་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཞིག་ཏྲགས་དགོས་ལ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་
པས་བྱུང་བ་གཞལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་མི་
ཏྲག་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་དང་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆེག་གཉིས་ཀྱི་
ལྟགས་བཟུང་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། མི་ཏྲག་པས་བྱུང་
པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་མ་ཏྲགས་
པར་ཐལ། སྐྱ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་མ་ཏྲགས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲེགས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཆོལ་
ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་
ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།
འོ་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་
འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲེགས། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་ཏྲག་

འདྲིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རྒྱུད་ལ་
རྟག་འདྲིན་གྱི་སྒོ་སྤང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་འདྲིན་
མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སུན་བྱང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་ཞེན་
ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཁྱོད་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ལུང་འགལ་དུག་དང་ལྷག་མའི་རིགས་པ་རྣམས་བཤད་བསྟུན་པ་ཙམ་གྱིས་
གོ་བར་སྤང་བས་མ་བྲིས་ཤིང་། སྐྱབ་ངག་ནི་ལེའུ་བཞི་པར་རྒྱས་པར་འཆད་
པར་འགྱུར་བས་འདིར་སྒྲོས་ཆུང་ཞིག་མི་དགོས་སོ།། འདི་ཡན་ཆད་དཀའ་
གནས་ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ལ། འདི་མན་ལ་དཀའ་གནས་མཐའ་དབྱེད་
པ་ཙམ་བྱའོ།།

སྐྱས་པ།

ཁྱབ་པའི་སྐྱ་དོན་བྱ་བྱེད་གསུམ་ལྷན་ལ།།
སྐྱོར་ཚུལ་མི་ཤེས་གངས་ལྗོངས་རྟོག་གི་རྣམས།།
འོར་སྐྱོང་སྤྲད་ངན་རི་བཞིན་དགག་སྐྱབ་གྱི།།
འཁང་ཆེག་མི་སྟན་ཤེས་ལྷན་རྣ་བ་འཆར།།

འདིས་ཁྱབ་འདིར་ཁྱབ་འདི་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས།།
ཁྱབ་པའི་སྐྱ་དོན་སེན་རྒྱ་མ་རའི་ཁ།།
སྐྱ་དང་རིགས་པའི་སྐྱེད་སྤེའི་འགལ་ཆད་གིས།།
སྐྱོ་ལྷན་དགའ་སྐྱེད་འདབ་བརྒྱའི་རི་མོ་བཟ།།

ལེགས་བཤད་ནི་གསུང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འགོང་།།
 རྣམ་དཔྱེད་ཅུ་བརྟན་ཚད་མ་རྒྱན་འབྲང་འབྲུལ།།
 རྩ་བལ་རིགས་གཞུང་ཡོངས་འདྲའི་ལྷན་པ་འདི།།
 རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཆོད་པའི་སྤྱན་དུ་འབྲུལ།།།

ལུང་འགལ་དུག་སོགས་བཤད་པ།

འདི་ཉིད་ལས། མ་གྲུབ་སྐྱར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན།།ཞེས་པའི་དོན་ལ་
 འཕྲོས་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ནི།
 མདོ་ལས། མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཅུ་འགྲེལ་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་
 ཚུལ་འདིའི་ལྷོག་ཁྲབ་གྲུབ་ཚུལ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་ལྷེ་ན་རེ། ཉགས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་འགྲུབ་དགོས། གཞན་དུ་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ན་རྒྱུར་མཐོང་གི་ལྷོག་
 ཁྲབ་འགྲུབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ལྷོག་ཁྲབ་འགྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 འདོད་ན་རིགས་སྒྲིལ་ས། རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་
 གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རིགས་སོ།།ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱི་
 ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་དང་པོ་སྟོན་པར། འདི་
 ཉིད་ལས། འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི།།ནས། དེ་ཆེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་
 ཉོགས།།ཞེས་བྱུང་། ཡང་ཁྲིད་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀུན་
 བརྟུས་ལས། ལྷག་ལྷན་ལ་ཡང་ལྷ་བྱུར་རམ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་

ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་གདོན་མི་བ་བར་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་ལ་
 སོགས་པ་གདོན་མི་བ་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ཕྱང་
 འགལ་གཉིས་པ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྷོག་
 འགྱུར། །ཅི་སྟེ་ལྷག་ལྷན་འབྲེལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། །ཡང་དབང་ཕྱག་སྟེ་དེ་
 ལྷར་འདོད་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། བདག་ལྷར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ལ་
 སོགས་པ་བདག་ཏུ་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་
 འགལ་ཞེས་པའི་ཕྱང་འགལ་གསུམ་པ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། ལྷོག་པ་
 ཅན་ཡང་གཏན་ཆོགས་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། །ཡང་དབང་ཕྱག་སྟེ་ཁྱོད་དེ་ལྷར་
 འདོད་ན་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྣོལ་བ་དང་ཕྱི་རྣོལ་བ་གཉིས་
 ཀ་ལ་ངེས་པར་གཞུང་ངོ་ཞེས་པའི་ཕྱང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་
 ཞེས་ཕྱང་འགལ་བཞི་པ་ཚད་པར་བྲངས་མ་ཐག་པ། མ་བྱུང་སྐྱར་བ་བརྗོད་
 བྱ་མིན། །ཞེས་བྱང་། །ཡང་དབང་ཕྱག་སྟེ་ཁྱོད་དེ་ལྷར་འདོད་ན། སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས། བྱང་པར་མཉན་པར་བྱ་བ་ཡང་ཉགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ན། དེ་ཡང་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཕྱང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ཞེས་
 ཕྱང་འགལ་ལྷ་པ་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། བྱང་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་
 ཡི། །གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་མ་མཐོང་ཕྱིར། །སོགས་བྱང་། །ཡང་དབང་ཕྱག་
 སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྷར་འདོད་ན། རྒྱུད་གི་རབ་བྱེད་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་
 ཅམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགྲོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པའི་ཕྱང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ཞེས་ཕྱང་འགལ་བྱག་པ་
 འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། མ་མཐོང་ཕྱིར་རིག་མཐོང་བ་ལ། །མི་ལྷན་འབྲེལ་
 བ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་བྱང་།

འདི་དག་གི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། དབུ་ཚད་ཐར་ཐོར་མཐོང་བ་
 མང་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲ་ཆོག་སྒྲ་མེད་སྒྲ་པོ་དག་དབྱེད་ལུས་མིན། ཁ་ཅིག་
 གིས། ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པས་བྱུང་
 ཏྲགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་བྱུང་། དེས་ན་དོན་གྱི་ད་
 རུས་སྟོང་དེ་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཏྲག་རྩམ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་
 དག་ག་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་རྟོག་གི་ཤེས་ཆོས་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....
 བྲ་ཅུང་བ། དོན་གྱི་ད་རུས་སྟོང་ཆོས་ཅན། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཏྲག་
 རྩམ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་
 གྱི་ཆོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 གྱེ་བྲག་བས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱུང་པའི་ཏྲགས་
 གྱིས་བདག་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་སྒྲུབ་པ་ཡང་ཆོས་ཅན་མེད་ནས་
 མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེ་ཟེར་རོ། ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱུང་པ་དེ་བདག་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་སྒྲུབ་
 པའི་དག་ག་ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་དག་ག་ཏྲགས་ལ་ཆོས་ཅན་མ་
 གྲུབ་ན་སྟོན་མི་འོངས་ཞེས་པ་ལ་གཞོན་གྱི་དེ་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་འབྱུབ་
 པར་མི་བྱེད་པ་དེ། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མཐུ་སྐྱོག་སྐྱོག་པ་མེད་པའི་ཏྲག་
 གཅིག་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བ་དམིགས་པའི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་དོ་ཤོ་མེད་ནས་
 མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྩོད་གཞི་དངོས་
 གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་
 སྒྲུབ་གྱི་བྱུང་བ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་

སྒྲིབ་བ་ལས། གང་ཞིག་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་
 འབྱུང་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་རྟག་པ་དང་གཅིག་
 བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
 བུའོ།། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་པོ་མངོན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་
 སྐྱེལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་པས། འབྲས་པར་བྱེད་
 པ་མི་དམིགས་པར་བཤད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། འདི་
 ཉིད་ཆོས་གྲགས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ།། གཞན་ཡང་། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚད་གཞིའི་དོན་ལྡན་མ་གྲུབ་ན་
 ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པས་འབྲས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རྩེ་བྲག་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་
 གྲགས་གྱིས་དེ་བཞེད་པ་ན་རྩེ་བྲག་པས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 ཟེར་བ་ལྟར་འཆད་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འབྲས་སྟེ། རྩེ་བྲག་པས་ཀྱང་དེ་མ་
 གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔུ་མ་སྒྲིབ་བ་ལས།
 འབྲས་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པར་བཤད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏན་ཆེགས་
 འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོའི་རང་
 གི་ངོ་བོར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཡང་སྐབས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་
 འདི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཟེར་རོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་དག་བོད་ཀྱི་དག་གིས་མ་བྱེད་འདུག་པས་གསལ་བར་ཆེག་ཅུང་ཅུས་
 བཏོལ་ན། འོ་ན་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་མི་བྱེད་པ་དེ། རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་
 དང་། རྟག་དངོས་ཀྱི་འབྲས་འབྱུང་དང་། རྟག་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་

བྱུང་བར་ཐལ། རི་ཐོང་རྩ་ཡང་རང་འབྲས་སྒྲ་སོགས་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་
 རོགས་མེད་ཀྱི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞི་པ་
 ལས། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། གཞོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་
 ཉིད། ཅེས་པའི་དགོངས་པར་བཞ་བྱུང་དུ་མ་དང་རྩེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བཀྲལ་
 བའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལྷ་དབང་སྒོ་སྒོས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཡང་
 ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་འགོག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་
 འདོད་དེ། ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསལ་བ་ན་ཡང་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་
 པར་གཙོད་པའི་ངོ་སོ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ལ་
 ཆོས་ཅན་འགོག་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་
 མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཏན་ཆོགས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་།
 དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡང་འདིར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསལ་དུ་བློན་ཀྱང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་
 གཙན་པ་ཅམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ནི་གཞོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ་ཞེས་དང་རྒྱན་ལས་
 ཀྱང་། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོད་པ་ནི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཏྲགས་དེས་སྐུས་པའི་ཆོས་ཅན་
 བཀག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་ཏྲགས་དང་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྣམ་བཙད་ཅམ་ཡིན་
 པའི་གནད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་མ་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་
 བརྒྱུང་བའི་དགག་ཏྲགས་མང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་
 མང་ངོ་། །ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་
 ལ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
 ཡོད་མི་དགོས་ཤིང་དགག་བྱ་བཙད་ཅམ་ཀྱི་མེད་དགག་ཡིན་པས་ཏྲགས་
 དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་པ་ལ་སྐྱོན་མི་འོང་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཅིག་ཅར་སྐྱ་སོགས་རྒྱ་མིན་
 ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་བཀའ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་
 དབང་སྒྲོས་ནམ་མཁའ་མེད་པར་སྐྱ་བས། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་
 སྐབས་ལ། ཆོས་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་
 གཅོད་པའི་གཏན་ཆེགས་འབྲས་བྱ་ཅིག་ཅར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་
 པ་ལ། ཞེས་སོགས་གྱི་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་དེ་
 དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་གྱིས་གཏན་ཆེགས་འབྲས་བྱ་
 ཅིག་ཅར་མི་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་པ་རོལ་གྱི་སུན་འབྲིན་མི་གཞོད་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་
 བསལ་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ལ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་དུ་
 འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆེགས་རྣམ་པར་གཅོད་
 པའི་ངོ་བོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས་
 གྲང་། གཏན་ཆེགས་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་གྲང་མ་
 ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་གྲང་། ཅིག་ཅར་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིན་མེད་དེ།
 ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས་གྲང་། རང་
 གོ་རྟེན་དུ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ན་རྟགས་གྱི་སྒྲིན་དུ་སྒྲིན་པ་
 ཡིན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་བཀག་བ་ཅམ་གྱིས་སྒྲིན་དུ་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱན་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་སྤར་བཤད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་ངེས་
 རིག་ཆེན་ལས་གྲང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། སྡེ་བ་མེད་པ་དེ་རྟག་དངོས་གྱི་དབང་

ལྷག་སྐྱེ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་
 ལྷག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས་ཤིན་པའི་གསུམ། དེར་ཐལ། ཉག་དངོས་ཀྱི་དབང་
 ལྷག་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྐྱེ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 འབྲེལ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆད་ཆེན་ལས་ཤིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ནི། འབྲེལ་པར་རུང་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། སྐྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་དབང་ལྷག་ནི། སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་མ་
 ཡིན། ནམ་མཁའ་ཡི་ནི་བརྒྱ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་
 གང་རུང་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་པ་འདི་འདྲ་མས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 དགའ་འགྲེལ་ལས། གང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་འགའ་ཞིག་གི་ཡང་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་ནམ་མཁའའི་བརྒྱ་བཞིན་ནོ། དབང་ལྷག་གྲང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲེལ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་འདིས་ཉག་པའི་འབྲེལ་འཇུག་དང་། ཉག་པའི་གཙོ་བོ་
 དང་། རང་བཞིན་དག་དང་རིག་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་དང་ཉག་པའི་རྒྱལ་ཐོན་དང་
 ལྷ་སོགས་གཞན་སྐྱེས་ཉག་པའི་རྒྱུར་འདོད་པ་ཆེས་མང་བ་དག་སྐྱེ་ལྷན་
 འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉག་
 ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། གཞན་ཡང་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་
 པས་སྟོང་བ་དེ་བྱེ་བྲག་པས་ཉག་དངོས་སུ་འདོད་པའི་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་དང་
 ལས་དང་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་ཉག་དངོས་རྣམས་རེ་རེ་ནས། ཉག་དངོས་མ་ཡིན་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་

འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་བ་དག་དང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚབ་མཁས་གྲུབ་
 རྗེ། དགོ་འདུན་གྲུབ་སོགས་བཞི་དབྱུངས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམས་
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་
 ཆོས་ཅན་མེད་ན་དམ་བཅའ་གྲུབ་ཀྱང་གཏན་ཆིགས་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་
 མས་མི་འགྲུབ་ན་དངོས་པོ་སོགས་སྐྱབ་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་གིས་ལྟ་ཅི་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆིགས་
 སུ་བཞོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཆིགས་ལ་སོགས་པ་
 རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེན་དེ་འགའ་ཞིག་
 ཆོས་ཅན་ནི། འབའ་ཞིག་བཀག་པ་ལ་ཡང་ནི། རྟོན་དང་ལྷན་པར་ཁས་ལེན་
 ཏོ། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དག་གི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་དམ་བཅའ་ལ་རྟོན་ཡོང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཆོས་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་གཅིག་མེད་ན་
 ཆོས་ཉིད་དུ་སྐྱབ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེད་པ་གཅིག་ཆོས་ཉིད་དུ་
 སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་
 མཛོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་
 ལའོ། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། གཉིས་ཀའང་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན། ཆོས་
 ཅན་ལ་ནི་གཞོད་པ་གང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པས། དེས་ནི་དེ་
 ལ་གཞོད་པ་ཉིད། ཅེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལུང་མང་ཡང་མ་
 གྲིས་སོ། རྣམས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མཁས་པ་གཞན་གྱི་བཞིན་པ་བཤད་
 ཟེན་ཅིང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་དེ། རྣམ་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
 གྱི་བདག་སུ་སྟེགས་པའི་སྟོ་བཏགས་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པའི་རྣམས་

ཡང་དག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་
 བྲལ་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མེད་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྟོན་དུས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་རྟོག་གི་བ་འགའ་ཞིག་དང་ཕྱིས་ཀྱི་རང་
 གཞན་ཀྱི་རྟོག་གི་བ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་མེད་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་ཅིང་སྐྱས་པ་དེ་ཡིང་རྟོག་མོ་དག་གི་རིགས་
 གཞུང་ཁོ་ལོ་ལ་སྐབས་མི་རུང་བའི་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་ཆོ་ངེ་ཡིན་
 བར་ཐལ། དེ་ནི་ཕྱིགས་སྒྲིང་གིས་ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་རང་རྟེན་ལ། ཞེས་
 པའི་རང་རྟེན་ཀྱི་དོན་མ་གོ་བའི་རན་སྐད་དུ་མ་བད། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་
 ཉིད་སྐྱ་ཡིས་ཆོས་གཞན་ལ། གཞོད་པས་གཞོད་མེད་ཞེས་བསྟན་པ། དེ་ནི་
 རང་གི་ཆོས་ཅན་ཀྱི། སོགས་རྩ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ་སྒྲིང་བ་ལས། དེ་བས་
 ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཁོ་ན་ལ་གཞོད་པར་བྱས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་གཞན་
 དང་ལྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་
 གི་ཆོས་ཅན་སྟོས་པ་མཛད་དོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་མཛད་པས་བཤད་དེ་ཞེས་
 སོགས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤད་ཀྱང་བྱིད་ཅག་གིས་དེ་
 ལྟར་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་རིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྟགས་
 ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་
 དག་གིས་ནི། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྟོས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་
 སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་འདི་དག་དང་ཁོ་ལོ་ཅག་པན་ཚུན་བསྐྱལ་བར་
 གྱུར་རྟོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ངེ་སྟོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་དེ། རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཅན་། བྱིད་བྱད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་
 སྐྱེ་ལྟན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱིད་ཀྱི་བྱད་ཆོས་སུ་དངོས་དབང་

གིས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་དངོས་ཀྱི་དབང་ལྷན་
 སྐྱེ་ལྷན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་ཆོས་དང་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ལ་དོན་སྟངས་
 ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ལ་དོན་སྟངས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་གཅིག་
 དང་དོན་སྟངས་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒོ་རྩོམ་དགག་ཆོས་དང་བསྐྱབ་ཆོས་
 རྟགས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་ཞེས་
 བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་ཡའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། ཕྱི་དོན་དང་གཙོ་བོ་སོགས་དོན་ལ་དེ་
 ལྟར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྲབ་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒོ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་
 བས་སྐྱེ་ལྷན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྟངས་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བྱེད་པས་ཆོས་ཅན་ཞེས་འདྲི་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་
 མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་
 ལས། དྲིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་དང་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་
 སྒོ་ལ་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙོ་
 བོ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཅིག་ཅར་རྒྱ་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོན་མེད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སོར་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་
 རོ།།དེས་ན་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོད་ཀྱང་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྟེ་
 བདུན་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཅན་ཞེས་པའང་སྒོ་རྩོམ་དགག་ཆོས་དང་བསྐྱབ་ཆོས་
 རྟགས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་

ཡི། དོན་སྤྱིང་ནས་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་
 ཡོད་ནས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་གྱི་ད་
 རུས་སྤྱིང་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་རྟམ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་
 པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་དངོས་གྱུར་ནམ་མཁའི་དོན་སྤྱི་འཛོག་སྟེ། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་དངོས་གྱུར་ནམ་མཁའ་སྟོ་ལ་སྤང་བ་དེ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། སྟོ་ལ་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དོན་བཤད་ཟེན་ལྟར་ཡིན་གྱི་དོན་སྤྱི་
 འཛོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་དངོས་གྱུར་ནམ་མཁའི་དོན་སྤྱི་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མ་གྱུར་པའི་གཏན་ཆེགས་སྟར་སྤང་ཞིག་མེད་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རུ་མེད་པར་སྐབས་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་གྲང་ཁ་ཅིག་སྐྱོད་ཆོས་ཅན་ཟེར་བ་ཞིགས་
 སོ། །དེས་ན།

རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི།

རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྱུར་པ་བཟུང་
 པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་མེད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་
 གི་ཆོས་ཅན་མ་གྱུར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་མ་གྱུར་པས་

བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་
 ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་པ་ཁོ་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 ཡང་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐབས་པ་གང་རུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོས་ཅན་
 མ་གྲུབ་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། མ་ཡིན་དགག་དང་སྐབས་
 པ་གང་རུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ན་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རྟ་
 བོང་རྩ་ཆུ་སྐུ་བརྩོད་རུང་དུ་སྐབས་པའི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀར་སྐབས་པ་བཀོད་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་
 ཡིན་དགག་རྟགས་ཆོས་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟོག་མེད་པའི་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་ཡང་ཡོད་དེ། རྩེས་བྱ་སྐྱུ་བསྐྱེད་བར་སྐབས་པའི་
 རྩེས་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ་མེད་ངེས་དེ་རྩེས་བྱ་སྐྱུ་བསྐྱེད་
 བར་སྐབས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སྐར་སྐར་དུ་སྐབས་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་
 ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩེས་ངེས་དང་ཤིག་ལས། ཡང་གཞི་
 མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་དགག་རྟགས་ལ་སྤིང་
 གྲང་སྐབས་རྟགས་ལ་མི་སྤིང་སྐྱུ་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྐབས་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་
 བར་ཡང་མི་བྱ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནས། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་ཐ་
 སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་པའི་སྐབས་རྟགས་ཀྱང་སྤིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདིས་དུ་མ་ཞེས་པར་བྱའོ། །རྟགས་དང་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་
 མེད་དགག་ཡིན་ཡང་ཁོ་ཡིན་ན་ཡོད་དགོས་པ་བརྒྱུད་པའི་དགག་རྟགས་ལ་
 ཆོས་ཅན་མེད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་
 དག་དང་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་དང་རྟགས་

གཉིས་ཀར་ཁོ་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་
 རུང་དང་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མ་ཡོང་བའི་
 ཕྱིར། ཤེན་ཏུ་སྤྱོས་པས་ཆོག་གོ། །དེས་ན་རི་བོང་རུས་སྤྱོས་བྱའི་སྤྱོ་ཕྱག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་དགག་རྟགས་གཅིག་མ་རྟེན་པ་དག་གི་སྤྱོ་ངོར་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་
 ཅམ་ཡོད་ན་འང་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་དོན་དཔྱད་
 བར་ཅི་ཡང་མི་པན་པའི་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་རྟོལ་གཏམ་མང་པོ་མ་སྤྱ་བར་རྗེ་
 ཡབ་སྤྱས་ལྷ་སོགས་མཁས་མང་གི་ལེགས་བཤད་ལ་སྟོས་ཤིག། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་རུ་ཆེ་སྤྱས་
 བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ན་འགལ་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བཟུང་
 བ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་བྱུང་
 སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིང་གཞིར་ཡོད་མེད་གང་རུང་ཞིག་བཀོད་པའི་སྦྱོར་དག་
 དང་ཐལ་འགྱུར་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིང་གཞི་ཡོད་པའི་སྦྱོར་དག་
 དང་ཐལ་འགྱུར་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྟགས་བཀོད་
 བ་དང་ཚུལ་སྐྱབ་ནས་སྐྱབ་དག་སྟོན་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་འགོད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐྱད་དུ་རྣམ་ངེས་དར་
 རིག་ལས། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་
 བྱུང་བ་དགོས་ཀྱི། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་
 གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལེགས་བཤད་
 ཡིན་མོད་དེ་མ་གོ་བར་རྗོངས་ཡུས་ཀྱིས་གྲ་རྒྱུང་བས་ཀྱང་བཀག་ཀྱང་
 གཤགས་སེང་མཆོག་སྟ་བཤོད་གཤགས་སོགས་མི་བཞེད་པ་ལེགས་སོ། །དེ་

དག་གིས་རགས་དབྱུང་ཅམ་གྱུ་བ་ནས་ཞིབ་དཔྱད་ཚུགས་སྒྲིང་གི་དགོངས་
 བ་བཤད་ཚུལ་འཕགས་ཡུལ་ནའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཚུགས་སྒྲིང་གིས། སྦྱར་བ་
 བཀོད་ཚུལ། འདི་ཉིད་ལས། རོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། སོགས་
 གྱི་མཆམས་སྦྱར་བའི་རང་འགྲུལ་ལས། ཇི་སྟེ་གང་འདི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་
 བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་
 རོན་ལ་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་མ་གྱུ་བ་
 ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བའི་དེ་སྦྱུ་བ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་
 འགྱུར་སྣ་ཆོགས་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་གཙོ་
 བོ་རང་མཆོན་དེ་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པར་སྦྱུ་བའི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུགས་སྒྲིང་གི་སྦྱར་བ་དེའི་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་གཙོ་བོ་རང་མཆོན་དེ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཚུགས་སྒྲིང་གི་སྦྱར་བའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་གཙོ་བོའི་སྦྱ་རོན་ཁོ་
 ན་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། སྦྱ་རོན་ཆོས་ནི་རྣམ་
 བ་གསུམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲུལ་ལས། དེ་བས་ན་ཆོས་ཅན་འདི་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཅི་གཙོ་བོའི་སྦྱ་ལས་སྦྱང་བའི་རོན་འདི་ནི་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲུལ་བཤད་
 ལས་ཤུགས། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུ་བ་སྟེ། རྣམ་འགྲུལ་དང་འགྲུལ་
 བཤད་གྱི་དངོས་ཟིན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད། དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཚུགས་སྒྲིང་གི་སྦྱར་བའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་རང་མཆོན་ཆོས་
 ཅན་དུ་བྱས་ནས་རང་མཆོན་དུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་
 རང་མཆོན་དུ་མེད་པར་སྦྱུ་བ་པར་བྱས་ཆོག་པས་གཅིག་ཁོ་ནར་བཤད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོབ་དཔོན་ཚུགས་སྒྲིང་གི་སྦྱར་བ་

འདི་ལོ་དངོས་ཟེན་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་རང་མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་དེ་
 ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ལྟར་མངོན་ལ། རྣམ། འགོག་པ་ལྟར་སྤང་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ཅོད་གཞིར་མི་འཛིན་པར་
 གཙོར་སྤང་གི་དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན་དང་ལྷ་ཀྱའི་འགྲེལ་པའི་དངོས་ཟེན་
 ལྟར་གཙོར་སྤང་གི་དངོས་པོའི་ཉིར་ཡེན་དུ་མེད་ཅམ་ཁོ་ནར་སྐྱབ་དགོས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་སློ་ལ་གཙོ་བོས་གཞན་སྤྱིད་པ་ཁྱེད་ཀྱང་གཞན་
 གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་མི་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་།
 ཏགས་བྱུང་སྟེ། གཙོ་བོར་སྤང་བས་གཞན་སྤྱིད་པ་དང་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་མེད་
 པའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན་དུ་
 བརྒྱུད་ནས་རང་མཆོན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་
 ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། དེ་ལྟ་མེན་ན་དེ་ལས་
 ཕྱི་རོལ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་བོ་ནས།
 སློ་ལ་ཕྱི་རོལ་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བསྤྱིད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དགག་པ་
 བསྐྱབས་སུ་ཟེན་གྱང་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་
 རང་གི་དོ་བོ་དགག་པ་ནི་མི་འགྲུབ་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེའི་རྣམ་པ་ནི་གཞན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས།
 འདི་དག་གི་དགོངས་པ་མཁས་པའི་དབང་བོ་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལས་ཞེས་པ་ནས།
 བཞེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་
 དང་ཕྱོགས་སྤང་གིས་བཤད་ཚུལ་འགལ་བར་ཐལ། ཆོས་གྲགས་གྱིས་
 སྐབས་འདིར་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་དོས་བརྒྱུད་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་
 པའི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱོད་དོས་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཙོ་བོ་རང་མཆོན་མེད་གྱང་གཙོ་བོའི་

སྐྱོར་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བ་
 རོལ་གྱི་ཚུད་པའི་བསམ་པ་གཙོ་བོའི་སྐྱོན་གཙོ་བོ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
 བས་གཙོ་བོ་རང་མཆོད་དུ་མ་གྱུབ་ན་དེའི་སྐྱོན་འཇུག་པ་མི་འཐད་སྐྱམ་ནས་
 ཚུད་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་དོན་འགོག་པ་ན་རྫོད་པར་
 བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་མི་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུས། དོན་འགོག་པ་
 ཡོད་ན་རྫོད་པར་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་མི་སྐྱོར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཅུད་པའི་
 ལན་དུའང་གཙོ་བོའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་ཅིང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་
 ཞེས་བྱུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱིར་ཡང་སྐྱོན་ལ་དངོས་བོ་རང་
 མཆོད་པ་དང་དངོས་མེད་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལ་བརྟེན་པ་དང་
 གསུམ་ཡོད་པས་དེའི་སྐྱོན་རང་མཆོད་ཡོད་མི་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྤང་བ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་གཙོ་
 བོ་ཞེས་སྐྱོར་བ་གང་ཞིག་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་ཡུལ་རང་མཆོད་མི་འོང་
 བས་དམ་བཅའ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས།
 དེ་ཉིད་ནི། མེད་པ་མ་ཡིན་སྐྱོར་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེའི་འགྲེལ་བར་
 རྒྱུས། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། ཅེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱོན་དེ་དག་རང་གི་མཆོད་
 ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱོན་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཁོ་ནར་སྐྱོན་དོས་བཟུང་
 བ་མ་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོ་རང་མཆོད་མེད་ཀྱང་སོགས་སོ། །འདི་དག་པན་ཚུན་
 གྱི་བཅུད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་མོད་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

མཉན་བྱ་འོག་མ།

འདི་ཉིད་ལས། བྱད་པར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཡི། ། ཞེས་སོགས་ལ་ཁ་ཅིག་
 བ་རེ། མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་སྤར་མཉན་བྱ་
 སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས། དེ་རྗེས་
 མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས། དེ་རྗེས་སྒྲིའི་རྟག་པར་ངེས་
 པའི་ཚུར་མཐོང་དེས་སྒྲིའི་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པར་ཐལ་ལོ། ། དེས་སྒྲིའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་གསར་དུ་རྟོགས་དེའི་རྒྱད་
 གྱི་སྒྲིའི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་ཟུར་
 གཉིས་པ་ཡང་མ་བྱུང་ལ། འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རིམ་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ལ་སྟོན་ལ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་བསྐྱབས་ནས་དེ་ལྟར་
 བྱབ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐབས་དགོས་ཤིག་སྲིད་པ་གང་ཞིག་
 ཕྱོགས་ཆོས་དང་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ན་སྒྲིའི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དབག་ཀྱང་སྲིད། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་
 སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། ། གཏན་ཆོགས་འབའ་
 ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། ། ཅས་པའི་ལུང་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་
 པ་བྱུང་སྟེ། སྤར་རྣམ་ངེས་དང་ཤིག་དང་འཐད་ལྡན་དང་འཁྱི་བ་སོགས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་བཤད་པ་ལྟར་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་དེས་རིམ་བ་དེ་ལྟར་
 བྱས་ནས་སྒྲིའི་རྟག་པར་ངེས་པའི་སྟོ་རྗེས་དབག་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་རྗེས་
 དབག་སྲིད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲི་

མི་རྟག་པར་ངེས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་མ་ཡིན་
 རོ།།ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདི་སྤྱིར་
 བཏང་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་སྤར་བྱས་པ་དང་། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྦྱིད་པ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གནག་རྗེས་སྤར་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཤིང་བྱིས་
 ལ་རྒྱབ་ན་དུ་བ་མཐོང་བའི་སྤྱོད་བྱར་བའི་རྟགས་སམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་འཇལ་བའི་
 ཆོད་མས་བྱངས་པའི་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་བྱིར་
 དང་། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་སྤྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་འདིར་ཡང་
 འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། ད་ནི་གྲུབ་མཐའ་མེད་
 ཀླུ་མས་ཀྱིས།།དུ་བས་མེ་ནི་རྟགས་མི་འགྱུར།།ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར།
 ཀླུ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་ནས། ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་
 ལས་རྟགས་པ་ཡིན་རོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཞིབ་ཆ་དེ་སྤྱིར་མེད་ན་གོང་
 འོག་དངོས་འགལ་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྤར་
 མཉན་བྱ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་རྟགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་
 བྱིས་ཀྱི་མཉན་བྱ་དང་སྤྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་པས་སྤྱ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་ཡང་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཀླུ་བཤད་ལས། ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལས་རྟགས་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་འབྲེལ་ཚུར་མཐོང་དེས་སྤྱ་མི་
 རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པར་ཐལ། དེས་སྤྱ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་
 པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་འདིར་མ་བྱུང་བེད་
 ཞིང་། ཡང་སྤྱ་དང་སྤྱ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཟེར་བ་དངོས་འགལ་
 ཡིན་རོ།།ཅ་བར་འདོད་ན། སྤྱ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཚུར་མཐོང་གིས་

མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱ་
 སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྟག་པ་ལས་སྔོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྔོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མི་རྟག་པར་སོ་སྐྱེའི་
 མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པ་གང་ཞིག་སྔོན་མི་རྟག་པ་
 སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་བཞིན་ངེས་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐྱ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་གཞན་དང་མཆོམས་མི་སྦྱོར་བ་ཚུར་
 མཐོང་གི་ཉན་ཤེས་གྱིས་མཐོང་ལ་དེ་འཛིག་པར་ཡང་ཡོངས་སུ་གཙུག་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་བཞིན། འདི་ཉིད་གསུམ་པ་ལས། སྐྱི་
 ཡི་རྟོན་ནི་གྲུབ་པ་ན། སྐྱི་དེ་ཉིད་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འདི་ལྟར་རྟག་
 མེད་ཀྱིས་བར་གྱི། སྐྱེ་བོས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་ནི། །འབྲེལ་མེད་མར་མེ་ལ་
 སོགས་གྱི། །འཛིག་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་གཙུག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་ཤིང་ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྐྱི་ཡི་རྟོན་ནི་གྲུབ་པ་ན། སྐྱི་དེ་ཉིད་
 ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་དངོས་པོ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་དེའི་མི་རྟག་
 པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་
 རྟགས་ལ་སྟོས་བ་མེད་ཀྱང་མཁས་པ་ནས་ཀྱིས་པའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བོས་རིགས་
 འབྲེལ་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་མར་མེ་སོགས་གྱི་འཛིག་པ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་གཙུག་ཅིང་ངེས་པར་བྱེད་ཅུས་པ་ཉིད་
 ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། མར་མེ་དང་སྐྱ་དག་
 སྐྱེས་ཅམ་ནས་སྐད་ཅིག་སྐྱ་ཕྱི་སོ་སོར་འཛིག་པ་མ་ངེས་ལ་རིགས་འབྲེལ་
 མཆོམས་མི་སྦྱོར་བ་ངེས་པའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་དབང་སྒྲོའི་དཀའ་
 འབྲེལ་ལས། ཀྱིས་པའི་བར་ལ་ནི་ཀྱིས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །སྐྱེ་
 བོའི་མཐོང་བ་སྟེ་མཐོང་བའི་སྐྱོ་ནས་ཡོངས་གཙུག་བྱེད་དེ་ངེས་པར་གཙུག་

བར་བྱེད་དོ།། ཞེས་པ་ནས། འདྲ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་དང་མཆམས་སྦྱར་
 བ་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ།། དེས་ན་སྤར་འདྲ་བ་གཞན་
 འབྱུང་བས་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྐྱ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་སོ་སོར་འཛིག་པ་
 མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་སྦྱེས་ཅམ་ནས་འཛིག་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ལ་འབྲུལ་ནས་སྦྱེས་ཅམ་ནས་འཛིག་
 པར་མི་རྟོགས་པས་སྦྱེས་ཅམ་ནས་འཛིག་པ་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྦྱབ་དགོས་
 པ་གང་ཞིག་དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སོ་སྦྱེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟག་པར་
 རྟོགས་པ་དང་རྟགས་ཀྱིས་དཔག་བྱའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་པ་ལས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། གསུམ་པ་ལས། དེ་མ་བྱབ་ན་དེ་ལྟར་དེ། རབ་
 ཏུ་བྱབ་ཕྱིར་རྗེས་དཔོག་ཡིན།། འདྲ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།། ལ་ལར་
 ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ། འབྲུལ་ཕྱིར་སྒྲོང་གི་ཐ་དད་བཞིན།། ཞེས་དང་། ལྷའི་
 དཀའ་འགྲེལ་ལས། རྒྱད་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དུས་ན། ཞེས་པ་ནས། མི་རྟག་
 པ་བཟུང་དུ་ཟེན་ཀྱང་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་། མཁས་བྱབ་ཤིག་ཆེན་
 ལས། འགའ་ཞིག་གིས་ཁ་དོག་མཐོང་བ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་མི་རྟག་
 པའང་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་མ་དེས་པས་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་དེ་མ་
 བྱབ་ན་ཁ་དོག་དེ་མི་རྟག་པ་དེ་ལྟར་དུ་རབ་ཏུ་བྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྗེས་
 དཔག་འཇུག་པ་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ལའང་ཞིབ་ཆ་གྱིས་ཤིག་
 རྟགས་གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཀླུ་བ་འདད་ལས། སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་
 ལས་རྟོགས་ཀྱང་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པ་མི་འགལ་
 རོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་ཡིན་པས་མ་དོར་ཞིག་གཞན་ཡང་། སྤྱི་

སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་མི་རྟག་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེས་ཀྱང་། མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་
 གྱིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ལས། དེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་
 དེ། རབ་ཏུ་གྲུབ་ཕྱིར་རྗེས་དཔོག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་མངོན་གྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པ་ཆེན་
 སོ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་མི་རྟག་པ་སྤྱོད་པས་ཁྱད་གཞི་སྤྱོད་པས་སྐྱོ་ནས་འཛིག་
 པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྗེའི་སྤྱིང་གི་མི་རྟག་པ་སྤྱོད་པས་གཉིས་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཅམ་སྤྱགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་ལ། ལྷོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་རྟགས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷོས་
 ཀྱང་དེ་མཐའ་དག་གྲུབ་མི་དགོས་པ་དང་། ཐོག་མར་དེ་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་
 ལ་བསྟན་པའི་གྲུབ་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་
 བ་ལ་ལྷོས་པར་བསྟན་པ་དང་། མི་ལྷོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ་
 བློ་འདི་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི། ཞེས་སོགས་ཆེགས་
 བཅད་གཅིག་བྱུང་། གཉིས་པ་མི་ལྷོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་བློ་དེ་ལྟ་མིན་ན་
 གཅིག་ལོག་པས། སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཉིས་བྱུང་། གཉིས་པ་ལྷོག་ཁྲབ་གྲུབ་
 པ་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་དགོས་
 ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཆོད་མས་གྲུབ་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་

ལ། དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་དངོས་བརྒྱུད་བ་གཉིས། དང་པོ་
འཆད་པར། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་བཞི་བྱུང་། གཉིས་
པ་ལའང་འབྲེལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། ཤེས་
ཟེན་མ་བཟུང་གྱུར་བྱུང་བ་གཉིས་ལ་བློ་བཟུང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་
པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །ཞེས་སོགས་བཞི་
བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་
བཞི་བྱུང་། གསུམ་པ་ཐོག་མར་དེ་སྐབས་རྟགས་གཉིས་ལ་བསྟན་པའི་གྲུབ་དོན་
འཆད་པར། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །མེད་པས་འགའ་ཞིག་སྐབས་པའི་
ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་།

སྐབས་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་འཕྲོས་དོན།

འདི་ལ་འཕྲོས་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་གང་
ལས་འཕྲོས་ན། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅུང་དང་འབྲེལ་བའི་། །ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས།
འཕྲོས་ཚུལ། རྒྱ་ཡིས་ནི། །འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་དུ་
བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་
བྱུང་བ་འབྲུབ་པ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུའི་
འབྲས་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་པས་ན། མེ་མེད་
པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཆོད་མེའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་མེད་དུ་སྐབས་པའི་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་
མེ་མེད་དང་དུ་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུའི་
དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་མེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཡང་བྱུང་བ་འབྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་
རག་ལས་སུ་ཞེ་ན་དེ་ལྟར་རག་ལས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་

༥༥ མེད་པས་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་ཡང་༥༥ གཏན་ཆོག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱང་
 ༥་ཡང་༥༥ རོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་རོ་མོ་ཉིད་༥༥ རྒྱུག་པར་འགྱུར་བ་འཇམ། ཞེས་པས་ཤུག་བའི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་ཤིོ་ཤུག་ཀྱི་ཤིང་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་གཉིས་ངེས་པ་ལ་ཤུག་
 བ་དང་ཤིང་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་
 པ་ལ་རག་ལས་པས་ན། ཤིང་མེད་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཤིང་མེད་བྲག་རྫོང་ན་
 ཤུག་པའི་སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་འགྱུར་བ་ལ་ཤིང་མེད་པ་དང་༥༥ ཤུག་པའི་
 ཤིང་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་
 ཏྲགས་ཀྱི་བྱུང་བ་འགྱུར་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་
 ལ་རག་ལས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རག་ལས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་བྱིར་རང་
 བཞིན་དག། མེད་པས་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་ཡང་༥༥ གཏན་ཆོག་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་བྱང་༥༥ དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་འཆད་པར། དམིགས་པར་ནི༥༥ དེགས་
 ལྟན་དེ་མི་དམིགས་པར་ཡང་༥༥ ཞེས་བྱང་༥༥ དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་རྒྱས་བཤད་
 དང་བཅས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ༥༥ སོགས་བཞི་
 བྱང་༥༥ མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་
 དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་དང་༥༥ ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་
 འཆད་པ་ལ། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་དང་བྱུང་བ་མི་དམིགས་པ་
 བེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཏན་ཆོག་ཡིན་ཏེ༥༥ ཞེས་བྱང་༥༥ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་
 པའི་གཏན་ཆོག་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 གིས་བྱུང་བ་འཆད་པ་ལ། རང་འབྲེལ་ལས། དག་གི་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཐ་
 སྙད་ཀྱི་དེའི་གཏན་ཆོག་པའི་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་

ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་ཅིང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པས་བྱང་ཅིས་འཆད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་བདག་ཉིད་དམིགས་
 སུ་ཡོད་པ་མི་དམིགས་པའོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། རང་བཞི་ནི་མི་
 དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྐབས་པ་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། ། ཞེས་བྱང་། འོ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་དོན་ལ་སློ་
 ཞུགས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་གསུམ་པོ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་ཕྱིར་སྐབས་པའི་
 ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཅིག་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་དབྱེ་བ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མ་
 དམིགས་པ་ལ་འདྲ་ཅིས་འཆད་པ་ལ། གོང་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་
 གི་ཆེ་མེད་པ་དག་གི་ཆེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་
 ཆེ་ན་ནི། ཡུལ་གྲུབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲིངས་པས་ཡུལ་ཅན་ཞེས་པ་དང་སྐྱ་དང་
 ཐ་སྙད་དག་ཁོང་དུ་མི་ཚུད་པ་ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་ནས་བདེ་ལ་འཇུག་པར་
 བྱེད་དེ་ཞེས་བྱང་། དེ་འབྲེལ་སྐབས་རྟགས་ཀྱང་ཡོད་ཅིས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་
 འཆད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན། འདི་ནི་བ་ལང་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
 བཤམ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
 བུའོ། ། རྣམ་ཡུལ་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་མ་རྟོགས་པ་དག་སྐྱང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱང་།

ཐ་སྙད་སྐབས་སོགས་ལ་དབྱེད་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་དཀའ་བའི་གནས་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ།

ལོ་འདབ་སོགས་ཁྲད་པར་བ་འདི་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་སྟེ།
 ཤིང་ཤ་བའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤིང་ཤ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ལོ་
 འདབ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲིང་བྱ་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། རྟག་གི་སྐྱད་
 ལས། དཔེར་ན་འདི་ནི་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་སྟེ། ཤིང་ཤ་བའི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་
 བཞིན་གྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡོད་དེས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐ་སྙད་
 སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་གི་ཐ་སྙད་བྱར་བྱང་
 །།ཞེས་སྐྱབ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ།།དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐ་
 སྙད་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་དང་།
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཐ་སྙད་སྐྱབ་
 གྱི་གཏམ་ཆོགས་རེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ།།འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏམ་ཆོགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་
 གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏམ་ཆོགས་གཉིས་
 ལོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་ལོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་རང་ཉིད་གྱི་དོན་
 མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དགག་རྟགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་ཅིང་།
 རྟགས་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་ངས་ལས། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་མེད་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ།།ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཡིན་ཏེ་ཡན་ཆད་གྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་རང་

ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་པ་བསྟན། དེ་ལ་ཞེས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་དེ་ལ་འཕྲོད་པ་བྱུང་བའི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་པ་ཁོ་ན་དེ་ལ་ཞེས་
བཤད། དེ་ལ་ཅན་ཞེས་པས་ཐ་སྟད་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་
ཐ་སྟད་སྐབས་ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་ལ་ནི་སྐྱེའོ་ལུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདྲིའི་གོང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གྲུབ་ཏུ་ཐེན་ཀྱང་སྒྲིངས་པས་
དེ་ལ་ཅན་ཞེས་པ་དང་སྐབས་དང་། ཐ་སྟད་དག་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་པ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་དེས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རྟེན་དེ་
སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་དང་ཐ་སྟད་སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྟད་ནི་སྐྱེའོ་ལུས་གསུམ་ནི་
ཐ་སྟད་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་དེ་ལ་ལ་དོན་ཞེས་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། རི་
སྐད་དུ། དེ་ལ་ཡོད་ན་ཡང་སྒྲིངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་
པ། གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་ལས། བརྟེན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་པས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་དོ་བོར་མི་
དམིགས་པ་དེ་བྱུང་འདྲིན་ཆད་མས་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་བ་དངོས་
པོར་མེད་པར་སྐབས་པའི་ཐ་སྟད་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་དགོས་པར་ཐལ་
ཡོ། །སྐྱེའོ་ལུས་གསུམ་གང་རུང་གི་དེ་ལ་མིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྣམས་ཏེ། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་མེ་
མེད་པར་སྐབས་པའི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་
སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྱོད་མེ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་

སྤྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་མེ་མེད་
 མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་མེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཁྱིད་མེ་
 མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱིད་མེ་མེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། གཏན་ཆེགས་ནི་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་ནི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་མཚམས་ལ་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་
 པ་དེ་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་མེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་ངས་ལས། དེ་ལ་ནི་
 ཡུལ་ཅན་སྐྱབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མ་ཁྲབ་
 མཚམས་ལ་དེར་ཐལ། མེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་མེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 དགག་བྱ་མེ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་མེ་མེད་མཚན་མོ་རྒྱ་མཚོར་མེ་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་
 ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱུབ་མ་ཐེན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་འདྲ་བ་ལ་ཐ་སྙད་བྱུབ་མ་ཐེན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་སྐྱབ་དང་། གཞན་འདྲ་བ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་བྱུབ་ཐེན་པ་ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོག་ཅིང་དོན་དང་ཐ་སྙད་

བེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱེ་ཚས་ཀྱི་དོན་ནི་དོན་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱེ་
 ཚས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འདོག་ཟེར། འདི་དབྱེད་གཞི་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་
 སྐབས་འདིར་ངེ་བཞིན་འཐད་དཀའ་ལ། སྤྱི་དོན་ཀྱི་བཞེད་པ་ཁས་ལེན་
 དགོས་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱེ་ཚས་ཀྱི་ཐ་
 སྙད་གསུམ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དུ་སྐབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་ཟེར་བ་མོགས་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་འདོད་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དོན་སྐབ་ཅེས་པའི་དོན་མཆན་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་
 མཆོན་བྱ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚས་
 ཅན་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་དཔག་དགོས་པའི་
 བསྐབ་བྱེ་ཚས་དེ་སྐབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཐ་སྙད་སྐབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་
 ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་གཅིག་གི་མཆོན་བྱ་
 ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དང་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དུ་བཞག་པ་གང་ཞིག་
 དགག་ཏུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན། སྐབ་ཏུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐབ་ཚུལ་ཡང་དེ་
 ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་བྱེ་ཐ་སྙད་འདུག་གཞིའི་
 མཆན་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་དང་དོན་ཞེས་དང་། མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་དང་བད་
 ཞེས་བཞག་པའི་སྤྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། གཏན་ཆེགས་ནི་ནུམ་པ་གཉིས་ཏེ་
 ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྤྱིར་བཤད་
 རས་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་བྱུང་ཟེན་གྱི་
 མེ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་མཆོན་བྱེ་ཐ་སྙད་སྐབ་དགོས་པའི་སྤྱིར། སྐམ་ཟེས། འོན་
 གྱང་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་བྱུང་ཏུ་ཟེན་གྱི་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་སྐབ་
 དང་ཐ་སྙད་དག་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པ་འདུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་
 ལས། དམིགས་པར་རིགས་པ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དོན་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་

སྟེ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་བྱུབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་སོ་
 མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་ཉིད་དོན་
 གྱེ་ཞེས་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཆད་
 མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱམ་ཟེ་ལྟོ་
 ཀར་གྱི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་ཆེ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་བྱུབ་པ་ཁོ་
 བ་སྟེ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། བྱམ་པ་མ་དམིགས་པ་དེ་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་སུ། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མི་དམིགས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཞེས་
 དང་། འཐད་ལྡན་ལས། འདིས་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ནི་མི་
 དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སྟོན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེན་ཏུ་གསལ་
 ལོ། ། ཏྲགས་གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། མའི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་ཏེ། མེ་ཁྲོད་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 པའི་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་མེ་ཁྲོད་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་
 ན་ཡོད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དུ་བ་མའི་འབྲས་བུར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེད་པས་ན་པ་ཞེས་བཤད་དེ་ཐ་
 སྙད་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་
 ལ་པ་ཉིད་བཞིན་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། འདི་སྐྱམ་དུ་ཐ་སྙད་གང་ཞེག་
 གང་རྒྱ་མཆོན་ཅན་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་མཆོན་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྒྱ་
 མཆོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྔོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 ཏྲགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་དང་། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་དེའི་འབྲས་
 བུ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད་ལ་སྤྱོད་འཕེན་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་
 རྟགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྤྱི་སྤྱོང་
 དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟེན་པར་ཐལ།
 ཁྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་དུ་སོང་བའི་ཆོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།
 དེར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་ཟེན་མ་བཟེད་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འབྲེལ་ཆོས་པ་དབང་རྣམས་མེད་ཀྱང་དབང་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤེ་བདུན་རྒྱུ་
 ལས། མི་རྟག་པའི་དོན་རྟོག་སྐད་ཅིག་མར་མ་ངེས་ཤིང་། སྐྱ་ལ་གཉིས་ཀ་མ་
 གྲུབ་པའི་ཆོས་པའི་ངོར་དང་པོར་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འགོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་
 ཐ་སྙད་སྐྱབ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་འགོད་མི་དགོས་ཤིང་། རྣམ་པོ་ལ་དགོས་པོ་
 ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆེ་རྒྱ་མཚན་ལ་སྐྱོངས་པ་དེའི་ཆེ་
 རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ཉིད་རྟོགས་པའམ་གཞན་གྱིས་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ངོར་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱས་པ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 ཆོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐད་ཅིག་མར་ངེས་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱོང་
 དུ་མི་རྟག་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་གང་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཆོས་པའི་ངོར་དོན་གྲུབ་

ན་ཐ་སྙད་སྐྱབ་མི་དགོས་ལ། དེའི་ངོར་ཐ་སྙད་བྱའ་ན་དོན་སྐྱབ་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྡེ་ག་སྐྱད་ཅིག་མར་
 དེས་ཀྱང་སྐྱེ་ལ་གཉིས་ཀ་མ་བྱའ་པའི་ཆོལ་བའི་ངོར་དང་པོར་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་འགོད་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ལ་འགོད་མི་
 དགོས་ལ་རྟུལ་པོ་ལ་འགོད་དགོས་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 སྡེ་དོན་འགོག་མཁན་བྱིད་ཀྱིས། ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྡེ་བདུན་དང་དབུ་མ་རྒྱན་
 ཅུ་འགྲེལ་མོགས་དབུ་ཆད་དུ་མ་འགོག་རིགས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་ཤིང་རྟ་
 ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་
 མི་འབྱེད་པར་གཏན་ཆེགས་དེ་ཕྱི་ཆོལ་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་ཀྱི་སྡེ་ནས་འབྱེད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མཆོན་
 བྱ་གཅིག་བཟུང་ནས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དང་མཆོན་ཉིད་ཅིག་
 བཟུང་ནས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཁོ་ན་ལས་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཏུ་
 མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་བྱའ་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་
 འགལ། མ་བྱའ་ན་བྱའ་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆོན་
 མེའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་གཅིག་བྱ་ཡང་མེ་མེད་མཆོན་མེའི་རྒྱ་
 མཆོར་དུ་བ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱི་ཆོལ་ལ་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་
 ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། མེ་མེད་མཆོན་མེའི་རྒྱ་
 མཆོར་དུ་བ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཕྱི་ཆོལ་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱའ་སྟེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་མེ་མེད་རྒྱ་མཆོར་རྒྱང་རིང་པོ་ན་དུ་བ་སྣང་མི་རུང་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་
 པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཐད་ལྷན་ལས། འབྲས་བུ་དང་བྲབ་བྲ་ལྷར་མི་རུང་བ་ལ་ནི་རྒྱ་དང་བྲབ་
 བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པས། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་
 ལྷན་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་
 བྲབ་སྟེ། མེ་མེད་པའི་ཉགས་ཀྱིས་མེ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་རྒྱང་རིང་པོ་མ་ཡིན་
 པ་ན་དུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཆེ་དེ་ལྷར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཐ་སྣད་
 འབའ་ཞིག་སྐྱབ་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤང་དུ་དུ་བ་མེད་པའི་དོན་བྲབ་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་དུ་བ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ལ་སྤང་དུ་རུང་བ་ལས་མི་སྤང་བར་
 དམིགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་རང་དོན་འཇུག་པའི་འགྲེལ་
 བཤད་འཐད་ལྷན་ལས། རྒྱ་དང་བྲབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པས་ཞེས་དང་
 ། འབྲས་བུ་དང་བྲབ་བྲ་ལྷར་རུང་བ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྣད་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། དགག་བྲ་སྤང་རུང་མི་རུང་གཉིས་ཀ་
 ལ་རྒྱ་བྲབ་བྱེད་གཉིས་ལས་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་
 མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་དང་ཐ་སྣད་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དང་ཐ་སྣད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 གསུམ་ག་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་མེད་དུ་
 སྐྱབ་ཉགས་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱང་གྱིས་འདོད་པས་བྲབ་ཟེན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་
 ལྷན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་
 ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཐ་སྣད་འབའ་ཞིག་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཐ་སྣད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཤེས་

འདོད་ཆོས་ཅན་སྙེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་སྐབ་ཚུལ་དང་ཕྱི་རྒྱུ་དབང་པོ་ནི་རྩལ་གྱིས་དེ་ལྟར་སོང་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཚུལ་གྱིས་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་ནི་
 རྩལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་བདུན་རྒྱུ་
 ལས། དེ་ཡང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྟོན་སྐད་ཅིག་མ་ངེས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས།
 འདི་ལྟ་བུའི་ཐུ་རྒྱུས་རྟགས་སྦྱོར་གཞན་དག་ལ་ཡང་མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་
 གྱིས་ཞེས་དང་། རྒྱུ་འདུས་ལས། འདིས་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞུན་མ་
 གྲུབ་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་ལོ་ལ་བ་མེད་དེ། ལེད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཞེས་དང་། འཐད་ལྟར་ལས་ཀྱང་། ད་ནི་སྦྱོར་
 བ་རང་བཞུན་མི་དམིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་སྦྱོན་པ་ནི་འདིས་
 ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་རང་
 བཞུན་མི་དམིགས་པས་བྱུང་བའི་མི་དམིགས་པ་བསྐྱུས་པར་བཤད་ཅིང་།
 འོག་ཏུ་ཡང་འཐད་ལྟར་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞུན་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལ་
 སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་
 དག་ལ་དགག་བྱ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་དོན་ནི་
 འདི་ཡིན་ཏེ། བལྟར་རུང་བ་ཁོ་ནའི་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞུན་འགལ་བ་དང་
 རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དག་ཁོ་ན་དགག་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱ་སྒྲུང་རུང་ལ་རྒྱུ་དང་བྱུང་བའི་འཇུག་པ་དར་
 རིག་གི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་
 བྱུང་བའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དག་ཕྱི་རྒྱུ་དབང་ཆོན་ལ་དོན་དང་ཐ་སྙད་
 གཉིས་ཀ་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྩལ་པོ་ལ་དེ་དག་དོན་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐབ་བྱུང་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འདུས་

ལས། གང་གི་ཆེ་ནས། སྤྲ་དང་ཐ་སྙད་དག་རྟོགས་པའམ་སྤྲུབ་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མེ་ཆད་མས་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་མེད་དུ་སྤྲུབ་
 པའི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་མེ་མེད་པ་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། མེ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པ་དེ་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྤྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ། ཡང་མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་
 ཀྱི་བྱི་ཚོལ་ཀྱིས་མེ་མེད་དེ་རྟོགས་པར་ཐལ། མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་མེ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་
 བྱིར་ན་མ་བྲལ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྤྲུབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲལ་སྟེ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྤྲུབ་ལ་མི་སྤྲུབ་
 པའི་དོན་གང་ཡིན་ན་མེ་མེད་ཀྱི་དོན་ལྟོག་མེ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་མེ་
 ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དག་ཡིན་ཞིང་། སྤྲུབ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་ནི་མེ་མེད་རྟོགས་
 པའི་སློང་དང་དེས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་པའི་མེ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྤྲ་དང་ལུས་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་ནུམ་མས་འདྲིལ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་དེར་བྱམ་མེད་སྤྲུབ་པའི་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་བཞིན། ནུམ་ངེས་དར་ཤིག་ལས། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྤྲུབ་ཀྱིས་དོན་མི་སྤྲུབ་པའི་དོན་ནི་གང་ཡིན། ཐ་སྙད་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
 བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དོན་ལ། བྱམ་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་རྟོག་པ་དང་དེས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་པའི་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྤྲ་
 དང་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནུམ་མས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་མེད་ཟེར་ན།
 འོ་ན་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དོན་སྤྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དོན་འབའ་ཞིག་སྤྲུབ་
 དང་ཐ་སྙད་སྤྲུབ་ལའང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྤྲུབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་

བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱ་དང་བྱུང་བར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་
 ཆོགས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ཆེ་བ་ལས། གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་དགག་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་ལུང་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །རིགས་པས་ཀྱང་བྱས་
 ཏེགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཏེག་པར་སྤྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྤྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་
 ཡང་ཡིན་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྤྲོ་མི་
 ཏེག་པར་སྤྱབ་པའི་དོན་སྤྱབ་ཀྱི་ཏེགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏེགས་
 ཁས། བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོན་ཉིད་བསྤྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་
 དོན་སྤྱབ་དང་མཆོན་བྱ་བསྤྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་སྤྱབ་ཀྱི་
 ཏེགས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཏེགས་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྲོ་སྐད་ཅིག་མར་སྤྱབ་པའི་ཏེགས་ཡང་དག་གང་ཞེག
 སྐད་ཅིག་མ་མི་ཏེག་པའི་དོན་ལྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྤྲོ་
 སྐད་ཅིག་མར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྤྲོ་
 སྐད་ཅིག་མར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲོ་སྐད་ཅིག་མར་སྤྱབ་
 པའི་ཏེགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། སྐད་ཅིག་མ་བྱས་ཏེགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཏེག་པར་སྤྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྤྱབ་
 བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་སྤྲོ་མི་ཏེག་པར་སྤྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྤྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ། ཏེགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་
 རྟོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤྲོ་མི་ཏེག་པར་འདོན་པའི་ཏེག་པ་ལ་སྤྲོ་
 སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་མཁུར་བར་ཐལ། དེ་བྱུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོ་མི་ཏེག་པར་

འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མའི་ནམ་པ་མ་ཤར་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དེར་ཐལ། གྲེ་བྲག་པས་མི་རྟག་པའི་དོན་སྐྱད་ཅིག་མར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མར་རྟོགས་མི་
 དགོས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། སྐྱད་ཅིག་མའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་དངོས་
 བསྐྱབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་
 ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱད་ཅིག་
 མ་འདྲིག་ལ། སྐྱད་ཅིག་མའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་མི་འདྲིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་དབང་པོ་
 རྟོག་པས་སྟོན་ལ་དོན་གྲུབ་ནས་ཐ་སྙད་རྗེས་སུ་སྐྱབ་མི་དགོས་ལ། སྐྱད་ཅིག་
 མའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་དོན་གྲུབ་ཀྱང་དབང་པོ་རྟུལ་
 པོས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་དང་། སྐྱད་ཅིག་མའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་སྐྱ་རྟོག་ཅ་བ་བྱེད་པ་པོ་ཕྱོགས་སྒྲུང་དང་ཆོས་གྲགས་རྟོག་པ་ལ་མི་
 མཁས་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་དང་སྐྱད་ཅིག་མའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་གཉིས་ལ་དབང་པོ་རྟོག་པ་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱབ་
 བྱ་དག་འསྐྱ་དང་ཆེ་ཆུང་དང་སྐབས་སོ་སོར་ཕྱི་ནས་མ་བཞོད་པར་སྐྱ་མ་གང་
 སྐྱབ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་བྱས་ཏེ་ནམ་

འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཡིན་ཏུ་སྒྲིངས་དོན་ཏེ། གནག་རྩི་མོ་བར་གྲགས་ཕྱིར་
 རོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། ཐ་སྙད་འདུག་རུང་དག་མཁས་
 བས་མཛོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའམ་སྒྲིངས་པ་ལ་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྐྱའི་སྡེང་དུ་མི་རྟག་པའི་
 ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་བྱུབ་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་བྱུབ་པའི་རྒྱལ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་
 དོན་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་ལ་སྐྱའི་སྡེང་དུ་དོན་སྐྱད་ཅིག་མ་བྱུབ་ཀྱང་། དེ་ལ་
 མི་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་མ་བྱུབ་པའི་རྒྱལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་མིང་དོན་གྱི་
 འགྲེལ་བ་ལ་སྒྲིངས་པ་སྟེ། དེའི་ངོར་མི་རྟག་སྟེ། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མཆོན་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགོད་དགོས་པ་
 ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་
 བས་བྲལ། ཅེས་དང་། སྐྱ་ནི་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་འགོག་པ་དང་
 ལམ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་རྒྱང་པན་འགོག་པ་དང་ལམ་མེད་སོགས་
 བརྗོད་བྱ་ཆེ་རྒྱང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་པར་
 བྱའོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིར་དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་གྱི་དོན་དང་
 ཐ་སྙད་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཆོན་ཉིད་ལ་དོན་དང་མཆོན་བྱ་ལ་
 ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཞིག་དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྡེང་དུ་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་གྱི་དོན་ལྟོག་ལ་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་ཐ་སྙད་གསུམ་ལ་ཐ་

སྒྱུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་མ་འདི་ཐ་སྒྱུ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལུང་རིགས་དུ་མས་བྱུང་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཆོན་ན་སྐྱའི་སྟེང་
 དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སམ་མི་རྟག་པ་བྱུང་པ་མིན་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྐྱད་
 ཅིག་མ་ལྟ་བུའི་དོན་སྟོན་བྱུང་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྟོང་དང་དེས་ཀྱང་
 རས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྒྱུ་དེ་སྟོང་སྐྱ་ལུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྒྱུ་མ་
 བྱུང་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་མི་རྟག་པའི་དོན་
 རས་རྒྱ་མཆོན་དུ་མ་གོ་བ་ལ་ཐ་སྒྱུ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་སྐྱད་ཅིག་མས་བྱེད་པ་
 ཡིན་པས་སྐྱར་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལས་སྟག་པ་རྟོགས་རྒྱ་ལ་འཇུག་རྒྱ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་བ་ལང་ཆུང་དུ་ལ་
 བྱགས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ལ་མི་འདྲ་བས་འཁྱུལ་ཆེ་རོག་སོགས་འདུས་པ་བཞོད་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྲམ་ཟེའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་
 པ་རྟོགས་པ་ནི་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བད་དོ་ཞེས་དང་།
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་སྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟག་པ་ཡིན་ཡང་
 བྱུང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་པ་ལ་མ་སྟོས་པས་དེའི་རྟོགས་པ་ཅམ་ཉིད་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཐད་ལྟན་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་
 ཆེ་སྟོ་གོས་སྒྲན་པོ་བ་ལང་ཆུང་དུ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྒྱུ་བྱགས་ཀྱང་མི་འདྲ་
 བར་མཐོང་ནས་བ་ལང་ཆེན་པོ་ལ་ཐ་སྒྱུ་འཇུག་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐ་སྒྱུ་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 ཐ་སྒྱུ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་དོན་སྐྱབ་ལ་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དོན་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཐ་
 སྒྱུ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་འདྲ། གོ་ཐོབ་བྱས་ན། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་

ཡིན་ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་
 བྱ་ཡང་ཡིན་མཆོན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྡེད་པ་དེ་ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ཡང་ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡང་ཡིན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཁྱིད་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དཔྱེན་འབྲས་རང་མ་
 དམིགས་པ་གསུམ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་བ་དང་། བྱས་པ་དེ་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན།
 མི་རྟག་པ་དང་སྐྱ་མི་ཕྱི་མ་གཉིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་
 པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན། དགག་རྟགས་ལ་མེ་མེད་
 དེ་མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཏུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་
 སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཏུ་བ་མེད་པ་དང་ཏུ་བ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པ་གཉིས་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན། ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན། ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མཆོན་ཉིད་
 ཡིན་དགོས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དེ་ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དཔྱེན་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ།
 སྐབས་རྟགས་ལ་དངོས་པོའི་འབྲས་བྱ་དེ་དངོས་པོའི་འབྲས་བྱའི་བྱམ་པ་སྐྱད་
 ཅིག་མར་སྐབས་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་དང་། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་
 སྐྱད་ཅིག་མར་སྐབས་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྐབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དགག་རྟགས་ལ་
 མེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མེ་མེད་མཆོན་མའི་རྒྱ་མཆོར་ཏུ་བ་ཆད་མས་
 མ་དམིགས་པར་སྐབས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན།

ཁྱིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་
 བ་མཆོན་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 ཚེད་གཞི་དེ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན། དཔྱེ་
 བ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གསུམ་ཡོད་དེ། བྱས་
 པའི་འབྲས་བྱར་བྱར་པའི་གཟུགས་བྱང་དེ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་བྱར་པའི་སྐྱ་
 གཟུགས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། གླུ་
 ཅིག་མ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
 པ་དེ་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 གཞི་ཡིན། སྐྱབ་བྱེད་གོ་སྒྲ། གཙོ་མོར་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་དེ་ཉམས་བྱས་ན་
 གོ་བདེ། འདྲི་ལྟུང་གཉིས་པ་སྐྱབ་ལྟུང་དང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ལྟུང་
 ཀྱིས་འཁྱུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དོན་སྐྱབ་སོགས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ལ་ཐ་
 སྙད་མི་སྐྱབ་པར་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཅིག་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ལྟུང་གསུམ་གང་ཞིག་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
 ཆད་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་དོན་བྱུང་མ་ཐེན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཆོན་ཉིད། དཔྱེ་བ་སོགས་སྒྲ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟུང་གསུམ་གང་ཞིག་རང་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་མ་ཐེན་པ་དེ།
 ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་ཀའི་

མཚན་གཞི། མེ་མེད་མཚན་མེད་རྒྱ་མཚོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་རང་སྟོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟེན་པ་དེ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིར་
 དཔེར་ན། བུམ་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་ན་ཆོས་ཅན། བུམ་
 པ་མེད་དེ། བུམ་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།། འདི་
 ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཐམས་ཅད་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་
 ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་བཤད་པའི་ཁས་ལེན་ཆེ་གཅིག་ཁས་སྤངས་
 ལ་གཞན་དེ་རྣམ་གངས་སུ་བྱ་སྟེ། རྣམ་བཤགས་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
 དུ་ཡོད་ཚུལ་བུམས་ཆོས་དང་ས་སྟེར་མང་དུ་བཤད་པ་མདོ་ལྟར་ཡིན་ཡང་
 གཅིག་ཁས་སྤངས་ནས་གཞན་རྣམ་གངས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།། འདྲིལ་ཚུལ་
 ཕྱི་མ་འདི་དབུ་མའི་སྐལས་སུ་དང་། རྟོལ་བ་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་རྣམ་
 འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀར་དབྱེ་བ་མཚན་གཞི་རྣམས་དགག་རྟགས་སྐལས་སུ་
 སྤར་ལྟར་བཤད་པས་རྣམ་གངས་བྱེད་ནའང་གཅིས་པར་གྱིས་ཤིག །གསུམ་
 པ་མཐུག་སྟུང་ནི། རྒྱ་དང་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་བུང་།

འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྐྱབ་
 ཉགས་ཀྱི་དེ་དང་། དགག་ཉགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གཉིས།
 དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་དོན་བསྟུ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲས་ཉགས་
 ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་དེ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་། དོན་བསྟུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེ་ཡི་
 འབྲས་བྱ་དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། འདི་ལ་འཕྲོས་
 གཞི་ཡོད་དེ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅུང་དང་འབྲེལ་བ། །ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས་པའི་
 ཕྱིར། འཕྲོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུ་བས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་འབྲུབ་
 པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་ངེས་
 ཞེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོལ་བ་དབང་ནོན་གྱིས་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ངེས་པ་
 དང་། དབང་འབྲིང་གིས་མངོན་སུམ་སྟག་གསུམ་མཁ་ཡ་དུག་གིས་ངེས།
 དབང་རྒྱལ་གྱིས་དེའི་སྟེང་དུ་དུ་བ་ཆོས་ཅན། མའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། མེ་པན་
 འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལས་ཉགས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་དུ་བ་
 སྟེ། །འབྲས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་ཚོད་སྟོང་འཆད་
 པར། དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་ལན་འཆད་པར། རྒྱ་དང་
 ལྷན་པ་ལས་འདས་འགྱུར། །རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཕྱིར། །ཉག་དུ་ཡོད་
 པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འཆད་པར། དངོས་པོ་

ནམས་ནི་རས་འགའ་ཞིག ། འབྱུང་བ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱུང་། འདི་
 ནང་གི་ལམ་རིམ་དང་སྐྱར་ནའང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་སྟེ། བྱམས་པ་ཚོས་མཚོག་
 གིས། སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུ་འཕྲོ་ལམ་རིམ་དང་སྐྱར་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་འབྲས་བུ་མངོན་
 མཐོ་སྟེ། ། འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་བྱིར། ། ཞེས་དང་། འབྲིང་གི་ལམ་
 དང་སྐྱར་ན། ཤེས་རབ་འབྲས་བུ་ཐར་པ་སྟེ། ། འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་
 བྱིར། ། ཞེས་དང་། ཚེན་པོའི་ལམ་དང་སྐྱར་ན། སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་ནམ་
 མཁུན་ཏེ། ། འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་བྱིར། ། ཞེས་སྐྱར་བ་ལེགས་བཤད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ། བཞི་བརྒྱ་པ་དང་འཇུག་པ་བསྟན་བཅས་འདི་སོགས་དང་།
 མདོ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་འབྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། ། འབྲས་བུ་དེ་
 འབྲུ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ན་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལེགས་བཤད་དོན་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང་། ། བདག་
 ཉིད་ལེགས་པར་འདོད་པས་སྦངས། ། ཉི་མ་ས་སྟེང་མིག་ལྟན་ལ། ། ཀྱུན་ཀྱི་སྐྱེ་
 མ་ཐུན་མ་ཡིན་ནམ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བྱ་འོས་སོ། །

ཚད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་ལ་དབྱུད་པ།

མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བྱི་རྒྱལ་དབང་རྣོན་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱི་རྒྱལ་དེས་མེ་དུ་འཕྲོ་རྒྱ་
 འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་
 སུམ་གཅིག་གི་བྱེད་པས་བྱུབ་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་

ཏེ། དེ་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། གཞལ་བྱ་
 གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲུབ་པ་ལ་དང་པོར་མེ་རྟོགས་མངོན་
 སུམ་དང་། དེ་རྗེས་དུ་འཛིན་མངོན་སུམ་གཉིས་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 རྟོགས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བུམ་པས་རྒྱ་སྐྱོར་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 མངོན་སུམ་གཅིག་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲུབ་པ་ལ་
 ཚད་མ་སྟག་གསུམ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་
 རྟོགས་བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྲུབ་ཀྱང་། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་
 འཛིན་པ་དང་། དུ་བ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་
 བསལ་བའི་ཆེད་དུ་ཚད་མ་སྟག་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་
 པོར་མེ་དུ་གཉིས་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་མེ་ཁོ་ན་
 གསར་དུ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་གཞི་མེ་དེ་ལས་གསར་
 དུ་འབྱུང་བར་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་དམིགས་
 པའི་དེ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་དུ་
 བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་གསར་དུ་མ་དམིགས་
 པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྟག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལོག་རྟོག་དེ་གཉིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤར་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་
 མངོན་སུམ་དང་དེ་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་
 གྱི་སྟོབས་གྱིས་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཁེགས་པ་གང་ཞིག་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་བྱུང་བྱི་མ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པས་མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་
 པའི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དུ་བ་ངེས་འགའ་བའི་དངོས་པོར་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མེད་ལ་

དེ་མི་རུང་བའི་བྱིར། འདི་ཉིད་ལས། རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་བྱིར། རྣམ་
 འབྱུང་བ་སྟོས་བ་ལས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་མེས་པན་གདོགས་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་མི་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་བྱེད་བ་གྲུབ་པའི་བྱིར། བྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་
 བ་ན་མེ་མིན་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་སྟེ་བོ་སྟེ། དབང་པོའི་མཆོད་སྤྲོད་གི་ཅེ་འམ་རྒྱ་
 མཆོའི་འགམ་ཀྱི་གོག་མཁར་ལྟ་བུ་མེ་མིན་ཡང་དུ་བྱའི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་
 པའི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཞིགས་པའི་བྱིར། འདི་ཉིད་ལས། དེ་
 མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། རྒྱ་དང་ལྷན་བ་ལས་འདས་འབྱུང་། ཞེས་དང་། དོན་
 བསྟུའི་སྐབས་སུ། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྟེ་བོ་མེད། རྣམ། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་
 སྟོག་བ་ལས། གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་། དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་
 རྒྱ་ཅན། དེའི་བྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ལས། བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྟེ་བོ་ནི་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་དབང་
 པོའི་མཆོད་སྤྲོད་གི་ཅེ་མོ་ལ་བཤད་ལ། གཞན་དག་ལ་ནི་རྒྱ་མཆོའི་འགམ་
 ཀྱི་གོག་མཁར་ལ་གྲག་གོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གོག་མའི་ཆོད་དུ་
 མ་དང་ལྷན་པའི་གོག་མཁར་ལ་མིག་སྟོང་ལྷན་པའི་བརྒྱ་བྱིན་དང་འབྲེལ་བས་
 བཏགས་པའི་ཞེས་སོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། ཏྲག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་བ་ཡིན་
 པས་བྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་དངོས་ཡིན་
 ན་བྱས་བ་ཡིན་པས་བྲུབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་འདོད་དོ། ། ཁོ་ན་ཤེ། འདོད་
 ན། ཏྲག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་བ་མ་ཡིན་པས་བྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་
 ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་བ་མ་ཡིན་པས་བྲུབ་པའི་བྱིར་

ཟེར་ནའང་། འདོད་དོ། ། ཁོ་ན་རེ། དངོས་འགལ་ཡང་ཡིན་ལ་དེས་ན་བྱས་
 བ་གང་རུང་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱི་གཉིས་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་ན། བྱས་པ་
 གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་
 གྲང་བྱས་པ་གང་ཞིག་རྟག་དངོས་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་གྲང་བྱས་པ་འདི་
 ཕྱིར་དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནམ་མཁའ་རྟག་དངོས་མ་ཡིན་
 བར་སྐྱབ་པ་འདི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་འདི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་
 སྐྱ་རྟག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་འདི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་འདི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཡོད་པ་འདི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་
 ཡིན་པ་འདི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། ཁོ་རང་འདོད་ན། འོ་ན་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་
 ཏུ་ཡོད་པས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་
 པ་ཡིན་པ་འདི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་
 ཏུ་མེད་པས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་འདི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་མེད་ལས་
 སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་
 བྱས་པ་འདི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་འདི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དངོས་སུ་
 འགལ་ལོ། ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་
 འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས་དེ་རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། ། ཡོད་པ་ཅམ་
 དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། ། དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པ་འདི་བདག་མེད་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་
 ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱུང་། འདི་འདི་འབྲེལ་སྒྲ། འདི་སྒྲར་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་ཅམ་དང་
 ། ཞེས་སོགས་དང་རྫོས་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲར་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་

ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་ཅིང་འདིར་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་ཏེ་བཤད་ཀྱང་སྒྲིམ་མེད་པར་ཐལ། སྒར་དམ་བཅའི་སྒྲིམ་ནས་བཤད། འདིར་འབྲེལ་བའི་སྐབ་བྱེད་འཆད་ལ། སྒར་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ངོས་བཟུང་། འདིར་དེ་ལ་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆིགས་སུ་ཐལ་བའི་ཙོད་སྒྲིང་དུ་གཞན་སེལ་སྒྲིམ་ལན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་རག་ན་རང་བཞིན་རི་ལྟར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྱས་འབྲེལ་བཤད་ལས། ཡོད་ཅེས་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་སོ་ཡང་། གཏན་ཆིགས་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་བྱུ་བ་ཅན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་ན། ཞེས་པ་ནས། གཞན་སེལ་བ་རབ་ཏུ་སྐབ་པ་མཐུག་སོགས་སུ་འབྱུང་བས། དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་སེམས་ཤིང་། དེ་ཅེས་དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྒར་བཤད་པ་སྒྲིམ་ཏེ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འབྲེལ་བའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

འདི་ལ་འབྲེལ་བའི་མཐའ་དབྱེད་ན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟུར་བྱི་མར་མི་ཉམ་པ་ཞིགས་ན་བྱས་པ་ཞིགས་པ་ཞེས་སྒྲིར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། མི་ཉམ་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉམ་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། མི་ཉམ་པ་དང་ཐ་དད་མི་ཉམ་པ་ཞིགས་ན་ཁྱོད་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་ལྡོག་དང་གཞི་ལྡོག་བྱེ་ནས་ལན་

བྱེད། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁྱིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱི་སྡོག་
 དབང་དུ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་རྟག་པ་སྤྱི་སྡོག་དེའི་སྡོན་
 དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། འཁོར་གསུམ་གྱི་སྒྲེང་བ་ཡོད་ཏེ། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ར་རེ། དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟག་
 པའི་རྒྱ་སྡོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་སྡོག་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་མ་ཁྲུབ་མཆོམས་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ལན་བྱེད་ན། འོ་ན། མི་རྟག་པ་
 ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་རྒྱ་གཉིས་མི་སྡོག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རྒྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་བུམ་པ་དང་ཐ་དད་བུམ་པ་ཁྱེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་
 བ་ཁྱིད་བུམ་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མཆོན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 བུམ་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཁྱེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་མེད་པ་
 ཁྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་དག་ཀྱང་གོ་སྟོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཤིང་སྤྱོད་ཁའི་
 བྱ་རོག་ཤིང་སྤྱོད་དང་མ་འབྲེལ་ཟེར་ན། ཤིང་སྤྱོད་ཁའི་བྱ་རོག་ཤིང་སྤྱོད་ལ་
 འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། དེ་དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག་མཁར་གཞོང་ནང་གི་རྒྱ་
 རྒྱུག་དེ་མཁར་གཞོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 ཟེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱ་རྒྱུག་སོགས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །སྤྱིས་པ་མཁར་གཞོང་
 སོགས་པས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ར་རེ། ཆོས་དེ་
 དང་འབྲེལ་ན། ཆོས་དེ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་
 ར་ཆོས་དེ་སྐྱབ་དགོས། ཆོས་དེ་དང་འགལ་ར་ཆོས་དེ་འགོག་དགོས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། ཚེས་གཞན་དབེན་པ་འགལ་ཡིན་ན། ། འབྲེལ་
 བ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར། ། འདོད་ན་འགལ་བ་འགོག་པ་དང་། ། འབྲེལ་
 ན་སྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་འདིག ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་རང་གཞན་
 རོ་མི་ཤེས་པའོ། ། འོ་ན། ཏུ་བ་ཚེས་ཅན། མེ་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། མེ་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
 བར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། མེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅན་དན་གྱི་ཏུ་བ་མེ་མ་ཡིན་
 བར་སྐྱབ་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ནི། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་ཁྱོད་མི་རྟག་པའི་འབྲས་
 བྱ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་གང་རུང་ཡང་ཡིན། མི་རྟག་པ་
 མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་གཞི་མཐུན་དེ། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་
 ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དེ་དང་དེ་རྒྱུང་འབྲེལ་དང་དེ་དང་བདག་གཅིག་
 འབྲེལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་དང་རྗེས་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་
 དེའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་པས་བྱབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
 གཞི་མཐུན་ཏུ་དམིགས་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་དང་དེ་རྒྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་མཚན་
 ཉིད། ཁྱོད་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་
 དགོས་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་མཚན་
 ཉིད།

དགག་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དགག་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་འཆད་
པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། གང་
ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་
བྱུང་། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་མདོར་བསྟན་གྱིས་ཡུལ་འདྲིན་ཚུལ་བཤད་
པ་དང་། སེལ་འདུག་དང་སྐྱབ་འདུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་འཆད་པ་ལ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག ། བདག་ཉིད་མདོར་བསྟན་ཡིན་
པ་ལ། ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། འདི་ལ་མཐའ་དབྱེད་ན། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། བྱས་མི་ཉག་གི་ཐ་དད་ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྟོག་
པས་བཏགས་ཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་
བཏགས་ཅོམ་དེ་བྱས་མི་ཉག་གི་ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅོམ་དེ་ཐ་དད་མཆོན་
ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཞིགས། ཉགས་མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅོམ་དང་ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སུ་འགལ་ལོ། ། དེ་གཉིས་
ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅོམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་ཉགས་དེའི་བྱབ་
པ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་གིས་གཏན་ཆོགས་དེ་འབྲེལ་
མེད་ཏུ་བསྐྱབས་བེན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲིའི་བྱས་
པའི་རྣམ་དང་སྒྲིའི་མི་ཉག་པའི་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིའི་བྱས་

མི་རྟག་གཉིས་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྩལ་གྱི་དོས་ནས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྩལ་གྱི་དོས་ནས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་
 བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྩལ་གྱི་དོས་ནས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་
 མ་ཁྲབ། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བྱས་པའི་རྩལ་
 གྱི་དོས་ནས་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་རྩལ་གྱི་དོས་ནས་ཀྱང་
 གྲུབ་པར་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྩལ་གྱི་
 དོས་ནས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། སྤྱི་བྱས་པར་
 ཆད་མས་དེས་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་དེས་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་
 རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ནས་བསྤྱབ་བྱ་རྟོགས་དགོས་མེད་པར་
 ཐལ་ལོ། །རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྩལ་གྱི་དོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་རྩལ་གཅིག་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་དར་རྟེན་ལེགས་བཤད་སྤྱི་པོ་ལས། སྤྱི་བྱས་
 མི་རྟག་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ལ་སྤྱི་བྱས་པའི་རྩལ་དང་མི་རྟག་པའི་རྩལ་ཐ་དད་
 ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་རྩལ་གྱི་དོས་ནས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་ཡིན་
 ཞེ་ན། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
 རང་ལ། འོ་ན། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྩལ་གྱི་དོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་སྤྱི་འདྲིན་མདྲིན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོར་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་སྤྱི་འདྲིན་མདྲིན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོར་གཅིག་

དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་འགྲེལ་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་
 ཟེ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་བྱེད་ན་བྱེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་སྐྱོ་ཡིན་ན་རང་ལ་སྐྱ་
 དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས།
 དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། མ་མཐོང་
 ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཟེ། ངོ་བོ་གཅིག་
 ཅེས་དང་། བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཞེས་དང་། མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཞེས་པ་
 གསུམ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པོ་ཁ་ཅིག་འདིས་དེ་རྟག་རྟགས་པས་
 བྱེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་མཐོང་ལྗང་གང་རུང་ལ་གྲུབ་པས་བྱེད་ན་
 ལྷ་གཅིག་ལྷ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། ཅེ་རྟགས་གཉིས་
 པ་དེར་ཐལ། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་སྐྱ་འདྲིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་
 ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་སྐྱ་འདྲིན་མངོན་སུམ་
 གཟུང་ངོར་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་
 གཉིས་ཐ་དད་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྐྱོ་བརྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
 དབང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བའི་ངོར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རྟག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱོ་ངོར་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་འདྲིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས་ཤིན་འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱོའི་གཟུང་ངོར་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱ་འདྲིན་མངོན་སུམ་གྱི་

གཟུང་ངོར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། དར་ཤིག་
ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། རྫོ་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་ཐ་དད་ཡིན་ན་
རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་ངོར་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་ཡིན་དགོས་
བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་
བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་
ངོར་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པར་སྐྱང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་
འདྲིན་མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མི་སྐྱང་
བའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱལ། བྱལ་བར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ངོར་དེ་གསུམ་སྐྱང་
བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱ་འདྲིན་མདོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་དེ་གསུམ་
སྐྱང་ཡང་དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུའང་མི་སྐྱང་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་མི་སྐྱང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མེད་པ་རྟོག་པའི་སྐྱོ་བ་རྟགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དར་ཤིག་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། རྫོ་མ་འབྲུལ་བའི་གཟུང་ངོར་
དེ་གསུམ་སྐྱང་བའི་ཆེ། དེ་གསུམ་ཆ་ཐ་དད་དུའང་མི་སྐྱང་ལ་ཆ་ཐ་དད་མེད་
པར་ཡང་མི་སྐྱང་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིགས་སྐྱང་གིས་བཀོད་པའི་ཉེས་སྤོང་སོགས།

འཕྲོས་དོན་རྒྱས་བཤད་ལ། སྐྱབ་པའི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་
རྒྱས་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དགག་པའི་སྐྱ་རྟོག་ནམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་
མེད་བྱལ་བར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་འཇུག་བཀག་ནས་
སེལ་འཇུག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཕྱིགས་སྐྱང་གིས་སྐྱི་གསལ་རྫས་
གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་སེལ་བ་ལ་མཚུངས་པ་སྐྱངས་པ་དང་། སྐྱི་

འདྲིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་དང་སྒྲུང་ཡུལ་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་དང་། སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་བཀག་ནས་གཞན་སེལ་སྒྲ་དོན་ལ་བརྟེན་
 སྤྱིར་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། སྒྲ་རྟོག་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཚུད་པ་རྒྱས་པར་སྤངས། རྟོགས་སྤང་གིས་སེལ་བ་སྤྱི་
 བར་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཐད་ཅིང་སྤྱི་རྟོག་དངོས་པ་ལ་མི་འཐད་པར་བཤད་
 པ། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་སྒྲ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་རྒྱས་པར་
 དགག་པ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །སོགས་
 བཤད་མ་ཐག་ནས། བྱད་པར་ཆགས་རྣམ་སྤངས་པའི། །མངོན་སུམ་གྱིས་
 བེ་བཟུང་བ་ལའང་། །བྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །རྟེན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་བྱད། གཉིས་པ་སྤྱིགས་སྤང་གིས་བཀོད་པའི་
 ཉེས་སྤོང་འཆད་པར། དེ་ལའང་གཞན་ལས་སྟོག་པ་དང་། །ནས། བྱ་བ་
 འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་བྱད། གསུམ་པ་སྤྱི་འདྲིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་
 སྤང་ཚུལ་སེལ་བ་སྤྱིའི་རྒྱས་པ་ཤེད་པར། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་
 བརྟེན་ནས། །ནས། སྒྲ་ཡོད་མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཡང་། །སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་བྱད། བཞེ་བ་སྒྲ་དོན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་བརྟེན་སྤྱིར་རྒྱས་
 བཤད་འཆད་པར། སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བརྟེན་བཏགས་སྟོན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་
 བྱད་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱད། སྤྱི་བ་སྒྲ་རྟོག་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་
 བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ལ། ཚུད་པ་རྒྱས་པར་སྤངས་པ་འཆད་པ་
 ལ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་སྟོག་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུ་དུ་མ་གཅིག་
 བརྟེན་འགྱུར། །ཞེས་བྱད། དུག་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་སྤྱིགས་སྤང་གིས་བཤད་པའི་
 སེལ་བ་སྤྱི་བ་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཐད་ཅིང་སྤྱི་རྟོག་དངོས་པ་ལ་མི་འཐད་
 ཚུལ་འཆད་པར། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས། བརྟེན་

ལས་བྱུང་བ་བསྐྱད་པར་བྱ། ། ཞེས་བྱུང་། བདུན་པ་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་
 སྤྱོད་ན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལ། སྤྱིར་
 བཀག་པ་དང་སོ་སོར་བཀག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཅིག་གཞན་
 བ་ཡི་བྱིར། ། ཞེས་པ་ནས། བ་སྤང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྟར་ཐོབ། ། ཅེས་བྱུང་།
 གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་པ་དང་གངས་ཅན་སོ་སོར་བཀག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་
 དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་
 ལས། ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཉིད་ནའང་བརྟེན་མིན་བྱིར། ། ཞེས་བྱུང་། རྒྱས་
 བཤད་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་
 དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། མི་འགྲོ་དེ་ནི་ཡོད་པའང་མིན། ། རྟེན་
 སྤྱི་ཡང་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གངས་ཅན་བྱེ་འདོད་པ་
 རྒྱས་པར་འགོད་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟོག་པ་སྤངས་པ་ཡིས། ། སོགས་ཆེགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་།
 གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རྒྱ་དུ་མའང་སྤྱི་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་ཐ་དད་
 མེད་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་དགག་
 པ་ལ། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་བྱིར། ། རྟེན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་
 འགྱུར། རྟེན། ལྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བྱིར། ། གཞན་དང་མི་གཞན་རྟོག་པ་
 མིན། ། སྤྱི་ཡི་སྤྱོ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན། ། དེ་བྱིར་སུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། ། ཅེས་
 བྱུང་།

དགག་པའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་པའི་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་མཐའ་

དབྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
 སྟོན་གྱི་རྟོག་གོ་བ་.....ཆ་གཙང་དན་གསུམ་སོགས། ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་ན་
 རེ། སྒྲོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་དགག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ལ་
 གཞན་སེལ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་པར་བྱས། མ་ཡིན་དགག་དགག་པ་
 ཡིན་ན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱབ་པའི་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱིས་གཉིས་སྒྱབ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་ཞི་འཚོས་སེལ་
 བ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་ཟེར། འོ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན།
 དགག་པར་ཐལ། སྒྲོས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱུང་ན་མཆོད་ཉིད་བྱད། རྟགས་དེར་ཐལ། རང་གི་དགག་བྱ་རྟག་པ་རྣམ་
 པར་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ཞེས་པས་
 རྟག་པ་ཞེས་པ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་རྟོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་སྐད་དོད་ཨ་ནི་ཉི་ཞེས་པའི་ཨ་དགག་ཆེག་དེས་ནི་ཉི་
 ཞེས་པའི་རྟག་པ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་དེ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་སྐབས་
 སྒྲོབས་གྱིས་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དགག་ཆེག་ཨ་དེ་ཡོད་པ་
 འགོག་པ་སོགས་དོན་བདུན་ལ་འཇུག་པས་སྐབས་འདིར་འགལ་ཆེ་གཞན་
 ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟངས་པོ་ལས། དེ་ལྟར་དགག་བྱ་
 དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ལ་གཉིས་ལས་ཞེས་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉིན་གྱིས། ཡོད་པ་དག་ནི་འགོག་
 པ་དང་། གཞན་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བ་དང་། སྒྲོད་དང་ཉུང་དང་བཅས་དོན་དང་
 ། གཉིན་པོ་དག་ལ་འདི་ཡོད་དོ། ཞེས་དང་། སྟོག་པ་བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་།
 ཇི་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། དོན་གྱིས་གོ་བ་ལ་སོགས་པའི། དགག་པ་རྣམ་
 པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་སྐབས་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་

ལས་ཀྱང་། སྟོང་བ་དང་མི་ཏྲག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་དག་ནི།
 སྐྱོས་བཏགས་པ་ངེ་སྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བའི་རྣམ་པ་སྐྱོ་བཏགས་པ་དེ་རྣམ་
 པར་བཅད་ནས་ཐ་སྟད་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབ་སྟེ། རང་
 འགྲེལ་གྱི་མི་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་དག་ནི་ཞེས་དང་། དེ་རྣམ་པར་བཅད་
 ནས་ཐ་སྟད་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། འབྲུས་
 འགྲེལ་བ་འདད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཏྲག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་དེའི་འབྲས་
 བྱ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅིང་སྟེ་རྣམ་པར་བསྐྱོག་ཅིང་མི་ཏྲག་པའི་སྐྱར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེ་སྐྱབ་
 ལ་དགག་པ་གཅིག་དངོས་སུ་སྐྱབ་ཆོས་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ན་ཞིན་ཏུ་མ་འབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པ་འཕས་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་
 དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་དགག་པ་གཟུང་ཡང་སྐྱབ་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་
 བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་སྐྱོན་མེ་ལས། དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར་
 དང་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་འདད་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དགག་པ་གཙོ་ཆེ་
 བའི་བྱིར་འདིར་གཟུང་གི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ནི་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར་
 འདིར་མི་གཟུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་རང་ལ་
 འོ་ན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དགག་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་དགག་པ་ཞིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། འབ་པ་
 འགྲིག་ཅིང་ཁས་སྦངས། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། ཁྱིད་མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་དང་འབྲུད་པར་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་
 བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་དེའོ་ཞེས་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་

ཉིད་སྒྲ་སྒྲར་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་མདོ་དག་ལས། དངོས་པོ་ལ་རྒྱ་རྒྱ་དག་གོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་སྒྲ་མས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། གཉིས་
 པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་ཆོག་གིས་ཐེན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པ་
 མེད་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མ་ཡིན་དགག་དགག་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་ལ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་འབྱེད་
 པར་འཕགས་ལུལ་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྟན་གྱིས། འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་པ་འདི་ནི། མེད་པར་
 དགག་པའི་དོན་དུ་གཟུང་གི་ མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་ནི་མི་བཟུང་ངོ་
 །།ཞེས་སོགས་དང་། ཞི་འཆོས་ཆད་ཆེན་ལས་ཀྱང་། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་
 གཉིས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་པའོ།།ཞེས་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་དེའི་
 འགྲེལ་བར། མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་དགག་
 པ་དང་མེད་པར་ཏེ། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་མེད་པར་
 དགག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་
 གཉིན་གྱིས་འདི་ཡང་དོན་བདུན་ལ་མཐོང་སྟེ་ཞེས་དགག་པ་བདུན་བཤད་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་
 ར་མི་རྣམས་ཀྱང་། དེ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་གངས་རྗེ་སྟེད་པ་ཡང་མེད་པར་
 དགག་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་བར་དུ་བསྐྱུས་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་གངས་བཙེ་ལྷ་དང་།
 བསྐྱུས་ན་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་། རྒྱག་དང་ལྷ་དང་བཞི་དང་གསུམ་དང་མེད་
 དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་སུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཡིན་
 དགག་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན་བཙེ་ལྷ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བསྐྱུས་ན་བརྒྱད་བདུན་

བྱུག་ལྷ་བཞི་གསུམ་དང་མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གཉིས་སུ་འདྲ་བའི་
 བར་གྱི་ཏུགས་ཟུར་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ནས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 ཏུགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སྟོག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། མེད་དང་གཞན་དང་འབྲ་བ་
 དང་། དམན་དང་ཁྱམ་དང་ཞན་པ་དང་། སྤ་དང་ཉུང་དང་ལྷུང་བ་དང་། ལྷུང་
 དང་ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། འགའ་ལས་མཐའ་དག་མ་ཡིན་དང་། མི་མཐུན་
 གཉེན་པོ་བྲལ་བ་ཡི། རྣམ་གྲངས་བཙེ་ལྷུང་བ་འད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། བའད་ཅེས་པ་སྤྱི་བ་དང་། ཅན་གྱི་མི་སོགས་བད་
 སྟོང་མཁན་པོ་ཉི་ལྔ་ལྟ་བུ་དུ་མས་རྒྱ་ཆེར་བའད་པ་དེ་བཞེད་པ་ཡིན་པས་དེ་
 ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བའད་པའི་ཁུངས་
 འགོད་པ་ན་དེ་ཉིད་ལས། སྤ་དང་བསྐྱུན་བཙེས་མཁས་པའི་མཐར་བྱུར་
 པ། སྤྱི་ཞི་ནི་དང་བ་བྱ་ཅན་དང་། རྩུ་མ་ཉི་གང་བ་ལྷ་བ་དང་། ཞི་མན་པ་ག་
 ལ་སོགས་མཁན་པོ་ཡིས། དགག་པའི་བྱེ་བྲག་རྒྱ་ཆེར་བའད་པ་ལས།
 རྒྱུན་པའི་དོན་དུ་ཉུང་བད་བསྐྱུ་བར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྷུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་བྲངས་པའི། དགག་པ་དོན་གྱིས་
 བསྐྱུན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱང་གཞུང་འདི་ནས་བྱུང་ལ་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ་
 ཆེན་པོའི་གསུང་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཞིང་ལེགས་ལྷན་སོགས་དུ་མ་དང་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཏུགས་ཟུར་ཕྱི་མ་བདུན་རེ་རེ་ནས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 ལས་ཉུང་བད་བསྐྱུ་བ་ནི། བརྒྱད་ནས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྟེ། རྣམ། དགག་
 པའི་རྣམ་གྲངས་རྗེ་སྟེད་པ། མེད་དང་མ་ཡིན་གཉིས་སུ་འདྲ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དགག་པ་
 གཉིས་གང་རུང་བཟུང་ན་དགག་ཏུགས་སུ་འདོད་པ་དང་བྱས་པ་སྤྱི་མི་ཏུག་
 པར་སྐབས་པའི་སྐབས་ཏུགས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་ལ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་

རང་གི་རྟགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱིས་བྲབ་པར་འདོད་ཅིང་
 སྐར་ལྷར་ཡང་འདོད་ལ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཚུམ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་
 རྟགས་དེ་རི་བོང་རུས་ཕྱག་པ་དེ་རི་བོང་རུས་སྟོ་ཕྱག་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱག་
 བསྐལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྷར་སྐར་ཏུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་སུ་
 འདོད་ཅིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱ་བ་དག་ནི་མཁས་པར་སྒྲེལ་ཡང་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་རྟོ་
 མ་ཤེས་པར་རྟའི་མཆན་ཉིད་ལ་རུ་ཅན་ཡང་རུང་བར་ཚོད་པར་ལྟ་བུ་མཁས་
 པའི་ཁྲིལ་གནས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དཔྱེད་ལྷན་དག་གིས་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཆོས་ལ་དགག་པ་ཞིག་བཟུང་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་
 དགག་རྟགས་ཡིན་པས་མ་བྲབ་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དགག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་
 བས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཁྱོད་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་
 སུ་བཅད་ནས་བཟོད་པར་བྱ་བ་གང་རུང་གི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་
 སྟོང་པོ་ལས། དེ་ལ་དགག་པ་ནི་སྐྱས་བཟོད་པ་ན་ཆེག་གིས་ཟེན་པར་དགག་
 བྱ་བཅད་པའམ་དེའི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་ཏུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྲབ་མཆོམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་ཁྱོད་
 ཀྱི་དགག་བྱ་རྟག་ཅིང་བཟོན་པ་དེ་བཅད་ནས་འགྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་སྐྱེ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་དངོས་སུ་ཤར་བ་ན་མི་འགྱུར་བ་
 བཅད་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་པའི་རྣམ་པར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་

བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་རྗེས་
 དཔག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 རྟོགས་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 །ཕྱུགས། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་ཆོགས་པ་ཅམ་
 ལ་རག་ལས་པ་དག་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ།
 མི་རྟག་པའི་སྐད་དོད་གཅོ་པོ་ཨ་ནི་ཉི་ཞེས་པ་དང་། བེ་རི་ཉི་ཞེས་པ་དང་།
 ཨ་ས་ཏ་ཞེས་པ་གསུམ་ནི་ཨ་དང་ནི་གཉིས་དགག་ཆིག་དང་། བེ་ཉི་དང་རི་
 ཉི་དང་ས་ཏ་གསུམ་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་
 གསུམ་དགག་སྐྱ་དང་དེས་ནི་ཉི་སོགས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྟག་པ་གཅོད་པས་ན་མི་
 རྟག་པའི་སྐྱ་རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅན་ཀྱི་དགག་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་རྟག་
 པ་བདག་མེད་པ་སྟུག་བསྐྱལ་བ་མི་གཅང་བ་དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་འབྲས་
 བྱ་ཅན་ཀྱི་དགག་པར་འབྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་
 ཏུ་དེའི་འབྲས་བྱ་དགག་པས་ཀྱང་སྐྱ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་པ་དང་མི་རྟག་དང་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 བཤད་ཏུ་ཕྱུགས། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ནས་དགག་
 པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ་སྒྲོ་པོ་
 ལ་སོགས་པ་མིག་གི་གཞུང་བར་བྱ་བ་དེའི་འབྲས་བྱ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་དེ་བཀག་པས་ཞེས་པ་ནས། སྐྱར་མིག་གི་གཞུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་སྐྱས་བརྗོད་དོ། །མི་རྟག་པའི་སྐྱ་ཡང་རྟག་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་རྣམ་
 པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་འབྲས་བྱ་བཀག་པ་ཁོ་ནས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཁན་པོས་ཀྱང་

ཚད་མ་སྐྱབ་པར་འཛིན་ཏེན་པ་རོལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱན་ལས། ཅི་ནོ་ཏེ་
 ཏམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །ཨ་དང་མ་དང་ནོ་དང་
 རོ་རྣམས་ནི་དགག་པའི་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀ་ཙན་སྤ་ཆེ་དབྱངས་ཙན་རྩ་འགྲེལ་ཀུན་གྱིས་ཨ་
 སོགས་བཞི་པོ་དགག་སྐྱར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། བརྟེ་ཏ་
 དཔལ་འཛིན་གྱིས་མངོན་བརྫོད་ལས། ཏྲ་ཏུ་ས་.....ཏ་ཏ་རྒྱན་ཏུ་.....སརྟ་ཏ་
 སྐྱབས་མེད་.....ཨ་བེ་ཏ་.....ཏ་དང་། །རྒྱན་མི་འཆད་དང་.....ཨ་ནི་ཤི་ཏྲ་པ་
 དང་། །.....ན་ཏུ་ཞེས་སོགས་ཏྲ་པའི་མིང་གི་སྐྱབས་སུ་འང་དཔག་བསམ་
 འཁྲིའི་དང་བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔལ་
 འཛིན་མངོན་བརྫོད་འདི་ཡང་ཐོད་དག་གིས་མིང་དོན་ཀུན་དཀྱགས་མོད་མ་
 བཙུག་པར་དེ་ལྟར་བྲིས་སོ། །གཞན་ཡང་། འདོད་ཆགས་མེད་པའི་དགེ་རྩ་
 དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་རྩ་དང་། གཉི་ལུག་མེད་པའི་དགེ་རྩ་དང་། མ་
 རིག་པ་རྣམས་དགག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཏྲ་པ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དགག་སྐྱ་ཡང་ཨ་ཡིན་པས་འདྲ་ལ་སྟོག་པ་
 བསྐྱུས་པའི་དགག་པ་བཙུག་དང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བདུན་ཏུ་བཤད་པའི་
 རང་གི་བདུན་པ་ཡིན་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 དགག་སྐྱ་དེ་བདུན་གྱི་དང་པོ་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱིས་དགག་སྐྱ་ཡང་མ་
 ཡིན། གཉིས་པ་རང་གི་དགག་བྱ་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་སྟོན་པའི་དགག་སྐྱ་ཡང་
 མ་ཡིན། གསུམ་པ་རང་གི་དགག་བྱ་དང་འདྲ་བའི་གཞན་ཏུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཡང་
 མ་ཡིན། བཞི་པ་སྤྲད་པའི་དགག་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། ལྷ་པ་ཉུང་བའི་དགག་སྐྱ་
 ཡང་མ་ཡིན། དུག་པ་རང་གི་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཡང་མ་
 ཡིན། བདུན་པ་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་འགལ་སྒྲིའི་དོན་ཙན་གྱི་དགག་སྐྱ་ཡིན་པར་

ཤེན་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འདོད་ཆགས་མེད་ཙམ་
 ཆགས་མེད་ཀྱི་དགོ་རྩ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་བཀག་ཙམ་སྤང་མེད་ཀྱི་
 དེ་དང་། གཉི་མུག་བཀག་ཙམ་གཉི་མུག་མེད་པའི་དེ་དང་། རིག་པ་བཀག་
 ཙམ་མ་རིག་པ་དང་། རྟག་པ་བཀག་ཙམ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་དག་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དང་པོ་དངོས་པོ་མེད་
 ཙམ་ལ་མེད་དགག་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷོག་པ་ལས། དེ་ལ་མེད་པར་
 དགག་པ་ནི་མེད་པ་ཙམ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོན་
 འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་བྱུང་སྟེ། འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་པ་ཆགས་མེད་ཀྱི་དགོ་རྩ་མ་ཡིན་པ་ནས།
 རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་མི་རྟག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་
 ཅན། དེ་རྣམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་པ་ནས། རྟག་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགག་བྱ་ལས་གཞན་དུ་སྟོན་པའི་དགག་པ་ཞིག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རིག་པ་ལས་གཞན་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ཡང་མ་རིག་པ་མིན་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་ལས། གཞན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་དགག་
 པར་བྱ་བ་ལས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་དབང་སྒྲོས་ཀྱང་
 རོ། །གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་དགག་བྱ་
 དེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་མིན་ལོ་ཞེས་བཀག་པའི་དགག་པ་ཞིག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། རིག་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་གཞན་
 ཡང་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་ལས། འདྲ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདྲ་ཞིང་མཚུངས་པ་བཀག་ནས་མི་འདྲ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། དགག་བྱ་དེ་དག་ངན་པ་ལ་དེ་དག་
 འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་
 འབྲེལ་འབྲེལ་བར། སྤང་པའི་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 དང་། རྟོག་པ་ལས། དམན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་བཀའ་ནས་དམན་པར་
 སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་མེད་པ་ལ་སྒྲ་མ་མེད་པ་ཞེས་
 བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཆམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
 འདོད་ཆགས་ངན་པ་ཆགས་མེད་མ་ཡིན་པ་ནས། རྟག་པ་ངན་པ་མི་རྟག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་དགག་བྱ་ཆུང་བ་ཅམ་ལ་དེ་དག་
 འཛིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་
 མཆམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་པ་ཆུང་ཅམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་མ་
 ཡིན་པ་ནས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ཅམ་མ་རིག་པ་དང་། རྟག་པ་ཆུང་ཅམ་མི་
 རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་འབྲེལ་བར། རིག་པ་ཆུང་བ་ཡང་མ་
 རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་མ་རྫོགས་པའི་རིགས་པ་
 ཡང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ཏེ་འཛིན་དང་། རྟོག་པ་ལས། ཆུང་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་དངོས་སའི་རང་བཞིན་རྒྱ་ཆེ་བ་བཀའ་ནས་ཆུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོན་
 པ་སྟེ། དཔེར་ན། རླུ་སྤྱུ་གཟུགས་ཆུང་བ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་
 གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་རང་དེ་དག་གི་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བ་ལ་དེ་དག་སོ་སོར་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་པ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ཆགས་མེད་ཀྱི་
 དགོ་ཅ་མ་ཡིན་པ་ནས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེའི་མིག་ཤེས་མ་
 རིག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟག་པ་མེད་པའི་རི་བོང་རྒྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་འབྲེལ་བར། བྲལ་བའི་དོན་ལ་ནི་དགོ་སྒྲོང་མེད་པའི་

གནས་དང་ཚུ་མེད་པའི་དགོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ཞེས་དང་། རིག་པ་དང་
 བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ལོ་རིག་པ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་
 དང་། ལྟ་དབང་སྒྲོས་ཀྱང་། མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་
 པར་རྟོགས་པས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེ་ན།
 ནས། སེམས་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་། བདུན་པ་བྱལ་སྟེ། རང་གི་དགག་བྱའི་འགལ་སྒྲ་སྟོན་
 པའི་དགག་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་། ཆགས་མེད་ཀྱི་དེ་དགག་བྱ་ཆགས་
 པའི་འགལ་སྒྲ་ཡིན་པ་ནས། མ་རིག་པ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་སྒྲ་ཡིན་
 པར་སྟོན། མི་རྟག་པ་ནི་རྟག་པའི་འགལ་སྒྲ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་། མངོན་ལས། མ་རིག་མི་མང་འཇུན་སོགས་བཞིན། ཞེས་དང་།
 རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་། རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟུགས་ལ་ཆོས་གཞན་ནི་
 མ་རིག་པ་ཡིན་ལོ།། ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་
 དང་། བྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་
 བཞིན་ལོ།། ཞེས་དང་། ལེའུ་གཉིས་པར། རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟུགས་ཕྱིར་དང་
 །།སོགས་དང་། ལྟ་དབང་སྒྲོས། དེ་ཡང་དབྱུད་པར་བྱ་ན། རིག་པའི་མི་
 མཐུན་སྟུགས་ཉིད་ཕྱིར། །།ལོག་པར་དམིགས་པའི་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་
 པའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་
 རྟག་པ་ཉིད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དག་ནི། སྒྲོས་བཏགས་པ་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཐ་སྙད་
 བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། རང་
 འབྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་མི་རྟག་པ་དགག་པ་དང་དེའི་སྒྲ་ཡང་དགག་སྒྲ་ཅན་དུ་

བཤད་པར་ཐལ། ལྷ་དེས་གཞན་སྡེ་རང་ཉིད་རྟག་ཏུ་གནས་ནས་འབྲས་བུ་
 བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་མི་རྟག་ཅེས་པས་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 བཅད་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་བཀག་པའི་སྒྲ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཏུ་བསྟན་པའི་
 ཆེད་ཏུ་བདག་གི་སྒྲ་བྲས་པ་དེ་དེ་འགོག་པའི་ཆེད་ཏུ་བདག་མེད་བྲས་པ་རྟག་
 པའི་འབྲས་བུ་འགོག་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་བཞིན་ཏུ་འབྲས་བུ་བཀག་པས་ཀྱང་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
 འདི་ལྟར་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཡང་། ནས། གཞན་དག་རྟག་པ་དངོས་པོར་འདོད་
 གྱི་མེད་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྟག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་
 ན་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅིང་རྣམ་པར་བསྒྲིག་ཅིང་མི་རྟག་པའི་
 སྒྲར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱུད་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 བདག་གི་སྒྲར་ཡང་བྲས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་
 པར་བཅད་པས་བདག་མེད་པའི་སྒྲར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་གཟུང་བའི་སྐྱབ་
 རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འདོད་པ་སྒྲར་ཡང་རྒྱས་པར་བཀག་ཅིང་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་རེ་རེ་ན་ཡང་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་དབང་
 གྲོས། གྲོས་བ་ནི་གང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མ་རིག་པ་དེ་ནི། དེའི་གཟུང་བའི་
 རྣམ་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་ངོ་ཤོར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བདེ་བའི་
 འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་འདུ་བྲས་རྣམས་ལ་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་
 འདུ་ཤེས་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་ངོ་ཤོར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་རིག་པ་ཡང་
 རིག་པའི་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྐྱུབ་བ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 དམན་པའི་དགག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་རྒྱ་
 བཀག་པས་ཀྱང་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 གཞན་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་ཞེས་གསུངས་པའི་གཞན་དག་
 ལ་སྐྱོར་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་ཤིང་།
 སྐྱུབ་པར་ཐལ། དེའི་འགྲེལ་བ་འདད་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི། སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་མགོན་མེད་པ་དང་མི་རྟོན་པ་
 ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཅི་རིགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་
 དགག་པ་དང་། རྒྱ་འགའ་ཞིག་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དགག་པ་དང་གཞན་སེལ་དོན་གཅིག་
 ཏུ་བྱས་ནས་རང་གི་དགག་བྱ་ཆོག་ཟེར་ལ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་
 བ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དགག་བ་ཡིན་ན་ཆོག་ཟེར་ལ་རང་གི་
 དགག་བྱ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྐྱུབ་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོག་གིས་རང་གི་དགག་བྱ་མ་བཅད་ཀྱང་དོན་གྱི་
 སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རྣམ་པར་འཁར་བའི་སྟོ་ལ་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་པའི་
 རྣམ་པར་འཆར་བ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡིན་ན་རང་གི་དགག་བྱ་ཆོག་
 གིས་བཅད་པས་སྐྱུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རྣམ་མཁའ་དང་
 ཡོངས་གྲུབ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 ཏུགས་གྲུབ་སྟེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གཉིས་ལ་དགག་ཆོག་མ་སྐྱར་
 ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་འཆར་བ་ན་རྣམ་མཁའ་ལ་ཐོགས་རེག་བཀག་
 ཅོམ་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་བདག་གཉིས་བཅད་ཅོམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཕྱིར།

དགག་པ་ཆེག་ལ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནུམ་པ་དེ་ལྟར་འཆར་བར་ཐལ།
 ཆེག་ལ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱི་དོས་ནས་དེ་ལྟར་འཆར་སྐྱེ་དགག་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱ་སྒྲིའི་གོ་ཚུལ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིག་པ་རྩ་བ་
 ལས། རི་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། དོན་གྱིས་གོ་བ་ལ་སོགས་པའི། དགག་
 པ་ནུམ་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དོན་རི་ལྟར་སྟོན་པར་
 བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱུས་བྱེད་པའི་ལུགས་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ལ་ལ་ནི་དགག་
 པའི་དོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས། ལ་ལ་དགག་པའི་ཆེག་གཅིག་གིས། ལ་ལ་ནི་
 གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་ལ་ལ་ནི་གཞན་གྱི་ཆེག་གིས། ལ་ལ་ནི་སྐྱ་དངོས་སུ་
 བྱེད་པས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་སྟེང་
 སོ་ལས། རང་བཟོད་པའི་སྐྱུས་བཅད་པ་དང་། རང་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་དངོས་
 སུ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་ནུམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་གང་རུང་དགོས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རང་འདྲིན་རྟོག་པ་མ་ཡིན་གྱི་གཞལ་པའི་རྟོགས་
 པའོ། འོ་ན། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་ནུམ་པ་མི་
 འཆར་བར་ཆེག་གིས་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་
 རུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དགག་པ་པལ་ཆར་མང་ཤོས་ཆེག་
 གིས་བཅད་པས་སྐྱ་རྟོག་གཉིས་ཀས་དགག་བྱ་བཅད་ལ། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་
 ཆེག་གིས་མ་བཅད་པ་རེ་གཉིས་ཀྱང་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་དགག་
 བྱ་བཅད་པའི་ནུམ་པར་འཆར་བས་སྐྱ་རྟོག་གང་རུང་སྟོན་ནས་དགག་པར་
 འདྲིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 ཡིན་ན་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་ནུམ་པར་འཆར་
 བས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། སྟོད་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་
 པར། དེ་ཡི་དངོས་མེད་འདྲིན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོན་

གྱི་དབྱ་ཚད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་མེད་དགག་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་ལ་
 རྩས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་སྐྱབ་པའི་
 ཆོས་དང་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པ་ཁོ་ན། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞི་དང་བདག་
 མེད་ཆོགས་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཆོགས་ན་རང་དངོས་
 སུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ངོར་བྱུང་ཆོས་བདག་མེད་ལས་བྱུང་གཞི་ཡང་
 འཕངས་སྤང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྟོག་པའི་ངོ་དང་སྤང་ངོ་མི་གཅིག་ཅིང་
 སྐབས་འདྲིར་འཕང་མ་འཕང་ཞེས་པ་དང་སྐྱབ་མ་སྐྱབ་ཅེས་པ་དོན་འབྲེལ་བའི་
 ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་འོ་ན། བྲམ་ཟེས་ཆང་བརྟུང་བར་མི་བྱ་ཞེས་པའི་མེད་
 དགག་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་གི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ་དེ་གཞི་སྐྱབ་ཆོས་
 གཅིག་དང་ཆོགས་པའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འཁོར་
 གསུམ། དེར་ཐལ། གཞི་བྲམ་ཟེ་དང་ཆོགས་པའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར་འདྲིན་མི་རྒྱས་ཏེ། གཞི་སྐྱབ་པའི་ཆོས་དང་དགག་པ་ཆོགས་ཀྱང་
 མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲིར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་གཞི་སྐྱབ་ཆོས་
 དང་དགག་པ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆང་བརྟུང་བར་མི་བྱ་བ་ལས་གཞན་
 བརྟུང་བ་བརྟུང་མི་བརྟུང་སོགས་གང་ཡང་མ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་
 འབར་བ་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅམ་ཞིག་འགོག་
 པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་བསྐྱབ་པར་མི་
 བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བྲམ་ཟེས་ཆང་བརྟུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅམ་
 ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བརྟུང་བ་བརྟུང་ངོ་ཞེའམ་མི་
 བརྟུང་ངོ་ཞེས་མ་བརྟོད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཅམ་
 ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་

རོ་ལས་། གཞི་སྐྱབ་པ་དང་ཚོགས་ཀྱང་མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་གནས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་མེད་གཏན་ལ་
 འབེབས་པ་ན་བྱུང་གཞི་མེད་པར་བྱུང་ཚོས་ཁོ་ན་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བཤད་
 རིགས་པར་ཐལ། བདག་མེད་དེ་གཞི་སྐྱབ་པ་ཞིག་དང་ཚོགས་ན་མེད་དགག་
 མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མ་བྱུང་ན་བྱུང་པར་ཐལ། གཞི་
 དངོས་པོ་དེ་ལ་ཚོས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅམ་ཞིག་འགོག་པའི་མེད་དགག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉྱག་གི་འབར་བ་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་
 དངོས་པོ་ཉིད་ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 གྱེ། ནི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མེད་དགག་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་དགོས་
 ཞེ་ན། ལྷག་མས་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཚོས་སྐྱར་བའི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་
 དགག་གི་གོ་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཞེས་པས་བྱུང་གཞི་
 བསྟན། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པས་དགག་བྱ་ཚོས་བདག་ལྟ་བུ་བསྟན། ཅམ་ཞེས་
 པས་དགག་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཅོད། ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་ཀྱི་
 ཞེས་པས་བྱུང་ཚོས་ཚོས་བདག་བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གཞི་དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་ཚོས་བདག་ཅམ་བཀག་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་
 རང་གི་དགག་བྱ་དེ་ཅམ་བཀག་པ་ཅམ་ལས་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་དང་མེད་
 དགག་ཡིན་ཡང་དགག་བྱ་རིགས་མི་གཅིག་པ་བཀག་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱབ་ཅེས་
 ལྷག་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉྱག་གི་འབར་བ་ལས་། དེ་དང་འདྲ་བ་
 དེ་མིན་པ་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་གྱེ། དེ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་པས་དགག་བྱ་རིགས་མི་གཅིག་པའི་མེད་
 དགག་བསྟན། དེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་མ་ཡིན་དགག་དང་། གཞན་ཀྱི་དངོས་
 པོ་ཞེས་པས་བྱུང་ཚོས་སྐྱབ་པ་བསྟན་ནས། སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པས་

མེད་དགག་དེ་དག་ཏུགས་པའི་སྒོ་དང་སྒྲུབ་མི་འཕེན་ཚུལ་བཤད་ནས་དཔེར་
 བ་མན་ཆད་ཀྱིས་དཔེ་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྲམ་ཟེ་ཞེས་པ་བྲད་
 ག་ཞིའི་དཔེ། ཆང་བརྟུང་བ་དགག་བྱའི་དཔེ། མི་བྱའོ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ཞེག་
 འགོག་པར་ཟད་པ་ནི་བྲད་ཆོས་ཀྱི་དཔེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བརྟུང་བ་བརྟུང་
 རོ་ཞེས་པ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པའི་དཔེ། དེ་ལས་གཞན་
 པའི་བརྟུང་བ་མི་བརྟུང་བ་ནི་དགག་བྱ་མི་གཅིག་པའི་མེད་དགག་གི་དཔེ།
 ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པས་ཆོས་གཞན་དཔེ་དེ་དག་མི་འཕེན་པའི་
 དཔེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཆོག་དབྱེད་ཆེ་ཆད་ལྷག་མེད་པ་དེ་
 འབྲ་ཡོད། བོད་ཆོག་ལ་ལྷག་ཆད་མང་ངོ་།། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་
 བ་ཏུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྒོ་བ་དཔོན་
 རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། ཆོས་ལ་གཏན་ཆོགས་བྱུབ་ན་ནི། །དེ་ཡིས་དེ་ལ་
 གཞན་ཅི་དཔག་། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བདག་མེད་བྲད་གཞི་
 སྒྲུབ་པ་དང་ཆོགས་པས་མེད་དགག་མིན་དགོས་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་
 དགོས་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་བདག་
 མེད་ཀྱི་བྲད་གཞི་དང་བདག་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་སྒྱུའི་
 ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྲད་གཞི་བྲད་ཆོས་མི་གཅིག་པའི་བྱིར།
 ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་དེ་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་
 གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་ཅི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་འཕང་བའི་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་གི་དངོས་མིང་གི་
 མཐར་མེད་ཆོག་སྒྱུར་བ་མེད་དགག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར། མ་ཡིན་དགག་གི་
 མཆན་ཉིད་མིང་མཐར་མིན་ཆོག་སྒྱུར་བ་ཟེར་ན། རྒྱལ་བ་ཆེ་དཔག་མེད་
 ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མིང་མཐར་མེད་ཆོག་སྒྱུར་

བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་
 དབྱེངས་དང་ཆོས་ཉིད་དང་ཡོངས་གྲུབ་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་འཕེན།
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་ལོ། མཆོན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
 མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་རེ་རེ་ནས་འཕེན། དེ་རི་སྐད་དུ་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ལས། མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་བཀག་
 པ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ལྟོག་འགྲེལ་ལས། མེད་པར་དགག་པར་སྟོན་པའི་སྐྱ་ནི་འདི་ལྟར།
 མ་ཡིན་པར་དགག་པ་སྟོན་པའི་སྐྱ་ནི་འདི་ལྟར་ཞེས་བྱེ་བྲག་མེད་དེ། མེད་དོ་
 ཞེས་བྱ་བ་དང་། མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཅེས་པའི་ཆོག་
 དགག་ཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་དོས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་དགག་བྱ་དོས་སུ་
 མི་གཙོད་ཀྱང་བྱིད་དོས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་དགག་བྱ་དོས་སུ་གཙོད་
 པར་སྟོད་འཇུག་གིས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དོས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་པས་
 ཆོས་ཉིད་སྐྱ་སྐྱེའི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པ་སྐྱ་དང་འབྲ་བར་མི་གཙོད་པར་ཤེས་
 དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྐྱེ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། དགག་པ་གང་ཞིག་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་
 འཕེན་པ་དེ་མེད་དགག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་
 དགག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་དེ་ལྟར་
 འཕེན་མི་འཕེན་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱུམ་
 པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དགག་བྱ་དགག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པར་ཐལ།

མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པས་འཕེན་ཚུལ་དང་སྐྱབ་ཚུལ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་མེད་ཆོས་ཅན། རང་བཟྃ་དུ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་
 དགག་བྱ་བ་གཞན་ཡུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པར་ཐལ་ལོ། །མེད་དགག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་བཟྃ་དུ་པའི་སྐྱུ་རང་
 གི་དགག་བྱ་བ་གཞན་ཡུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
 བཟྃ་དུ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་དགག་བྱ་བ་གཞན་ཡུལ་དུ་བྱམ་པ་བ་གཞན་པ་འཕེན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དགག་བྱ་བ་གཞན་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ། འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་དེ་
 དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་མི་རྟག་ཡུང་ཐ་དད་གཞན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་བ་གཞན་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་
 མེད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲེལ་སྟེ།
 འདྲིའི་གཞན་ལ་སྟོག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འཛོག་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་ཁོ་མ་ཡིན་
 པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་ལ་ཁོ་
 རང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པས་རང་གི་དགག་བྱ་བ་གཞན་ཡུལ་དུ་ཆོས་གཞན་
 འཕེན་ཆུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། རང་ཉིད་མ་ཡིན་
 པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དངོས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་
 སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 རང་བཟྃ་དུ་པའི་ཆོས་གཞན་གཅིག་གིས་རང་གི་དགག་བྱ་བ་ཅོད་པ་དང་ཆོས་
 གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བཟྃ་དུ་པའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་པས་དགག་བྱ་བ་གཞན་ ཡོད་པ་ཞེས་པས་

སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷོག་པ་དང་སྐྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་
ཞུགས་ཀྱིས་བྲངས་པ་ལས། ཆོག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ། ཞེས་དང་།
སྐྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ཆོག་གཅིག་གིས་དངོས་པོ་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ལྷོག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཆོག་གཅིག་གིས་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་དང་། ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
ལས། ཆོག་གཅིག་གིས་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ནི་བདག་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་
དགག་བྱ་གཅོད་པ་དང་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་གཉིས་ཆོག་གཅིག་
གིས་ཟིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དགག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་།
བསྐྱབ་པ་དང་། དགག་པའི་ཡུལ་དང་། ལྟོས་པ་དང་། དེས་ཆོག་དང་། དགོས་
པ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་
དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད།
ཅ་ཤེད་ཤིག་ཆེན་ལྟར་རོ། ། དགག་པ་དང་སེལ་བ་དང་ལྷོག་པ་ནུམས་དོན་
གཅིག་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཙོ་ལྷ་ཡོད་དེ། ལྷོག་པ་ལས། མེད་དང་གཞན་དང་འབྲ་
བ་དང་། ། དམན་དང་ཞུམ་དང་ཞན་པ་དང་། ། སྤ་དང་ཉུང་དང་སྤྱར་བ་དང་
། ། རྒྱུད་དང་ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། ། འགའ་ལས་མཐའ་དག་མ་ཡིན་དང་། ། མི་
མཐུན་གཉེན་པོ་བྲལ་བ་ཡི། ། རྣམ་གྲངས་བཙོ་ལྷར་བཤད་པ་ཡིན། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསྐྱེད་ལྟུང་དུ་མ་ཡོད་དེ། བཙོ་ལྷ་ལས་ཞུམ་པ་
དམན་པ་གཅིག་བྱས་སྤ་བ་སོགས་དུག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་བརྒྱད་དང་། དེ་

ལས་མི་མཐུན་གཉིན་པོའི་དགག་པར་བསྐྱས་པས་བདུན་དང་། དམན་དང་
 རྩེ་བ་ལྷམ་པར་བསྐྱས་པས་དུག་དང་། ཆོག་གི་སྟོན་ཚུལ་སྟོན་ནས་དོན་གྱིས་
 གོ་བ་དང་། ཆོག་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པ་དང་། དོན་ཆོག་གི་སྐྱབ་པ་གཉིས་དང་
 ལྷན་པ་དང་། རང་ཆོག་གིས་མི་སྟོན་པ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་མེད་
 དགག་དང་ལྷ་དང་། འགོག་ཚུལ་སྟོན་ནས་ཀྱན་བཏགས་འགོག་པ་དང་། རང་
 གི་གཞི་ལས་ལྷམ་པ་དང་། གཞན་པའི་དང་། འགལ་བའི་སྟེ་བཞི་དང་། མེད་
 དགག་དང་གཞན་པའི་དགག་པ་དང་གཉིན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་དགག་པ་
 གསུམ་དང་། དགག་བྱ་གཅིད་ཅིང་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་མེད་
 དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེད། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ལྷམ་དང་ཞན་པ་དམན་པར་ཏེ། སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་དུག་གཅིག་ཏུ། སྐྱར་
 བས་དགག་པའི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་
 བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་མཐུན་གཉིན་པོར་སྐྱར་ནས་བདུན། ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དམན་དང་རྩེ་བ་ལྷམ་པ་ཏུ། དགག་པའི་རྣམ་
 གྲངས་རྣམ་པ་དུག ཅེས་སོ། །བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་གྱིས་གོ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོག་གཅིག་རྣམ་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལྷན་རང་ཆོག་མི་
 སྟོན་པ། དེ་ལས་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ལས།
 དེ་ལ་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ལྷས་བྱེད་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་ལུས་ཆོ་ཞེས་
 བཟོད་ན་མཆན་མོ་ཟ་བ་དོན་གྱིས་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། ཆོག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་བཟོད་ན་ཡོད་པའི་ཆོག་གཅིག་གིས་མ་
 སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་
 དགག་པ་ཉིད་དེ་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་ཡང་ཆོག་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པར་
 ཡང་སྐྱར་དུ་བྱུང་བའོ། རང་གི་ཆོག་གིས་མི་སྟོན་པ་ནི། རྒྱལ་རིགས་ལ་བྲམ་

ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ནི་དངོས་སུ་སྟོན་
 པ་སྟེ། མེད་པར་སྟོན་པ་ཙམ་བྱེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་རྩ་ཤེ་འཇུག་པའི་རྟེན་ཆེན་གཉིས་དང་ཡང་མཐུན་ཏེ། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེས་ན་ཆོས་གཞན་འཕང་ཚུལ་ལྷགས་དང་དངོས་དང་
 དེ་གཉིས་ཀ་དང་སྐབས་གྱིས་འཕང་བ་བཞི་ཡོད་དེ། ནས། དེ་ལས་གཞན་པ་
 དེ་བཞི་གང་ཡང་མ་འཕང་བ་ནི་མ་ཡིན་དགག་ལས་གཞན་མེད་དགག་གོ་
 ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་རྟེན་ཆེན་ལས། སྤྱིར་དགག་པ་ནི་སྟོས་དགག་བྱ་དངོས་
 སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ནས། དེ་ལས་གཞན་མེད་དགག་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟ་བུ་གྱུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་ཏུ་
 བརྟགས་པ་འགོག་པ་དང་།། རང་གི་གཞི་ལས་ཞུམ་པ་དང་།། གཞན་དང་
 འགལ་བ་རྣམ་པ་བཞི།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཇུག་པ་གྱུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་
 ལས། མེད་པ་དང་ནི་གཞན་པ་དང་།། གཉེན་པོའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་
 གསུམ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདུན་པ་གྱུབ་སྟེ། དགག་པ་ཐམས་ཅད་
 དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དང་། དགག་བྱ་བཅད་ཀྱང་ཆོས་གཞན་
 འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དགག་
 པའི་རྣམ་གངས་རི་སྟེད་པ།། མེད་དང་མ་ཡིན་གཉིས་སུ་འདུ།། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་དང་། ཆད་ཆེན་ལས་ཀྱང་། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་
 ཡིན་པ་དང་མེད་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
 སྟོས་རང་གི་དགག་བྱ་དེ་ཙམ་བཅད་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་རང་
 མེད་དགག་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། འདིར་སྟོས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དགོས་ཀྱི་
 སྐས་ངེས་པ་མེད་དེ། དགག་ཆོག་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡང་
 དག་མཐའ་དོན་དམ་བདན་པ་ཡོངས་གྱུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དུ་མ་ཡོད་

བའི་ཕྱིར། དབྱེན། རྣམ་མཁའ་སོགས་གཞུགས་བཀག་ཅམ་དང་། དངོས་
 མེད་སོགས་དངོས་པོ་བཀག་ཅམ་དང་། སྤངས་བ་སོགས་རང་གི་སྦྱིབ་བ་
 བཀག་ཅམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་གཏོགས་བ་དང་དོན་དམ་ལ་གཏོགས་བ་དུ་མ་
 ཞེས་བར་བྱའོ།། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་བའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་
 རྣམ་ཆོས་གཞན་འཕེན་བའམ་སྦྱབ་བའི་ཆོས་ཡིན་པ་དེ། རང་མ་ཡིན་དགག་
 ཡིན་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེན་སྤར་གྱི་བཅུ་བཞི་སོགས་ཡོད། དགག་བ་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱི་དགག་སྤྱི་སྒྲོ་རྣམ་འབྱེད་མི་ཐུབ་སྟེ།
 མེད་དང་མ་ཡིན་གྱིས་མི་འབྱེད་བར་བཤད་ཟེན་ཅིང་། མ་བྱས་ཞེས་བའི་
 ཆོག་གཅིག་ཀྱང་སྒྲུབས་དབང་གིས་མེད་དགག་དང་། དེ་ལས་གཞན་བ་དང་།
 འགལ་ཆེ་གཞན་དུ་སྟོན་བ་གསུམ་གར་འཇུག་བ་སྤེད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྟུན་བྱས་སམ་ངེས་ཆེ་མ་བྱས་ཞེས་བའི་མ་དེ་མེད་དགག་གི་སྤྱོད་དང་། བྱས་
 བ་ལས་གཞན་བའི་ཡོད་བ་སྟོན་བའི་ཆེ་མ་བྱས་ཞེས་བའི་དགག་ཆོག་མ་དེ་
 དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོན་བའི་སྤྱོད་དང་། བྱས་བ་དང་ལྟན་ཅིག་མ་བྱས་བར་སྦྱས་
 ཆོ་དགག་ཆོག་མ་དེ་འགལ་ཆེ་ལ་འཇུག་བའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 ལས། མ་ཡིན་ཞེས་བ་དང་མེད་ཅེས་བའི་ཆོག་གིས་བཀག་བ་ནི་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་བྱུང་བར་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བ་མེད་དགག་ཏུ་ལེགས་
 ལྟན་དང་ཆེ་བ་གཉིས་ཀས་བཤད་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོ་དབག་མེད་ཅེས་བ་མ་
 ཡིན་དགག་ཏུ་བྱ་དགོས་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 སྟོག་བ་ལས་ཀྱང་། མེད་བ་དང་ནི་གཞན་བ་དང་།། གཉིས་པོའི་དོན་ལ་འཇུག་
 བ་གསུམ། །ཞེས་བའི་རང་འབྲེལ་ལས། དགག་བ་འདི་གསུམ་ནི་དཔེར་ན་མ་
 བྱས་ཞེས་བརྗོད་བ་ན་བྱས་བ་འགོག་བ་ཞིག་སྟེ། བྱས་བ་མེད་བ་ཅམ་སྟོན་
 རྣམ་མེད་སྤྱོད་མེད་བ་ལ་འཇུག་གོ། །གལ་ཏེ་བྱས་བ་ལས་གཞན་བའི་དངོས་པོ་

ཞེག་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱེད་ན་གཞན་པ་ལ་འཇུག་གོ། གལ་ཏེ་བྱས་པ་དང་
 ལྷན་ཅིག་འགལ་བ་སྟོན་ན་མའི་སྐྱེ་འགལ་བ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 གྱིར། འདིར་བྱས་པ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ཡོད་པར་ཡང་བསྐྱར་
 ཚོག་གོ། དགག་པའི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་ཤེས་པ་ལ་དགག་པའི་ཡུལ་
 དང་དགོས་པ་དང་སྐྱ་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་དང་དགག་བྱ་དང་སྟོས་པ་
 དང་། དེས་ཚིག་རྣམས་ཤེས་དགོས་ཏེ། དགག་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་གྱིར། དེ་
 ཉིད་ལས། དགག་པའི་ཡུལ་དང་དགོས་པ་དང་། སྐྱ་དང་དུས་དང་གནས་
 སྐབས་དང་། དགག་བྱ་སྟོས་པ་དེས་ཚིག་གིས་། རབ་ཏུ་གསལ་བར་བརྗོད་
 པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། དེ་དག་བསྐྱས་ན་བཞིས་ཀྱང་གསལ་བར་
 བཤད་ཐུབ་སྟེ། ཡུལ་དང་སྟོས་པ་དང་སྐྱ་དང་དེས་ཚིག་གིས་བཤད་ཐུབ་
 པའི་གྱིར། དེ་ཉིད་ལས། མདོར་ན་ཡུལ་དང་སྟོས་པ་དང་། སྐྱ་དང་དེས་པའི་
 ཚིག་གིས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། བཞི་བ་དགག་པའི་སྐྱའི་ཡུལ་
 བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དགག་པའི་གཞིའི་ཡུལ་དང་། དེའི་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་།
 དེའི་དགོས་པའི་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་གྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བུམ་པས་དག་
 པའི་ས་སྟོགས་ལྟ་བུ་བུམ་མེད་ཀྱི་དགག་པའི་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་གྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། བུམ་མེད་སྐྱབ་པ་ལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པར་བྱ་
 བའི་ཡུལ་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་གྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དགག་སྐྱའི་དགོས་
 པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་གྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དགག་པའི་ཡུལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་
 གྱི། གཞི་ཡི་ཡུལ་དང་བྱ་བའི་ཡུལ་། དགོས་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་
 ཡིན། ཞེས་སོ། གཙུ་ཆེར་ཡུལ་དགག་གཞི་ལ་འཛིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ཡུལ་ནི་དགག་བྱའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། སྐྱ་ནི་
 དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་འདི་ཞེས་ངས་གཟུང་མེད་དེ། དགོས་དབང་གིས་སྐྱ་

གཅིག་དགག་སྐྱ་དུ་མར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱ་
 བེ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་སྟེ། །དགོས་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དུས་ནི་དུས་གསུམ་ལ་འཛོག་སྟེ། སྟོན་མ་བྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་ད་ལྟར་གྱི་དབང་གིས་འཛོག་གོ། །གནས་སྐབས་སྐྱ་
 བ་པའི་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཛོག་སྟེ། གོ་བར་བྱ་བ་དེའི་སྐབས་ལ་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དུས་གསུམ་ད་ལྟའི་དབང་གིས་ཡིན། །གནས་
 སྐབས་གོ་བར་བྱ་བའི་དབང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་དགག་པའི་
 ལྟོས་ས་ཡོད་དེ། དགག་པའི་དགོས་པ་བྱུབ་པ་ལ་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་
 ཅི་རིགས་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དགག་པ་ཡུལ་དང་གནས་
 སྐབས་དང་། །དུས་ལ་ལྟོས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟ་ན་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་བཟུང་དགོས་ཀྱང་།
 ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུས་མ་བཟོད་ཀྱང་དགག་བྱ་བཀག་
 པ་ཡོད་དེ། དགག་གཞི་དང་དུས་སྦྱར་མི་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་མེད་དང་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱའི་བདག་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་གཉིས་དང་། འགོག་
 བྱེད་མེད་ཅེས་པ་གཉིས་ལས་དུས་དང་དགག་གཞི་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དུས་
 མི་དགོས་པར་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་ཡུལ་གསུམ་ཙམ་བྱས་པ་ཡོད་དེ།
 མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ལ་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མནར་མེད་དཔྱལ་བ་དགག་གཞིའི་ཡུལ་བདེ་བའི་གོ་
 སྐབས་དགག་བྱ་དང་། མེད་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་གཞིའི་ཡུལ་
 མི་དགོས་པར་དུས་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་གསུམ་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་དེ།
 བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་

བྱིར། ལ་ལར་ཡུལ་དུས་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་བཞེ་ཆར་བརྗོད་པ་ཡོད་དེ།
 སྤྱིགས་འདི་ན་སྤོན་བུམ་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་
 ལས། དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་ནི། ། དགག་པར་བྱ་དང་བྱེད་པ་དང་།
 ། ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་བྱེད་པར་དག ། གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་ཡང་ན་ནི། སྤྱི་ལ་
 སྤོས་ན་མེད་ཀྱང་བྱང་། ། གཉིས་སམ་གསུམ་མམ་བཞེ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལེགས་པར་བཤད་དོ། ། ཡང་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་
 གསུམ་ལ་ཡང་སྒྱར་ནའང་རེ་རེ་དང་གཉིས་གཉིས་དང་གསུམ་ཅན་ཡོད་དེ།
 ཡུལ་རྒྱང་པ་ནི་གང་ལ་སྒྱུ་བྱ་མེད་ཅེས་པ་དང་། ལྟས་བྱིན་ཤི་ནས་མེད་ཅེས་
 པ་དུས་རྒྱང་པ་དང་། གཉིས་གཉིས་པ་ནི་སོ་གཤིང་འབྲས་མི་སྤོན་ཞེས་པ་
 དུས་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་ཅན་དང་། ཏྲ་ལ་བ་ལང་མེད་ཅེས་པ་ཡུལ་དང་
 གནས་སྐབས་ཅན་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་དང་བྱེད་པར་དབྱེ་
 བ་ནི། ། ཡུལ་དང་དུས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། ། གནས་སྐབས་ལ་ཡང་ཆ་ཡོད་
 དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་རྣམ་དབྱེད་སྤོན་ནས་བདུན་ཡོད་དེ། རོ་བོ་
 ལས་དགོས་ཆེད་ནས་གནས་གཞིའི་བར་བདུན་གྱི་དགག་སྒྲ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 སྤྱག་པ་ངས་ཆིག་ནི། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། དགག་སྒྲ་མིང་དང་སྒྲགས་ནས་དགག་བྱའི་བདག་བཀག་
 པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། སྤྱིག་པར་བརྗོད་པའི་དེ་ཡོད་དེ། དགག་སྒྲ་
 མིང་དང་སྒྲགས་ནས་དགག་བྱའི་བདག་སྤྱིག་པར་བྱས་པས་ན་དེ་ལྟར་
 བརྗོད། བུམ་པ་སྤྱི་བ་བྱི་དོན་དུ་མ་བྱུབ་པ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་དང་སྤྱིག་
 པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དགག་སྒྲ་བྱེད་པར་སྤོན་པའི་ཆིག་དང་
 སྒྲགས་ནས་དགག་བྱའི་བུམ་པ་སྤྱི་བའི་བྱི་དོན་བཀག་པས་ན་དགག་པ་དང་
 ད་ལྟར་དགག་བྱ་དེ་སྤྱིག་པར་བྱས་པས་ན་སྤྱིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་

ཉིད་ལས། གང་སྤྱིར་གང་ཡང་ལྟོག་བྱེད་པས། དགག་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་
 ཡིན། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པས། གང་གི་སྤྱིར་དགག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་
 བས། འདི་ལྟར་མིང་དང་སྟོགས་ན་ནི་མིང་ཉིད་ལྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་ཆོག་དང་དག་དག་གམ་རྩི་སྤྱད་དུ་ཡང་རུང་སྟེ་ལྟོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། བདག་མེད་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཅེས་བརྗོད་དེ། རང་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོས་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕང་བ་
 མེད་པར་དགག་བྱ་བཀག་ཅམ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། བདག་
 མེད་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་སྟོས་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་གཞན་འཕང་བའི་དགག་པ་
 ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། མ་ཡིན་པ་
 དང་མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བདུན་པ་དགོས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་བའི་
 སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་།
 རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསམ་བྱུང་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱན་བསྐྱེམས་པའི་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོམ་བྱུང་གི་
 ཡི་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་དང་
 སྐབས་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེས་པའི་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་གི་རྗེས་
 དཔག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་བསྐྱེམས་པ་ལས་སོ་སྐྱེའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་སྟོམ་བྱུང་དང་། འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཉམ་
 བཞག་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྟོམ་བྱུང་གསུམ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་མེད་དགག་ཅིག་དགོས་

གྱི་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་མིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པས་དབྱུས་མཐའ་ལས།
རྩེས་སུ་མཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག། རྩེས་སུ་འབྲེལ་བཅས་བསྐྱོག་པ་དང་། ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག། རྩེས་སུ་འབྲེལ་མེད་བསྐྱོམ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
ཙུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅོད་པ་སྟོང་བ།

གསུམ་པ་ཅོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་
པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་མེད་པར་བྱུང་པར་
ཐལ། བྱམ་པ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན། དངོས་སོ་མེད་པར་
བྱུང་པར་ཐལ། དངོས་སོ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉམས་དེར་
ཐལ། དངོས་སོ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དངོས་སོ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་པའི་དུས་ཡོད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁྱོད་རང་ལ་ཁས། མ་བྱུང་མཆོམས་ལ་མ་བྱུང་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ནམ་ཡང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞིག་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཉམས་ཁས། འཁོར་གསུམ།

གཞན་སེལ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་ལ་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དགག་གཞག་སྟོང་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རྟེན་ དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་
 ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་དང་དེ་མིན་བཅད་
 པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་
 བྱུང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་མིན་དགག་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་
 བ་ཁས། གསལ་བ་གཉིས་ཀར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཞན་སེལ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཆད་ཆེན་ལས། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན་པ་ལ། དོན་ཅེས་བྱ་བར་
 དེས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། དཀའ་འབྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་དེ་ལ་
 གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་བཏགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་སྟེ། ཕྱིའི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་བཏགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ཕྱི་དོན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་རྒྱལ་སྤྱི་པ་རྒྱུ་འབྱེད་པ་ལྟར་གྱིས། དོན་བདག་
 མེད་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མེད་པར་ཡང་ངོ་
 ། དེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
 སློབ་དཔོན་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྤྱི་ལ་དངོས་འགལ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྤྱི་དེགས་པར་
 ཐལ། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཞན་སེལ་བཏགས་པ་བ་གང་ཞིག་ དེ་དངོས་
 གྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
 ཆད་ཆེན་ལས། གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་པས། རྟེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་
 གྱང་དེའི་རྒྱ། ཞེས་དང་། མཁས་བྱུང་ཤིང་ཆེན་དུ་བྱངས། དེའི་འབྲེལ་བ་
 ལས། འདིས་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གཞན་སེལ་བར་བསྟན་པ་ནི་དངོས་ཡིན་
 རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ལ་ལར་དངོས་པོ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་། གང་ལྟར་དོན་འདྲ་སྟེ། རང་

མཚན་གཞན་འགོག་པ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། སེལ་བ་དང་དགག་པ་ལས་བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གཞན་སེལ་ཞེས་
 བྱ་བའི་མིང་འདི་བཏགས་ཞེས་སྐབས་དང་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན། དེ་ལ་མིང་དེ་
 བཏགས་ན་དེ་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ལུང་འདིས་མིང་
 འདི་བཏགས་ཞེས་པས་དེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
 བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེས་སོ་སོ་ནས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་
 ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་རེ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 འདོད་ན། ཤེས་བྱ་དངོས་གནས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་སྒྲུབ་སོ་ཁྱོད་མཚར་
 རོ། །གཞན་ཡང་སློའི་གཞན་སེལ་ཡང་གཞན་སེལ་དངོས་གནས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞན་སེལ་ཞེས་མིང་བཏགས་པའི་ལུང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྱུར་
 བྱངས་པ་དེ་དང་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བཞི་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྒྱ་མཚན་དང་སོ་སློ་རྟོག་པའི་སྒྱུང་ཡུལ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པ་སྟེ་གཞན་
 ལས་ལོག་པའི་ཆ་ཡིན་པས་ན་གཞན་སེལ་དང་། རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་
 སོགས་བཏགས་པ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་བྱུང་སྟེ། སློའི་
 གཞན་སེལ་ལ་སྒྱུང་བའི་གཞན་སེལ་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་ལས།
 སྒྱུང་བ་གཞན་ལས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། འདིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཇི་
 ལྟར་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྟན་ཞེ་ན། སྒྱུང་བ་གཞན་ལས་ཐ་དད་
 ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སློས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་བཞིས་འདི་སེལ་བ་ཞེས་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་དངོས་སུ་ནི་ནུམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་སློ་བཏགས་པའི་

སྒྲིབ་བ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པས་རང་ཉིད་སྒྲིབ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་ནི་ཞེས་བ་གཞན་བསལ་བའི་ཆ་དངོས་ཞེས་བ་ཡིན་
 བོ། ། ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་ཆོས་ལྡོག་མིང་བཏགས་པ་
 དང་། འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུ་ཆོས་བཏགས་པ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གྱི་
 སྒྲོ་ནས་བཏགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། བཏགས་པ་
 གསུམ་གྱི་བཏགས་པ་དང་པོ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་ཆོས་གཞན་སེལ་ལམ་ལྡོག་
 པ་ཞེས་བཏགས་ཚུལ་འཆད་པར། ཆད་ཆེན་ལས། གཞན་ལས་ལོག་པའི་
 དངོས་པོ་ནི། ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། གཞན་
 ལས་ལོག་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་བའི་འབྲས་བུ་ནམ་ཉིག་གི་སྒྲིབ་
 བའི་སྒྲོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། རྒྱུ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་དངོས་པོ་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པར་སྤྱོད་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
 ཉོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་ལས་ལོག་པར་སྒྲིབ་ཚུལ་སྒྲོ་ནས། ལྡོག་པ་
 ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་ཆོས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆད་ཆེན་ལས། མ་
 འདྲིས་པའི་དངོས་པོའི་སྒྲོ་ནས་འོངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། བྱུབ་
 སྟེ། ཉོག་པའི་སྒྲིབ་ཚུལ་དེ་ལ་ལྡོག་པ་ཞེས་བ་དངོས་པོ་གཞན་དང་ཐ་དད་
 པར་སྒྲིབ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཏགས་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་བ་དེ་དེ་འདྲིན་བྱེད་མངོན་
 སུམ་གྱིས་དངོས་པོ་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པར་སྤྱོད་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་
 བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། ཆད་ཆེན་ལས། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་
 ལྡོག་པ། དེ་འབྲས་གང་ཡིན་རང་མཆོན་ཉིད། ཅེས་བྱུང་། དེས་ན་དེ་དག་
 གཞན་སེལ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་པ་བ་གསུམ་དང་སྒྲིབ་
 པ་ཐ་དད་པ་དང་རྒྱུ་མཆོན་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་སེལ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཆད་ཆེན་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་གཞན་སེལ་ཅེས། མིང་དུ་བསྟན་པ་རྒྱུར་

བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་ནི་ཞེས་པས་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲིབ་ཡུལ་བསྟན། རྒྱུར་བཅས་པ་ཞེས་པས་རྒྱ་མཚན་བཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མས་མིང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོ་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ལས། དོན་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་ན་སེལ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གི་དགོངས་པར་སྟེ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་མ་མཐོང་བར་གསལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །དཀའ་གནས་འདི་དག་ནི་མཁས་སྤྱན་མང་པོས་མཐོང་ཡང་དོ་རྗེ་ལྟར་གྱུར་པས་རྗེ་མ་ཐོགས་པ་གསལ་བར་བཀའ་ཏེ་དཔྱད་ལྡན་ཡོངས་ལ་གནད་དོན་གསལ་བའི་ཉིན་མོ་བྱས་ཡོད་པ་དགའ་བའི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་གྲགས་ལྷན་སྟོ་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོག་ལུར་གྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་པ་གཞན་དགག་པའི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་སོ། །ཁྱོད་དངོས་པོ་གང་ཁྱོད་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཤིང་བྱུང་བར་ཐལ། རང་གི་མིང་ལ་དགག་ཆོག་མཛོན་པར་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དགག་ཆོག་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་པའི་འགྲེལ་པར་བྲངས་པ་ལས། རྩ་ན་ཨ་ཞི་གང་ལྡན་པ། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་ལྷོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་

བའི་བྱིར་དང་། ཅུན་དགག་བ་ཨ་ཟླ་མངོན་པའོ།།གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། འདི་
 ཉིད་ལས། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལ།།ལྷོག་བ་ལ་ནི་རྟོན་བ་
 ཅན།།ཞེས་དང་། རྒྱུའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། དེ་ཞིག་གཅིག་ནི་འདི་ལ་
 གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། རང་གི་མཆོན་ཉིད་བསྟོན་བ་ཁོ་
 ར་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྟེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་བསྟོན་བ་
 ཁོ་ར་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའི་བསྟོན་བ་ཁོ་ར་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དབང་
 རྟོན་དག་གིས་དེ་ཅུ་གྱིས་རྟོགས་རྒྱས་ཀྱང་སྟོ་དམན་དག་ལ་དེགས་བ་ལྷ་
 མོ་བཞི་ལ་སྦྱར་ན་ཁ་ཅིག་ན་དེ། བུམ་བ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་བུམ་བའི་
 མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་
 རྟུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། བུམ་བའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྟགས་ཁས། འབྲེལ་བར་ཐལ། དངོས་པོ་དེའི་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་
 སེལ་དང་། དངོས་པོ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོས་དེའི་མེད་དགག་གི་
 གཞན་སེལ་རྟུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བ་ལང་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་སྟོས་བ་ལང་གི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་རྟུགས་ལ་རྟོགས་པའི་
 བྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། དངོས་ཀྱི་རྣམ་བ་གཅིག་ཉིད་ལ།།ད་ལྟར་རབ་ཏུ་སྦྱབ་
 བ་ཡི།།རྟུགས་ཀྱིས་མེད་པར་དགག་བ་ཡང་།།རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་
 ཡིན།།ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་
 བ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བུམ་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
 རྟུགས་ལ་བུམ་བའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་རྟོགས་པར་ཐལ། བུམ་བ་བུམ་
 མིན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན་ཞིང་བུམ་བ་དངོས་སུ་བཅད་པས་བུམ་བ་ལ་བུམ་
 མིན་མེད་བ་རྟུགས་ཀྱིས་གོ་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཆད་ཆེད་ལས། དེ་ཡི་བདག་
 ཉིད་གཞན་བདག་ཉིད།།མིན་ཞིང་འབྲེལ་ཡོད་དངོས་རྣམས་ནི།།ལྷོག་པའི་

དངོས་པོ་རྟོགས་པར་ཡང་། རྟོན་གྱིས་གོ་འབྱུང་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་རྟག་པ་མིན་པ་དེ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་
 གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
 སྒྲུང་བ་དེ་བྱམ་པའི་སློང་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་དེ། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱམ་པ་
 རྟག་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་
 གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མ་ཡིན་
 དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲར་བཟོད་པའི་སྐྱས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་
 རྟགས་ལ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དེ་བྱམ་པ་རྟག་པ་
 མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྟགས་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་རྟགས་གཞལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་འཛིན་
 རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་འཛིན་
 རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱམ་པའི་སློང་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་
 སྒྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་སློང་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་
 རྟགས་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་
 རྟགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་
 པ་ལ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་རྟགས་
 ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
 སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན།
 བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་
 པའི་རྟགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བྱམ་

བ་མི་རྟག་པ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་གཉིས་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་པ་
 མི་རྟག་པའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་མེད་
 བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་
 དང་། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་
 རྒྱགས་ཡུལ་ཡང་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱམ་
 འཛིན་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཀུན་ཤེས་སུ་ཐལ། བྱམ་པའི་
 སྟེང་གི་སྟོབས་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་རྒྱགས་གང་རུང་གིས་དེས་པའི་བྱིར།
 རྟགས་སོང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་གསུམ་ག་བྱམ་པའི་
 གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ག་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་
 བྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པའི་སྟོང་གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། བྱམ་མིན་བཅད་པ་
 དངོས་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་མིན་སེལ་བ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། བྱིར་སྟེ། བྱམ་པའི་
 གཞན་སེལ་ཡིན་ན་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། བྱམ་མིན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིས་བྱམ་པའི་མེད་
 དགག་གི་སེལ་བ་ཡང་བྱམ་པའི་སེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་བྱིར་གྱི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་ན་བྱིར་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་ཡོད་པས་བྱིར་ཟེར་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པས་སྟོང་པའི་ཀ་བྱམ་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 དེར་ཐལ། དེའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་དོན་
 རང་མཆོན་གྱི་དེ་ཡིན་ན་དེ་མིན་མཐའ་དག་ལས་སྟོབས་མི་དགོས་པར་རིགས་

བ་དེས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ལྡན་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། འདི་ན་
 གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་ལྟོག་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་གཞན་དང་གཞན་ཞེས་སྒྲིམ་སྒྲུ་མའི་དངོས་བསྟན་དང་
 ཕྱི་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱམ་པའི་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་གཞག་
 ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་པ་དགག་པ་མིན་ཟེར་ན། དགག་
 པ་ཆོས་ཅན། དགག་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་དངོས་མིང་དགག་ཆོག་ཅན་གྱི་
 ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདྲིན་རྟོག་པ་
 དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འདྲིན་རྟོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདྲིན་རྟོག་པ་ཁྱོད་
 གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་
 མ་ཡིན་དགག་དགག་པ་མིན་ཟེར་བ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་སྒྱུར། འཁོར་གསུམ་
 དང་དངོས་འགལ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ཡང་མཁས་སྒྲིམ་དང་སྒྲུན་པོ་དག་
 བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཆོལ་ཆོལ་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མིན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དང་བ་
 ལང་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་བ་ལང་གི་མེད་དགག་གི་སེལ་བར་
 འབགས་ལུལ་དབྱུ་ཆད་མཁས་པས་བཤད་ཅིང་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། བ་ལང་འདི་ལ་བ་མིན་མེད། །མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་
 ཡིན་ཞེས། །གཞན་སེལ་བ་འདི་རབ་གསལ་བ། །ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན།
 །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལྡན་འགྲེལ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་གཞན་གཅོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་
 སྒྲར་བཤད་པས་གྲུབ་པོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སེལ་བ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་པས་མཆན་
 ཉིད་འབྲ། དབྱེན་མེད་དགག་གི་སེལ་བ། མ་ཡིན་དགག་གི་སེལ་བ་གཉིས་
 ཡོད། རང་ཉིད་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་གྱི་སེལ་བ་ཡིན་པ་དེ། རང་ཉིད་མེད་
 དགག་གི་སེལ་བ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་བྱམ་མེད་ལྟ་བུ། མེད་
 དགག་ཀྱང་ཡིན་སེལ་བ་ཡང་ཡིན་པས་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་ཞེས་ཟེར་
 ཞིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་རེ་བྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་
 དེ། རྒྱུ་སྒྲུབ་འབྲེལ་བ་འདད་ལས། གང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་
 པ་ཅམ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རང་མཆན་ཡང་ཡིན་
 དགག་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ། དོན་རང་མཆན་གྱི་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད། མཆན་
 གཞི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ། འདི་ནི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཁོ་
 ར་ལ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་མེད་ལ་མེད་དེ། སེམས་ཅམ་པས་ཡོངས་གྲུབ་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་འདི་མདོ་སེམས་རེ་རེ་ཅམ་གྱི་
 ལུགས་མ་བརྗོད་པར་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པའི་རང་མཆན་བཞག་པའི་ཕྱིར།
 ལེགས་བཞག་སྒྲིང་པོ་ལས། འོན་ཀྱང་ཆད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཆན་
 ཅི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་འབྲེལ་བཞག་ལས་ཀྱང་། རང་གི་མཆན་
 ཉིད་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ལས། དོན་
 གྱི་སེལ་བ་ནི། དོན་རང་མཆན་ཡང་ཡིན་ལ་སེལ་བ་ཡང་ཡིན་པ་དག་ལ་
 བརྗོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་མཆན་ཡིན་ཡང་སེལ་བ་མིན་པ་

དུ་མ་ཡོད་དོ། ། བྱིད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་བྱིད་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ཡོག་པར་སྤང་བ་དེ་བྱིད་ཀྱི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རྟོག་པའི་སྤང་
 ཡུལ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་བ་དང་། སྒྲིའི་གཞན་སེལ་དོན་གཅིག་སྟེ། འདིའི་
 སྒྲི་ནི་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེས་སེལ་
 བའམ་གཞན་བཅད་པའམ་བཀག་པའི་ཆ་ཡིན་པས་ན་སྒྲིའི་སེལ་བ་ཞེས་སྒྱུ་
 མཆོན་བཞེས་ཆད་ཆེན་ལས་བཤད་ཅིང་། རྒྱུ་མ་གྱུང་། གསུམ་པ་ནི་འདིས་
 གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲི་ལ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ།
 གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པའི་སྤྱིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་
 རུང་ངོ་། ། དགག་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མེད་དགག་དགོས་ལ། རིག་ཆེན་ལྟར་
 བ། གཞི་བྱུང་ན་བྱིད་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡོད་པས་བྱིད་ཀྱི་
 མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་བྱིད་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་
 བྱིད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱིད་ཀྱི་རིག་ཆེན་ལས། རུམ་པ་མ་ཡིན་
 པ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དེ་ཉིད་རུམ་འཛིན་རྟོག་
 པས། སྒྲིའི་སེལ་བ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 གྱི་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱིད་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་བྱིད་ཀྱི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་མེད་པས་བྱིད་
 དངོས་པོ་ཡིན་ན་བྱིད་ཀྱི་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་པས་བྱིད་ཀྱི་
 རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བྱིད་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དང་
 ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱིད་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བྱིད་ཀྱི་རིག་ཆེན་ལས།
 དོན་གྱི་སེལ་བ་དེ་ནི་རུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་
 ཞིང་སྤང་ཡུལ་མིན་ལ་ཚུལ་འདིས་གཞན་དག་ལ་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱ་ཞིང་

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་
 ཡོད་པས་ཁྱབ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་
 ཡུལ་དང་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ། རྒྱགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་།
 ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་རྒྱགས་གཞལ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མེད་དེས་ཡིན་ན་
 ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ཤིག་ཆེན་
 ལས། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོའི་སེལ་བ་དེ་ཉིད་བྱམ་
 འཛིན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་དངོས་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁྱོད་
 འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། རྒྱགས་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གསུངས་པ་དགག་པ་གང་རུང་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ལ་དགག་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཁས་སྐྱང་བའི་རྒྱགས་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་དང་
 སྤྲ་མ་ཤིག་ཆེན་ཀྱི་ལུགས་གང་བདེ་ཁས་སྐྱང་བར་བྱ་ལ་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན་
 རོ།། རྒྱ་མཆན་ཤེས་ན་ཁས་ལེན་ཅམ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་མི་འཇུག་གོ། །གཞི་
 ལ་སྐྱར་ན་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པས་སྤྱོད་པའི་བྱམ་པ་དང་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་རྣམས་བྱམ་པའི་དོན་ཀྱི་སེལ་བ་དང་། རྣམ་བཤད་དང་ཞི་འཆོ་ཡབ་
 སྐྱུ་ལྟར་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མིན་མེད་པ་དང་། རྒྱུའི་ཡང་ཡིན་རུང་ལ་བྱམ་ཟེ་
 ལྟར་བྱམ་མིན་ལ་བྱམ་པ་མེད་པ་ཡང་རུང་། ཡང་ཤུགས་གཞན་དང་གཞན་
 གསུངས་པའི་རྒྱགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་དང་བྱམ་མིན་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་དང་
 གསུམ་པོ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་སེལ་བ་དང་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་བྱམ་པའི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་རོ།།

གསུམ་པ་ཅོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་
 མ་ཡིན་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མེད་པ་དེ་བཏགས་ཡོད་

ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། བྱམ་
 ཟེའི་ལུགས་ཀྱི་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་
 ཆང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བའི་
 མཆོན་བྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་
 པའི་མཆོན་བྱ་མེད་ཀྱང་། དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་དེ་མཆོན་བྱའི་མེད་དགག་གི་
 སེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་དང་ཞི་འཛོའི་ལུགས་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་
 པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་ཀྱང་། འདོད་ན། མཆོན་བྱའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་བྱ་དེ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་མ་
 ཆང་བ་ལ་མེད་པ་གང་ཞིག་མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་བྱ་དེ་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་བཏགས་ཡོད་
 ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་
 གསུམ་ཆང་བ་དེ་མཆོན་བྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བཏགས་
 ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་
 པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱམ་ཟེའི་ལུགས་
 ལ་ཡང་སྒྲིན་མེད་པར་བྱུང་བོ། ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་ཉིད་མཆོན་ཉིད་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་མཆོན་ཉིད་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དོན་བྱེད་ཀུས་པ་མཆོན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་

བའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་མ་ཡིན་དགག་དགག་
 བར་འདྲོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་
 རྟགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟག་པ་ལ་དགག་རྟག་
 གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་སེལ་རྟག་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་
 མ་ཁྱབ་ཟེར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་སེལ་འཇུག་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ། འོ་ན་རྟག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་ཆོས་དེའི་དགག་བྱ་དངོས་
 སུ་བཅད་ནས་འཛིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་དགག་རྟག་གིས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་དགག་རྟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 བར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་ན་སེལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་
 རིག་ཆེན་རྗེས་འབྲང་དག་མ་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་ཀྱང་འདི་ལ་འང་དགག་རྟག་
 སྐྱབ་རྟག་སྤར་དང་འདྲ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་འཛིན་རྟག་པ་དགག་པའི་རྣམ་
 ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱས་པ་ལ་སེལ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་
 ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སེལ་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་རྟག་པའི་རྣམ་
 བར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་སྤང་ཡུལ་
 ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་པས་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་
 དགག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སློའི་སེལ་བ་
 ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 ན། བྱང་རིགས་ཁས་སྤང་གསུམ་གར་འགལ། གོང་དུ་འདྲོད་ན། རྟག་པ་
 ཡིན་ན་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྟག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་
 སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སེལ་འཇུག་གི་སློ་

མེད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་
བས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་སྣོ་བཏགས་མ་ཡིན་བས་བྱུང་པ་དང་། དེ་ཡིན་ན་
རྣམ་སྤྱུང་བས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་ལ་སེལ་འཇུག་
ཡོད་པར་ཐལ། སེལ་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་ཅིང་མི་མཚུངས་ཏེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་སྐྱབ་
འཇུག་ཡིན་དགོས་པར་སྐྱས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་པ་ཡོད་ན་རྟོག་པ་
སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་
གོ་སྣང་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་པའི་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས།
གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་དག་
རྣམ་འགྲེལ་སེམས་ཅམ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག་གིས་སྐབས་
འདི་དག་དང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཤིན་འཁྱེད་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ནི་ཅོར་མ་སོང་
བ་དགོས་སོ། འདི་དག་ལ་དབྱུང་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་སྟོ་དམན་ལ་བསྐྱུངས་
བདེ་སྤྱད་ཀྱི་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་ཅམ་བཞེད་ནས་སེལ་བ་གསུམ་དེ་འདྲིན་
རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡིག་རྟོག་ལྟར་བྱས་ཡོད་དོ། སྐྱས་པ། གཞན་
སེལ་མ་ཤེས་ཐུ་སྟེགས་ཆ་མེད་དང་། སྟོངས་འདིའི་གནས་ལུགས་སྐྱབ་པ་
རང་དབང་བ། འདོད་སོགས་ལོག་རྟོག་ཐུན་པ་སེལ་གསུམ་གྱི། འདོད་སྟོང་
འདིས་བསལ་པན་བདེའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད། ཆེར་རྫོམ་ཁེངས་དེགས་མཐོན་
པའི་མཁར་ལྗེང་ཡང་། ཤེས་པའི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་ཅོད་རིགས་
གྱི། འཕྲོག་བྱེད་བཞིན་པས་སྟོ་གོས་སྐྱན་སྟོང་ལྟན། ཤེས་ལུས་དབྱེས་པའི་
ལྟངས་སྣམ་པར་ཅིན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཏན་ཆོགས་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་

སྤངས་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། རང་བཞིན་
 བྱེད་པར་བྱེ་བྲག་ལ། སྦྱོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་ལ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་བརྗོད་དེ། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་བྱུང་། འདྲིའི་
 འཕྲོས་སོགས་སྒྲ།

རང་བཞིན་ཏྲ་ཀྱི་དབྱེ་བའི་མཐའ་དབྱེད་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཡོད་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་
 པའི་ཡོད་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོག་བཏགས་ཡིན་ན་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན་འདི་འགྱུར་བྱེད་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། ཁོ་རང་ལ་
 འོ་ན། ཡོད་པ་མི་ཏྲག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། བྱེད་
 རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་
 དག་དེས་པ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 སེལ་ངོར་ཡོད་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཡོད་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་
 ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེལ་ངོར་ཡོད་ན་སེལ་ངོར་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་ཀྱི། སེལ་ངོར་

ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྲབ་པ་མེད་པར་
 ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྟག་ངོར་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག
 རང་གི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་རང་གི་བྱད་པར་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་
 ལྟོས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རྟགས་དང་། དེ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་
 མི་ལྟོས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
 ཟེར་ན། དེ་ལ་ལ་ལ་ན་རེ། དངོས་སོ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་ལྟོས་པ་
 བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་
 སོ་སྤྱ། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། བྱིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་རང་གི་བྱད་པར་བྱེད་
 ཚོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་བྱིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཚད་མས་ངས་
 བ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་མཆན་ཉིད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བར་དངོས་སའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་སའི་སྐྱ་སྤྱི་རྒྱུད་པ་འདྲིན་པའི་རྟག་པ་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་སྤྲ་མ་དེ་ལ། དངོས་སོ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་བྱད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་གི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་རང་གི་
 བྱད་པར་བྱེད་ཚོས་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
 དང་སོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་དོན་སྤྱི་
 འཆར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དངོས་སོ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་ལྟོས་
 པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་དེ་དེའི་དེ་ལ་ལྟོས་པ་གང་ཞིག་དངོས་སོ་ཡིན་པ་བྱིད་ཀྱི་

བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེད་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་
 ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཡིན་
 པ་དང་བྱེད་ཡོད་པ་བྱེད་ཀྱི། བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་ཡིན་པ་
 དང་བྱེད་ཡོད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། དེ་ཡིན་པ་དེ་དེ་དང་ཐ་དད་གང་
 ཞིག་དེའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཡོད་
 ཅིང་། དངོས་པོ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་དེའི་དེ་ཡིན་
 པ་ཆོས་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། ཆོས་དེའི་ཡིན་
 པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་མེད་ན་ཆོས་དེ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། བྱེད་ཆོས་དེ་དང་
 གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་དངོས་གཉིས་ཆོས་ཅན། མེད་པར་
 ཐལ། བྱེད་ཡིན་པ་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། གོང་གི་
 རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་བྱེད་
 གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དངོས་པོའི་དོན་སྡི་འཆར་བ་དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དོན་སྡི་འཆར་བ་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་ལ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དོན་སྡི་ཤར་བའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་ལྷལ་དང་སྤངས་ལྷལ་ཡིན་པར་མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་
 ཅས་བཤད་པ་ལྟར་རུང་བའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། དངོས་པོ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལྷལ་གྱི་དགག་པའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། འདི་ཡིག་རྟོང་
 འདེའི་ཡང་གཞན་གྱི་དགག་རྟོག་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལས་རང་ལྷགས་
 མ་བཞག་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལྷལ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བྱས་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྤངས་ལྷལ་གྱི་

སེལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། རང་གི་སྤང་
 ཡུལ་སེལ་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 མེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་མེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་དེ་ཁྱོད་
 ཀྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤུགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག་དངོས་ཡུལ་ཡང་མིན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཤུགས་ཡུལ་སྤང་ཡུལ་དུ་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་ཤུགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དགག་རྟགས་
 ཀྱི་ཁས་ལེན་མ་བྱུང་བའི་སྟབས་ཡིན་ཀྱི་དབྱ་ཚད་རྒྱ་གཞུང་འདི་ཙམ་གང་གི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལོ།། དེས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 དངོས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མིན་ཟེར་ཡང་
 མི་དགོས་པར་གཉིས་ཀ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་ཆོག་པས་རྒྱས་པར་
 གསུམ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། ཡང་ཁ་ཅིག་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་གང་ཞིག་སྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ་དང་པོ་དང་། མི་འཕེན་པ་གཉིས་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་པར་སྟོས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱ་ གཉིས་པ་གྲུབ་
 མེ། རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་སྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་རང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་
 གི་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་
 བཤད་ལས། བྱས་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་
 པ་སྟར་སྟོས་པའི་དོན་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་མེ། བྱེད་པ་པོ་
 སྟར་བྱེད་སྟོས་ཆོས་སྐྱས་འཕེན་མི་འཕེན་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཀྱི་སྟོས་ཆོས་བྱེད་པ་པོ་

གཅིག་འཕེན་མི་འཕེན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེས་པས་ཞེས་རྟུས་པའི་
 ཕྱིར། མཚན་ཉིད་དེ་ལ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱད་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རང་གི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
 རྟེ། བྱད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་
 ལུ་བཀོད་པའི་ཆོག་གིས་རང་གི་ལྟོས་ཆོས་འཕེན་པའི་བཏགས་ཡོད་དེ། དེ་
 སྐྱབ་གྱི་བྱད་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་པས་བཏན་ཆོག་ས་
 ལྟར་སྒྲུང་དང་འབྲས་སོགས་གྱི་རྟགས་གཙོད། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ལུ་བཀོད་
 པའི་ཆོག་གིས་ཞེས་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཡང་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱད་པར་དག་
 པ་པའི་རྟགས་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་གཙོད། རྟགས་ལུ་བཀོད་པའི་ཆོག་གིས་རང་
 གི་ལྟོས་ཆོས་འཕེན་པའི་བཏགས་ཡོད་ཅེས་པས་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་
 བྱད་ཆོས་འཕང་བས་དེར་འགྱུར་བ་གཙོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རྣམ་བཤད་
 ལས། བྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་
 པ་ལྟར་ལྟོས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལྟོས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་གསུང་གི་ཟུར་བཏོན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ངོ་བོ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་

ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་
 བྱེད་ཆོས་རྣམས་གཞན་འཕེན་པའི་དེ་དང་། རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་སྐྱུ་
 ཆོས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པའི་བྱེད་པར་སྐྱུ་པ་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་
 སྐྱུ་ཆོས་རང་དང་རྣམས་གཞན་པའི་རྒྱ་འཕེན་པའི་དེ་དང་འབྲས་བུ་འཕེན་
 དེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་སྐྱུ་ཆོས་རང་
 དང་རྣམས་གཞན་པའི་རྒྱ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་དེ་དང་། དེ་འབྲེལ་རྒྱ་ལྷགས་ལ་
 འཕེན་པའི་དེ་གཉིས། མཆོན་གཞི་ནི། རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་རང་བཟྃ་
 པའི་སྐྱུ་རང་གི་སྐྱུ་ཆོས་རང་དང་རྣམས་གཞན་རྒྱ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་སྐྱུ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་སྐྱུ་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཆོན་གཞི་དང་། ཚེས་བྱུང་དེ་རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་སྐྱུ་ཆོས་
 རང་དང་རྣམས་གཞན་རྒྱ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་བྱུང་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 བྱེད་པར་སྐྱུ་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི། བྱས་
 པ་དེ་རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་སྐྱུ་ཆོས་རང་དང་རྣམས་གཞན་རྒྱ་ལྷགས་
 ལ་འཕེན་པའི་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་སྐྱུ་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་དེ་རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་
 སྐྱུ་ཆོས་རྣམས་གཞན་བྱུ་འཕེན་པའི་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་སྐྱུ་
 པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དོན་བྱེད་ལྷན་པ་དང་། སྐྱེ་སྐྱན་དང་།
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱུ་རང་གི་སྐྱུ་ཆོས་
 རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པའི་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་སྐྱུ་
 པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་
 སོ།། བྱེད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོག་གིས་སྟོས་ཆོས་མི་འཕེན་པའི་རྗེས་ཡོད་དང་དེའི་
 ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་དག་
 པ་བའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་ལ་དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ།། འདིའི་སྟོས་ཚུལ་བཤད་པ་སྟར་ཡིན་ཏེ།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྟོས་མི་སྟོས་མི་དབྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཅོད་པ་སྤྲོད་པ།

གསུམ་པ་ཅོད་སྤྲོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་བྱད་པར་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་ལ་རང་ཆོག་གིས་
 བཏགས་ཡོད་དུ་མི་སྟོན་ན་བྱད་པར་སྟོས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་མི་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་བྱད་པར་སྟོས་མི་སྟོས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདིའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གཅིག་མི་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་པོ།

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

འདི་ཉིད་ལས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི།། རོན་དེ་དག་ལ་
 མངོན་སུམ་དང་།། རྗེས་སུ་དཔག་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་།། གནོད་མེད་འདི་ཡི་
 མི་བསྐྱབ་པའོ།། ཞེས་པའི་འགྲོས་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་

གང་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱི་ནམས་དངོས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཞེས་པའི་
 ཆོག་ས་བཅད་སྐབས་སུ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དང་
 ལྷན་པའི་ཤར་གཞིར་བྱམ་པ་ཡོད་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པར་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་སྤྱིགས་སྤང་གིས། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་
 བསྐྱུ་བའི། སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་
 འགོག་པ་ལ་ཐོག་མར་ལུང་དེའི་དོན་ནི་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་
 ལྷན་པའི་གསུང་དང་། ཤེན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྤྱོན་པའི་གསུང་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་
 རང་གི་བསྐྱུ་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྤྱབ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུང་
 གི་ལུང་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི། སྤྱི་ལས་རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཅེས་བྱང་། འོ་ན། ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་རྗེ་ལྟ་བུ། ལུང་
 ཆད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་། ཆད་མར་སྤྱབ་པའི་དགོས་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་
 ན། དང་པོ་དེ་ནི་བྱད་པར་གསུམ་ལྷན་ཞིག་དགོས་ཞེས་འཆད་པར། འདི་
 ཉིད་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། སྤྱིས་བྱའི་དོན་ནི་རྗེད་བྱེད་
 དག ། ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་
 བྱས་མིན། ཞེས་བྱང་། གཉིས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལུང་དེའི་བསྐྱུ་དོན་ལ་ཆད་
 མ་གསུམ་གྱིས་མི་གཞོད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་འཆད་པར། འདི་ཉིད་ལས།
 མཐོང་དང་སོགས་བྲངས་མ་ཐག་གི་གཞུང་དེ་བྱང་། གསུམ་པ་དེ་འཆད་པར།
 འདི་ཉིད་ལས། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི། ལས་ཀྱི་གཞན་ལའང་རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ཡིན། ཞེས་ཆོག་ས་བཅད་གཉིས་བྱང་།

མཐའ་དབྱང་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

འདི་དག་གི་མཐའ་དབྱང་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 མཐོང་དང་ཞེས་པས་མངོན་གྱུར་རྒྱུ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་ལ་མི་
 གྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་མཆོག་
 གིས་འཐད་ལྟན་ལས། རྟན་མིག་མཐོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་བརྗོད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ཉིད་མངོན་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་ཅིང་དེས་གྲུབ་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་བསྟན་
 པ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་མི་གཞོད་ཅིང་དེས་གྲུབ་པ་དང་། ཞིན་
 ཏུ་ལྟོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་གིས་མི་གཞོད་ཅིང་དེས་གྲུབ་
 པ་དེ་དབྱང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དབྱང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁྱིད་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱིད་དེའི་མཆོན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དབྱང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 གི་རྟགས་ལས། སྟོན་པས་ལོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་
 རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེས་ལུང་དེ་ལུང་རྣམ་དག་
 ཏུ་གྲུབ་ཟེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་
 རྟོག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཡིན་ན་འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་
 བས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལུང་ཅམ་གྱིས་བྱུང་བའི་
 དོན་ལ་ཚད་མ་གཞན་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་
 ལ་འདོད་ན། སྒྲིན་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་ནམ་སྒྲིན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་སོགས་
 ལས་འབྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་པལ་ཆེ་བ་ཆོས་ཅན། འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་
 བར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་
 གྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་བར་འདྲིན་རིགས་བར་
 ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལོག་ལྟ་ཡིན་
 བས་སྒྲིམ་ལྟན་ཡིན་ན་སྒྲིམ་པ་ཡང་གཏོང་ཞིང་དག་ཅ་ཀྱན་གཅོད་པའི་ཕྱིར།
 མཛོད་ལས། ཅ་བ་ཚད་དང་མཚན་འདས་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་
 གཏོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྐྱབ་བྱེད་བྱས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་མེད་བར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཚད་མས་བྱུང་
 རས་དེའི་ལུང་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད། ཚད་མས་མ་བྱུང་བར་ལུང་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཚད་མས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། ལུང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་དེས་
 བར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་མ་བྱུང་བཞིན་དུ་དེ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱིར་ན་འདྲིར་ཡང་མ་བྱུང་མོད། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་བར་
 སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་བར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་བར་ཚད་
 མས་བྱུང་རས་དེ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད། སྐྱ་མི་ཉག་
 བ་ཚད་མས་མ་བྱུང་བཞིན་དུ་དེ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱུང་ན། དེ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དོན་མེད་
 བར་ཐལ། དེས་དེ་བྱུང་བེན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་མ་བྱུང་

ན། དེའི་བྲལ་བ་མ་དེས་བར་ཐལ། དེས་དེ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་སྐྱོན་པོ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་
 ཞེན་དུ་སྒྲིག་གྲུར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉེས་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་བདག་མེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། ཉེས་ཀྱན་
 ཟད་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 སངས་རྒྱས་བསྐལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱང་འཕེན་འགའ་ཞིག་ལ་བསྐལ་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། འདོད་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་བསྐལ་དོན་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡོད་
 ན་དེ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་སྐྱབས་འགོ་བྱེད་རིགས་བར་ཐལ་ལོ། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་མ་འོངས་པ་
 ན་ནམ་སྐྱོན་གྱི་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་ལས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཟེར་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཆོས་དེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དེས་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྲུབ་ན་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོན་སོགས་དཀར་
 ཆོས་སུ་དེས་པས་སྐྱོན་པས་ནམ་སྐྱོན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པར་དེས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱོན་པ་ཅམ་ཆོས་ཅན་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་འགོད་ཟེར་ནའང་།
 རྟགས་ཆོག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྲུར་བར་ཐལ། སྐྱོན་པ་ལས་འོངས་སྟོད་འབྱུང་
 ཞེས་པའི་ལུང་ཆོག་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདི་
 ཉིད་ཀྱི་བཞི་བ་ལས། རྟགས་ཀྱི་ཆོག་དེ་སྐྱབ་པོའི། །ནས། ཆད་ཡིན་དེ་ལས་
 ཐེ་ཆོམ་དག །སྐྱེ་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོག་དེ་བཀོད་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་

ལ་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་ལས་སྐྱེད་མི་སྤྱུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཡིད་
 ཆེས་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བར། འོ་ན།
 དེ་ལ་རང་ཡིན་གྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་མེད་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 དེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་བསྒྲུ་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དེ་སྒྱུབ་གྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སོང་། རྟགས་སྒྲ། འདོད་མི་རྒྱས་ཤིང་།
 དེས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གྲང་ཤེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་
 རྒྱུ་དག་ཡིན་ན་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་མ་བརྟགས་པར་རྟགས་
 ལྟན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་རིགས་པར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་སྒྲོས་ལུང་རྒྱུ་དག་ལ་ཐོས་
 སོགས་གྱིས་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་
 ལས་གྲང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདི་
 ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྒྱུ་དག་ནས། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་
 འདོན་པར། འདོད་པའི་དུས་ཡིན་ཞེས་དང་། རྒྱུ་དེས་ལས། ཁས་སྦྱངས་
 རྒྱུ་དག་པར་འཇུག་པ་ནི་མིན་གྱི་འོན་གྲང་བརྟགས་ནས་ཁས་ལེན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་
 དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་དོན་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་གྱི་དོན་ནས། གཞལ་
 བྱའི་གནས་གསུམ་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་
 དག་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བར། བྱུང་བར་ཐལ། རང་འགྲེལ་
 ལས། མདོན་སུམ་དུ་འདོད་པའི་དོན་དག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མདོན་
 སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།
 ཅུ་བར་འདོད་ན། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ཅེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་སྤྱིན་པ་ཞེས་

བའི་ལུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་བསྟན་ལ་
 དེ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་
 འདོད་དོ། །འདོད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་
 བྱུང་ལོ། །ཁོ་རང་ལ་ལོ་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་པ་ཡིན་ན་མངོན་
 བྱུང་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་རྒྱལ་སྤངས་སོ་སྦྱེ་ནས་ས་བཅུའི་བར་གྱི་ཆོས་ཟང་ཟེང་མི་འཛིགས་
 བའི་སྦྱོར་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས།
 འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་
 འབགས་པས་མདོ་ལས་བཤད་པའི་སྦྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་
 ཚུལ་བསྟུས་ནས་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན། དབུ་མ་རེན་
 ཆེན་ཐེང་བ་ལས་བཤད་པའི་མངོན་མཐོ་ཡིན་ན་སོ་སྦྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ས་མཐོན་པོའི་
 མངོན་མཐོ་མ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། འདིའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སྦྱོར་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་མི་བྱུང་གྱི་སྦྱོར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ལུང་གཞན་གྱི་
 རོན་ཚོད་ཚུལ་ལ་རིགས་པ་སྦྱེས་ཤིག

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ལུང་གིས་
 བཤད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་བསྟན་པ་ལྟར་
 དུ་གནས་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་ཡིད་ཆེས་

རྗེས་དཔག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོན་པའི་ལུང་དེ།
 དབྱུང་གསུམ་གྱི་དག་པའི་ལུང་གི་མཚན་ཉིད། གོ་ཚོབ་བྱས། མཚན་གཞི་
 བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་ས་བཅུ་པ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུའི་མདོ་དང་། དབྱ་
 མ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་དང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་དང་། ས་སྡེ་ལྟ་
 བུའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཡིན། གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 དབྱེན་རང་ཡིན་པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་
 ཡོད་དེ། འབྲས་རྟགས་ནི། སྤྱིན་བས་ལོངས་སྟོན་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་
 པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་རྟགས་པའི་སྟོ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དབྱུང་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡིད་ཆེས་པའི་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་
 བསྟུ་བ་མེད་དེ། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལྟ་བུ་
 དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་
 ཀྱིས་དེ་སྟུབ་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བུ་ཡིན་ན། གཞལ་བུའི་
 གནས་གསུམ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་
 རྗེས་སུ་དཔག་པར་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིས་བུ་འདི་ནི་ལུང་
 ཚད་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བཞག་པར་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མདོན་
 སུམ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ན་དབྱུང་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་མ་བྱས་པར་ཉེས་ཟད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 བཞོན་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་འདི་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཉེས་
 པ་ཟད་པའི་ཆོག་མི་བསྟུ་བར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་བཞེས་མི་གཞོད་པ་དང་ཉེ་བའ་ཀྱི་ཆོག་གཉིས་མི་བསྐྱུ་བར་
 མཚུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲུའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གང་དང་གང་
 ཉེས་པ་ཟད་པའི་ཆོག་དེ་དང་དེ་ནི་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདུས་བྱས་
 ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་
 གྱུར་པའི་དོན་ལ་ཉེས་པ་ཟད་པའི་ཆོག་འདི་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྲིབ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ།། ཡང་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་ཞེས་དབྱུད་གསུམ་གྱིས་དག་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་ཤིན་སྒྲོག་སྟོན་པའི་བཀའ་རང་གི་
 བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བསྟན། ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཡང་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་དེ་སེུ་བཅུ་པ་ལྟ་བུའི་མ་འགྲེལ་
 བ་མ་ཡིན་པར་འདིར་སྒྲུང་དོར་སོགས་བསྟན་པ་གཞི་གཅིག་བསྐྱར་བྱང་
 འགྲེལ་ཆགས་པ་དང་། འཛིག་པའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
 པར་མདོན་མཐོ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་སྐྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་བྱ་རོག་
 སོ་རྟོག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོན་བཟོད་བྱར་བྱེད་པ་དང་ལྟན་ཞིང་ཁས་
 ལེན་པའི་གནས་སྐབས་ཡང་དབྱུད་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ན་ཡིན་ཞེས་འཆད་
 པར་འགྲེལ་བ་དང་ནི་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 མི་བསྐྱུ་ཞེས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་ཚད་མ་བཞེས་གང་གིས་
 གྲང་མི་གཞོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་འཆད་པར། མཐོང་དང་སོགས་བཞེས་བྱང་
 ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲིབ་ལས་ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན། སྟོབ་དཔོན་དེས་འདིར་
 བཤད་པའི་གཏན་ཆོགས་འཆད་པར། སྒྲིབ་ལས་འདིའི་སྟོག་གྱུར་པ་ཡི། ། ལུལ་
 ལའང་སོགས་བྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ལས་རྗེས་དཔག་
 སྟེ་ཚུལ་འཆད་པར། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་བསྐྱུ་བའི། སྒྲིབ་ལས་སོགས་བྱང་།
 སེུ་བཅུ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། སེུ་བཅུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དག་

དང་འདྲ་བར་བསྐྱར་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ལྷ་ཀྱ་སྒྲེའི་འགྲེལ་བར།
 སེའུ་བཙུ་དང་ཁྱར་བ་དུག་དང་མཁར་གཞོང་དང་པགས་པ་དང་ཤ་ཞེས་བྱ་
 བ་དེ་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ངག་རྒྱུ་སོ། ། ཞེས་དང་། ཞེ་འཆོས་ཚྱད་རིགས་
 འགྲེལ་བར། སེ་བཙུ་ཁྱར་བ་དུག་སྒྲོད་དང་། རི་དུགས་པགས་པ་རྩ་གོང་
 ཟུ། དེ་ནས་སྒྲོན་མོའི་བྱ་མོ་འདྲི། བ་ཡང་ཉང་ཀྱའི་བ་ཞི་བའོ། ། ཞེས་བཤད་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གཞི་གཅིག་ལ་བསྐྱར་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། ། ཡང་
 ལྷར་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ལ་འགྲེལ་སོགས་བྱུང་བར་གསུམ་ལྷན་གྱི་ཆོག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། དེ་དང་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་
 པའི་ལུང་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་ཡོད་ཀྱང་འདྲི་ཡང་ཡིད་ཆེས་གྱི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

ཚྱད་པ་སྒྲོང་བ།

གསུམ་པ་ཚྱད་སྒྲོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙུ་བོ་ལ་ཆད་
 མ་བཞེས་མི་གཞོད་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། དེ་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་དུ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་སྒྲིན་པས་ལོངས་སྒྲོད་
 བྱིས་པ་གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་བར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་བ། ཕྱི་ཆོལ་དེ་
 ཆོས་ཅན། ལུང་དེ་མི་བསྐྱེད་བར་བྱུབ་ཟིན་པར་ཐལ། ལུང་དེ་ཆད་མ་བཞེས་
 མི་གཞོད་པར་བྱུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་བོ། ། གཞན་ཡང་། མཆན་ཉིད་

དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་
 དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ལུང་རང་གི་
 བསྟན་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པའི་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་
 དབྱུང་བ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དབྱུང་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཚད་
 མས་ངེས་པ་ཡང་ཡིན། སྒྲིན་པའི་སོགས་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དབྱུང་
 བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དབྱུང་
 བ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་གཞལ་
 བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་འདི་མ་གྲུབ་པོ། གོང་གི་རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་
 ཉེ། གཞི་གཅིག་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དུ་
 ཚད་མས་ངེས་ན་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུང་བ་རྫོགས་པས་
 མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ལུང་གི་དོན་ཚད་མ་བཞིས་མི་གཞོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྒྲུན་པོ་
 གནག་རྫི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་
 སྟེ། དེ་ཅམ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་སྒྲུན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་
 ངེས་གཉིས་ལས། ད་ནི་གྲུབ་མཐའ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། དུ་བས་མེ་ནི་རྟོགས་
 མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱའི་
 གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པར་དབྱུང་བར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་དབྱུང་བ་ཞུགས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁས་པ་དབང་རྣམས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། གཞལ་བྱའི་

གནས་ལ་དབྱད་པ་རྒྱས་པར་ཞུགས་ཤིང་ཚད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ།།

སྐྱུས་པ།

ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་བྱེ་བ་ཤེབས་པའི་ལམ།།
ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་སྲོལ་བཞིན་ཆེས་གསལ་ཡང་།།
ཤིང་རྩ་འདྲན་པའི་ཕྱགས་བཞིན་ལོག་འགྲོ་དག །
ཤིང་རྩ་ཆེ་བརྒྱས་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཀག །

གནས་ལ་ཉི་མའི་འོད་སྟོང་འགྲེང་བ་བཞིན།།
རབ་གསལ་ལུང་རིགས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་བརྒྱས།།
བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བཙུ་གཉིས་བྲིམ་གསལ་ཞིང་།།
ཆོག་དོན་ཆེས་བཀྲས་མཁས་ཀྱིན་ཡིད་དབང་འགྲུག །

རྒྱན་བྱུག་ལུང་གི་ཆར་དང་སྡེ་བདུན་གྱི།།
རིགས་པའི་འབྲུག་སྐྱུས་པན་བདེའི་བྱ་རུའི་སྒྲོན།།
ཞུ་སེར་རིང་ལུགས་གསེར་གྱི་རི་བོ་དག །
འདིག་རྟེན་ངོ་མཆར་བཞིན་དུ་ལྷན་རྒྱས་ཤོག །

ཚད་མའི་མཐའ་དཔྱད་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་ཚད་མའི་འོད་བརྒྱ་
འབར་བ་ལས། ལེབ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་སྒྲོ་གསལ་མགྲུལ་རྒྱན་སྐྱུ་

བཟང་འདྲུག་དོགས་ལེགས་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ།། འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
པ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་
ཅིག། །།མཁྱེ་ལི་ནྟ་མཆོ།།

༡༡། །ཆད་མའི་མཐའ་དཔྱད་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་ཆད་མའི་
འོད་བརྒྱུ་འབར་བ་ལས་ལེུ་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱད་
སྒོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་སྐལ་བཟང་འཇུག་
ངོགས་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད།

སྒྲ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

ཕུལ་བྱང་ཆོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་སྒོན་པའི་གྲུས་བྱངས་པའི། །
མགོན་པོ་གང་གི་ཞབས་སེན་བྱེད་པའི་ཉི་ཟེར་གྱིས། །
སྒྲན་ཀྱང་སྒོ་གྲོས་པད་ཆལ་བྱེ་བ་འཇུག་བཞད་པའི། །
རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །

ཐར་འདོད་འཇུག་སྒོ་ཆད་མ་མཐར་ཕྱིན་པའི། །
སྐྱབ་བྱེད་ཕྱགས་འབྱུང་ཕྱགས་བརྒྱུ་འོད་སྟོང་གིས། །
ས་ལམ་དག་པའི་སྒྲུང་བ་ཀྱན་གསལ་བའི། །
རིགས་ལམ་བྱེ་བའི་བདེར་གསལ་གསལ་འོད་འཕྱིན་སྒྲོ། །

ཚད་མ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ངེས་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་
བཤད་པ་ལ། ཚད་མ་མདོའི་ལུང་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྟོན་
པ་བདེར་གཤེགས་སྟོབ་ལ་བྱག་འཆལ་ནས། །ཚད་མར་སྐབ་ཕྱིར་རང་
གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །བདུས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་འཐོར་ནམས་འདྲིར་གཅིག་བྱ།
།ཞེས་བྱང་།

ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཚད་མའི་དོན་དབྱེད་པ་ལ།

འདི་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ཚད་མ་
ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། སངས་རྒྱས་བཙུག་པོ་ལ་ལྟན་འདས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཚད་
མར་གྱུར་པ་ཉིད་གྱིས་བཙུག་པོ་ལ་ལྟན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཚད་མ་ཞེས་པས་བྱུང་པ་བཙུག་པོ་ལ་ལྟན་འདས་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་
གཉེར་ལ་བྱང་ཚུབ་གསུམ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་མི་བསྟོ་
བས་ན་ཚད་མར་བཏགས་ཤིང་། གྱུར་པ་ཞེས་པས་དེ་རྒྱ་ཕྱན་ཆོགས་ལས་
སྟེས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་དར་ཤིག་ལས། བྱུང་པ་ཡང་གྲོལ་བ་དོན་

གཉིས་རྣམས་ལ་བྱང་ཚུབ་གསུམ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་
 ལ་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཐ་སྟོན་པའི་ཆོད་མ་དང་མཚུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་
 རྒྱ་ཕུན་ཆོག་གས་ལས་སྐྱེས་པས་ཆོད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་སྟོས་སོ། །ཞེས་དང་
 ། ཆོད་མའི་ལམ་ཁྱིམ་རྒྱལ་ཆོབ་གྱིས་མཛད་པ་ལས། ཆོད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་
 བས་བསྟན་པའི་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་སྟོས། ཆོད་མ་དང་འབྲེལ་བས་བཅོམ་
 ལྟར་འདས་ཆོད་མའོ། །ཞེས་དང་། ཆོད་མ་རྒྱན་ལས། ཆོད་མ་ཡང་བཅོམ་
 ལྟར་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོའི་ཆོད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་
 གྱི་ཆོད་མ་དེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟར་འདས་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཆོད་མ་རང་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་
 ཅིག་གྱུར་པ་ཞེས་པ་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་འབྲེལ་བ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན།
 ཆོད་མར་གྱུར་ཞེས་པའི་གྱུར་པ་སྟོས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གྱི་
 དཔྱོད་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྱུར་
 པ་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ལ་རྟག་པའི་ཆོད་མ་དགག་པ་དང་། ཡོངས་གཅོད་
 ལ་སྟོན་པ་ཆོད་མར་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་ཚུབ་གཉིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་དང་པོ་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གུན་བརྟུས་
 འགྲེལ་བཤད་ཅི་མེད་ཡངས་ལྡན་ལས། གྱུར་པའི་ཆོག་གིས་ནི་མ་བྱུང་བ་
 རྟག་པ་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་
 དགག་པའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བསྟོན་དོན་
 དུ། གྱུར་པ་ཞེས་ནི་བཛྲོད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ལྟ་དབང་སྟོས། མ་སྐྱེས་པ་

ཏྲག་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པོ་ཞེས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱོད་པའི་དོན་
 དུ་གྱུར་པ་བརྗོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་དབང་
 གྲོས། རྒྱུར་པ་ནི་སྐྱེས་པ་སྟེ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚད་མ་ལ་ཚད་མས་བྱབ་
 བར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་ལ་གྱུར་པ་ཡང་
 ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་དབང་གྲོས། ཚད་མ་ཡང་
 འདི་ཡིན་ལ་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པས་ཚད་མར་གྱུར་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
 ཚད་མ་ཡང་ཡིན་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཚད་མར་གྱུར་པར་བཤད་ཅེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོན་
 པ་དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། དེ་ལ་བྱང་སེམས་དང་
 སངས་འཕགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཁོ་ནར་བྱེད་ཟེར་ན། དམ་བཅའ་
 དང་པོ་ལ། འོ་ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོན་པ་དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
 ས་བརྩུ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་དེར་
 ཐལ། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བྱབ་པ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་
 སེམས་བརྩུ་བ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ལ་འབྲས་
 བྱ་སྟོན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་གཏུང་སེལ་ལས། བདག་མེད་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་དབང་
 གྲོས་ཀྱང་། བསྟན་པ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟོན་པའི་སྐས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་རིན་

པོ་ཆེ་དང་སྤྱིགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 ལྷོན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཐུབ་དབང་ལ་རྒྱ་བྱང་སེམས་སྐབས་
 སུ་ཕྱིན་བྱུག་དང་བདག་མེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོམས་པར་བྱས་ཚུལ་སྐབས་ཀྱི་བསྟོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྐབས་འདིའི་ལྷོན་པ་དེ་ཐུབ་དབང་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།
 འདོད་ན། དེ་ལ་སྒོ་བྱང་སེམས་སྐབས་སུ་བསྐལ་བ་དུ་མར་གདུལ་བུའི་
 སྤྱིག་བསལ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྒོ་བྱང་སེམས་སྐབས་བསྟོད་པར་འཆད་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་རྒྱན་ལས། སྦྱར་བ་ནི་འགྲོ་བ་
 ལ་ལམ་སྒོ་བྱང་སེམས་སྐབས་སུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་བ་དང་སྦྱར་བ་ཕྱན་ཆོགས་གང་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱས་ས་ན་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ་ཆད་མ་དང་གྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་འདོད་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ན་ཆད་མ་དང་། རྒྱ་བསམ་
 སྦྱར་ཕྱན་ཆོགས་ལས་འབྲས་བུ་སུ་གྱུར་བ་དང་། བསམ་བ་ནི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་བཅེ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་པན་པར་བཞེད་
 པ་དང་། སྦྱར་བ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་དུས་གདུལ་བུ་ལ་བདེན་བཞི་སྒོ་བྱང་སེམས་
 པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རང་དོན་ཕྱན་ཆོགས་བདེར་
 གཤེགས་དང་། གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོགས་སྦྱོབ་པ་གཉིས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཐབས་བཅས་གསལ་བར་བྱེད་

བ་དང་དེ་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ཚད་མ་དང་འབྲ་བས་ཚད་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱལ་དབང་ལྷོས། རིས་པར་ལེགས་པ་དོན་དུ་གཉིས་བ་རྣམས་ལ་ཁོང་དུ་མ་
 རྒྱུད་པ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་བསྐྱུ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་དང་ཆོས་
 མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་རང་འབྲེལ་ལས། འདིར་
 བེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཚད་མ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། བྱུར་པ་ཞེས་པས་རྣམ་བཅད་ལ་
 ཏྲག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མ་རྣམས་གཅོད་ཅིང་། རྒྱ་ཕུན་ཆོགས་ལས་སྐྱེས་
 པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དབང་ལྷོས། བྱུར་པའི་ཆོག་གོས་
 བེ་མ་བྱུང་བ་ཏྲག་པ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་
 སུ་བཏྲགས་པ་དགག་པའི་དོན་དུ་འོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། དང་
 བོར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་ཚད་མར་བྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། མདོའི་
 རང་འབྲེལ་ལས། བསམ་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་པན་པར་བཞེད་པའོ། །ཞེས་དང་
 ། རྒྱལ་དབང་ལྷོས། འགྲོ་ལ་པན་པ་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཐབས་དང་དག་གིས་
 འདོར་བ་དང་ལེན་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དག་སྟེ། དེ་བཞེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་
 ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོའི་དར་རྟེན་ལས། འགྲོ་བ་ལ་པན་པར་
 བཞེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྙིང་ཇེ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། མདོའི་རང་འབྲེལ་ལས། སྦྱོར་བ་ནི་
 འགྲོ་བ་བསྐྱན་པ་སྦྱོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་བཏྲགས་པའང་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་གཉིས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུར་དང་སོ་བྱུབ་སྟེ། རྒྱལ་དབང་ལྷོས། བསྐྱན་པ་དེ་བྱེད་པ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱོན་པའི་སྐྱེས་

བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་དབང་
 སྒྲོལ། སྒྲུག་བསྐལ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཉི་བར་སྟོན་པ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་
 ལ། དེའི་བྱེད་པ་པོ་སྟོན་པ་ཞེས་བཟོད་དེ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་རྒྱུའི་སྐབས་གཙོ་སྟེ། རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་
 འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་ལྗོངས་གི་དགོངས་པའོ། །ཁ་ཅིག་སྟོན་
 པ་དེ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཟེར་བ་དང་བྱང་ལེམས་ཟེར་བ་འབྲུལ་ལོ། །དེ་ནི་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་རང་
 འགྲེལ་ལས། སྦྱོར་བ་ནི་འགྲོ་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དང་
 ། ཉི་མ་སྐས་པས་ཀྱང་། སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཞད་པ་ནི་
 སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་
 དོན་བདེར་གཤེགས་ཀྱི་དོན་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་མན་ཆད་ལ་མེད་པས་
 ལེགས་པ་དང་། མི་སྟོག་པ་དང་། མ་ལུས་པར་གཤེགས་པའི་བྱེད་པར་
 གསུམ་ལྷན་དགོས། གཞན་དོན་སྦྱོབ་པའི་དོན་འགྲོ་བ་སྦྱོལ་བ་གཅིག་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རང་དོན་སྤྱན་སྦྱོར་
 ཆོགས་པ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ། དོན་གསུམ་ཉི་བར་སྒྲང་
 བར་བྱའོ། །ནས། དོན་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 པ་དང་། སྦྱོབ་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པ་རྣམས་ལས། རང་དོན་སྤྱན་སྦྱོར་ཆོགས་པ་
 བྱེད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དོན་སྤྱན་སྦྱོར་ཆོགས་པ་ནི་སྦྱོལ་བའི་དོན་
 བྱིས་ན་སྦྱོབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་བདུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འཆད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་རྣམ་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ་སྤྱིའི་གཞུང་དོན་བསྟུ་བ་
 དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་གནད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བདུས་
 ཀྱི་ཆོད་མར་གྱུར་པ་དང་། འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་དང་། སྟོན་པ་དང་། བདེ་
 གཤེགས་དང་། སྟོབ་པ་ལྟེ་དོན་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་
 ལུགས་འབྱུང་དུ་བཤད་པ་དང་། དེའི་ལུགས་བསྟོན་གྱི་བཤད་པ་དང་། ཐུབ་
 པ་ཆོད་མའི་སྤྱིས་བྱུར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཆོད་མ་བསྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ནས། དེའི་ཕྱིར་
 ཆོད་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་བྱང་། གཉིས་པ་འཆད་པར། ཡང་ན་སྟོབ། །ནས།
 བཅེ་བས་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལེགས། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། གསུམ་པ་
 འཆད་པར། དེ་ལྟེ་དངོས་སྟོན་བསྟོན་པ་ནི། །ནས། བསྟན་ཕྱིར་དེ་ཡང་
 གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་བྱང་། དེ་དག་ལྟ་སོ་སོར་བཤད་ན་དང་པོ་ཆོད་
 མའི་དོན་འཆད་པར། ཆོད་མ་སྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ནས། རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱང་། གྱུར་དོན་འཆད་པར། དེ་ལྟན་བཅོམ་
 ལྟན་ཆོད་མ་ཉིད། །ནས། ཚུར་ཤོག་བྱ་གྲོལ་བསྟོན་པར་གྱིས། །ཞེས་བྱང་།
 གཉིས་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་ཀྱི་དོན་འཆད་པར། སྟུབ་བྱེད་ལུགས་རྗེ་གོམས་
 ལས་དེ། །ནས། ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞེན། །ཞེས་བྱང་
 ། གསུམ་པ་སྟོན་པའི་དོན་འཆད་པར། བཅེ་ལྟན་སྟུག་བསྟུལ་གཞོམ་པའི་
 ཕྱིར། །ནས། གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་རུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས། བཞི་པ་བདེར་
 གཤེགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས།

།ནས། དེ་ཤེས་པ་དང་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ལྷ་པ་སྐྱོབ་གྱི་དོན་འཆད་
 པར། སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཞིགས་ལམ་གསུངས་པ། །ནས། དེའི་ཕྱིར་ཆད་ཡིན།
 །ཞེས་བྱུང་བ་ལུགས་འབྱུང་ལྷ་སྐྱོབ་ལོན་ཏུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ལས་
 འབྲས་བྱ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་སོགས་ལྷ་སོ་སོར་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་སོ་སོའི་
 སྐབས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། །ཞེས་ཆོལ་བ་དག་གི་
 ལོག་ཉོག་དང་སོ་དགག་པའི་ཆེད་ཏུ་ལུགས་འབྱུང་གི་བཤད་པ་མཛད་ལ་
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། །ཞེས་རྒྱ་ལྷ་མ་ལྷ་
 མ་ལས་འབྲས་བྱ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་བསྐྱོག་གི་བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་མཐའ་
 དག་སྟོན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེས་བྱའི་ཏུགས་ཀྱིས། །ཤུག་སང་གི་སྐྱོབ་པ་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བྱར་སྐྱབ་པ་ལ། ཅ་བར། ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་པ་
 བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །སོགས་བྱུང་། གཉིས་པ་སྐྱོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 སྐྱེས་བྱའི་ཏུགས་ཀྱིས་ཤུག་སང་གི་བདེར་གཤེགས་གསུམ་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་
 བྱར་སྐྱབ་པ་ལ། ཅ་བར། སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བཅུན་དང་། །ནས། མི་སྐྱོབ་
 ལས་ལྷག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། སྒྲུངས་ཉོགས་གསུམ་ལྷན་
 བདེར་གཤེགས་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བྱའི་ཏུགས་ཀྱིས། སྐྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་མཐར་
 ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེས་བྱར་སྐྱབ་པ་ལ། ཅ་བར། གཞན་དོན་
 མཐེན་སྐྱོར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་སོགས་རྐང་བ་གསུམ་བྱུང་། དེ་བཞིན་བཅེ་
 བ་མཐར་ཕྱིན་སྐྱེས་བྱས་ལེགས་གསུངས་དང་། མཐེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
 ཕྱིན་སྐྱེས་བྱས་བདེན་པ་གསུངས་པ་དང་། ལེགས་པ་དང་བདེན་པ་གསུངས་
 པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བྱའི་ཏུགས་ཀྱིས། །ཤུག་སང་གི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་
 མཐར་ཐུག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ། ཅ་བར། བཅེ་བས་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལེགས།

།ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་གཞུང་སོ་སོའི་དཀའ་གནས་བཤད་
 བ་ལ། ཐུབ་པ་ཚད་མར་སྐབས་བ་དང་། དེ་ལ་ཚད་མའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའི་
 དགོས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུགས་འབྱུང་སྒྲོ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་
 བྱང་དང་། ལུགས་བསྒྲོག་སྒྲོ་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ལ། ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱའི་མཚན་གཞི་
 བསྟན། ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེར་
 བསྟོད་པའི་ལམ་ངོས་གཞུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཚད་མ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་
 དང་། ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་དེ་འཆད་
 པར། ཚད་མ་བསྐྱེ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ནས། རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱུང་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་བྱང་།

ཚད་མ་སྐྱེ་མེད་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་པ།

མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་
 ཅིག་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཟེར།
 དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་ཏྲག་
 འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཏྲགས་
 སྐྱས་ཐེན་ཅིང་། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་གཅོད་རྒྱའི་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོགས་པ་མི་

གཙོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། འོགས་པ་མི་གཙོད་ན་ཆད་མར་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོགས་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཙོད་པ་ཆད་མར་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ན།
 གློ་འདོགས་མ་ཡིན་པས་བྱམ་བར་ཐལ། གློ་འདོགས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 ལོག་པར་ཞེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་རྟག་ལས་
 ཆེ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ལོག་རྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཐེ་
 བདུན་རྒྱན་ལས། ལོག་རྟག་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྐྱངས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་པལ་ཆེར་རྟག་ལས་
 ཆེ་སྟམ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟག་པའང་ལོག་རྟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
 །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གློ་འདོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོག་རྟག་དང་ཐེ་
 ཆོམ་འགལ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་སྐྱན་སྐྱེས་ལ་མི་
 གཞོད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟགས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱང་པོ་རྒྱན་ལས། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཆད་མས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་གློ་འདོགས་སྐྱན་སྐྱེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
 པར་རྟགས་ཀྱང་། ཀུན་བཏགས་མཛོན་གྱུར་ལ་གཞོད་གྱི་སྐྱན་སྐྱེས་ལ་མི་
 གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱམ་སྟེ། རྗེས་
 དཔག་དེས་ཀུན་བཏགས་མཛོན་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཞིག་སྟོན་ཀྱང་སྐྱན་སྐྱེས་ཡང་
 ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 དངོས་སུ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་སྐྱན་སྐྱེས་གྱི་
 འགལ་ལྷུང་གྱུར་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེའི་འགལ་སྒྲའི་གཉིས་པོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་དང་དམིགས་ལ་གཅིག་པ་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་
 ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་༥ དེས་བ་དང་ནི་
 གློ་འདོགས་ཡིད། །གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས།
 དེ་གཉིས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་བདག་འཛིན་ལ་
 གཞོད་བྱེད་དང་བདག་འཛིན་དེའི་གཞོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་༥ ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
 ཟེར་ན། སྐྱབ་བདག་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
 ཐལ་༥ ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་
 རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་༥ འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་
 ལ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་༥ དེར་ཐལ། ལྷན་མཐའི་སྤྱོད་ལ་གྱི་ཉོག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་མང་། བསྟན་ཚུལ་ལ་རིགས་གཉིས་རྗེས་འབྲང་
 བ་རེ། ལྷ་ལྷག་ལུགས་ལ། ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་ཚད་
 མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་དངོས་སུ་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་
 བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཞན་གཅིག་དངོས་སུ་
 བསྟན་པར་ཐལ། ལྷ་དབང་སྒྲའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྷ་བས་ན་ཚད་མའི་
 མཚན་ཉིད་མི་བསྐྱུ་བ་གཅིག་གཅིག་བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
 ཀྱང་། །གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ་ཚད་མ་དེ་རང་སྤྱོད་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་ཐལ།
 མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རིགས་གཉིས་ལས་༥
 མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་ན་ནི། །མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར།

། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་འོ་ན། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒྲོས་གསར་དུ་སྦྱར་མི་དགོས་པར་བཞེད་པར་ཐལ། མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁས། དེར་ཐལ། ཚད་མ་སྐྱ་མེད་ཅན་ཞེས་པས་དངོས་སུ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་སྐྱ་མས་བཟུང་བྱེད་གཞལ་བའི་ཚད་མ་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བཟུང་བྱེད་འཛིན་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱར་ལྷ་དབང་བཞེད་པ་གང་ཞིག་ཙམ་བར། བཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་པ་འདིའི་གཞུང་སྐྱ་མའི་དངོས་བསྐྱར་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ། དང་པོ་འཕགས་གསར་དུ་དགོས་པར་ལྷ་དབང་སྒྲོས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད། ཅེས་པ་ནས། ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པའི་རྒྱ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་འགྲེལ་ལས། བྱུང་སྟེ། ལྷ་འགྲེལ་ལས། བྱུང་བ་འཛིན་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱའི་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་དང་པོར་མཐོང་བ་ཉིད་དེ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་འགྲེལ་ལས། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ལྷ་འགྲེལ། འདིས་ནི་འདི་སྐད་དུ། ཚད་མ་བསྐྱ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ཚད་མའི་སྐྱ་དང་པོར་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མའི་སྐྱ་ཡན་ཚད་ཀྱིས་བྱ་མ་ནའི་སྐྱ་དོན་ནི་ཞེས་བཤད། དང་པོར་སོགས་ཀྱིས་དང་པོར་འཇལ་བ་སྐྱ་དོན་དང་ཆོག་སྐྱ་ཕྱི་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདིའི་བསྐྱ་མེད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དང་པོ་འཕགས་གསར་དུ་

སྐྱར་བས་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱལ་བའི་དོགས་པ་སེལ་བ་གང་ཞིག
 ཤེས་པ་སྒྲིམ་པས་བྱེ་སྒྲིམ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཚད་མར་འདོད་པ་སེལ་
 བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་མཐུག་ཏུ་ཤུགས། དེ་བས་ན་དོན་མ་རྟོགས་
 བ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་པོ་ཡིན་པས་ན། རས། ཐལ་ཆེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར།
 སྒྲོ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། ཅེས་དང་། ལྷས་དེའི་སྒྲ་འབྲེལ་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཚད་མར་
 འདོད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཤུགས། ཚད་མ་བསྐྱེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་སྒྲིམ་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཅ་བར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་
 གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་མཆན་ཉིད་གཞན་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲ་ཕྱི་བསྟོམས་ནས་མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་
 བའི་ཕྱིར། ཤུགས། ཡང་ན་གཞན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བྱལ་བ་ཉིད་སྟོན་
 ཏེ། གཞན་མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡང་བྱར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། ཀྱང་སྒྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས།
 མི་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱར་མ་ཤེས་
 བའི་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེ་དང་པོ་འམ་གསར་དུ་ཤེས་ཀྱང་དེའི་མཆན་ཉིད་
 གྱི་ཟུར་དུ་སྒྲིམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་
 གཏེར་རྗེས་འབྲང་དག་ན་རེ། ཚད་མའི་རང་སྟོན་གཉིས་སུ་ཐལ། མཆན་
 ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཏེར་ལས། མཆན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་
 འཛོག་ན་ནི། །མཆན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། འོ་ན། གཞན་དོན་བསྐྱེད་བྱ་དེ་ཡང་རང་སྟོན་གཉིས་སུ་ཐལ། མཆན་
 ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་

ལས་མཆོད་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གསུངས། རིགས་སྒྲོར་ཡན་ལག་གསུམ་ལྷན་དུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 བསྟན་བྱ། །རང་དང་འདྲོད་པ་མ་བསལ་བ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཉིད་བསྟན། རང་དང་འདྲོད་འགྱུར་ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ལྷན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཉིད་དམ་ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་དང་
 ། འདྲོད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་སྟེ་དོན་ལྷ་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དར་ཤིག་
 ལས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་མཆོད་པ་ལ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་ཆང་
 བ་མཆོད་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་ལོག་རྟོག་དུ་མ་
 བསལ་ལོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་སྒྲོར་ལས། དེ་ལ་སྤྱེགས་ནི་རབ་དུ་
 གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་རབ་དུ་གྲགས་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་
 རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ནར་འདྲོད་པ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་མེད་
 པ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྲ་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱེད་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་དང་། རང་གི་བསྐྱབ་བྱར་འདྲོད་
 པ་དང་། མངོན་སུམ་སོགས་གྱིས་མ་བསལ་བའི་གསུམ་ལྷན་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཅ་བར། ཆད་མ་སྤྱ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་དང་།
 མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀས་ཆད་མའི་མཆོད་
 ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་རེ་རེ་བསྟན་ཀྱང་ཆད་མ་གཅིག་མཆོད་པས་རྣམ་གྲངས་
 པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མཆོད་བྱ་ཆད་མའི་སྤྲ་པ་ཐ་དད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་ཀས་ཆད་མ་གཅིག་མཆོད་པའི་མཆོད་ཉིད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ།
 དེ་གཉིས་ལ་དོན་སྤྱི་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཆར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 འདི་གཉིས་ལ་དོན་སྤྱི་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འཆར་བའི་ཕྱིར། མཆོད་བྱའི་སྤྲ་

བ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ལྷའི་ལུགས་ལ་གཞུང་སྤྱི་མས་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་
 མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན། བྱི་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་སྤྱར་མ་ཤེས་པ་
 གསར་དུ་ཤེས་པའི་རིག་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཟེར་ན། འོ་ན། འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དམ་མེད་དགག་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ཚོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་འཇལ་བའི་རིག་པར་ཐལ། ཚད་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་དམིགས་རྣམས་གཉིས་
 ཀར་རང་མཚན་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལྷའི་ལུགས་ལ་བསྟན་ཚུལ་དེ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་།
 བྱི་མ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནས་ཚད་
 མའམ་ཚད་ཉིད་ལ་སྒྲིངས་པ་བསྟོན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་འཇིག་རྟེན་
 ལ་གྲགས་ཟེན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཅི་མ་པ་དོན་མེད་
 རོ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་བསྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རིག་
 བྱེད་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚད་མར་འདོད་པ་སོགས་དང་། བྱེ་སྤྱོད་དབང་པོ་
 ཚད་མར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དང་དེ་ལ་སྒྲིངས་པ་བསྟོན་ཆེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཅུ་བར། བསྟན་བཅོས་སྒྲིངས་པ་བསྟོན་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 ལྷས། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་དག་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཉིད་མིན་ནོ། །པན་ཚུན་
 འགལ་བས་མཚན་ཉིད་བྱེད་པས་མཁས་པ་སྟམ་སེམས་པ་དག་གི་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་ནི་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱན་གྱི་ལུགས་ལ། སྤྱི་མས་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མའི་
 མཚན་ཉིད་དང་། བྱི་མས་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཟེར་ན། རིགས་
 གཉིར་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་རྣམས་འགྲེལ་འདིར་ཚད་མ་

སྤྱི་ལོ་མཆོད་ཉིད་གཅིག་མ་བསྟན་པར་ཐལ། སྤྱི་མས་ཐ་སྟོད་ཀྱི་ཆོད་མའི་
 མཆོད་ཉིད་དང་སྤྱི་མས་དོན་དམ་པའི་ཆོད་མའི་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པའི་སྤྱིར་
 ར་ཁ་ཅིག་གིས་མ་བྱལ་བེད། དེར་ཐལ། རྒྱན་ལས། འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་
 ཆོད་མའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་ཐ་སྟོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར་ན། འདིར་མ་བྱལ་སྟེ། མཆོད་གཞི་དོན་དམ་པའི་ཆོད་མའི་སྤྱིར་ནས་
 སྤྱི་ལོ་མཆོད་ཉིད་འཆད་པའི་སྤྱིར་དཔེར་ན་བྱས་པའི་སྤྱིར་ནས་ཚུལ་གསུམ་
 བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན་རྒྱན་མཁན་པོས་དེ་ལྟར་
 བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོད་མའི་མཆོད་གཞི་ལ་མཆོད་ཉིད་
 གྱི་སྤྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མ་བྱལ་མཆོད་མས་ལ། ཁོ་
 རང་ལ་ཆོད་མ་མདོར་ཆོད་མ་སྤྱི་ལོ་མཆོད་ཉིད་ཆད་པའི་སྤྱིར་ཡོད་པར་ཐལ།
 མདོར། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྤྱིར་བ་ཡིས། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མདོན་སུམ་
 མོ། །ཞེས་པས་མདོན་སུམ་ཆོད་མའི་མཆོད་ཉིད་དང་། མདོར། རྗེས་དཔག་
 རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་
 པས་རྗེས་དཔག་ཆོད་མའི་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ག དེ་ལས་བྱུང་དུ་དེ་
 སྤྱིར་པའི་གཞུང་མེད་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་བླངས། གཞན་ཡང་།
 རྒྱན་ལས། ཆོད་མ་བསྟན་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་ཆོད་མ་སྤྱི་ལོ་མཆོད་ཉིད་
 སྤྱིར་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ལས་ཆོད་མ་སྤྱི་ལོ་མཆོད་ཉིད་སྤྱིར་བ་ཆད་
 པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྤྱི་ལོ་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པར་
 བཞེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱན་ལས། དེ་ལ་ཆོད་མའི་མཆོད་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི།
 ཆོད་མ་བསྟན་པ་མེད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆོད་
 མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་མ་སུན་མོང་དུ་འགྲོ་བའི་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པར་བཤད་པའི་
 སྤྱིར། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱིས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྣམ་འགྲེལ་དུ་བསྟན་

བའི་མཆོན་ཉིད་ལ་འབྲུག་པ་སྤྲུལ་བ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
 འོ། །སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཙོ་བོར་བྱ་བ་དང་། ཉན། ཐུན་མོང་ཉིད་དུ་ཉི་བར་
 མཆོན་པ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་གྱིས་
 ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མ་བཤད་པར་འདོད་པས་རང་སྤྱོད་པར་མ་ཟད་དཔེ་
 ཡང་མ་མཐོང་བར་སྤྲུལ་བ་ཡིན་འོ། །གཞན་ཡང་ཡ་མ་རིས་མངོན་སུམ་
 ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གང་ཡང་ཆད་མ་བསྒྲུབ་པ་མེད་ཅན་གྱི། ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཅན། ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱུང་བར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱུན་ལས། ཆད་མ་བསྒྲུབ་པ་མེད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
 ཞེས་སོགས་གྱིས་ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཡ་མ་རིས་
 མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་པས་སོང་། དེར་ཐལ། རྒྱུན་གྱིས་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་ལེའུའི་འགྲེལ་བར།
 དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཉི་མ་སྤྲུལ་པས། དེ་ལྟར་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་
 བརྗོད་ནས། ད་ནི་དེའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱུན་ལས། ཆད་མ་བསྒྲུབ་པ་མེད་ཅན་གྱི་སོགས་གྱིས་ཆད་མ་
 སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཉན་པས་ཁས། འཁོར་གསུམ།
 ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་བསྒྲུབ་པ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་ཐ་སྙད་ཆད་མའི་
 མཆོན་ཉིད་དང་། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་པས་དོན་དམ་
 པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། འདིའི་ཡུལ་མི་བསྒྲུབ་པ་དོན་བྱེད་
 རྣམས་པའི་ཆོས་དང་། དོན་གསལ་གྱི་དོན་གཉིས་མེད་དོན་དམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར། དོན་བྱེད་རྣམས་པར་གནས་པ་ནི། མི་སྤྱི་ཞེས་དང་། རྒྱུན་
 ལས། ཡང་ན་འདིར་དོན་གྱི་དམ་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

བྱིར་ཐེར་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། མི་བསྐྱུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས།
 །རྣམ་གྲངས་བའམ་ཐ་དད་སྒྲ། །ཞེས་བས་སྒྲ་དབང་སྒྲོས་རྣམ་གྲངས་དང་
 རྒྱན་ཐ་དད་དེ་འགལ་བར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐེར། འོ་ན་སྒྲ་འཇམ་
 བའི་ཐ་སྒྲད་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་
 ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱགས་བྱུབ་སྟེ།
 ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཇམ་
 བའི་ཆད་མ་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།
 རྩོདས་པའི་དབང་ཕྱག་གོ། །ཡང་གཉིས་སྟོང་གཞལ་བའི་དོན་དམ་པའི་ཆད་
 མ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྒྲད་པའི་ཆད་མར་ཐལ་ལོ། སྒྲ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐ་སྒྲད་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྟོང་དོན་དམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འཇམ་པའི་
 ཆད་མ་ཐ་སྒྲད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀྱི་སྤང་བ་རིང་པོ་
 སྒྲོས་བས་ཆོག་གོ། །ཡང་སྒྲ་རབས་པ་དཔྱལ་གཅོང་ངན་སོགས་དག་ན་རེ།
 བམ་ཐེ་ཆེན་པོ་བདེན་པའི་དོན་རྒྱགས་ཆོས་གསུམ་ལྟ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་
 དུ་བཞེད་དེ། ཆོས་གསུམ་ནི། ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་སྒྲར་མ་རྟོགས་པ་དང་།
 འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་འབྱུལ་བ་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྒྲོ་
 འདོགས་སེལ་བའོ། །ཞེས་ཐེར་བ་ཆོག་གི་སྒྲ་སྒྲོག་ཅམ་ཡིན་པར་ཐལ། བམ་
 ཐེའི་གཞུང་ཐོད་དུ་འགྱུར་བ་གང་ལ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་རྒྱ་
 གཞུང་གི་བྱེད་པར་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། བམ་ཐེ་དེ་ལྟར་
 བཞེད་པའི་བྱེད་པར་གང་ཡང་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཤེས་ཏུ་ཡིགས་པར་གོ། ཡང་སྒྲ་རབས་པ་ཆ་དཔྱལ་གཅོང་ངན་ཚུ་རིགས་

སོགས་དག་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་མི་བསྐྱ་བ་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་
 ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞེད་དེ། བྱད་པར་གསུམ་ནི། རོ་བོའི་བྱད་པར་དོན་
 ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱས་པ་དང་ལྟན་པ། ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་
 འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་ལས་གྱི་བྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ལ་
 གནས་པའི་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མ་ཁྲབ་པ་གཅོད་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་
 ཟུར་གཅིག་ཁ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆ་བའི་སྤྱི་དོན་
 དང་སྒྲ་མ་གཞན་གྱི་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱད་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་དགག་
 པ་ལྷ་སོགས་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་མཁས་པའི་དགོངས་
 པ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་དགག་པ་བྱས་པས་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས། སྤྱོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆ་བ་ལ་
 སོགས་པས། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཅི་ཡིན་མ་
 རྟོགས་བཞིན་དུ་ཞེས་དང་། སྤྱི་བདུན་རྒྱན་ལས། སློ་འདོགས་འདི་ལྟར་སྤྱི་
 བས། འགྲེལ་བ་མཁན་པོའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་གསལ་
 བར་བྱས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དག་གིས་ཆོས་མཆོག་
 ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པར་ཐལ། ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེས་ཚད་མ་ལ་འཇུག་ཡུལ་དབྱུང་སློབས་གྱིས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་
 རྟོགས་པ་དང་གསར་རྟོགས་གཅིག་དགོས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྟན་ལས། འཇུག་པ་ཡང་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྟན་ལས། དེའི་ཕྱིར་
 ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཞེས་པས་རྟོགས་ཐེན་རྟོགས་པ་
 མ་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ་

དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་པ་གཅོད་པ་ཁ་བསྐྱང་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་
 བབ་ཚེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེས་མཚོག་གི་གཞུང་ལ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། མ་ཁྲབ་པ་གཅོད་པ་ཁ་སྐྱོང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 སྐྱོབ་དཔོན་ཚེས་མཚོག་གི་གཞུང་གང་ནའང་ཟུར་ཅམ་མེད་པས་སྡེ་མ་དག་
 གིས་བབ་ཚེལ་བྱས་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བོད་གྱི་
 རྟོག་གི་བའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་བདེན་པ་ལ་སྐྱོ་
 འདོགས་པའི་སྒྲིག་སྒྱུགས་འགལ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། ཆ་
 བསྐྱས་ལས། མ་རྟོགས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་བྱ་བའི་དོན་ནི། རས། སྐྱོ་
 འདོགས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་བསྒྲིག་པ་སྟེ། དེ་ལ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་
 ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་འོ་ན། གཟུགས་སོགས་རྩན་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མི་
 སྟེན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ལ་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་སྟེན་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
 ཅེས་པའི་དོན། སྡར་ཤེས་ཟིན་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བསལ་
 བས་ན། ཚད་མ་ཡིན་ན། སྡར་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྗེད་པའི་ཡུལ་མི་འཇལ་བས་
 ཁྲབ་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན་
 བརྟགས་ན། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ཚེས་
 ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོས་རྟོགས་ཟིན་
 མ་བརྗེད་པ་གཞལ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་
 དང་པོས་ཚེས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཟིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དུས་སུ་ཡང་དོན་མ་
 བརྗེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་
 ཅིག་གྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་

བ་ལྟར་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་
 གསར་དུ་བྱུང་བ་རྒྱུ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྣམ་མཁུན་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་
 མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གཏན་ནས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱོད་དང་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
 གང་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་གཉིས་ཡོད་དུས་སུ་མ་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས་ཤིང་། འཁོར་གསུམ་ཡང་ཁས་སོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་དུས་ཀྱི་
 གསར་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་
 སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། ཁོ་བོས་ནི། ཁ་ནང་དུ་སྒྲིགས་ནས་ཅེ་ཅམ་
 བསམས་ཀྱང་། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་མཁུན་དང་། ཚད་མ་ལ་གསར་
 རྟོགས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པ་མ་ཆོད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། ཅུ་བར། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྟར་ཚད་མ་
 ཉིད། །གསུངས་པའི་དོན་མ་ཆང་བར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཚད་
 མ་རྒྱུད་ལྟར་ཀྱི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་མདོ་
 ལས་སངས་འཕགས་རྣམས། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ།
 །སོགས་ཀྱི་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་པས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་ཏུ་
 བསྟན་ནས་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་
 དང་པོར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་བཅོམ་ལྟར་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མ་བྱུང་པར་
 ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་བཅོམ་ལྟར་འདས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་

ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་དེ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། དེའི་དངོས་
 བསྟན་གྱི་ཚད་མ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། འདིར་
 བསྟན་བཅོས་གྱི་དང་པོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཕྱན་སྟུང་
 ཚོགས་པས་ཚད་མ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་བསྟོད་པ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ཚད་མ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀྱུན་
 མཐུན་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་
 ཚད་མ་སྒྲ་མས་བཟུང་བེན་བསྟན་ནས་འདིན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
 རང་གི་ཉེར་ལེན་ཀྱུན་མཐུན་སྒྲ་མས་མ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 ཤེས་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོའི་བསྟན་ཚུལ་དབྱེད་ན་དངོས་འགལ་འོང་
 ལ། ལུང་གཞན་དག་གིས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤིང་གཡག་ཞར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
 དོར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་
 ཉིད། །ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚད་མ་ལའང་མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ནི་རང་གི་སྟོན་གྲོས་ཡངས་པ་ཅམ་ཞིག་མཚོན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་སངས་འཕགས་སྐད་
 ཅིག་གྱི་མ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཚད་མ་རྒྱད་ལ་མི་ལྡན་པས་འབྲེལ་བ་སྟོན་གྲོས་
 པས། ཚད་མའི་སྟེས་བུའང་མ་ཡིན་པར་སྟོན་གྲོས། འདི་ནི། རྩ་བར། ལན་ནི་
 འབྲེལ་མེད་བཞད་གང་དེ། །ཞེས་པའི་བཞད་གང་གྱི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 ཚོགས་ལ་ཚྱོད་ན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཅད་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གསར་དུ་མི་བསྟོན་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྟོན་
 བའི་རིག་པར་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་མ་འབྲེལ་ཟེར། དེར་ཐལ། མི་བསྟོན་
 བའི་རིག་པར་གསར་དུ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་འབྲེལ་སྟེ། རིག་པར་

གསར་དུ་སྐྱེས་ན་གསར་དུ་རིག་པར་སྐྱེས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་
 བྱུང་། བོད་གི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་གསར་དུ་
 སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུ་ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བཅད་
 ཞེས་ཚུལ་ཅན་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱུང་བ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱུང་བ་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་གང་ཞིག་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་
 གྱུར་པའི་བྱུང་བ་འདྲེས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱུང་བ་
 རང་གིས་གཞལ་བ་སྟར་གྲུབ་པའམ་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དོན་བྱེད་
 རུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་བསྐྱེད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
 བ། དེའི་ཉེར་ལེན་བྱུང་བ་འདྲེས་པའི་ཚད་མ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 ཉེར་ལེན་བྱུང་བ་འདྲེས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་
 བཅད་ཞེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཅད་ཞེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱུང་བ་
 འདྲེས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་མེད་ན་
 བཅད་ཞེས་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བཅད་ཞེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ནམ་དངོས་
 རྒྱུ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་
 དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁོ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དེ་མི་འབྲུང་བས་བྱུང་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་དེའི་རྒྱ་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་དང་འཕེལ་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་མེད་ན་མི་འབྲུང་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་
 དཔེར་ན་ཤར་རྒྱུ་ཀྱི་ཡུར་ཚུ་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་ནས་ཞིང་སྒོར་མོའི་རྒྱུ་ཚུ་
 བཞེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། རྒྱ་ལ་རང་བཞེན་རི་སྟེད་ཅིག་མེད་ན་མི་
 འབྲུང་འབྲས་བུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་པན་འདོགས་

བྱེད་ཡིན་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་པན་འདོགས་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་ཞིབ་ཆ་གཅིག་དགོས། གོང་དུ་མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ་འདོད་ན། བུམ་
 པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་། བཅད་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་
 གྱི་ཉིར་ལེན་བུམ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་སྒྲོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། ཡིད་དཔྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཙོད་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་
 སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཆད་མ་ཡིན་
 པ་གཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མི་བསྐྱུ་བ་དང་རིག་པ་སྒྲོས་པའི་
 དགོས་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་པོ་ལ་དགོས་པ་དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་
 པ་ལ་དགོས་པ་དེས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་
 དང་དུང་མེར་འཛིན་སོགས་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཆོམ་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཉིག་པ་
 རོན་མཐུན་གྱི་སྐྱ་བྱུང་ཡང་གཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཏུ་རིས། བསྐྱུ་
 བ་མེད་པ་ཅན་སྒྲོས་པས། བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་ནི་སྟེག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་བསལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཐར་འབྱུང་སྐས་པས་ཀྱང་། བསྐྱུ་བ་མེད་
 པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པར་བརྗོད་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
 ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་སྐམ་པོ་མ་
 ཡིན་སྟམ་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྟེག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེས་ཐེ་ཆོམ་ལོག་ཤེས་སོགས་དངོས་
 སུ་བསྟན་ལ་ཡིད་དཔྱོད་སོགས་ཆད་མ་ཡིན་པ་དེས་མ་བཅད་ན་གསར་དུ་
 དང་ཤེས་པ་སྒྲོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། ཅ་ཉགས་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིག་པ་སྒྲོས་པས་ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་དབང་པོ་དང་སྐྱ་

སོགས་པེམ་པོ་མི་བསྐྱ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། རྩོམ་པ་ལྟོས་པས་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ལོ།
 |ཞེས་དང་། ཐར་འབྱུང་སྐུས་པས་གྲང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའོ།
 |ཞེས་བརྗོད་ན། རྟགས་ལ་པེམ་པོའི་རང་བཞིན་དབང་པོ་ལ་སོགས་ནི་
 ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཉིད་བསལ་ལོ།
 |ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲུ། ཡོངས་སུ་བཅད་དེ་འཇུག་ཅེས་པས་
 ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟས་གྲང་། མི་བསྐྱ་བ་དེ་ཡང་
 འོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པོ་
 འགྲེལ་པ་ལས། ཚད་མ་བསྐྱ་མེད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་འཛོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ལ་ཡང་མི་བསྐྱ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 རོ། |དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་སྐྱོས་སོ། |ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་བསྐྱ་བའི་འོན་
 ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་བསྐྱ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་དང་ཡུལ་
 ཅན་མི་བསྐྱ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དངོས་
 པོ་རྣམས་ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ཏྟགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་
 ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱ་བ་དང་འོན་གཅིག་ཟེར། འོ་ན་ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་ན། མི་
 བསྐྱ་བ་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ཐལ། མི་བསྐྱ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མི་བསྐྱ་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མདོན་སུམ་
 དུ་ཏྟགས་པའི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་འོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་སྒྲུ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར། འོན་བྱེད་རྒྱས་པར་གནས་པ་ནི། |མི་བསྐྱ་ཞེས་པའི་ལུང་འོན་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱེད་མཆོམས་ཀྱི་ཏྟགས་གྲུབ་སྒྲུ། རང་མདོན་སུམ་དུ་ཏྟགས་

པའི་རང་རིག་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱུ་བའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱ་
 རྟོགས་མི་བྱུང་བའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལྟས། བསྐྱུ་བར་བྱེད་
 བས་ན་བསྐྱུ་བའོ་ཤེས་བ་གང་ལ་བསྐྱུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་བསྐྱུ་བ་ཅན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཤེས་པའི་བསྐྱུ་བ་ནི་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་ཞེན་
 ཡུལ་མེད་པ་དང་། རྟོག་མེད་ལ་རང་གི་སྒྲུབ་གཞིའི་དོན་མེད་ནས་བསྐྱུ་བ་
 གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པའི་ཆོས་བསྐྱུ་བ་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཆོས་ལ་མི་
 བསྐྱུ་བས་བྱུང་བ་ཡང་ཁེགས་སོ། །ཡང་ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱུ་བ་དང་གཞལ་བྱ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་བ་དོན་གཅིག་པ་ཡང་ཤེན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ།
 །དབང་པོ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། སྐྱེས་བྱ་མི་བསྐྱུ་
 བ་སྟེ་ཤེས་བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱུ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་དང་དབང་པོ་མ་འབྲུལ་བ་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་ལུང་ཆད་མ་དོན་
 གཅིག་གསུམ་པ་དང་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། དེ་བསྟན་ཚུལ། དབྱེ་
 བ། མི་བསྐྱུ་བའི་དོན་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
 པ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་སྒྲོས་པས་བཅད་ཤེས་ཆད་མ་
 ཡིན་པ་སོགས་གཞིར། མི་བསྐྱུ་བ་སྒྲོས་པས་ཐེ་ཆོམ་དང་ལོག་ཤེས་དང་ཞེན་

དོན་ཡོད་ཀྱང་མི་གཞུང་བའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་དང་ཡིད་དཔྱིད་མན་ཆད་
གཅོད། ཤེས་པ་སྒྲེས་པས་ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། རྫོང་བྱེད་མི་བསྐྱུ་བ་དང་
། དབང་པོ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། སྐྱེས་བྱ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཅོད་
བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མ་ལ་གསར་རྟོགས་དང་། ཤེས་པ་དེས་
སྤར་ཤེས་ཟེན་བྱེད་པའི་བྱེད་ཤེས་ལྟ་བུ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་སྐྱད་
དོད་སྤྲ་སྤྲ་ནིའི་སྤྲ་ནི་སྤྲ་མ་ཐ་སྟེ་དང་པོ་དང་། མ་ནི། བྱིངས་མདོ་ལས། ལྷན་
འཇུག་བ་ལ་འོས་གསར་འཇུག་དུ་བཤད་དགོས་པས་དེ་མ་ཡིན་པ་ཆད་མར་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད། ཅེས་དང་། རྩེ་ཏུ་
རིས། མ་བཟུང་བ་ནི་སྒྲོན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་དེས་པར་མ་རྟོགས་པ་སྟེ།
དེ་འཛིན་པ་ནི་མ་བཟུང་བ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐྱད་ལས། དེས་
ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་དང་པོ་ཁོ་ན་ཆད་མ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཅ་རྟོགས་ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་ཟེན། དེས་ན་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དང་
། དང་པོར་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་དང་། གསར་རྟོགས་གྱི་ཤེས་པ་དང་། གསར་
འཇུག་གྱི་སྒྲོ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་སྒྲོ་དང་། མ་བཟུང་བ་གཞུང་
བའི་ཤེས་པ་དང་། རང་དབང་དུ་འཇུག་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ།
གསར་དུ་དང་དང་པོར་དང་རང་དབང་དུ་དང་མ་ཤེས་པའི་དོན་གཞུང་བ་
དོན་གཅིག་དོན་གསལ་དང་གཞུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དང་མི་བསྐྱུ་
བ་དང་རྟོགས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

མཆོན་ཉིད་དེ་བསྟན་ཚུལ།

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་དེ་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་

ཤེས་པ། །ཞེས་པས་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་བསྟན། མ་ཤེས་
 འོན་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པས་མ་ཤེས་པའི་འོན་ཤེས་པའམ་གསར་
 ཤེས་དགོས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་མའི་མི་བསྐྱུ་
 བའི་འོན་འཆད་པར། ཅུ་བར། འོན་བྱེད་རུས་པར་གནས་པ་ནི། མི་བསྐྱུ་
 བས། རྒྱ་ཅན་མིན། ཞེས་བྱུང་། བཅད་ཤེས་ཆད་མའི་སྤྱི་འོན་བྱེད་ཚུལ་
 འཆད་པར། ཅུ་བར། བཟུང་བ་འཛིན་བྱིར་ཀྱན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་སྤྱི་ཞེས་
 བྱུང་། སྤྱི་མའི་ཤེས་པའི་འོན་འཆད་པར། ཅུ་བར། སྤྱི་ནི་ཆད་མ་ཉིད། བས།
 དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མ་འཆད་པར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཆད་མ་
 ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པར། ཅུ་
 བར། བསྟན་བཅོས་སྤངས་པ་སྒྲིག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཆད་མའི་མཆོད་
 ཉིད་ཀྱི་བྱུར་གསར་རྟོགས་སམ་དང་པོ་གཞལ་བའི་འོན་འཆད་པར། མ་
 ཤེས་འོན་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་ཅོད་སྤྱོད་འཆད་པར། ཅུ་
 བར། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ། །བས། རང་གི་མཆོད་ཉིད་དབྱེད་བྱིར་རོ།
 །ཞེས་བྱུང་།

དབྱེ་བ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་ཡོད་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུང་ལུལ་གྱི་གཞལ་
བྱེ་སྟོན་མངོན་རྗེས་གཉིས་དང་། རང་གི་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆ་ལ་ངེས་པ་
འདྲིན་ཚུལ་སྟོན་མངོན་པ་གཞན་ངེས་གཉིས་དང་། རྣམ་པའི་སྟོན་མ་
གཟུང་རྣམ་འཇལ་བའི་གཞན་རིག་ཆོད་མ་དང་། འཛིན་རྣམ་གཞལ་བའི་

རང་རིག་ཚད་མ་གཉིས་ཚད་མར་འཇུག་ཚུལ་སྒྲིམ་སེལ་འཇུག་གི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པའི་ཚད་མ་སྐབ་འཇུག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་དབྱེར་
 ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ལ་རང་གི་གཞུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་རང་མཚན་གཞུང་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། རང་གི་གཞུང་ཡུལ་
 སྐྱེ་མཚན་བཞུང་པའི་སྒྲིམ་གཞུང་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ཁྱེད་མཚན་
 མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞུང་གྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་འདིར།
 གཞུང་གྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལོག་རྟོག་སེལ་པའི་གངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱ་རིས། རྣམ་
 པ་གཉིས། ཞེས་སྒྲིམ་པས། ཚད་མ་གཅིག་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་དང་ལྔ་
 དང་། རྒྱག་གོ་སྐྱམ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོགས་མང་ངོ་། །གངས་ངེས་ཚུལ་སོགས་གསུམ་པར་
 འཆད་དོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་རྣམ་པོས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ལ་རང་
 སྒྲིབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་ལ། དབང་པོ་རྒྱལ་པོས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ལ་གཞན་
 སྒྲིབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་དཔོན་
 ཀྱིས་མངོན་སུམ་ནི་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཚད་མ་ཉིད་དེ་ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་ལས་
 སོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐྱད་ལས་ཀྱང་། དོན་གྱི་བྱ་བའི་ཐ་སྐྱད་རྟོགས་པ་
 བར་ཆད་མེད་པས་ནི། ཤིན་ཏུ་གསལ་པའི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ལས་དོན་ལ་
 རབ་ཏུ་འཇུག་ལ། སྒྲིབ་པས་ནི་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར་རང་ལས་རང་གི་ངོ་པོ་རྟོགས། །ཐ་
 སྐྱད་ཀྱི་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཚད་མ་ཀྱུན་
 རང་ལས་ངེས་པའམ་གཞན་ལས་ངེས་པས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་

ངེས་ཀྱང་ཡོད་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 ཏྲགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པའི་སྒོ་ནས། ཅ་བར། དབང་པོའི་སེམས་ནི་
 ངེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པས་གཞན་རིག་དང་། ཅ་བར། ཏྲག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་
 མངོན་སྟོགས། །ཞེས་པས་རང་རིག་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་བཞི་པ་
 གྲུབ་སྟེ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ལྟོག་པ་སྟེ། སེལ་བའི་ཆ་ཕྱི་ནས་སྣང་བས་
 འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དང་། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ལྟོག་པའམ་
 སེལ་བ་མི་འབྱེད་པར་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་
 སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེན་དང་པོ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 ལས་ཀྱང་དངོས། །འདྲིན་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་གྱུར་པས། །ཆོས་ཀྱན་འདྲིན་
 ཏེ་སེལ་བ་ལ། །ཉིས་པ་འདི་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེ་
 བ་ལས། ཆད་མའི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་བ་སྟེ་སོ་སོར་སྣང་བའི་
 གོན་དམ་པའམ་སྒོ་བཏྲགས་པ་དང་། །ཞེན་པའི་ཡུལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེན་དང་པོ་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་སོ་
 མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །འབྲུལ་བས་ངེས་པར་
 མི་བྱེད་པས། །སྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་
 ཀྱང་། འདིར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་ཤེས་པ་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་
 གྱི་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མི་བསྐྱུ་བའི་དོན་བཤད་པ།

བཞི་པ་མི་བསྐྱུ་བའི་དོན་བཤད་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ།

ཡུལ་མི་བསྐྱ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་མི་
 བསྐྱ་བའི་དོན་ཡོད་དེ། མི་བསྐྱ་བའི་སྒོས་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞུགས་པ་
 ལྟར་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་དེ། སྒོ་དེའི་ཡུལ་མི་བསྐྱ་བའི་དོན་ཡོན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ས།
 དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འབྲུག་པ། ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་
 དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་མི་བསྐྱ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 མཚན་གཞི་ནི་བྱང་བཞིན་རྒྱུ་ཡང་། དེ་ཡོད་པ་ནི་མི་བསྐྱ་བ་དང་། བྱམ་
 པ་ནི་རང་དང་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་རྣམས་སྒོ་དེའི་ཚད་མར་སོང་བ་དང་
 ། མི་བསྐྱ་བ་དང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་བདེན་གཉིས་སྐྱབས་
 གྱི་བདེན་པ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། ། བསྐྱ་བའི་ཤེས་པའི་བརྒྱུད་པ་ལྟར་དོན་ལ་
 མི་གནས་པ་དེ་སྒོ་དེའི་ཡུལ་བསྐྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྒོ་དེ་དོན་དེ་ལ་སོང་
 ཡང་མི་བསྐྱ་བ་དང་ཚད་མར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྒོ་དེ་
 ཁ་སྐྱོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སུ་སྒྲིང་
 བའི་དབང་ཤེས་གྱི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་ལྷ་ས། དོན་སྒོས་པས་ནི་རྩ་བ་
 གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲིང་བ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། མི་ཤེས་
 པ་དེ་བརྒྱུད་དུ་ཐེན་ཀྱང་། དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་རིགས་པས་སྒྲིང་ཡུལ་དང་སྒྲིས་བུའི་ཡུལ་བསྐྱ་མི་བསྐྱ་སོ་སོར་
 ཤེས་དགོས་སོ། ། ཡུལ་ཅན་མི་བསྐྱ་བ་ལ་ཤེས་པ་མི་བསྐྱ་བ་དང་། མི་བསྐྱ་
 པའི་སྐྱ་དང་། མི་བསྐྱ་བའི་སྒྲིས་བུ་དང་། མི་བསྐྱ་བའི་དབང་སོ་བཞི་ཡོད་དོ།
 ཡུལ་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་དེ་སྟོན་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་
 བའི་སྐྱ་དང་། ཡུལ་དེ་སྐྱ་འཛིན་སོགས་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྒྲིས་བུ་དང་། ཡུལ་
 དེ་སྐྱ་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་དབང་སོ་རྣམས་ནི་གང་ཡིན་ཚད་ལ་མ་ངེས་
 ཀྱང་། ཡུལ་དེ་ལ་སྟོན་ནས་མི་བསྐྱ་བ་དང་། ཚད་མར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྤར་མི་བསྐྱུ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས་གྲུབ་པས་མ་སྒྲིལ་སོ། །སྒྲོབ་
 དཔོན་ལྷ་དབང་སྒྲིལ་གཞུང་སྤྱི་ཕྱི་འཛིན་མའི་མཆན་ཉིད་ཆ་རེ་བཤད་པ་ལ་
 མཆན་ཉིད་བཤད་ཅེས་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་རྒྱུན་ལས། གཉིས་ཀ་རྩིལ་བས་
 ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུན་མཁན་པོས་གཞུང་སྤྱི་མས་རང་དབང་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་
 མའི་མཆན་ཉིད་དུ་སྤྱིར་བསྟན་ཐ་སྟད་པའི་ཆོས་ལ་རང་དབང་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་
 ཤེས་པ་མཆན་གཞིར་བཤད་དེ། མཆོན་སྤྱིར་འདོད་ནའང་རུང་སྟེ། ཅ་བར།
 དོན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཀྱན་རྫོབ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་འགྲེལ་སྤྱི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། ཐ་སྟད་ཅམ་གྱི་ཆོས་ལ་རང་
 གི་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལྟར་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་
 མའི་མཆན་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བཞེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་སོ།
 །གཞུང་ཕྱི་མས་སྤར་མ་ཤེས་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དོན་དམ་བདེན་པ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་རང་དབང་དུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་དོན་དམ་དབྱེད་
 པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལས། དོན་དམ་པ་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བསམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཆད་མ་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྒྲོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།
 །ཞེས་པས་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྟན་པར་ཐལ།
 དེས་འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཆད་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 ར་མ་བྱུང། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་
 རྫོགས་དང་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་བསྟན་པ་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ལ་

ཚད་མ་བྱེད་པར་དབུ་སེམས་སོགས་མཐུན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་དེ་ཟུར་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཅུམ་པ་དོན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་སོ་བྱུང་སྟེ། ལྷས། ཚད་མ་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་
 ཉིད། ཅེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ནི་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་དང་། རྒྱུས།
 གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྫོང་པར་བྱེད་པས་
 འདི་ནི་གཅིག་གཅིག་ཡིན་ལ་འདི་ནི་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། མི་
 བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་ཏུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཅུམ་
 ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྟེན་གྲགས་ཀྱང་དེ་ཅུམ་གྱིས་བྱ་མ་ནའི་སྐྱོད་ན་མི་ཚོག་པས་
 བསྟན་བཅོས་ཅུམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་། བསྟན་བཅོས་
 མོངས་པ་སྟོག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྷས། བསྟན་བཅོས་
 ལས་ངེས་ཏུ་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མི་བསྐྱ་བ་རིག་པར་བྱས་ནས་
 རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། མི་བསྐྱ་བ་རིག་པར་བྱས་ནས་
 ཡན་ཚད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་རྫོགས་
 ཀྱི་ཟུར་གཅིག་བསྟན། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སོགས་གྱིས་ཡོངས་རྫོགས་
 རྒྱད་པར་བརྟག་ནས་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་དབང་སྟོས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལ་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་སྟོས་ཀྱང་། གཞན་མཚན་
 ཉིད་གཉིས་པ་ཡང་བྱར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོག་
 ཟུར་དག་ལ་ཞིབ་དཔྱད་དགོས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། ལྷས། མི་བསྐྱ་བའི་

ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་མཆོད་ཉིད་རྫོགས་པར་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་སོགས་གྱིས་བཅད་ཤེས་ཆད་མར་
 ཐལ་བའི་བྱུང་ཆེས་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་གསར་འཇལ་སྟོན་པའི་གཞུང་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གསར་དུ་མི་བསྐྱ་
 བའི་དང་པོར་སྐྱོར་དགོས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྒྲོས། འདིས་ནི་རི་
 སྐད་དུ། ཆད་མ་བསྐྱ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ཆད་མའི་སྐྱ་དང་
 པོར་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་བདུས་ལས་གསུངས་
 པ་དེ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོད་ཉིད་དང་། རིགས་སྒྲོ་ནས་གསུངས་པ་
 དེ་གཞན་དོན་སྤྱོད་ལས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པས། རིགས་གཏེར་ལ་
 གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་བ་དང་གྱི་སྟོན་མེད་ཀྱང་ལྷ་དབང་སྒྲོ་ལ་ཆད་མ་གཉིས་
 སུ་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་ཟེར་ནའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་དབང་སྒྲོས་གཉིས་
 བསྟན་པར་མི་འདོད་པར་བཤད་ཟེར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་བསྐྱ་
 མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། ཆད་མ་བསྐྱ་མེད་ཅན་ཤེས་
 པ། །ཞེས་པ་དང་པོ་དང་གསར་པའི་དོན་ཁོང་ན་གནས་ཀྱང་གསལ་པོར་
 མེད་པས་ཕྱི་མས་དེ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་ཁོང་ནས་སམ་ལུགས་ལ་སྟོན་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་རྒྱུ་གིས། དོན་ཁོང་ན་གནས་ཀྱང་གསལ་
 པོར་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷས་བཤད་ཚུལ་དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་གྱིས་ཆད་མ་བསྐྱ་མེད་སོགས་སྐྱ་མས་ཐ་སྙད་པའི་
 ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད་བསྟན། མ་ཤེས་དོན་གྱི་སོགས་ཕྱི་མས། དོན་དམ་པའི་

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གཞུང་སྡེ་མས་ཐ་སྟད་
 ཚད་མ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས་ཚད་མ་སྟོང་མཚན་ཉིད་བསྟན། གཞུང་ཕྱི་
 མས་ཐོག་མེད་ནས་མ་ཤེས་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་
 རྟོན་དམ་པའི་ཚད་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ངེ་
 སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཚད་མ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་བཤད་
 རས་སྐབ་པ་ཡང་ངེ་ལྟ་ངེ་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐབ་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་བར། དེ་ལྟ་བུ་ཐོམ་ལྟ་བུ་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་
 པའི་རྟོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཚད་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དེ་
 ལྟ་བུ་ཐོམ་ལྟ་བུ་ཚད་མ་ཉིད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བཙུན་ལྟ་བུ་འདས་
 སོ། །དེ་དང་ལྟ་བུ་ཐོམ་ལྟ་བུ་འདས་ནི་མཛོན་སུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཚད་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འབྲུལ་བ་མ་ལུས་སྟོག་པའི་རྟོན་
 དེ་བཙུན་ལྟ་བུ་འདས་སུ་འཛོག་པས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་ཐོབ་པ་
 ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
 འདིའི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱན་མཁན་པོས་གཉིས་
 སུ་ཕྱི་བའི་དགོས་པ་ཡང་བཙུན་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱི་ངེ་སྟེད་པ་མཐུན་པའི། ཞེས་
 པ་ནས། རྟོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྟ་བུ་ཐོམ་ལྟ་བུ་ཚད་མར་
 སྐབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་
 བཤད་སྐད་ཡང་དཀའ་གནས་འདི་དག་གོ་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་ལ་
 བག་ཆགས་བརྟན་པོ་འཛོག་པ་ལ་དཔྱད་མ་སྐབ་པར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཡི་གེ་མང་
 དུ་བྲིས་སོ། །

ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མ་ཁུབ་པ་སྤངས་པ་ལ། ཅུ་བར། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་
ཡང་། རྣམ། རྟོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མིན་གྱི་
སྒོ་ལ་དགག་གཞན་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མིན་
སྒོ་ལ་གྲངས་ངེས་མེད་པར་ཐལ། ཅུ་བར། ལོག་པའི་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར།
།དེ་དག་འདིར་ནི་སྒོ་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྒྲེ། དེ་ནི་
ལུག་ཚད་གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་གསུངས་ཅིམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་མེད་ཀྱང་
རིགས་གྱི་གྲངས་ངེས་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་མཐའ་མེད་ཀྱང་རིགས་གྱི་གྲངས་ངེས་རང་སྤྱི་གཉིས་དང་བདེན་
གཉིས་སོགས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་ལ།
འབྲུལ་ཤེས་དོན་མཐུན་དུང་མེར་འཛིན་ལྟ་བུ་དང་བྱུག་ཏུ་འདོད། དུང་མེར་
འཛིན་གྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། སྒོ་དོན་མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་རང་གིས་ཁས་ལྷངས་སོ། །ཡང་སྤྲུམ་མ་.....ལོ་རྒྱ་ཆ་གཙང་...
...དག་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་རིགས་བསྐྱུས་ན་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་
དུ་འདུས་ཞེས་པ་ལ། བརྟེན་ཏེ་.....གནས་བྱུག་.....ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུམ་པ་དོན་མཐུན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་
པ་དེ་ཐེ་ཆོམ་དང་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱམ་པ་མ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་
མ་རྟོགས་ན་དེ་དོན་ཅན། །བད་བྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྣམ་

དེས་ལས་གྲང་། བད་སྐྱར་བ་ཡང་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། བད་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་རྟོགས་པའི་
 དགོས་པའམ། ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟ་བུ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་བརྗོད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོག་པ་ཆོས་
 ཙན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཙན། བྱིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་
 རྗེས་འབྲང་གི་རྟོག་པ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་གཞི་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐྱའི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །ཡང་སྒྲ་མ་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ལྟར་
 གངས་དེས་པར་བཞེད་དེ། བཅད་ཤེས་ཡིད་དཔྱད་སྒྲུང་ལ་མ་དེས་ལོག་
 ཤེས་ཐེ་ཆོས་དང་ལྟར་བཞེད། དེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....ཆུ་མིག་དཔལ་གྱི་
 སེལ་སྟོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་ཞིང་དོན་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་དེས་
 པ་ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཡིད་
 དཔྱད་ཆོས་ཙན། སྟོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཡིད་དཔྱད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་
 འདོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་
 པར་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་དང་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆོག་གིས་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
 ཙན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པ་དང་ནི་སྟོ་འདོགས་ཡིད། །གཞོད་བྱ་གཞོད་
 བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གནས་བྱུག་.....ན་
 རེ། བདེན་བཞི་ལ་དཔྱད་པའི་དངོས་པོ་སྟོ་བས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་
 ཙན། ཚད་མིན་གྱི་སྟོར་ཐལ། ཡིད་དཔྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་

དང་རིགས་པས་རྣམ་དཔྱད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ཡིན་ཏུ་མ་
 བྱུང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་དཔྱད་པའི་སྒོ་ཀྱན་ཡིད་དཔྱད་དུ་འདོད་པ་བཞད་
 གང་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འབྲའི་སྒོ་མ་
 བྱུང་དུ་མ་དབུ་སེམས་ཐམས་ཅད་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་ཡུལ་
 ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཐེར་བ་ལ།
 གཞན་དག་ན་ལེ། སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གྲུབ་ཅིང་། བྱུང་སྟེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་བྱིད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ་གང་ཞིག་བྱིད་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་དེ་དེའི་སྒོ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་ཡང་སྒོ་འདོགས་
 པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་འགལ་སྒྲའི་ཡུལ་མིན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་འཛིན་
 རྟོག་པའི་འགལ་སྒྲའི་ཡུལ་ཡིན་ཡང་སྒོ་འདོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྒོ་འདོགས་
 གཅོད་པའི་གཞི་དང་། དེའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཡུལ་མི་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 རྗེས་སྒྲིབ་ཅད་ནས། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མི་གཅིག་པར་ཐལ།
 བྱིད་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་དང་སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་
 བས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།

དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་གཞི་གཅིག་གྲང་འཛིན་སྐྱངས་ཐ་དང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་རྟགས་བྱབ་སྟེ། བན་ཚུན་སྐྱངས་འགལ་གྱི་
 དངོས་འགལ་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདེན་བཞི་ལ་རྟག་བདེ་
 སོགས་སུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་དང་དེའི་གཉིན་པོ་སྟུག་བདེན་མི་
 རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་དྲུག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟན་པ་དང་། །བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས།
 །ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བཅུ་དྲུག་སྒྲོ་བརྟགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྟེད། །དེ་
 ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་དོན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་རྟོགས་ཅན། །ལེགས་སྒྲོམ་
 ཡང་དག་ལྟ་བ་ཡིས། །སྟེད་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཛོམས་བྱེད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་ཞེས་པས་ལོག་ཤེས་བཅུ་
 དྲུག་དང་ཡང་དག་པའི་སྒྲོ་བཅུ་དྲུག་པོ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་བསྟན།
 བདེན་བཞིའི་སྟུག་བདེན་ལ་བརྟན་པ་སྟེ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་དང་། བདེན་འཛིན་
 དང་། ངར་འཛིན་དང་། ང་ཡི་ཞེས་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སོགས་ལོག་ཤེས་བཅུ་དྲུག་
 གིས་སྒྲོ་འདོགས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག་བདེན་བཞི་དེ་ཉིད་ལ་ནི་ལོག་རྟོག་
 དེ་དང་དེ་དག་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་འགལ་སྒྲིའི་དོན་མི་རྟག་སྟུག་བསྟུལ་སྟོང་
 བདག་མེད་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་རྟོགས་ཅན་སྒྲོམ་
 པས་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཅ་
 བར། བདེན་པ་བཞི་ལ་ནས། སྟེད་ཅེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་བྱབ་སྟེ། ཅ་བར། དེ་ཉིད་ནས། བཅས་འཛོམས་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་
 དུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱང་དུལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཞེན་དུལ་ཡང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་སྒྱུར་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཤེས་པ་དེའི་དུལ་ལ་དམིགས་

ཡུལ་སྤང་ཡུལ་ཞེན་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་རྣམས་
 གྱེད་མིགས་ཡུལ་དང་སྤང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། བྱིད་གྱེད་མིགས་ཡུལ་སྤང་ཡུལ་ཞེན་ཡུལ་གསུམ་མི་འདྲ་བར་ཐལ།
 བྱིད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་དོན། །ཞེས་དང་
 ། ལྷས། དེ་དག་དང་འགལ་བ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་
 འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་དེའི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འགལ་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས། མ་རིག་པ་
 དེས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ།
 །འདིས་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་བསྒྲོག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱི་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་
 ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱིར་མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན་ལྷ་
 གཅིག་ལྷ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། སྤྱི་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་རིག་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ན་འགལ་བྱུང་ཁོ་ན། འོ་ན། སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་མེད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རང་གི་
 དམིགས་ཡུལ་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་ལ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆད་མས་
 གཞོད་ན་ཆད་མས་བསལ་བས་བྱུང་བེད་ན། ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་སྒྲོ་

འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་བསལ་བར་ཐལ། ཚད་མས་
གཞོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་
སྒྲོ་འདོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་
སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱིར་སྒྲེ། གསར་རྟོགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། ཆ་
ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ངེ་སྒྲེད་པ། །དེ་བསལ་བྱིར་ན་དེས་བ་དང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་ལྟེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོའི་བྱིར་
བར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཟེར་བ་ལ། གཞན་དག་
ན་ལྟེ། སྒྲོ་འདོགས་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མཛོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོའི་བྱིར་བར་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། སྒྲོ་འདོགས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོ་འདོགས་
ལ་སྒྲོ་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ངེ་སྒྲེད་པ།
།ནས། སྒྲོ་ཡང་དེ་སྒྲེད་ཁོ་ན་དེས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་སྒྲོ་
འདོགས་ཀྱི་ཤེས་བ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོའི་བྱིར་
བར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཤེས་བ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་
བྱིར་སྒྲེ། འོ་ན། དེས་གཅད་བྱེད་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་བྱེད་མིན་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་གཅད་
བྱེད་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཅད་བྱེད་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་
ཤེས་བ་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་བ་དང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་
པའི་བྱིར། ཅ་བར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་
བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལྟེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་གསར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་

ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། གཞུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སློ་འདོགས་
 གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་འདོགས་གསར་དུ་
 གཅོད་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་ཏེ་འདོད་ན། སློ་འདོགས་ཆོས་
 ཅན། གཞུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ཁྱོད་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་ཆད་མ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སློ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཁྱོད་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་ཆད་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤར་ལྟར་འཁོར་གསུམ། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། གཞུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། སློ་འཛིན་མངོན་སུམ་
 གྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། ཅ་བར། དབང་པོའི་སེམས་ནི་
 དེས་བྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་
 འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སློ་འདོགས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པར་ཐལ།
 རང་གི་བསལ་བུའི་སློ་འདོགས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ།
 ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཆོས་ཅན། སློབ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བསལ་བུའི་སློབ་པའི་
 གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲེལ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་མ་དེས་པར་སེམས་ནི་ཟ་བའི་སློ་ཐེ་ཆོས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་
 རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། དེ་འདྲའི་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ། ཁྲབ་སྟེ། ཐེ་ཆོས་ཡིན་
 ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེ་ཆོས་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཡུལ་ལ་ཅེ་གཉིས་པའི་སེམས་
 བྱུང་ཐེ་ཆོས་གྱིས་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེ་ཆོས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་

བྱུང་ཀྱུན་འགྲོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་
 ལས། ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་དང་། །འབྲོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག
 །སོགས་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཀྱུན་འགྲོའི་སེམས་བྱུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅེ་གཉིས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་
 ལྔ་གྱི་ཉི་ཉོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅ་ཉོན་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཐེ་ཆོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། སྤྱིད་པའི་ཅ་བ་སྤྲ་རྒྱས་
 གྲུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་དང་། །རྒྱལ་མ་རིག་ལྔ་བ་དང་། །ཐེ་
 ཆོམ་ཡིན་ཏེ་དེ་གྲུག་གྲང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཡུལ་ལ་
 ཅེ་གཉིས་པའི་ཅ་ཉོན་ཐེར་ནང་ཐེ་ཆོམ་དང་མཚུངས་ལྔ་གྱི་མ་རིག་པ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། མོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་
 དང་རྒྱལ་དང་མོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཉག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཉག་ཏུ་འབྱུང་གི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཡུལ་ལ་
 རང་སྟོབས་གྱི་ཐེ་ཆོམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཐེ་
 ཆོམ་དང་མཚུངས་ལྔ་གྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་ཡུལ་ལ་རང་དབང་
 ཏུ་ཅེ་གཉིས་པའི་སྟོ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཐེར་ན། རྒྱ་མཆན་ལྟར་སྤང་ལ་
 བཏེན་ནས་སྤྲ་ཉག་གམ་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 ཐེ་ཆོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རང་ཡུལ་རྒྱ་མཆན་ལྟར་སྤང་ལ་
 བཏེན་ནས་ཐེ་ཆོམ་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་དོན་འབྱུང་གྱི་དེ་
 དང་། དོན་མི་འབྱུང་གྱི་དེ་དང་། ཆ་མཉམ་པའི་གསུམ། སྤྲ་ཉག་གམ་སྟུང་
 པའི་ཅེ་གཉིས་པའི་སྟོ་དང་པོ་སོགས་བྱེད་ཐེར་ན། དག་བཅོམ་རྒྱུད་གྱི་ཕྱི་
 དོན་མེད་སྟུང་པའི་ཅེ་གཉིས་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། ཐེ་ཆོམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

།དམ་བཅའ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡིད་དཔྱད་ལ། བོད་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་.....
 ཆ། །སྤྱིང་བ་དང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་གསར་དུ་རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་
 མཐའ་གཅིག་རྟེན་པའི་རིག་པ་ཞེས་གསུངས། ཕྱི་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....
 རིགས་གཉེར་རྗེས་འབྲང་། ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་བཞི་ལས་ཡིད་དཔྱད་ཟུར་དུ་
 འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་དཔྱད་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་
 ཡང་མི་འཐད། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ཡིད་དཔྱད་གྱི་ཡུལ་བདེན་པ་ཡང་མི་
 འཐད། རང་ཡུལ་བདེན་པ་དེས་ན་ཚད་མར་འགྱུར་དགོས། བདེན་པ་མ་དེས་
 ན་ཐེ་ཆོམ་དང་ཡིད་དཔྱད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེས་ན་ཚད་མིན་གྱི་
 སྒོ་ལ་བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཆོམ་སྤང་ལ་མ་དེས་པ་བཞིར་དེས་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པས་དམ་བཅའ་ཅམ་དང་ཐེ་ཆོམ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཉེར་ལས། ཡིད་དཔྱད་རྟགས་ལ་གཏན་མི་ལྟོས།
 །དམ་བཅའ་ཅམ་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་
 མཚན་མེད་པའི་དེའི་ཡུལ་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
 ལས། གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཡི། །ཡིད་དཔྱད་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་
 འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བདེན་པ་དེས་ཀྱང་
 ཚད་མིན་ན། །རྗེས་སུ་དཔག་པའང་མིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱད་ཉམས། །གཉིས་སུ་འགྱུར་
 ན་ཐེ་ཆོམ་དགལ། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒོ་རིག་བཞིར་
 འདུས་ཡིད་དཔྱད་མིན། །ཞེས་སོ་ཟེར། འོན་ཟུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་བུམ་
 པ་དོན་མཐུན་དུ་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞི་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་
 མིན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དུ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་རྗེས་དཔག་
 ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དབྱུང་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་གང་རུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོག་པ་གང་ཞིག་དོན་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། དེ་མ་རྟོགས་ན་དེ་དོན་ཅན། །བདུ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་འགྱུར།
 །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ནི་
 རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཡིད་དཔྱེད་ཁེགས་སོ། །གཞན་ཡང་། གངས་ཅན་
 ལ་བྱས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཚུལ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཚད་མས་ངེས་ཚུལ་
 མེད་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚུལ་གསུམ་
 ལ་ཐོག་མར་གོ་བ་ཆགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་པ་ཡིན་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་། དེ་
 རྗེས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དང་པོ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་
 སྦྱར་བ་དེའི་ཡིད་དཔྱེད་གྱིས་དོན་གོ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མ་ཚད་པའི་སྐབས་མེད་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་སུ་འགལ། བྱུང་སྟེ། དོན་གོ་བ་ལ་ཚད་མས་སྦྱོ་
 འདོགས་ཚད་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། དོན་གོ་ཡང་སྦྱོ་འདོགས་མ་
 ཚད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཡིད་པ་གང་ཞིག་དང་པོ་རྗེས་
 དཔག་ཡིན། གཉིས་པ་ཡིད་དཔྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་
 ལས། དོན་གོ་རྣམ་གཉིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་
 ལས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ངེས་དེ་རྗེས་དཔག་ཅས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཏུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཅན་གྱི་གོ་བ་ནི་
 དཔེར་ན་འཚོད་པ་ལས་སྦྱོད་དང་བརྟེན་ལ་སོགས་པའི་དོན་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། གཅིག་ཤོས་
 རྩུ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་

དོན་གྱིས་གོ་བ་ནི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཅིག་ན་ལེ། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་བསྐྱེད་
 པའི་ཞེན་རིག་དོན་མཐུན་དེ་ཡིད་དབྱེད་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། །སྤྱི་མི་
 ཏྲག་གམ་སྤྱི་མ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དབྱེད་ཡིན་པར་
 ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་བསྐྱེད་པའི་ཞེན་རིག་དོན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་གང་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་ཞེན་རིག་གྲང་ཡིན། དོན་
 མཐུན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཅུང་ཟད་དང་
 བཅས་ཏེ་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ལ་ཞེན་ན། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཆོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་དོན་དང་མ་
 ཐུང་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་མ་རྟོགས་པའི་ཞེན་
 རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འཛིག་ཉེན་ན་དོན་དང་ཐུང་བར་བྱེད་པ་ལ་མི་
 བསྐྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །རི་རྒྱུད་དུ། །རིགས་ཐེགས་དར་རྒྱུ་ག་
 ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏེར་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཡང་བསྐྱེད་པའི་
 དོན་དང་ཐུང་བར་བྱེད་ན་མི་བསྐྱེད་པར་རིགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱིར་ཡང་སྟོང་བར་སྒྲོ་སོགས་གྱི་ཡུང་བྲངས་ནས་བཤད་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཞེན་དོན་གྲུབ་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་
 དེའི་ཕྱིར། དེས་ཐེ་ཚོམ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཆད་པའི་སྒྲིལ་
 ཡིན་པས་ངོ་ཤེས་དགོས་སོ། །ལྷ་པ་ལ་དབྱེད་བྱ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་གཞག་གོ།

།

སྒྲོའི་མཆོད་ཉིད་དང་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མིན་གྱི་སྒྲོ་ལ་མཆོད་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་

དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསལ་དུ་མི་བསྐྱབ་བའི་ཤེས་
 བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་དེ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
 བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་བསྐྱུས་ནས་དབྱེ་ན། བཅད་ཤེས་དང་། ལོག་ཤེས་
 དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡིད་དཔྱིད་དང་། སྤང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒྲོ་དང་ལྷུང་ངེས་
 ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྲངས་མེད་པ་དང་གསུམ་དང་བཞིར་འདོད་པ་སོགས་
 མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ། དང་
 པོ་ལོག་ཏུ་འཆད་ལ། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། རང་གི་འདྲིའི་
 སྤངས་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་རིག་པ་དེ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དེའི་འདྲིའི་སྤངས་ཀྱི་དོན་དང་འཇུག་ཡུལ་དང་དེའི་ཤེས་
 པར་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ལོག་ཤེས་ཀྱི་དེ་གསུམ་སྤང་བ་
 ཡོད་ལ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་དེ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉོག་གི་
 འབར་བ་ལས། དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་
 བཏགས་པར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་དང་། ཡི་
 ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་དོན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྟས་ཀྱང་། དོན་མ་ཉོགས་པ་ཉོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་དང་། རྒྱུ་
 ལས་ཀྱང་། མི་བསྐྱབ་བའི་དེ་དོན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་མཁོ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན།
 དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤང་བ་ལ་
 མཐའ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ཡང་ཆེས་མང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྡན་
 རྒྱུང་བ་ལས། བསྐྱུར་ཀྱང་མ་སྤང་ན་ནི་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་།
 རྒྱུ་ལས། གལ་ཏེ་མི་བསྐྱབ་བའི་པར་མ་ཤེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཚད་
 མ་ཡིན་ན། རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་སྤང་བའི་དོན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ས་ཀྱང་། འོན་མེད་ས་པས་ནི་ལྷ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་
 ལྷ་བ་ཡང་ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྷན་ཚུང་བ་ལས་དེ་བས་ན་ལོག་པའི་ཤེས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། ལྷ་ས་ཀྱང་། མི་ཤེས་པ་
 དེ་བཟུང་དུ་ཐེན་ཀྱང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ལྷ་
 བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་ཆད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་ས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་
 མེད་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡོད། རང་གི་འདྲིན་སྤངས་ལུལ་ལ་ལོག་
 པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད།
 མཆོད་གཞི་སྐྱ་རྟག་འདྲིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་ལྟ་བུ། རང་གི་
 འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་
 རྟོག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། མཆོད་གཞི་གངས་རི་སྟོན་
 ཐོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཁང་བྲིམ་གསལ་བར་སྤང་བའི་
 ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། རང་ལུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་ཅེ་གཉིས་བྱེད་པའི་
 ཆ་ནས་བཞག་པའི་རྩ་ཉོན་དེ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཆོད་ཉིད། བསྐྱུས་ན་རང་ལུལ་
 ལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཅེ་གཉིས་པའི་རྩ་ཉོན་ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་ན་དོན་
 འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ། ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་
 ཡོད། དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་
 རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་
 པའི་ཐེ་ཆོམ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཐེ་ཆོམ་པའི་སྟོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་

དེ། ཐེ་ཚོམ་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ཡིད་དཔྱད་ལ་མཆོན་ནི། དབྱེ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱིང་བ་དང་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་པ་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པའི་དོན་ལ་གསར་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རིག་
པ་དེ། ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་མཆོན་ནི་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་བ་དང་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་
ངེས་པ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པས་ཡིད་དཔྱད་དང་། མངོན་སུམ་
དང་རྗེས་དཔག་གི་གཞི་མཐུན་གཅོད། བདེན་པའི་དོན་སྟོས་པས་ལོག་ཤེས་
གཅོད། གསར་དུ་སྟོས་པས་བཅད་ཤེས་གཅོད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
སྟོས་པས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དང་གཞི་མཐུན་ཡོད་ན་གངས་
ལྗང་འདོད་པ་མི་འཐད་ལ། སྤྱི་བྱུང་ཚད་མ་འགོག་པའི་མངོ་དང་ཚད་ཆེན་
རྣམས་དང་འགལ་བས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་རྒྱལ་རྩ་བ་དུན་པའི་བཞིད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱད་དང་། རྒྱ་མཆོན་
མེད་པའི་ཡིད་དཔྱད་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་ཅན་གྱི་ཡིད་
དཔྱད་དང་། རྒྱ་མཆོན་ལྟར་སྤང་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱད་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱི་ལོ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མི་རྟག་པ་གོ་
བའི་ཡིད་དཔྱད་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལྟར་
སྤང་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་གོ་བའི་ཡིད་དཔྱད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
རྒྱ་མཆོན་མེད་པར་བ་མེས་ཀྱི་ཁྱོན་པ་རྟེན་བ་ན་རྒྱ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཡིད་
དཔྱད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྤྱི་མ་དག་དང་བསྐྱུན་པས་ཡིན། སྤྱིར་ཡིད་དཔྱད་
ལ་ལོག་ཤེས་ཀྱང་རུང་བར་ཁ་ཅིག་འདོད་དེ། རྒྱ་མཆོན་ཡང་སྤང་ངོ་། །

སྤྱི་བ་སྤང་ལ་མ་ངེས་ལ། མཆོན་ནི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་
མཆོན་གསལ་སྤང་ཅན་ཡང་ཡིན། རང་ཡུལ་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་པར་གྱུར་པའི་རིག་པ་དེ། སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྤྱི་མཆོན་ནི། དབྱེ་

ན་རང་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དབང་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན་དང་། རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གསུམ་ཡོད། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་དེ། དེ་ལ་གང་སྒྲིང་
 དེས་པས་བྱུང་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་པའི་དབང་མངོན་ལྡན་
 ཡོད་དེ། ཡིད་གཞན་དུ་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དང་
 ། དེ་དུས་ཀྱི་སྒྲིག་འཛིན་དབང་མངོན་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་རྩི་འཛིན་དབང་མངོན་
 སོགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ལེའུ་གསུམ་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་གཅིག་ཡིན་
 ཕྱིར་གཞན་ལ་ནི། །ཆགས་པ་གཞན་ལ་མི་འགྲོའི་ཕྱིར། །ཤེས་གཞན་
 མི་སྐྱེ་ཞེ་ན་མིན། །ལ་ལར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་པ་མཆོངས་
 ལ་མཆོངས་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་ཆེ་གཞན་རྟོགས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཞེ་ན་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཡིད་གཞན་ལ་ཆགས་ཆེ་
 དབང་ཤེས་གཞན་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། མིན་མན་ཆད་ཀྱིས་སྐབས་ལ་
 ལར་དབང་ཤེས་ལྡན་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་སོགས་ཀྱིས་དེའི་ཆ་
 གཅིག་གི་ཡུལ་རྟོགས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མི་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
 མ་གཉིས་ནི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་
 རང་རིག་སྐྱད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བྱུང་ཆོས་སྒྲིངས་པར་ནི།
 ཅ་བར། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་གསུངས།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞན་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཆད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གང་རུང་གང་། རང་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ནང་ཆོན་
 དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་མི་སྐྱེད་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། སྐྱོད་ཤེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱོད་ཤེས་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་
 གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྐྱོད་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་

ཚེས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོད་གས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོད་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་དངོས་
 རྟོགས་ལ་སྐྱོ་མི་འདྲིལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོ་དེའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པས་རྟོགས་གཞི་ཡིན་ཡང་རྟོགས་བྱ་
 དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། གཅིག་དུ་བྱལ་གྱི་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱོ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་སྐྱོ་རྟོགས་པར་ཐལ།
 མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཚེས་ཅན།
 མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་
 དངོས་ལུགས་གང་རུང་ལ་ཚེས་གཞན་སྐྱུ་བ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྐྱལ་
 བཟང་མིག་འབྱེད་ལྟར་སྟེ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོ་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་ཚེས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་རྟོགས་པའི་མི་བསྐྱུ་བའི་སྐྱོ་
 གང་ཞིག་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟོགས་དང་པོ་མ་
 བྱུང་པར་ཐལ། སྐྱོ་དམིགས་ལུལ་བྱས་ནས་དེའི་བྱིད་ཚེས་གཞན་འདྲལ་བའི་
 རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྐྱོ་མི་རྟོག་པ་ལ་སེལ་འཇུག་དུ་སོང་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྐྱུ་བ་འཇུག་གི་རྟོག་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་
 སྐྱོ་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོ་
 རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་
 བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཀྱང་ལ་མཐུན་བྱུང་ཡིན། སྐྱོ་ལ་བཅད་
 ཤེས་སུ་སོང་ཡང་སྐྱོ་མ་རྟོགས་པའི་ཞིབ་ཆ་མ་ཤེས་པས་ནོངས་ཏེ། དེ་
 རྟོགས་ཟེན་ན་དེ་རྟོགས་པའི་སྐྱོ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན།
 སངས་འཕགས་ཚོགས་ལམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་སྐྱོ་ཚད་
 སྐྱོ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་འདྲིན་སྐྱངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་

ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དམིགས་པ་དང་འཛིན་
 སྐྱངས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ། ཅུ་བར་འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། དམིགས་ནམ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པའི་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དམིགས་ནམ་
 གཅིག་ལ་བྱས་པར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་
 དམིགས་ནམ་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དམིགས་ནམ་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།
 རྟགས་བྱུང་སྟེ། བྱས་པ་དེ་དམིགས་ནམ་གཉིས་ཀར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་
 ཁོ་རང་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་དབུ་ཆད་ལ་རིགས་པ་སྤྱད་གོས།
 ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་
 མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་
 པར་ཐལ། གཞུགས་ཆད་མས་རྟོགས་ཟིན་པ་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མས་རྟོགས་མ་ཟིན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བྱུང་ན་ཆད་མས་རྟོགས་ཟིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
 བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གཞུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གཞུགས་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། དུལ་དེ་ཆད་མ་སྤྱི་མས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་
 མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། ཉི་མ་སྤྱི་མར་ལྷན་སྤྱོད་པོ་མཐོང་ཡང་ཉི་མ་གཉིས་པར་
 ལྷན་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་དབང་མངོན་བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལྷན་སྤྱོད་དེ་ཆད་མ་སྤྱི་མས་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ།
 ལྷན་སྤྱོད་པར་ཉི་མ་སྤྱི་མར་རྟོགས་ཟིན་པ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་དབང་མངོན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 གསར་རྟོགས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡང་
 འཕེན། རྣམ་མཁུན་ལ་ཚད་མས་མ་བྱལ་བར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱི་མའི་
 རྟོགས་བྱ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁུན་སྤྱི་མས་རྟོགས་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མས་བྱལ་བར་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་.....རྒྱ་
 དམར། .....ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་བཅད་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།
 རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་གྱི་མར་རྒྱར་པའི་ངེས་ཤེས་དང་བྲན་ཤེས་ཀྱང་རྗེས་
 དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟག་འདྲིན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་མིན་
 ཀྱང་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། རྗེས་དཔག་ལ་རྣལ་འབྱོར་
 མཛོན་སུམ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། རྟགས་ལས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་དང་། སྒྲིམ་བྱུང་གི་རིམ་བས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤེ་བདུན་རྒྱན་ལས།
 དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པ་ལས་རྒྱུད་ནས་སྦྱེས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པ་
 ཅམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་ཏུ་འགྱུར་ན། བྱུང་མོ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་འཕགས་
 པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ལ་བཅད་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྦྱེས་པ་
 རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་
 བྲན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྤྱེ། རྗེས་དཔག་གི་སྦྱེ་
 དུས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་
 རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐེགས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་
 རང་གི་དོན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་

བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་ཤེས་ཚུལ་ཡང་
 ཚུལ་གསུམ་ཟུག་པའི་རྟགས་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་
 གྱི་རྩེས་དབག་ཚད་མའི་རྩེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་གྱི་སྟོ་རྩེས་དབག་མ་ཡིན་
 ཏེ། རྟགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཟུག་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་
 མ་ཡིན་གྱི་རྩེས་དབག་ཚད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ཟངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཅམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྩེས་དབག་ལ་བཅད་
 ཤེས་མི་རུང་བར་ཐལ། རྩེས་དབག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་ཟུག་
 པའི་རྟགས་འཛིན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་རིགས་
 པའི་དབང་ཕྱག་གཉིས་ཀས་རྩེས་དབག་གཉིས་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མ་རྟགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་
 བཀོད་པའི་ཟུག་པ་ལས་རང་དོན་རྩེས་དབག་དངོས་སུ་སྐྱེ། སྐྱབ་ངག་བཀོད་
 པ་ལས་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཟུག་པ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས།
 མ་ཡིན་ཏེ་འཇུག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འཐད་ལྡན་ལས།
 བརྒྱད་པའི་བྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་གྱི་འདི་དག་གི་བྱ་བ་ནི་ཐ་དད་
 པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ། རིགས་་
 ཐེགས་དར་ཤིག་ལས། རང་དོན་ལེན་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་
 དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པ་ཡིན་ནོ།
 །གཞན་དོན་རྩེས་དབག་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཚུལ་
 གསུམ་ལ་ཟུག་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྟུན་
 གྱི་ཆེར་སྐྱངས་པའི་སྟོ་ཆེན་མང་པོ་ཡང་འབྲུལ་སྒྲུང་བས་ལུང་རིགས་གཉིས་
 གྱིས་མ་འབྲུལ་བར་བཤད་ཡོད་པས་ལེགས་བཤད་ལ་ལེགས་བཤད་དུ་

ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ཡང་དཀའ་གནས་གཅིག་ལ། བཤ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གིས་དབང་མཛོན་ལྷའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ལ་
 རིགས་གཉེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་དག་ན་རེ། མཛོན་སུམ་ལ་བཅད་ཤེས་མི་འཐད་
 བར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་ཆད་མ་སྤྱི་མའི་གཞལ་བྱ་དེ་བྲན་པའི་བྲན་
 ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལྷ་
 རྒྱལ་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། དབྲན་
 དང་མཛོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞུང་བ་འཛིན་
 ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་དང་། ལྷས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་
 པ་ཕྱི་མ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བཞུང་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་བཞིན་
 དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་དང་། རྒྱུས། གཞུང་བ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆད་
 མ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའོ། །རི་ལྷར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པའི་
 བྱད་པར་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁ་དོག་ལ་དམིགས་པ་ནི་རི་ལྷར་གཞུང་
 བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྲན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། གཞུང་བ་ཉིད་དུ་
 འཛིན་པ་ན་ཡང་དེ་བྲན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གཞུང་བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་བྲན་པ་
 གཞན་བཞིན་དུ་ཆད་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ།
 བཅད་ཤེས་ལ་བྲན་པ་འཛིན་པའི་མཛོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་བྲན་པ་བཅད་
 ཤེས་དང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པས་བྲན་པ་བཅད་ཤེས་
 སྐབས་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོག་བྲལ་
 བཅད་ཤེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་རོ་བོ་བྲན་པར་མཁས་གྲུབ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྤེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ལྷ་རྒྱལ་རྒྱན་
 གསུམ་སོགས་ཀྱིས་མཐུན་པར་བཅད་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་བྲན་པ་ཡིན་པར་བཤད་

ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་གྱི་དོན་
 བཤད་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིས་བཅད་ཤེས་གསུམ་གྱི་
 དན་པ་བཅད་ཤེས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གྲུག་རྗེའི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་གཉིས་
 རྣམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཀུན་རྫོབ་དན་པ་
 བཅད་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། རང་འདྲེན་བྱེད་གྱི་
 ཆད་མ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཟུང་ཞིང་རྟོགས་ཟེན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྤྲུལ་
 ཡང་དན་པས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རིགས་པའི་རྒྱ་
 མཆོ་ལས། སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་དན་པ་བཅད་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། རས། སྤྱིད་རང་
 དབང་དུ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་མིན་གྱི་རང་འདྲེན་བྱེད་གྱི་
 ཆད་མ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཟུང་ཞིང་རྟོགས་ཟེན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྤྲུལ་
 ཡང་དན་པའི་སྟོ་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཆོག་ཀྱང་མཐུན་ལ་ཕྱི་མས་དན་པ་བཅད་ཤེས་སུ་གསལ་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོན་སུམ་བཅད་ཤེས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མདོ་ཅུ་འགྲེལ་དང་པཎ་ཆེན་རྒྱལ་དབང་སྟོ་དང་
 པཎ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་མདོ་ལས། ཡང་
 ཡང་ཤེས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལན་གཅིག་
 མ་ཡིན་པར་དོན་དེ་ཉིད་སོ་སོར་ངོ་ཤེས་པ་ཡོད་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆད་མ་
 གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གང་གི་ཆེ་སྐྱད་
 ཅིག་མ་ཐ་མ་མ་ཐོང་བས་འདི་ཞིག་གོ། ཞེས་ངེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་
 མདོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བཟུང་ཟེན་པ་
 ཁོ་ན་ངེས་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་པས་འདི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་
 ཆེ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཞེས་པ་འདིས་སུན་མོང་གི་ལན་འཆད་པར་

འགྱུར་ཏེ། ཐུག་པ་མེད་འགྱུར་ཞེས་པ་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྲབ་སྟེ། ཡང་ཡང་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་མེད་དང་རྟོག་པ་དུ་མ་ཡོད་
 པར་ལན་དུ་མར་འགྲེལ་བཤད་འདིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་
 འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་བྱུང་པ་དང་བ་དེ་བ་ཐ་མི་དད་པ་
 ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། བཅད་ཤེས་ལ་རྟོག་པས་སྲབ་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་རྩ་
 བར། བརྩང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ལྟར་བྲན་ཤེས་གཅིག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། སྲབ་པ་ལྷ་ཤྱག་རྒྱན་གསུམ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་
 བཤད་ཀྱང་མཁྱེན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པས་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚད་མ་
 སྟེ་བདུན་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བྱེད་འཕགས་ཡུལ་བཤ་ཆེན་སུས་ཀྱང་བཅད་
 ཤེས་ལ་རྟོག་པས་སྲབ་པར་བཤད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་
 མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་སྐབས་སུ་ཆོས་མཆོག་གིས་དགག་དགོས་པར་
 དོགས་པ་ཅམ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེགས་ཐེགས་དར་ཤིག་ལས། ཚད་
 མ་སྟེ་བདུན་དང་། དེའི་འགྲེལ་བྱེད་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་བཅད་
 ཤེས་ལ་རྟོག་པས་སྲབ་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 །གཞན་ཡང་། བཅད་ཤེས་ལ་བྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྲབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྩ་བར།
 བརྩང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཞེས་པས་བཤད་པ་དེས་སྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 མདུན་གྱི་བུམ་པ་ཡང་ཡང་ལན་དུ་མར་འཇལ་བའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་སྐད་
 ཅིག་སྟེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དྲན་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་ཐེན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡུལ་དེ་
 སྤྲར་ཡང་ཡང་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཡང་ཡང་ཤེས་

བའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་
 རོན་དེ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཡངས་
 ལྡན་ལས། ཡང་གི་སྒྲས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་བ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲར་ཡང་ཁ་
 རོག་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་ཅེས་གང་འཛིན་བ་དེ་ཡང་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ལྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེན་ཏུ་གསལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རྟོག་
 ཤེས་ལ་རྟོག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཤེས་དང་རྟོག་པ་མི་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་
 པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་
 དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཡང་ཡང་ཤེས་པའང་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་
 བཅད་ཤེས། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས། །དེས་ཤེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་གསུམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། རི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲར་གཟུང་བ་ཁོ་ན་
 ཕྱིས་དེས་པས་འཛིན་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། དར་ཤིག་ལས། བྲངས་ཅན་གྱིས་དུ་
 བའི་རྟགས་ལས་མེ་རྟོགས་ཟེན་མ་བཟེད་པར་ཡང་ཡང་རྟོགས་པ་ཆད་མར་
 འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་འགྲེལ་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཞེས་སྟོས་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གཉིས་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཡང་སྒྲར་གྱི་
 ཤིག་གྱེད་མང་པོས་བཅད་ཤེས་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ཅེས་འཆད་དོ། །འོ་
 བ། ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོས་བཅད་ཤེས་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 གྱིས་བཅད་ཤེས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 བ་པ་རོལ་པོས་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།

དེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བྱུང་ཆོས་ལ་
 གློན་བརྗོད་པ་དང་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷས། དེ་ཡང་ཚད་མར་འགྱུར་ན་
 དེ་མི་འདོད་པ་དེ་བས་ན་མཚན་ཉིད་འབྱུང་བ་ཞེ་ན། གློན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བརྒྱུད་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ། ཉོགས་ཟིན་ཉོགས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་
 བཅད་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གློ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པ་ཤེས་པས་ན་
 བཅད་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཡུལ་འདྲིན་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་
 གྱི་བཅད་ཤེས་དང་། རྒྱུ་བ་བཅད་ཤེས་དང་། དེས་ཤེས་གྱི་བཅད་ཤེས་
 གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ་དབང་མངོན་ལྡེའི་བཅད་ཤེས་ལྡེ་དང་། རྒྱལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་གྱི་བཅད་ཤེས་དང་དེ་དག་གིས་བྲངས་པའི་ཉོག་པ་བཅད་ཤེས་
 སོགས་ཡོད།

ཚད་པ་སྤྱོད་པ།

ཚད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་པོ་མི་རྟག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ཆོས་ཅན། ཚད་མིན་གྱི་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་པོ་ཉོགས་པའི་
 བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་པོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱུང་། ཉོགས་གྲུབ་ཤིང་། སྤྱོད་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཉོགས་ཟིན་ཉོགས་པའི་རིག་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤར་སྤྲོན་པོ་ངེས་པ་སྤྲོན་དུ་སོང་ཞིང་བྱེད་པ་
 མ་ཉམས་པའི་སྤྲོན་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲོན་པོ་རྟོགས་པའི་
 བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། སྤྲོན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱིད་རྟོགས་པའི་
 བཅད་ཤེས་ཡིན་ན་བཅད་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱིད་རྟོགས་པའི་ཆད་
 མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱིད་གཞི་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་མ་ཡིན་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསར་རྟོགས་ཀྱི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སྤྲོན་པོ་མི་རྟག་པར་གསར་རྟོགས་ཀྱི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྤྲོན་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 སྤྲོ་གསར་པ་ཆོག་དང་དོན་གྱི་འཁྲི་ཚུལ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྲོན་པོ་མི་རྟག་པར་
 རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྲོན་པོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོགས་ཟེན་རྟོགས་
 པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་
 པོ། །ཁོ་རང་ལ་དེ་སྤྲོན་པོ་ལ་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་པོ་གཞལ་
 བ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་
 གཞལ་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། སྤྲོན་པོ་ཞེས་
 པའི་སྤྲུལ་སྤྲོན་པོ་བརྗོད་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བརྗོད་བྱ་ཉིད་
 ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་བྱ།

མཚན་གཞིའི་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི། ཅ་བར། སྒྲོ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །སྒྲུབ་དང་
དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི། །ནས། དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྟེན་པ་
བྱེད་དང་བྱུག་བྱུང་། གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་
ཚད་མ་སྟོན་པར། ཅ་བར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་
ཚད་མ་ཉིད། །བསྟན་བཅོས་སྒྲུབ་པ་སྒྲོག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།

འཕྲོས་སྒྲུབ་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་བསྒྲུ་མེད་
སོགས་ཀྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་དེས་བྱེད་རང་ལས་སམ་
གཞན་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་ལྷུག་ལྷར་ན་སྟོན་འདྲིན་མའོན་སུམ་ལྷ་བྱུ་ཤེས་
པ་རང་གི་ངོ་བོ་རང་རིག་གིས་དེས་ཞེས་སྟོན་པར་རྟེན་པ་དང་པོ་དང་། རང་
གི་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གཞི་དང་གཞུག་བྱུ་ལ་མི་བསྒྲུ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི་
ཕྱིས་འབྱུང་གི་དོན་བྱེད་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དེས་ཤེས་སྟོན་
པར་རྟེན་པ་གཉིས་པ་དང་། སྒྲེས་བྱུ་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྷར་མི་ཉོགས་པས་
འགའ་ཞིག་ལ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཞེས་རྟེན་པ་གསུམ་པ་བྱུང་། དང་པོ་
ནི། ལྷས། རང་རིག་པ་ལས་ཚད་མ་ཞེས་བྱུ་བའི་ཤེས་པ་དེའི་ཤེས་པ་ཡོད་
པ་ཉིད་བྱུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱེ་སྟེ་རང་རིག་གིས་བཟུང་ཡང་དེས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ལྷས། དེས་ན་
ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དམིགས་པ་ན་ཚད་མ་ཉིད་བཟུང་བྱུ་བེན་ཀྱང་མ་བཟུང་
བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷས། འོ་ན། རི་ལྷར་ཚད་མ་ཉིད་དེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཐ་

སྒྲིག་གིས་ནི་ཆད་མ་ཉིད། དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། ལྷས། དོན་མེད་པ་
ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བསྐྱེད་བཅས། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི་གཞུང་
འདི་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ངེས་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་བཞུགས་ཏེ། དེ་ཆད་མ་
ཡིན་པའི་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པས་རང་ངེས་དང་། རང་སྟོབས་གྱིས་མི་
ངེས་པར་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་དགོས་པའི་གཞན་ལས་ངེས་གཉིས་སུ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

མཆན་གཞི་ལ་བཞུགས་ཆེན་སོ་སོའི་ལུགས་དགོད།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ།
རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བཞུགས་ཆེན་སོ་སོའི་
ལུགས་དགོད། འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞུགས་ཆེན་རྒྱལ་
དབང་སྒྲུབ་གསུང་ན་རེ། མངོན་སུམ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།
གཞུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཞུགས་
ཡངས་ལྡན་ལས། འདིར་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་འདྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་
ཆད་མར་མངོན་པར་འདོད་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་དུང་
དཀར་པོ་ལ་སེར་འདྲིན་གྱི་དབང་ཤེས་དང་། མིག་མི་གསལ་བ་ཐག་རིང་
སོའི་སྒྲོན་པོ་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། བྱ་དང་སྒྲུང་པོ་བཞོན་
ནས་སྒྲོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་ནམས་ཀྱང་དུང་དང་སྒྲོན་པོ་
དང་སྒྲོན་ཤིང་གསུམ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འཁྲུལ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་
འགྲེལ་བའི་དོན་དུང་སྒྲོན་ཤིང་སོགས་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཞུགས་

ལས། གང་འདི་མིག་སེར་གྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱད་པའི་མིག་ཅན་གྱིས་དྲུང་དཀར་
 སོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དྲུང་སེར་སོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱང་བ་དང་ནས། གང་ཡང་
 བྱ་དང་བཞོན་པས་བསྐྱོད་པས་བྱས་པའི་ཤིང་སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་གནས་པ་
 རྣམས་ལ་ཡང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱང་འཁྱུང་ལ་སོགས་པར་སྐྱང་
 བ་དང་། འདི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར་འཁྱུལ་བ་དེ་ཡང་དངོས་སོ་ལ་འབྲེལ་བ་ལས་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་
 བསྐྱ་བའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ལ་ཚད་མ་ཉིད་དྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་སྐྱང་བཞོན་དུ་ཚད་མར་མི་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྗེས་
 དཔག་གྲང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་པར་སྐྱང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། མདོ་
 ལས། མདོན་སུམ་ལྟར་སྐྱང་རབ་རིབ་བཅས། ཞེས་མདོན་སུམ་ལྟར་སྐྱང་དུ་
 བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོག་རྣམས་ངེས་བཟུང་གི་
 སྒྲིང་སོ་ཅན་ཡིན་པས་རབ་རིབ་གྱིས་གང་མི་བསྐྱ་བ་དེ་ལ་མདོན་སུམ་ཡིན་
 ལ་བསྐྱ་བ་དེར་ནི་ལྟར་སྐྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་བཞུ་ཆེན་
 ཆོས་མཆོག་གི་གསུང་ན་རེ། དྲུང་དཀར་སོ་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དང་།
 ཁོར་བུའི་འོད་ལ་ཁོར་བུར་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཡུལ་དུས་རྣམ་པའི་ཆ་གང་ལའང་མདོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དྲུང་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་དྲུང་གི་ཆ་གང་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སེར་སོར་སྐྱང་བ་མ་གཏོགས་དྲུང་གི་ཆ་གང་
 ཡང་བཟུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། ཡོངས་སུ་སྐྱད་པའི་དོན་
 འདུག་པའི་ཡུལ་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཞེས་སྐྱ་བ་ན། དྲུང་ལ་སེར་སོར་ཤེས་
 པ་དང་། ཁོར་བུའི་འོད་ལ་ཁོར་བུར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
 བུ་གཞན་དག་ཚད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡུལ་དང་དུས་དང་

ཀླུ་པ་ཐ་དང་པ་ཡང་གཞན་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། ཏུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་ཚད་མ་མིན་ཀྱང་དབྱེབས་ལ་ཚད་མར་ཐལ།
ཏུང་དཀར་པོ་མི་སྤང་ཡང་ཏུང་གི་དབྱེབས་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཏུང་གི་
ཁ་དོག་མི་སྤང་ལ་དབྱེབས་སྤང་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་ཐལ། ཏུང་གི་
དབྱེབས་ཏུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་གྱི་སེར་པོ་དང་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཐད་ལྗན་ལས། དཀར་པོ་མ་བཟུང་ན་དེའི་
ཚུལ་སུ་གཞན་གྱི་དབྱེབས་མ་བཟུང་བས་ན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་དེས་དབྱེབས་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཏུང་ཐོབ་པོ་ཟེར་ན་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏུང་རྟེན་པ་ཡང་
ཏུང་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་གཞན་པ་རིལ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་
པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྗན་ལས། དེ་བཟུང་བ་ན་བཟུང་བར་འགྱུར་བར་འཁྱུལ་
བས་མ་དེས་པ་ནི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་དེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
དངོས་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་བ།

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་གང་འཐད་ཅེ་ན། སྤྲ་མ་ལའང་འཐེན་ཕྱོགས་དང་སེམས་
ཅུམ་པར་སྐྱར་ན་མི་ཏུང་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་མདོ་སྤེལ་པའི་སྐྱབས་འདིར་མི་
འཐད་དེ། མདོན་སྐྱུལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྱུལ་བར་བཞུགས་པ་དང་། ཏུང་སེར་
འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་མདོན་སྐྱུལ་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱིར། མདོའི་
དར་ཤིག་ལས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རིག་པར་དཀའ་མོད།

འདྲེན་བྱེད་དམ་པ་རྣམས་ལུགས་ཕྱི་མ་འཐད་པར་བཞེད་པས་ཕྱི་མ་ལྟར་
 ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ནས། ལུགས་དེ་ལ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་མངོན་
 སུམ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་པ་ལ་སྒྱུར་
 བ་རྒྱལ་དབང་སྒྲོའི་ལུགས་ལའང་འཐེན་ཕྱོགས་རུང་སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་
 བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་འབྲུལ་གྱི་འབྱུང་རྒྱ་བཞེས་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་།
 ཤེས་པ་དེ་ལ་མ་འབྱུང་བས་ཁྲབ་པ་མདོ་སྟེ་བས་འདོད་གྱི་སེམས་ཅམ་པ་
 མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་དར་རྟེན་ལས། སེམས་ཅམ་པས་ཤེས་པ་
 འབྱུང་རྒྱ་དེ་དག་གིས་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་ལ་མ་འབྱུང་
 བས་ཁྲབ་པ་མདོ་སྟེ་བ་འདོད་གྱི་སེམས་ཅམ་པས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིག་བྱེད་པ་རྣམས་ན་རེ། རིག་བྱེད་གྱི་
 སྒྲ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་མི་རུང་སྟུམ་ནས། ཚད་མ་ནི་རང་ལས་ཚད་མར་ངེས་
 དགོས་ཟེར་ན་འོ་ན། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལས་ཚད་མར་རང་ཉིད་གྱིས་
 གྲུབ་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་ཚད་མར་རང་ཉིད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
 ཡང་མི་འཐད། རང་ཉིད་གྱིས་ཚད་མར་གསལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རང་ཉིད་ཚད་མར་སྐྱེས་པ་ཡང་མི་འཐད། ཚད་མར་མ་
 སྐྱེས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཚད་
 མས་ཁྱོད་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཚད་མའི་དུས་སུ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་ཚད་མ་བསྐྱེད་མི་རུས་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འོ་
 ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ཚྡངས་པ་མི་སྟིང་པར་ཐལ། ཚད་མ་
 ཡིན་ན་རང་ཉིད་གྱིས་ཚད་མར་གསལ་བར་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཚད་མ་ལ་ཚྡངས་པ་བསྒྲིག་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅས་ཚུམ་པ་དོན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་བར་། བསྟན་བཅོས་སྒྲིངས་པ་སྒྲིག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷས་ཀྱང་། བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་གཞན་མི་
འདུག་པས་བརྗོད་པ་ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟུང་པའི་ཆད་མ་
ནམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་
བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཆད་ཆེན་ན་གསལ་ལོ། །

རང་ངེས་གཞན་ངེས་ལ་དབྱེད་པ་ཁ་ཅིག་དགག་པ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་གཞན་
ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་
ཆད་མ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན་དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྒྱང་རིང་སོ་སོ་དམར་སོ་འཛིན་པའི་དབང་སོ་སོ་མངོན་སུམ་
དེ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་
པས་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་
ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷང་བ་དམར་སོ་རང་གིས་ངེས་ཤིང་
མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་པའི་དོན་མེ་དེ་བདེན་པའམ་མི་བསྟུ་བ་ཆད་མ་གཞན་
ཀྱིས་ངེས་དགོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྷན་ལས། འགའ་
ཞིག་ཡོད་པར་ཞེན་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཅི་མེ་འདི་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་
ཡིན་ཞེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་འདི་ལ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་
གཞན་ལས་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེད་ལྷན་
དགག་ན་རེ། རྒྱང་རིང་སོ་ནས་དོན་ལ་མེ་ཡིན་པའི་དམར་སོ་དབང་སོས་འཛིན་

བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། སྤང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་
 ངེས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤང་བ་རང་ངེས་དང་བདེན་པ་གཞན་ངེས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉུགས་བསྐྱབས་ཟེན། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་
 མངོན་སུམ་ལ་དམར་པོ་ངེས་པའི་འོག་ཏུ་མེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་སྤང་བ་རང་
 ངེས་དང་བདེན་པ་གཞན་ངེས་ཡིན། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤང་བ་ངེས་
 ལས་དེ་མེད་ན་རང་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་དུ་ངེས་ན་སྤང་
 བ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་ངེས་ཡིན། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤང་བ་
 ངེས་ཀྱང་བྱུང་བར་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་ན་སྤང་བ་རང་ངེས་དང་བྱུང་བར་གཞན་
 ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། འཐད་ལྷན་ལས།
 མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་
 བར་བྱེད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤང་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མར་འགོ་བ་
 གཙོ་པོ་སྤང་བ་ཡིན་པས་དེ་མ་གཞལ་ན་ཆད་མར་མི་རུང་ལ། དེ་གསར་དུ་
 འཇལ་བས་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཐད་ལྷན་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་སྤང་བ་ངེས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཞིབ་ཆ་འདི་མ་ཐོན་པས་ལོང་གཏམ་མང་
 དུ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རིགས་ཐེགས་དར་ཤིག་ལས། དཔེར་ན་རྒྱང་
 རིང་པོའི་མེར་སྤང་གི་ཁ་དོག་དམར་བ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེ་
 སྤང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་དུ་ངེས་པ་འདྲེན་པས་བྱུང་ལ། མེར་སྤང་
 བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་བྱངས་
 པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ངེས་པ་བྱངས་ན་རང་ངེས་དང་། ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་ན་གཞན་ངེས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རང་ངེས་གཉིས་བཤད་ཅིང་འདིའི་

རང་ངེས་ནི་སྒྲུང་བདེན་གཉིས་ཀ་ལ་རང་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དཔེར་ན། སྒྲོན་པོ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ནི་
 སྒྲུང་བ་དང་བྱུང་པར་གཉིས་ཀ་ལ་རང་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྗན་ལས།
 གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ནི་སྒྲོན་པོ་ལ་
 སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པས་དེ་ལ་ཆད་མར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདིས་གཞུགས་རིག་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ། གསུམ་པ་བྱུབ་
 གྱེ། འཐད་ལྗན་ལས། ཤི་ཤ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་ན་མི་འགྱུར་བར་ངེས་
 པ་ནི་གཞན་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རང་གིས་
 གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པའི་ཆད་མ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཆན་
 ཉིད། དེ་མི་འདྲན་པའི་ཆད་མ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
 བ། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་
 བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་བྱུང་པར་ཆད་མ་གཞིར་བཞག་ནས་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
 འདྲན་ཅུས་པ་ཟེར་བ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆད་མ་
 ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྩ་བར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་མོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བསྐྱན་
 གྱེ། དབང་ཤེས་རང་གིས་རང་རྟོགས་པར་བསྐྱན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །གཉིས་ཀ་ལ། དོན་བྱེད་སྒྲུང་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་
 ཉིད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་
 ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ཡིན་

བའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཞུགས་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་དམ་པ་ཆེན་པོ་.....ལོ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་ལས། ཚད་མ་ཡིན་
 རྒྱ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
 འདྲན་རྒྱས་པས་བྱམ་གྱང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་
 ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པ་རང་ངེས་དང་མི་རྒྱས་པ་གཞན་
 ངེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.....ཆ། མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་
 སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འདྲིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་
 བྲལ་མ་འབྲལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པར་ཐལ།
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སུན་འབྲེན་འཕེན་ནོ། །དེ་མི་འཐད་
 བར་ཐལ། བྱམ་པ་གཉིས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལོ་ཆེན་ཀྱིས་འདོད་ལན་
 དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱོན་གཏོང་ན་བདེ་ལ་མ་བྱང་
 བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། རང་ལས་
 ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུང་སྟེ། བདེ་
 ལ་མ་བྱང་བའི་རྒྱུད་ལ་གོམས་པ་ཅན་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་མི་ལམ་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པ་
 མ་སྦྲད་པ་དང་ཡུལ་ཉེ་བ་དང་གསལ་བྱེད་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པས་དངོས་
 པོ་བཟུང་བ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་སྤྱིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བདེན་པར་ངེས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་ནི་གོམས་
 པ་ཅན་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་
 ནི་འབྲལ་བ་མེད་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་ཐ་སྙད་གོམས་པ་

ལས་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 བར་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱང་པན་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
 ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྐྱད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
 པ་འདྲན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱང་པན་པས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་
 མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། པཎ་ཆེན་ཐར་འབྱུང་སྤྲུལ་པའི་རྟོག་གི་སྐྱད་ལས། རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཆད་མའོ།
 །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་
 བྱེད། .....ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་གཏེར་ལས། དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་
 གཏད། །འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་
 བྱས་ནས། མདོན་སུམ་དང་པོ་བ་བྱིས་པ་སྦྱེས་མ་ཐག་གི་གཟུགས་འདྲིན་
 དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་པའི་མདོན་སུམ་ནི་ཡིད་གཟུགས་
 མངོས་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱ་འདྲིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་
 བུ་དང་། འབྲུལ་རྒྱ་ཅན་སྟེག་རྒྱ་ཅུར་འདྲིན་གྱི་སྦྱ་འདོགས་སྦྱེད་པའི་སྟེག་
 རྒྱ་འདྲིན་པའི་དབང་མདོན་ལྟ་བུ་ཟེར་ན། འོ་ན་ཡིད་གཟུགས་མངོས་པ་ལ་
 ལྟག་པར་ཆགས་པའི་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱ་འདྲིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་
 མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མདོན་སུམ་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར། ཆགས་པས་གཞན་སྦྱེད་རྒྱས་ཉམས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་ཡོད་ཁྱལ་བྱས་པའང་འདིས་ཁེགས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་
 ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅ་བར། ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྦྱེ་ཡང་
 ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་སྟེ། གར་གྱི་དུས་ལྟ་བུ་སྟོགས་གཅིག་

ལ་ཡིད་མ་ཞུགས་པའི་དུས་དབང་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་དུས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་
 བར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུར་འཛིན་པའི་
 སྒྲོ་འདྲེགས་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཆོད་མའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཚུར་
 འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདྲེགས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ།
 རིགས་གཉེར་ལས། དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་རང་ལས་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རུས་པས་
 མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
 གི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།
 ཉུགས་བྱུང་ཅིང་། འདོད་ན། སྤ་བའི་མི་ཉུག་པ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་སོ་
 སྐྱེ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རིགས་གཉེར་རྗེས་འབྲང་། ...
 ...ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། དོན་གྱི་སྒྲིང་ཅན་
 གྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་བཞི་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་
 ཆོད་མ་ཐེར་ན། བྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་
 གཉིས་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
 པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆོད་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་སྐྱད་ལས། གང་དང་སོ་སོ་ནས་ཡུལ་
 ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པའི་དེ་སོ་ན་ཆོད་མ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་

པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཟུང་བྱེད་པ་འདྲིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཆད་མ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆོས་གྲགས་ཆོས་མཆོག་
ལྟ་བུ་འདྲི་རྒྱ་རི་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་འཐད་པའི་སྤྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་
ཐུག་པ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲན་རྒྱས་པའི་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ་རང་
ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཆོད་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་
ཐུག་པ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་
རང་སྟོབས་ཀྱི་འདྲན་མི་རྒྱས་པར་བྱིས་འབྱུང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
འདྲན་དགོས་པའི་གསར་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་
མཆོད་ཉིད། དེ་གཉིས་འཐད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། མདོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་
མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཉིད། །འགྲེལ་པ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་ཏེ། །རྒྱ་
ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་མི་
བསྐྱུ་བའི་ཆ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་རང་ངེས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
ན་གཞན་ངེས་སོ་ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་དར་ཤིག་ལས། གསར་དུ་མི་
བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་རུང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བྱལ་བ་མེད་
ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་འདྲན་པ་གཞན་ངེས་དང་། མི་འདྲན་པ་
རང་ངེས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། གསར་
དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་རུང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་

གནས་པ་མེད་ན་ཆད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
 འདྲན་པ་རང་ངེས་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་གཞན་ངེས་སོ། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མར་དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་
 དེ། རང་ཡིན་གྱི་དབང་མངོན་ལྡན་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱལ་འབྱོར་མངོན་
 ལུམ། རྒྱན་ལྡན་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་བརྒྱད་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། རྟོག་གོ་སྐྱད་ལས། མངོན་སུམ་ནི་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཆད་མ་
 ཉིད་དེ། ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་ལས་སོ། ། རྒྱལ་འབྱོར་བའི་ཤེས་པ་དང་། རང་
 རིག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཆད་མ་ཉིད་དོ། ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་
 ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་ཆད་མའོ། ། ཞེས་
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལས་ངེས་ལ་
 བདག་རྒྱུན་དང་བྱེད་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ན་ལྡར་ཡང་ཡོད་དེ། ཆད་ཆེན་དཀའ་
 འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། ཅུང་ཟད་
 རང་ལས་ཆད་མ་ཉིད་ཏུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་
 ། རྒྱལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་དང་། དོན་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་དང་། གོམས་པ་དང་ལྡན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་
 སྐངས་པའི་ཕྱིར། གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལས་ངེས་པ་ཡིན་ཀོ།
 ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཆད་ཆེན་རྩ་འགྲེལ་རྒྱས་སོ།
 ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ཡིན་གྱི་དབང་མངོན་ལྡན་ཡོད་
 དེ། དེར་གྱུར་པའི་སྤང་བ་དང་སྦྱི་གང་རུང་ལས་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱད་པར་
 གཞན་ལས་ངེས་དགོས་ཀྱི་དབང་མངོན་གྱི་ཆད་མ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཐད་
 ལྡན་ལས། ལ་ལ་ནི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་དོ།
 ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་སྤང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་

གཞན་ལས་ངེས་དང་། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་
 དང་། ཡོད་པ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱད་པར་ཐམས་
 ཅད་གཞན་ལས་ངེས་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། བྱུང་ལའི་ཁ་དོག་ཡིན་
 པའི་རྒྱང་རིང་པོའི་སྔོན་པོ་ཅམ་ངེས་ནས་ཅི་བྱུང་ལའམ་སྔོན་པོ་གཞན་སྟམ་
 པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་སྔོ་འཛིན་དུས་ཀྱི་སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་ཆད་མ་ལྟ་
 བྱ། གཉིས་པ་ནི། འོན་ལ་ཤ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ལྡན་པའི་ཤིང་
 དུ་ངེས་ཀྱང་ཤ་བའམ་སེང་ལྗེང་ངམ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ཤིང་འཛིན་
 དབང་མངོན་ཆད་མ་ལྟ་བྱ་དང་། གསུམ་པ་ནི། མེ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱང་རིང་པོ་
 རས་མདོག་དམར་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་ཅི་མེའམ་མེ་མ་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་པོ་ཡོད་འཛིན་ཀྱི་དབང་མངོན་ཆད་མ་ལྟ་བྱ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། ལ་ལ་ནི་དོན་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཆད་ཆེན་ལས་ཀྱང་
 ། མི་མཐུན་འཇུག་པ་མེད་ན་ཡང་། །རིགས་མི་མཐུན་དོན་དོགས་པ་ཡིས།
 །འབྲས་བུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ནི། །མེད་ན་ཆད་མ་ངེས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་ཤིང་ཤ་བ་
 ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་གཞན་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཐད་ལྡན་ལས། འགའ་ཞིག་ཡོད་
 པར་ཞེན་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཅི་མེ་འདི་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་
 མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་འདི་ལ་ཡང་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་གཞན་
 ལས་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། འགའ་ཞིག་ཡོད་
 པར་ཞེན་ཞེས་པས་སྣང་བ་དེ་ཡོད་པ་ངེས་པར་བསྟན། བདག་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་ཅེས་པས་གཞལ་བྱའི་དོན་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱད་པར་ཐམས་ཅད་ཅེས་བཤད་

དགོས་པས་སྒྲུང་བ་དེའི་སྤྱི་མེ་དང་བྱུང་བར་བཙོ་སྟེག་གི་དོན་བྱེད་སོགས་
གཞན་ལས་ངེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་ཆེན་ལས་ཀྱང་། མེ་ནི་བྱ་བ་
བཙོ་སྟེག་གི། རྒྱུ་ཙམ་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཕྱིར། །དེས་ནི་དོན་བྱེད་སྒྲུང་བ་
ཡི། །ཤེས་པ་ངེ་སྤྱིད་མ་སྤྱེས་པ། །དེ་སྤྱིད་འབྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིས་ནི། །དང་པོ་
ཚད་མིན་དོགས་པ་སྤྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚྱད་པ་སྤྱོད་བ།

ཚྱད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་ལ་
མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བླ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་འདྲིར་མ་བྲུབ་ཟེར་བའང་རུང་ཙམ་མོ། །དེར་ཐལ། དོན་
ལ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་ན་རྟོག་པས་མེའི་ཁ་དོག་རྟུ་ངེས་པས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ཟེར། འོ་ན་དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཡང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་པར་མ་ངེས་པ་གཅིག་མེད་
པར་ཐལ། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ན་རྟོག་པས་མེར་ངེས་པས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་
པ་ཁས། དེ་ལ་མ་བྲུབ་སྟེ། རྟོག་པ་སྤྱི་ལ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་
པས་མ་ངེས་ཟེར་ན། དངོས་འགལ་ལ་བྱུད། དེ་རྟོག་པ་རྩམ་སྤྱི་མ་ཡིན་པས་
ཆོག་ལས་ཞེ་འདོད་ལ་ཡང་མ་སོང་བའི་ཚྱད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ།
དོན་ལ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་རྟོག་པས་མི་རྟོག་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བླ་བ་
ཀྱི་སྤྱི་འདྲིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་
སྐད་ཅིག་མ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་དེ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲུབ། དང་པོ་བྱུབ་

སྟེ། སྐྱ་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་
 སྟེ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་སྐྱ་དང་གྲུབ་བདེ་རྣམས་གཅིག་རྣམས་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་སྐྱབ་འབྲུག་གི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག
 །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་བརྟག་བྱ་གང་
 ། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དེ་
 དག་མཐོང་བར་བསྟན་གྱི་གྲུབ་པར་བཤད་པ་མིན་ནོ། །ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་སྤང་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཐད་
 ལྟན་ལས། སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་ལ་སྤང་དུ་ཟེན་གྱང་ངེས་པ་མིན་ནོ།
 །དེས་ན་ཆོད་མ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་རྟོལ་རྣམས་དག་སྐྱད་གྱི་
 སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་གཞན་ལས་ངེས་གྱི་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་རང་ལས་ངེས་གྱི་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱད་ཅིག་མ་
 དེ་དེའི་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་མཐར་ཐུག་སྐྱ་དང་སྐྱའི་དོན་བྱེད་པ་གཉིས་དེའི་
 ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའམ་རྫོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྐྱ་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་
 གྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱད་ཅིག་མ་དེའི་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་
 དང་བྱེད་པར་གང་དུ་ཡང་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཐད་ལྟན་ལས། སྐྱད་ཅིག་མ་
 ཉིད་ནི་བྱེད་པར་མ་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་པར་སྤང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
 དེ་འབྲུག་བདེ་ཆོད་མ་གཞན་ཁོ་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དེའི་སྤང་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འབྲུག་སྟེ། འཐད་ལྟན་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྤང་བ་ངེས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་
 རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དོན་བྱེད་

སྒྲུང་ཅན་གྱི་སྒྲུ་འདྲིན་དབང་མདོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་དོན་བྱེད་པ་སྒྲུང་བའི། །ཤེས་ལས་
 གཞན་མཆོན་ཉིད་ཅན་མིན། །དོན་བྱེད་པར་ཡང་སྒྲུང་བ་ཡིན། །ཤེས་པར་
 གསལ་བ་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། དེའི་དཀའ་
 འགྲེལ་ལས། དོན་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་རིག་པའི་མདོན་སྒྲུལ་གྱི་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བར་ཉམས་སྒྲུབ་མཛུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་ཉམས་སྒྲུབ་མཛུགས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྒྱུ་པར་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་སྒྲུ་
 བས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ལ་བ་ཡིན་པར་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱུང་རིང་སོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་འདྲིན་པའི་དབང་སོའི་མདོན་
 སྒྲུལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུང་བ་རང་ལས་ངེས་
 ཤེས་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། གཞན་ངེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། སངས་
 འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་ལས་ངེས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་མདོན་སྒྲུལ་གོམས་པ་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་མདོན་སྒྲུལ་སོགས་མདོན་སྒྲུལ་གོམས་
 པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་ལས། དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མ་སྒྲུང་ཡང་། །དང་
 སོའི་ཤེས་པ་གོམས་བཅས་འཇུག། །ཅེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་
 པ་དང་སོ་ལ་ཡང་གོམས་པ་ལ་སོགས་པས་འབྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཆོན་གསལ་
 པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ལས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གོམས་
 པས་འཇུག་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ། གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་

དཔེར་ན་རྣམ་འགྲེལ་པ་རྣམས་ནོར་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་
 དུ་འདོད་ན། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་
 ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིད་འཛིན་དབང་
 མངོན་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱིད་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་
 འགལ་ལ་བུད། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་འབྲེལ་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་དབང་
 མངོན་མེ་འཛིན་དབང་མངོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་དམར་འབར་བ་ཁ་
 དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། མེའི་ཁ་དོག་མཐོང་བས་
 མེ་མཐོང་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས་། འཛིན་རྟོན་གྱི་ནི་ཐ་སྟོན་དུ།
 །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བཟོད། །རྩ་མེ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་མེ་མཐོང་བ་ལ་ཆ་བ་ཁོ་ན་མཐོང་དགོས་སྟུང་བ་སོགས་ལོག་
 རྟོག་གྲེ་བའི་ཐུན་པ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཉི་ཟེར་གཅིག་གིས་བསལ་ཏེ། དཔྱོད་
 ལྡན་སྟོ་ཡི་འདབ་མ་གྲེ་བ་བྲག་ཁྲིག་བཞད་པར་བྱས་སོ། །

སྟུང་བ།

རང་ལས་ངས་དང་གཞན་ངས་ཆད་མའི་ལུགས། །
 མ་ཕྱིད་འཕགས་ལུལ་ཕྱི་ནང་བཏ་ཆེན་མང་། །
 སོམ་ཉིའི་རྒྱ་ལས་གྲོལ་འབྱུང་མ་ཁྲོལ་ན། །
 སྤྱིངས་འདིར་ཕྱི་སྟུང་ཉི་འོས་གཏམ་ལབ་མང་། །

རིགས་པ་ཀུ་ཤའི་ཅེ་ལྟར་མ་འདྲིས་ཀྱང་། །
 སྟོ་གྲོས་སྟོངས་པས་རབ་རིབ་བཞིན་བསྐྱེས་པས། །
 ཕྱི་ནང་བྱུང་མཐའི་རིགས་ལམ་ཤེས་མདུན་ན། །
 དོལ་གཏམ་ངན་པས་རང་རང་རྒྱལ་མཆོན་བྱས། །

མདོན་སྐྱེ་དང་པོ་གོམས་པ་འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན། །
 ཞི་འཆོས་བཞེད་ཀྱང་མ་གོ་ལྟ་ལྟ་གིས། །
 བཤད་སྐྱེ་སྐྱེ་གྲུ་ཆུང་ཆུང་ཐེལ་པན་ཚུན་གྱིས། །
 རྟོག་པའི་ཐུང་མ་ཐང་ལ་ངལ་ངལ་རྒྱགས། །

དང་པོའི་ཚུལ་དང་གོམས་ཚུལ་འབྲུལ་རྒྱུ་སོགས། །
 མི་ཤེས་གསར་བཤད་སྐྱེ་ཁམས་ཐག་བཅད་ཀྱང་། །
 ཐེ་ཆོམ་མི་གྲོལ་བྱེ་བྱེར་སོམ་ཉིད་རྒྱས། །
 སྐར་འཆིང་དར་གྱི་སྤྱན་བུའི་ཁ་ཚུ་བཞིན། །

ཤེས་འདོད་གྲོལ་བར་འདོད་ན་རིགས་པའི་སྒྲོ། །
 བྱེ་བ་འདིར་ཞུགས་ཆད་ཆེན་ཅ་འབྲེལ་གྱི། །
 སྐྱ་ཆོགས་ནོར་བུ་ད་ལོངས་ཡི་གའི་ཆོགས། །
 མངས་དོགས་མ་སྒྲིས་ལུང་རིགས་རིན་ཆེན་འབར། །
 ཞེས་པའང་བར་སྐྱབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐུབ་པ་འདུག་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྟན་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཐུབ་པ་འདུག་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྟན་པར་བཤད་པ་ལ། ཆད་
 མའི་དོན་བཤད་ཟིན་དང་སྐར་བ་དང་། སྐར་པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟན་བཅོམ་ལྟན་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་བྱང་། འཕྲོས་སྐྱེར་

མཐའ་དབྱེད་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་བསྐྱེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་
 ཉན། དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་མི་བསྐྱེད་ཚད་མ་བཤད་ནས། དེ་དང་
 ལྡན་ཞིང་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཞི་བཅེས་བྱས།
 ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་དེ་དང་ལྡན་ཞེས་སྟོན་པར་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་
 པ་སངས་རྒྱས་བཅེས་ལྡན་འདས་ཆེས་ཅན། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མི་བསྐྱེད་ཚད་མས་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆེས་མཆོག་ལྟར་གཙོ་བོ་མདོ་སྡེ་པ་བྱས་ནས་མཐའ་
 དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་བཞི་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་
 པ་ཆེས་ཅན། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་ཚད་མས་རྟོགས་
 པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་རེ་རེ་
 ཉན་ཚད་མས་ངས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞི་རྗེས་དཔག་
 གིས་ངས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། བདེན་བཞི་ལ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དངོས་
 བཟགས་གཉིས་གང་ལའང་དེ་ལས་དམན་མི་བྱང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་
 མའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཐ་མའང་གཞན་གྱིས་བགྱིར་མི་བྱུང་བ་དང་། སོམ་ཉི་ལས་
 བཀྲལ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་སྟེ། དེ་གསུམ་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཆེས་ཀྱི་མིག་མ་ཐོབ་བར་
 དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྐྱེ་ལ་རྟོགས་པ་ཅི་ཅམ་མཐོ་ཡང་རྟོག་གི་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་། ཤེས་པ་དེ་ཡང་དུས་གཞན་ན་འགྱུར་བས་མ་ངས་པ་དང་།
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྟོ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་
 མ་ཁྲབ་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་མདོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་དང་། སྟོབས་

བ་ཐད་མི་ཤེས་པ་མ་ཐོབ་པས་སྒྲིབ་པ་ཅན་ལྔ་ཆད་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་
 སྡེ་རྒྱན་ལས། ཉོག་གེ་རྟེན་ཅེང་མ་ངེས་ལ། །མ་བྱུང་ཀུན་རྫོབ་སྒྲིབ་པ་ཅན།
 །ཁྱེས་པ་ལ་ནི་རྟེན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདི་ཅམ་གྱུ་
 མཐའ་གོང་ལོག་ཐུན་མོང་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་དང་། རིག་པ་
 ཐོབ་པར་ཐལ། བྱིད་བདེན་བཞི་ལ་ཆད་མའི་སྒྲིམ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 དེ་མ་ཐོབ་ན། མོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བདེན་བཞི་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།
 སྒྲུང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་
 ཆད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་གཏིང་དཔོག་པའི་རིག་པ་ཐོབ་
 པ་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་བསྐྱུས་པ་ལས། མཐོང་
 བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མདོན་སུམ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཅེས་པ་
 རས། ཆོས་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་པ་དང་། ཆོས་རིག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
 གཏིང་རྟེན་པ་དང་། རེམ་རྒྱུར་ལས་ཀྣལ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ལས་ཀྣལ་བ་དང་།
 གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་པ་དང་། གཞན་གྱི་བཀྱིར་མི་ཐུབ་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་མིག་ཅེས་བྱ་བ་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བས་ཏེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་དང་། རྣམ་གྲངས་བསྐྱུས་པ་ལས། ཆོས་
 མཐོང་བ་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཐོང་
 བའོ། །ཆོས་ཐོས་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་མཐུན་པར་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་པ་

ནས། ཆོས་ཀྱི་གཏིང་སླེབས་པ་ནི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཏེ། ཤེས་ནས་དད་པ་རྟེན་པས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་དང་།
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པ་དབྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་རྣམ་པའི་སློ་
 རས་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་དུ་གཏིང་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོད་མ་རྒྱད་ལྔ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་རྒྱད་ལྔ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་
 ཡིན་ན་བདེན་བཞི་ལ་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
 འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་པན་པ་ཆོས་ཅན། ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོད་མ་
 རྒྱད་ལྔ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཆོད་མ་རྒྱད་ལྔ་
 ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འབྲུལ་བའི་ཕུང་པོར་གྱུར་པའི་
 སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་པར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་
 གཤམ་པའི་པ་མ་སོགས་མེད་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་
 པན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་བཞི་ཙམ་རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་
 གུང་། མི་རྟག་སོགས་རྫོགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་མདོ་སྟེ་
 བ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་ལ་ཆོད་མའི་སྐྱེས་བུར་ཐལ། བདེན་བཞི་ཆོད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བདེན་
 བཞི་ལ་འབྲུལ་བ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མི་ཤེས་སྟོན་
 པར་བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་སྟོའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཐུབ་པ་བཙམ་ལྟན་
 འདས་ཆོས་ཅན། རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་དོན་ལ་ཆོད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་
 དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཡི་

བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 གྱི། ལྷས། དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་མཛད་པ་དང་།
 རྟོགས་པ་སྐྱེས་བྱའི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་མི་ཤེས་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་
 དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ངེས་པར་ལེགས་པ་
 སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་བདེར་གཤེགས་ཀྱི་སྲ་ག་ཏའི་སྲ་བདེ་བ་དང་ལེགས་པ་
 སོགས་ལ་བྱས་པས་འབྲུལ་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་མི་བསྐྱབ་བ་ཆད་། ག་
 ཏ་རྟོགས་པ་དང་གཤེགས་པ་དང་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པས་མི་ཤེས་པ་སྟོན་
 པར་བྱེད་པས་ན་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡང་ཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ཅ་བར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེན་མིན་ཕྱིར། །ལེགས་ཡིན། ཞེས་དང་། བདག་ལྟའི་
 ས་པོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སྤང་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ནས། གོམས་
 ཕྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཅ་བར། སྐྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བཟུང་དང་། །མ་ལུས་བྱེད་པར་མཐེན་པར་
 གྲུབ། །གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་བ་དང་སྐྱོབ།
 །མི་སྐྱོབ་ལས་ལྷག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཞན་དོན་མཐེན་སྐྱོར་དེ་སྟོན་པ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དངོས་དང་སྟོན་པ་དངོས་
 སེམས་ཅན་ལ་མི་ཡོང་བ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཅ་རྟོགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
 གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་བདེར་གཤེགས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆད་མའི་རང་བཞིན་གྱི་
 སྐྱེས་བྱར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས། དེའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ཅེ་ཅམ་དང་འཇལ་བར་བྱེད་པ་དང་དངོས་པོ་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱང་གསུམ་སྟེ། ཆད་མ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་
 ཡང་གྲུབ་པར་བྱས་ན་དཔེར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐུབ་སྟེ། དེའི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཞེས་པ་ནི། ཅ་བར། རྒྱ་སྤངས་ཡིན་
 ཉན་གསུམ་བདེར་གཤེགས། ཉིད་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡང་ཅ་བར། བཅེ་
 བས་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལེགས། །བདེན་པ་གསུང་མཛད་སྐབས་བྱེད་བཅས།
 །དེ་གསུང་བར་ཡང་མཛོན་སྦྱར་ལྟར། །གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། དང་པོའི་རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་
 སྦྱོན་སོང་དང་། ལེགས་པར་སྤངས་པ་དང་ཐབས་ལེགས་པ་སྦྱོན་དུ་སོང་བ་
 དང་། བདག་ལྟ་བུ་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡིན་ཉན་གསུམ་བདེ་
 གཤེགས་ཀྱི་དོན་དང་། ལུང་ཕྱི་མས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་འབྲུལ་
 བྲལ་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པས་ཀྱང་ཆད་མའི་སྦྱོར་བྱ་ཡིན་
 ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། རྒྱ་བྱེད་ལ་སྦྱོར་ཆད་ཡིན་རེགས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཤུགས། །གཞན་དག་ནི་གང་གིས་དང་པོར་ལུང་སོ་དང་
 ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྦྱེའི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་རྣམ་པ་སྦྱ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་མི་
 བསྐྱུ་བ་ཅན་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་སྦྱོན་པར་མཛད་པའི་སྦྱོན་པ་པོ་
 དེ་ནི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་བྱེད་པ་ནན་ཉན་དུ་མཛད་པ་འབྲས་བུར་
 རྒྱར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོན་པས་རྗེས་སུ་དཔོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་འབྲུལ་བར་སྦྱོན་པ་ལ་དེ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་སྒྲོག་སྦྱར་བ། །དེ་འཆད་པ་
 རི་དགའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཤུགས། མཛོན་སུམ་མ་
 མཛད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མ་དང་མི་འགལ་བར་སྦྱོན་པ་མི་སྤིད་དོ།
 །ཞེས་སྦྱོའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་བཀོད་པའི་ཕྱིར།
 འདི་ལ་ཡང་དག་པ་གཅིག་མ་གོ་ན་སྐབས་འགྲོ་རྣམ་དག་ཀྱང་ཡོང་བ་ཁོ་

བོས་མི་ཤེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་རྒྱུ་མཁན་པོའི་ལྷགས་
 ལྟར་ན་བྲིད་ཅག་གི་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
 སྒྲིབ་བ་དེ། ཅ་བར། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྟར་ཆད་མ་ཉིད། །ཅེས་བའི་དོན་སྒྲིབ་དུ་
 འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲིག་པ་དང་།
 དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། དེ་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི། ཡང་དག་མིན་པ་བསྒྲིག་
 དོན་དུ། འབྲུལ་བ་བསྒྲིག་པའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྟར་འདས་ཏེ། ཡང་དག་ཉིད་
 གསུངས་གང་གི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། བཅོམ་ལྟར་འདས་ཆད་མ་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་
 མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དང་ལྟར་པས། བསྟོད་མི་
 རིགས་པར་བཤད་པའི་ལན་དུ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་པའི་བཅོམ་
 ལྟར་འདས་ལ་ཆད་མ་ཉིད་ཅེས་སྟོགས་སྤང་གིས་བསྟོད་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། རྒྱུ་ལས། འོ་ན། རི་ལྟར་བཅོམ་ལྟར་འདས་ཆད་མ་
 ཡིན། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཆད་མ་ཡིན་གྱི།
 བཅོམ་ལྟར་འདས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་
 སྟེ། རྒྱུ་ལས། འདི་ལ་བཤད་པ་ནི་དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྟར་ཆད་མ་ཉིད། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བཅོམ་ལྟར་འདས་སོ། །དེ་དང་ལྟར་པས་བཅོམ་ལྟར་
 འདས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་བསྟན་པར་
 བྱོའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་སྒྲ་དང་
 བཞིན་སྒྲ་བྱས་ན། ཆོས་དེ་དང་དེ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་བཞིན་དུ་ཐུགས་དེ་སོང་
 བའམ། གཤེགས་ཤིང་རྟགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྒྱུར་རས་གཟིགས་

བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདས་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན།
 གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཐར་ལམ་ལེགས་
 པར་སྟོན་པ་དང་། བདེན་པ་དང་། དེ་གསུངས་པ་ལ་བཅོན་པ་དང་ལྷན་པའི་
 སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རང་གི་མཁན་པོ་མཁས་བཙེ་དང་ལྷན་
 པའི་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ལྷན།
 སྦྱར་བ་ནི་གང་ཞེག་གང་གི་ཕྱིར། གང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ལེགས་པ་དང་
 བདེན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་སྟོན་པ་ལ་བཅོན་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་དོན་
 དུ་གཉེར་བའི་མཁས་པ་དེས། ཆད་མ་ཉིད་དུ་བཤམ་དེའི་ཆོག་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་མཁན་པོ་
 སློབ་མ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་སློབ་མ་མཁས་པ་སྐྱན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱང་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པ་དང་
 བདེན་པའི་དོན་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་འཆད་པ་ལ་བཅོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
 རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་འོག་དུ་
 སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་
 ཅན། བདེན་བཞི་ལ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་ལ་ཆོས་
 གྱི་གཏིང་དཔོག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་
 ན། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ལ་འབྱུང་བ་བྱལ་བའི་སྐྱེས་
 བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་བཞིའི་ངོ་བོ་མ་ལུས་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཐེན་ཡི་ཤེས་ལ་ཆད་མས་བྱུང་བར་བསྐྱབས་

ཟེན་གྲང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཅད་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། རྟོགས་ཟེན་རྟོགས་
 པའི་རྣམ་མཁུན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་
 རྟོགས་ཟེན་རྟོགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གསར་རྟོགས་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་
 མཁུན་སྐད་ཅིག་སྡེ་མས་རང་དུས་ན་མ་འོངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁུན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་ཚུལ་
 དུ་མཁུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་མས་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པར་མཁུན་ཚུལ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་བྱུང་
 མཆམས་ཀྱི་རྟོགས་བྱུང་སྟེ། དེ་དུས་སུ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་
 ། དངོས་པོ་གནས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཆོས་གྲགས་
 གྱིས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཅ་བར། རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱུང་།
 །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གུན་མཁུན་ཡང་ཚུར་མཐོང་དང་
 རྟོག་གི་བ་མན་ཆད་ཀྱི་རི་བཞིན་བསམ་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་མཁུན་པའི་སྐྱིབ་པ་
 སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བའི་ཕྱིར། ཆད་ཆེན་ལས། དངོས་སུ་བྱས་པའི་
 བྱུང་བར་ཕྱིར། །བག་ཆགས་བཅས་སྐྱོན་མེད་འགྱུར་ཕྱིར། །དེས་ན་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་ཉིད་བྱུང་། །སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ཕྱིར། །དེ་ཡང་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གྱུར་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་སྒྲོང་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བསྐྱེད་པོ་དེ་དུ། །སོགས་རྒྱུ་པ་
 གསུམ་བྱུང་། གྱུར་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་

གུན་མཁུན་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་སྒྲོག་པར་བྱེད། ཡོངས་
 གཅོད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་འབྱུངས་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
 ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་གུན་མཁུན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་-༥
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་མཁུན་པ་གུན་མཁུན་དུ་སྐྱབ་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོ་དབང་ཕྱུག་གི་ངོ་པོ་དགག་པ་དང་
 ། སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཏྲག་པ་དགག་པ་དང་། མི་ཏྲག་
 རྒྱ་ཡང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཚད་མ་ཏྲག་པ་ཉིད་ཡོད་མེན།
 ། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ཡང་བདུན་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། རྣམ་འགས་པན་
 གདགས་བྱ་མེན་བྱིར། ། མི་ཏྲག་རྒྱ་ཡང་ཚད་མེད་ཉིད། ། ཅེས་བྱུང་། གཉིས་
 པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཏྲར་སྒྲུང་དུ་བསྟན་པ་དང་-༦ ། གུན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་
 མའི་བསལ་བ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མངོན་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སྔོན་འཇུག་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ། ཞེས་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། གཉིས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བཏགས་
 ལ་དགག་པ་དང་། དེས་རིགས་གཞན་ཡང་ཞེས་པ་དང་། དེས་བྱུབ་དོན་
 གསུམ། དང་པོ་ལ་དབྱིབས་དོན་ཏྲགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། དབྱིབས་སྐྱ་
 འཇུག་པ་ཏྲགས་སུ་མི་རུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་
 རྒྱུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དབྱིབས་ཅམ་མ་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་
 བར། བྱིན་རྒྱལ་ཡོད་མེད་རྗེས་འཇུག་ཅན། ། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ཡང་བདུན་
 ། གཉིས་པ་ལ་མ་ངེས་པའི་དཔེ་དང་། དེས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་
 མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་དུ་ཐལ་བ་སྤངས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཐ་
 དད་དངོས་ལ་རབ་བྱུབ་པ། ། སོགས་རྒྱུ་ཡང་བདུན་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། ཅ་

བར། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྩལ་ཁན་གྱི། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་བྱུང་།

འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་དུ་ཐལ་བ་སྤངས་པ་དེ་སྟོན་
བར། ཅ་བར། བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགོ་ཕྱིར་འབྲས་བྱ། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་
བཞི་བྱུང་། འདི་དག་ལ་འཕྲོས་སྒྲིབ་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྟེན་
མིག་གིས་ལྟ་ཆོད་ཀྱི་ནམ་གཞག་མང་དུ་བཤད་པ་འགོ་གཅིང་ཅོད་རིགས་
ཀྱིས་གསུམ་བསྐྱབ་པའང་མི་འཐད། ཅེས་བཤད། ཀུན་བཟུས་ལས། དེ་ལྟར་
སྤང་བ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། །ནས། ལྟ་ཆོད་གཞན་ལ་ཕྱོགས་དེ་ཅུམ། །ཞེས་
པའི་ལྟ་ཆོད་སྒྲ་མ་བཅུ་དང་ཕྱི་མ་བཞིར་བཤད་པའི་སྒྲ་མ་བཅུའི་ནང་གི་
དུག་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་དང་དེར་མི་འགྱུར་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་
འདི་བྱུང་། སྒྲིབ་བ་ནི། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཅོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ལས་དུང་སྒྲ་
འབྲས་བྱར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། སྤང་ཡོད་ཀྱི་གསལ་བའམ་ནམ་འགྱུར་
རྟགས་སུ་བཀོད་ན་བྱབ་པ་མ་དེས་པ་དང་། སྤང་མེད་གསར་བྱུང་གསལ་
བའམ་ནམ་འགྱུར་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅེས་ཅོད་པ་འདི་
འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་དུ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་བྱ་གསལ་བའམ་
ནམ་འགྱུར་ལ་སྤང་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟགས་པ་གཞན་ལ་བྱས་པ་དེ་འབྲས་བྱ་དེ་
ལ་ལྟོས་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། བྱབ་སྟེ། ཆོད་
མ་ནམ་དེས་ལས། མ་ཆོང་སོགས་བཟོད་སུན་འབྲིན་ཡིན། །དེར་སྤང་བ་ནི་
ལྟ་ཆོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མས་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་དང་
ཕྱི་མས་ལྟར་སྤང་དང་ལྟ་ཆོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ལྷགས་དགག་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཅུས་ཀྱི་སྤྱི་ཉགས་
 སུ་བཀོད་པ་ལ་བྱེད་པར་ལ་བཟགས་ནས་སུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་སུན་
 འབྲེན་ལྟར་སྤང་དེ་འབྲས་མཚུངས་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པར་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བཟགས་ནས་
 སུན་འབྲེན་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་ན་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཅུལ་བྱུང་གི་
 ཉགས་ཀྱིས་སྤྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཉགས་འདི་སྐྱབ་བྱེད་དང་ཕྱད་
 ཅས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དམ་མ་འཕྲད་པར་སྐྱབ་ཅེས་འཕྲད་མ་འཕྲད་གཉིས་ཀ་
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཅུས་མེད་པར་ཅོད་པའི་སུན་འབྲེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་ཆོད་བཅུའི་དང་པོ་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་
 མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་དེ་དང་དུས་
 གསུམ་ལ་བཟགས་ནས་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་སྐྱབ་པ་འགོག་པའི་
 ཅོད་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་ལས། འཕྲད་དང་མ་འཕྲད་དག་དང་དུས། །གསུམ་ལ་འང་ཉགས་
 སུ་བཟོད་འདོད་མིན། །འཕྲད་དང་མ་འཕྲད་ལྷག་ཆོད་དེ། །མ་ཆང་གཏན་
 ཆོགས་རྗེས་མཐུན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྱེ། རང་འགེལ་
 ལས། དེ་དག་གི་མ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ།
 །གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དཔེར་བཟོད་ཀྱི་གཏན་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དར་ཤིག་ལས། ཅུལ་

བྱུང་དུ་མ་ཟད་གཏན་ཆེགས་ཅམ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་
 སྐར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 གཞི་རྟགས་ཆོས་གསུམ་གང་བྱང་དང་དཔེ་འབྲས་བྱ་མཚུངས་པར་ཅོད་པའི་
 སུན་འབྲེན་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་སུན་འབྲེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། ཆད་མ་མདོ་ལས། འབྲས་བྱ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས། །བསྐྱབ་བྱ་མི་
 འབྱུང་པར་སྟོན་པས། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་དེ་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཞན་བྱམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་
 པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱ་འདིའོ་ཞེས་ཅི་སྟེ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། དར་རྟེག་ལས། དཔེ་དང་ཅོད་གཞི་འབྲས་བྱར་མཚུངས་པའི་ཆ་ནས་
 སྐྱབ་བྱེད་ཅམ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྟགས་བསྐྱབ་བྱ་དང་འཕྲད་མ་འཕྲད་
 ཅོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཚུངས་མི་མཚུངས་མི་ཅོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྟ་
 ཆོད་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྟེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བྱུང་པར་ལ་
 བརྟགས་ནས་སུན་འབྲེན་པའི་སུན་འབྲེན་ཀྱིས་བྱུང་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་
 བྱུང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྟེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་མ་བཀོད་པར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའི་
 དམ་བཅའ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ནམ་ཡང་འདོར་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གང་ཐོབ་པ་འདོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དུས་ཀྱན་ཏུ་མི་
 རྟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་རྟག་པར་འཇུག་རོ་ཞེས་པའི་ལྟ་ཆོད་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཆོད་
 བཅུའི་ནང་ནས་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་བརྟན་ལས། དེ་

དག་མི་རྟག་རྒྱས་མ་ཡིན། །སྤྱགས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་རྗེས་མཐུན་བཟོད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤྱགས་སམ་དམ་བཅའ་ལ་སྦྱོན་རྗེས་མཐུན་
 ལྷ་རྒྱུང་བཟོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་སྤྱ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་
 ལ་དེའི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་དང་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གང་ཐོབ་པ་མི་འདོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྟག་པ་ཉིད་
 ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས།
 གཞན་ཡང་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཆོས་ཅན། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་
 ལྷག་ཆོད་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདིར་
 བཤད་རྟག་ཆོད་བདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་
 མེད་ན་སྟོབ་དཔོན་སྤྱགས་སྤང་གིས་སོ་སོར་བརྩ་བཞིར་འབྱེད་མི་རིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་འབྲས་མཚུངས་གཅིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱབ་མཆོམས་ཀྱི་རྟགས་བྱབ་སྟེ། ཅོལ་བྱུང་གིས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་
 དཔེ་བྱམ་པར་བཟུང་བར་རྟག་མི་རྟག་ལ་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་སུན་འབྲེན་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོད་མ་མདོ་ལས། གྲེ་བྲག་བཟོད་པའི་ཆོས་མཐུན་
 པའང་། །རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའོ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་
 བཟོད་པ་ལས་གཞན་པ་ལ་ཡང་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏུ་ཟེན་གྲང་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 བ་དང་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་བཟོད་པས་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཚུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱས་པ་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
 སྤངས་པ་ལ་སྦྱེད་བྱས་པ་དེ་ཡང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན། བྱམ་
 པའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་བྱས་པ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སུན་འབྲེན་འདི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་

ཆོད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སུན་འབྲེན་ལྟར་སྒྲུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་བྱུང་སྟེ།
 སྐབས་འདིར་འབྲས་བྱ་བྱེད་པོ་ལ་ཆོད་སྐབས་ཡིན་པས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་
 ལྷག་ཆོད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་བ་པོའི་ཆེག་ལ་
 མེད་ཀྱང་བསམ་པས་མ་བྱུང་འགལ་མ་ངེས་ལྟར་སྒྲུང་བའི་འབྲས་མཚུངས་
 ཀྱི་ལྷག་ཆོད་གསུམ་པོ་ད་པ་གང་ཞེས། འདི་མ་ངེས་པའི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། དེ་ལྟ་བུ། སྐྱ་བ་པོའི་
 འདོད་པས་ནམ་པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་ལ་བྱ་
 བསམ་ནས་བྱས་པ་དེ་བུམ་སོགས་མི་ཉག་པ་ལ་མེད་སྐྱས་ན་འགལ་བ་ལྟར་
 སྒྲུང་བའི་དེ་དང་། དེ་ཉག་པ་ལ་མེད་དོ་སྐྱས་ན། ཐུན་མེད་མིན་པའི་མ་ངེས་
 པ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དེ་དང་། བུམ་པའི་བྱས་པ་ཆོད་གཞི་སྐྱ་ལ་མེད་དོ་སྐྱས་ན་མ་
 བྱུང་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འབྲས་བྱ་ཆེག་ལ་མེད་ཀྱང་བསམ་པས་ལྟར་མེན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལྟ་བུ་སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་པ་ནམ་པ་གསུམ་གལ་ཏེ་སྐྱ་བ་པོའི་འདོད་
 པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ལྷག་ཆོད་སྐྱ་བའི་བསམ་
 པས་དང་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཏུ་འགྱུར་བར་ལྟ་བུ་རྒྱན་ནམ་
 བཤད་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འབྲས་བྱ། །སྤྱིས་
 ཀྱང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་ཅན་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཐ་དད་སྐྱོན་བརྗོད་འབྲས་
 མཚུངས་འདོད། །ཅེས་དང་། ལྟས། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མི་ཉག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་བ་ཉིད་ལ་བརྟགས་པ་འབྲས་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་དང་། ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱུང་བ་ལ་བྱས་
 པ་ཉག་ས་སུ་བཞོད་པ་ཡང་། ནས། དེ་ཉག་པ་ལ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཅོད་པ་ཡང་
 འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཐུན་
 ལས་ཀྱང་། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཅི་འདྲའི་སྐྱོན་
 ཞེན། ཐ་དད་པར་བརྗོད་སྐྱོན་ནོ། །ཐ་དད་པ་བརྗོད་པས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་སྟེ།
 ཅི་འབྲས་བྱེད་མཛོན་པར་གསལ་བར་གྱུར་པ་བཟུང་ངམ། ཅི་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་བ་ཞེས་འབྲེལ་བ་ཅན་ཐ་དད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་
 འབྲས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་ཞེས་པས་གཞན་
 སྟེའི་རྒྱ་ལ་དང་རང་སྟེའི་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་གི་དང་། གསལ་བ་ཡང་གཞན་ཀྱི་འབྲས་
 བྱེལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་སུན་འབྱེན་ལྟར་
 སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་
 བྱམ་ཟེན། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། ཁྱོད་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
 ལེན་ཀྱང་སྤེའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན། བྱས་པའི་
 བྱས་པ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། དེ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅེས་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་འདྲའི་སུན་འབྱེན་སུན་
 འབྱེན་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཆོས་མཐུན་ལྟར་སྤང་
 དང་ཆོས་མིན་མི་མཐུན་ལྟར་སྤང་དང་། རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་དེ་དང་།
 ཁྱད་པར་མེད་མཚུངས་ཀྱི་དེ་དང་། ལྷག་ཆོད་ཕྱི་མ་བཞི་བསྐབ་བྱེལ་སྟོས་
 རས་སུན་འབྱེན་དུ་སོང་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རང་གི་
 དམ་བཅའ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་རྟོགས་རྣམས་ཀྱི་སུན་འབྱེན་ལན་མེད་དུ་སོང་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་དར་ཤིག་ལས། སྐབས་འགར་སྐྱོན་མེད་ན་ནི་
 སུན་འབྱེན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཉེ། རྒྱལ་བའི་སྟོབས་པ་རྣམས་པ་མེད་པར་

བྱས་པ་དེའི་ཆེ་སྲུང་འབྲེན་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གཉིས་དང་རྒྱལ་
 དབང་སློ་སོགས་པཎ་ཆེན་དུ་མའི་བཞེད་པ་འབྲུལ་མེད་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་
 བཀོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཡང་ཅི་ཆོས་མཐུན་པ་
 ཉིད་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བྱད་པར་མེད་
 པར་མཚུངས་པ་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་ལན་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་ཁོ་ནར་
 འགྱུར་རམ་འོན་ཏེ་འགའ་ཞིག་དུ་ལན་རྣམས་སུ་ཡང་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་
 གསུངས་པ་ལན་རྣམས་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོའི་རྩ་
 བར། སྟོན་ཡོད་མིན་ཏེ་སྟོགས་ཕྱི་མ། །ཞེས་ལྷ་མིས་བསྐྱུར་བ། འགྲེལ་
 བཤད་ལས། སྟོན་མེད་ན་ནི་ལན་རྣམས་འགྱུར། །ཞེས་དབང་ལོས་བསྐྱུར་བ་
 ཆེས་ལེགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱུར་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པའི་བྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྲུང་འབྲེན་པའི་སྲུང་འབྲེན་ལྟར་
 སྤང་དེ་འབྲས་མཚུངས་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྟོར་འདི་བསྐྱུར་བྱ་
 སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྟོར་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་
 རྒྱལ་པས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ལ་རིག་པ་ཅན་པས། སྤྱིའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་མ་
 ཡིན། བྱམ་པའི་བྱས་པ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པས་བྱས་པ་དེ་མ་ཡིན་ཞེས་སྲུང་
 འབྲེན་པ་བསམ་པའི་དབང་གིས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཁོ་བོས་དབང་ཕྱག་གིས་སྤྱི་སོགས་བསྐྱེད་པར་བསམ་པའི་ཕྱིར། རྩ་
 བར། ཐ་དད་སྟོན་བརྗོད་འབྲས་མཚུངས་འདོད། །ཅེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྟགས་སྟོར་ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྐྱུར་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་
 སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་ལྟན་

ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན།
 ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒྲིབ་བར་ཐལ།
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་
 ། དར་ཐལ། རྟགས་སྒྲིབ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
 འདོད་ན། ཏུ་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་སྤྱི་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་
 བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་བྱུང་པར་གང་གི་ཆོས།
 །གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་ཀྱིས་རུས་མ་ཡིན། །དེས་
 ར་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐད་
 ཅིག་མ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྐྱད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཆོག་དེས་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་ཡང་
 དངོས་སུ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་དམ་བཅའ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག
 །བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་རུས་པ་མེད། །ཅེས་པའི་སྒྲིབ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་
 འབྲེལ་རིགས་པའི་བྱུར་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་གོ་ཐོབ་ཀྱི་ཁུལ་བྱས་པ་དབྱེ་ཆད་
 ཀྱི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོར་ཡང་ཡང་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡིན་
 ར་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱས་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སྤྱི་ལ་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གཉིས་དང་ཆད་ཆེན་སོགས་ལས་
 སྤྱོག་པའམ་གཞན་སེལ་ལེན་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཆད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་ཁས་སྦངས་
 པའི་བྱུང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྲེན་པའི་སུན་འབྲེན་དེ་འབྲས་
 མཚུངས་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། འབྲས་མཚུངས་ལྷག་ཆོད་

ལ་འགྲེལ་བ་ལྟར་སྤང་དང་། མ་ངེས་བ་ལྟར་སྤང་དང་། མ་གྲུབ་བ་ལྟར་སྤང་
 དང་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དམ་བཅའི་བྱུང་པར་ལ་སུན་འབྲེན་
 པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། དེ་ནི་འབྲས་
 མཚུངས་དེ་ལྟ་བུ། །སྤྱི་པོའི་འདོད་པས་ནུམ་བ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་མེ། སྤྱི་བྱེད་ཡང་དག་ཁས་སྤངས་པའི་བྱུང་པར་ལ་
 བརྟགས་ནས་སུན་འབྲེན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་དེ་དེའི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ཞིང་། དབྱེ་བའང་འགྲེལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ཁོ་
 ལ་འཆད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་མ་བྱས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ།
 འོ་ན། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ལ་རྟགས་ཁོ་ནའི་བྱུང་པར་ལ་སུན་
 འབྲེན་པའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་གིས་བྱུང་པར་ཐལ། སྤྱི་བྱེད་ཡང་དག་
 ཁས་སྤངས་བ་ལ་བརྟགས་ནས། ཞེས་དང་། དབྱེ་བ་འགྲེལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་
 པའི་ལྟག་ཆོད་གསུམ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་གསུམ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་
 པར་ལ་བརྟགས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་སྒྲོ་ལས། སྤྱི་བྱེད་
 རྟགས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མ་ངེས་བ་མེད་པའི་རྟགས་
 ལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མི་འགྲེལ་བའི་རྟགས་ལ་འགྲེལ་
 བའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་
 རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་བྱེད་ཆོང་བ་ལ་མ་
 ཆོང་བར་བརྗོད་པའི་ལྟག་ཆོད་དང་། འོགས་སམ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ལ་
 སྐྱོན་བརྗོད་པའི་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་གྲུབ་པར་སུན་འབྲེན་པའི་དེ་དང་།
 རྟགས་ངེས་བ་ལ་མ་ངེས་པར་སུན་འབྲེན་པའི་དེ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 འགྲེལ་བའི་སུན་འབྲེན་པའི་དེ་དང་། སྐྱོན་མེད་པའི་དཔེ་ལ་སྐྱོན་དང་བཅས་
 པར་འཛིན་པའི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་དང་རྟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཆོད་མ་རིགས་པའི་སྒོ་ལས། སྐབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མི་འབྱུང་བ་ལ་སྒྲིན་
 བཟོད་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་ཏེ་རི་ལྟར་ན་སྐབ་པར་
 བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ཆང་བ་མ་ཆང་བ་ཉིད་བཟོད་པ་དང་། ཕྱོགས་སྒྲིན་
 མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་བཟོད་པ་དང་། སྐབ་པའི་རྟགས་ལ་མ་སྐབ་པའི་
 རྟགས་སུ་བཟོད་པ་དང་། མ་ངས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ལ་མ་ངས་པའི་རྟགས་
 སུ་བཟོད་པ་དང་། མི་འགལ་བའི་རྟགས་ལ་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་བཟོད་པ་
 དང་། སྒྲིན་མེད་པའི་དཔེ་ལ་དཔེའི་སྒྲིན་བཟོད་པ་སྟེ་འདི་རྣམས་སྐྱེན་འབྱེན་
 པ་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབ་སྟེ། ལན་ལྟར་སྤང་
 བའམ་ལན་འདྲ་བའི་སྐྱེན་འབྱེན་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་ངས་
 ཅུ་བར། དེར་སྤང་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་དེ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 སྐྱེན་འབྱེན་པར་སྤང་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་དོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས། ལྷག་
 ཆོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེན་འབྱེན་པ་དང་འདྲ་བའོ། །ལྷག་ཆོད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་འདྲ་བའི་
 ཆོག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ལན་དང་འདྲ་བའི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ལྷག་
 ཆོད་ཅེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་སོ་སོའི་དཔེ་ཡང་འབྲས་
 གུ་ལ་སྐབ་པ་སོགས་བཞད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་ལ་སྒྲོ་བྱ་མང་ཡང་ཅུང་
 གསལ་དེས་གོ་བྱས་སོ། །

རང་ཕྱགས་བཞག་པ།

རང་ཕྱགས་ལ། སྒྲོ་གསལ་བར་པན་ཆོད་དང་ལན་འདེབས་ཚུལ་རྣམ་
 པར་མ་དག་པ་སྒྲོང་བའི་ཆོད་དུ་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཆོག་དོན་
 ཀྱི་གངས་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་སོ་ནི། ལན་བྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་

མཆན་ཉིད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། ལན་ལོག་པ་ནི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་
 ། མདོའི་དར་རྟེན་ལས། སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ལན་ལོག་པ་མཐའ་དག་ཡིན་ཡང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་སྤྱི་ཚོལ་གྱི་ལན་ལྷར་སྤང་གཅིག་དགོས་ཏེ། སྤྱི་
 ཚོལ་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་ལྷར་སྤང་བྱས་པ་ལྷག་ཆོད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དབྱེན་སྦྱར་
 མཐའ་མེད་ཀྱང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱས་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། གཏན་ཆེགས་མི་
 འདོད་པར་མཆུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དང་། ཏྲགས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་
 ལྷག་ཆོད་དང་། བཏྲགས་པ་དང་མཆུངས་པའི་དེ་དང་། མ་བཟློན་པར་
 མཆུངས་པའི་དེ་དང་། མ་སྦྱོར་བ་མཆུངས་པའི་དེ་དང་། འབྲས་མཆུངས་ཀྱི་དེ་
 དང་། ཆོས་མཐུན་མཆུངས་པའི་དེ་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་མཆུངས་པའི་དེ་
 དང་། རྣམ་རྟོག་མཆུངས་པའི་དེ་དང་། བྱེད་མེད་མཆུངས་པའི་དེ་དང་།
 དམིགས་པ་མཆུངས་པའི་དེ་དང་། ཐེ་ཆོམ་མཆུངས་པའི་དེ་དང་། རོན་གོ་
 མཆུངས་པའི་དེ་དང་། ཐལ་འགྲུར་མཆུངས་པའི་དེ་དང་བཅུ་བཞིར་འདུ་བའི་
 སྤྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཚོལ་གྱི་བསྦྱབ་བྱེད་སྦྱབ་བྱས་ཀྱི་ཏྲགས་ལ་སྤྱད་མ་
 སྤྱད་བཏྲགས་ནས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་སུན་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་སུན་འབྱེན་ལྷར་སྤང་དེ། མ་ཆང་བའི་གཏན་ཆེགས་རྗེས་མཐུན་གྱི་དེའི་
 མཆན་ཉིད། ཆོད་མ་མདོ་ལས། སྤྱད་དང་མ་སྤྱད་ལྷག་ཆོད་དེ། །མ་ཆང་
 གཏན་ཆེགས་རྗེས་མཐུན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་
 དེ། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་བསྦྱབ་བྱེད་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཞོད་པ་ལ་དུས་གསུམ་གྱིས་
 བཏྲགས་ནས་སུན་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྱེན་ལྷར་སྤང་དེ།
 གཏན་ཆེགས་མི་འདོད་པར་བཟློན་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད། ཆོད་མ་མདོ་ལས།
 དུས། །གསུམ་ལའང་ཏྲགས་སུ་བཟློན་འདོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་བཟློན་པར་དེ་ལ་

བརྟགས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱོན་འབྱེན་ལྟར་
 ལྟར་དེ་བརྟགས་པ་མཚུངས་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་མ་མདོ་ལས། དེ་
 དག་མི་རྟག་ལུས་མ་ཡིན། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་རྗེས་མཐུན་བརྗོད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ཡོད་དེ། རྟོག་བས་ཡང་དག་བཞུགས་པར་གཏན་
 ཆེགས་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲུབ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་ལུས་པར་
 སྐྱོན་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱོན་འབྱེན་ལྟར་ལྟར་དེ། མ་བརྗོད་པར་
 མཚུངས་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས། སྒྲུབ་བརྗོད་གཏན་ཆེགས་མེད་པ་
 ཡིས། །བསྐྱབ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །མ་བརྗོད་པའང་མཚུངས།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། རྟོག་བས་ཡང་དག་བཞུགས་པར་
 རྟགས་སྒྲུབ་རྟགས་མ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་
 བརྗོད་དེ་སྐྱོན་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱོན་འབྱེན་ལྟར་ལྟར་དེ། མ་
 སྐྱེས་པ་མཚུངས་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས། བརྗོད་པ་ལས་སྒྲུབ་
 བརྟགས་མིན་བྱིར། །མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་དག །མ་སྐྱེས་མཚུངས་པ་
 རྟམ་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། རྟོག་བས་ཡང་
 དག་པར་བཞུགས་པ་དངོས་སམ་གང་རུང་གི་འབྲས་བུར་གཞན་དུ་སྐྱོ་བརྟགས་
 རྟགས་རྟགས་ཆོས་དཔེ་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་རིགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་སྐྱོན་འབྱེན་ལྟར་ལྟར་དེ། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས།
 འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདུན་
 པ་ཡོད་དེ། རྟོག་བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པར་ཆོས་མཐུན་
 གྱི་དཔེ་ལ་དེ་གཞན་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་བརྗོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱོན་
 འབྱེན་ལྟར་ལྟར་དེ། ཆོས་མཐུན་མཚུངས་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས།
 དཔེ་བསྐྱབ་མི་མཐུན་ཕྱོག་དག་ལས། །ཆོས་མཐུན་དཔེ་ཡིས་གཞན་སྐྱབ་པ།

།ཆོས་མཐུན་པར་མཆུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འགྲུར་སྒྲ་མར།
 དེས་བསྟན་མ་དག་དཔེ་བསྟན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བརྒྱད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་
 བས་དཔེ་གཉིས་ཡང་དག་བཀོད་པར་གཞན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་
 བཟོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་དེ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་
 མཆུངས་པའི་མཆན་ཉིད། མདོར། གཞན་དག་ནི། ཆོས་མི་མཐུན་པས་
 མཆུངས་པ་ཉིད། །གཞན་ལ་མ་གྲུབ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དགྲ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པར་
 མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་འདྲ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བཟོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
 སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་དེ། རྒྱལ་མཆུངས་ཀྱི་དེའི་མཆན་ཉིད། མདོ་ལས། བྱེ་
 བྱག་བཟོད་པའི་ཆོས་མཐུན་པའང་། །རྒྱལ་རྒྱལ་མཆུངས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་བཀོད་
 པར་དེ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་གཏན་ཆེགས་ལ་བརྟགས་ནས་མ་གྲུབ་
 པར་བཟོད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་དེ། བྱེ་མེད་
 མཆུངས་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད། ཆད་མ་མདོ་ལས། བསྐྱབ་བྱ་རྒྱལ་བྱེད་
 མེད་ཕྱིར་ཡང་། །མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྤང་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བརྒྱ་གཅིག་པ་དཔེགས་པ་མཆུངས་པའི་དེ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་སྐྱབས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ལས་གཞན་ཡང་གཏན་ཆེགས་བསྟན་ནས་སྒྲིན་བཟོད་པའི་ཆ་ནས་
 བཞག་པའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་དེ། དཔེགས་མཆུངས་ཀྱི་དེའི་མཆན་ཉིད།
 མདོ་ལས། བསྐྱབ་བྱ་ལས་གཞན་གཏན་ཆེགས་ཀྱི། །བསྟན་བྱ་དཔེགས་པ་
 མཆུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་གཉིས་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྟ་
 ཆོད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་དང་རྟགས་ཡང་དག་བཀོད་པར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ནས་བརྟགས་ནས་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིན་བཟོད་པའི་ཆ་ནས་

བཞག་པའི་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དེ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་དེའི་མཆན་ཉིད། མདོ་ལས།
 ཐེ་ཆོམ་བརྗོད་དོན་ཐ་དད་ལས། །གཏན་ཆེགས་ཐེ་ཆོམ་ཚུད་པར་བྱེད།
 །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱེད། བཅུ་གསུམ་པ་དོན་གོ་ལྷག་ཆོད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་
 བས་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྒྲིག་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་
 གྱི་དོན་ཡང་འུགས་ལ་འཕངས་པར་ཚུད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སུན་འབྱེན་
 ལྟར་སྤང་དེ། དོན་གོ་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མདོ་ལས། དོན་གྱི་འདོད་
 མེན་མི་མཐུན་སྟེགས། །སྐྱབ་བྱེད་དོན་གོ་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱེད། བཅུ་བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བས་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་རྟགས་ཡང་དག་དཔེ་གསུམ་བཀོད་པར་དཔེ་དེར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་སོགས་ནས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་འགོག་པའི་ཆ་ནས་
 བཞག་པའི་སུན་འབྱེན་དེ། ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད། མདོ་ལས། ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པར་འདོད་པ་ཡང་། །གང་ཡང་གཉིས་
 ཀ་གཏན་ཆེགས་སམ། །དེ་ནི་དཔེ་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱེད། གསུམ་པ་ནི། ལྷག་ཆོད་ལ་སྦྱར་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་མཐའ་མེད་ཀྱང་
 བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱིས་བསྐྱས་ན་བཅུ་བཞིར་ངས་ཏེ། སྦྱར་བའི་སྟོན་ས་མཐའ་
 མེད་ཀྱང་གཞི་ཆོས་རྟགས་དཔེ་བཞིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་དང་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 འགལ་མ་ངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལྟར་སྤང་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་
 པའི་བྱེད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ངས་ལས། ལོག་པའི་ལམ་ལ་མཐའ་མེད་
 བྱེད། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྦྱོར་བྱ་མིན། །ཞེས་དང་། དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་
 གཏུང་སེལ་ལས། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་བརྗོད་དེ། ལོག་པར་
 རྟོག་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བྱེད་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། མདོ་ལས། ལྷག་ཆོད་ཀྱན་ལ་སྟེགས་ཅམ་མོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་

ལས། དེ་དག་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་བའི་བྱེ་བྲག་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་དབྱེ་བ་མཐའ་
 ཡས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དར་ཤིག་མཐའ་འཛིན་
 གདུང་སེལ་ལས། སྒར་བཞད་པའི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་དེ་སུན་འབྲེན་
 བ་ལྷར་སྒྲུང་དུ་བྱུབ་པའི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ལྷག་ཆོད་ཀྱི་ལ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་སྟོགས་ཙམ་མོ་སྟེ།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ཡང་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆོད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལས་ཀྱང་བསྐྱས་ན་བྱུག་ཏུ་འདུ་སྟེ། གཞི་རྟགས་ཆོས་
 དཔེ་བཞིའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རིགས་སྒྲོ་ལས། སྐབ་པར་བྱེད་
 པའི་སྒྲོན་མི་འབྱུང་བ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ནི་སུན་འབྲེན་པ་ལྷར་སྒྲུང་བ་རྣམས་
 ཏེ། སྐབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ཆང་བ་ལ་མ་ཆང་བ་ཉིད་བརྗོད་པ་དང་།
 སྟོགས་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲོན་བརྗོད་པ་དང་། སྐབ་པའི་རྟགས་ལ་མ་
 སྐབ་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མ་དེས་པ་མེད་པའི་རྟགས་ལ་མ་དེས་
 པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མི་འགལ་བའི་རྟགས་ལ་འགལ་བའི་རྟགས་
 སུ་བརྗོད་པ་དང་། སྒྲོན་མེད་པའི་དཔེ་ལ་དཔེའི་སྒྲོན་བརྗོད་པ་སྟེ། འདི་
 རྣམས་སུན་འབྲེན་ལྷར་སྒྲུང་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་
 ཤེན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་འཆོམས་སོ། །དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ་ལྷར་དེ་བས་ཀྱང་
 བསྐྱས་ན་སུན་འབྲེན་ལྷར་སྒྲུང་གཅིག་བྱར་འདུ་སྟེ། ཆོག་གིས་བཅུ་བཞི་པོ་
 དེར་མ་འདུས་པ་ཡང་ཡོད། དོན་གྱི་ཆ་འགས་བྱས་ན་དེ་དག་གི་ནང་པན་
 ཚུན་ཀྱང་འདུ་བས་དེར་མ་དེས། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བྱས་ན་གཅིག་ཁོ་ནར་དེས་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདིར་དམ་པའི་
 དོན་པན་ཚུན་འགལ་ཏེ་བདག་སྐྱེད་མེད་པ་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་
 དེར་སྤྱིའི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པར་མི་འདུ་བའི་བྱིར། རྣམ་དེས་ལས། དེ་ལྷ་བྱ་ལ་

སོགས་པ་རྣམས་ནི་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟག་ཆོད་ཀྱི་ནང་དུ་
 འདུས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་
 ལས། གལ་ཏེ་དེ་དག་གྲང་ཆ་འགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུའོ་ཞེ་ན། འདི་
 དག་གྲང་པན་ཚུན་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་བྱིར་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅུང་ཟད་
 བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་ཡིན་ན་ནང་དུ་མི་འདུ་བའི་བྱིར་རོ།
 །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་སུན་འབྲེན་བ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་རོ། །ཞེས་
 བརྗོད་ཟེན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ལུས་ལྟ་
 བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་གར་གཅིག་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་
 རོ། །འོ་ན། རྩེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་མེད་ན་ལྷག་ཆོད་རི་ལྟར་ཤེས་སྟུམ་ན་དེ་
 ཡོད་དེ། སྟབ་པ་དང་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཤེས་པས་དེ་ཤེས་པའི་བྱིར་
 གསུངས་སོ། །ཡང་ཅོད་སྟབ་ལས་ལྷག་ཆོད་རྣམས་བསྟུས་ནས་བྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་སྟོན་ཅན་དང་། རྩུན་པའི་སྟོན་ཅན་དང་། འགལ་བའི་སྟོན་ཅན་ཐ་
 དད་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། ཆོས་མཐུན་མཚུངས་པའི་དེ། མི་མཐུན་པའི་དེ།
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དེ། རྩེ་བྲག་མེད་པའི་དེ། བྱད་མ་བྱད་ཀྱི་དེ། འབྲས་
 མཚུངས་ཀྱི་དེ་དག་ནི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་ཞིང་གཞོད་པའི་
 རྟགས་ཡོད་པས་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་ཅན་དང་། ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པ་
 དང་དོན་གོ་སོགས་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཆད་མས་གཞོད་པས་རྩུན་པའི་དོན་
 ཅན་དང་། མ་སྦྱིས་པ་མཚུངས་པའི་དེ། བརྟགས་པ་མཚུངས་པའི་དེ་སོགས་
 དམ་བཅའ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་ཅེས་
 གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། ལྷག་ཆོད་རྣམ་ལ་ཅོད་སྟབ་ཏུ། །བྱིན་ཅི་ལོག་དང་
 རྩུན་ཉིད་དང་། །འགལ་བ་ཉིད་དེ་སྟོན་གསུམ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་སློབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་གསུངས་པ་དེ་དག་སྟོན་གསུམ་གྱིས་ཐ་
དད་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷག་ཆོད་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་འང་ཉེས་པ་དེ་
གསུམ་གཤེས་སྟོན་འདུག་པ་ཡོད་པའི་གཞོན་གྱེད་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་འདེས་པར་
གནས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གསུམ་པོ་ཐ་དད་དུ་མཆོན་མིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། དེ་དག་རྣམས་ལ་སྟོན་གསུམ་གྱི་གཅིག་ཡོད་ལ་གཞན་
མེད་པའི་བྱེད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་
ལྷག་ཆོད་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འགལ་བ་
ཉིད་རྣམས་འདེས་པས་སྟོན་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དང་།
འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་ཐམས་ཅད་སྟོར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སོ་
སོའི་རྩོད་རིགས་དང་གཉིས་ཀའི་བཤད་ཚུལ་སྒྲུང་ཡང་མ་སྟོས། རང་འགྲེལ་
དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སྒྱུར་བ་ཁོ་ནས་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །

རྩོད་པ་སྟོང་བ།

རྩོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོགས་སྒྲུང་གིས་བཅུ་བཞིར་དོན་གྱི་ཆ་ནས་མ་ངེས་
པར་ཐལ། ལྷག་ཆོད་ལ་ད་དུང་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་དང་རྫོད་གྱེད་དང་
རྫོད་གྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་འཐད་པ་དང་དཔེ་རྒྱ་དང་སྐབས་མཚུངས་པ་སོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། དེ་དག་གི་དང་པོ་བཞི་བྱེད་མེད་མཚུངས་པ་
དང་རྣམ་ཉོག་མཚུངས་པར་འདུ། འཐད་མཚུངས་ཀྱི་དེ་ཆོས་མཐུན་དང་ཆོས་
མི་མཐུན་གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ། དཔེ་རྒྱ་མཚུངས་པའི་དེ་ཡང་ཆོས་
མཐུན་མི་མཐུན་མཚུངས་པ་གཉིས་སུ་འདུ། སྐབས་མཚུངས་པའི་དེ་ཐེ་ཆོས་

མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་འདད་
ལས། བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བྱད་པར་མེད་པ་མཚུངས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་
མཚུངས་པའི་ནང་དུ་འདུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
འབྲེལ་བ་འདད་ལས། འཐད་པ་མཚུངས་པ་སྟེ་འདི་ཡང་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་
པ་ཉིད་དམ་མི་རྟག་པར་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་མ་དེས་པར་དག་ཆར་
གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་མཚུངས་
པ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
འབྲེལ་བ་འདད་ལས། དཔེའི་རྩ་པོ་མཚུངས་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཆོས་
མི་མཐུན་པར་མཚུངས་པའི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ། ནས། ཅི་སྟེ་ནམ་མཁའའི་ཆོས་
མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཚུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་བ་འདད་ལས། སྐབས་མཚུངས་པ་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། ནས། དེའི་ཕྱིར་གཏམ་ཆོག་སྐབས་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་པ་འདི་
ཡང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་བྱད་པར་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཐེ་ཆོས་མཚུངས་པའི་ནང་དུ་
འདུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་རྒྱ་ཆེར་བཞུགས་ཀྱང་ཡི་གེ་
མངས་དོགས་དང་། འབྲེལ་བ་འདད་དང་དར་ཤིག་སྟོས། ཐུབ་བསྟན་བྱེད་པ་
གྱིས་ཅོད་དུས་ཕྱོགས་སྤང་གྲགས་པའི་ལྷག་པའི་དགོས་གསུངས་པ་དང་
རྒྱལ་བ་གོང་མས་པོ་ཉི་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ཁོད་དུ་ཞེས་པའི་ཐུགས་བཞེད་བསྐྱང་
སྤང་གིས་པ་ཕྱོགས་འདིའི་སྟོ་གྱིས་ཆེ་སྤྱུ་ཐམས་ཅད་ཡིད་རངས་པར་མཛོད་
ཅིག་གྱ།

སྤྱིས་པ།

འཆད་ན་མ་འབྲེལ་བྱུང་རྒྱལ་སྟོང་ཁམས་བྱེད། །

ཅོད་ན་རྟོག་གཉིས་སྤང་བྱེད་ལྷག་ཆོད་བྱེད། །

སྒྲིམ་ན་ཡིད་བྱེད་འགོག་པ་ལྟར་ལེན་མཁན། །
འདི་འབྲེལ་དུས་ཚོད་གཟིགས་སམ་སྒྲིན་མཆོག་གྱེ། །

འཁོར་བ་ཉེས་པ་བརྒྱ་ཡི་འབྱུང་གནས་དང་། །
མཐོ་དམན་སྦྱིད་སྦྱག་ཚུ་རྒྱབས་ལྟར་མཐོང་ཞིང་། །
ལམ་གྱི་གྲངས་ངེས་གོ་རིམ་དངོས་སྒྲིབས་གྱིས། །
སྒྲིམ་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱགས་ཞེས་ཐོས། །

ཕྱོགས་སྒྲང་གྲགས་པའི་རིགས་ལམ་མི་ཤེས་ཤིང་། །
རི་ལྷ་རི་སྙེད་རྣམ་དབྱེ་མ་དོད་པར། །
རྒྱན་དང་སྒྲིམ་དང་ངར་འཛིན་དམ་སོས་ལྷ། །
སྒྲིམ་སོགས་རིམ་གཉིས་མོ་གཤམ་བྱ་མའི་བྱ། །

ལྷག་ཆོད་སྒྲ་དོན་གང་ཡང་མི་ཤེས་ཀྱང་། །
དེ་དག་སྒྲ་དང་ཚུམ་པའི་སྒྲ་མ་མཁན། །
ཐུབ་དབང་མི་དགོངས་སྒྲ་མ་འདི་ཤེས་ན། །
ཆངས་དང་འདོད་ལྟར་མ་སྒྲུལ་འདི་ཅི་གྱེ། །
ཞེས་པའང་བར་སྐྱབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དབྱིབས་ཀྱི་བྱང་པར་བརྟགས་ནས་དགག་པ།

གཉིས་པ་དབྱིབས་སྐྱ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ། དབྱིབས་མཐོང་
 ཅམ་རྟགས་སུ་མི་རིགས་པའི་དཔེ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ་
 བློ། ཅ་བར། རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་གྲུབ་པ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུང་པ་བཞི་བྱུང་
 ། གཉིས་པ་བློ། ཅ་བར། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར། །ཞེས་
 སོགས་རྒྱུང་པ་བཞི་བྱུང་། གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་
 པ་བློ། ཅ་བར། འདིས་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་རྒྱུང་པ་བཞི་
 བྱུང་། དོན་ནི་དབང་ཕྱུག་སུན་འབྱེན་པའི་རིགས་པ་དང་བརྗོད་འདོད་སོགས་
 བཤད་མ་ཐག་འདིས་ནི་སེར་སྐྱ་བ་དང་སོགས་ཀྱིས་གཅེར་བུ་བའི་ལུགས་
 ངན་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེར་སྐྱ་བས་སྒོ་དང་བདེ་བ་ནམས་ཆོས་ཅན།
 སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འདིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། གཅེར་བུ་
 བས་སྒྲོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་པ་བཟུངས་ན་འཆི་བའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནམས་ཀྱང་རིགས་པ་དེས་འགོག་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། སྒོ་ཟེར་ཡང་
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་མིང་ཡིན། སེམས་མེད་ཀྱང་བཅ་པོ་ཡིན། སྒྲོན་
 ཤིང་ལ་འཆི་བའི་སྐྱ་ཅམ་ལས་དོན་མེད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དེའི་གྲུབ་དོན་སྟོན་པར། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ན།
 །ནས། གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་མིན། །ཞེས་པའི་བར་ཆོགས་
 བཅད་བཞི་བྱུང་། དེ་དག་ནང་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པ། ཅ་བར། སྐྱ་མ་གྲུབ་
 ཀྱང་དངོས་པོ་བློ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཕྲོས་སྒྱུར་མཐའ་དབྱེད་པ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་བློ། ཅ་བར། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་གྲུབ་པ། །ཞེས་པས།

སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་དང་། དབྱིབས་སྐྱས་འཇུག་བྱང་དུ་མཆུངས་
 པར་ཡོད་པ་དེ་ངོ་བོའི་དབྱིབས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དོན་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ལ་ངོ་བོ་དང་
 བྱང་པར་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོ་དང་། མིང་དང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གཙོ་
 བོ་གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་སྟོན་པར། ཅ་བར། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་
 བ། །ཞེས་སོགས་བཞི་བྱུང་། གཉིས་པ་མིང་དོན་གཉིས་ལས་དོན་གཙོ་བོར་
 སྟོན་པར། ཅ་བར། སྐྱ་མི་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་
 དཔེར། །འུག་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། །འུགས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་
 པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཁྱོད་བརྗོད་པའི་
 སྐྱའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་
 གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་རྟུལ་སྒན་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པ་ལ་ལུས་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་བྱེ་བྲག་པས་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་
 དེ་འབྱུང་བཞིའི་རྟུལ་སྒན་ལ་འཇུག་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་འབྱུང་བཞིའི་རྟུལ་སྒན་
 རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ལུགས་དགག་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱ་དོན་
 གཉིས་ལས་དོན་གཙོ་སྟེ། ཕྱི་ཁོ་ལ་འུག་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་
 བཞིའི་རྟུལ་སྒན་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བཀོད་པའི་ཆེ་རེག་བྱ་ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་འབྱུང་བཞིའི་རྟུལ་སྒན་མི་

ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྐྱ་ཞིང་། རེག་བྱ་
 ཅན་དེ་སྐྱར་བྱེ་བྲག་པའི་རོ་ཐོར་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་དེ་
 འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྱན་ཏྲག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་བྱིར། སངས་
 རྒྱས་པས་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་པ་ནི་
 ཏྲགས་ཀྱི་འགོད་དུས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་ཆོལ་ཕྱག་པ་བ་ལ་འབྱུང་
 བཞིའི་རྩལ་སྤྱན་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 བཀོད་པའི་ཆེ་རེག་བྱ་ཅན་དེ་ལུས་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་
 སྤྱན་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐམ། ཁྱིད་གྱིས་བཤད་
 ཚུལ་སྤྱོད་མ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུས་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལུས་ཅན་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་
 རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་རོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་རེག་བྱ་ཅན་འབྱུང་བཞིའི་
 རྩལ་སྤྱན་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐམ། སངས་
 རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་ཆོལ་བྱེ་བྲག་པའི་རོར་རེག་
 བྱ་ཅན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྱན་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་པ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་སོ་སོ་བ་ཏྲག་
 པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅའ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས། དེའི་རོ་ཐོར་
 ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 ལུབ་སྟེ། ས་རྒྱ་མི་རྒྱང་གི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཏྲག་པ་ཆ་མེད་བཞི་རིམ་བཞིན་
 གཟུགས་ཀྱི་རོ་རེག་བཞི་ལྡན་དང་། གཟུགས་རོ་རེག་པ་གསུམ་ལྡན་དང་།
 གཟུགས་རེག་གཉིས་ལྡན་དང་། རེག་བྱ་གཅིག་བྱ་དང་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་

པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ལ་རེག་བྱ་ཅན་གྱིས་བྱམ་པའི་
 ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ས་དང་རྩ་དང་མི་དང་རྩུང་རྣམས་
 གྱི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དེ་དག་གྲང་རྟག་པ་སྟེ་གངས་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་།
 ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་། ཡོན་ཏན་གཅིག་དང་ལྷན་པ་
 རི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱམ་སྟེ། དེའི་ངོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་
 སྤྲོ་རྟག་པ་དང་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རེག་
 བྱ་ཅན་མ་ཡོན་པ་དེ་དེའི་ངོར་སྤྲོ་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རྣམ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་སྤང་གིས། སྟོགས་ཆོས་མཐུན་སྟོགས་
 ཡོད་མེད་དང་། རྟོགས་དང་། མི་རྟག་ཅོས་བྱུང་རེག་མིན་པ། ཞེས་པའི་
 རོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཆོབ་མཁས་བྱམ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་རྩལ་
 སྤྲོ་ཞེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་བྱས་པ་ལྟར་འདྲིའི་ཡང་བདེ་བྱད་བྱས་པས་ཅོད་
 དུས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རེ་རེ་བ་ཐེར་དགོས་ཏེ། རྩེ་བྲག་པས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་སོ་སོ་བ་
 རྟག་པ་དང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གཉིས་གྲང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དང་མི་རྟག་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཆོད་ཆོན་དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གྲང་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའོ། །རྟག་པ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དང་། ཡོད་ལ་
 རྩལ་སྤྲོ་རབ་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལོ། །མི་རྟག་པ་ནི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་གཉིས་པ་ཉིད་དོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷས་གྲང་། དཔེར་ན་གྲེ་བྲག་པར་སངས་རྒྱས་
 པས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཉིད་དུ་བྱས་ཅན་ཉིད་ཡོན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་སྟེ། བྱམ་པ་
 ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་
 ལས་གྲང་ངོ་། ། ཅུ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་སྤྲོ་ཆོས་མཁས་
 པས་གྲེ་བྲག་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་གྲེ་བྲག་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཀོད་དུས་དེ་

འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པ་
 ལ་དེ་ལྟར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པར་མཐུན་ནས་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཏུ་
 སོང་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱི་ཚོལ་བྱེ་
 བྲག་པ་ལ་དེ་བཞེད་ནས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་དུས་དེ་དེ་འབྲ་བའི་དུས་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དུས་ཕྱི་ཚོལ་
 དེ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་བྱེ་བྲག་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་
 ཏུ་སོང་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྱས་ལ་བྱད། འོ་ན། ལམ་མ་ཞུགས་
 གང་ཟག་ལམ་ལ་ཞུགས་དུས་སུ་ལམ་མ་ཞུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་
 ལམ་མ་ཞུགས་ལམ་ལ་ཞུགས་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་
 ཅིག་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གཅིག་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན།
 བྱེ་བྲག་པའི་ལྷ་གྲུབ་བཏང་བའི་བྱེ་བྲག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་
 སྤྲ་རབ་ཀྱི་རེག་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱས་པའི་བྱས་པ་ཁས་ལེན་པའི་དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱས་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གྲུབ་
 པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྟག་པས་འཁོར་བ་དང་སྟོད་བཅུད་བསྐྱེད་པར་གཙོ་བོར་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། ཚད་ཆེན་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། གང་འདོད་པའི་རྩལ་
 སྤྲ་རྣམས་དེ་རྣམས་རྟག་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྩལ་སྤྲ་
 སྐྱེད་པ་བོར་འདོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཡང་རྩལ་སྤྲ་རྣམས་
 པ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། འདིས་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ།
 ཅེས་པ་ནས། རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོད་འཇུག་སོགས་ལས་སྤྲ་
 རབ་ལ་བརྗོད་པ་དེ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་
 རོ་བོར་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲ་རྣམས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་

སྤྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྣོ་ལ་བྱེ་བྲག་
 པའི་རྩོང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རེག་བྱ་ཅན་འབྱུང་
 བཞིའི་རྩལ་སྤོན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། དེ་ཡིན་ན་
 དེའི་ཆོ་བྱེ་བྲག་པའི་རྩོང་དེ་སྐྱར་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རེག་བྱ་
 ཅན་དེ་བྱེ་བྲག་པའི་རྩོ་བོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤོན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། བྱེ་
 བྲག་པ་དེ་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱུབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྩོ་བོར་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེས་རེག་བྱ་ཅན་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུབ་པ་ཆད་མས་
 དེས་པར་ཐལ། དེས་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་
 མས་དེས་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་རེག་བྱ་ཅན་དང་རྟག་པའི་གཞི་
 མཐུན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྩོ་བོར་རེག་བྱ་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་
 འཇུག་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་གསལ་སྤང་གིས་སྤྱོད་གསལ་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས། མཐུན་
 སྤྱོད་གསལ་ལ་ནི་ཡོད་པ་དང་། མེད་དང་དེ་བཞིན་གཉིས་ཀ་ཡི། ཞེས་དང་།
 ཆད་མ་མདོ་ལས། མཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལ་ཡོད་མེད་རྣམ་གཉིས། སྤྱོད་གསལ་གྱི་ཆོས་
 ལའང་རྣམ་པ་གསུམ། མི་མཐུན་སྤྱོད་གསལ་ལའང་སོ་སོར་ནི། ཡོད་མིན་
 གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་སྤྱིར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་གསལ་གྱི་
 ཆོས་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། མཐུན་པའི་སྤྱོད་གསལ་ལ་ཡོད་པ་དང་
 མེད་པ་གཉིས་ཀར་རྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རེག་བྱ་ཅན་བྱེ་བྲག་པའི་རྩོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་
 སྤོན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་གཞན་དག་ན་

རེ། རྩེ་བྲག་པ་དེ་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་
 མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་དང་། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་
 ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་བྲག་པའི་དོར་རེག་བྱ་ཅན་དེ་སྐབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་རེགས་ལ་འབྲུལ་ནས་ཆོས་གྲགས་
 ཀྱི་དོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཟེར་རོ།
 །དང་པོ་ལ། རྩེ་བྲག་པས་རེག་བྱ་ཅན་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
 ཡེན་པར་ཐལ། རྩེ་བྲག་པའི་དོར་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྩུས་པར་བསྐྱབས་ཟེན། གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་
 གྲགས་ཀྱིས་གངས་ཅན་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཆེ་
 སློབ་དཔོན་རང་གི་དོར་བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་སྙར་སྙང་ཡིན་
 བཞིན་དུ་གངས་ཅན་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱི་དོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འབྲས་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱི་ཆོལ་བྱས་པའི་
 དོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་། སློབ་
 དཔོན་གྱི་དོར་བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 བྱུང་སྟེ། དེ་གྱི་ཆོལ་བྱས་པའི་དོར་བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱུང་ཟེན་སྐབ་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོར་བྱས་པས་དེ་སྐབ་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེས་རང་གི་ཐུགས་ཀྱི་དོར་བྱས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་ཚུལ་ཆོད་མས་ངས་ནས་ཕྱི་ཆོལ་གངས་ཅན་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱིད་གངས་ཅན་ལ་བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་སྐྱ་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
 སྟེ། ཆོད་མ་མདོ་ལས། རང་གི་རྟགས་པ་བཞིན་གཞན་ལ། །ངས་པ་བསྐྱེད་

བར་འདོད་པ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
 བ། སློབ་དཔོན་གྱིས་གངས་ཅན་ལ་བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་དོར་དེའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
 གྱལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དོར་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་གཏན་
 ཆེགས་ལྟར་སྒྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་པ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྐྱབ་ངག་གི་ཚུལ་གསུམ་སྐྱས་ཀྱང་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་གང་
 རུང་གི་དོར་ཚུལ་གསུམ་གའི་གཅིག་ཅུ་མ་གྱལ་ཀྱང་དེ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཏྲགས་
 ལྟར་སྒྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐེགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་ལས་གཅིག་མ་
 སྐྱས་ན་ཡང་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྒྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱས་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་
 བར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྱལ་བའམ་ཐེ་ཆོལ་ཟ་ན་ཡང་ངོ་། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཆོལ་བ་གཉིས་ཀར་མ་གྱལ་བ་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་
 ལ་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་ལྟ་བུ། ཕྱི་ཆོལ་ལ་མ་གྱལ་བ་སྐྱ་ཆོལ་གཅེར་བྱ་
 པས་ཕྱི་ཆོལ་སངས་རྒྱས་པར་ལྟོན་ཤིང་སེམས་ལྟན་དུ་སྐྱབ་པར་འཆི་བའི་
 ཏྲགས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། སྐྱ་ཆོལ་ལ་མ་གྱལ་བ་སྐྱར་གངས་ཅན་གྱིས་བདེ་
 སོགས་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་མི་ཏྲག་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཅན་གང་རུང་བཀོད་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རིགས་ཐེགས་ལས། ཚུལ་གཅིག་མ་
 གྱལ་བའམ་ཐེ་ཆོལ་ཟ་ན་མ་གྱལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲང་བ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་སྐྱ་མི་ཏྲག་པའི་ཞེས་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བཞིན་ནི་གཉིས་
 ཀ་ལ་མ་གྱལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ།
 རིགས་ཐེགས་ལས། ཤིང་རྣམས་ལ་སེམས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་
 རྟུན་པ་ཐམས་ཅད་བཤུས་ན་འཆི་བ་ནི་ཕྱི་ཆོལ་ལ་མ་གྱལ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། རིགས་ཐེགས་ལས། བདེ་བ་ལ་

སྟོན་པ་མེས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མེ་རྟག་པ་ཉིད་ནི་
 གངས་ཅན་ཚོལ་བ་བདག་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བྱིད་ཀྱིས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གཤམ་གངས་ཅན་པའི་མཆེད་པོར་བྱས་ཤིང་
 འདི་ཅམ་ལའང་སྒྲིངས་ན་ཡིན་ཏུ་དེ་བས་ཀྱང་སྤྱ་བའི་ཐལ་སྒྲོག་སྟོན་པ་ལ་ཆེ་
 འདིར་རེ་བ་བསྐྱུངས་དགོས་པར་སྐྱང་ངོ་། །གཞན་ཡང་མངོན་འདུལ་གྱི་
 རིགས་པ་བྱེད་ཁུལ་དང་། གོ་ཐོབ་ཡིན་རྒྱུའི་ཆོག་དོན་གང་ལའང་ཟུར་མ་
 ཐོན་པ་དུ་མ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐན་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རིག་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་
 བྲག་པ་རིག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར།
 དེ་འདྲ་བའི་སྦྱར་བ་བཀོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་བྱེ་བྲག་པ་མ་ཡིན་ཟེར། དེ་འདྲའི་
 སྦྱར་བ་བཀོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ན། ཆོས་ཅན་སྦྱོན་ཅན་ཟེར་བ་སྐྱ་དོན་གཉིས་ཀ་ལས་འཁྱུལ་
 བའི་ངན་སྐྱད་ཤེས་བྱ་སྒྲོག་བརྒྱུད་ཁོ་ནའི་གོ་ཐོབ་ཡིན་ཏེ། ཅོད་དུས་སྦྱར་བ་
 དག་ཏུ་སྒྲོས། འདིར་བདེ་བྱད་བྱས་ཏེ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་
 དེ་འདྲ་བའི་སྦྱར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པ་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེས་དེ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྦྱར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱེ་ལྷན་དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཀྱང་མི་རུང་། དེས་དེ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྦྱར་བ་བཀོད་
 པའི་བྱེ་བྲག་པ་ཀུན་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཀྱང་མི་རུང་བའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་ན།
 དེས་དེ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྦྱར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེས་དེ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྦྱར་བ་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱེ་བྲག་པ་ཡོད། དེའི་ཆེ་
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་
 དངོས་འགལ་ཡིན། སྒྲོ་ཅི་ཡང་འགལ་ལོ། །མ་ཁྱབ་མཆོམས་ཀྱི་རྟགས་དང་

པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་ལ་དེ་འབྲ་བའི་སྒྲུབ་བ་བཞོད་པའི་ཆེ་སྒྲུབ་བ་དངོས་སུ་
 བཞོད་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་པ་སྤྱི་ཆོལ་དེ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་སྤྱི་ཆོལ་ཡིན་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་
 སྤྱི་ཆོལ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་སྤྱི་ཆོལ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་
 གྱི་དངོས་གྱི་སྤྱི་ཆོལ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་སྒྲུབ་ཏེ། དེ་དུས་མ་སྤྱིས་པའི་བྱེ་
 བྲག་པ་དང་། དེ་དུས་འགག་ཐེན་པའི་བྱེ་བྲག་པ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ། འདིས་
 གཉིས་པ་ཡང་འཁྱུགས་གྱིས་གྲུབ། གཞན་ཡང་སྤྱི་ཆོལ་གྱིས་སྤྱི་ཆོལ་ལ་
 ཉགས་སྒྲུབ་འགོད་དུས་ལ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་ཐེན་ཁོ་ན་ལ་འགོད་
 པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དེ་འབྲ་བའི་
 སྒྲུབ་བ་འགོད་དུས་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཉགས་འགོད་པ་སྐབས་བབས་གྱིས་
 ཁྲབ་པའི་སྒྲུབ། འདོད་ན། སྤྱི་ཆོལ་གྱིས་སྤྱི་ཆོལ་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཉགས་
 བཞོད་པའི་ཚུལ་སྒྲུབ་དུས་གྱི་སྤྱི་ཆོལ་རྒྱད་མ་སྤྱིན་པ་གཅིག་དང་། སྤྱི་ཆོལ་
 གྱིས་སྤྱི་ཆོལ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བསྐབས་ཐེན་ནས་སྤྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཏུ་སྤང་བ་
 གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྒྲུབ། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་སྤྱི་ཆོལ་ཡིན་
 ན་སྤྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཉགས་ཡིན་
 ན་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་སྒྲུབ་གྱི་
 ཚུལ་གསུམ་ལ་ཐོག་མར་ཡིད་དཔྱད་དང་དེ་ནས་ཆད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པ་
 སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡིད་དཔྱད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
 འཕེན་ཏེ། ཁྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྒྲུབ། དེ་དག་ལ་འདོད་ཀྱང་མི་རུས་
 ལ། ཁྲབ་པའང་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱ་དངོས་དེ་དག་
 མི་ཤེས་ལ། །སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཆེགས་འབའ་ཞིག་
 བརྗོད་པར་ཐད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྒྲུབ་དང་། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་
 ལས། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ངེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་པར་

དབྱ་མ་པའི་ལྷ་བ་མ་གོ་བ་དག་གིས་ཀྱང་ངེས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །རྩི་ལྷ་ར་ངེས་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དབྱ་མ་པའི་འདོད་
 པ་ལྷ་ར་གྱི་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ན་གཟུགས་བརྟན་དུ་ཡང་མི་བདེན་པར་ངེས་
 དགོས་པས། དེ་འབྲས་བའི་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སྒྲིབ་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་མ་ངེས་
 ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་དེས་དཔེའི་སྟེང་དུ་
 ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་། གཞན་ཡང་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱི་
 རྒྱུ་ལ་ཚུད་པའི་སྐབས་དང་རང་གི་གདུལ་བྱ་བའི་སྐབས་སུ་དེ་སྐབས་
 གྱི་ཉགས་བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཞི་ནས་སྐབས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་སྦྱོར་འགོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་
 གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་ཟིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རོན་མི་ཤེས་
 པའི་ཚོངས་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཐིགས་དར་ཤིག་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་
 ལས། གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་ཚུད་པའི་སྐབས་དང་། རང་གི་གདུལ་བྱ་བའི་
 བའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་གསུམ་གཞི་ནས་སྐབས་དགོས་པ་ཡང་སྟིད་དོ།
 །ཞེས་དང་། དབྱ་མ་རྒྱན་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གཉིས་ཀར་ཡང་སྟོན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་
 དེ་ནས་ཚུལ་སྐབས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་རྒྱན་ལས། བདག་དང་
 གཞན་སྟེང་དངོས་འདི་དག་། ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་
 བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར་། །བདེན་པར་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་
 གསུངས་ནས་ཚུལ་རྩིས་སུ་སྐབས་པར་མཛད་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གང་དག་
 གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་
 དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །ནས། གཏན་
 ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྟོགས་ཅམ་
 བསྟན་པས་དུ་མས་བཤད་པ་གོ་བུས་སོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ་བྱེ་བྲག་པས་རྩལ་སྤྲོ་ལ་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་
 པའི་སྐྱ་འཇུག་པར་མི་འདོད་དོ། དེས་ཞེས་བྱ་ལ་རྩས་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་
 གྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས་དང་འདྲ་བ་སྟེ་ཆོག་གི་དོན་བྱུག་འདོད་པའི་ནང་
 རས་འབྱུང་བཞིའི་སྤྲ་རྩལ་རྩས་དང་། ལུས་ཅན་ཡོན་ཏན་ཉིད་བཞིའི་ནང་གི་
 ཚད་མ་བོང་ཆོད་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དོན་བྱུག་ཀྱང་འགལ་བར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མཆོག་ནམ་བཤད་མཛད་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 རམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་བརྟགས་པའི་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་པའི་ཚད་གཞན་
 ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་པར་འདོད་ལ། ལུས་ཅན་གྱི་དོན་རེག་བྱ་ཅན་ནི་
 འབྱུང་བཞིའི་སྟངས་དུ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ།
 །ཞེས་དང་། རེགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པ་དང་སངས་རྒྱས་
 པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་དེ་ཉིད་གང་ལ་འཇུག་པ་མཐུན་སྟངས་དུ་མ་
 གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱེ་བྲག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྩས་ཀྱི་
 ཚད་ཁོ་ན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་པར་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པ་རེག་བྱ་
 ཅན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་དོར་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲོ་མི་
 ཏག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལུས་ཅན་ཏགས་སུ་བཀོད་ན་མིང་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་མི་
 འགྲུབ་ལ། དོན་རེག་བྱ་ཅན་འདོད་ན་མ་བཟོད་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པས་
 ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་ཅན་ཁོ་ན་བསམ་ནས་
 བཀོད་ན་དེ་ཅུ་ཏགས་སུ་འགྱུར་བས་མི་འགྲུབ་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བཤད་ལས། ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་མཐུན་སྣང་
 དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་དང་། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལྟར་ལུས་ཅན་ཞེས་
 པའི་མིང་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟས་ཀྱང་། དེ་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་རིག་
 བྱ་དང་ལྟན་པར་གྲག་གི་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྣང་
 ལས། དེ་ལ་སྐྱ་ནི་པན་ཚུན་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ལུས་ཅན་ཞེས་བཀོད་
 ཀྱང་རིག་བྱ་ཅན་བསམ་ན་ཆོག་ལ་མ་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཆོད་དེ་རྟགས་སུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཡང་སྐྱ་མ་ངེས་ཀྱང་དོན་གང་བསམ་གཙུ་
 བོར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པས་ཁྱབ།
 །བདག་གི་དོན་བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད། །ཅེས་དང་། ཅ་བར། སྐྱ་ནི་བཟོད་
 འདོད་ཇེས་འབྱང་ཕྱིར། །དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱོན་ནམ། །སྲིད་སྐྱབ་
 འཕོང་སྐྱོན་ཞེས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕོང་སྐྱོན་སྐྱ་མ་ལ་
 ནག་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། ཕྱི་མ་ལ་སྲིད་སྐྱབ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདིར།
 ཅ་བར། སྐྱ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་སོ་ནི། །གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར།
 །ཁྱུག་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། །ལུས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་བཞིན།
 །ཞེས་དང་། ལྟས་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་དག་གི་ཡང་པན་ཚུན་མངོན་པར་འདོད་
 པའི་སྐྱ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དོན་ནི་མིན་ཏེ། གཉིས་ཀས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དང་
 རུམ་པ་དག་ལ་རིག་བྱ་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་
 ། །སྐྱ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་
 པའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྲུབ་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་གྱི་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཆོད་མ་ལ་འདི་

དང་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་གཙོ་བ་གཉིས་ལས་དཀའ་མེད།
ཕྱི་ནང་དང་གོང་འོག་གིས་བཙུང་ཚུལ་མང་མོད་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་
ལོག་པར་བཤད་པ་ལེགས་པར་བཀའ་ཡོད་པ་སྟོང་ལྟ་དག་གིས་ཤེས་པར་
བྱས་ཤིག །

སྤྲུལ་བ།

སྤྲུལ་ལས་མི་རྒྱལ་གདོང་བཞི་མིན་ཀྱང་རྗེ། །
ཟླ་མེད་ཁྱིད་ཀྱི་སྤྲུལ་མཆོག་བཙུང་གཉིས་བདག །
ཉི་མ་གཉིས་སྤྲུལ་ཆངས་པ་གདོང་བཞི་དང་། །
སྤྲུལ་ལས་རྒྱལ་ཡང་ར་རིའི་ཟླ་བ་ཙམ། །

འཕགས་ཡུལ་ཕྱི་ནང་བཏ་ཆེན་ཆོག་དོན་དང་། །
དོན་གྱི་ངོ་བོ་བྱད་པར་ལ་ཚུང་ཚུལ། །
སྤྱི་བདུན་མདོ་བཅས་དབྱུ་ཆད་རིགས་པ་ཞེས། །
བཀའ་བརྟགས་བྱེ་བའི་མ་མ་འདི་ཡིན་གྱི། །

སྤྲུལ་བར་རོ་འཛིན་མི་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ཟླ། །
དཀའ་གནས་འདི་འདྲ་མཐོང་ཆེ་འཇུག་པའི་ཞལ། །
མི་བཞད་མི་གཡོ་སྤྱིར་བཟོའི་སྤྲུལ་གྱུར་པའི། །
སེམས་ལྟན་བེམ་པོར་བྱེད་པའི་སྤྲུལ་མ་སྤྱ། །

འཕགས་ཡུལ་མཁས་པའི་ལུགས་ཤེས་བྱད་པར་དུ། །

རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་རིགས་པའི་ལམ། །
 ཁོང་ཚུད་འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་སངས་རྒྱས་ལ། །
 ཡིད་ཆེས་དད་པའི་ངལ་གསོ་སྒྲ་མའི་བྱིན། །
 ཞེས་པའང་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།།

ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་བསྟན་པ་
 ལ། ཏྲག་པ་རྒྱུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དངོས་དེ་རྒྱུ་ཡིན་པ། ནས། མ་ཡིན་ཁྱད་
 བར་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ལོ་ལོ་ཀ་བདུན་དང་རྒྱུ་པ་གསུམ་རྩུང་།
 གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་ལ། ཅོད་པ་དང་། ལན་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཚད་མ་སྒྲོག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། །དེ་སྐབས་བྱེད་ཀྱང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། །ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་
 བཟོད། །ཅེས་རྩུང་། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་བ་དག་སོགས་
 ན་རེ། སངས་རྒྱས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་སྐྱབས་བཀག་པ་མི་འཐད་དེ། ཤིན་
 ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་མཛོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དང་ཀུན་མཁྱེན་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཆོལ་དགོས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཆོལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཅ་བའི་ཀུན་

མཐུན་ངོས་གཞུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། མི་ཤེས་སྟོན་པར་
 བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་བ་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །དེས་བཤད་ནན་ཏན་
 བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་འགལ་འཁྲིག་ཆོས་བར་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། །འདི་
 གསུམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མ་གོ་ན་སྐྱབས་འགོ་དང་སྒྲུང་དོར་མོས་བ་ཡིད་བྱེད་
 དང་ཡིད་དཔྱེད་ལས་མི་ཡོང་སྟེ། རྗེ་རེན་པོ་ཆེས་མདུན་ལེགས་མ་ལས།
 རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །ཆོད་མར་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་
 ལས་དེ་ཡིས་ནི། །བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་འཇུག་དོགས་སུ། །དེས་བ་
 གཉེར་ནས་རྟེན་པས་ཐེག་གཉིས་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་
 བཙུན་བུམས་པས་ཀྱང་རྒྱུད་སྒྲ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་
 འགའ་ཡང་འདི་ག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི། །མ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་
 ཀུན་མཐུན་གྱིས་མཐུན་གཞན་མེད་པ། །ཞེས་དང་། དཔའ་བོས་། ཁྱིད་
 འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་བྲལ་ལགས་ཀྱི། །ཁྱིད་
 ལས་གཞན་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྷག་པ་ལགས། །ཞེས་དང་
 ། རྟོགས་སྒྲུང་གིས་སྟེལ་བསྟོད་ལས་། ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་སྐྱ་སྟོག་གིས།
 །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་ཅིང་ཡང་། །གང་ཞིག་ཤེས་རབ་རྣམ་སྟེལ་བྱེད།
 །རི་ལྟར་རྗེས་སུ་མཆི་བར་བཀྱི། །ཁྱིད་ཉིད་གཅིག་བྱས་རྣམ་མཐུན་མཛད།
 །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་སྐྱབས་སྟོན་པར་འདི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ལྷགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཆོས་གྲགས་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
 ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བས་བྱིན་དང་། དཔལ་འབྱས་དོ་རྗེ་དང་། ཨ་བྱུ་དང་ཐ་
 ག་ན་སྟོགས་དུ་མས་རྣམ་འགྲེལ་རང་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
 བཞེ་བརྒྱ་པ་ལས། ལྷག་བསྟེལ་རྒྱ་མཆོ་འདི་ལ་མཐའ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
 ཡོད་མེད་ན། །བྱིས་ཁྱིད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འདིགས་པ་ཅིས་མི་སྐྱེ་བར་

འགྱུར། །ཞེས་པ་སྐར་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་དྲུང་དྲུ་ཡང་འཁོར་བ་འདྲིར་
 འདྲིགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་ཚུ་སྤྱོད་གྱིས་ཡང་ཡང་ཟ་བའི་མཐའ་མི་མཐོང་བས།
 སྤྱག་བསྐུལ་དེ་སེལ་ཐབས་མི་ཤེས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལས་འདི་འབྱུལ་
 ལམ་སྟམ་བའི་དོགས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཞི་བའི་ཐབས་ལེགས་པར་ཤེས་
 བའི་ཤེས་ལྡན་འཆོལ་དགོས་ཤིང་། དེས་བསྟན་པས་མི་ཆོག་པར་བསྟན་
 པ་སྐར་སྐབ་པ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ཅ་བར། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །འབྱུལ་བར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་
 གྱིས། །ཞེས་དང་། རྩོགས་སྤང་གིས། གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི།
 །རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། །འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི།
 །ཚུ་སྤྱོད་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་ན། །དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་པའི་
 ལན་དུ་དབའ་བོས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀུན་། །གཏན་ནས་ཡོངས་ཡེ་མི་
 མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་
 གྱུར་བ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། དེས་བཤད་ནན་ཏན་
 བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། རྩོགས་
 སྤང་གིས། ཇི་སྤྱིང་བདག་ལ་སེམས་ཡོད་ན། །གང་གི་བསྟན་ལ་གནས་པ་
 སྟེ། །གང་བསྟོད་གང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བཟུ། །ཞེས་དང་། ལན་དུ་དབའ་བོས།
 གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་
 དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་འགྲོ་ཚུང་སྤྱད་མི་འདུག་པས་ལེགས་པར་གོ་བ་གཅིག་
 དགོས།

གཉིས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཆོལ་བའི་ཚུལ་ནི། ཅ་བར། དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་

བསྐྱབ་བྱ་བྱ། །ཐུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དབྱེད་བྱའི། །འདི་ཡིས་སྤྱོད་བྱའི་
 གངས་མཁྱེན་པ། །དེད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། །ཤེས་
 ལྡན་དེ་ཡང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་འཁོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་
 གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་མཁྱེན་ནམ་མེ་མཁྱེན་སྣམ་དུ་དབྱེད་ནས་
 བཅོལ་བར་བྱ་ཡི། སྤྱོད་བྱའི་གངས་མཁྱེན་མི་མཁྱེན་སྣམ་དུ་དབྱེད་པར་མི་
 བྱ་སྟེ། གངས་དེ་འདྲ་མཁྱེན་པ་མི་མཁོ་ཞིང་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དེའི་
 རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཞི་བ་དང་། དེའི་ཐབས་འཆོལ་བ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེའི་ཆེ་
 བ་ཤེས་གཉེན་དུ་འཛིན་པའི་སྤྱོད་དུ་བདེན་བཞི་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་
 བར་ཤེས་ན་བདེན་བཞི་རང་གིས་ཀྱང་ཤེས་པས་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བ་
 དོན་མེད། མི་ཤེས་ན་བསྟེན་བྱར་བྱང་མི་བྱང་མི་ཤེས་གང་འབྲུད་པ་བསྟེན་
 ནམ་ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། འདིར་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་མཁན་ནི་རྟོགས་ལྡན་
 ཡིན་པས། དེའི་ཡོན་ཏན་རགས་པ་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་ཅུང་ཟད་དང་སྤྱོད་བ་
 ཡིད་དབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ལ། གཞན་ལ་ངེས་པ་དང་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་
 ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩ་བའི་ཀྱན་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རྩ་བར། སྤང་དང་
 དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཆད་མ་
 ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །རིང་པོར་མཐོང་ངམ་
 མིན་ཡང་བྱུང་། །འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རིང་པོར་མཐོང་
 ཡིན་ན། །རྩུར་ཤོག་བྱ་རྒྱུ་བསྟེན་པར་གྱིས། །ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི་ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་
 ཐུབ་དབང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱན་མཁྱེན་དང་ཆད་མའི་སྤྱེས་བྱར་འདོད་
 ཀྱི། སྤྱོད་བྱའི་གངས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ་

གཉེས་ཀུན་མཁྱེན་དང་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་མིན་ཏེ། བདེན་བཞིན་སྤང་དོར་
 གྱི་དེ་ཉིད་དང་། དེའི་ཐབས་དང་བཅས་རིག་པར་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤར་དབང་སྤྱད་བཀག་པས་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་ཀུན་
 མཁྱེན་དུ་བཀག་ཅིང་། འདིས་བྱངས་ཐམས་ཅད་དང་རིང་པོ་རིག་པ་གཉེས་
 ཀུན་མཁྱེན་དུ་བཀག་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས། སྤར་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་། འདིས་སྤོང་བུའི་
 བྱངས་དང་རྒྱང་རིང་པོ་སོགས་མཐོང་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་
 པ་བཀག་སྟེ་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་གྲོལ་
 བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེར་མཁོའི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་མཛད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་གཞན་དག་ཐམས་ཅད་
 བཟོ་ཤེས་པ། ཞེས་པ་ནས། ཤེས་བུའི་གནས་ལུགས་རི་ལྟར་གནས་པ་
 ལྟར་གཞིགས་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལེའུ་འདིས་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་བསྟན་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་
 པས་འདིས་བཤེས་གཉེན་ཆོལ་བ་དང་ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང་བཤེས་གཉེན་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བར་སྟོན་ཏེ། འདོད་དོན་གཙོ་བོ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་པལ་
 པ་ཅིས་དང་བཟོ་སོགས་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འོ་ན། རྒྱང་པན་གྱི་དབང་
 ཤེས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་མི་འཐད། ཐམས་ཅད་རིག་ན་འཁོར་བ་ཐོག་
 མ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་ལ་རི་ལྟར་སྐྱབ་སྐྱམ་ན། རྒྱན་ལས། ཆད་
 མ་སྐྱ་མེད། ནས། སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྟོས་ཆད་ཡིན་རིགས། །ཡན་ཆད་ཆད་མ་
 སྐྱབ་པའི་ལེའུ་དང་། དེ་ནས། མ་ཡིན་བྱེད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ཆད་
 དབང་སྤྱད་དགག་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྒྱང་པན་དགག་པའི་ལེའུ་དག་ན་
 གསལ་བར་ཡོད་པས་དེར་སྟོས། འདིར་མདོ་སྟེ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་

སུ་རྟོགས་པར་འདོད་དེ། དུས་གསུམ་རིམ་ལྔར་གནས་པ་ལྔར་ལུང་དང་རྟགས་
ལ་མ་སྟོས་པར་ཅིག་ཅར་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་
ཆེན་ལས། ཡང་ན་རྣམ་འབྱོར་རྣམས་བྱུང་བའི། །འདས་དང་མ་འོངས་ལྔར་
གསལ་བ། །རྟགས་དང་ལུང་ལ་མ་སྟོས་པའི། །ཡིད་ནི་རྣམ་འབྱོར་པ་ལ་
ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡང་མདོ་
སྡེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་དེ། ཐམས་ཅད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དངོས་སུ་
གཞིགས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མདོ་སྡེ་བས་འདོད་
པའི་ལུགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྣམ་འབྱོར་རྣམས་པ་ལས། །ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཐམས་ཅད་མཐུན་
ཚུལ་ལ་དབྱེད་བ་དགོས་ཀྱང་། སུས་མ་སྟོས་ཤིང་ཡི་གེ་མངས་དོགས་ཤིང་
གཞན་དུ་བཤད་པས་མ་སྟོས་སོ། །

བསམ་པ་སྤྱན་ཆོགས་ངོས་གཟུང་བ་སོགས།

གཉིས་པ་ཀུན་བརྟུས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལྷག་མ་པན་བཞེད་
དང་སྟོན་པ་དང་བདེར་གཤེགས་དང་སྟོབ་པ་བཞི་བཤད་པའི་སྟོན་མཆོད་
མའི་སྟེས་བུའི་མཆོན་ཉིད་དང་དེར་བགོད་པའི་ལམ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་པན་
བཞེད་སོགས་བྱེད་པར་ཀྱི་ཆོས་བཞི་སྟབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཆོད་མར་སྟབ་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་བསམ་པ་སྤྱན་ཆོགས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་སྟོར་
བ་སྤྱན་ཆོགས་སྟེ་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱན་ཆོགས་འབྱུང་
ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བསམ་པ་དང་པོའི་སྟབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་
བྱུང་བ་སྤངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སྟབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེས་གོམས་

ལས་དེ། །ཞེས་བྱང་། འཕྲོས་སྒྲུབ་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་
ལས། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲོ་
ལ་པན་བཞེད་ཀྱི་ལྷག་མ་དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པར། འདི་ནས། ཆགས་བྱལ་
ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞེན། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་སྟེ། ལྷས། སྐྱབ་བྱེད་
ཐུགས་རྗེ་གོམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཆགས་བྱལ་ཆགས་དང་མི་
གཙང་བཞེན། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་འདིས་ནི་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ་ཉིད་བཤད་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མ་ཡིན་པར་བྲིད་འབྱུང་བའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ས་ཤོན་ལྟ་བུའི་རྒྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལྷག་བསམ་
དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ལ་སྐྱེ་བ་
དུ་མར་གོམས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། ཐེག་
མཆོག་ལ་མོས་ས་ཤོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐྱེད་མ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོང་
རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དེ་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་ཕུན་ཚོགས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་མ་ཐོབ་གོང་གི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྒྱ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། རྒྱ་ལས་དུས་དང་
འབྲས་དུས་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་སྒྲོས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ས་ན་བྲིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་སྒྲུབ་པ་ཕུན་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་པ་

སྒྲུབ་བཞེན། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཁྱིད་ལམ་མ་ཞུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་དམིགས་ལྷུལ་དུ་
སྒྲུབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་
དང་བྱལ་བར་འདོད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྤྱིང་རྩེ་དེ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ཡང་འདྲིར་བསྟན་པ་ལ་བསམས་ནས་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་རང་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། འདྲིར་བསྟན་སྤྱིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་
མནར་བ་ལ་གཅིས་པའི་བྱ་མི་གཅང་བའི་ཁྱོད་པར་སྤྱང་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་ལྟ་
བུའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པའི་སྒྲོ་བློས་རྒྱ་
མཆོས་ཞུས་པ་ལས། དེ་ནས་ཁྱེད་དེའི་མ་དང་གཉེན་གྱིས་ཁྱེད་དེ་མི་གཅང་
བའི་དོང་དུ་སྤྱང་བ་དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་དེ་ཆེན་པོས་འདེབས་ཤིང་མྱ་ངན་
བྱེད་ལ་སྤྱེ་སྤྱགས་འདོན་ཏེ། མི་གཅང་བའི་དོང་དེར་ཞུགས་ཏེ་ཁྱེད་དེ་འདོན་
པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེའི་མ་དང་གཉེན་
དེ་ཉན་རང་གི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མ་དང་གཉེན་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་གང་དག་འཁོར་བར་སྤྱང་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ནས་ཀྱང་མྱ་
ངན་བྱེད་ཅིང་སྤྱེ་སྤྱགས་འདོན་གྱི། གདོན་པར་རྣམས་པ་ནི་མེད་པ་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཆིག་སྒྲ་དྲགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་
བུའི་སྤྱིང་རྩེ་ནི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོར་སྒྲོམ་རིམ་དང་ལམ་རིམ་ཆེ་བར་བཞག་པའི་
ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དགོལ་བར་
རང་གི་ཁྱུང་དུ་ལེན་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆོན་གྱི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲའི་དར་ཤིག་ལས། བྱ་གཅིག་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་
 ལྷུང་བ་ལ་མ་ལ་བརྟེ་བ་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱུལ་
 དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་ཡང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་
 དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གིས་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཁུར་དུ་སྒྲངས་པ་དེ་མེད་པས་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ལས་དམན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མཁས་པའི་
 ལེགས་བཤད་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གིས་ཐོན་གྲང་པལ་ཆེར་གྱིས་
 མ་གོ་ནས་སྒྲ་ཚུགས་ལབ་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས་གྲང་། འདོད་
 ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྟེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་གྱིས་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་
 པའི་སེམས་རྒྱུད་སྐབས་འདིའི་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་
 འདྲ་བའི་བརྟེ་བ་ཡིན་པར་དམིགས་པ་ཟེར། སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་ཐུགས་རྩེའི་རྣམ་པ་དང་ངོ་མོ་གཉིས་ཀ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལ་ཐུགས་རྩེའི་རྣམ་པ་མ་ཆང་བ་གང་ཞིག་ཐུགས་རྩེའི་ངོ་མོ་ཡང་མ་
 ཆང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་སེམས་སྟོམས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་
 པར་གཏན་ཟད་དུ་ཁུར་དུ་ཁུར་བ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲ། ཁྱབ་སྟེ།
 དེ་མེད་ན་སྤྱབ་བྱེད་གྱི་ཐུགས་རྩེའི་དོན་ཡང་མ་ཆང་བར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷས་གྲང་། སྤྱབ་བྱེད་ཐུགས་པན་གདགས་པའི་ལན་
 ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཙན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པའི་

སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན། ཞེ་སྤང་མེད་
 པ་ནི་སྤྲུགས་རྗེ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྟེ། འཕྲུལ་སྟེ། ལམས་
 གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་པའོ།
 །འདིས་ནི་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཅན་ཉིད་ཏུ་སྟོན་པའི་བྱིར་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ལ་
 སྤྲུགས་རྗེ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་སྟུང་
 པ་སོགས་དུ་མ་ཁེགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ངོ་བོ་ཞེ་སྤང་མེད་
 པའི་སེམས་རྒྱུང་དང་གཅིག་གི་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པོ་ལྔ་པ་སྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འཕྲུལ་སྟེ། རྣམ་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཤིན་ཏུ་ཞེས་བྲུ་བ་ལ་
 སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། དེ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤིན་ཏུ་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་
 དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆོན་ཉིད་བྱི་མ་ལ་འོ་
 བ། དེ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོར་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
 པ་འབྱུང་། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་སྤྲུགས་ལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 སྟོམས་པར་དམིགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་དང་གཏོན་ནས་བྲལ་བར་
 ཁྱུང་དུ་འབྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་བཅེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱ་སྐྱབ་བྱེད་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
 དང་། འབྲས་བུ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
 རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོ་དོན་གཅིག་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་སྤྲུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། ཞེས་པས་ཐེག་

ཆེན་འབྲུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་ཙུ་བ་ཡང་སྦྱང་རྩེ་
 དང་བཅས་པ་ཕྱིན་དྲུག་སོགས་སྦྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱ་འབྲུག་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྦྱབ་རིགས་ཅམ་གྱིས་
 ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་ངེས་པ་ལས་སྦྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་འབྲུག་པའི་ཡིད་ཤེས་བརྟན་པ་ལས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྦྱབ་ཅིང་། གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་བདེན་བཞིའི་མི་
 ཏུག་སོགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལས་ཉོན་མོངས་
 པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ། ཚྱོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། ཙུ་བར། སྒོ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །གོམས་པས་གྲུབ་པ་
 མེད་ཅེ་ན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། རྒྱང་པན་
 དང་བྱེད་པར་དུ་འཛིག་ཏེན་མིག་དང་གཞིན་བྱ་མ་ལེན་སོགས་ན་རེ། ཐུབ་
 དབང་སྦྱང་རྩེ་སྦྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པས་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱར་འབྲུངས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྦྱེ་བ་སྦྱ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་སྒོ་རྟོག་པ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་
 པས་ལུས་ཞིག་པ་ན་དེ་ཡང་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་མ་ལ་འོད་ལྟར་
 ལུས་ཀྱི་འབྲས་བྱའམ། ཆང་དང་སྦྱོས་པའི་རྒྱས་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ནམ། ཅིག་པ་ལ་རི་མོ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།
 ལྟས། སྒོ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་གྱི་ལུས་སམ། འབྲས་
 བུ་ཉིད་དང་། རྒྱས་པ་འདོད་པ་ཞིག་ན། སྒོ་འཛིན་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་སམ་
 འབྲས་བྱའམ་རྒྱས་པ་མེད་པས་སྦྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱེ་
 པའི་རྒྱན་མང་པོ་དག་ཏུ་གང་ལ་གོམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས་
 གྲང་། སྒོ་ནི་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་། །ལུས་འབྲས་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན།

།འདིར་ནི་ལུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ། །གོམས་པ་སྤྱིད་པ་ཡོད་མ་ཡིན།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་ཕྱོགས་སྡེ་
 ལ་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱེ་མི་འདོད་པ་ཁོ་ནས་བྱུང་བེད་ན། ལུ་སྟེགས་སྤྱིད་པ་བ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་འདིའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པར་
 སྐབས་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་ལ་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱེ་གོམས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་
 །སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱེ་ལ་གོམས་སྐྱེ་ཡོད་ཀྱང་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་མི་འདོད་མཁན་
 དང་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདིག་རྟེན་མིག་སོགས་
 དང་པོ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱེ་
 ལུས་ལ་བརྟེན་པ་མི་རིགས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། མ་ཡིན་
 བརྟེན་ནི་བཀག་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་
 འདོད་ཚུལ། ཅུ་བར། གོམས་ལས་བྱུད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །མཆོངས་དང་
 རྒྱལ་ཡོད་བཞིན་དུ། །རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་འགོག་པ་ལ། ཅུ་བར། བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྤྱར་ཡང་ནི།
 །འབད་ཚེ་ལ་ནི་སྟོས་འགྱུར་རམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུད་པར་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོགས་སྡེ་བེད། ལ་ལ་རྒྱུད་
 པར་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་སྡེ་བྱེ་གང་ཡང་ཁས་མི་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་རོ། །དང་པོ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུད་པར་ཉི་ཤུ་སོགས་མིང་དང་རྣམས་གངས་ཅི་རིགས་
 བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡང་ཤེན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ཁས་
 ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་རྒྱུད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་
 དུ་བཤད་ཟེན་པས་མ་སྟོས་ཏེ། ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་དཔེ་ཅན་མོ། །

རང་ལུགས་ལ། འདིའི་ཀུན་མཁྱེན་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་ལ་རྒྱུད་པར་
 པ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པ་སོགས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་རིམ་བཞིན་

དུ་འདིར་བཀག་ཅིང་། ཚད་ཆེན་སོགས་ལས་བཤད་པའི་བྱིར།

སྐྱེ་བ་སྒྲ་བྱི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་
 སོ་ནི། ཅ་བར། མ་ཡིན་བརྟེན་ནི་བཀག་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ལ།
 སྐྱེ་བ་སྒྲ་བྱི་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། དེ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་
 པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། ཅ་བར། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྒྱུ་
 དབང་སོ་སྟོན་དག་ནི། །རང་གི་རིགས་ལ་སྟོས་མེད་ཅན། །ལུས་ཉིད་འབང་
 ཞིག་ལས་སྐྱེས་མིན། །ཏ་ཅང་ཐལ་བྱིར་མཆོམས་སྦྱར་བར། །ནས། ཐམས་
 ཅད་ཆེ་ན་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། དོན་ནི་ཐ་མལ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་
 དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དང་། མིག་སོགས་དབང་སོ་དང་སྟོན་མས་རེ་རེ་ནས་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལ་སྟོས་བཅས་ཡིན་གྱི་ལུས་འབང་ཞིག་
 ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་སྟོན་སོང་གི་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་
 སོགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ནས་རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། འབྱུང་བ་ཀྱན་སྟོག་ཆགས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་
 འབྱུག་པའི་བྱིར། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །ནས། ཏ་ཅང་ཐལ་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བ་སྒྲ་མ་གྲུབ། ཐ་མལ་བ་འཆི་ཁད་ཡིད་སྟོན་ཏོག་
 པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རིག་པ་བྱི་མར་མཆོམས་སྦྱར་ཏེ། ཆགས་ཅན་གྱི་
 རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར། མཆོམས་སྦྱར་བར། །རུས་ལྡན་མཐོང་བ་
 གང་དེ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་གྲུབ། ལྷག་མས་
 ཁྲབ་སྐྱབ་ལུང་འགལ་རིགས་འགལ་སྒྲངས་པ་སོགས་བྱེད། གཉིས་པ་དེ་

མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྣམ་པར་བཤད། རོན་བསྐྱབ་
བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྟགས་མ་ངེས་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཅ་བར། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཆམས་སྦྱར་བ་
ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། ཐ་མལ་བའི་འཆི་ཁའི་སེམས་ཆོས་ཅན།
སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མར་མཆམས་སྦྱར་རྟེ། འཆི་སེམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དཔེར་ན། ཆགས་བྱལ་འཆི་ཁའི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་འགོད་ཟེར།
རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཐ་མལ་བའི་འཆི་ཁའི་སེམས་རིགས་འདྲ་སྤྱི་
མར་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དག་བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། །གང་
ལས་མཆམས་སྦྱར་མེད་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། སྤྱི་རོན་དང་མཐའ་དབྱེད་
བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་
ཅན། ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་མཆམས་སྦྱར་བ་མེད་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་
མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཆད་མ་གང་ལས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། རྟགས་
མ་གྲུབ་ན། མདོན་སུམ་ཆད་མས་མི་འགྱུར་པར་ཁོ་རང་འདོད་ཅིང་། རྗེས་
དཔག་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་བཙོན་པ་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར། དེ་ལ་འོ་ན་རང་ལྷགས་ལ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ཡོད་མེད་
གང་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་
མི་འཐད་པ་གང་ཞེག དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་
མ་གྲུབ་ན། རིག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་རིག་པ་སྤྱི་མར་
མཆམས་སྦྱར་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་སྤྱིར་

ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་མ་ངེས་པའི་
 སྒྲིབ་ཏེ། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ལ་ཞི་བའོད་གཅིག་བྱ་བ་དང་ཡོངས་འགྱུར་
 དག་བཅོམ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། སྒྲིབ་སྟེ། དག་བཅོམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞི་
 བའོད་གཅིག་བྱ་བ་སངས་མི་རྒྱ་བ་གང་ཞིག་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་འགྱུར་བའི་དག་
 བཅོམ་པ་འཆང་རྒྱ་བའི་སྒྲིབ། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་
 དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཞི་བ་བའོད་པ་གཅིག་བྱ་བ་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་
 པོ་ལ་བཞག་སྟེ། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
 བྱ་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སེམས་
 ཅན་པས་ཀྱང་། ཐེག་མེད་དབྱེངས་ན་ལྷག་མེད་པ་ཡོད་པར་བསྐྱུ་བར་བཞག་
 པའི་སྒྲིབ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་གངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཡིན་པར་བསྐྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་ཐོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
 པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྒྲིབ། འདི་དག་བཅོམ་ལྷག་བཅས་དུས་བསྐྱུལ་ཆུལ་ཡིན་ཀྱི་ལྷག་མེད་དུས་
 བསྐྱུལ་བ་མེད་པར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་འདོད་ལ།
 ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་ཏེ་གྲོལ་བ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པས་སོ། །འདིར་ཉན་
 ཐོས་སྟེ་བ་ལ་དག་བཅོམ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་བཅ་རིག་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པ་
 གཤགས་ཆེ་ཡང་། དེ་དུས་འཁོར་བའི་བཅ་རིག་རྒྱུན་ཆད་ཀྱང་ཐེག་མེད་ཀྱི་
 བྱང་པོ་ལྷ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྒྲིབ། འགྲེལ་བཞག་རྒྱལ་བ་ཅན་ལས། ཉེས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཐད་ཀྱང་སྒྲིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཆད་པ་

འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་བདུན་རྗེས་འབྲངས་
ཀྱི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་འདི་ཁོ་ན་འདོད་པར་དབྱེད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་
ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་
ཕྱིར། །ཡང་ན་ཐབས་ནི་མི་མེས་ཕྱིར། །སྒྲོན་རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས།
།བྱ་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གང་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བརྟག་པ་རེ་རེ་ནས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ལུགས་དགག་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞན་སྒྲོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མི་མེས་པ་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་རྒྱུ་རིགས་འབྲས་སྡེ་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་སྡེ་མ་སྐྱབ་ཅིང་། འཆི་ཁ་མའི་སྐྱེས་
བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་བུ་རིག་པ་བྱི་མ་ལ་མཆོམས་
སྒྲོང་བར་བྱེད་དེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཡོད་པར་བྱུང་བེད་ཞིང་། ཐེག་དམན་ལྷག་མེད་ཆེ་བྱེ་མདོ་
སེམས་ཅམ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་ལུགས་ལ་རིག་པ་ཐག་བཅས་
ཐག་མེད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཆད་པར་འདོད་པ་ནི། དངོས་འགལ་མི་མེས་པའི་
བ་ལང་གི་དབང་ལྷག་དུ་བསྟན་ཏེ། འོ་ན། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་ལྷག་བཅས་
འདའ་ཁ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་བུ་
རིག་པ་བྱི་མ་དང་མཆོམས་མི་སྒྲོང་བར་ཐལ། བྱོད་རྒྱུ་གཏན་ཆད་བྱེད་པའི་
རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་པ་དང་མ་བྱུང་ན་

སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱི་ཆེ་རིག་པ་མེད་པར་འབྱུང་ལ། མཛོད་ལས་ཀྱང་། ཐ་མ་མེན་
 མཚུངས་དེ་མ་ཐག ། ཅེས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་
 སྐྱེད་ཅིག་ཐ་མའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་བུ་རིག་པ་སྤྱི་མ་དང་
 མཆོམས་སྦྱོར་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦྱངས།
 ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། འོ་ན།
 ཅུ་བར། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་
 ཅེ་ཡོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལས་བསྒྲིག་ནས་འགལ་བ་ཡོད་ཅེས་རྒྱུ་པན་
 ལྟར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་
 མངལ་དུ་སྦྱེས་མ་ཐག་པ་དང་། མངལ་དུ་བཅས་མ་ཐག་གཉིས་དོན་གཅིག་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆེ་འདིའི་ཐོག་མ་ལ་མངལ་དུ་བཅས་མ་ཐག་བཞག་
 པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མངལ་འཇུག་གི་མདོ་དང་ལམ་རིམ་གཉིས་ལས་
 མངལ་དུ་གནས་པའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་དང་མངལ་ནས་བཅས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
 བསྐྱེལ་གཉིས་སྤྱིར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་ལྷས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། མངལ་ནས་བཅའ་བའི་
 ཆེ་དང་། ཞེས་དང་། སྦྱོར་སྦྱིངས་ལས། དེ་ནི་རིམ་གྱིས་ཏིལ་མར་བཅོར་
 རྒྱུ་སྤྱིར་བ་ཡི། ། བཅོར་བ་ལྟར་བྱས་དེ་བཞིན་ཅེ་ཞིག་ལྟར་ཏེ་བཅས། ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། བཅས་མ་ཐག་པའི་སྦྱོན་ཀྱན་སྦྱེ་བ་སྤྱི་མའི་དུས་མ་
 ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མང་། གཞན་ཡང་ཆེ་འདིར་སྦྱེས་མ་ཐག་
 གི་སྦྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་རིག་པ་དེ། དེའི་སྦྱེ་བ་སྤྱི་མའི་
 གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱེ་བ་སྤྱི་མའི་སྐྱེ་བ་ཚུལ་གྱི་དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་སྦྱེས་མ་ཐག་གི་སྦྱེས་བུའི་རྒྱུར་
 རྒྱུར་པའི་གང་ཟག་དེ་དེའི་སྦྱེ་བ་སྤྱི་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་དེ་དང་རྒྱ་དཔེ་དང་ཡིན་པའི་
 གཞི་མཐུན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེའི་རིག་པའི་རྒྱ་ཚམ་
 མ་ངེས་ཀྱང་། མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པའི་བྱིས་པའི་རྒྱ་དཔེ་རིག་པའི་
 ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟེར་ནའང་བཅས་མ་ཐག་
 པའི་སྤྱིར་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མར་ཐལ་བ་སོགས་སྤྱར་
 བཀག་ཟེན། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ཡོད་ཟེར། དེ་
 ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་ཁ་མའི་དག་བཅོམ་ལྷག་
 བཅས་པ་དེ་དག་བཅོམ་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་ཐ་མ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་དག་བཅོམ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སེམས་ཅན་
 ཏུ་བགང་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཞན་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཐ་མ་ཞེས་བྱ་ཡི།
 འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་ཡི་ཤེས་ལ་བན་
 འདོགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཉེར་ལེན་བྱེད་
 པར་གཏོན་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷགས་གང་ལའང་
 མི་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ནི་འཕགས་ལུལ་ནའང་སྤེལ་བ་ཐ་དད་ཏུ་མ་ཟད་མདོ་སྤེལ་
 པའང་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་པ་ལའང་འདོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་
 ཡོད་པས་རིགས་པ་དང་ལུང་ཅུང་ཏུས་འཕགས་ལུལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་
 དང་རྗེ་ཡབ་སྤྱིས་གསུམ་གྱི་ལྷགས་བོད་ཀྱན་གྱིས་འོལ་ཆོད་དང་མ་བསྐྱེས་
 པར་གསལ་བར་བྱ་ཡི་དཔྱད་ལྷན་དག་ན་བ་སྒྲགས་ཏེ་འདུག་པར་བྱའོ།
 །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ལྷགས་གང་ལའང་དག་བཅོམ་ཐ་
 མའི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་བྱི་མའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པས་བྱུང་བ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་པས་ལྷག་མེད་སྤང་

འདས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་
 ལས། འདི་ལྟར་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱང་ལྟར་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་
 གནས་པ་ནི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་འབད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། ལྷག་མེད་དབྱིངས་ལ་གནས་པས་
 དེ་དག་བཅོམ་དང་རྩོམ་པ་འབད་པས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པ་འཁོར་བའི་
 སྒྲིབ་དང་འབད་རྩོམ་རྒྱན་བཅད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་
 ལས། འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ནི་བསྐྱུ་བར་བཤད་པ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲིབ་མེད་
 པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། འདིའི་ལན་
 སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྤྲུལ་པས་ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་བེམ་རིག་
 རྒྱན་ཆད་པར་བཤད་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་
 ལྷགས་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་བ་རང་གི་
 ལྷགས་ལྟར་ན་དེའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདག་མེད་རྟེན་གསུངས་པའི་ཞེས་རབ་
 རིགས་འབྲེལ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མདོ་སེམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སོ་སོར་དེ་ལྟར་འཐད་པར་
 ཐལ། སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྤྲུལ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཉི་མ་སྤྲུལ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་
 ཕྱང་ལས་འདས་ནས་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 དག་པའི་སེམས་ཡོད་དོ། །མར་མེ་ཞི་བ་བཞིན་དུ་ཕྱང་ལས་འདས་པ་ནི་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་ཚུལ་ལ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་གྱི་
 འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་བ་ཅན་ལས་ཀྱང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཀྱང་སྦྱོན་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཆད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་

གསུམ་དུ་གྲུབ་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་འཁྱགས་ལ་ལྷག་མེད་ཆེ་སེམས་རྒྱན་
 ཆད་པས་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཆད་པར་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ལྷག་མེད་དུས་འཁོར་པའི་སེམས་སྤྱི་མ་མཆོམས་སྦྱོར་མེད་པར་ཤེར་
 མདོ་ལས་བཤད། དེས་ན་ཤེས་པས་ཀྱང་སྤྱིང་མཆོག་དང་དག་ལྡན་གཉིས་
 ཀར་དེ་ལྟར་བཤད། རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་། མཆོམས་བཅད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་
 བཤད། གཞོད་འཛོམས་ཚུང་བར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད། དེས་ན་གསེར་འཕྲེང་
 གིས་ཀྱང་བསྐྱུ་བའི་དོན་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་དངས་ཟེན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེར་མདོ་ལས། གང་ཡང་དག་པར་
 སྦྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་ནི་སྤྱི་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
 མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱི་མཆོམས་
 བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། འཁོར་བ་བཀར་ནས་
 སྦྱོས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་བཅད་ནས་སྦྱོས་
 ཆོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་འགྲེལ་པ་སྤྱིང་པོ་མཆོག་ལས།
 ཡང་དག་པར་སྦྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དམན་ལམ་གྱི་མུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་
 ། མཆོམས་བཅད་པ་འཁོར་བའི་ཟམ་པ་བཅད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པས་ཀྱང་
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཀྲལ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་
 སྦྱོས་པས་ཐག་མེད་ལ་མཆོམས་སྦྱོར་ཡོད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་བས་ན་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཡང་སྦྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། འདིའི་དོན་བཤད་པའི་གསེར་འཕྲེང་ལས། མཆོམས་
 བཅད་པའི་དོན་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་འཁོར་བར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་

མོག་པ་ལ་བཞད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞེ་བ་བྱུང་སྟེ། གསེར་
 འབྲེང་ལས། གཞོན་འཛོམས་ཆུང་བར། རས། མཆོམས་བཅད་པའི་དོན་ཉན་
 རོས་འཁོར་བ་ལ་སྒྲིག་ནས་དེ་སྤངས་ཏེ། ཞེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་འདོད་དོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་བ་བྱུང་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས། བསྐྱུ་བར་
 བཞད་པ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་ལྷགས་འདི་ལ་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་
 དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དང་མཆུངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་
 མི་སྟོན་པ་དང་། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ལ་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་གཞུགས་
 སོགས་དབང་ཐོབ་ཀྱང་དེ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་སྒྲིབ་
 མཆེད་དུ་གཤེགས་ཀྱང་པ་ལྷག་བཅས་དུས་སྒྲིབ་མཆེད་དུ་དང་འབྲེལ་ཡང་
 ལྷག་མེད་དུ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་སོ་བྱུང་སྟེ། དེ་
 མེད་ཅམ་འབྲེལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་སྟོན་པ་སྟོན་སྟོན་
 ལམ་མ་བཟུང་བ་དང་ལྷང་སེམས་མེད་པའི་བྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། ཇི་ལྟར་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་མི་མངའ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་
 སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་བྱིར། དག་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་མཛད་པ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་པ། སྟོན་ལམ་སྟོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར།
 རས། དེའི་བྱིར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་སྟེ། དག་བཅོམ་
 པ་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷག་
 བཅས་དག་བཅོམ་པ་སྒྲིབ་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། དག་བཅོམ་
 པ་ལྷང་སོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱེངས་ལ་
 གནས་པའི་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མ་འགག་པ་དང་། རྣམ་

བར་སྒྲིན་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་འགག་པ་དེ་ནི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས། སྤང་པོ་ལྷག་
 མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཅི་
 གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། དབང་ཐོབ་པ་
 མ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲིས་པ། དབང་ཐོབ་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ།
 །དབང་ཐོབ་པ་ཅི་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 བར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲིས་པ། ལ་ལ་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ལ་ལ་ནི་
 མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ནས། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། །ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས། སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་
 བཅས་པ་ལ་གནས་པའི་གནས་གྱུར་པ་ནི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 ལ་སྤང་པོ་ལྷག་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་གནས་གྱུར་པ་ནི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་
 འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ལྷག་
 བཅས་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་རིག་པས་སེམས་ཅན་དུ་བགང་བའི་སེམས་ཀྱི་
 ཉིར་ལེན་བྱེད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་བྱེད་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། ལྷག་མེད་དགྲ་བཅོམ་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་
 འདོད་པའི་སེམས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་སེམས་
 ཅན་དུ་བགང་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ཞེས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་བྱེད་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་དོན་དམ་སྟོས་བྲལ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་དང་རོ་གཅིག་པ་ཅན་གྱིས་བྱེ་བའི་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྟགས་བྱུབ་ཅིང་། བྱུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པའི་

ཁམས་ཐམས་ཅད་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མི་བགང་བའི་ཕྱིར།
 བསྐྱུ་བ་ལས། དབྱིངས་དེར་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པས་འདས་པ་ནི་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་
 གངས་སུ་ཡང་མི་འགྲོ་ལ། རྩི་ཐ་ཉིད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ནས། མི་ཉིད་ཀྱི་གངས་
 སུ་ཡང་མི་འགྲོ་སྟེ། མདོར་བསྐྱུ་ན་དེ་ནི་ཕྱོགས་བཅུ་འེ་སེམས་ཅན་དུ་
 གདགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ། དེ་
 དག་གི་གངས་སུ་ཡང་མི་འགྲོ་སྟེ། འདི་ལྟར་དབྱིངས་དེ་ནི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་
 གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་རང་གི་རིག་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་དང་།
 དབྱིངས་སམ་ཁམས་ཅམ་གྱིས་སེམས་ཅན་དང་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 བྱེད་ན་སངས་འཕགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་ཐལ་བ་བརྒྱུག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་སྒྲ། གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་
 ར་རེ། རྣམ་ངེས་དར་ཤིག་གཞིར་བྱས་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཀྱིས་
 རྣམ་མཐུན་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་གཏན་ནས་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་འདོད་པའི་ལུགས་ལའང་ཉི་མ་སྤྲས་
 ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཞི་བ་བཟོད་པ་
 གཅིག་བྱ་བས་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་
 བྱེད་ཀྱང་། བྱང་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གྲུར་པས་ཆེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྒྲིབ་
 གཅིག་གིས་འཆང་རྒྱ་བར་ཁས་ལན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་བ་ལས། ཆེ་འདྲུ་བྱེད་
 བསྐྱེདས་ནས་མདོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉན་
 རོས་བྱང་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞོར་གྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་ནི་རྩ་འཁྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་བསྒྲོམ་ནས། བསྐྱུ་བ་ལས་བསྐྱུ་བ་
 ལས་ལྷག་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ།

དེ་ཆེ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ལྷ་འདྲ་ལ་ཆེན་གངས་མེད་སྐུ་ཅུ་དགོས་
 བའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ལྷ་འདྲ་འདས་ལ་མདོན་དགའི་ཕྱིར། འོྟག་པ་
 བྱུང་བ་ཡིན་པར་འདོད། ཁེས་དང་། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྷ་འདྲ་ཆེ་འདྲ་
 བྱེད་བསྐྱེད་དུ་ཐེན་གྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཤིན་
 ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་
 མ་སྤྲུལ་པས་རྩ་བར། ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། མཚམས་སྦྱོར་
 བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། ཁེས་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་འགྲེལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ལས། འདི་དག་ནི་
 སྐུ་ལས་འདིར་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པར་འདོད་པའི་
 ལུགས་སོ། ཞེས་དང་། ཉི་མ་སྤྲུལ་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་གྱང་། དེས་ན།
 གང་དག་བརྟེན་བཞེད་པོ་བ། གཞན་གྱི་དོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་
 བའི་ཆུལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྱུང་བ་ཉིད་ལ་ཉམས་དམས་པ་སྤྱིད་པས་
 རྒྱན་ཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པའོ། འདིས་ནི་ཐེག་པ་
 གཅིག་པའི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དེར་མ་ཐད་དེ་དག་གིས་ཀླུ་འགྲེལ་འདིར་
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་བཞེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀ་བསྟན་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་གི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་ཆགས་བྱུང་དག་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་གནས་པ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་
 གནས་པར་བཤད། ཡང་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 ཆགས་བྱུང་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་སྤྱི་མའི་ལས་དབང་གིས་གནས་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀླུ་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་བྱུང་
 བས་གནས་པ་ནི། བརྟེན་བཤལ། ཞེས་གསུངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་

སྐྱེ་བ་ལྟར་ལྟར་བཤུགས་པ། འོན་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཉོན་
 མོངས་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྐྱེ་བ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ལ། ཞེས་པ་ནས། འདིས་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་
 པའི་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་རྒྱལ་བ་
 ཅན་གྱིས་ཀྱང་། དེས་ན་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྐྱེ་བ་ལས་འདས་
 བས་ཀྱང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་སྤྲད་ནས་སྦྱིང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་
 གོམས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྩེས་སུ་གཞོན་པར་བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཉམས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་
 ཡིན། །ཞེས་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཡང་ན་ཞེས་སྟོས་པ་སྐྱབས་ཐ་དད་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉི་མ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ལྟར་བཤུགས་པ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱང་གསུངས་
 པ་ནི་ཡང་ན་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྐྱབས་ལ་སྟོས་ནས་བརྗོད་པ་ནི་ཉིས་པ་མ་ཡིན་
 ཅོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱབས་པའི་རིགས་པ།

རང་ལུགས་ལ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་སྐྱབས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་སྐྱབས་
 པའི་རིགས་པ་དང་། མདོ་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་རིགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་
 དགོས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་གང་ཐག་
 གི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་
 ཏེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་
 བཞིན། བྱུང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་མེད་ལས་མ་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ

བར། ལྷ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་
 ཏགས་བཅུ་དྲུག་སོགས་གང་ལོས་འདིར་དོན་ལ་སྒྱུར་དགོས་ཏེ་སྒར་བཤད་
 པ་དཔེ་ཡིན་པས་སོ། །སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་གཙོ་བོར་རྒྱང་པན་ལ་སྐྱབ་པ་དགོས་
 པས་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །སྒྱུར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་བདེ་
 གླག་ཏུ་འགྱུབ་སྟེ། ཏགས་སྒྱུར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲུག་པའི་གང་ཟག་གི་
 རིག་པའི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེའི་རྒྱད་ཀྱི་རིག་པའི་ཉིར་ལེན་གྱུབ་པ་གང་ཞིག་བཅས་པོ་དབང་བཅས་དང་
 དབང་པོ་མེད་པའི་བཅས་པོ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་མི་
 གེད། དེས་ན་དེའི་ཉིར་ལེན་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྱུབ་
 སྟེ། འདི་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་སྟེ། ལྷས། སྒྱུར་བ་ནི་གང་
 ལ་གང་གི་ས་བོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་ཆུ་ལ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་
 སེམས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ས་བོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཉིར་ལེན་ལ་མ་ལྟོས་ན་ཀུན་ནས་ཀུན་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར།
 རི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འབྱུར་བཞིན། །ཀུན་འབྱུར་བྱེད་པར་མེད་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྱུབ་སྟེ། ཅ་བར། དབང་པོ་བཅས་
 ལས་ཡིད་ཤེས་མིན། །ཤེས་སྐྱེད་རུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཀུན་ལས་ཀྱང་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །སེམས་མེད་ཉིད་ཕྱིར་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སེམས་མེད་ཡུལ་གྱི་ཏགས་ཀྱིས་དབང་པོ་མེད་པའི་ཡུལ་སེམས་རྟེན་མ་
 ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་བྲུབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཏགས་ཀྱིས་སྐྱབ་སྟེ། ལྷས།
 སྒྱུར་བ་ནི་གང་སེམས་མེད་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་མིན་

ཏེ། དཔེར་ན་དེ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན། དབང་པོ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་གྱང་
 སེམས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་
 བཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། རྣམ་ཤེས་མེན་
 བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉིར་ལེན་མེན་པའི་བྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། བྱུང་སྟེ། རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲེལ་རིག་པ་དེའི་ཉིར་ལེན་
 རིག་པ་སྒྲ་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེའི་རིག་པ་སྒྲ་མ་དེ་པ་མའི་སེམས་ཀྱི་
 ཉིར་ལེན་བྱེད་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་པ་མ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་
 རྫོགས་ལ་བ་ཡིན་ན་བྱ་ཡང་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་རྫོགས་ལ་དགོས་པ་ལ། རེ་
 ཞིག་བར་དུ་རྫོ་མི་གསལ་བ་དང་བརྟེན་མི་ཤེས་ལ་བྱ་སྒྲན་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་
 བྱིར། ཅ་བར། རི་ལྟར་སེམས་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས། །ཐོས་སོགས་འདུ་བྱེད་
 སེམས་ལ་ནི། །དུས་གསལ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིར། །དེ་ལྟར་ལུས་ལ་འང་ཡོན་
 ཏན་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར།

བྱི་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ།

གཉིས་པ་ནི། འཆི་ཁ་མའི་སྒྲེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་ཉིར་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་བྱི་མ་དང་མཆོམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་དེ།
 གཞོད་མེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་རིག་པ་སྒྲ་མའི་སྐྱད་
 ཅིག་གཉིས་པ་བཞིན། ཅ་བར། ཐ་མ་ཡི་ནི་སེམས་རྣམས་ཀྱུན། །མཆོམས་
 སྒྱུར་མེད་པ་མེན་དེའི་བྱིར། །ཞེས་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཞོད་མེད་
 བ། །སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དུ་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 རྣམ་བཤམ་རིགས་པ་ལས་གྱང་། འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་ལྟན། །ས་

ཉིད་འབྲས་བྱ་རྣམ་གཉིས་ཉིད། །འཆད་དང་ཆུང་དུའི་ཡང་དག་འཛུམས།
 །སྒྲིང་དང་སྒྲིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཉིད། །ཅེས་དག་མི་དག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 འཆད་པའི་ནང་གི་འཆད་དང་། སྒྲིང་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་
 བཤད་རིགས་པ་ལས། ཡང་དག་པར་འཆད་པའི་བྱུང་པར་ནི་དག་བ་ནི་མི་
 དག་བས་དུས་རེ་ཞིག་ཡང་དག་པར་འཆད་པ་ཡིན་གྱི་མི་དག་བ་ནི་དག་
 བས་གཏན་དུ་ཡིན་པས་སོ། །ནས་དང་། སྒྲིང་པའི་བྱུང་པར་ནི་འདི་ལྟར་
 སྒྲིམ་པས་མི་དག་བ་སྒྲིང་གི་དག་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདིའི་རྟགས་ལ་རིག་བ་ཅམ་དང་གཞོད་མེད་ཀྱི་རིག་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་
 དགོས་པར་གྲུབ་སྟེ། གཞོད་བཅས་ཀྱི་རིག་བ་རྒྱུ་ཆད་པ་དང་བད་ཐུབ་ཅིང་
 ། གཞོད་མེད་ཀྱི་རིག་བ་གཏན་བད་མི་ཐུབ་པར་ཡང་ཡང་ལྷས་བཤད་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། དེར་མ་བད་ཉན་རང་ལྷག་བཅས་དག་བཅམ་པ་ཐ་མའི་
 སེམས་ཀྱང་མཆམས་སྒྲིང་ཞིང་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོ་
 བཞེད་པའི་བྱིར། ཉན་རང་དག་བཅམ་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲིད་པའི་རྒྱུ་ཆད་པ་མིན་ཏེ། སྒྲིད་པའི་རྒྱུ་དངོས་པོའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་རང་གི་རིགས་འབྲས་མའི་སྒྲོ་བཞིན་ཞེས་པའི་བྱུང་བྱེད་འགལ་
 དམིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། ལྷས། གང་ཞིག་གནས་སྐབས་གང་ལ་སྒྲིད་
 པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྒྲིད་པའི་རྒྱུ་ཆད་པ་མིན་ཏེ། སྒྲོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོ་མའི་
 གནས་སྐབས་ལྟ་བུའོ། །ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་ཡང་བསྒྲིད་པའི་རྒྱ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །ལ་
 གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡོད་པ་དང་དངོས་
 པོ་སྐབས་ཀྱིས་འབྱེད་དགོས། དེས་ན་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་
 འགྲུབ་སྟེ། འཆི་བ་སོགས་སེམས་མེད་ལྗེ་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སེམས་

འཇུག་པ་གསལ་པོ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་ཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷས། རི་སྒྲེ་
 བར་དུ་སེམས་ཆད་པ་ལས་རིམ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་
 བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཆད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཞུགས་པའམ་ལེགས་པར་གཉིད་ལོག་པ་ལ་སོགས་
 པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྒྲེ། འཆི་བ་དང་
 ། གཉིད་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་སྒྲེ་སེམས་མེད་ལྟ་བུ་དེའི་སྐབས་སུ་ཡང་སེམས་རགས་པ་དང་འཇུག་
 པ་གསལ་པའི་རྒྱུ་ཆད་ཀྱང་སྒྲོ་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷས།
 དུས་དེ་མིང་དུ་སྒྲོ་ཡོད་པ་མེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ་
 ཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདིར་
 རྒྱ་བོད་ཟུར་བ་མཁན་རེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རང་
 གོ་འགྲེལ་པའི་འཕྲོ་ཚུམ་པར་དབང་བསྐྱར་ཏེ་སྒྲེ་བདུན་གྱི་བདག་པོ་རིགས་
 པའི་དབང་ཐུག་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ལྟ་དབང་སྒྲོས་གསུངས་པ་དང་། དེ་
 བསམ་བཞིན་དུ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲོས་གར་མཛད་པ་ས་སྒྲིང་གི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་
 ཅོད་པན་ལ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་གོམས་པ་འཛིགས་པ་མེད་པར་དལ་བུས་
 ཡང་ཡང་འགོད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་དགོངས་པ་
 མཐུན་ཞིང་། དར་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མེད་
 ལྟའི་སྐབས་སུ་སེམས་སྤྲོ་མོ་འཇུག་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྒྲེ་བདུན་
 རྒྱུ་ལས། འགོག་སྟོམས་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པའི་ཉིར་ལེན་གང་
 ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྒྲེ་སྒྲེ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་བཞིན་པའི་
 སྒྲེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་གསལ་པའི་ཆ་ཤིན་ཏུ་སྤ་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཅུང་ཞིག་གཏོན་མི་བ་བར་ཁས་སྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་

ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། རིགས་པ་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཅིང་
 ། ལྟས་ཀྱང་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་སེམས་རྒྱན་གཏན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེའམ་
 འཇུག་པ་མི་གསལ་བ་ལས་སྐྱེ་ཞེས་དབྱུང་དེ་གཏན་ཆད་མི་བྱང་བར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ལྟའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བ་དེ་དག་རྣམ་
 པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དག་ལ་འཆི་བའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་པ་
 རས། འོན་ཏེ་འཇུག་པ་མི་གསལ་བ་ཅན་ཡིན་པས་གཉིད་སྐྱུག་སོས་བརྒྱལ་
 བའི་གནས་སྐབས་ལས་སད་པ་བཞིན་དུ་མཆོམས་སྐྱར་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 བར་ཏེ། ཞེས་པ་རས། རི་སྟེ་འཇུག་པ་མི་གསལ་བ་དེའི་ཆེ་སེམས་རྒྱན་
 ཆད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསོན་སྟེ་གནས་སྐབས་ན་གཉིད་འཇུག་
 སོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་པ་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་
 རྒྱུན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་འཇུག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་
 ཤེན་དུ་རྒྱན་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་འཆི་བ་སོགས་ལའང་འགལ་བ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྟས། དེ་
 བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་འགྱུར་བས་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་དང་བཅང་སྟོམས་པར་བཤད་
 པས་རྣམ་པ་མི་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར།
 འཆད་དང་མཆོམས་སྐྱར་འདོད་ཆགས་བྱལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་
 རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །སྐྱེ་དང་འཆི་འཕོ་བཅང་སྟོམས་
 སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་
 ཀྱང་། བྱ་ཆེན་ལྟ་དབང་སྟོའི་བཞེད་པ་བཞིན། ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་
 སྟོག་སྐྱར་མེད་ཟེར་བའི་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱན་སོ་མཁས་པར་འདོད་པ་དག་དང་
 ། རིགས་གཏེར་རྩ་བ་སྟོམ་ཙམ་ཡིན་པས་མི་གསལ་ཡང་རང་འགྲེལ་རྒྱན་

མ་ལ་སོགས་དེའི་འགྲེལ་རྟེན་དུ་མས་རང་རང་གི་ནང་ཁྱོལ་གྱིས་མཇུག་ཀྱིས་སྒྲིབ་རྒྱུ་རྟེན་། །སྒྲིབ་དཔོན་གཞན་གྱི་ལུགས་མ་སྒྲིབ། དེས་ན་མཐར་ཐུག་
 ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀར་ཡང་དག་བཅོམ་
 ཐ་མའི་སེམས་རྒྱན་མི་ཆད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་
 རྒྱ་བས་སེམས་རྒྱན་མི་ཆད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་ཞི་བའོད་ལྟག་བཅས་
 པས་ལྟག་མེད་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་པས་ཁས་
 ཡེན་པ་དང་། ཡོངས་འགྱུར་ལྟག་བཅས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་མཉམ་
 རྗེས་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་བྱས་ཏེ་འཆང་རྒྱ་བས་འཁོར་བ་མ་སྒྲོངས་པར་རྒྱན་མི་
 ཆད་པར་འདོད་པ་ལུང་རིགས་སྒྲར་བཤད་པ་སོགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སེམས་རྒྱན་མོང་གི་རིགས་པ།

གསུམ་པ་མདོ་སེམས་རྒྱན་མོང་གི་རིགས་པ་ནི། ཐ་མལ་བ་འཆི་བའི་
 རྣམ་རྟོག་ཆོས་ཅན། རིག་པ་ཕྱི་མ་དང་མཆོམས་སྒྲུར་ཏེ། མེད་པ་དང་བཅས་
 པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེད་བཅས་ཀྱི་རིག་པ་སྐྱད་ཅིག་བར་
 མ་བཞིན། ཐ་མལ་བའི་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཕྱི་མ་
 གཞན་དང་མཆོམས་སྒྲུར་ཏེ། ལུས་ལ་མེད་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་སྐྱད་ཅིག་དབུས་མ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་དབང་བཅས་ཀྱི་ལུས་སྒྲིབ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་
 རྟོགས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོད་ན། །ཡིད་སྒོ་
 ལ་གཞོད་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །འགྱུར་བ་དག་ཏུ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ནས། དེ་ཕྱིར་སྒོ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཀ་མ་

ལ་ལྷེ་ལའི་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་པར། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་
སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གི་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་གཞན་སྦྱིད་
བར་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སེམས་བཞིན། ཐ་མལ་བའི་འཆི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྦྱེ་བ་སྤྱ་སྤྱི་སྦྱབ་པའི་དགོས་པ།

བཞི་པ་དེ་དག་གི་དགོས་པ་ལ་སྦྱེ་བ་སྤྱ་མ་སྦྱབ་པའི་དགོས་པ། ཕྱི་མ་
སྦྱབ་པའི་དགོས་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་རིགས་པའི་དགོས་པ་གསུམ། རིག་
པའི་ཐོག་མ་ཐུག་མེད་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱེ་བ་སྤྱ་མ་སྦྱབ་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུབ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་མ་གྲངས་
མེད་བྱས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་ཤིང་། འགྲོ་བ་བྱུག་གི་
བདེ་སྤྱག་གི་ལོངས་སྦྱོང་ལ་ཞེན་ལོག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་པ་མ་བླན་པའི་བྲིན་གཙོ་དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་
པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་སྦྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེ་དག་སྦྱོབ་པའི་སྦྱབས་མཐར་ཐུག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་མི་ལྟོག་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྦྱིད་དང་རྒྱལ་སྤྱས་
ཀྱི་སྦྱོང་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བྱུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། བདག་མེད་ཕྱང་པོ་ཙམ་
ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་མངོན་འདྲས་བྱས། །རྣམས། སྦྱེས་ནས་ལས་

དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ། །སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་
 རོག་མ་མེད། །ཅེས་དང་། ཚད་མ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཞན་པ་
 ཡང་། །ཞན་འཇུག་གོམས་པ་ཡིན་དེའི་ཕྱིར། །སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་རོག་མ་
 མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱ་སེམས་གྲགས་ཆེའོ། །རྩ་རྟགས་
 ཀྱི་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞིར་མདོ་བྲངས་པ་ལས། སྒྲོན་ཡུན་
 རིང་པོ་འདས་པ་ནས་གང་དུ་བྲིད་མ་སྒྲེས་པ་དང་མ་སོང་བ་དང་མ་ཤི་བའི་
 ས་སྒྲོགས་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དཀའོ། །ཡུན་རིང་པོ་འདས་པ་ནས་གང་
 བྲིད་ཀྱི་པ་མའམ་སྤྱ་བྱའམ། སྲིད་མོའམ་སྒྲོབ་དཔོན་ནམ་མཁན་པོ་འམ་སྒྲ་
 མའམ་སྒྲ་མའི་གནས་ལྟ་བུར་མ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དཀའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཙུ་
 གོ་མེས། འགྲོ་བར་ལན་བརྒྱར་མ་སོང་འགྲོ་དེ་གང་ཞིག་ཡིད། །སྒྲོན་ཆད་
 ལན་བརྒྱར་མ་སྒྲོང་བདེ་བ་དེ་གང་ཞིག །ཅེས་སོགས་དང་། དཔའ་བོས་སྤྱ་
 ངན་བསལ་བ་ལས། ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱལ་བ་ན། །ཟངས་ཁུན་བསྐྱེལ་བ་
 གང་འཐུང་བ། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་རྩེ་ལ་ཡང་། །དེ་ཡི་ཆད་ཅམ་ཡོད་མ་ཡིན།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་ཟུར་བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེན་
 དཔོན་དེན་གཞོ་དང་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་
 བལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཡང་སྒྲེ་བར་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོབ་སྒྲིངས་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་
 བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་གྱུར་པ། །ལྷང་གི་ནང་དུ་ལྷང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་
 བཞིན་དུ། །སྒྲེ་ཤི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་
 ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲིལ་བོར་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་
 སྤྱད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་ལྷན་འདས་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལག་མཐིལ་དུ་

མཆིས་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ལམ་རིམ་དུ་དངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཟུར་ལྷ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་སྐྱབས་པའི་
 སྐྱབས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་བྱུང་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྐྱོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་སྟོགས་རེ་ཅམ་
 ཡིན་པས་སྐྱབས་འཆོལ་དགོས་ཤིང་། འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་འཆུགས་པ་མེད་
 ཅིང་ལྟར་ཤོས་སེམས་བསྐྱེད་ལྟག་ཅིང་བཟང་པར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་
 པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཞེས་དང་
 །སྐྱོད་འཇུག་ལས། སྟོག་པ་སྐྱབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། །དགོ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་
 བྱེད། །ཅེས་སོགས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་བར་དུ་མད་དུ་
 བྱང་བའི་མཁུན་རབ་ཀྱིས་ཆེས་སྤ་བར་བྱས་ཏེ་ལམ་རྣམས་ལ་དབྱེད་པ་ན་
 འདི་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དམ་པར་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་གཞིགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱོད་འཇུག་ལས། བསྐྱལ་བ་དུ་མར་རབ་
 དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་པན་པར་གཞིགས།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྐྱབས་བྱེད་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་
 གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་
 མར་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ངན་སོང་གི་སྟུག་བསྐྱལ་བསམ་
 པས། སྐྱེས་བྱ་རྒྱུད་དུ་བྱེད་པར་ཅན་དང་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནམ་དགོས་
 པ་མཛོན་མཐོའི་རྟེན་བཟང་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བ་ཐོབ་པར་བྱེད། སྐྱེ་བ་ཕྱི་
 མར་རིགས་ཐུག་སོ་སོར་ལས་ཉོན་མ་ཟད་བར་དུ་སོ་སོར་འཁོར་ཆུལ་དང་

དེའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོ་སྒྲིབ་པ་དང་དེ་ཡང་རྒྱ་མ་རིག་པས་བྱེད་ཚུལ་ཤེས་ནས་
 སྒྲིབ་པ་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མ་ཟད། འགྲོ་དུག་པ་མ་དང་
 དེའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་འཛིན་ཏེ་རང་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་སངས་
 རྒྱལ་ཐོབ་ན་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ། གཞན་དོན་དང་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་ལམ་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་བྱས་ནས་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པའི་དོན་
 གཉིས་མཐར་ཐུན་འབྲུབ་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་བྱེད་མ་ཆད་མས་ངེས་
 པ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར། ཉག་ས་ཟུར་པོ་བྱུང་སྟེ། ངན་འགྲོའི་རྒྱ་ནག་པོའི་
 ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཀྱི་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་
 དང་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རིགས་པས་བྱུང་པའི་དད་པ་གཉིས་མཛོན་
 མཐོ་སྒྲིབ་བྱེད་གཙོ་བོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུའི་སྒྲིབ་འགྲོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རབ་ཏུ་ཆ་ཞིང་གང་བ་ཡི། །དཔུལ་བ་ཉི་མ་
 གཅིག་བཞིན་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། ཐོབ་དཀའ་འཇམ་སྤྲིང་མི་ཡི་ལུས། །དེ་
 ཐོབ་དུས་སྤྲིང་མོང་རྒྱ། །རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་གཅད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་
 ། དེ་ཆེན་ཐོང་བ་ལས། གང་བྱེད་མཛོན་པར་མཐོ་ཐོབ་ནས། །རིམ་གྱིས་
 ངེས་པར་ལེགས་པ་འོང་། །དེ་ལ་མཛོན་མཐོ་བདེ་བ་སྟེ། །ངེས་པར་ལེགས་
 པ་ཐར་པར་འདོད། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་བྱེད་མཛོན་བསྐྱུ་ན། མཛོན་ན་དད་དང་ཤེས་
 རབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཅ་བའི་ཉག་ས་ཟུར་གཉིས་པ་བྱུང་
 སྟེ། སྤར་མ་ཟད་དུང་ལམ་ཉམས་སྤར་མ་སྤངས་ན། འགྲོ་བ་བ་ལང་དུ་སྒྲིབ་
 པ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་འོ་མ་རྒྱ་མཆོའི་ཆུ་ལས་མང་འཐུང་དགོས་པའི་བྱིར། བཤེས་
 སྤྲིངས་ལས། རེ་རེས་རྒྱ་མཆོ་བཞེ་ལས་ལྟག་པ་ཡི། །འོ་མ་འཐུང་སྟེ་དུང་
 སོ་སོ་ཡི། །སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འབྲངས་པའི་འཁོར་བ་པའི། །དེ་བས་ཆེས་མང་
 ཉིད་གཅིག་བཏུང་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བའི་ཉག་ས་ཟུར་

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་
སྤངས་ནས། །བཅོམ་ལྷན་ཁྲིད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །དེ་ཅིའི་སྤང་དུ་ཞེན་
ཁྲིད། །སྟོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིན་པ་གི་
སྟོན་པའི་བྱང་པར་ཉོགས་ཤིང་། མ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་འདི་ཙམ་
ཞེས་གསུང་དུ་མེད་པས་མཐའ་མེད་དུ་འབྱམས་པ་ལ་སྟོང་རྩེ་སྟེ་བའི་བྱིར།
བཞེ་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྱག་བསྐུལ་རྒྱ་མཆོ་འདི་ལ་མཐའ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་
མེན་ན། །བྱིས་ཁྲིད་འདྲིའི་བྱིང་བ་ལ། །འཛིགས་པ་ཅེས་ན་སྟེ་མི་འགྱུར།
།ཞེས་དང་། ལམ་སྟོན་ལས། རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་བྱིས།
།གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཀུན། །ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད།
།སྟེས་བྱ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་གི་རིགས་པ་བཀོད་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་གི་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། བྱེ་མདོ་སོགས་ཀྱང་རྩེས་སུ་བཟུང་བ་དང་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་
མཐར་སྤྱག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཞུགས་པ་དང་བསྟུན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
མཛོད་ལས། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་དང་། ཟག་དང་བཅས་
པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་
བྱིར། རིག་ཆེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་གཞུང་འདི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་སྦྱར་ཞིང་མཐར་
སྤྱག་ཐེག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་བསྟུན་ན་མི་རུང་བར་བཞུགས་པའི་བྱིར། ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། གཞུང་འདི་དག་གིས་མཐར་སྤྱག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པར་བསྟུན་པར་འདོད་ན་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་མོ།

།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། གཞུང་འདི་དག་ཅེས་བཀར་ཞིང་ཐེག་པ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ཞེས་ཐེག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་བསྟན་པ་
བཀག་པས་བསྟན་ཅམ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་བྱམ་ཤིག་ཆེན་ལས་
ཀྱང་། འདི་དག་ནི་སྐབས་འདིར་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་
པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྟེན་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་ཚུལ།

སྟོ་གསར་རྣམས་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འབྲས་རང་མི་དམིགས་
པ་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་དཔེ་རེ་བྱས་ན། རྟེན་ཉིང་ལ་གནས་པའི་ཉན་
ཐོས་གྱི་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱར་དུ་ཟད་པ་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དངོས་སུ་
འབྱུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་དང་ཉེ་བས་གང་འབྲས་སུ་
ལོང་བྱེད་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། རྟེན་ཉིང་གྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལ་གནས་པའི་
ཉན་ཐོས་གྱི་ཉེར་ལེན་སྤང་པོའི་རྒྱ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཉེན་པོ་སྟོབས་དང་བཅས་
པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་
བྱམ་སྟེ། དེ་ཟད་པ་ཅམ་སྐྱབ་ན་རྒྱ་འགལ་དམིགས་ཡིན་ཡང་དེ་ཟད་པ་ཡོད་
པ་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བས་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟེན་ལམ་བསྐྱེགས་ལས། ཡང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
རང་ལྟོག་ནས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཕྱོགས་ཅམ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་རང་གི་རྒྱ་
ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟད་པ་ཡོད་པས་བྱམ་སྟེ། དཔེར་ན་
མེ་དང་ཉེ་བས་གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཐུག་བསྐྱལ་

གྱི་ཕུང་པོ་འདིའི་རྒྱ་ལ་ཡང་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། རྟགས་དེའི་གྲུབ་དོན་སྤྱད་
 བསྐྱེད་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་ནི་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་རྫོང་ཉིང་གི་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་
 གཞུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྩམ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟད་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་གཞོན་བྱེད་གཉེན་པོ་སྟོབས་
 ལྡན་དང་བཅས་པ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་
 དང་ཉེ་བས་གང་རེག་ལོག་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཁྱོད་ལ་ཡང་གཞོན་བྱེད་
 གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཆད་མས་དམིགས་སོ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པས་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་གྲུབ་ཅིང་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། ལམ་བསྐྱེགས་
 ལས། ཡང་གང་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་དེ་ལ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཟད་པ་ཡོད་པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་དང་ཉེ་བས་གང་རེག་ལོག་པ་
 མཐོང་བ་བཞིན། གཞུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྩམ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 ལ་ཡང་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ལས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པར་འགྲུབ་ལ། ཞེས་པ་ནས།
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པ་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་
 ལུགས་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་འདི་དག་ནི་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱབ་པའི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཅམ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ལ་དཔག་ནས་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་ཡི། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པའི་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ཐད་ནས་མེད་དེ། ཁྱོད་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་
 ལྡན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ལ་བྱུང་བར་ལྡན་པའི་འཕགས་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་བྱུང་བའི་གཞིར་གྲང་རེག་
 མི་གནས་པ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞོད་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་སྤྲུག་གིས་རྒྱུད་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་པའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་མྱང་
 འདས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་རྟགས་ནི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་ཆ་
 ཆང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གསུངས་མ་ཐག་པའི་དག་ཆོས་
 ཅན། དེ་ཀྱང་མཐུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། བརྗོད་པ་རྣམ་པར་དག་
 པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་མེད་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་ཞེས་
 བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུང་སྟོག་གྱུར་
 ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟེན་ཏེ། །འདི་
 ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་དང་། ཅ་བར། གཙུ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་
 ཕྱིར། །གཞན་ལ་འང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ལམ་བསྐྱེགས་ལས། ཡང་ན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 བར་སྟོན་པའི་དག་ཆོས་ཅན། མཐུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། བརྗོད་
 བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འཕྲོས་དོན་གཞན་ཡང་ལེའུ་དང་སོར་བཤད་པའི་
 རྟགས་རིགས་སོ་སོའི་དགོས་པ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་
 དུ་ངེས་ཅན་དུ་དགོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བ་དང་སྟོབ་
 མའི་རྒྱུད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དག་སྐྱ་བརྗོད་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་
 སེམས་ཤེས་དགོས་པས་འབྲས་རྟགས་རིགས་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་བཤད་

བས་ལམ་དུས་ཀྱི་ལ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ། མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་ཐར་བ་དང་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་དགོས། བདག་གཞན་ལ་བརྟན་པ་དང་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་དགག་པར་མི་
 སྒྲིང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དགོས། བདག་མེད་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་
 རྟ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པ་དང་། རྒྱ་འདི་ལོག་པས་འབྲས་བུ་འདི་མི་འབྱུང་
 བ་དང་། འབྲས་བུ་འདི་ཡོད་པས་རྒྱ་འདི་སྤོང་དུ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་
 འབྲས་སེམས་པ་ལ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དགོས།
 ཐར་བ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་སྒྲིང་གཉེན་གྱི་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་
 ཤེས་པ་ལ་སྦྱར་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བྱུང་པར་དུ་སྒྲན་
 ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་
 འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱུང་ཤེས་དགོས། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་ཆེ་ཆད་ལུས་སོགས་དེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་
 སོས་གྱུང་གཏན་ཆེགས་དེ་དང་དེས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་
 ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རིགས་པས་སྐྱབ་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་
 དཔེའི་སྒྲོ་ནས་རིགས་པས་བཤད་པ་དོན་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟ་
 ལྷན་རྒྱན་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མངོན་རྟོགས་
 རྒྱན་སྐབས་དང་སོས་གྱུང་རྣམ་མཐུན་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་
 རྟོགས་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩི་བ་མེ། །ནས། སྒྲ་སྒྲན་ཚུ་བོ་སྒྲིན་
 རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
 ལམ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བར་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔྱད་ལྟར་
 སྒྲོ་གོས་ཀྱི་ཞོར་དང་ལྟར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་སྐྱོན་སོས་ཐར་

དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡོད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བྱུར་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡོད་པས་
 བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བྱུར་
 གྱུར་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། འདུ་ཤེས་མེད་
 པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་ཉེར་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་རྒྱུ་ལ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུ་ལ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་
 ཀླུ་པར་ཤེས་པ་རགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། འདུ་
 ཤེས་མེད་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུ་
 ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀླུ་ཤེས་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཤེས་པོ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཀླུ་ཤེས་མིན་
 པ་ཀླུ་ཤེས་ཀྱི། ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ། ཉེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྗེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། དེས་ན་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་
 ཁའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ། ལངས་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་
 ཤིའི་ཉེར་ལེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིན་པར་འགྲུབ་པས། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
 གཞན་བཅས་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཀླུ་
 འགྲེལ་ལས་འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པར་འཇིག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཐེག་ཆེན་
 མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། ཆོས་མདོན་པའི་སྟེ་སྟོན་ལས་

མཛོད་ལྟར་མ་རིག་པ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པ་ཡུལ་
 དེར་སྒྲོངས་ཅམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་མ་ཟེན་པའི་ཆ་ལྟ་མིན་ཁོ་ན་ལ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་སོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ནི་ཡང་
 དག་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒྲོངས་པ་
 གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་བཞེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས་
 གྲང་། ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། །ཞེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་
 ། དེ་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་ལ་ལྟ་མིན་དགོས་པར་
 བཞད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། འདིར་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པར་འཛོག་པ་
 མདོ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་འཛོག་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འཛིག་ལྟ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་འགལ་
 རྒྱ་ཡིན་པས་མ་རིག་པར་འཛོག་པ་མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་ལྟ་ལྷག་
 རྒྱན་གསུམ་གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ལྟས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གྲང་མདོ་
 སྟེ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་ཞེས་རབ་ཀྱིས་གསུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 འཛིན་པའི་དོ་ཐོ་ཡིས་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མདོ་དེ་དང་དེ་དག་གི་གསུངས་ཚུལ་ནི། ལྟས་
 དེའི་འཕྲོར་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། འཕགས་པ་རྒྱ་བའི་སྒྲོན་མའི་ཉིང་
 འཛིན་ལས་མི་ཞེས་པ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
 གྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲོ་འདོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། ས་བཅུ་པའི་
 མདོ་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷགས་གྲང་དེ་དག་གི་དོན་

བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་ལས་ཀྱང་། མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཏིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་དང་། ཡང་རྒྱན་ལས་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཉེ་བར་སྦྱོད་པ་སྦྱི་
བ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ས་བརྩུ་པའི་མདོའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
རེ། གླུ་ལས་འདྲིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་རིགས་
པར་ཐལ། མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བདེར་གཤེགས་སྟོང་སོས་འགྲོ་བ་
ཡོངས་ལ་བྲལ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ནུམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྲལ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་ཅམ་པ་ཁ་ཅིག་དང་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུབ་པ།

སྒྲུབ་དང་སུན་འབྲེན་ནུམ་དག་ཤིང་རྟ་བདུན། །
ཆོས་དབྱིངས་ནུམ་མཁའ་འོས་ལ་ལེགས་བྲངས་པས། །
སྒྲིགས་སྒྲུང་གྲགས་པའི་རིང་ལུགས་འོད་སྟོང་གིས། །
ཐར་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལམ་གསལ་ཞིང་འབར། །

རིགས་པའི་དབང་ཐུག་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པས། །
རིམ་བཞིན་བཤེས་གཉེན་སྟོབ་མ་བརྟགས་པ་ནས། །
ཀུན་མཁྱེན་བར་གྱི་སྤང་གཉེན་སྒྲུབ་པའི་དོན། །
རིང་དུ་འདོར་བ་ལྟར་ལེན་སྒྲུན་འགའ་འབྲུམས། །

རྟགས་གསུམ་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྲེན་མི་ཤེས་དང་། །

ལུང་རིགས་དང་འགལ་ཆོས་ཅན་བདག་མེད་རགས། །
འགོད་པའི་རིགས་སྤྱིའི་གཟུགས་བརྟན་དྲངས་པའི་ཆུང། །
གཟུགས་བརྟན་ཟ་བར་འདོད་པའི་གཉིས་སྦྲེས་མང། །

ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།།

གཉིས་པ་དཔེ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དགག་པ་ལ། ལུང་གི་སྐབ་བྱེད་མི་འཐད་
པ་དང་། རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་མི་འཐད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཙ་བར། ཆོད་
མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། །ཞེས་བྱང་། གཉིས་པ་དེ་སྐབ་པའི་རིགས་པ་
དགག་པ་ལ། བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། ཆོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་
སྒྲིག་པའི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན་ངོས་བཟུང་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཙ་བར། གལ་
ཉེ་དེ་རྒྱ་བྲལ་ཕྱིར་ན། །སོགས་རྒྱུ་པ་བདུན་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། ཙ་བར།
རྒྱ་གཅིག་ཕྱིར་ན་ལྟན་ཅིག་གནས། །སོགས་རྒྱུ་པ་གསུམ་བྱང་།

ཉེར་ལེན་ངོས་བཟུང་བ།

གསུམ་པ་ནི། ཙ་བར། ཉག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །ནས། དེ་
ཅམ་གྱིས་ནི་སྒྲིག་པ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱང་།
འབྲོས་སྒྲིབ་མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་
པ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུས་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་བཀག་ནས། རང་གི་
ཉེར་ལེན་ངོས་འཛིན་པ་ལ་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
སྒྲོན་མེའི་འོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲོན་མེའི་འོད་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པའི་རྣམ་རྒྱུ་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ལུགས་དགག་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞན་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་མིག་དབང་གི་
དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་གཞུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་
ཐག་པའི་མིག་དབང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཉིར་
ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། དེའི་ཉིར་ལེན་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པའི་
གྲོགས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ལ་ཉིར་ལེན་ཡང་མེད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་
མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་
འཆི་ཁའི་སེམས་དེ་དེའི་ཉིར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། གཞུགས་ནི་
སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། དེ་དེ་
ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་ཡང་། དེ་ཕྱིར་སྒོ་ལས་དབང་པོ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཅ་རིག་
པན་ཚུན་ཉིར་ལེན་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉིར་ལེན་རྒྱ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་
ཀྱི། །ཉིར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་འཆི་ཁའི་དབང་པོ་

གཞུགས་ཅན་པ་དེས་དེའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། གཞུགས་མེད་
 ཁམས་ན་གཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། དེར་གཞུགས་མེད་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཞད་པའི་ཕྱིར།
 མཛོད་ལས། གཞུགས་མེད་པ་ན་གཞུགས་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤར་གྱི་གཞུགས་མེད་སྟོན་གྱི་འདོད་ཁམས་ནས་
 འཆི་ཁ་མའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཟེར་ན།
 འོ་ན། འདོད་པ་ནས་གཞུགས་མེད་དང་། དེ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་
 འདོད་པའི་སྐྱེས་བྱ་འཆི་ཁ་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མ་ཐག་འདོད་ཁམས་སུ་
 སྐྱེ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་སྤྱི་མའི་འདོད་ཁམས་
 སུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྲབ་སྟེ། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་སྤྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བར་དུ་རིགས་མི་མཐུན་པས་ཆོད་ཀྱང་རིགས་མཐུན་གྱིས་མ་ཆོད་པས་
 དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ལོ། །ཟེར་ན། འོ་ན། གཞུགས་མེད་པ་ཆེ་ཆོད་
 རྫོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་འབྲེལ་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མའི་འཆི་ཁའི་
 དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་འབྲེལ་གཞུགས་མེད་པ་ཀྱི་ནས་
 འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་བར་བསྐྱལ་བ་དུ་མས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཆེ་ཐོག་མ་མེད་
 པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་སྤྱི་མ་དག་ཀྱང་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་
 ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་དེའི་
 དངོས་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་
 སྟོས་པས་ཆོག་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་དེ་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་དངོས་

པོ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་
 བ་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ལ་པན་འདོགས་
 གྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འདྲིལ་པ་
 ལ་པན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་འཁོར་ཚོར་པ་མེད་ན་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ལྡན་ཅིག་
 འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་
 ཚོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་གྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉམས་ཁས། འབྲེལ་སྟེ། དངོས་པོ་དེའི་རྒྱ་ལ་དེའི་སྤར་ཡོད་པ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྤར་མེད་ན་དེ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་ཕྱིས་
 འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་ནའང་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་པན་པ་སྤྱོད་མི་ཐུབ། དེས་ན་
 རྒྱ་སྤར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་སུམ་ལེན་འཕྱུར་
 མཛོད་སྐབས་ཀྱི་ཅ་བར། སྤར་མེད་རུས་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཅ་བར། ཕྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྤྱོད་ཕྱིར།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཅ་བར། རྒྱ་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་སྤར་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་དང་། གྲུབ་དབང་འདུལ་དཀར་པ་གྲགས་པ་
 དཔལ་ལྡན་གྱི་ཤིག་ཚུང་ལས། འབྲེལ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཐམས་ཅད་རང་འབྲས་ཀྱི་
 སྤར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། སྤར་སྐྱེས་པ་
 དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས། །རྒྱ་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དངོས་པོ་དེའི་
 རྒྱ་དུག་ལ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་ཟེན་ཏོ།
 །གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་རྒྱ་བས་འབྲས་བུ་སྤར་དང་རྒྱ་དང་དུས་མཉམ་
 པ་མི་རུང་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེའི་ལྷོག་གྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་དེའི་
 སྤར་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས། འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་པན་འདོགས་པ་དང་། དེ་དེའི་

སྤྱི་ལོ་གསུམ་ལྟེན་པ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དེ་སྤྱི་བ་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆང་བའི་སྒོ་
 བས་རྟག་ཏུ་བདེན་པར་སྟོང་རྒྱ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པའི་
 སྤྱི་རྒྱའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆར་བབས་ན་ལོ་ཐོག་སྤྱི་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གང་ཞིག་ཡོད་པས་པན་འདོགས་ཟེད། །དེ་རྒྱ་
 དེ་ཕྱིར་བདུན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་ཅུ་བར་ཡོད་
 པས་ཞེས་པ་འབྱུར་གྱིས་མ་ཐོན་ཏེ། འདི་ཡོད་ན་ཞེས་དང་། གང་ཞིག་ཡོད་
 ན་པན་འདོགས་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉིན་
 གྱིས་རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། འདིར་འདི་ཡོད་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་
 པར་གྱུར་ནའོ། །འདི་བྱུང་བ་ནི་སྤྱི་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདུན་པ་རྒྱའི་དོན་དུ་
 རིག་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ཆར་བབས་ན་ལོ་ཐོག་སྤྱི་འོ། །མད་བབས་ན་ལོ་
 ཐོག་འཛིག་གོ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིན་ཆེན་
 འཕྲེང་བར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གཉིས་ཀས་བཤད་དེ། རྗེས་འགོ་ནི་རིན་ཆེན་
 འཕྲེང་བ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ནི་འདི་བྱུང་དཔེར། །རིང་པོ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་
 བཞིན། །ཞེས་དང་། ལྟོག་འགོ་ནི། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རིང་པོ་ཡོད་ན་
 སྤང་དུ་ཉིད། །རང་གི་ངོ་མོ་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་
 རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་བཅོམ་སྒྲན་འདས་གྱིས་
 འདི་སྤྱིས་པ་ལས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་སྤྱི་བ་འབྱུང་བུངས་གྱི་སྤྱི་རྒྱའི་དོན་དུ་མཛད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཆོས་པ་དང་། ལག་པ་བདུན་པ་
 ལས་སྤྱི་འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་སྤྱི་པས་ན་
 འདི་སྤྱི་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རྟག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་འཇུག་

བྱིར། །ནས། སྐྱེས་བྱིར་ཞེས་ནི་བཤད་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བྱིར་སྟེ། རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། འདི་སྐྱེ་བས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བའི་
 བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷ་བ་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་མེ་
 དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཆོས་པར་འབྱུར་བ་དང་། ལག་པ་སོགས་བརྟུང་བ་ལས་
 སྐྱེ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས།
 འདི་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་གཉིས་ཀས་བཤད་དེ། རྗེས་འགྲོ་ནི། རིན་ཆེན་
 འབྲེང་བ་ལས། འདི་སྐྱེས་པས་ན་འདི་སྐྱེ་དཔེར། །མར་མེ་བྱུང་བས་འོད་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྟག་འགྲོ་ནི། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། མར་མེ་
 འབྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར། །འོད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐ་དད་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྣམ་དབྱེ་བདུན་བ་ལྷ་བ་སྐྱུར་བའི་བྱིར། མ་བྱིས་སྟེ། དོན་སོ་སོ་བ་མེད་
 གྲང་དགོས་པ་ཞིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། རྟོན་འབྲེལ་མདོ་
 འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆོག་འདི་གཉིས་ལ་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད་ཅེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་སོགས་མང་དོ།
 །གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། དང་པོ་ཅམ་ལས་མ་བཟོད་ན། གངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་
 སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། སྐར་མ་བྱུང་བ་སྐྱེད་པར་མི་འདོད་པ་རྟག་པའི་དབང་
 ལྷག་དང་རྟག་པའི་དུས་དང་སྐྱེས་བྱ་རྟག་པ་སོགས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་མི་
 ཞིགས་པའི་བྱིར། མཛོད་འབྲེལ་དང་ཀ་ལྷོ་སོགས་གྱིས་བཤད་པའི་བྱིར།
 རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་བཟོད་ན་གངས་
 ཅན་པའི་དོན་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པར་འབྱུར་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། འདི་
 སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བར་མ་བཟོད་ན་ནི་རྒྱ་རྟག་པ་དགག་པ་མ་

བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པས་ཆོག་ཡང་
 ཉེར་ལེན་ལ་སྣ་ཆོགས་སྣ་སྟེ། བོད་ཁ་ཅིག་ཞི་འཆོའི་བཞེད་པར་བྱས་ནས་
 འབྲས་བུ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཐུན་ཅིག་
 བྱེད་རྒྱུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། འབྲས་བུ་དེའི་རོ་བོ་སྐྱེད་པ་
 འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། འབྲས་བུ་དེའི་བྱེད་པར་སྐྱེད་པ་
 འབྲས་བུ་དེའི་ཐུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། འབྲས་བུ་
 དེ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། འབྲས་བུ་དེ་
 བརྒྱད་ནས་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཐུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར།
 ཡང་འགའ་ཞིག་ཤྲག་སྟོང་ཆོག་ཟེན་དགོངས་པར་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་དེ་རང་
 དང་འབྲ་བར་སྐྱེད་པ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་
 དེ་རང་འབྲ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་པ། དེའི་ཐུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར། དང་པོ་ཞི་འཆོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འོ་ན། མིག་དབང་ཆོས་
 ཅན། མིག་ཤེས་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་ཐལ། མིག་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེད་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩེ་སྐྱ་དང་ནས་གྱི་ཐུ་གུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཆོད་མ་མདོ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་
 བྱས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་
 ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་སྐྱ་ནས་གྱི་ཐུ་གུ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྒྱང་པན་གྱི་ལུགས་ཁས་ལེན་རིགས་
 པར་ཐལ་ལོ། །དེ་སོགས་སྟོ། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་
 དང་པོ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཐུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་དུ་
 ཐལ། དེའི་བྱེད་པར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་མི་རྟག་པ་

སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཉེར་ལེན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་
 རོ་བོ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས།
 འདོད་ན། མིག་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པ་མེད་
 པར་ཐལ། དེའི་རོ་བོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན།
 བདེན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཐོག་མེད་ནས་མི་འདོག་པར་ཐལ། རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལ་
 དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱིས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྣམ་
 ཤེས་རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གཉིས་ཆོགས་ལས་
 མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འཁོར་གསུམ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་ཆོགས་མི་དགོས་
 པར་ཐལ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་རིགས་སྤྱ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་དང་ཆུ་ལུང་ཆོས་ཅན།
 ལྷ་གུའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་རང་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་བོན་དང་ལྷ་གུ་ཡང་མི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་
 དང་དབྱེབས་མི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་གཅིག་འབྲེལ་བ་ཀྱན་ལ་ཡོད།
 མཐའ་དག་འབྲེལ་བ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ལ་མེད་ཟེར་བ་རྣམ་པར་མ་སྐྱེ་པའི་རྩྱུད་
 པར་སེམས་སོ། །འོ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་འབྲེལ་
 པའི་དཔེ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་གཅིག་འབྲེལ་ན་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་
 མཁའ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་པར་མཆོངས་ན་མཆོངས་པས་
 འབྲེལ་བར་ཐལ། རྒྱ་མཆོངས་པས་མཆོངས་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་

སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ངན་འགྲོ་བ་དང་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་མཆུངས་
 བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཆོངས་
 པའི་དབང་ལྷན་བྱེད་ཅིང་འཛིག་ཉེན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཙ་བར་
 འདོད་ན། ལྷང་ལུན་མཐུན་པར་ཐལ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་
 དང་བདག་འཛིན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྒྲ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་
 བར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། རོ་མཆར་བར་ཐལ།
 དེས་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། རང་ཆེག་གིས་
 འགལ་ལོ། །དེས་ན་མཐུན་མི་མཐུན་གཙོ་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་གི་
 སྟོགས་གཅིག་ཁོ་ནས་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་གཏན་མི་རུང་མོད། དེ་
 ལྟར་མི་ཤེས་པའི་མཁས་རྣམས་དང་རྒྱན་པོ་དུ་མས་སྟོད་སྟོད་ལ་ལག་པ་
 བཅུ་པའི་སྒྲ་ཁོ་ན་འབྲེན་པར་བྱས་སོ། །སྟོ་སྒྲ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དང་འབྲ་
 ན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ནས་འབྲ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་དང་སྟོགས་གཅིག་
 འབྲ་ན་འབྲ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོར་དཔེར་ལེན་ཚུལ་དེ་
 འབྲ་མི་འབྲ་དང་གཙོ་ཆེ་རྒྱུ་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 དང་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ནས་འབྲ་ན་ཤེས་པ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར།
 བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་འབྲ་བ་ན། །ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུ་རྣམས་རང་གི་
 ཉེར་ལེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རང་གི་ལྟན་ཅིག་
 བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་མི་བྱེད་དེ། ཙ་བར། ཉེར་ལེན་
 འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པའི་མཆམས་སྟོར་དུ། ལྷས། གཞན་པར་པར་
 འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བར། དེ་སྟོག་པས་ན་པན་པར་བྱ་བ་རྒྱན་ཆད་
 པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།

དེ་མཐོང་བྱུང་ཆོག་པ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་ན་མཐོང་འདོགས་ལ་མེད་ན་མི་
འགྲུང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་
རྒྱ་ཡན་ལག་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་བཤད་ཟེན་རྟོ། །འདོད་མི་རྣམས་
རྟོ། །ས་བོན་སྐྱ་བོས་སྐྱ་གུ་སྒོན་པོ་སྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་སོགས་
ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གང་ཡོད་ཉིད་ན་གང་སྐྱེ་འཇུག་གང་འགྲུར་ན་
ཡང་རྣམ་འགྲུར་བ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམས་ཀྱིས་བསམ།
།ལས་གཞན་འཕེན་རྣམས་མ་ཡིན་རྟེ། །ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་ཆོག་ཐོས་གྲང་དོན་སྐྱེ་ཅི་ཡང་མ་ཆགས་
པས་ནི་ཅེར་གྲུར་པས་ལོངས་སོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ། རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ནི་རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དུས་
གྱིས་དབྱེ་ན་དངོས་རྒྱ་དང་། བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས། འབྲས་བྱ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེད་
པ་ནི་འབྲས་བྱ་དེའི་དངོས་རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད། འབྲས་བྱ་དེ་བརྒྱད་ནས་སྐྱེད་པ་
ནི་འབྲས་བྱ་དེའི་བརྒྱད་རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད། རྒྱ་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་ཉིར་
ལེན་དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས། འབྲས་བྱ་དེ་རང་གི་རྣམས་རྒྱུ་དུ་སྐྱེན་
མོང་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་སྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ། འབྲས་བྱ་དེའི་ཉིར་ལེན་
གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་ས་བོན་དེ་སྐྱ་གུའི་ཉིར་ལེན་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་པ་
སྲིད་པའི་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་སྲིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཉིར་ལེན་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་
ཞི་འཆོ་ལྟ་ལྷག་གི་དགོངས་པའོ། དེ་ལ་དངོས་གྱི་ཉིར་ལེན་དང་། བརྒྱད་
པའི་ཉིར་ལེན་གཉིས། ས་བོན་སྐྱེད་ཅིག་ཐ་མ་སྐྱ་གུའི་དངོས་གྱི་ཉིར་ལེན་

དང་། ས་བོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་གཉིས་བརྒྱད་པའི་ཉེར་ལེན་ལྷ་བྱ། འབྲས་
བྱ་དེ་རང་གི་རྩལ་རྒྱུན་དུ་མི་སྦྱེད་ཀྱང་། དེ་སྦྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་འབྲས་བྱ་
དེའི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་ལྷ་གཉིས་རྒྱུ་གྱུར་པའི་ཚུ་
སོགས་ལྷ་བྱ། དཔྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་དང་བརྒྱད་པའི་ལྷན་
ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་གཉིས། ལྷ་གཉིས་རྒྱུ་གྱུར་པའི་ལྷ་གྱུ་དང་བར་མ་ཆོད་པའི་
ཚུ་སོགས་ལྷ་གཉིས་དངོས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་དང་། དེའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་
ཚུ་སོགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་གཉིས་བརྒྱད་པའི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུན་ཡིན་
པ་ལྷ་བྱ། ཉེར་ལ་སྦྱར་ན་ཆེ་འདིའི་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བར་མཐའ་
གསུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བར་མ་དང་། དེའི་བརྒྱད་པའི་
ཉེར་ལེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་བྱ། དེས་ན་ཆེ་སྦྱེ་མའི་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་
དང་པོའི་ཉེར་ལེན་ཡང་ཡོད་དེ། ཆེ་འདིའི་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་སྦྱེད་ཀྱི། དཔེར་ན་ཆེ་འདིའི་མི་འདོད་ལྷ་སྦྱེ་བའི་མིའི་མིག་དབང་
ཐ་མས་སྦྱེ་འགྱུར་འདོད་ལྷའི་བར་དོའི་མིག་དབང་དང་པོའི་ཉེར་ལེན་གྲེད་པ་
བཞིན། ཅ་བར། ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆོད་ལ། །ལུས་གཞན་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱེད་ཀྱི། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ནས་གཞུགས་མེད་
དང་དེ་ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་བའི་མིག་དབང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གཞུགས་
མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཐ་མའི་སྦྱང་ན་ཡོད་དེ། སྦྱར་འདོད་ཁམས་སུ་འཆི་
ཆེ་སེམས་ཀྱི་སྦྱང་དུ་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་
སྦྱོབས་ཀྱིས་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་འཆི་ཁའི་སེམས་ཐ་མའི་སྦྱང་ན་
དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་སྦྱེད་པའི་ས་བོན་ནམ། ལུས་པ་ཐ་མ་དེས་དེའི་ཉེར་
ལེན་གྲེད་པའི་སྦྱེད་ཀྱི། དེར་ཐལ། སྦྱོན་གྱི་གཞུགས་འདོད་པའི་བག་ཆགས་
གཞུགས་མེད་ཐ་མའི་སེམས་སྦྱང་ན་ཡོད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་གཞུགས་ལ་

འདོད་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་དེས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་
 ལྟར་ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་འགྱུར། །བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། །ཞེས་
 དང་། མེད་པ་ཀུན་ནས་འཆིང་བ་ནི། །སྤྱི་རྒྱ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་ནི་སྤྱི་
 བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤྱི་རྒྱ་ཞེས་པ་ཡན་
 ཆད་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། གཞུགས་མེད་པ་ན་
 གཞུགས་མེད་དོ། །གཞུགས་ནི་སེམས་ལས་སྤྱི་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཀྱང་པ་ཕྱི་མའི་མཆམས་སྦྱོར་བའི་རང་འགྲེལ་ལས། ད་
 བེ་ཇི་ལྟར་ནད་ནས་ཤི་འཕོས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་བསྐྱལ་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་
 ཏུ་གཞུགས་རྒྱུ་ཆད་པ་ལས་ཡང་སྤྱི་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཞུགས་ནི་སེམས་
 ལས་སྤྱི་བར་འགྱུར། །གཞུགས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱེན་པའི་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་
 པའི་སེམས་འདུག་པ་རྟེན་པ་ལས་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་ཞེས་པས་ཉེར་ལེན་བག་ཆགས་བསྟན། སེམས་
 འདུག་པ་རྟེན་ཅེས་པས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བསྟན་པ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 པའི་ཕྱིར།

ཅོད་པ་སྤྱོད་པ།

ཅོད་སྤྱོད་ལ་ཁོ་ན་རེ་.....ཆོམ་པ། འོ་ན། གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཞུགས་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་གཞུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུག་
 བྱབ་སྟེ། དེའི་ས་བོན་དེ་བཅ་རིག་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུག་
 འོ་ན། དངོས་སོ་ལ་བཅ་རིག་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།
 འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཆུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱབ་སྟེ། དངོས་སོ་ལ་མཆུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་བོས་མ་བྱུག་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། སྐྱེས་བྱ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་བུམ་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེའི་སྐྱེད་
 བྱེད་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྲབ།
 འདོད། རི་ཐོང་རྩ་ཚེས་ཅན། བུམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་སྐྱེད་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། མིག་དབང་ཚེས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་
 ཤེས་ཀྱི་རྣམས་རྒྱུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉམས་གྲུབ་སྟེ། མིག་
 ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
 རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མིག་ཤེས་རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་དང་
 དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཉིར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 དབྱེ་བསྐྱུ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་
 མིག་ཤེས་གཅིག་ཡིན་ཡང་ལག་རྩེས་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྔོན་འཛིན་
 མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དང་སྔོན་པོ་གསལ་འཛིན་གི་ཆ་དང་
 གཞུགས་ཁོ་ན་འཛིན་པ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ཕྱིར་མིག་དང་
 གཞུགས་དག་ལ། །བརྟེན་ནས་མིག་སྒྲོ་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དམིགས་བརྟེན་བཞིན། ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་སོ། །

རིགས་བརྗོད་དང་ཚིགས་བརྗོད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དུ་མ་ཡོད་པའི་གངས་ཅན་གྱི་གངས་
 སོགས་རྩམ་གྲུབ་འགོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་རྩམ་གྲུབ་མེད་ཀྱང་ཚེས་དང་

ཚེས་ཅན་བརྗོད་པའི་བྱད་པར་དང་རིགས་བརྗོད་ཚེགས་བརྗོད་ཀྱི་བྱད་པར་
 གཉིས་ལས་དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། ཅ་བར། དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་རྣམས་
 གྱིས། །ནས། དེས་ན་བྱམ་པ་གཞུགས་སོ་ཞེས། །གཞི་གཅིག་པ་ཅན་སྐྱ་
 མ་ཡིན། །ཞེས་བྱད། །གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་ནི།
 །ཚེགས་པ་བརྗོད་པའི་བྱད་པར་ཡིན། །དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། །བྱམ་
 པ་ཡི་ནི་གཞུགས་སོགས་ཞེས། །དེ་རྣམས་བྱད་པར་སྟོན་པར་བྱེད། །སྤྱིགས་
 འདིས་གཞན་ལའང་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་བྱད། །འདིར་འཕྲོས་སྦྱར་མཐའ་
 དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱ་གཉིས་པ་ནི། །ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། སྤྱི་དོན་
 རྣམས་གཞན་མེད་ན་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཚེགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་བྱད་པར་
 མེད་མི་དགོས་ཏེ། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་རིགས་སྤྱི་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་
 འཇུག་ལ། ཚེགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཚེགས་སྤྱི་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མི་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་བརྗོད་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་བྱམ་པའི་
 རིགས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་གསེར་བྱམ་སོགས་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དག་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་མཚུངས་འབྲས་བུ་ཡི། །རྒྱུན་
 མེན་པ་ནི་རྣམ་གཅོད་ལ། །བྱམ་པའི་སྐྱ་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་
 ། མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ལས། དེས་ན་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་བྱམ་པའི་
 བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པས་རིགས་ཅན་དེ་
 དག་བརྗོད་པར་བྱ་བར་མི་སྟོང་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱ་མས་
 རིགས་ཅན་བརྗོད་བྱར་མི་སྟོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཚེགས་བརྗོད་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་བྱམ་པའི་ཚེགས་པ་ཅན་གཞུགས་
 དེ་རོ་རིག་དང་རྩལ་ཤན་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་
 གཞུགས་སོགས་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གཞུགས་སོགས་རྣམ་

པའི་བྱད་པར་ནི། །སྤྱོད་བས་ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ལས། བུམ་
པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་སྟོས་ནས་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཚོགས་
པ་ཅན་དེ་དག་བརྗོད་བྱར་སྤྱོད་ཞིང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱི་མའི་
ཚོགས་པ་ཅན་བརྗོད་བྱར་སྤྱོད་བ་འདི་ནི་རིགས་བརྗོད་དང་ཚོགས་པ་བརྗོད་
པའི་བྱད་པར་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ལུགས་དགག་པ།

མཐའ་དབྱེད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱོད་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་
ཡིན། རིགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྫོང་བྱེད་སྐྱར་
དམིགས་པ་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། བྱོད་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་
གཞི་ཡང་ཡིན་ཚོགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྫོང་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་དམིགས་པ་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་
ལ། དངོས་སོའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱོད་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་རིགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱར་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་
པ་སྤྱི། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོན་བྱེད་རུས་པ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་
སྤྱིར་ཉེ། དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དངོས་
མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་རིགས་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་
རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དངོས་སོའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་
ཅན། སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། བྱོད་ཀྱི་བྱེ་

བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་ལ། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སུ་འཇུག་པ་དང་ཆོག་པ་
 སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱབ་སྟེ།
 བུམ་པ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་ཤེས་
 བྱའི་སྐྱ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་གང་། ཆོག་པ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་
 སྟེ། ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་རིགས་བརྗོད་
 ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པའི་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་དོན་བུམ་པའི་
 བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་བུམ་པའི་སྐྱ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་བྱུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་བུམ་པ་
 ཡིན་པས་བྱུབ་པས་དེ་དག་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དོན་མཐུན་འཇུག་པས་
 བྱུབ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། བེམ་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་
 མེད་ཏུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་ཆོག་པ་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་རྩལ་ཏུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཁྱོད་དངོས་མེད་ཏུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་རྩལ་
 རྩས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་བྱའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་རྗོད་བྱེད། ཆོག་པ་
 བརྗོད་ཀྱི་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་ལེ། མེ་རྩལ་གཉིས་ཆོག་པ་
 པའི་གོང་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
 དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུབ་སྟེ། མེ་རྩལ་གཉིས་པོ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་རྩལ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། རྩལ་རྩས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་
 གོང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཏུ་མ་
 འདུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུབ། རོ་ན། རྩལ་རྩས་བརྒྱད་

འདུས་ཡིན་ན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སྤྱོད་པོ་
 བྱི་ཞེ་འདོད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩལ་སྤྱོད་རབ་ཆོས་ཅན། བྱི་
 འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པར་ཐལ། བྱི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་འདུས་ཀྱི་གོང་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་
 བཞེ་ཀས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་
 ། །སྤྱོད་སྤྱོད་རབ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད། །ཅེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤྱོད་བ་ལས།
 གང་གསུམ་མེད་པར་རེ་རེ་མེད། །ཅེས་དང་། རྩལ་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་སར་
 འདི་བཞེན་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་ན། རྩལ་སྤྱོད་རབ་ཆོས་ཅན། བྱི་
 ལ་ཆུ་རྩལ་ཡང་ཆོགས་པར་ཐལ། བྱི་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་དུ་མ་འདུས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་དང་རྩལ་སྤྱོད་
 དང་ལྷགས་རྩལ་དང་ཆུ་རྩལ་བཞེ་འོག་མ་འོག་མ་བདུན་འབྱུང་གོང་འཕེལ་
 བྱས་པའི་ཆུ་རྩལ་ཡང་ཆོགས་པའི་གོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྤྱོད་
 ཅེག་སྤྱོད་རབ་རྩལ་དང་ནི། །རྩལ་སྤྱོད་དང་ནི་དེ་བཞེན་དུ། །ལྷགས་ཆུ་རི་བོང་
 ལྷག་དང་སྤྱོད་། །ཉི་ཐེར་རྩལ་དང་སྤྱོད་མ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞེན་དུ།
 །སྤྱོད་ཆོགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྐྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཆང་ན་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་འདུས་པས་བྱུང་བར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། སྤྱོད་
 མེད་སྤྱོད་རབ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩལ་སྤྱོད་
 རབ་ལ་མེ་རྩལ་དང་ཆུ་རྩལ་འདུས་པ་བསགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མཛོད་ལས། སྤྱོད་ཅེག་སྤྱོད་རབ་རྩལ་དང་ནི། །ནས། ལྷགས་ཆུ་རི་
 བོང་ལྷག་དང་སྤྱོད་། །ཞེས་གསུངས་པ་མེ་འཐད་པར་ཐལ། རྩལ་སྤྱོད་རབ་ཆུ་
 རྩལ་གྱིས་བསགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མེ་འབའ་ཞེག་གི་

རྒྱལ་རྒྱལ་ཡིན་གར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་རྒྱལ་བརྒྱད་ཚར་བས་མ་
བྱལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། གཞན་སྒྲེའི་ལུགས་
ཁས་ཡིན་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་བ་དེའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྒྱལ་རྒྱལ་བརྒྱད་
པོ་གང་རུང་གཅིག་མེད་ན་རྒྱལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུ་རྒྱལ་
མེད་ན་སྟེད་བ་མི་འཐད། མི་རྒྱལ་མེད་ན་སྟེན་བ་མི་འཐད། ལུང་རྒྱལ་མེད་ན་
གཡོ་བ་མི་འཐད། ས་རྒྱལ་མེད་སྔ་བ་སོགས་མི་འཐད་པ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་
བཤད་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འོན་ཐོབ་བྱས་ན། རང་ཉིད་དངོས་མིང་
འབྲུག་བའི་གཞི་ཡང་ཡིན་རིགས་སྟེ་ཡང་ཡིན་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་བའི་
མཉན་བྱ་དེ་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་མིང་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་བྱམ་པ་ཞེས་
བརྗོད་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ཅོད་བའི་ཆོ་ན། རིགས་སྟེ་དངོས་སུ་བརྗོད་
བའི་མཉན་བྱ་དེ། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། སྒྲའི་སྟོན་ས་མིང་ཆོག་
གཉིས་ཡོད། ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་དང་པོ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་གཞལ་བྱ་ནམས་
ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན། སྟེ་དང་རིགས་སྟེ་འོན་གཅིག་རང་ཉིད་དངོས་མིང་དུ་
འབྲུག་བའི་གཞི་ཡང་ཡིན་ཆོགས་སྟེ་ཡང་ཡིན་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་བའི་
མཉན་བྱ་དེ། ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་མིང་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཀ་བྱམ་
གཉིས་ཞེས་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ཅོད་བའི་ཆོ་ན། ཆོགས་སྟེ་དངོས་སུ་
བརྗོད་བའི་མཉན་བྱ་དེ། ཆོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། སྒྲའི་སྟོན་ས་
དབྱེ་ན་མིང་ཆོག་གཉིས་ལས། སྒྲའི་ནམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤིང་ལ་སྦྱར་ན།

ཤིང་ཞེས་པ་དང་པོ། ལྷག་མ་ཤིང་ལ་རྒྱང་གིས་སྐྱོད་ལྟ་བུ་ནས་འབོད་པའི་
 བར་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་ལྷག་མ་བདུན་ཚོགས་བཅོད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐར་
 རུང་། དེས་ན་ཚོགས་བཅོད་ཀྱི་སྐར་དང་རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐར་གཉིས་གང་རུང་
 ལའང་མིང་གིས་མ་བྱུང་སྟེ། ཚིག་གྲང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོགས་སྐུ་ལ་ཤིན་
 ཏུ་མང་པའི་ཕྱིར། རུལ་དུ་མ་འདུས་པའི་གོང་བུ་དང་ཚོགས་སྐུ་དོན་གཅིག་
 ཚོགས་བཅོད་དང་རིགས་བཅོད་ཀྱི་སྐར་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་ཐུ་བཞེ་ཡོད་
 དེ། ཚོགས་བཅོད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་རིགས་བཅོད་མ་ཡིན་པ་ཀ་བུམ་གཉིས་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རིགས་བཅོད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ཚོགས་བཅོད་མ་ཡིན་པ་
 ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཏྲག་དངོས་
 གཉིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྐར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་
 སྟེ། ཀ་བུམ་གཉིས་ཚོགས་སྐུ་ཡིན་ལ་རིགས་སྐུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རུལ་
 དུ་མ་འདུས་པས་ཚོགས་སྐུ་ཡིན་ཞིང་ཡིན་པ་མེད་པས་རིགས་སྐུ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཤེས་བྱ་དེ་རིགས་སྐུ་ཡིན་ལ་ཚོགས་སྐུ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། བུམ་པ་དེ་རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས་
 རིགས་སྐུ་དང་། རང་གིས་གཟུགས་བྱེ་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོགས་སྐུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བུམ་པ་ཞེས་བཅོད་པ་ལྟ་
 བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞེ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཏྲག་
 པ་ཡིན་པས་རིགས་སྐུ་ཚོགས་སྐུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅུད་པ་སྤྲོད་བ།

ཅུད་སྤྲོད་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོག་པ་བརྗོད་དང་རིག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲོད་གང་
 རུང་ཡིན་ན་མིང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤྲོད་ཡིན་ན། དེ་གང་རུང་ཡིན་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། ཉན་པ་གྲུབ་སྟེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་ཆལ་ནམས་རྒྱུད་གི་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་སྤྲོད་ཆོས་ཅན།
 མིང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་པ་
 སྤྲོད་དོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་པ་སྤྲོད་ལས་ཀྱི་
 སྤྲོད་ནས་དོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཆོག་པ་བརྗོད་
 ཀྱི་སྤྲོད་པའི་གནས་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མིང་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིང་སུ་བ་གང་རུང་གི་
 མཐའ་ཅན་གྱི་ཆོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ནམ་དཔྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བའི་
 ཆོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་མཆན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། ཀ་བ་ཞེས་པའི་དག་དང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་དག་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དོས་མིང་དུ་འབྱུག་པའི་གཞི་ཡང་ཡིན་ཆོག་པ་སྤྲོད་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་མིང་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། ཉན་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་མིང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཁྱོད་འགལ་
 པའི་ཆོག་པ་སྤྲོད་དུ་མའི་མིང་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དག་
 དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རིག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་
 ནས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དོས་མིང་དུ་འབྱུག་པའི་གཞི་ཡང་

ཡིན་རིགས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིགས་བཅོམ་
 གྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། རིགས་བཅོམ་གྱི་སྤྱི་ཐ་དད་དུ་མ་འདུས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཀ་བ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། ལུས་བ་ཡང་དེ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་བཅོམ་དང་ཚོགས་བཅོམ་གྱི་སྤྱི་རིགས་དང་ཚོགས་
 ཅན་ལ་འདུག་པ་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁུབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཚོགས་བཅོམ་གྱི་སྤྱི་ས་ཚོགས་ཅན་དངོས་སུ་བཅོམ་
 པར་མི་བྱེད། རིགས་བཅོམ་གྱི་སྤྱི་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་བཅོམ་པའི་
 ཕྱིར། ལུང་རིགས་ཀྱིས་བཞད་ཐེན་ཏོ། །

སྤྱི་ས་པ།

ཚོངས་ཞེན་ཆོག་སྤྱི་ཅམ་མིན་སྐབས་གསུམ་རིན་ཆེན་རིགས་པ་བྱེ་
 བས་བྱུབ། །

བྱི་པག་འང་ངས་འབྱུང་ཚོར་གདུང་ཅམ་མིན་འདུ་བྱེད་སྤྱི་མའི་
 མཚང་བརྒྱ་མཐོང་། །

དེ་མ་རང་བཞེན་ལ་མིན་ཏེག་མིན་གཞན་མིན་གཉེན་པོ་མཐོང་བས་
 གཞོམ་ཚུལ་ཏྲོགས། །

འཁོར་ལོ་བཞི་ལྟན་ཏེན་འདི་ཡིད་བཞེན་འོར་བུར་མཁུན་ནམ་ཤེས་
 རབ་ཅན། །

འདིག་ཏེན་གསུམ་འདི་དབྱར་གྱི་དགའ་ཚལ་ཟླ། །

འགྲོ་བའི་སྤྱི་འཆི་ཚུ་ཡི་གཉེར་མ་ཡིན། །

སྤྱི་པའི་ཕུན་ཚོགས་སྟོག་གི་སྤྱང་བ་འདིན། །

སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདན་དེ་གཞོན་རེ་རན། །

མཁའ་བྱུང་མ་ནུམས་ངལ་བའི་ཚུལ་བསམ་སྟེ། །
མཁས་གྲུབ་བྱེ་བས་གཤེགས་པའི་དབྱ་སེམས་ལམ། །
འདུག་ངོགས་མཆོག་དེར་ཞུགས་ནས་སྐྱབ་ཞིའི་གར། །
ཆོས་སྐྱའི་སྒོ་བརྒྱ་གདངས་དེར་བྱེད་པར་སྟོ། །
ཞེས་པའང་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལྷག་པ་བཞི་བཤད་པའི་ལེའུའི་གཞུང་སོ་སོར་སྟོན་པ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་ཅོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར།
གོམས་ལས་བྱད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །མཆོངས་དང་ཚུ་ཡི་བྱོད་བཞིན་དུ།
།རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེ་ན། །ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི། དཔྱོད་པ་བ་ན་རེ།
སྟོང་རྗེ་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་བྱད་པར་འགྱུར་ཡང་ཆོད་ཅན་ལས་འདས་ནས་
མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཏེ། ཆོད་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཆོངས་
དང་ཚུའི་ཆ་བ་བཞིན་ཟེར། གཉིས་པ་ལན་ཡོད་དེ། དཔེ་མི་མཆོངས་པ་དང་
། དེ་ལ་ཅོད་བ་སྟོང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བཅེ་སོགས་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་མཆོངས་བ་
དང་ཚུའི་བྱོད་ལ་མེད། བཅེ་བ་དང་སོགས་སྐྱས་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཏིང་
འཛིན་ནུམས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཏེན་བཏན་པ་དང་
གོམས་ཟིན་འབད་ཅོལ་སྐྱར་བསྐྱར་མ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་སེམས་ཀྱི་

ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་མི་
 བརྟན་པ་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་ཡང་བྱོད་རྟེན་བརྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅུ་བར། བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སྤྲར་ཡང་ནི། །འབད་ཚྱེ་ལ་
 ལ་ནི་སྟོས་འགྱུར་རམ། རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ན། །བྱད་པར་དག་
 རི་མི་འཕེལ་ན། །རང་བཞིན་དེ་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཆོངས་དང་ཆུང་པོ་དོད་རྟེན་མི་བརྟན་པ་དང་སྤྲར་ཡང་
 འབད་ཚྱེ་ལ་ལ་སྟོས་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར། དེ་ལ་པན་འདོགས་རྒྱས་པ་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། བྱད་པར་འཕེལ་
 ཡང་རང་བཞིན་ཉིད། །མིན་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་
 སྟེ། བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་རྟེན་བརྟན་པ་དང་གོམས་ཟིན་སྤྲར་བསྐྱར་
 མི་དགོས་པས་ན་ངམ་ངམ་ལུགས་ཀྱིས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། གང་
 ཆེ་བྱས་གྱུར་པ། །ཡང་ཚྱེ་ལ་ལ་སྟོས་མི་འགྱུར་ན། །ནས། བཅེ་བ་ལ་སོགས་
 གྲོ་དེ་དག་གོམས་པར་གྱུར་ན་གང་ན་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ཚྱད་སྟོང་ནི། ཅུ་བར། བཅེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ།
 །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། འདི་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཅེ་བ་སྟོང་
 རྩ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་རུང་བར་བཤད་པས་
 མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་སྤྲར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་གོ་སྟེ་རྒྱས་པར་
 མ་སྟོས། གསུམ་པ་ནི། བཅེ་ལྷན། ནས། དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད།
 །ཅེས་པའི་བར་ཀྱིས་སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་འཆད་པར་
 གྲུབ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པ་འདད་དང་། དོན་བསྟུ་གསུམ་ཀྱིས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། བཅེ་ལྷན་སོགས་ཆེགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་
 ། གཉིས་པ་རྒྱས་པ་འདད་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་

ཐབས་དང་། དེ་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལུང་དང་རིགས་པས་
 བདེན་བཞི་ལ་དཔྱད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར། ལུང་དང་རིགས་པས་
 རྟོགས་དཔྱད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་ཀྱང་ལ་
 རྟོགས་ཚུལ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། ལྷག་བསྐལ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་
 ཆོག་ཀྱང་ལྷ་བྱང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། དེ་རྒྱ་གཞོམ་ཕྱིར་དེ་ཡི་
 བེ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་དེས་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། དེ་
 ལ་འོན་འཁོར་བའི་ཙ་བ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་དང་། དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
 གང་ཞེ་ན། དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། དེའི་
 གཞོད་བྱེད་དེ་དེ་དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་གཉེན་པོ་དང་། བསྐལ་ཆེན་དུ་མར་ཐབས་སྣ་ཆོགས་གོམས་པས་དེ་
 མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། བདག་དང་བདག་གིར་
 འཛིན་བྱས་པ། །འདུས་བྱས་སྟོད་ལུལ་ཅན་ཆགས་བེ། །རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བྱང་
 ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། དེ་ཡི་གཞོད་བྱེད་བེ། །བདག་མེད་མཐོང་
 བ་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་སྟོན་ཡོན་མ་ལུས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཐུགས་གསལ་བ་དང་
 ། རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་ཉོན་མོངས་པར་མ་ཟད་བག་ཆགས་ཀྱང་མ་ལུས་པར་
 ཐྱངས་པས་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། དེས་ན་ཉན་རང་ལས་བྱང་པར་
 འཕགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཐབས་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐུབ་
 པ་སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར།
 རྟོགས་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོར། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། །དེ་ལ་
 སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར།
 །རྒྱ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་
 བྱང་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། དེ་དོན་
 ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདིའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན་མ་
 ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དོན་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོབ་ལམ་
 དུས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པར་
 འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་མཐར་ཐུག་དེའི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་རང་དོན་ཕྱན་ཆོགས་དང་གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོགས་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་བདེར་གཤེགས་སུ་
 བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་སྟོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་
 བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེར་
 གཤེགས། །ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱུང་། ཐུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
 པ་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། བདེར་གཤེགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་སྤངས་
 པ་དང་། སྤང་མི་སྟོག་པར་སྤངས་པ་དང་། མ་སུས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་
 གསུམ་ལྡན་གྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་སྟོབ་
 གཉིས་ཤེས་དགོས་ཀྱང་། འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ཤེས་སྟོབ་དུ་བསྟན་ཅིང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་

མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་ཅན་ལ་མཁོ་བའི་
 ལམ་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ལེའུ་
 འདྲིར་ཉོན་སྐྱིབ་དང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བྱས་པའི་སྐྱིབ་གཉིས་སྤངས་པ་ཅམ་
 བདེར་གཤེགས་སུ་སྟོན་གྱི། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་
 ལ་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་ཤིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་
 བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྟོང་བ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
 བསྟོམ་པའི་ཚུལ་དག་མ་བཤད་ཅེ་ན་བདེན་མོད་གྱི། ཞེས་པ་ནས་རེ་ཞིག་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བ་དག་རྣམས་སུ་
 བཟུང་བའི་ཕྱིར། ལེའུ་གཉིས་པ་འདྲིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 སྟོན་ན་འང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བཤད་ལ། ཞེས་པ་ནས། ལེའུ་གསུམ་
 པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ལ། འོན་
 ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཞན་དག་ནི་ལེའུ་འདྲིར་རྒྱས་པར་
 བཤད་ཐེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེར་མི་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ཡང་སྤྲས་གྱི་སྤྱོད་པོ་ལྷ་བྲལ་གཉིས་ཀྱིས་
 བཤད་པ་ལྟར་གནས་ཏེ། ལམ་བསྐྱེགས་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱན་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་ཚུལ་སྤར་ལྟར་རོ། །དེས་
 ན་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཀྱང་སྐབས་སོ་སོ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་བཤད་དགོས་
 ཏེ། ཤེས་མདོའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་
 ཕྱིར། གཞུང་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡེ་
 ཤེས་དང་རྟོགས་པ་དང་སྟོང་པ་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་

ཏེ། རིག་ཆེན་ལས། འདིས་ནི་ཡི་ཤེས་དང་རྟོགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་མ་འདྲིས་
 བ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲིས་པ་བཙུག་ཏེ་བར་བཟུང་བ་ཡིན་
 རོ། །དོན་འདི་དག་གྱང་། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོར་ཞེས་པ་ནས།
 གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་རུ་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་
 ཚུལ་ལ་དེ་འདྲ་ཤེས་དགོས་པོ་ཤེས་ལྷན་དག་ཅེས་གྱང་འདོམས་པར་བྱེད་
 དོ། །ཐུབ་དབང་གི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་
 བདེན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། འདིས་བྱི་རོལ་པའི་ཐར་པ་ལས་ལྷག་ཚུལ་
 བཤད། ཅུ་བར། སྤྱག་བསྐྱེད་རྟེན་མིན་བྱིར། །ལེགས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤངས་མི་སྤྲོག་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟའི་
 ས་པོན་སྤངས་པའི་བྱིར། འདིས་ཉན་རང་སྟོབ་པ་འཁོར་བར་སྦྱེ་ཡང་དག་
 བཙུག་པ་མི་སྦྱེ་ཚུལ་བཤད། ཅུ་བར། བདག་ལྟའི་ས་པོན་སྤངས་པའི་བྱིར།
 །སྤངས་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 སྤྲོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་ཅན་
 དང་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་
 བ་མ་ལུས་པ་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་ལ་གོམས་
 བར་བྱས་པའི་སྟོབས་གྱིས་སྤངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ལུས་ངག་སེམས་
 གྱི་གནས་ངན་ལེན། །ནས། གོམས་བྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཉིད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཅོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 ཅུ་བར། ཁ་ཅིག་སྤྲོ་སྤྲོགས་བྱིར་ན་སྤྲོན། །ཟད་མིན་ཞེས་ཟེར། ཞེས་བྱང་།
 གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། འདི་སྤྲོག་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེའི་བྱིར་འབྱུང་། །ནས།
 དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། འདི་དག་གྲགས་ཆེའོ། །གཉིས་

པ་གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོག་སེ། ཅ་བར། སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཞིགས་ལམ་གསུང་
 བ། །འབྲས་མེད་ཕྱིར་ན་རྩལ་མི་གསུང་། །ཐུགས་བརྩེ་ལྡན་ཕྱིར་ཚུལ་ཀྱན་
 ཡང་། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱོར་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་ཆད་ཡིན་ཞེས་བྱང་། མདོར་
 བ་ཕྱགས་འབྱུང་གི་སྐབས་འདིར་སྐྱོབ་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས།
 གཞན་གསུམ་སྤར་ལྟར་རིམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ན་མཐར་ཐུག་པའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་དང་པོར་འཇུག་
 པའི་སྐོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སྐྱབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱགས་བསྐྱོག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕྱགས་བསྐྱོག་བཤད་པ་ལ་སྐྱོབ་སོགས་བཞི་བཤད་པ་
 དང་། དེ་ལས་ཆད་མར་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྐྱོབ་པ་བཤད་པ་དང་།
 སྐྱོབ་པ་དང་བདེར་གཤེགས་སོགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་སྤུ་མ་སྤུ་མ་དཔོག་ཚུལ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། བདེན་བཞི་སྟོན་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ་
 དང་། བསྟན་བྱ་བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། ཅ་བར། ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ། །ཞེས་
 བྱང་། དོན་ནི། ཆད་མ་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་ཕྱགས་འབྱུང་སྐོ་ནས་ལམ་གང་
 བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་གཤེགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཟད། ཡང་ན་རྟགས་
 ཡང་དག་གིས་མཆོད་བརྗོད་ཕྱགས་བསྐྱོག་བྱས་ནས་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་ཡོད་
 དོ། །འབྲས་རྟགས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྐོ་
 བས་ཕྱགས་བསྐྱོག་དུ་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
 བདེ་གཤེགས་དང་། བདེ་གཤེགས་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་

བར། ཡང་ན་ཞེས་དང་། ལྷན། དེ་ནི་ཕྱགས་ལས་བསྐྱེད་མེ་འབྲས་བྱ་བྱི་མ་
 བྱི་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ལྷན་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བསྟན་པའི་དོ་སྟོན་
 གྱི། ཞེས་དང་། འཁྲུགས། འབྲས་བྱ་བྱི་མ་བྱི་མའི་སྒྲིམ་ཞི། བྱི་མ་བྱི་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བྱུང་པ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་བཅོམ་སྟོན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་
 གཉེར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ཕྱགས་བྱིན་ཅི་མ་སོགས་
 པར་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མཐར་བྱིན་པའི་སྒྲིམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དག་
 གི་སྐབས་སུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི་པར་བྱིན་སྐབས་དང་སོར་བཞད་
 ཟེན་པ་དང་འབྲས་པས་དེས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་བདེན་བཞིའི་
 བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅ་བར། སྐྱག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་ཕྱང་པོ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་སྐྱག་བདེན་བཞད། ཅ་བར། རེས་འགའ་བཙེད་ཡིན་པས་
 ར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། ཅ་བར། དེ་ནི་གཏན་དུ་
 བ་མེན་ཏེ། སོགས་ཀྱིས་འགོག་བདེན་དང་། ཅ་བར། བཞད་ཟེན་ལམ་དེ་
 གོམས་པ་ལས། སོགས་ཀྱིས་ལམ་བདེན་བཞད་པའི་བྱིར། དང་སྟོ་བྱུང་སྟེ།
 དེས་སྐྱག་བདེན་དོས་བཟུང་། འོག་ཏུ་རེས་འགས་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ། ད་
 ལྟར་གྱི་ཉེས་པའི་རྟོན་དང་སྟོན་གྱི་ལས་ཉོན་གྱི་སྒྲིམ་གཞན་དབང་གི་རྟགས་
 གཉིས་ཀྱིས་སྐྱག་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ། མི་རྟག་པའི་དང་གཞན་དབང་གི་རྟགས་
 གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་སྐྱབ། རང་དབང་བའི་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར། དང་སྟོ་བྱུང་
 སྟེ། ཅ་བར། སྐྱག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་ཕྱང་པོ། སོགས་ཀྱིས་སྐྱག་བསྐྱེད་

རྒྱུ་བཅས་བཤད་ཅིང་རྒྱ་མེད་སོགས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཙ་བར། དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། ཉེས་པའི་རྟེན་ཕྱིར་དང་། །རྒྱ་དབང་ཕྱིར་
 ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར།
 བདག་མེན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པའང་མིན། །རྒྱ་མེན་བྱིན་གྱིས་རྫོགས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཙ་རྟགས་གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བསྟན་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། རེས་
 འགའ་བཅིང་ཡིན་པས་ན། །སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་རྒྱ་བཅས་ཉིད་གྲུབ། །ཅེས་
 སོགས་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱུ་རྣམས་པ་བསྟན། ཙ་བར། རྟག་རྣམས་བཀག་
 ཅིང་དབང་སྤྲུག་ལ། །སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྟོང་མེན་ཏེ། །ཁུས་མེད་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་པས་དེའི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམས་པ་བསྟན། ཙ་བར། སྟོང་འདོད་རྒྱ་ཡིན་
 གང་གི་ཕྱིར། །མི་རྣམས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི། །ཡོངས་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་
 པས་བྱས། །ཞེས་པས་དེའི་རབ་སྐྱེས་རྣམས་པ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 ཡོངས་འཛིན་དང་ཀུན་འཛིན་ཅེས་པ་འདིར་ལེན་པ་ལ་བརྟེན་པས། སྟོང་
 པའི་རྒྱུ་གྱི་ལེན་པ་ཞེས་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བསྟན་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་དང་། རིག་ཆེན་ལས། འདིར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི་ལེན་པ་
 ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས། སྟོང་པའི་རྒྱུ་གྱི་ལེན་པ་ཞེས་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་
 གྱི་རྒྱ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་མཐུན་ཞིང་། ཙ་བར། བདེ་མེན་བདེ་བར་
 འདུགས་པས། །ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་སྟོང་རྟེན་
 ཡིན། །ཞེས་པས་རྒྱུ་གྱི་རྣམས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་
 བའི་རྟེན་ཡིན་པ་ཤེས་བྱེད་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་མེད་པར་འཁོར་
 བར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་

མ་ལས། མེད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་མེད་མེད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར། ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་ནི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་
 གསུངས། །ཞེས་སོ། །འདིའི་འཕྲོས་དོན། མི་ཤེས་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་
 ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེན་འབྱེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདིར་བཤད་ན་
 མང་དོགས་པས་ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲང་དང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་དཀའ་གནས་གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་ཏེ། །ཅ་ཉགས་གསུམ་
 བ་འགོག་བདེན་གྱི་བསྟན་ཚུལ་བྱུང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་འགོག་
 ལམ་རྣམ་པ་སོ་སོར་གཞུང་གི་མཆོམས་མ་སྐྱར་ཡང་རྒྱན་མཁན་པོས་སྐྱར་
 བ་ལྟར་རིགས་པ་གང་ཞིག་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡང་བསྟན་ཞི་བ་ཡང་བསྟན་
 བྱ་ལོམ་ཡང་བསྟན་ཅིང་། དེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལམ་གྱི་དེས་འབྱེན་དང་
 འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རིག་ཆེན་ལས། དེ་
 ཡང་ལྟ་དབང་སློབ་འགོག་ལམ་ལ་རྣམ་པ་སོ་སོར་གཞུང་མཆོམས་མ་བཅད་
 བར་འཆད་ཀྱང་རྒྱན་མཁན་པོས་འདི་ལྟར་མཆོམས་བྱེ་ནས་འཆད་བ་ཉིད་
 གཞུང་ལ་འབྲིག་པར་མཛོན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །རྒྱ་
 ལ་གོགས་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་འགག་པའི་འགོག་
 བ་ཐར་བར་བཤད་པའི་སློབ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཅིང་ལྟག་མས་ཅོད་
 སློང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྐྱག་བསྐྱལ་འགག་པའི་ཐར་བ་
 སྐྱབ་པའི་སློ་ནས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཤད་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། སྐྱག་བསྐྱལ་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པས། །འདྲ་
 བྱེད་སྐྱ་མ་འཇུག་པ་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་
 ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་བ་མི་འགལ་བ་བཤད་པའི་སློ་ནས་ཉོན་མོངས་མ་

ལུས་དང་བྲལ་བའི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བསྟན། ཅུ་བར་དེ་བདག་མིན་པའི་ཆོས་
ལ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་གྱི་དོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་སྟོང་རྗེ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་དང་རྟེན་བསྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་
སྟེ། རིག་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལ་རྩོད་
པ་སྤོང་པའི་སྟོན་པ་གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་ལྷག་ལུགས་ལ་དབྱ་བཅོམ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་མེད་པའི་བྱིར། སྟུག་བསྟུལ་ཞེས་ལ་འགལ་མེད་པས།
།ཞེས་པའི་མཆོམས་སྟུར་འགྲེལ་པར། ལྷས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
ཅན་གྱི་སྟོང་རྗེ་ནི་དོན་དམ་ཅན་མིན་གྱི་དོན་ཀྱང་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཅན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ལྷུས། སྟོང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དག་ལ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྟུག་
བསྟུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤང་མེད་གྱི་དགེ་ཅུ་དེ་སྟོང་རྗེའི་མཆོན་ཉིད།
དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་
རྗེ། དམིགས་མེད་གྱི་སྟོང་རྗེ་གསུམ་ཡོད། སྟུག་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་
ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོན་པ་དེ་ཉིད་སྟུག་བསྟུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་
སྟོང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེའི་མཆོན་ཉིད། སོ་སྟེའི་བདག་
མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྟོང་རྗེ་མཆོན་གཞི། སྟུག་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་
ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལུང་
སོགས་གྱི་ཆོས་ཅམ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོན་པ་

དེ་ཉིད་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བཙེ་བ་དེ་ཆོས་ལ་དམིགས་
 པའི་སྦྱང་རྗེའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ཉན་རང་སློབ་པའི་མི་རྟག་སོགས་
 གྱི་རྣམ་པས་བྲངས་པའི་སྦྱང་རྗེ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་བྲང་
 སེམས་གྱི་སྦྱང་རྗེ་ལྟ་བུ། བྲང་སོགས་ཆོས་ཙམ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་
 རྣམ་པ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་སོགས་གང་རུང་ཤར་བ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་
 པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས། གདགས་གཞི་བྲང་སོགས་
 གྱི་ཆོས་ཙམ་གྲང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་དུ་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་སེམས་
 ཅན་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བཙེ་བ་ནི་དམིགས་མེད་གྱི་སྦྱང་རྗེའི་མཆོན་
 ཉིད། མཆོན་གཞི་ཐེག་ཆེན་འབགས་རྒྱུད་གྱི་སྦྱང་རྗེ་ལྟ་བུ། གདགས་གཞི་
 བྲང་སོགས་གྱི་ཆོས་ཙམ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་
 བྱེ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དམིགས་ཞེས་པ་དམིགས་
 ཡུལ་དང་དོན་མི་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་
 བཤད་ཟིན་པས་མ་སློབ། མཁས་སློངས་མང་པོས་དམིགས་མེད་གྱི་སྦྱང་རྗེ་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་
 དང་འཛིན་སྦྱངས་དངོས་འགལ་གྱི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།
 བྲམས་སོགས་སློངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲམ་
 སྟེ། སློབ་པའི་དམིགས་མེད་གྱི་བཙེ་བ་སྦྱང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 སློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲམ་སྟེ། དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲམ་མཆོམས་གྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། འགྲོ་བ་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་
 ལ་སྦྱང་བཙེ་བ་དེ་དམིགས་མེད་གྱི་སྦྱང་རྗེ་སྦྱེ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་
 པ་ལས། འགྲོ་བ་གཡོ་བ་ཚུ་ཡི་ནང་གི་ཆོ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་

ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྟོང་རྗེར་གྱུར་ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྟོབ་པའི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་གི་སྟེན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
 སོགས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེར་སྤང་དེས་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོས་བྱས་པའི་
 སྟེན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་སོར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྐྱུ་
 མའི་སྤང་པོའི་གཟུགས་འཛིན་པ། །འབྲུལ་ཕྱིར་གཉིས་སུ་བརྗོད་པ་སྟེ། །དེ་
 ལ་རྩེ་བཞིན་གཉིས་མེད་ཀྱང་། །གཉིས་པོ་དག་ཏུ་ཉེ་བར་དམིགས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཉིས་མེད་ཀྱང་། །གཉིས་པོ་དག་
 ཏུ་ཉེ་བར་དམིགས། །ཞེས་པས་དོན་དམ་དཔྱད་དོར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་
 བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་སུ་དམིགས་པའམ་སྤང་བ་དེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
 དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་དག་བཙམ་པ་ཆེ་འདིའི་
 སྤང་པོ་སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་མི་འདོར་བར་གནས་པ་ཡོད་ན་ཉན་རང་དག་
 བཙམ་པ་སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་སྟིང་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་མེད་པ་
 འཛིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དཔེར་ན་བྱང་སེམས་བཞིན་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་
 རྒྱན་མཁན་པོ་དང་ཉེ་མ་སྤྲས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱར་སྤྱར་བཤད་ལ། ལྟ་ཤུག་
 གི་གསུང་ན་རེ། དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། དག་བཙམ་པ་སྟོན་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་
 མ་ཟད་ནས་སྟོད་པའམ་དེ་ཟད་ཀྱང་སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་ཕྱང་ཟད་གནས་པ་
 ཡོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་སྤྱར་བསམ་བཞིན་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཆད་མེད་མི་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱར་དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཅ་བར། འདུ་བྱེད་རྣམས་པ་མ་ཟད་ན།
 །གང་དེ་གནས་པ་ཉེས་མེད་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་
 སྟེ། དེར་མ་ཟད་སྟོང་རྗེ་ཆུང་བས་ཡུན་རིང་དུ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་
 གནས་པའི་འབད་ཚོལ་སྤྱར་ཡང་མ་བྱས་ལ་ད་ལྟར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་

བར། སྤྱིང་རྩེ་དམན་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཡང་། །གནས་པའི་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོ་མེད།
 །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་སྤྱིང་རྩེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
 འཁོར་བའི་བར་དུ་བཞུགས་པའམ་སྟོན་ལམ་དབང་གིས་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།
 ཅེ་བར། གང་དག་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་བ། །གཞན་གྱི་དོན་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་བཞི་པ་གྲུ་ལོམ་པའི་རྣམ་པ་ཡང་
 བསྟན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཅེ་བར། སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ནི། །འཆིང་ཡིན་
 རྟག་ལ་དེ་གང་ལས། །སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་སྤྱེད་རྒྱ་ཉིད་ནི། །ཐར་ཡིན་རྟག་ལ་དེ་
 གང་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་སྐབས་དགག་བཞག

འདི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། .....རྩེ་ལྷ་ག་སོགས། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱེ་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་སྐྱབ་
 པ་རང་དབང་བ་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་རང་
 དབང་བར་འདོད་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་.....ཕྱི་རོལ། ཐར་པ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་
 བའི་རྟག་པ་དང་། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོ། རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ།
 །དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་སྐྱབ་པ་
 རང་དབང་བའི་ཐར་པ་རྟག་པ་དང་བདག་རྟག་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་
 ལ་སྐྱབ་པར་རང་དབང་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་འཇུག་ལས། བརྟགས་
 པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ཉིག་ཆེན་ལས་སྐྱབ་པོ་ཁ་ཅིག་རོ་བོ་ཉིད་
 གྱི་སྤྱེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པ་དང་།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། དེ་
 རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
 ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཡུལ་ཙམ་བཀག་པས་མི་ཆོག་སྟེ། འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུའི་འཛིན་
 ཚུལ་བཀག་ཀྱང་རྩལ་ཡོད་འཛིན་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཁྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་དེ། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་དང་
 ཡ་གྲུལ་དང་རྒྱན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་དང་བྱེད་པ་
 པོར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ཙམ་ལའང་
 བདག་ཏུ་ཞེན་པ་དེ་མིན། དེའི་ཡ་གྲུལ་ཡིད་ཤེས་ཙམ་ལའང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ད་ལྟའི་སྤང་པོ་དང་ལྟའི་སྤང་པོ་བརྩེ་ས་སྤང་ན་
 སྤྲོ་མ་འདོར་ཞིང་ཕྱི་མ་ལེན་པ་པོར་ཞེན་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མཆོག་
 གཞན་དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཞེན་པ་དེས་
 སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་འདི་ཙམ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ད་ལྟར་སྒོ་མི་གསལ་བ་འདི་
 ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་དང་བརྩེ་ས་སྤང་ན་བརྩེ་པོར་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཙམ་གང་ཟག་ཏུ་ཟད་པར་བཏགས་
 པའང་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤང་པོའི་ཆོགས་རྒྱན་དང་
 ཡ་གྲུལ་བར་ལའང་བཏགས་པའང་དེ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བ་
 དེ་གང་ཟག་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་། རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་
 རྩལ་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ནི། གང་ཟག་ཆོས་ཙན། ཁྱེད་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་རང་
 དབང་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཆོད་མས་དཔྱིགས་སུ་རྩང་བ་ལས་མ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་
 པའི་བདག་མེད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཅ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 རས་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བདག་མེད་
 གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྲུབ་སྟེ། སྤྱག་བདེན་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སྟོང་པ་དེ་འགྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། བྱང་པར་བཅུ་དྲུག་གི་གཙུག་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་ལྷག་མ་དེའི་སྒྲིན་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟོང་ལ་འགྱུར་ཀྱི། །སྟོམ་པ་ལྷག་མ་
 དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་
 ཉེས་ཀྱང་དང་། །འགལ་བར་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་ནས་རི་ལྟར་འཆམས་པས་རིགས་པ་རེ་ལ་
 བརྟེན་ཏེ་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་མི་འདུག་པའི་ངེས་པ་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་བྲངས་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་། བྱང་པའི་ཆོགས་རྒྱན་ལ་གང་
 ཟག་བཏགས་ཅམ་དུ་ཉན་ས་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཅུང་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་བྱང་པའི་ཆོགས་རྒྱན་ལ་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་བྱུག་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་པའི་ཆོགས་ཅམ་ལ་བཏགས་པ་ཤིང་རྟ་རང་
 གི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྷན་
 ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སྟེ་བའི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་
 ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བྱང་པོ་རྣམས་བརྟེན་
 རས། །སེམས་ཅན་དུ་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གང་ཟག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་ཅིང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། དོན་དམ་

དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། སྤང་པོའི་རྒྱུ་ལ་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 དེའི་ཅམ་སྐྱས་སྤང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རྣམས་ཡོད་གཅོད་ཀྱི་རང་མཆོན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་སྤོང་
 པར་ཐལ་ལོ། །རང་མཆོན་ལ་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
 ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་ཟག་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་དོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤང་པོ་
 ལ་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་སྤང་པོའི་རྒྱུ་
 དང་ཆོགས་པ་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་དེ་བཞི་དང་། གཟུགས་ཅན་མིག་
 གོ་དབང་པོ་དང་། དེ་སྟེད་ཅིག་ལ་མི་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གོང་གི་ཏགས་ལྟ་བུ་པ་དེས་འབྱུང་བསྟན་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཀླུ་འགྲེལ་
 རིག་ཆེན་ལས། དེས་འབྱུང་གི་ཀླུ་པ་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་དེས་འབྱེན་གྱི་ཀླུ་
 པ་དང་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་འཆད་པས་སྐབས་འདིར་ཟུར་དུ་མ་གསུངས་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཏགས་བཞི་པ་ལམ་བདེན་གྱི་ཀླུ་
 པ་བཤད་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལམ་གྱི་ཀླུ་པ་ཡང་བཤད། དེས་འབྱེན་གྱི་
 ཀླུ་པ་ཡང་བཤད། དེག་པའི་ཀླུ་པ་ཡང་བཤད། སྐབས་པའི་ཀླུ་པ་ཡང་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་ཅ་བར། བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་
 པ་ལས། །གནས་གྱུར་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅོད་
 ལན་དང་བཅས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་དེས་འབྱེན་གྱི་ཀླུ་པ་བཤད་པའི་

བྱིར། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་གྱང་། །ལམ་བཞིན་སྐྱོན་ནི་འབྱུང་ཞེ་ན།
 །མ་ཡིན་རྒྱས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་བྱིར། གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་གཉེན་པོ་རིག་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་
 དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བ་དང་། དེའི་འཛིན་སྐྱངས་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་
 ལ་ཞུགས་པའི་མ་འཁྲལ་བ་གཉིས་ཀྱིས། དེའི་གཉེན་པོ་རིག་པར་སྐྱབ་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡི་ཆོས། །སོགས་
 དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བདག་འཛིན་རྒྱ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་
 ། །ནས། འགལ་བར་རབ་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་
 པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཐར་ལམ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཐར་ལམ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་པ་ནས།
 རྒྱས་པ་འདྲེས་སོགས་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་པའི་
 བྱིར། ཅུ་བར། རྒྱེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་གཉེན་པོ་རྒྱུང་དུས་སྐྱེབ་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་རྩལ་
 སོགས་མཛོད་ཀྱི་བཤད་རྩལ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་མང་དོགས་
 རས་མ་སྐྱོས་ཏེ། མཛོད་དུ་བཤད་ཟེན་ལ། ཤེས་སྐྱེབ་སྤངས་རྩལ་པར་བྱེན་
 ལྟར་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་གྱིས། གཉིས་པ་དེ་དག་ཀྱན་ལས་ཆོད་
 མར་སྐྱབ་པ་ནི། ཅུ་བར། བཅེ་བས་ལེགས་དང་། ཞེས་སོགས་བྱུང་། གཉིས་
 པ་ཆོད་མའི་སྐྱོན་ས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱོན་པའི་གསུང་རབ་
 ལས་དགོངས་འགྲེལ་བཞིན་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆོད་མ་བསྟན་པའི་དོན་རང་བཟོ་
 སྤངས་ཏེ། མདོ་མཛོད་པས་བཤད་རྩལ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཤེས་པའི་
 ཆོད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལྟའི་དངོས་སྟོན་བསྟོད་པ་ན། །དེ་ཡི་བསྟན་

བ་ཉིད་ལས་ནི། །ཆད་མའི་དེ་ཉིད་བྱུང་དོན་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲིམ་བ།

དྲི་མེད་རིགས་པ་བྱེ་བས་ཐར་པའི་ལམ། །
ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའི་སྒོལ། །
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གཉིས་དང་སྟེགས་དུས་ཀྱི། །
རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་བྱེ། །

ཨེ་རྟོ་ཨེ་མ་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་འདམ། །
ད་སྟོང་ཐར་པའི་ལམ་ཆེན་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི། །
བཞེད་པའི་ཐེག་པ་ཞོན་ནས་སྐྱ་གསུམ་གྱི། །
རྒྱན་བྱུང་དགའ་ཚལ་སྦྱོང་ལ་འབད་རིགས་སོ། །

འགྲོ་བྱུག་སོ་སོར་གནས་ཤིང་རྒྱང་རིང་ཡང་། །
ཡང་ཡང་མ་བྱས་འཁྱལ་བའི་ཆང་གིས་སྦྱོས། །
མཐོ་རིས་ཐར་པའི་ལམ་སྟོར་འདི་རྣམས་ལ། །
སྦྱང་བཅེ་མི་སྦྱེ་བཅེ་པོའམ་སྦྱོན་བ་ཅེ། །

མཁས་ཀྱང་རང་དོན་ཁོ་ན་ལ་ལྟུངས་བ། །
དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་སེར་སྒྲའི་ཞོར་བཞེན་དུ། །
རང་གཞན་དོན་གཉིས་མཐར་མིན་པལ་བ་བཞེན། །

ཆགས་བྲལ་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱང་མཁས་མི་བསྟོད། །

དང་པོ་རྩལ་དམན་དུས་ནས་སྐྱེ་དགའི་གཉིན། །
 སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཞན་པན་བདུད་ཅི་འབྱུམ། །
 ལེགས་སྟོན་རྒྱ་སྐར་གྱི་བས་རབ་བཟ་བའི། །
 ཐུབ་དབང་བྱིད་ལ་དུས་ཀྱན་མགོས་ཐུག་འཆའ། །

དེ་ལྟར་མད་བྱང་ལམ་བཟང་ལྷང་རིགས་ཀྱི། །
 ས་གསུམ་ཀྱན་གསལ་སྟོན་མེད་བཅུ་གཉིས་བདག། །
 བྱས་བས་པན་བདེའི་འོད་སྐར་ལྷས་ཅན་ལ། །

ཐར་ལམ་མིག་རྩ་རྩག་རྩ་འབར་གྱུར་ཅིག། །
 ཅེས་རྣམ་འགྲེལ་ལེན་གཉིས་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལེགས་པར་བཤད་
 ཟེན་ཏི། ། །སྐྱ་མདྲ་ལོ། །

༡༡། །ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱད་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་ཆོད་མའི་
འོད་བརྒྱ་འབར་བ་ལས་ལེུ་གསུམ་པའི་
མཐའ་དཔྱད་སྟོ་གསལ་མགུལ་རྒྱ་
སྐལ་བཟང་འཇུག་འོགས་
བཞུགས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་དང་དབྱེར་མེད་པའི། །
དངོས་བརྒྱད་སྟོ་མ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཆོགས། །
རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མ་ལུས་སྤྱི་གཙུག་ཏུ། །
ཞབས་སེན་ལོར་བུའི་ཕྱིང་བཀོད་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །

བདེན་གཉིས་རྒྱ་མཆོ་བཀྲལ་བའི་བྱ་གཅིག་ལུ། །
རང་སྤྱིའི་རྒྱབས་ཀྱིས་སྟོན་བྱོན་ཆེ་སྔོངས་ཀྱང་། །
ཆོད་མ་རྣམ་བཞིའི་དར་འཕྱར་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །
རིན་ཆེན་མངོན་སུམ་གླིང་དེར་ཡིད་རབ་སྟོ། །

གཞལ་བྱའི་གངས་ངེས།

གསུམ་པ་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ངེས་ཐབས་མངོན་སུམ་ལེའུ་བཞད་
 བ་ལ་གསུམ། ཚད་མའི་གངས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་
 བ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། མངོན་སུམ་ཚད་
 མའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཚད་མ་གཉིས་
 སུ་གངས་ངེས་པ་དང་། དེར་མ་ངེས་པའི་ཚྱོད་སྤྱོད་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱང་
 ཡུལ་རང་སྤྱིའི་སྒོས་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པ་དང་། འདུག་ཡུལ་མངོན་སྒོག་དབང་
 གིས་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟགས་དགོད་པ། ཚུལ་སྐྱབ་
 བ། རྟོན་བསྐྱབ་པ་གསུམ། དང་པོ་སྟོན་པར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་
 གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པར། རྟོན་
 བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ཕྱིར། །ནས། སྒོ་ནི་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་
 ། རྟགས་དེའི་བྲབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། རྟོན་དམ་རྟོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། །ནས། རོ་
 བོ་ལ་གཞན་སྤང་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། མངོན་སུམ་གཉིས་དང་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཚད་མ་
 གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཟེར། དེག་པ་ཅན་ན་རེ། གསུམ་པོ་དེ་དང་ཉེར་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་དང་བཞི་ཁོ་ནའོ་ཟེར། རྒྱལ་དཔོག་པ་ན་རེ། དེའི་སྟེང་དུ་རྟོན་གྱིས་གོ་
 བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མ་དུག་ཁོ་ནའོ་ཟེར། ཅ་ར་ཀ་པ་ན་རེ། དེ་
 དུག་གི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་གྲགས་པ་དང་
 ། སྤྱིད་པ་དང་། སྒྲིམ་སེམས་པ་སྟེ་ཚད་མ་བཅུ་གཅིག་ཁོ་ནའོ་ཟེར། རྒྱང་
 འཕེན་པ་ན་རེ། མངོན་སུམ་གཅིག་བྱ་ཚད་མ་སྟེ་གཞན་མེད་ཟེར་བ་དག་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཡུལ་ལའང་འདོད་ཚུལ་མང་སྟེ། རང་སྡེ་བྱེ་སྤྱོད་དང་ཕྱི་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཏེ་དངོས་སུ་འདོད། གངས་ཅན་པས་རང་སྤྱོད་འདྲེས་
 པའི་ཕྱང་གསུམ་པ་འདོད། རྒྱང་འཕེན་པས་རང་མཚན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དེ་
 བཀག་ནས་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་སྟོན་པར། སྤྱོད་པས་སྤྱང་གིས་
 གུན་བརྟུས་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཆད་མའོ་མཚན་ཉིད་
 གཉིས་གཞལ་བྱ། །དེ་ལ་རབ་སྤྱོད་ཕྱིར་ཆད་མ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
 རྒྱས་པར་སྟོན་པས། འདི་ཉིད་ལས། གཞན་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས།
 །ཞེས་པ་ནས། གསུམ་གཅིག་གངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། དེའི་
 ཅན་ནས་ཆད་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་གསུམ་སོགས་འདོད་པ་དགག་
 པར། གུན་བརྟུས་ལས། ཆད་མ་གཞན་ནི་ཡོད་མེད་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་
 ། དེའི་དོན་འཆད་པར། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །ནས། འབྲུལ་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་མོ་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་སྟོན་
 པར། གུན་བརྟུས་ལས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྤྱོད་པ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་
 བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྟོན་པར། མངོན་སུམ་རྟོག་
 དང་བྲལ་བར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྱང་གཉིས་སུ་བཤད།
 །ཅེས་བྱུང་། བཞི་པ་ནི། ཆད་འབྲས་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པར། བྱ་དང་
 བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་ཅིང་།
 ལོག་རྟོག་བཞི་པ་དགག་པར། བྱ་བ་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅེས་སོགས་བྱུང་། སྤྱོད་
 པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆད་མར་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་
 ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱོད་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཕྱགས་དགག་པ།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག་ལ། ཡུལ་དང་
གཞལ་བྱ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟག་པའི་
གཞལ་བྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་
སྟེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར། ཆོས་དེའི་ཡུལ་
ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་
མི་གཅིག་པའི་སྐབ་བྱེད་དེའི་ཕྱིར་། འདོད་ན། ཀ་བའི་སྐྱ་དོན་ཆོས་ཅན། ཀ་
བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟག་བྱུང་སྟེ། ཀ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་
ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལ་ཁྱིད་སྒྲང་
བར་ཐལ་ལོ། །ཁྱིད་དེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་གེ་སྐད་ལས། བཅ་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
། རྒྱ་འབྲས་དོན་གཅིག་ན་བྱམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གཅིག་དགོས་པར་ཐལ།
ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་གཅིག་ན་སྒྲོ་དེའི་ཡུལ་དང་སྒྲོ་དེའི་གཞལ་བྱ་དོན་
གཅིག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྒྱ་
དང་འབྲས་བྱ་འགལ་བར་ཐལ། བྱམ་པའི་རྒྱ་དང་བྱམ་པའི་འབྲས་བྱ་འགལ་
བའི་ཕྱིར་སོགས་སྟོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་མི་གཅིག་
པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་དང་། གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཁོ་བོ་འང་།

འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་སྤང་
 རོར་དོན་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་ཁྲབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་དང་།
 གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཁོ་བོ་འང་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་
 སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་སྤང་རོར་དོན་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཆོན་གྱིས་
 ཁྲབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གཅིག་
 གཞལ་བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱད་རྣམས་ཀྱི། །དོན་བྱ་དེ་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཆོན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རང་མཆོན་གཅིག་སུ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྤངས།
 འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོན་སྐྱེ་མཆོན་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་
 ཐལ། སྐྱེ་མཆོན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། མ་བྱུང་
 ན་དངོས། ཁྲབ་སྟེ། གཞལ་བྱ་རང་སྐྱེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པས་ཆད་མ་ལ་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་
 པར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་རང་
 འགྲེལ་ལས། ཆད་མ་གཉིས་ཁོ་ན་ལོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མཆོན་ཉིད་གཉིས་
 གཞལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་དུ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་བཞེད་ཅིང་
 །རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་མཆོན་བཟུང་དུ་
 བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་དང་། སྐྱེ་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་
 གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བདུས་
 རང་འགྲེལ་ལས། རང་དང་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་དག་ལས་གཞན་པའི་མཆོན་ཉིད་
 གཞལ་བར་བྱ་བ་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གཞལ་

བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས་པོ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་དར་ཤིག་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ་ལས། དེ་དང་གཞལ་
 བྱ་གཉིས་སུ་དེས་པའི་སྒྲོས་བསྟན་པས་གཞལ་བྱ་ཕྱང་གསུམ་དུ་འདོད་པ་
 དང་། གཞལ་བྱ་གཅིག་ལའང་ཚད་མ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཇུག་པར་འདོད་
 པ་ཞིགས་ཤིང་། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེས་མངོན་སུམ་ལེའུའི་སྤྱི་དོན་
 ལས། མདོ་ཚིག་དེ་དག་གིས་དངོས་སུ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དེས་པས། ཚད་
 མ་གཉིས་སུ་དེས་པར་བསྐྱབ་པ་ཅམ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མ་བྱབ་ན། གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཚད་མ་སྤྱིད་པའམ།
 རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་
 གང་རུང་ཞིག་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཚད་མ་མི་སྤྱིད་པ་གང་ཞིག་རྗེས་དཔག་ཚད་
 མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། སྤྱིད་བྱེད་མེད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་མེད་པའི་
 འབྲས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་
 མ་བྱབ་ན། གཞལ་བྱའི་སྒྲོས་ཚད་མ་གཉིས་འབྱེད་མི་རུང་ཐལ་ལོ། །རྗེས་
 དཔག་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་ཁོ་ནས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མ་བྱབ་
 ན། ཅ་བར། གཅིག་ལ་ཡང་། །དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་ཕྱིར་ཏེ། །གཅིག་གསུམ་
 གྲངས་ཀྱང་སེལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ལྷགས་དེ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་
 ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཐལ་བ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་སྤྱིད་པ་ལ།
 འོ་ན། སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ན་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱེད་མངས་རྒྱས། དུ་ལྟན་ལའི་སྤྱིང་གི་

མེ་སོགས་རྣམས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཚད་མས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་ཀྱི་བྱ་བ་སྟེ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་སྟེ་
བདུན་དུ་ལན་དུ་མར་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་སུ་རུང་བ་མེད་པ་
ནི། །མ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་
། གལ་ཏེ་ཡང་བུམ་པ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་ཤེས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་
འགྱུར་ལ། མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་དང་། རྣམ་
ངེས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་མི་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་
དང་། རྩི་རྩིས་ཀྱང་། མི་དམིགས་པ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐབ་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་སྟོན་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གཤེ་ཆོགས་ཆེ་དོགས་
སོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ། ལུལ་དང་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་དང་ཡོད་པ་དང་
གཞི་བྱ་བ་པ་དང་ཆོས་དང་དམིགས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་བྱ་བ་མཉམ་
ཡིན། མཆན་ཉིད་ནི་སྟོས་རིག་པར་བྱ་བ་ལུལ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆད་མས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་གཞལ་བྱའི་མཆན་ཉིད། ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཡོད་
པའི་མཆན་ཉིད། ཆད་མས་བྱ་བ་གཞི་བྱ་བ་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་ངོ་བོ་དང་
ལྡན་པ་དེ་ཆོས་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆད་མས་སྟོན་འདོགས་གཙང་པར་བྱ་བའི་
གཞི་དེ། དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད།

ཚུད་པ་སྤྱང་བ།

ཚུད་སྤྱང་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱལ་བར་ཐལ།
 མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡིན་པས་
 བྱལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། གངས་རི་སྤྱོད་པོ་ཡིན་
 པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་རི་སྤྱོད་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་
 གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་དབང་ཤེས་
 ལ་གངས་རི་སྤྱོད་པོར་སྤང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གངས་རི་སྤྱོད་པོར་སྤང་
 བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་གངས་རི་སྤྱོད་པོར་སྤང་བར་ཐལ། བྱེད་
 དེ་འབྲེལ་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། གངས་རི་དཀར་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རི་བོ་རྩ་ཆོས་ཅན།
 ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོར་རྩ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་བྱེད་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་
 འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་མེད་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེད་པ་བཞིའི་གཏན་
 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་གཞལ་བྱེ་ལ་དངོས་
 པོས་བྱལ་བར་ཐལ། རྣམ་ངེས་ལས། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་
 བྱེ་ལ་འང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཚན་དང་དངོས་མེད་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞལ་

དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། སྤྱི་ཡང་དངོས་པོ་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མའི་གངས་ངེས་བཤད་པ།

ཡང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་པའི་ཆད་མའི་
གངས་ངེས་ཀྱི་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མངོན་
རྗེས་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་རྟགས་མ་གྲུབ་
སྟེ། ཆད་མ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་འདོད་དེ། ཆད་མ་མངོན་
སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་གསུམ་གས་གངས་ངེས་ལ་ཁྲུབ་པ་
འཆའ་གཞིར་གཞག་བྱའོ། །དེ་གསུམ་ལ་གངས་ངེས་ཡིན་ན་སྤང་གསུམ་
སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། བྱེད་ཅག་གིས་འདོད་ཚུལ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིར་གངས་ངེས་ཚུལ་ལ་རིགས་ཀྱི་གངས་ངེས་
དང་། དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་གངས་ངེས་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་
དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་ངེས་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་ཕྱིན་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་པ། རིགས་ཀྱི་གངས་ངེས་གང་
ཞིག་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་གཉིས་སམ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྤང་
གསུམ་སེལ་བའི་གངས་ངེས་དང་། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་
སུ་དབྱེ་བ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། ཁྲུབ་
སྟེ། དེ་དག་ལས་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་གངས་ངེས་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་

མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་མངོན་སུམ་སྒྲི་དོན་ལས། དེ་ཡང་སྒྲིར་རིགས་
 གྱི་གངས་ཤེས་དང་། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་གངས་ཤེས་དང་། ལོག་ཏོག་
 སེལ་བའི་དགོས་པའི་གངས་ཤེས་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་སྒྲི་
 མ་ཡིན་ཞེས་དང་། སྒྲི་བདུན་རྒྱན་ལས། གཞན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་
 དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་དུ་
 འདུག་གོ། །མ་ཁྲབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་རྣམས་མ་དངོས་པོའི་སྒྲིས་ཕྱིན་དུག་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་
 སྒྲིས་ཕྱིན་དུག་དུ་གངས་ཤེས་པར་མདོ་སྒྲི་རྒྱན་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲི་
 བདུན་རྒྱན་ལས། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་དུག་དུ་
 གངས་ཤེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་རིགས་བསྐྱེད་གངས་ཤེས་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲི་བདུན་རྒྱན་ལས།
 ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་གངས་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་
 གསུམ་སེལ་བ་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་གངས་ཤེས་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྣམས་ཀྱི་ཚད་
 མ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་མངོན་རྣམས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་གཞན་དུ་མ་
 ཡོད་སྟུང་པ་དང་། གཅིག་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ལོག་ཏོག་སེལ་བར་གཞུང་
 འདིར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 །གསུམ་གཅིག་གངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་
 བདུན་རྒྱན་ལས། ཚད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ཤེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལོག་
 ཏོག་བསྒྲིག་པའི་གངས་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཚད་མ་ལ་
 མངོན་རྣམས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ཤེས་པ་ལོག་ཏོག་བསྒྲིག་ཆེད་ཡིན་

བར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་རྣམས་དབྱངས་གཅིག་
 དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་རྣམ་ངེས་ཤིག་
 ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་ནི་དེ་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྩ་གད་རྒྱ་ལའི་མཁས་དབང་ཐར་
 པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྟོག་གི་སྐད་ལས། རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་
 གཅིག་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་ཅེས་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་
 བསལ་བའོ། །ཞེས་དང་། མཁས་བྱུ་ཆེན་པོ་རྩ་རིས་བྱིས་པ་འཇུག་པའི་
 རྟོག་གི་ལས། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་སྟོས་བས་ཆད་མ་གཅིག་དང་གསུམ་
 དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་གི་སྟུམ་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་བསལ་བ་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་དང་། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཆད་མ་གཉིས་ཁོ་ནའོ། །གང་གི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དག་
 ལས་གཞན་པའི་མཆོན་ཉིད་གཞལ་བར་བྱ་བ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
 དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་རྒྱལ་དབང་སྟོས་གྲང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་
 འདིས་ནི་གཅིག་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མ་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆད་མ་ལ་མདོན་རྩིས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་
 གངས་ངེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མདོན་རྩིས་གང་
 རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། འདོད་ན། མདོན་སུམ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གང་ཞིག་རྩིས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུ་སྟེ། མདོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་
 བྱིས་བྱུ་བ་སྟོགས་སྐང་གཤམ་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཞེས་པ་གང་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་མདོན་སུམ་མོ།

།ཞེས་དང་། རྩ་བར། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བར་ནི། །མངོན་སུམ་ཉིད་
 གྱེས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ཕྱང་གསུམ་
 བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
 མ་བྱུང་སྟེ། རྩ་སྟེ་གཉིས་མགོ་སོགས་མ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་ཡང་རྩ་སྟེ་སོགས་
 བཅད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ་སྟོན་ཤིང་སེམས་ལྟན་
 དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ལོ་མ་བྱུང་ནས་ཉལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཆོས་ཅན་གྱི་
 རྟོགས་གཅིག་ལ་སྟོན་ནས་མ་བྱུང་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྩིས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་གསུམ་པའི་ཚད་
 མ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་པེ་བ་དེ་ལོག་
 རྟོག་སེལ་བའི་གངས་པེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྟོན་
 འདོན་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མར་པེ་ཤིང་དེ་ཡིན་པའི་རྩིས་དཔག་ཡོད་པར་
 བེགས་ཀྱང་། དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་ཡོངས་གཅོད་དུ་མ་བྱུང་ན་གཉིས་
 མིན་གྱི་ཕྱང་གསུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། མངོན་རྩིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
 ཚད་མ་ཡོད་པས་ཚད་མ་ཕྱང་གསུམ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། དཔེར་
 བ། སྒྲར་པེ་ནས། རྟག་པ་དང་གཞི་མཐུན་ཚད་མས་བེགས་ཀྱང་མི་རྟག་
 པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་མི་རྒྱས་ན། རྟག་མི་རྟག་ལ་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱང་
 གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩ་བཞད་ལས། མངོན་
 རྩིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པས་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱང་པོ་
 གསུམ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་
 རྩིས་གཉིས་ཀྱི་བར་ཞེ་ན་ཚད་མ་ཕྱང་གསུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མེད་

བ་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་གསུམ་
 པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་གྲུབ་
 གྱེ། དེ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གྲགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་གྱང་མིན། ཡིད་ཆེད་རྗེས་དཔག་གྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
 གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅུང་ཟད་སྒྲིག་གྱུར་ཅམ་ལ་ཚད་མར་ཐལ། དངོས་
 སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཅ་བར། གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་གྲུབ་
 བ། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གོང་གི་ཉགས་གཉིས་
 པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དག་གམ་རྣམ་ཏྲིག་གིས་བཏགས་ཅམ་གྱི་ཡུལ་
 ལ་བཞེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་གིས། གྲགས་པ་ཐ་སྙད་གྱི་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་ཏྲིག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། གྲགས་པ་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་དེ། །དེས་
 བསྐྱེད་ཕྱིར་ན་དེ་སྐད་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གསུམ་པ་
 གྲུབ་སྟེ། ཞིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ།
 ཁྲབ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཞིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ན། །དེ་ནི་བསྟན་
 བཅོས་ཡོངས་འདྲིན་པར། །འདོད་པའི་དུས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་ལ་དབང་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན་དང་། རང་རིག་
 མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞིར་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ།
 མངོན་སུམ་དེ་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེ་

སོགས་འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་ལ་དེ་གང་རུང་
 གིས་བྱབ་པ་གཞིར་བྱས་ནས། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་
 གྲངས་མ་ངེས། ཚད་མའི་བྱེ་བྲག་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཟེར་ན། འོ་ན།
 འབགས་རྒྱད་ཀྱི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཚད་མའི་བྱེ་
 བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་
 མངོན་སུམ་ཀྱི་ཚད་མ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད།
 དེ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་མང་མི་དགོས། ཅུང་ན་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
 དུ་དམིགས་པ་དེ། དེ་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཚད་མ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་
 གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་དེ་
 གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་མང་མི་དགོས་ཅུང་ན་མི་འདུ་བ་
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གཞི་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། སྒོན་ཀྱི་རིགས་སྤྱིའི་
 དབང་.....ཆ་གཙང་གསུམ། བོ་དག་ན་རེ། མངོན་རྗེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་
 ལ་སྒྲོག་པ་འགལ་བའི་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དབག་རང་འཛིན་པའི་
 རང་རིག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་གང་ཞིག་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ། རང་སྒྲོགས་པ་བྱ་མཆོག་གསང་བུ་ལེགས་དོན་པ།
 དེ་གཉིས་ཀྱང་དོན་དེ་འདོད་མོད། འོ་ན་བྱུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱུམ་མིན་དང་ངོ་
 བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུགས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ།
 བདག་མེད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་རིག་
 ཆོས་ཅན། བྱ་རིག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ། དངོས་བོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་

བའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་གཞོན་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་བའི་ཕྱིར། མཁས་
 གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་མངོན་སུམ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལས། འདྲིའི་དགོ་
 བཤེས་ཆ་པ་ན་རེ། ཉམས། ཞེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གིས་མ་ངེས་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་
 མཚོག་ཏུ་ཅིང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས།
 རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་གཉིས་
 དང་། སེལ་སློ་སྒྲུབ་སློ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་བའི་འབྲུལ་བའི་སྒྲུབ་ཆོགས་
 རིགས་པ་འདི་ཉི་ཐེར་གྱིས་ལེགས་པར་བསལ་ཡོད་པས། མཁས་པའི་ལེགས་
 བཤད་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་མངོན་རྗེས་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ།
 ཁྱིད་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་བའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། འོ་ན།
 རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤྲང་ཡུལ་དང་རང་མཚན་དོན་གཅིག་པར་འདོད་ལ། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་གྱི་སྤྲང་ཡུལ་ཡིན། རང་མཚན་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 གྱི། དེ་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྲང་ཡུལ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 གསལ་བར་སྤྲང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོམ་བྱའི་བདག་མེད་ལ་
 གསལ་སྤྲང་བྱུང་བ་མི་སྤིད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅ་
 བར། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་སྦྱར་བ།
 །སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྟོ་འབྲས་ཅན། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་
 སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འཕགས་པ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་
 བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྐད་ཅིག་
 མ་ཅམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པ་ཡིན་ལ། བདག་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་
 དགག་ནི་ཤུགས་ལ་འཇལ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་རྟོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན།
 །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅམ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་སྟེ་
 དང་མ་འདྲེས་པའི་དོན་རང་མཚན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟེ་གཉིས་
 སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མའི་གངས་ལ་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བད་སྟོད་པ་
 ཡང་ཚད་མ་གཉིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གཏེ་ངར་སྐད་ལས། བད་སྟོད་པ་
 ན་རེ། མངོན་སུམ་དང་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་གཉིས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་བསལ་
 བའི་དོན་དུ། ཀུན་བདུས་སུ་རང་མིང་ཡང་སྟོས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གཏེ་ངར་
 སྐད་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དབག་། ཅེས་སྒྲར་ཡང་བརྗོད་པ་དེ་
 ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གཉིས་ཉིད་བསལ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྗེ་རྒྱ་
 རིས་ཀྱང་། གངས་ཀྱི་གཞི་སྒྲས་པས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་གཉིས་ཉིད་བསལ་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ། གངས་ངེས། མངོན་རྗེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་
 ངེས་ཏེ། གཞུལ་བྱ་ལ་རང་མཆོན་དང་སྤྱི་མཆོན་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་གཉིས་སུ་
 གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གཞུལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། གཞུལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ན།
 ཆད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གཞུང་དོན་རང་མཆོན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇལ་བའི་ཆད་
 མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ། གཞུང་དོན་སྤྱི་མཆོན་སྤང་
 ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་དབག་པའི་
 ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་གངས་ངེས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཆད་
 མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་དོན་ལོག་ཏེ་གསེལ་
 བའི་གངས་ངེས་ཀྱང་ཡིན་མོད། སྤང་གསུམ་སེལ་བའི་གངས་ངེས་མ་བྱས་
 ན་གཉིས་ཡིན་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་ཡོད་
 དམ་སྟུང་པའི་ལོག་ཏེ་གསེལ་སེལ་བས་ན། སྤང་གསུམ་སེལ་བའི་གངས་ངེས་
 ཡིན་པས་ལོག་ཏེ་གསེལ་ཕྱོག་པའི་ཕྱིར། དོན་བྱེད་ན་ཆད་མ་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། ཁྱོད་ལ་མངོན་རྗེས་ལས་གཞན་པའི་ཆད་མ་སྤང་
 གསུམ་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞུལ་བྱ་ལ་མངོན་སྟོགས་ལས་གཞན་པའི་གཞུལ་
 བྱ་སྤང་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་ཀྱི་བྱ་བཞིན་ཞེས་པའི་

དགག་ཕྱོགས་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཕྱང་གསུམ་གཉིས་གཅིག་ཅེ་སེལ་བའི་ཕྱིར།
 རྣམ་པའི་ཤིག་ཆེན་ལས། ཕྱང་གསུམ་སྒྱིར་བཀག་པ་འདིས་དགག་ཕྱོགས་
 དང་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱང་གསུམ་གཉིས་ཀ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དབང་
 ཤེས་ཡིད་ཤེས་ངོ་མོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། མངོན་རང་
 འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་
 ཞེས་དང་། ཕྱོགས་སྒྲིབ་གིས། རྗེས་སུ་ན་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སུ་
 འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་ཀྱི་སྒྲོས་ཐ་དད་བཅུ་བདུན་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་བྲལ་ན། བྲལ་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལ་ཡིད་ཆེས་
 ཀྱིས་བྲལ་ཅིང་། ཚུར་མཐོང་ལ་དབང་མངོན་ལྟ་དང་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ལས་མེད་པས་དབང་མངོན་དང་ངོ་མོ་མི་གཅིག་ན་དེ་གཉིས་རྗེས་
 གཅིག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མངོན་སུམ་རྟོག་
 གྲུལ་སོགས་སུ་དབང་མངོན་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་
 སུམ་གྱི་སྐྱད་དོད། བྲ་འཁྲུ་ཡང་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་
 བཞད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རིགས་སྒྲོ་ལས། དེ་དབང་པོ་སོ་སོའི་དབང་
 པོ་ལ་ཡིད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། བྲ་ཉིདེ་ཆོག་སོ་
 སོར་སྐྱད་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟེན་པ་ཞེས་དང་། རྟོག་གི་སྐྱད་ལས་ཀྱང་། དབང་
 པོ་སོ་སོ་བར་གྱུར་པ་ནི་མངོན་སུམ་སོ། །ཞུགས་ནི་དབང་པོ་སྟེ། མིག་དང་
 ། རྣ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྗེ་དང་། ལྷས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རིགས་པ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རྗེས་ཐ་དད་དང་
 ། ཚད་མ་དང་ཚད་མེན་སོགས་རྗེས་ཐ་དད་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་
 ལྷང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཚིག་པ་སྒྲིང་བ།

གསུམ་པ་ཚིག་སྒྲིང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་
 སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་སྤང་
 གསུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་
 མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། སྤང་བོ་གསུམ་པ་འདྲིལ་ཚད་མས་སྒྲི་
 འདྲིལ་གཙོ་ཚད་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་གཞག་དགོས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མིན་
 ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མིན་
 པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པས་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་བོ་གསུམ་པར་ག་ལ་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྤང་
 གསུམ་ཡིན་མིན་ཚད་མས་སྒྲི་འདྲིལ་གཙོ་ཚད་ཚུལ་ལ་བལྟ་དགོས་པ་ཡིན་
 གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་
 སུ་ཉོགས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་གང་
 བྱོད་ཡིན་པ་ཡོད། བྱོད་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། འདྲིལ་
 རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྲབ་སྟེ། ཚད་མ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་
 གྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་མ་བྲབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
 དཔེན་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་བོ་གསལ་བར་སྤང་བའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྲབ། འདྲིལ་མི་རུས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་རང་མཆོན་
 གྱིས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་མེད་སྤྱི་མཆོན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་
 ཡུལ་མིན་ཞིང་། དོན་རང་མཆོན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བར། མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་སྒོ་མེན་ཏེ། །དོན་གྱི་སྒྲོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་
 བྱིར་། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། འོ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསལ་
 བར་སྒྲུང་བ་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་
 དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཅམ་གསལ་
 བར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
 བྱིས་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྒྱུད་ལྡན་ལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་
 བྱལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་
 པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དབེན་པའི་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་
 རྣམས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཚུར་
 མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་རྟོགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་
 ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར། རིགས་སྒྲིགས་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་
 བསྐྱོམས་པའི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཞེས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། བསྐྱོམས་པའི་རབ་མཐའ་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་

མཆོག་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་མཐོང་ལས་ཡན་ཆད་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གཏམ་ཆོག་ས་རྣམས་གངས་བཞིའི་མཐའ་དབྱེད་པ།

སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ལ་གཞུང་དོན་དང་
མཐའ་དབྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞུང་གྱི་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས།
།ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཞུང་གྱི་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བཤད་
པ་ལ། གཏམ་ཆོག་ས་རྣམས་གངས་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་སྟོན་པར། དོན་བྱེད་
རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པར། འབྲ་དང་མི་
འབྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་སྟོན་པར་བྲངས་མ་ཐག་བྱུང་
། བཞི་པ་འཆད་པར། རྒྱ་མཆོན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །སྒྲོ་ནི་ཡོད་དང་མེད་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཇོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་
ཀྱི་བཅོམ་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྲབ། རང་མཆོན་ཡིན་ན་ཇོད་བྱེད་
སྒྲའི་བཅོམ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རྩམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་
ན་ཇོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བཅོམ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཇོད་བྱེད་སྒྲའི་
དངོས་ཀྱི་བཅོམ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཇོད་བྱེད་རང་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས།
ཡང་རྩམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཇོད་བྱེད་རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇོད་བྱེད་
སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བཅོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཏྲིག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱུད་རེ་རེ་ནས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཇོད་བྱེད་
རྣམས་དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྩམ་ལྟ་བུའི་

བསྟན་བཅོས་གསུམ་གྱུ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། སོགས་བྱ། སྟོན་
 གྱི་མཁས་དབང་ཁ་ཅིག་ན་རེད། གཡག་རེ། རགས་རྒྱན་གང་རུང་ཡིན་ན་
 རྩས་སུ་མ་གྱུ་བའི་ཁྱེད་མེད་ཀྱི་ཕྱིར། རྩས་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 རྩས་བ་ལ་མཁས་བ་ཁ་ཅིག་རེད་རྟགས་མ་གྱུ་བའི་ཕྱིར། རྩས་བ་རགས་རྒྱན་
 གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་
 གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུང་ན། རྩས་བ་ཆོས་ཅན། རྩལ་སྤྲོ་རབ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་དངོས་ལུལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྩས་སྟེ། ཅ་བར། དབང་ལུལ་དེ་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲོ་མིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་བངས་མཆོམས་ལ་རྟགས་མ་གྱུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་དེ་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་དངོས་ལུལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཡག་སྟེ་བཤ་
 ཆེན་ན་རེ། རྩས་བ་རྩས་སུ་མ་གྱུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟེ་མཆོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད་ལ། རྩས་བ་གསེར་ཕྱི་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་
 ཕྱི་ཡོད། རྩས་བ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་ཕྱི་ཆོས་ཅན།
 རྩས་སུ་གྱུ་བའི་ཐལ། རྩས་པའི་ཕྱི་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། རྩས་བ་
 སོང་། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྟེ་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྩས་བ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྱུ་བའི་ཕྱིར། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གསེར་
 ཕྱི་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་གཞི་དོས་བཟུང་
 ། རྩས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩས་བ་རང་མཆོན་བ་དེ་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་གཞི་
 ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེ་མཆོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩས་བ་ཁས། རྟགས་གྱུ་བའི་ཕྱིར། གསེར་
 ཕྱི་རང་མཆོན་པའི་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའི་རང་མཆོན་བ་

རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞི་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས།
 ཉགས་བྱལ་སྟེ། བྱིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་དེུ་
 རང་མཚན་དཀར་ཆུང་དེ་བྱིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 དངོས་པོ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་བྱལ་ཅིང་། རང་མཚན་ལ་ཆ་མེད་པས་བྱལ་
 ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། ཉགས་བྱལ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱིད་
 ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་
 མཚན་ཡིན་མི་དགོས་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
 པའི་ཉགས་སུ། ཅ་བར། དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ཕྱིར། །ཞེས་བཀོད་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དོན་བྱེད་
 རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་དང་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྤྱི་མཚན་
 ཡིན་པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གང་ཞིག་
 གཉིས་པ་ཡང་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། ཡ་མ་རིའི་འགྲེལ་པ་ལས།
 འགྲེལ་བ་བྱེད་པ་གང་གི་རྣམ་པ་གང་ཞིག་གིས་དོན་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་
 རྒྱས་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་བྱལ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་སྤྱིའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རགས་པ་
 དང་རྒྱན་དང་སྤྱི་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྩས་སུ་མ་བྱལ་པས་བྱལ་ཟེར་
 ན། རེ་ན། རུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་སྟེ། རགས་
 པ་གང་ཞིག་རྒྱན་ཡང་ཡིན། སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། རུམ་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མོ། རྩལ་ཐུན་དུ་མ་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དེ་རགས་པའི་
 རོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་བདུན་རྒྱན་ལས། རྩལ་ཐུན་དུ་མ་ཆ་ཤས་སུ་ལྷན་
 པའི་གོང་བྱ་ལ་རགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་དུ་མ་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྷ་མོ། རྩེ་བདུན་རྒྱན་ལས། དེས་ན་སྐད་ཅིག་དུ་མ་ཆ་ཤས་སུ་ལྷན་པའི་
 དུས་ལ་རྒྱན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསྐྱབས་ཐེན། ཅ་བར་
 འདོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྩེ་བདུན་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལྷ་མོ། དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
 ལྷང་བའི་ཆོས་དང་སྤྱོད་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རང་འཛིན་པའི་སྤྱོད་པ་
 རྣམས་རང་མཆོན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དོན་བྱེད་ཀྱས་དང་མི་
 ཀྱས་ཕྱིར། །ནས། སྤྱོད་པོ་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 །ཕྱི་སྤྱོད་པ། དེ་ལ་དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་།
 སྤྱོད་པ་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། ནས། གང་མེད་པ་ལས་སྤྱོད་པར་བཤད་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་རང་སྤྱི་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་གཉིས་མིན་ཕྱང་པོ་ཡང་བསལ་བར་ཐལ། རང་མཆོན་དོན་དེ་འདྲ་གང་
 ཞིག་དོན་བྱེད་མི་ཀྱས་པའི་ཆོས་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་དང་། སྤྱོད་དོན་
 དང་། བྱེད་ལས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཆོས་རྣམས་སྤྱི་མཆོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཁས་གྲུབ་ཤིག་ཆེན་ལས། དེ་སྤྱོད་པ་བཞི་
 སྤྱི་མཆོན་གྱི་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། །ཕྱི་སྤྱོད་པ། དེ་སྤྱོད་པ་
 ཀྱས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་དང་སྤྱོད་པ་ཡུལ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་སྤྱོད་པ་མཆོན་ཉིད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་དང་སྤྱི་མཆོན་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མཆོན་མཆོན་གཉིས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔང་ལོ་ན་རྟེན་དོན་དམ་དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། །ཞེས་དོན་དམ་གྱི་སྐད་དོད་རྒྱ་སྐད་ལ་མི་འདུག་གི་ཟེར་
 བ། ལྷ་ལྷག་བ་ཡ་མ་རི་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་མི་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡ་མ་རིས་བཤད་པའི་ཡ་མ་རིའི་འགྲེལ་བ་ལས།
 ཡོད་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་དོན་
 བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་ལྷག་གིས་དོན་དམ་དོན་བྱེད་ཅེས་
 པའི་གཞུང་མི་འདོད་པར་ཐལ། རྒྱ་དཔེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྐད་དོད་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷས་འདོད་པ་གང་ཞིག་ལྷ་ཀྱས་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལྷས། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་གང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་
 བྱེད་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ་དེའི་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱ་བ་སྟེ། དོན་ནི་ཞེས་པ་དོན་དམ་གྱི་དོན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཀྱ་སྟོས། དེ་
 ལ་དོན་དམ་པའི་སྐྱའི་དོན་བཟུང་ནས་དེས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་ཀྱ་སྟོས། དོན་དམ་
 པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་གང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་ངོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བ་སྟེ། དབྱུ་མ་བས་དེའི་སྟོག་ཕྱོགས་དོན་དམ་
 པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཀྱ་སྟོས། དེ་བས་ན་དོན་
 དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཟུང་ན། རྒྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པ་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་གྱི་བྱེད་པར་སྟོས་པའི་
 དགོས་པ་ནི་ཀྱང་རྫོག་ཅིང་དུ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་ཏེ་ག་
 དག་ག་པའི་ཆེད་དུ་ཆོག་ཟུར་བྱེན་པར་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་

སྤྱིར་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོན་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱུ་ལ་སོགས་རང་སྤྱིའི་མཆོན་
 ཉིད་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་གཉིས་བཤད་ཅེས་གསུང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གཉིས་ཀའི་མཆོན་ཉིད་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་འགྲེལ་པ་དག་
 གིས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། མཛོན་སྤྱི་དོན་ལས། རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་དུ་བཤད་ཅེས་སོགས་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་
 ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་རང་གི་འདོད་པ་ཅུམ་གྱིས་སྦྱར་ནས་ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དོགས་པའི་རྣམ་གངས་ཅུམ་ཡིན་གྱི་ངེས་བཟུང་
 མི་ཐུབ་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་དབང་གིས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་ལ་སྦྱར་པའི་
 སྤྱིར། ཡ་མ་རིའི་ཤིག་ཆེན་ལས། རི་སྐད་དུ་འགྲེལ་བ་བྱེད་པས་གང་ཞིག་
 རྣམ་པ་གང་གིས་དོན་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རྒྱུ་ལ་དེ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཡིན་ལ། རྒྱུ་ལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ནི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། དེས་ན་ལྷས་འགྲེལ་པ་
 ལས། དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བཤད། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ལ་སྦྱར་རིགས་པར་ཐལ། རང་ཞེས་པས་རང་
 མཆོན་བསྐྱུས། སྤྱི་ཞེས་པས་སྤྱི་མཆོན་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།
 རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་སྟོག་གཉིས་སོ་དེ་དག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་
 མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་སོ་རང་
 མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་སོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བའི་ཐལ་
 འགྲུར་བས་སྤྱོད་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སྤྱོད་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་

བའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་རྣམས་ཙམ་ཡང་མི་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡུལ་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་
 བྱུང་པ་ཁས་ལེན། དེས་དེ་ཡིན་ན་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་
 བྱུང་པ་ཁས་ལེན། དེས་དེ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
 པས་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ལུས་འཕགས་སྤྱིང་
 འཛུགས་ཡོད་ཀྱང་འཛུགས་བྱའི་སྤྱིང་ན་མེད་པ་སོགས་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། འཛུགས་པའི་རྣམས་དེས་རྒྱུ་ལ་མ་རེག་པ་ལྟ་
 བྱ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 དེས་སྐྱེ་རངས་དང་པོའི་དུས་དེ་མོ་རངས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་མེད་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྤྱོད་པའི་ཕྱི་ལོ་མེད་པ་ལྟ་བུ་
 དུས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བ་ལང་ལ་
 ཡོད་པའི་རང་བཞིན་རྣམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས།
 བ་ལང་རང་གི་གསལ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་བླ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དེ་
 སེར་སྐྱེ་ལ་མེད་པ་སོགས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་
 ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འདུམ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛུགས་
 ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱུང་པའི་ཆ་དེ་རྒྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་
 བྱུང་པས་ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཁ་སང་གི་ནམ་མཁའ་དེ་རིང་གི་ནམ་

མཁའ་ལ་མ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དུས་མ་འདྲེས་པ་དང་། གསེར་བྱམ་གྱི་ནམ་
 མཁས་དདུལ་བྱམ་གྱི་ནམ་མཁར་མ་བྱུང་བས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རིགས་རྒྱན་ལས་༥ འདུ་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་ཡུལ་དུས་རང་
 བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། བླ་བོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་སེར་སྐྱའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེ་རང་བཞིན་མ་
 འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་བར། བླ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་
 སྐྱ་ལ་ཡོད་མེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བླ་བོའི་ངོ་བོ་དང་བླ་
 བོ་སེར་སྐྱའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་
 དུ་བྱུང་བའི་བ་སྐྱི་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་བ་ལང་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་བ་ལང་གི་
 རིགས་སྐྱི་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་བ་ལང་གི་རིགས་སྐྱི་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་འབྲས་ཅན་མེན་ལས་ལྟོག་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་
 རུས་པའི་ཆོས་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་མི་རུས་པའི་ཆོས་སྐྱི་མཆོན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་མཆོན་གྱི་ལྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་དུ་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་མཆོན་ཆོས་ཅན། བྱིད་གྱི་ལྟོག་པ་
 བྱིད་གྱི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་གྱི་ལྟོག་པ་བྱིད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱིད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་ལུགས་ལ། གཞུང་འདི་བཀོད་པའི་དགོས་པ་དང་། བདེན་

གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞི་གང་འདོད་དཔྱད་པ། གཞུང་འདིས་
 བསྟན་ཚུལ་གྱི་མཐའ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་
 བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་སྒྲིབ་དང་། དངོས་སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་གྱི་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུབ་པ་
 དཔྱད་པའི་གཞི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གཞི་དངོས་པོ་བདེན་
 གྱུབ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་ཆེད་ཏུ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཆན་གཞི་དང་མཆན་ཉིད་གང་སྟོན་ཀྱི་བྱུང་
 བར་ཡོད་དེ། གཞུང་འདིའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་
 གཞི་དོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱེད་
 པ་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ལས། ཆོག་ལྷན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་དེ་ལྟར་
 སྒྲུབ་ན་མདོ་སྡེ་པ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
 དང་། གཙུ་བོ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདེན་གཉིས་དོས་འཛིན་དང་ཡོད་ཚུལ་
 གཉིས་ལས་ཡོད་ཚུལ་གཙུ་བོ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་པ་སོ་སོའི་མཆན་གཞི་དོས་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་ལས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་གསུངས་པ་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་
 ཀའི་མཆན་གཞི་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཀུན་རྫོབ་
 ཏུ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་ཏུ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་ཡོད་ཚུལ་གཙུ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅུ་བར།
 དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། བྱུང་སྟེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་སྤྱིར། །སོགས་ལ་

སྐྱར་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་འདྲ་མི་
 འདས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན། སྤྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན།
 རྫོ་ནི་ཡོད་དང་མེད་པས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷས་རང་
 ཉི་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདྲིར་ཉི་བསྟན་ཆོས་འདྲིར་དོན་
 དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ནས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷས། དེ་ལྟར་ན་མི་འདྲ་བ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདྲ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷས།
 སྤྱི་ཡུལ་མིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ཞིང་
 སྤྱི་ཡུལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷས། སྐྱེན་ཡོད་ན་ཡང་འགའ་ཞིག་མེད་ན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསྟན་ཚུལ་དང་། གྲུབ་མཐའ་གང་ཡིན་
 སྟེད་པར་ཡོད་དེ། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་
 ལ་བྱེད་པས་མདོ་སེམས་སྤྱན་མོང་བའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས་ཀྱང་། འདྲིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་
 པོ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་འབའ་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ར་གཞུང་འདི་མདོ་སེམས་སྤྱན་མོང་གི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྤྱན་མོང་དབང་དུ་
 བྱ་པར་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་བསྟན་པས་བ་མདོ་སྟེ་བ་
 ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་རང་མཆོན་དོན་དམ་པ་བདེན་པ་དང་

། སྤྱི་མཆན་དང་ཉག་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡ་མ་རིའི་
འགྲོལ་པ་ལས་། ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། བྱམ་སྟེ། བདེན་གཉིས་དེ་ལྟར་
བྱེད་པ་མདོ་སྟེ་པ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་། ཆོག་བྱུར་
ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་གཞིར་མི་གསལ་ཡང་
། དོན་དེ་ལྟར་སྦྱོར་ན་མདོ་སྟེ་པ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

༄ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀྱང་། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །
དེས་ལེགས་རྟོག་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱད་བརྒྱམས་པའི་སྒྲ་སྒྲིའི་
 སྒྲིག་སྒྲིད་མི་ཟད་པས་གངས་སྒྲོངས་ཆོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་
 རེན་པོ་ཆེ་ཉིན་མའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམ་ཉེས་
 པར་བྱས། རྩྱགས་དང་འྩྱགས་ན་རྩལ་ཕན་གྱི་མཆོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་
 གཞོད་འཆེ་བྱ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིན་རེ་བཞེན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒྲི་ཀྱན་ནས་ལྷ་
 བདོའི་རྒྱད་ཆོགས་མཆོ་ལྟར་བརྗོད་པ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་
 རྩྱགས་པོད་ཁ་བ་ཙན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སྤར་ཡང་སྤར་བཞེན་གསལ་ཏེ་རྒྱ་
 གར་འཕགས་པའི་སྒྲོངས་འདྲིང་ཡང་བྱུང་བའི་བཞེད་དགོངས་ངེ་མ་མེད་པ་
 དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤང་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱིན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་
 བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲན་ལྷ་ཀྱེ་མེད་གའི་རང་ལུགས་སྒྲི་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་
 སོགས་འཕལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། རང་བསྟན་གྲུབ་
 མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྟན་དང་བསྟན་འགྱུར་གང་ལའང་
 སྤར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡེའི་སྟོན་ཆོག་དུ། ལྷ་ཀྱེའི་དགེ་སྒྲིབ་ཆོས་སྤྲ་བ་དག་
 དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འདྲིན་རྒྱ་མཆོས་སྤར་བའོ། ། །

སྤྲ་བ།

ངེ་མེད་རིགས་ལམ་བྱེ་བའི་སྤར་བྲིམ་གྱིས། །
 སྤྲ་བ་སྟོང་གི་སྤང་བུམ་འདལ་བྱེད་པ། །
 ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་བདུན་གྱི། །
 ལུང་གྱིས་མ་བཟོད་ལོར་འདྲིན་བྱོལ་ལ་རིངས། །

དེ་ལྟའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་གོར་མའི་ངོ། །
མཁས་སྟེམས་སྟོང་གི་ཉིག་ཅེས་མ་བྱེད་པ། །
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅེ་བརྒྱ་ཡིས། །
སྟོད་སྟོད་བྱེ་འདིས་མཁས་དགའི་ཡི་ག་འཛིན། །

ཉིད་དཀའ་བསྟན་པའི་ཡང་སྟོང་སྟོར་ཞུགས་ནས། །
ལུང་ཉོགས་དཔལ་གྱི་བང་མཛོད་འཛིན་མཛད་ཅིང་། །
མཁའ་དབྱངས་ལྷང་ངར་འཆར་བའི་ཉོ་བཞིན་དུ། །
གཙུག་མི་མཛོད་གྱུར་སྤུལ་པའི་སྤྱ་མཆོག་དང། །

གང་དེས་སྟོ་གསལ་རྣམས་གྱི་གཞིགས་དཔེ་དུ། །
ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་མཐའ་དཔྱད་པ། །
སྟོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཆེག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་རེ། །
སྟོ་མང་རིག་མཛོད་འབྲུལ་འཁོར་ལམ་ནས་བྱངས། །

དག་དེས་དབྱ་ཆད་རིགས་འབྲུལ་གསྐྱའི་རྒྱན། །
བཤད་སྤྱད་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱ་བ་གོད་བཞིན་དུ། །
རིག་སྟོང་རྒྱ་མཆོད་སྟོང་དུ་ཡོངས་འབྲེལ་ཏེ། །
སྤྱ་མཁས་སྤྱ་དབང་སྟོང་གིས་ཅེན་གྱུར་ཅིག། །

ཁྱད་པར་གངས་ཅན་མགོན་པོ་བཙུ་བཞི་པའི། །

ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་ཇི་བཞེན་ལྷན་གྲུབ་སྟེ། །
 ཡངས་པའི་ས་ཆེན་སྒྲོན་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས། །
 འཆེ་མེད་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་སྦྱོད་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་མདོ་སྨད་མ་ཆུ་ཐུ་ར་ཁུལ་གྱི་འདུག་དགེ་སྦྲེལ་མ་སྒོ་
 བཟང་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཆོའི་ཡང་སྤྱལ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་མཆོག་སྒོ་མང་
 དུ་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་མཆོན་བཏགས་སྐབས་སྒོ་བ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་
 གཟིགས་དཔེའི་ཆེད་འཇམ་དབྱངས་བཞེད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་
 གསུམ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་སོ་སོར་ཆིག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ་རེ་པར་བསྟན་
 བྱས་པའི་དགེ་བསྡུའི་སྒྲོན་ཆོག་ཅིག་འབྲི་དགོས་གསུངས་པར་ངོ་མ་བརྒྱུག་
 པར་སྒོ་མང་མཁན་བྱུང་དུ་འབོད་པ་འབྲས་སྤྱངས་མཁན་ཁྱི་བསྟན་པ་བསྟན་
 འཛིན་པས་བྲིས་པའོ། །

